

NICOLAE STOICESCU

BIBLIOGRAFIA LOCALITĂȚILOR ȘI MONUMENTELOR FEUDALE DIN ROMÂNIA

I—ȚARA ROMÂNEASCĂ
(Muntenia, Oltenia și Dobrogea)

Vol. 2: M—Z, indici

Cu o prefață de
I.P.S.S. FIRMILIAN
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Editată de Mitropolia Olteniei

1970

NICOLAE STOICESCU

BIBLIOGRAFIA LOCALITĂȚILOR ȘI MONUMENTELOR FEUDALE DIN ROMÂNIA

I—ȚARA ROMÂNEASCĂ
(Muntenia, Oltenia, și Dobrogea)
Vol. 2: M—Z, indici

Cu o prefață de
I.P.S.S. FIRMILIAN
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Editată de Mitropolia Olteniei

1970

M

MĂCEȘUL, jud. Dolj (M bis. ruină Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva și Sf. Voievozi-M. de Sus, construită de Neagoe ciobanul și Năstase Chintescu, 1825, reparată și zugrăvită 1883, bis. Sf. Nicolae-M. de Jos, 1856—1858 și cruce din sec. XVII¹). Vezi și Cîrna.

Bauer, p. 206 [sat părăsit]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 253 [pisană]; Anuar 1909, p. 161—162; AMO, 1941, p. 249—250; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 438 [la 1845 două bis. de zid]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amințit de la 1568, fiind al boierilor din Brîncoveni]; Cristescu D., *Sfînta m-re Arnota*, Buc., 1937, p. 132—134 [doc. 1661, satul dat m-rii]; *Documente agrare*, p. 303, 449, 548, 725 [sat al m-rii Arnota]; vezi și *Indice cronologic nr. 5*; A. Rom., 2 oct. 1857 [arendarea moșiei].

MĂCIN, jud. Tulcea. Vezi și Vicina (unii cercetători cred că Vicina = Măcin)

Panaiteanu P. P., *Călători poloni* (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 53—55 [însemnări pe cărți ale bis. din 1838]; Lonlay Dick de, *En Bulgarie (1877—1878) Ploesci, Matchin, Sistova, Tirnova...* Paris, 1883; *Dicț. Rom.*, IV, p. 254;

Munteanu-Sculeni N. C., *Măcinul și împrejurimile sale*, Brăila, 67 p. [despre mitropolia de Vicina, biserica veche și moscheia, despre epoca mai nouă din istoria orașului];

Dumitrescu Al. Th., *O excursiune în nordul Dobrogii. Arrubium și mitropolia din Măcin*, Buc., 1904, 47 p. [crede că Vicina = Măcin; și despre bis. din localitate]; Dobrescu N., *Întemeierea mitropoliilor și a primelor m-ri din țară*, Buc., 1906, p. 45—46 [crede că Măcin = Vicina];

— FORTĂREAȚA MEDIEVALĂ.

Capitularea fortăreței Măcin („Arh. Bas.”, 1931, p. 293—294) [doc. din 1809]; Hurmuzaki, XXI, p. 31 [despre cucerirea fortăreței de ruși, 1828].

— M UN HAN VECHI, str. Victoriei colț cu Independenței.

— M MOSCHEIA VECHE.

— BISERICA SF. APOSTOLI (1834, reclădită).

MĂCIUCA — Vilcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Paraschiva, 1702, Sf. Nicolae-Botorani, construită de popa Vlad și alții, 1797, construită de zid 1872, Intrarea în biserică-Bocșa, construită de Sima postelnicul și alții, 1817, construită de zid 1884 și Sf. Nicolae-Văleni, 1804, construită de popa Enăcache și alții).

Bauer, p. 203 [M. de Jos și de Sus, fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 104; Anuar 1909, p. 225; AMO 1941, p. 734—735; A.O., 1942, p. 175 [la 1834 trei bis. de lemn]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit

de la 1531]; *Dicț. Rom.*, I, p. 553 [pisania bis. Botorani] și IV, p. 255. MĂCIUCA, vezi Oveselu.

MĂCIUCEȘTI, vezi Obidiți.

MĂDULARI (plasa Horez), jud. Vâlcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Paraschiva, preînaltă 1800, în ruină la 1909, construită de zid 1930, Sf. Împărați-Obîrșia, 1815, Sf. Nicolae-Valea Orlii, 1760 și Intrarea în biserică-Orlea, 1710).

Popescu, *Biserici*, p. 42²; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 736; A.O., 1942, p. 176; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 41 [satul M. amintit la 1528].

MĂDULARI (plasa Oltețu), jud. Vâlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1782 construită de popa Șerban și alții și Sf. Nicolae-Iacovile, făcută de popa Radu și alții, 1801, construită de zid 1891; și cruce din 1774).

Popescu, *Biserici*, p. 126; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 735; *Dicț. Rom.*, IV, p. 257—258.

MAGHEREȘTI — Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-M. din Vale, 1795 și Sf. Paraschiva-M. din Deal, 1728).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 461—462 (catagr. 1840); *Dicț. Rom.*, IV, p. 212 [bis. din 1820 și 1843]; Anuar 1909, p. 179; AMO, 1941, p. 374 [bis. Sf. Paraschiva, închisă și Sf. Gheorghe, de lemn]; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 468 [satul amintit la 1620]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

MAGHERU, vezi Bîrzei.

MĂGLAȘI, vezi Păușești-Măglași.

MAGLAVIT, jud. Dolj (bis. bordei, construită de zid, Sf. Nicolae, ante 1845).

Nicolăescu-Plopșor C., *Maglavitul. Acte și documente privitoare la istoria satului Maglavit-Dolj*, Craiova, 1935, 128 p. [cîteva documente despre sat, restul despre P. Lupu]; „Oltenia”, I, 1940, p. 13; Anuar 1909, p. 162; AMO, 1941, p. 248, 883—885; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1589—1591>]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 213.

MAGULA-TOMȘANI — Prahova (bis. de lemn la 1792, reparată 1876, în ruină). Vezi și Tomșani-Brătieni.

Brătulescu V., *Inscripții, însemnări* (G.B., 1960, nr. 7—8, p. 659—660) [însemnări, descriere]; Anuar 1909, p. 106.

MĂGURA, jud. Dîmbovița (la 1810 bis...).

Bauer, p. 167 [fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 13.

MĂGURA, com. Novaci, jud. Gorj (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1834, reparată 1893—1894). Vezi și Novaci.

M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 411—412.

MĂGURA, jud. Olt (bis. Adormirea, 1732, reparată 1898).

AEA, 1929, p. 129; Anuar 1909, p. 301; *Dicț. Rom.*, IV, p. 260.

MĂGURA, com. Mihăești, jud. Vâlcea (M bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1834—1837, construită de Iosif Ungureanu și alții, adăugat pridvorul și clopotnița 1844, reparată 1925). Vezi și Negreni.

Dicț. Rom., IV, p. 260 [pisania]; Popescu, *Biserici*, p. 69—70; Anuar 1909, p. 225—226 [bis. din 1835—1837]; AMO, 1941, p. 740.

MĂGURA (Lăceanca) jud. Teleorman. Vezi și Lăcenii.

Indice cronologic nr. 1; A.G.R., 26 febr. 1865 [arenda moșiei M.-Lăceanca] și 10 ian. 1865 [Măgura]; *Monografiile Vlașca*, p. 51—61 [și satul Lăceanca]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 260.

MĂGURA, vezi Ciuta, Greci, Sîrbi-Măgura și Strîmbu.

MĂGURA CU LILIAC, vezi Atîrnați.

MĂGURELE — Buzău (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 129 [bis. și casă boierească].

MĂGURELE — Ilfov, vezi N. Stoicescu, *Repertoriul bibliografic București*.

MĂGURELE, jud. Prahova (bis. Sf. Ioan Botezătorul, construită la 1780 de Ancuța Oniceasca și fiul ei, Ioan Caramanlîu căminar).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 251—252; Idem, *Țara românilor*, p. 111—112 [inscripție]; Anuar 1909, p. 106 [bis. Adormirea, 1759—1760 și bis. Sf. Ioan, 1846—1847]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

MĂGURENI, jud. Prahova (ruinele caselor boierești construite de Păuna, soția lui Drăghici Cantacuzino spătarul, 1666—1667³; M bis. Sf. Treime, construită de Păuna Cantacuzino și fiii săi, 1674⁴, zugrăvită de zugravul Pîrvu Mutu la 1693—1694, reparată 1895; han sec. XIX).

Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 196; Idem, *Doc. Cantacuzino*, p. 32—37 [doc. 1663, satul era al lui Drăghici Cantacuzino]; Vezi și indice [multe doc. despre sat]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 128—139 [doc. 1695—1845 ref. la sat]; A.G.R., 23 ian. 1865 și urm. [arenda moșiei]; Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 535—536;

„Buciumul”, 3 sept. 1863 [diata postelnicesei]; „Arhiva”, Iași, I, 1889—1890, p. 249—254 [testamentul Elinei]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 153, 156; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [localiz. probabilă] și XVII;

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 257—258; BCMI, VII, 1914, p. 144 [inscripție]; Bauer, p. 138 [m-re de piatră]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 265 [pisanie]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 649); M.Of. 1865, p. 96 [han]; Năsturel P. V., *Neamul boierilor Cantacuzini* (L.A.R., 1908, p. 61—74, 209—234, 317—349); Zagoritz Al., *Evoluția istorică [a Țirgurilor și orașelor dintre Buzău, Țirgoviște și București]* (A.G.A., 1914—1915 p. 315) și extras [despre Țirgul Măgureni];

V. Drăghiceanu, *Casa Cantacuzinilor din Măgureni* (BCMI, XVII, 1924, p. 12—45) și Craiova, 1924 [istoric, despre Cantacuzini, descriere și foto ruine palat, jurnalul săpăturilor]; Florescu G. D., *Schitul Lespezi*, în vol. *Închinare lui N. Iorga*, Cluj, 1931, p. 173; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DCXXXVII—DCXXXVIII); Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 137—156) [descrierea picturii]; Anuar 1909, p. 106; *Inscripții București*, p. 549—550 [candelă, 1688]; Ștefănescu I. D., *Originea și evoluția unor teme care apar în arta religioasă* („Mitropolia Moldovei”, 1964, nr. 1—2, p. 43—57); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 134—145, 169; SCIA, 1968, nr. 1, p. 27, 29, 30 [iconostasul].

MĂGURENI — Teleorman (bis. Sf. Împărați, 1845—1847, reparată 1872).

Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 266.

MĂGURENI, com. Gușoieni, jud. Vîlcea (la 1840, bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1766, refăcută de locuitori, 1803, reparată 1888 și 1932; casă boierească și han, sec. XIX). Vezi și Gușoieni.

V. Rom., 1850, p. 200 și supl. 1 și 15 martie 1852; Popescu, *Biserici*, p. 19; AMO, 1941, p. 769; *Dicț. Rom.*, IV, p. 266.

MĂGURENI, vezi Pîrliți.

SCHITUL MĂGURICEA, vezi Pitești.

MAHMUDIA — Tulcea (bis. din 1853).

Dicț. Rom., IV, p. 215.

MAIA, jud. Ilfov (bis. Adormirea, construită de Pană Filipescu, 1778, reparată 1862, M casa familiei Filipescu,⁵ apoi Catargiu, azi Școala de tractoriști și bis. Sf. Nicolae, 1818—1820, reparată 1899).

Brătulescu, *Ilfov*, p. 51; Anuar 1909, p. 78; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610; parte a fost dăruită de Mihai Viteazul m-rii Snagov]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 497); *Dicț. Rom.*, IV, p. 216 [M. Catargiu].

MĂICĂNEȘTI — Ilfov.⁶ (dispărut).

A. Rom., 22 mai 1857 [moșia de arendat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

MĂINEASCA (Cătrunești)-Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1766—1767, reparată 1851). Vezi și Cătrunești.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 46; Anuar 1909, p. 79.

M SCHITUL MĂINEȘTI (Sf. Voievozi, mijlocul sec. XVIII ante 1743⁶ bis și bis. din sat, Sf. Nicolae, construită de Ianache postelnicul, Preda, Nic. Măinescu postelnic 1805, zugrăvită 1810), Balș, jud. Olt.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1518]; Bauer, p. 197 și A.O., 1924, p. 230 [capelă sec. XVIII]; *Episcopia Rîmnic*, p. 400—402; Anuar 1909, p. 206; Donat I., *Fundațiile*, p. 59; Bălașa D., *Schitul Măinești, r. Balș, reg. Craiova* (M.O., 1957, nr. 3—4, p. 161—165) [istoric, inscripții, însemnări, descriere].

MĂLĂEȘTI, jud. Dolj? (bis. Adormirea, construită de Gh. Rozoiu și Ioachim monah, 1822, reparată 1907).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 136 [cat. 1831]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 268; Anuar 1909, p. 162; Donat I. și Popescu-Cilienii, *Documentele neamului Simboteanu* (A.O., 1940, p. 95—110 și 1942, p. 177 și urm.); Filitti I. C., *Condica Poenarilor-Almăjeni* (A.O., 1929, p. 300—302) [doc. despre sat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556]; vezi și *Indice cronologic nr. 22* [doc.].

MĂLĂEȘTI, jud. Prahova (bis. Adormirea-M. de Sus, sec. XVIII⁷, refăcută 1859—1864; bis. de lemn Sf. Voievozi, 1848—1854 și bis. Intrarea în biserică-M. Rîfov, 1820—1824). Vezi și Rîfov și Cernătești.

Bauer, p. 129 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1933, p. 118 [însemnare]; Anuar 1909, p. 102, 106, 110; A. Rom., supl. 2 mart. 1857, 17 oct. 1859 [moșia de arendat]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 157 [doc. M. = Rîfov]; *Indice cronologic nr. 1, 10* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 269—270 [bis. din 1816 și 1865].

MĂLĂEȘTU, vezi Frîncești.

MĂLAIA — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 686 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16. MĂLAIA, jud. Vilcea (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1807 și Cuv. Paraschiva, 1805 sau 1823⁸, reparată 1892).

Răuțu, *Monografia*, p. 97; Popescu, *Biserici*, p. 25—26 [la 1840 și bis. de lemn Sf. Nicolae-Săliște, 1800, construită de zid 1884]; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 732; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 26, fig. 54—57 [interesante figuri de ctitori].

MALAICA, vezi Cerătu.

SCHITUL MALAMUC, vezi Gherghița.

MĂLĂRIȘCA, com. Podeni, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, reparată 1875).

Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961 nr. 10—12, p. 686—687) [inscripție].

MĂLDĂENI, jud. Teleorman (bis. Adormirea, 1846, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 121.

MĂLDĂRĂȘTI, jud. Vîlcea (două cule: una a familiei Greceanu de la sfîrșitul sec. XVIII, cealaltă construită de Gh. Măldărăscu la 1823; bis. Sf. Voievozi, Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, construită de Gheorghe, fiul lui Constantin-Clement Măldărescu cu familia sa, ispravnic fiind Zamfir Măldărescu, 1774—1790, reparată 1928, toate trei M; bis. de lemn Sf. Dumitru, construită de pitarul Dumitrache Măldărescu, 1801 și cruce din 1746—1747⁹).

Bauer, p. 202 [bis. sec. XVIII]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 64—65; *Dict. Rom.*, IV, p. 271 [pisană bis. din 1888]; Bulat T. G., *Foi de zestre oltenesti* (A.O., III, 1924, p. 47—50); Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. nr. 3—7 [cula], 38, 49 [case] și 84, 86 [cruce]; A.O., 1935, p. 338—339; Ionescu-Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 759—760) [descriere cule]; Măldărescu Mariana, *Cula din Măldărești* (*ibidem*, p. 781—782) [rectifică unele afirmații ale lui Ionescu-Sachelarie]; Traianescu I., *Culele din Măldărești* („Viața rom.”, aprilie 1911, p. 371—392) [descriere, planuri]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 179—192 [după Traianescu];

Traianescu I., *Bis. și culele din Măldărești-Vîlcea* (BCMI, V, 1912, p. 60—78) [descriere, foto, planuri]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 64—65) [inscripție, descriere, bis. și culă]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 45, 64, pl. CLIII—CLVI); Greceanu O., *Cula din Măldărești*, Buc., 1937, 27 p. (recenzii: R.I.R., 1938, p. 316; A.O., 1938, p. 133—135; Popescu, *Biserici*, p. 39 și 96 [două sate, catagr. 1840]; AMO, 1941, p. 737; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX); Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 207—208 [culă]; Anuar 1909, p. 225 [bis. din 1812—1815 și 1818—1820]; *Inscripții București*, p. 597 [cruce din 1799]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 233—235 [descriere culă]; Foçșeneanu I., *Trei cule din Oltenia* (ARPR, 1963, nr. 4, p. 59) [despre cele două cule]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1504]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Culele din Măldărești*, Buc., 1966, Ed. Meridiane [album].

MĂLDĂREȘTI, vezi Zăvoieni.

MALDĂRU — Olt (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Paraschiva-M. de Sus și Sf. Nicolae-M. de Jos).¹⁰

Bauer, p. 172 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 95—96 [M. de Jos și de Sus, cu biserici]; *Dict. Rom.*, IV, p. 219 [bis. ruinată și alta din 1833]; AEA, 1929, p. 129 [bis. Sf. Ioan-Mărunței, 1834—1845]; Anuar 1909, p. 300 [bis. Sf. Nicolae, 1833 și Cuv. Paraschiva-Bătăreni, 1831—1833].

MALENI, vezi Bărbătești.

MĂLINEASCA — Vlașca.¹¹

MALU (fost Curva)-Gorj.

Însemnări (A.O., 1942, p. 202—203).

MALU — Ialomița (bis. Adormirea, construită de Ispas Făgărășanu serdarul, 1833—1837, reparată 1858, 1886, și un schit).

Ciocla I., *Grindu. Monografie*, p. 232—233 [inscripții]; Vasilescu A., *M-reă Bradu*, Buc., 1937, p. 74 [schitul Malu-Ialomița]; Anuar 1909, p. 63; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 648—649) [pisană].

MALU — Muscel (la 1840 trei biserici: Adormirea, 1815, Intrarea în biserică, 1834 și Sf. Dumitru, mah. Malu poate din Cîmpulung?). G.B., 1965, nr. 9—10, p. 884 [cat. 1840].

MALU — Teleorman (bis. Sf. Teodor, 1830 construită de Neagu Mălurescu vistier).

Anuar 1909, p. 118; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 650) [pisanie]; *Dict. Rom.* IV, p. 220 [ruinele unei bis. la bordeie].

MALU — Vîlcea (sau Argeș?) (bis. de lemn Adormirea, 1799 și Sf. Voievozi-Ghiobestii, 1805).

Anuar 1909, p. 283; AEA, 1929, p. 106.

MALU, vezi Preajba, Cioara-Malu.

MALUL CU FLORI, jud. Dîmbovița (fost Muscel) (cruce veche de piatră). Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXIII, LXXX; în *Dict. Rom.*, nu este.

M-REA DE LA MALUL IEZERULUI, vezi Iezerul.

MALUL DE JOS, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Sf. Ioan, 1846—1847).

A.P., XII, 1843, p. 112, 116 și 563 și B.G.O., 1843, p. 130—131 [despre construirea bis.]; ACMI, 1943, p. 68 [restaurare]; Anuar 1909, p. 135 [bis. Malu-Vlașca]; *Dict. Rom.*, IV, p. 221.

MALUL MARE, jud. Dolj.

Buzatu D., *Toponimie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M.M. = Ciulnița]; *Dict. Rom.*, IV, p. 221—222.

MALU SPART, jud. Ilfov (bis. ante 1802, apoi bis. Adormirea, construită de Dima Steriu, Atanasie Dimitropol și locuitori, 1841—1843, reparată 1872).

Bianu I., *Catalogul manuscriptelor românești*, III, p. 80 [însemnare 1802]; Anuar 1909, p. 78—79; Brătulescu, *Ilfov*, p. 38 [cu date greșite]; Radu G. Ioan, *Bisericile din jurul Floreștilor*, p. 22; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1608]; *Indice cronologic nr. 16* [doc.].

MĂLURENI, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX).

Indice cronologic nr. 1 și 23 [doc. despre sat]; Ion Radu Mircea, *Cîteva documente argeșene* (B.C.I., XVI, 1937—1938, p. 237—241) [din 1576—1586, ref. la sat]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; B.O.R., 1921, p. 684 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; AEA, 1929, p. 68; Anuar 1909, p. 274.

MALURILE MUNTENI — Rm. Sărat (M bis. Sf. Nicolae, construită de Costache Robescu fost mare serdar, 1819 și cruci din: 1803, 1833, două din 1847 și altele mai noi).

Dict. Rom., IV, p. 223 [rezumatul pisaniei]; Anuar 1909, p. 262; Popescu I. Ion, *Monografia satului Malurile, jud. Rm. Sărat, alcătuită în anul 1933, tipărită în anul 1937*, Buzău, 1937, 23 p. [p. 9—17, despre biserică și cruci, descriere, inscripții, însemnării de pe cărți].

MĂMĂROI, vezi Brădiceni.

M M-REA MAMUL (Sf. Nicolae, fostă bis. de lemn, ctitorie a boierilor Buzești din sec. XVI¹²; refăcută tot de lemn la mijlocul sec. XVII de Stanca Brîncoveanu; reconstruită de Constantin Brîncoveanu, 1696¹³, bis. zugrăvită de zugravul Pîrvu Mutu la 1699 a cărui pictură se păstrează; bis. reparată de stareța Melitina la 1828 cînd s-a refăcut învelișul, clopotnița, s-au reparat chiliile; refăcut zugrăveala 1842—1843; m-rea reparată 1910—1915, 1932, restaurată 1956—1958; construcțiile de pe latura de sud renovate radical în sec. XIX; se păstrează zidul de incintă, turnul de pe poarta de intrare și beciurile boltite ale unei clădiri ruinate, pe latura de vest a curții), acum bis. satului Lungești, jud. Vîlcea.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 15*, Buc., 1958 [63 doc., 1716—1843]; Greceanu, *Viața lui Brîncoveanu*, p. 77 [despre zidire și istoric]; Iorga N., *Inscripții*, I, p. 172—173; Bulat T.G., *Inscripții*¹⁴ (A.O., 1925, p. 192—193, 327—331, 473—476) [și un catastif din 1835]; pisană și în *Dicț. Rom.*, IV, p. 226; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 631; VII, p. 316, 372; X A, p. 125—127; Bauer, p. 203 și A.O., III, 1924, p. 306; Popescu, *Biserici*, p. 17 [catagr. 1840]; Margot, *O viațorie*, p. 44—45 [1859]; *Monumente naționale*, II, p. 245—246 [chiliile ruinate, reparațiile necesare];

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 229—230 [inscripții, istoric, despre portretele ctitorilor]; Bileiurescu, *Mănăstirile*, p. 231—232; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 297 [descriere]; Răuțu, *Monografia*, p. 108—109; *Episcopia Rîmnic*, p. LXIX, CIII, CVI—CVII passim; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 272; BCMI, I, 1908, p. 179; II, 1909, p. 94; IV, 1911, p. 37; V, 1912, p. 40, 47, 186; ACMI, 1915, p. 57 [restaurare]; Traianescu I. D., *Memoariu asupra lucrărilor de restaurare executate în 1911 în biserica fostei m-ri Mamu* (BCMI, V, 1912, p. 65);

Năsturel P.V., *M-rea Mamul-Vîlcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 46—54) [foto, descriere, inscripții]; Drăghiceanu V., *C. Brîncoveanu*, p. 62—64; Idem, *M-rea Mamul* („Albina”, XIX, 1915—1916, p. 133); Iorga-Balș, *Histoire*, p. 235; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 120—121) [inscripție, ctitori, descriere sumară, foto chilii ruină]

Iorga N., *Portretele lui Constantin Brîncoveanu și ale familiei sale* (BCMI, VIII, 1915, p. 49—54); Meteș, *Zugravi*, (indice); Bobulescu, *Zugravi*, p. 19—20; A.R., 1940, p. 121—122; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 50—51, pl. IV; Idem, *La peinture*, p. 190—192; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 63); Idem, *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138—144);

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 50, 104—105 și pl. DXXXII—DXL, DLXXXIV—DLXXXVI); Donat, *Fundațiile*, p. 59; AMO, 1941, p. 826—827; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 15—16; Popescu, *Învelișurile*, p. 28; Bălașa D., *M-rea Mamul* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 48—54) [istoricul m-rii]; Alexandru D., *Completări la istoricul m-rii Mamul* (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 816—825) [despre vizitatorii m-rii; transcriere un pomelnic]; Barnea I. și D. Rosetti, *Sondajul de la m-rea Mamul, r. Drăgășani, reg. Pitești* (M.C.A., V, 1957, p. 661—664) [descrierea săpăturilor, planul m-rii]; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 897 [despre restaurarea m-rii];

Sacerdoțeanu A., *C. Brîncoveanu și ctitoriile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 724—725) [inscripții, 1696]; Bulat T.G., *Știri noi cu privire la fundațiile Brîncovenesti oltene (Brîncoveni, Mamul și Hurezi)* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 747—751) [doc. 1696]; *Inscripții București*, p. 858 [cruce, 1691—1692]; Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 66; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR* (S.T., 1960, nr 3—4, p. 226—227) [despre săpăturile arheologice făcute];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 117 (și indice); Barnea I., *O nouă legătură de evanghelie de la Brîncoveanu* (R.I.R., 1944, p. 407—410).

MAMURA, com. Strejești de Jos, jud. Olt (bis. Sf. Apostoli, de lemn, 1818—1820, construită de Preda căpitanul, refăcută de zid, 1852—1856 de Nichifor egumenul m-rii Sărăcinești).

M.C., II, 1914, nr. 1, p. 14; Popescu, *Biserici*, p. 15; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanați*, p. 440; AMO, 1941, p. 629; M.O., 1965, p. 292 [cat. 1845];

SCHITUL MÂNĂILEȘTI (de la Izvoare, Înălțarea Domnului, sec. XVI (?)¹⁵, refăcut 1683—1684¹⁶ de Pană (Pahomie) postelnicul Pîrșcoveanu, fiul lui Iordache Pîrșcoveanu mare stolnic; pridvorul din 1714—1716;

bis. zugrăvită cu cheltuiala eromonahului Dionisie la 1801; reparată 1921 și 1931; fost metoh al m-rii Bistrița), acum bis. de sat, jud. Vâlcea.

Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 306, 418—419; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Ghenadie, *O vizită canonică*, p. 19—20 [pisanie]; Iorga N., *Const. Brîncoveanu*, Buc., 1914, p. 31 [foto pisanie]; Bulat T.G., *Inscripții*¹⁷ (A.O., I, 1922, p. 239—240); Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 321—323 [doc. c. 1641]; Popescu, *Biserici*, p. 88 [catagr. 1840] „Bul. Instr. publice” 1865—1866, p. 137—143; AER, 1900, p. 37—38; *Episcopia Râmnic*, p. CIV; Răuțu, *Monografia*, p. 112, 116; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 275—276;

Odobescu Al., *Schiturile și metoașele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 105—106); R., *Schitul Mănăileștilor* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 144—145) [din BCMI]; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 65—66; Donat, *Fundațiile* p. 59—60; *Dict. Rom.*, V, p. 353 [inscripții, schitul lui Pahomie]; AMO, 1941, p. 720; Anuar 1909, p. 222—223.

MĂNĂILEȘTI, jud. Vâlcea (bis. de zid. Sf. Nicolae, construită de ceașul Florea Radu Ungureanu, 1759 și bis. de lemn Sf. Nicolae-M. Moșteni, 1776, construită de meșterii Badea, Matei și Constantin).

Bulat T.G., *Inscripții* (A.O., I, 1922, p. 240—241)¹⁸; *Dict. Rom.*, IV, p. 274 [pisanie, 1776]; Popescu, *Biserici*, p. 87; *Indice cronologic nr. 6*, 11 [doc.].

MANASIA¹⁹, jud. Ilfov (fost Ialomița) (M bis. Înălțarea, 1842—1852 construită de Efrem Obrenovici, fratele principelui Miloș Obrenovici al Serbiei²⁰, reparată 1878 și 1909). Vezi și Uluiți, Gîrbovi și schitul Căldărușa.

Anuar 1909, p. 63; ACMI, 1943, p. 70; V. Rom., 1850, p. 350 [arendarea moșiei]; vezi și A. Rom., 29 iunie 1857; *Dict. Rom.*, IV, p. 227—228.

MĂNĂSTIREA, vezi Mănăstirea și Odăile.

MĂNĂSTIRENI-Vâlcea (bis. de lemn Sf. Paraschiva, construită de m-rea D. Lemn, 1760 refăcută (?) 1873)²¹.

Răuțu, *Monografia*, p. 105; Popescu, *Biserici*, p. 83; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 60 [satul amintit la 1593].

MĂNĂSTIRICEA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe ante 1808, reclădită 1899—1902).

Nicolescu H., *Însemnările de pe cărți vechi*, p. 23—24; Anuar 1909, p. 163; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [la 1845 bis. de lemn, la M. și Urdinița]; *Dict. Rom.*, IV, p. 278 [bis. din 1828].

MĂNEȘTI-Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1820, reparată și zugrăvită 1868 și 1894).

Dict. Rom., IV, p. 280 [legenda unor construcții vechi]; Sandu Tudor, *Bisericile de pe Valea Slănicului*, p. 69—71; Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 24 și 1928 p. 68 [bis. din 1806—1807]; „Îngerul”, 1937, p. 550.

MĂNEȘTI, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Gheorghe; la 1871 ruine pivniță de case boierești²²; casele boierilor Mănești din sec. XVII, renovate la 1882 de Teodor Văcărescu, cu numeroase foișoare și balcoane și cu interiorul bogat ornamentat). Vezi și Gheboeni-Mănești.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 56; Bauer, p. 162 [M. Gavriileasca, M. Monescul și M. Lipovenuli, bis. și case boierești]; Filitti C.I., *Trei sate Mănești (Ilfov, Prahova și Dîmbovița). O confuzie în istoriografia noastră*, Buc., 1938, 12 p.; *Dict. Rom.*, IV, p. 280—282; Anuar 1909, p. 46 [bis. din 1821—1822, M. Ungureni] și 49 [bis. nouă]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 59, 145—146 [doc. M. D-ța]; A. Rom., 17 oct. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*,

indice sec. XVI și XVII [satul M. — Prahova]; *Indice cronologic nr 15 și 21* [M. de Sus = Comănașu].

MĂNEȘTI, vezi Coadă Izvorului.

M-REA MĂNEȘTI (a doua jumătate a sec. XVI)²³.

SCHITUL MĂNEȘTI-Ilfov (sec. XVII)²⁴.

Nandriș Gr. *Documente slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649, satul M.-Ilfov]; *Documente agrare*, p. 741 [moșie a m-rii Radu vodă]; *Indice cronologic nr. 13 și 18* [M. = Flămânzeni].

MANGALIA, jud. Constanța.

„Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 135—137 [descriere, Evlia Celebi, mijlocul sec. XVII; „oraș frumos și înfloritor”]; Peyssonnel, *Traité sur le commerce de la Mer Noire*, II, Paris, 1787, p. 158—159 [descriere]; Ionescu de la Brad, *Excursion agricole dans la plaine de la Dobrodja*, Constantinopole, 1850 p. 32—33 [descriere]; *Dict. Rom.*, IV, p. 231—232.

Butărescu I., *Cîteva cuvinte asupra situațiunei orașului Mangalia*, ... Buc., 1899, 21 p.; Sauciuc-Săveanu T., *Numele comunei urbane Mangalia*, Cernăuți, 1928 (extras din „Rev. filologică”, II, 1928, p. 108—118); R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre originea numelui]; Ghimpeanu Const. H., dr., *Mangalia. Istoric, geologie* ... Buc., 1931, p. 60.

— CASA HAGI SMAIL.

Ionescu, Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 344—346 [descriere].

— MOSCHEIA.

Iorga N., *Moschei pe pămîntul românesc* (BCMI, XXII, 1929, p. 187); Iorga N., *Inscripții* (R.I., XVIII, 1932, p. 272); Stănescu H., *Monuments d'art turc en Dobroudja* („Studia et acta Orientalia”, II, 1961, p.184—187). — BISERICA VECHE (1685).

R.I., 1932, p 272 [inscripție, 1685].

MĂNGURENI, com. Bălcești, jud. Argeș (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 685 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22—23; Anuar 1909, p. 278; AEA, 1929, p. 101 [bis. nouă din 1896].

MĂNICEȘTI, jud. Argeș (bis. de lemn Adormirea sau Sf. Voievozi la începutul sec. XIX, reclădită de zid ante 1845 și bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5—6 și 29 [două sate]; B.O.R., 1921, p. 684 [catagr. 1808]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845]; și 1961, nr. 5—6, p. 399 [catagr. 1833]; Anuar 1909, p. 274; AEA, 1929, p. 75; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1428>]; *Indice cronologic nr. 2* [doc.] .

MĂRĂCINENI, jud. Buzău²⁵ (bis. Sf. Nicolae, 1800—1801, reparată 1905).

Bauer, p. 122 [bis. Moroșneni]; Beșchea G.I., *Însemnări vechi* („Îngerul”, IV, 1932, nr. 12, p. 18—21); Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 24 și 1928, p. 68; A. Rom., 19 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Dict. Rom.*, IV, p. 283—284 [despre vechimea satului]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

MĂRĂCINI-Teleorman (fost Argeș) (bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 166 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 54—55.

MĂRĂCINUL, vezi Fratoștița.

MĂRĂȘASCA, vezi Vadul Săpat.

MĂRĂȘEȘTI-Gorj sau Mehedinți (bis. de lemn Sf. Ilie, 1797, refăcută de zid 1913). Vezi și Obîrșia.

Anuar 1909, p. 198; AMO, 1941, p. 512—513; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 290) [inscripții]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 73; *Documente*, sec. XIII—XV, p. 184 [satul amintit la 1486]; Ionescu de la Brad, *Agricultura română*, p. 395—396 [M.-Mehedinți].

MARCEA-VALEA MARE, jud. Vâlcea (bis. Sf. Dumitru-Valea Mare, 1849, construită de Ioan Lahovari clucerul, zugrăvită de P. D-tru Temelie arendaș, reparată 1935 și M bis. Sf. Nicolae-Marcea, 1840—1842).
Vezi și Ionești.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 141 și 242 [bis. Sf. Dumitru, ruinată];²⁶ Popescu, *Biserici*, p. 90 [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1773]; AMO, 1941, p. 689 și 732 [și bis. Sf. Îngeri, 1866]; Anuar 1909, p. 224; Nicolaescu-Plopșor. *Satul București pe Luncavăț* („Oltenia”, IV, 1943, p. 159—161) [numit Marcea]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 235 [M. = Ionești Govorei].

MĂRCEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Buna Vestire, 1828—1831, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 49; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1494, fiind dăruit apoi m-rii Panaghia]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 287. MĂRCULEȘTI, com. Bălănești, jud. Buzău (M bis. Adormirea, 1834—1836, reparată la 1874) Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 25; „Îngerul”, 1937, p. 550. SCHITUL MĂRCULEȘTI-Buzău (Înălțarea Domnului și Sf. Dumitru, 1764—1765, fost metoh al m-rii Cîmpulung); pisană la Muzeul de artă al RS România. Vezi și precedentul.

MĂRCULEȘTI, jud. Ialomița (han sec. XIX, ante 1840 și bis. Sf. Nicolae, 1843—1844).

C. Rom., 1838, p. 4 și C.D.A., 15 mai 1840 [han]; Anuar 1909, p. 63; *Dicț. Rom.*, IV, p. 287—288.

M-REA MĂRCULEȘTI, vezi Codreni.

MAREȘ, jud. Argeș (bis. Adormirea, 1793, reparată 1900).

Bauer, p. 169 [bis. Mareschul]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 61—62; AEA, 1929, p. 59; Anuar 1909, p. 283—284; *Dicț. Rom.*, IV, p. 237.

MĂRGĂRITEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, 1743 sau 1829? restaurată 1907).

Dicț. Rom., IV, p. 289 [bis. din 1829]; Anuar 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanați*, p. 386—387 [bis. din 1854]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1589].

MĂRGĂRITEȘTI, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Trei Ierarhi, 1840—1841, reparată 1904).

AEB, 1926, p. 61, și 1928, p. 81; Anuar 1909, p. 262; *Dicț. Rom.*, IV, p. 288—289.

MĂRGHENI, jud. Olt, (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1834, construită de Tudor Soreată și alții).

Bauer, p. 196 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 165; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1924, p. 552; *Monografia jud. Romanați*, p. 440; AMO, 1941, p. 630 [bis. Sf. Gheorghe, 1863—1869]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 289 [Mărgeni].

MARGINI, vezi Ciuta.

MĂRGINENI, jud. Prahova (bis. Adormirea. M. de Jos, 1855—1857, construită de Dimitrie Nicolaescu, cu picturi deteriorate atribuite lui N. Grigorescu, reparată 1934, 1940 și 1954, și bis. Sf. Apostoli — M. de Sus, construită de Macarie arhimandritul și alții, 1861—1862). Vezi și următorul.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1510, când era al boierului Neagoe al lui Drăghici]; *Documente agrare*, p. 882 [sat al m-rii Mărgineni]; Bauer, p. 138 [Marsineni, bis. de piatră, sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 292 [pisanian]; Anuar 1909, p. 107 [despre cele două bis.]; A. Rom., 21 și 25 dec. 1857 [arendarea moșiei M. de Jos.].

M-REA MĂRGINENI (m-rea de la Cricov, Drăghicești, m-rea lui Drăghici vornicul, Sf. Mihail și Gavril, ante 1486²⁷, refăcută la 1646, de C-tin Cantacuzino postelnicul și ginerele său, Pană Filipescu spătarul, dărimată de cutremur, refăcută de Antim egumenul de la Sinai, 1742; dărimată din nou de cutremur la 1802 când au căzut biserica, chiliile din dreapta și împrejmuirea, refăcută de egumenul Ioachim Sinaitul 1806; fost metoh al m-rii Sinai²⁸; acum ruine; ruinele caselor familiei Cantacuzino sec. XVII; fântână din 1822—1828, refăcută de Macarie de la muntele Sinai, 1848), com. Mărginenii de Jos, jud. Prahova. M-rea a fost folosită ca loc de surghiun, printre cei care au locuit aici numărându-se și N. Bălcescu.

Documente, sec. XIV—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 124—127 [m-rea postelnicului]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 15*, Buc., 1958, [869 doc. 1486—1866]; Hurmuzaki, XIV/1, p. 219—221, 238—244 [doc. 1677 și 1681 metoh la Sf. Mormînt; „Arhiva”, Iași, I, 1889—1890, p. 249—254 [testamentul Elinei, 1682]; *Istoriile domnilor Țării Românești*, ed. N. Iorga, p. XXVI [doc. 1731] și XXVIII [doc. 1747]; Iorga N., *Două hrisoave domnești pentru m-rea Mărgineni închinată muntelui Sinai*²⁹, Buc., 1935, 28 p. + 5 pl. [din 1720 și 1753, cu știri despre starea m-rii în sec. XVIII și refacerea ei]; Giurescu, *Material* (indice); *Documente agrare* (indice); B.O.R., 1890, p. 724 [ante 1747 fusese prefăcută din temelie];

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 70—71; VI, p. 74, 218; VII, p. 14, 314, 441—442 [crăpată de cutremur]; VIII, p. 333—334; X A, p. 16; XII, p. 340; Tunusli, p. 173, Bauer, p. 138 [m-re, trei capele]; Fotino, II, p. 115, 129, 149 [întărituri făcute de austriaci, 1716], 263—264 nota [istoric], III, p. 155;

Istoria Țării Românești, p. 150, 172, 181—182; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 156; *Istoria Țării Românești de la oct. 1688 la mart. 1717*, p. 128; Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 32, 91, 116, 190 și *Doc. Cantacuzino*, p. 43, 72, 107 [testamentul Elinei]; vezi și indice.

Mémoire sur les couvents roumains; Memoriu asupra monastirilor române [despre închinarea m-rii]; Bengesco, *Memorandum*, p. 43—47 [doc. 1731]; Negri C., *Second supplement au mémoire présenté a la Commission internationale pour les couvents dédiés*, 1866, p. 18—20 [doc. 1731]; Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 92—97³⁰; BCMI, 1931, p. 46—47 [inscripții]; Greceanu, *Genealogii*, p. 257 [la 1841 N. Bălcescu trimis aci în surghiun]; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii]; A. Rom., 21, 29, aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșiilor m-rii]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 29; Bezviconi, *Călători ruși*, p. §64, nota 1; Voinescu T., *G. Tattarescu*, p. 49, 87—89 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; „Biserica”, II, 1863, nr. 1, p. 6—7, nr. 2, p. 14—15; M. Of., 1864, p. 281 [inventar, 1863]; Iorga N., *Studii și doc.*, III, p. 56 [despre biblioteca m-rii]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 291 [istoric];

Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 255—256 [descriere, istoric]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 30—33; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, Buc., 1909, p. 118; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. XXXII; R.V., 7 și 13 sept. 1914, p. 1 [despre ruinele caselor și descriere biserică]; BCMI, XXIV, 1931, p. 46—47; Florescu G.D., *Genealogia boierilor din Mărgineni din sec. XV și XVI*, Buc., 1930 (din B.C.I., IX, 1930, p. I—V și 5—100 + o spiță) (recenzia lui N. Iorga, R.I., 1933, p. 290—293); Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie și a fiului său*

Marcu voievod (A.O., XVII, 1938, p. 195); A.R., V, 1940, p. 113; Zagoritz Al., *Bis. și casa din Mărgineni* (BCMI, XIX, 1926, p. 108—119) [descrierea ruinelor și a sculpturilor în piatră rămase]; *Arta feudală*, p. 205;

Metes, *Zugravi* (indice); Bobulescu, *Zugravi*, p. 11; Golescu M., *Danses et danseurs dans la peinture des églises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 137—138, 139);

Archives diplomatiques 1864. Partie I — Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés-Unies, p. 307—309 [despre situația m-rii M.]; *Urmarea procesului d. Comite N. de Rosetti cu egumenul monastirii Margineni și comunitatea sa*, Buc., 1862; *Inscripții București*, p. 563—564 [cădelniță, 1652—1653], p. 584—585 [cruce, 1662—1663], p. 586 [cruce, 1673] *passim* (vezi și indice, foarte multe obiecte cu inscripții, aflate acum la București) R.I.R., 1934, p. 32 [la 1716 m-rea era „împrejmuită bine cu ziduri”; și despre întăriturile făcute]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 144, 289, II, p. 64;

Dima-Drăgan Corneliu, *Cultura teologică a stolnicului Constantin Cantacuzino în lumina reconstituirii bibliotecii de la m-rea Mărgineni* (B.O.R., 1965, nr. 9—10, p. 943—975) [catalog de cărți]; Golescu Maria, *Simbolica animală în sculptura veche bisericească* (R.F.R., 1939, p. 600—607); Bulat T.G., *Mărginenii, o veche și bogată ctitorie prahoveană închinată sfântului munte Sinai* (G.B., 1966, nr. 11—12, p. 1072 și urm.);

Iorga N., *Art et litterature des roumains*, pl. XLII, Idem, *L'art roumaine*, I, fig. 25; Idem, *Vechea artă religioasă la români*, pl. 23; L.A.R., 1899—1900, p. 333 [iconostas]; Brun Jules, *L'art religieuse*, p. 18; Tocilescu, *Catalogul*, p. 106, 115, 117, 131, 137—138, 147, 148; Nicolescu Corina, *Argintăria decorativă* (S.M., I, 1957, p. 50—51); Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de URSS* (M.B., VII, 1957, p. 208).

MĂRGINENI-Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1637, preînaltă de Preda stegarul și alții la 1807, construită de zid 1913 și Sf. Gheorghe — Glugești, 1827, construită de Păun mazilu și diaconul Nicolae Ioan, construită din zid 1902).

Popescu, *Biserici*, 0. 105—106; Anuar 1909, p. 225; AMO, 1941, p. 737—738; A.O., 1942, p. 171 [cat. 1834].

MĂRGINENI, jud. Olt (bis. Sf. Paraschiva-M. de Sus, de lemn, și Intrarea în biserică-M. de Jos de zid, la începutul sec. XIX) ¹⁰ bis.

Bauer, p. 187 [două bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 85 [catagr. 1845]; A.E.A., 1929, p. 117 [bis. din 1867]; Anuar 1909, p. 294; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 427 [satul amintit la 1624]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 136—137, [doc. 1743].

MĂRGINENI-Ilfov (bis. ante 1833) ¹¹.

MĂRGINENI, vezi Oteșani.

MARICEȘTI, vezi Săpata.

MARINEȘTI, com. Slăvuța-Vîlcea (bis. de lemn Sf. Voievozi, reconstruită din zid 1924—1934 și M bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1754, renovată 1889)

MO, 1956, nr. 8—9, p. 541; Anuar 1909, p. 168 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1752—1754] *Dicț. Rom.*, IV, p. 242.

MĂRIȘASCA, vezi Vadul Săpat.

MARIȚA-Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Apostoli, 1745 și Sf. Ioan Zăvoianu, construită de Ion Urșanu, 1812, una din ele M și bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1556—1557). Vezi și Fometești.

Bauer, p. 205. [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 51—52; *Dicț. Rom.*, IV, p. 242 [legenda bis.]; AMO, 1941, p. 716 [bis. nouă, 1880]; Anuar 1909, p. 222) *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 336 [satul amintit la 1587].

MARIUȚA, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1775 la M. = Băsești reclădită 1865—1870) ³¹ bis. Vezi și Hagiești.

Indice cronologic nr. 1 (indice) [doc. M = Băjești pe Mostiște]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 51—52; Anuar 1909, p. 79; Brătulescu, *Ilfov*, p. 49.

MARMURILE, vezi Nedeia.

MAROTINU-Ilfov (dispărut).

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut]; *Indice cronologic nr. 18* [doc.].

MAROTINU, jud. Dolj (fost Romanati) (la 1840, trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva-M. de Sus, 1832, reconstruită de zid 1868; Sf. Nicolae-M. de Sus, 1832, reconstruită de zid 1868; Sf. Nicolae-M. Zgaveți, 1808, ambele construite de preoți și locuitori, și Sf. Voievozi-M. de Jos, construită de Stoica Burozăscu postelnicul, 1812 sau 1744—1747?, reconstruită de zid 1872).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1489]; Cellarianu I., *Copie scoasă după cartea a 6 boieri care au hotărât cu semne împrejur moșia Marotinelui cum ni le arată* (A.O., 1925, p. 184—185) [din 1714]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 243 [M. de Jos = Ghimpați; M. de Sus = Galeșul];

„Renașterea”, 1944, p. 89 și 90 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 444 — 445 [cat. 1845]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 130. [bis. din 1795]; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanati*, p. 401—402; AMO, 1941, p. 629—630.

MARSILIENI, jud. Ialomița (numit și Dîlga sau Șerboaica)³² (bis. Sf. Împărați, 1812—1813).

Anuar 1909, p. 63; A. Rom., 29 iunie [arendarea moșiei Dîlga]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul D. amintit de la 1582]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 491) [Dîlga]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 243.

MARTALOGI — Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX).

Dicț. Rom., IV, p. 243 [M. = Urzicești]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 63; Stoicescu N., *Curteni și slujitori*, Buc., 1968, p. 135—137.

MARTALOGI — Mehedinți.

Crețeanu Radu, *Satele de martalogi de la granița de Vest a Olteniei în lumina hărții austriece din 1722* (Almanahul parohiei române ortodoxe din Viena, 1968.)

MĂRUNȚEI, vezi Maldăru.

MĂRUNȚIȘU, vezi Bogați.

M SCHITUL MĂRUNȚIȘUL (sec. XVIII³³), jud. Buzău

Indice cronologic nr. 3, *Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); B.C.I., V, p. 269 [doc. 1778]; Filitti, *Inventarul*, p. 29 [descriere, bis. de zid, avere]; Anuar 1909, p. 249; AEB, 1926, p. 36 și 1928, p. 61 [bis. din 1875—1876]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68.

MASLOȘI — Gorj.

Ștefulescu Al., *Tismana*, ed. III, p. 389—394 [hotărnicie, 1696]; vezi și indice.

SCHITUL MĂSTĂNEȘTI, vezi Apostolachi.

MATARA, vezi Hagiești.

MĂTĂSARU, jud. Dimbovița. Vezi și Tetcoiu

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1600]; Bauer, p. 163 [fără bis.]; A. Rom., 29 sept., 2 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 299.

MĂTĂȘEȘTI-Ialomița (cruce de piatră a lui Simu, sec. XVII)³⁴. Vezi și Bucu.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1583]; în *Dicț. Rom.* nu este.

MĂTEȘTI, com. Sapoca, jud. Buzău (M bis. Sf. Constantin și Elena, construită de Constantin căpitanul Filipescu, 1691³⁶, reparată și zugrăvită 1880).

Bauer, p. 122 [bis. Motești]; Iorgulescu I., *Cronicarul căpitan Constantin Filipescu și bis. din Mătești zidită de dînsul* (L.A.R., IV, 1899—1900, nr. 8, p. 509—521); *Cronica familiilor vechi boierești. Neamul Filipeștilor* („Ilustrațiunea”, 1909, p. 55—57); *Istoriile domnilor Țării Românești*, ed. N. Iorga, introducere, p. XX și p. nenumerotate [pisană, 1691, frescă]; Săndulescu-Verna, *Bis. din Mătești* (G.Ad. Buzău, 13 ian. 1929) [inscripție, descriere]; Iorga N., *Bis. din Mătești* (BCMI, XXVII, 1934, p. 68—69) [pisană, despre restaurarea din sec. XIX]; Idem, *Istoria bisericii*, II, p. 69; Filitti C. I., *Arhiva Cantacuzino*, p. 215—216 [doc. 1643]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1540—1541].

MATEEȘTI, jud. Vîlcea (la 1840 nouă bis. de lemn: Sf. Voievozi-Scăunișul, 1660, construită de popa Ion Dogaru și alții refăcută 1862—1863, Sf. Împărați-Bărbulești, 1790, construită de C-tin Codreanu și Ion Bărbulescu, refăcută de zid 1935, Sf. Ingeri-Bodești, 1675, Sf. Ioan-Cărpeneșu, 1810, Sf. Voievozi-Modrești, 1700, construită de Radu și Mihai Modrescu, Sf. Paraschiva-Călărășești, 1720, construită de Barbu călărășu și alții, refăcută 1852, Sf. Ioan — Popița, 1760, Sf. Ingeri-Negoiu, 1750, construită de popa Dragu Ursuianu, și Intrarea în biserică-Turbătești, construită de Radu Turbătescu preot 1700 și cruce pe șosea din 1777—1778).

Popescu, *Biserici*, p. 46—47; Anuar 1909, p. 224 [bis. noi]; AMO, 1941, p. 732; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1587, fiind cumpărat apoi de boierii Buzești]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 247. [bis. din 1836 și 1862 și alte două rep. 1859 și 1868]

MATEEȘTI, vezi Pietrarii de Sus.

MATIȚA, jud. Prahova (bis. sec. XVIII, ante 1745³⁶, reclădită 1886; fostă metoh al ep. Buzău).

Documente, sec. XVII, vol. II, p. 344 [satul amintit la 1614]; G. B., 1965, nr. 7—8, p. 680 [doc. c. 1745]; Nicolescu Andrei-Păcureți, *Monografia comunei Păcureți, jud. Prahova*, p. 92 [despre bis. veche și cea nouă]; Anuar 1909, p. 106; Popescu, *Învelșurile*, p. 77; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Sinaia]; Lechliu Grigorie, *Carte de hotărnicie a trupurilor de moșie cu numirile de: Izest-Matița și Sarasca din județul Prahova proprietățile Eforiei Spitalelor Civile*, Buc., 1887; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 248 [bis. din 1800].

MĂȚAU-Muscel (patru cruci de piatră: a lui N. Băbuși, 1727—1728; a lui Burtea pîrcălab, 1712, ambele M; și alte două în Valea Mățaului, din 1786—1787 și fără dată; bis. sec. XVII, dispărută³⁷; altă bis. ante 1832³⁸).

Coman P., *Cele mai vechi cruci ale Mățaului-C. lung* (BCMI, 1931, p. 102—104); Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXIV—XXV și LXXX [5 cruci de piatră]; „Dacoromania”, 1924—1926, p. 497—498 [originea numelui]; Teulescu P., *Documente istorice*, Buc., 1860, p. 88—90 [doc. scutire pentru a avea grije de săracii din C. Lung]; Vezi și Vătămanu N., *De la începuturile medicinei românești*. Buc., 1966, p. 94—98 și *Dicț. Rom.*, IV, p. 299; R.A., 1940, nr. 1, p. 143—154 [doc.].

MAVRODINU (Zbrăglezile), jud. Teleorman ³⁹ (bis. Schimbarea la față, 1856, renovată 1934).

Documente agrare, p. 555—556 [despre mutarea aci a locuitorilor din Lăceni]; Sacerdoțeanu A., *Însemnări de la Mavrodin — Teleorman* (R.I., XXI, 1935, p. 117—119) [însemnări de pe cărți și despre bis.]; Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 17 [originea numelui]; A. Rom., 26 mart. 1860 [moșia de vânzare]; R. I., 1935, p. 118 [însemnare, 1743, bis. Sf. Gheorghe — Zbrăglezile]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 248—249 [M. = Repezi, ruină de bis.]

MĂZĂROI, vezi Călești.

MĂZGANI-Muscel (dispărut).

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 97—105 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

SCHITUL MĂZGANI (sec. XVII, făcut de Daniil monahul ante 1689; fost metoh al m-rii Căluu; dispărut) ⁴⁰.

Indice cronologic nr. 8 [doc.].

MAZILI, vezi Slujitori-Mazili și Fîntînele-Mazili.

MAZILI-Vilcea (bis. de lemn Sf. Apostoli, arsă 1821, refăcută de zid 1900).

AMO, 1941, p. 772.

MAXENU (Maxin), jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, «prefăcută din temelie» de episcopul Filotei al Buzăului 1855). ⁴¹

Constantinescu H., *Cîteva pisanii* („Ingerul”, XIV, 1942, p. 222) [din 1855]; G.B., 1961, nr. 1—2, p. 146; Anuar 1909, p. 249; *Documente agrare*, p. 501, 550—551 [sat al m-rii Banu-Buzău]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adesea în documente de la 1575]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc. despre sat], nr. 5.

M-REA MĂXINENI ((Sf. Ioan Botezătorul, ante 1637 ⁴², zidită de Matei Basarab pe locul unei bis. de nuiele; fost metoh al m-rii Sf. Ioan din Focșani și m-rii Pantelimon din București, dărimată în 1917), com. Măxineni — Rm. Sărat.

Istoria Țării Românești, p. 106; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 97; *Indice cronologic nr. 3*, Ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); *Mag. istoric*, IV, p. 205—206. [descrierea poziției m-rii, 1718]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; Gălănescu, *Eforia*, p. 220 [doc. 1752, m-rea dărăpănată, închinată la Pantelimon] ⁴³; A. P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 420 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; Iorga N., *Inscripția de la Măxineni* (BCMI, XXIV, 1931, p. 31—32); „Ingerul”, 1937, p. 546; Anuar 1909, p. 262; Giurescu C. C., *Matei Basarab cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru. Știri noi despre lăcașurile lui*, în vol. *Prinos I.P.S.S. Nicodim*, Buc., 1946;

Bulat T. G. *O ctitorie a lui Matei Basarab, azi dispărută (Măxineni-Rm. Sărat)* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 265—293) [documente, 1637—1863, istoric, pisanie]; Potra G., *Documente brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964, nr. 11—12, p. 1116—1117) [din 1698]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 286; A. Rom., 9 sept. 1859 [arenda moșiei M = Spiridoneanca]; supl. 12 și 19 dec. 1859 [moșiile m-rii].

MĂXINENI, vezi Grădiștea-Măxineni

SCHITUL MEANȚI, jud. Mehedinți (Sf. Nicolae, a doua jumătate a sec. XVII ⁴⁴, dărimat în sec. XVIII; fost metoh al m-rii Tismana).

Ștefulescu Al., *Tismana*, p. 381 [doc. 1692]; Petroșanu D., *Schituri necunoscut* (A. O., 1940, p. 32—33 și 1941, p. 131—134) [documente]; Bauer, p. 220 [M. din Față, cu bis. și M. de Jos, sat pustiu]; AMO, 1941, p. 514—515 [bis. mai noi și despre ruinele unei bis. de lemn]; A.O., 1938, p. 90—93, 1939, p. 452—455, 1940, p. 93—94 [doc. ref. la sat]; „Oltul”, 1857, p. 204, 208

[moșia de arendat]; *Documente*, sec. XIII—XV [la 1469 era seliște]; *Indice cronologic nr. 22*; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 476—477.

MECEA, vezi Văleni.

MECULEȘTI, jud. Argeș (M bis. Sf. Voievozi, construită de Șerban Meculescu sau de boierii Lerești, 1751—1752, zugrăvită 1845 de Maria Pleșoianu și Elena slugereasa). Vezi și Găvana.

Bauer, p. 181 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25—26; B.O.R., 1921, p. 681 [catagr. 1808]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 90, pl. CCCLXXXII—CCCLXXXV); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., XIV, 1962, nr. 10—12, p. 697—699) [descriere și inscripții]; AEA, 1929, p. 56.

MEDGIDIA, jud. Constanța.

„Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 144—145 [descriere Evlia Celebi, mijlocul sec. XVII]; Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 113; *Dict. Rom.*, IV, p. 303—304.

— M MOSCHEIA PRINCIPALĂ (construită la 1860), str. I. C. Frimu nr. 2.

Schițe asupra istoricului înființării moscheii principale din orașul Medgidia, plasa Medgidia, jud. Constanța, Constanța, 1906, 14 p.

— BISERICA ORTODOXĂ.

Mărculescu Em., preot, *Bisericele dintre Medgidia și Cerna-Vodă*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1932.

MEDVEJDA-Gorj

Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 180 [doc. 1634].

MEENI, com. Dăești, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi din 1715)

Popescu, *Biserici*, p. 86 [cat. 1840]; *Dict. Rom.*, IV, p. 304 [bis. din 1835].

MEHEDINȚA-Podeni, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae, 1821, refăcută 1861, și cruce de piatră din 1856).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 252; Anuar 1909, p. 108—109; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 31 [satul M. amintit la 1526—1527].

MEIDAN-CHIOI-Tulcea (bis. din 1844).

Dict. Rom., IV, p. 306—307.

MELICEȘTI, com. Telega, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1820, refăcută 1899—1904). Vezi și Telega.

Teodorescu Stoica, *Monografia com. Telega*, p. 282—284 [pisană, însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 99.

MELINEȘTI, vezi Bodăești.

M-REA MENEDIC (Benedic, Vintilă Vodă⁴⁵, 1532⁴⁶ construită de Vlad Vintilă Voievod, dispărută; rezidită mai jos de fosta m-re din îndemnul episcopilor Misail și Metodie ai Buzăului, 1748, ^{46 bis} rezidită cu chilia de episcopul Chesarie la 1845—1846⁴⁷, reparată și zugrăvită 1900; fostă metoh al ep. Buzău) com. Vintilă-Vodă, cart. Răghinari, jud. Buzău.

Istoria Țării Românești, p. 47, 207; *Istoriile*, p. 53; *Documente*, sec. XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3*, *Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); Fotino, II, p. 51; III, p. 151; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 117; Secrețianu C., *Un hrisov dat pentru m-rea Menedic* („Ingerul”, IX, 1937, nr. 4—5, p. 217—221) [din 1643]; AARMSI, s. II, t. XXXIV, p. 68 [doc. 1704 despre starea m-rii]; *Documente agrare* (indice); Filitti, *Inventarul*, p. 25—26 [descriere, bis. cu turle de lemn, avere]; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 63; CA., 1875, p. 63; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 48;

Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; Bilciurescu *Mănăstirile*, p. 62—63; *Dict. Rom.*, V, p. 747 [istoric]; *Dict. Buzău*, p. 524; Nicolaescu St., *Domnia lui Vlad Vintilă Vodă de la Slatina în lumina unor noi docu-*

mente istorice inedite, 1532—1535 (A.O., 1936, p. 11—12) [istoricul m-rii]; Anuar 1909, p. 256 [istoric];

Tănase Bratu, *Bis. din com. Vintilă vodă-Buzău* („Muguri”, 1928, nr. 8—9, p. 17—19) [istoric, pisanie]; Drăghiceanu V., *M-rea Vintilă vodă-Buzău. Săpături la prima fundație* (BCMI, XXVI, 1933, p. 167—171) [descrierea și planul m-rii vechi, dărimată în 1748]; Iorga N., *M-rea Vintilă Vodă. Observații și note istorice* (*ibidem*, p. 178—181) [inscripții, doc. 1830—1833; despre primele două clădiri ale m-rii]; „Ingerul”, 1937, p. 541 și 548; Constantinescu N. A., *M-rea Vintilă vodă-Menedic* („Ingerul”, XIII, 1941, p. 379—380); Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 47—48 (descriere, inscripții); Baniță G., *M-rea Menedic (Vintilă Vodă)*, teză de licență, Buc., 1941; Tocilescu, *Catalogul*, p. 109, 138; SMIM, IV, p. 205;

Archives diplomatiques 1864. Partea I. Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés-Unies, p. 232—234 [doc. din 1667]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 86—89 [doc. 1667]; *Memoriu asupra mânăstirilor române*, p. 74—77 [acelaș doc.]; Bodogae, *Sf. Munte Athos*, p. 305 [m-rea închinată la Costamonit]; *Inscripții București*, p. 577 [cruce din 1532—1535]; G.B., 1965, nr. 7—8, p. 674 [despre refacerea m-rii].

MEȚI, vezi Meanți.

MEREI, jud. Buzău (cruce de hotar din 1700 și un metoh al episcopiei Buzău, după Geanoglu-Lesviodox).

Tudor S., preot, *Cruci vechi în părțile Buzăului* (G. B., 1967, nr. 1—2, p. 120—121) [inscripție, descriere cruce]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 314.

MERENI, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Adormirea — M. de Sus, 1848—1849 și o bis. mai veche la Ștefeni-Mereni, ante 1840)⁴⁸.

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; Stoian M. Voina și C. Dumitrescu, *Monografia com. Merenii de Sus, jud. Vlașca*, Buc., 1905, 111 p.; Anuar 1909, p. 135; *Monografiile Vlașca*, p. 152—193 [bis. din 1865]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1536].

MERI, vezi Cojocaru.

MERI-Drăgănești de Vede — Teleorman (bis. Sf. Dumitru, 1838—1841, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 121; *Dicț. Rom.*, IV, p. 316 [M. Goala].

MERII PETCHI (fost Berilești), jud. Ilfov (bis. Adormirea, 1802—1803, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 79; *Indice cronologic nr. 1* (M.P. = Berilești); Poteca Ioan, *Carte de hotărnicie a moșielor Meri-Petchi și Netezești-Nuci din jud. Ilfov, plasa Mostiștea, proprietatea d-lui C. Bantaș-Villara*, Buc., 1897, 8 p. [se rezumă doc. relative la Merii Petchii = Berilești]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 316. M-REA MERIȘ. vezi Corbii de Piatră.

MERIȘ-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1795, reparată sau refăcută 1878).

Anuar 1909, p. 198; AMO, 1941, p. 515; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 160 [satul M. = Merișani amintit la 1562]; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

MERIȘANI, com. Dobrogestea, jud. Argeș, (M bis. Adormirea, construită de C-tin Vișoreanu, ante 1808).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1428>];

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 6; *Dicț. Rom.*, IV, p. 317.

MERIȘANI, jud. Teleorman (bis. sec. XVIII⁴⁹ construită de Barbu Merișanu, și ruinele casei familiei Merișanu).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1562—1563]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.]; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 437 [doc. 1771];

Bauer, p. 186; *Dict. Rom.*, IV, p. 317 [ruinele casei Merișanu]; B.O.R., 1921, p. 648 [M.-Argeș, catagr. 1808] Anuar 1909, p. 121; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui].

MERIȘEȘTI, vezi Nemoiu.

MERIȘOARA, vezi Surpați.

MERIȘORI, vezi Vai de Ei.

MESTEACĂN, com. Văleni-Dîmbovița, jud. Argeș (la 1840 bis. de lemn Adormirea, 1744).

B.C.I., IX, 1930, p. 117; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 889 [cat. 1840].

MEȘINEȘTI, vezi Potcoava.

METELU (Scutelnici), jud. Buzău ⁵⁰ (bis. Sf Nicolae, construită de C-tin Lipănescu paharnic, 1845—1846, reparată 1898).

„Ingerul”, 1937, p. 548; *Dict. Rom.*, IV, p. 319—320; Constantinescu H., *Cîteva pisanii* („Ingerul”, XIV, 1942, p. 221—222); Anuar 1909, p. 249—250; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1576].

MICEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (cruce din sec. XVII ⁵¹ și bis. Adormirea, 1844—1848, reparată 1879).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLVII—XLVIII; Anuar 1909, p. 92; *Documente agrare*, p. 905 [sat al m-rii Aninoasa]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1456]; *Indice cronologic nr. 1 și 23* [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 321 [bis. din 1846 și școală din 1840].

SCHITUL MICȘANI, vezi Pirlîți.

MICȘANI, vezi schitul Giurgii.

MICȘUNEȘTII MARI, com. Micșunești Moara, jud. Ilfov (M bis. Nașterea Sf. Ioan, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, construită de Iordache Micșunescu mare stolnic și soția sa, 1743; și casele fam. Micșunescu).

Bauer, p. 147 [bis. și case boierești]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 20; ACMI, 1914, p. 17—18 [bis. declarată monument]; Drăghiceanu V., *Bis. din Micșuneștii Mari-Ilfov* (ACMI, 1914, p. 87—92) [descriere, inscripții, foto]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 41—43 [pisanie, descriere bis. și despre casele boierești]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 97—98, pl. CDLVI—CDLXIV); Pillat Cornelia, *Popa Dima zugravul* („Studia et acta Musei Nicolae Bălcescu,” 1969, p. 354—363) [Describe pictura bis. din Micșuneștii Mari, făcută de popa Dima, străbunicul lui Nicolae Bălcescu]; Anuar 1909, p. 79 [bis. în ruină]; A.G.R., 23 oct. 1864 [arenda moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII;

MICȘUNEȘTII MOARA, vezi schitul Balamuci.

MICULEȘTI, jud. Gorj sau Mehedinții (bis. de lemn Sf. Nicolae, renovată 1872).

Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 409 și 427); Ionescu I., *Agricultura română*, p. 450—452. [M. — Mehedinți]; *Dict. Rom.*, IV, p. 325.

MIELUȘEI, com. Slăvuța, jud. Dolj (bis. de lemn Adormirea, 1720—1721, reparată 1891).

Anuar 1909, p. 168; *Dict. Rom.*, IV, p. 326.

MIERĂI, vezi schitul Dălhăuți.

MIERCANI, com. Uda, — Argeș (M bis. Adormirea, 1820, zugrăvită 1843 reparată 1878). AEA, 1929, p. 60; Anuar 1909, p. 284; în *Dict. Rom.* nu este.

MIEREA, vezi Poienari Ghiroiu.

MIEREA BIRNICI (Crușețu), jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul-Bojin, preînaltă 1794, reparată 1907 și bis. de lemn Sf. Nicolae-M. Moșneni, 1839—1840).

Vincenz I., *Din trecutul Craiovei* (A.O., V, 1926, p. 186); M.O., VIII, 1956, nr. 8—9, p. 540; Anuar 1909, p. 158, 152; AMO, 1941, p. 254—255; A. Rom., 1858 iulie 2 [vînzarea moșiei]; vezi și „Vocea Oltului”, 1860 iunie 2; *Dict. Rom.*, IV, p. 326—327.

MIERLARI-Jilava-Ilfov (bis. Sf. Gheorghe, 1843—1844, reparată 1897).

Lapedatu, *Catagrafia*, p. 33; Anuar 1909, p. 77—78.

MIERLEȘTI, vezi Bărbătești.

MIERLEȘTI, com. Perieți, jud. Olt (la 1873 două cruci vechi, din care una pe locul fostei bis.⁵²; bis. Sf. Nicolae, 1810, construită de popa Drăghici, C-tin Oporanu și alții, zugrăvită 1855, reparată 1901).

Vezi și Perieți.

Bauer, p. 185 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88 [M. de Jos și de Sus]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [la 1845 trei bis: Sf. Ilie-M. de Sus, Sf. Nicolae și Adormirea-M. de Mijloc]; *Dict. Rom.*, IV, p. 328 [pisania]; *Notițe din Perieți* („I. Neculce,” IV, 1921, p. 288—289) [bis. Sf. Nicolae-M. de Sus, 1830, inscripție]; AEA, 1929, p. 132 și 154; Anuar 1909, p. 302; Stăncescu Marin, *Bisericiile de pe valea Iminogului din jud. Olt*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., ms. 723, f. 76, 80—81 [pisania, 1749 și inscripție 1800].

MIHĂIEȘTI, jud. Vâlcea (bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII (1756?) ctitori fiind C-tin preotul, Oprea eromonah și alții;⁵³, reparată 1926 și 1939).

Vezi și Măgura și Negreni

Dict. Rom., IV, p. 331 [pisania]; Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; și A.O., 1924, p. 304; Popescu, *Biserici*, p. 69; Răuțu, *Monografia*, p. 104; Anuar 1909, p. 225—226; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 [pisania]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 61, pl. CIX—CXII și DLXXXVII—DLXXXIX); AMO, 1941, p. 740—741; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 50, pl. XXV); *Documente*, indice, sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1531]; *Indice cronologic nr. 4*

MIHĂIEȘTI, jud. Argeș (fost Mușcel) (patru cruci vechi și ruine de biserică la 1871⁵⁴). Vezi de Furnicoși.

Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVI; Iorga N. *Inscripții*, f. I, p. 124—125; Anuar 1909, p. 92 (bis. din 1648—1650); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la (1512—1513); Vezi și *Indice cronologic nr. 23* (doc.); *Dict. Rom.*, IV, p. 329—330.

MIHĂIEȘTII DE JOS, com. Mihăiești, jud. Olt (bis. Sf. Apostoli, 1708, construită de Șerban Cantacuzino mare vornic, fiul lui Drăghici, dispărută; probabil este bis. Sf. Apostoli din Roșiorii de Vede).

Bauer, p. 186 [bis. sec. XVIII]; *Dict. Rom.*, II, p. 281 [despre o biserică ruinată, numită schitul lui Cămăreșescu]; Florescu G. D., *O ctitorie necunoscută a Cantacuzinilor din veacul al XVIII-lea* (C. L., LXIV, 1931, p. 48—52) [doar temelia se mai păstra]; Fălcoianu Alex., *Restabilirea unei ctitorii* (*ibidem*, p. 264—265); AEA, 1929, p. 130 [bis. noi, din 1868⁵⁵ și 1877]; Anuar 1909, p. 301; G.B., 1961, nr. 3—4 p. 289 [P. Cernovodeanu crede că pisania este a bis. Sf. Apostoli din Roșiorii de Vede]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul M. amintit de la 1562—1563]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 29 [hotărnicie, 1703].

MIHĂILEȘTI, satul Tufa-Costieni, jud. Ilfov (M bis. Sf. Voievozi, sec. XVIII; și case boierești, sec. XVIII).

B.O.R., II, 1875—1876, nr. 5, p. 325 [însemnare, 1746]; Bauer, p. 164 [bis. și case boierești]; Anuar 1909, p. 135; A. Rom., 7 sept. 1860 și urm. [moșia Tufa de arendat].

MIHĂILEȘTI, jud. Buzău. (bis. Sf. Nicolae-Mărgineanu, 1822—1826, reparată 1856.)

Anuar 1909, p. 250; *Dict. Rom.*, IV, p. 333.

MIHĂILEȘTI, com. Dobrești-Argeș (bis. Sf. Nicolae Nou, 1830—1832).

Anuar 1909, p. 284; *Dict. Rom.*, IV, p. 333 [cătun].

MIHĂIȚA, com. Coțofenii din Dos, jud. Dolj⁵⁶ (bis. începutul sec. XIX).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 68 [catagr. 1831]; Anuar 1909, p. 162 [bis. din 1814 și 1875] *Dict. Rom.*, IV, p. 334 [legenda satului]; Buzatu D., *Toponimie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62); *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 239 [la 1614 era seliște]; Iorga, *Situația Olteniei*, p. 295 [doc. 1826 amintind preotul]

M-REA MIHOVENI (a doua jumătate a sec. XV, fostă în jud. Argeș; și M bis. Sf. Gheorghe, 1840—1843 reparată 1880).

Documente, XIII—XV, p. 182—183 [doc. 1485]; Bauer, p. 175 [bis. sec. XVIII, M.-Muscel]; Anuar 1909, p. 92.

MIJAȚI, vezi Lăpușata.

MIJLOCU, com. Potcoava, jud. Olt (M bis. Adormirea, zidită de preoții Gheorghe și Badea, 1807, zugrăvită 1817). Vezi și următorul

Dict. Rom., IV, p. 338 [pisanie]; Anuar 1909, p. 301 [bis. de lemn].

MIJLOCU, fost r. Vedea (bis. Intrarea în biserică, 1828, reparată 1903).

Vezi și Păroși și precedentul.

AEA, 1929, p. 106; Anuar 1909, p. 284.

MILCOIU, jud. Vâlcea (două bis. de lemn, ambele Adormirea la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 23; B.O.R., 1921, p. 685 [catagr. 1808]; *Dict. Rom.*, IV, p. 339 [M. — Argeș].

MILCOV (Milcoveni), jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII și M bis. Sf. Dumitru-M. din Deal, începută la 1781, terminată 1831, construită de Matei comis și Ion Polihron, reparată 1874 și 1916).

Bauer, p. 184 [Milcoveni, bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 685 [M.-Argeș, catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 83 [la 1845 două bis.: Sf. Dimitrie din Deal și Sf. Nicolae-bis. Milcovenilor]; *Dict. Rom.*, IV, p. 339 [bis. Veche, M. din Deal]; Anuar 1909, p. 295 și 301; AEA, 1929, p. 120 [bis. Adormirea — Milcoveni, 1802] și 130 [bis. Sf. Dumitru-Milcovul din Deal, 1823]⁵⁷; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la 1512—1513).

MILEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Gheorghe, 1850, reparată 1908).

Bauer, p. 207 [fără bis.]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 132 [catagr. 1831]; Anuar 1909, p. 162—163; AMO, 1941, p. 256; „Oltul”, 1857, p. 212 [moșia de arendat]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M. de Jos = Duțulești]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556].

MILEȘTI, vezi Făurești.

MILOSTEA, com. Slătioara, jud. Vâlcea (la 1840 trei bis. de lemn cu hramul Cuv. Paraschiva, 1750, 1730 și 1645, din care două refăcute de lemn la 1906 și 1919; o cruce din 1756—1757 și alte două din c. 1829 și 1840 la Sacoți).

Documente agrare, p. 347, 752 [sat al m-rii Bistrița]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1508, când fusese dăruit m-rii Bistrița de boierii Craiovești]; Popescu, *Biserici*, p. 45; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 741—742; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 147—148 [doc. 1805].

MILOVANU, com. Pleșoiu, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan, 1833).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845]; *Dict. Rom.*, IV, p. 345.

SCHITUL MILUIȚI-Buzău (pe apa Nișcovului, începutul sec. XVIII ⁵⁸; fost metoh al ep. Buzău). Vezi și schitul Barbu. Satul se numește acum Valea Sălciilor.

Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); Tunusli, p. 173 [mențiune]; Ionașcu, *M-reă Grăjdana*, p. 49—50 [doc. 1728]; „Îngerul”, VIII, 1936, p. 84—86, 92 [doc. 1749—1763, 1800] și I. Ionașcu, *M-reă Izvorani*, p. 56—58; Anuar 1909, p. 247; AEB, 1926, p. 34 [bis. Sf. Voievozi, 1850—1852].

MÎNĂSTIREA, vezi Cobia, Coconi, Cornățel și Crețulești-Mînăstirea.

MÎNĂSTIRENI, vezi m-reă Dintr-un lemn.

MÎNDREȘTI-Rm. Sărat (bis. Sf. Voievozi, 1823—1825, reparată 1889).

Anuar 1909, p. 262; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 163 [satul amintit la 1562]; *Dict. Rom.*, IV, p. 359 [bis. din 1844].

MÎNECIU, jud. Prahova (bis. Adormirea — M. Pămînteni, construită de arhimandritul Iosif și eromonahul Paisic de la m-reă Sînaia, 1841, reparată 1885 și bis. Sf. Nicolae-M. Ungureni, reclădită 1858-1866) ⁵⁹. Vezi și schitul Cheia.

Dict. Rom., IV, p. 278 [pisanie 1841]; Brătulescu V., *Biserici din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 175—181) [pisanie, descriere pictură, foto, ambele biserici]; Anuar 1909, p. 107; R.I., 1936, p. 199 [despre originea numelui Mîneciu = Rucăr]; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Sînaia]; *Documente*, indice sec. XV—XVII [satul amintit de la 1556]; Lehliu Grigore, *Carte de hotărnicie a moșiei Mîneciurile din jud. Prahova*, Buc., 1886, 16 p. [se rezumă și numeroase doc. vechi].

MÎNJÎNA, vezi Izvoarele-Dîmbovița.

MÎNZĂLEȘTI, vezi Jghiabu.

MÎNZĂNEȘTI — Pielea-Teleorman (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1802, reparată 1894, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 123; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2.

MIOVENI, vezi Mihoveni.

MIRĂU, com. Stoenegști, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Gheorghe, adusă de la Frățești la 1863). ⁶⁰

Anuar 1909, p. 139; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 89—90).

MIRCEȘTI-Buzău? (bis. din 1743) ⁶¹.

Anuar 1909, p. 258 [M.-Rm. Sărat, bis. de lemn din 1824]; *Indice cronologic nr. 5*; *Dict. Rom.*, IV, p. 349 [M = Odăile și Nenciul].

MIRCEȘTI-Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1859).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; *Dict. Rom.*, IV, p. 348; Anuar 1909, p. 301 [bis. de zid din 1819—1822, în ruină]; AEA, 1929, p. 147—148.

MIREȘ, jud. Prahova (fost Buzău) (bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, 1823, construită de Barbu Văcărescu fost mare ban și Alexandru Văcărescu fost mare stolnic, refăcută 1850, reparată 1904 și 1924, reparată și zugrăvită 1927).

Dict. Rom., IV, p. 350 [pisanie, 1823]; Constantinescu N.A., *Bis. din Mireș-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, p. 387—389); Idem, *Munumente buzoene*, p. 55 [inscripții, însemnări de pe cărți]; Anuar 1908, p. 107.

MÎRGHÎA, jud. Argeș (fost Teleorman) (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, reclădită 1883—1885 și bis. Sf. Nicolae-M. de Jos, 1848, reparată 1889).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 64; AEA, 1929, p. 90; Anuar 1909, p. 284.

MIRONEȘTI, vezi Coiani-Mironești și Oteșani.

MIROSLĂVEȘTI, vezi Pucheni.

MIROSLOVENI, com. Albeni, jud. Gorj (M bis. de lemn Cuv. Paraschiva, „prefăcută” de Gheorghe Bengescu fost mare paharnic, 1812, refăcută 1926; cruce funerară din 1729—1730).

Bauer, p. 210 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 363—364 [cat. 1840 bis. Intrarea în biserică, 1640]; AER, 1921—1925, p. 381; AMO, 1941, p. 324. MIROȘI-Buzău ⁶².

A. Rom., 31 iulie și 7 aug. 1857, 16 febr. 1858, 7 febr. 1859 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1625]; *Indice cronicologic nr. 3* [doc.].

MIROȘI, jud. Argeș (fost Teleorman) (două bis. de lemn în sec. XVIII, din care una în M. de Jos, Sf. Gheorghe; cea din M. de Sus arsă în 1840 reclădită 1879 și 1908). Vezi și Surdulești.

Spiru I., *Din trecutul satului Miroși* (M.O., 1958, nr. 7—8, p. 556—560) [note scurte; și despie cele două biserici]; Anuar 1909, p. 121—122; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui, de la meiiș]; A. Rom., 12 oct. 1857, 8 mart. 1859 [arendarea moșiei].

MÎRȘA, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. sec. XVII, ante 1662 ⁶³, dispărută și han sec. XIX). Vezi și Coșoaia.

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; V. rom., 1852, p. 124 [han]; Anuar 1909, p. 135 (bis. nouă) A. Rom., 21 iunie 1860 și urm. [moșia M. din Deal, cu han, de arendat]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1451]; Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moșiei Mîrșea de Sus (Brădeasca) din jud. Vlașca, plasa Neajlovu de Sus, com. Mîrșea, proprietate a d-lor moștenitorii lui Ioan S. Cristea*, Buc., 1894, 23 p. [se rezumă doc. din sec. XIX].

MÎRȘANI, jud. Dolj (bis. Sf. Ioan, 1793, construită de Matei Burada, reparată 1896 și bis. Sf. Nicolae, construită de Radu diacon și alții, 1831, refăcută în parte la 1868).

Dicț. Rom., IV, p. 368 [pisanii, 1793 și 1868]; „Renașterea”, 1944, p. 90 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 162] AMO, 1941, p. 252—253] M.O. 1965, nr. 5—6, p. 444 [la 1845 două bis. de zid, din care una în mah. Scorușu]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62).

MÎRTEȘTI, com. Săpata de Jos, jud. Argeș (bis. Sf. Paraschiva, 1830, sau 1814—1816, reparată 1883). Vezi și Săpata.

AEA, 1929, p. 90; Anuar 1909, p. 284; în *Dicț. Rom.*, nu este.

MÎRZĂNEȘTI, vezi Puținței

SCHITUL MISCHII-Dolj (Sf. Nicolae, sec. XVIII, fost metoh al m-rii Gănescu-Craiova) ⁶⁴. Vezi și Motoci și următorul.

Episcopia Rîmnic, p. 426—427; Donat, *Fundațiile*, p. 61; „Oltenia”, XI, 1944, p. 121; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 257 [bis. Sf. Nicolae, 1860]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M. O., 1967, nr. 1—2, p. 63) [M. = Ciutureștii Mari]

MISCHII-Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1817, reparată 1883—1884).

Anuar 1909, p. 179; *Dicț. Rom.*, IV, p. 353 [M. — Dolj].

MISLEA, com. Cobia de Sus, jud. Dîmbovița (M bis. Cuv. Paraschiva construită de preotul Ioan și Eftene din Frasinu, 1782, refăcută 1831, zugrăvită 1857 ⁶⁵ reparată, 1881 și 1910).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 86 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 29; Anuar 1909, p. 45—46; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G. B., 1965, nr. 5—6, p. 471—474) [descriere sumară, însemnări, pomelnice].

M M-REA MISLEA (Sf. Treime, construită de Radu Paisie, 1536—1537⁶⁶; pustiită de Mircea Ciobanul, refăcută în parte de Petru Cercel, 1584; în 1878 a fost transformată în penitenciar pentru minori; m-rea arsă în 1883 și reparată după incendiu; din 1924 devine închisoare pentru femei; se păstrează biserica, chiliile pe pivnițe boltite, zidul de incintă cu contraforți și clopotnița-turn de la intrare; fostă metoh la m-rea de la lanina), com. Mislea, jud. Prahova.

Documente, sec. XVI—XVII (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic* nr. 16, Buc., 1949 [530 doc., 1511—1866]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 399 [doc. 1620]; *Istoria Țării Românești*, p. 48; *Istoriile*, p. 54 [zidită de Radu Paisie]; *Mémoire sur les couvents romains*, p. 75—82 [doc. 1639]; Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [acelaș doc.]; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté a la Commission Internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri sec. XVIII]; *Documente agrare*, indice (doc. despre satele m-rii); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 136; Fotino, II, p. 51; III, p. 155; Urechia, *Ist. Rom.*, III, p. 74—76; VI, p. 123; VII, p. 370; X A, p. 16;

Constantinescu N.A., *Cîteva inscripții inedite din Prahova și Vlașca*, în vol. *Lui I. Bianu, amintire*, Buc., 1916, p. 41—47 și în S.O.V., I, 1920, nr. 1—3, p. 79; Iorga N., *Domnia lui B. Știrbei*, p. 118; V. Rom., 20 febr. 1854 [averea m-rii]; M. Of., 1864, p. 262 [inventar 1863];

Dict. Rom., IV, p. 354 [istoric și despre penitenciar]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 152; Iorga N., *Biserici prahovene* (BCMI, XXX, 1937, p. 66—71) [diverse foto, îndeosebi pivnița]; Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie și a fiului său Marcu* (A. O., XVII, 1938, p. 197); A. O., 1938, p. 214—215; Popescu, *Învelișurile*, p. 67;

Romano Nădejda, *O cupă de de argint a logofătului Coresi* (C.N.A., VIII, 1928, nr. 77—82, p. 2); Idem, *Cupa de argint a logofătului Coresi* (B.O.R., 1961, nr. 11—12); Constantinescu N.A., *O precizare (ibidem)*, 1963, nr. 3—4, p. 379; *Inscripții București*, p. 311 [disc, 1781] și 313 [cupă, 1781].

MIȘULEȘTI, vezi Pojogi.

MITRENI, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII⁶⁷, apoi bis. de zid din 1867—1868).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 76 [bis. de lemn Sf. Nicolae la 1810]; Anuar 1909, p. 79; *Documente agrare*, p. 796 [doc. 1792 amintind de popa din Mitreni]; *Dict. Rom.*, IV, p. 356 [M. — Clătești și Fundeni].

MITROFANI, jud. Vâlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi, 1813; bis. Sf. Nicolae — Cetățeană, 1792, construită de Pirvu și Andrei preotul; bis. de lemn Sf. Nicolae-Schitu, 1783, data unei inscripții). Vezi și Verdea și Nemoiu.

Popescu, *Biserici*, p. 21 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 226 [și un fost schit]; AMO, 1941, p. 742; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez* (indice). MIȚEȘTI, com. Mărăcineni, jud. Buzău (bis. Sf. Împărați, 1724—1726).

Anuar 1909, p. 249.

MIULEȘTI — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22.

MIZIL, jud. Buzău (bis. Sf. Treime-Fefeiei, construită de Nicolae polcovnicul Stamboleanu, începutul sec. XIX; bis. Sf. Ioan-Mizil, 1857, construită cu cheltuiala marelui agă I. Cantacuzino și cu ajutorul locuitorilor, repictată și făcut catapeteazma, 1916; o cruce de piatră dispărută și o alta pe str. Tepeș vodă, din 1822—1828).

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 309 [doc. 1817]; Anuar 1909, p. 240 [bis. nouă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul F. amintit de la 1600,

cînd nu exista încă Mizilul, numit astfel după menzil = poștă]; *Dict. Rom.*, IV, p. 357—358 [M. fost Istău].

MLĂCENI — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13.

MLĂJET, jud. Buzău ⁶⁷ bis. (bis. Nașterea Maicii Domnului, sec. XVII—XVIII, reclădită 1880—1883). Vezi și Stănila.

Săndulescu-Verna C., *Bis. din Mlăjet* (G. Ad., 10 febr. 1929) [însemnări de la bis. veche, sec. XVII—XVIII]; *Anuar* 1909, p. 250;

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1586—1587]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 369—370

MLECĂNEȘTI, com. Mischii, jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, de lemn ante 1845, refăcută 1874).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 119 [cat. 1831]; M. O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; *Anuar* 1909, p. 163; *Documente agrare*, p. 305—306 [doc. 1723; sat al consilierului Știrbei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1598>, cînd era al boierilor Buzești].

MOARA BANULUI (Săcuiani) — Ilfov.

Phanhauser Fr., *Carte de hotărnicie a moșiei Manolache—Moara Banului (zisă în vechime și Secuieni) din com. Bobești—Bălăceanca, plasa Dîmbovița, jud. Ilfov, proprietatea Așezămintelor Brîncovenesci din Bucuresci*, Buc., 1896, 12 p. [se rezumă și doc.].

MOARA BRĂILOIULUI, vezi Slobozia Moara.

MOARA DOMNEASCĂ (Morile) — Mehedinți ⁶⁸.

MOARA DOMNEASCĂ — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Zoia Cantacuzino ante 1810, reclădită de Triandafil postelnicul 1817, refăcută 1862).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 43 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; *Anuar* 1909, p. 75—76; A. Rom., 15 mai 1857 [moșia de arendat M. D. — Prahova?].

MOARA DIN GROAPĂ — Dîmbovița (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1837—1838).

Anuar 1909, p. 136; *Dict. Rom.*, IV, p. 371 [M. G. — Vlașca].

MOARA DE HÎRTIE, vezi Cațichi

MOARA NOUĂ — Dîmbovița (două hanuri sec. XIX și bis. Sf. Impărați, 1820). ⁶⁹

C. Rom., 1836, p. 28 [hanuri]; *Anuar* 1909, p. 42.

MOCEASCA — Buzău (dispărut). Vezi și următorul.

A. Rom., 31 iulie, 7 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut]; *Dict. Rom.*, IV, p. 373 [M. = Ceapa, moșie].

MOCEȘTI (Mucești) — Rm. Sărat ⁷⁰ (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1824) Vezi și precedentul.

AEB, 1926, p. 61 și 1928, p. 81; *Anuar* 1909, p. 105 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1795, M. com. Iordăchianu]; *Documente*, indice sec. XVII; *Indice cronologic nr. 1 și 19* [doc.]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 497—498) [sat dispărut — Buzău].

SCHITUL MOCIORLIȚA (Mociorița, construit la mijlocul sec. XVII de Pahomie Poenaru ⁷¹; schitul exista la 1835; fost metoh al m-rii Tismana).

Giurescu C. C., *Principatele române*, p. 233; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 161 [istoric]; Donat, *Fundațiile*, p. 91; M. O., 1968, nr. 5—6, p. 404 [însemnare, 1822].

MODOAIA, com. Armășești, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae 1712, reparată 1849 și 1883).

- A. O., 1942, p. 174—175 [la 1834 două bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 97 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 743.
- MODREȘTI**, vezi Mateești.
- MODRUZEȘTI** (Modruzeasca) — Buzău (bis. din a doua jumătate a sec. XVI, fost metoh al ep. Buzău, dispărută, ca și satul).
- Documente*, XVI, vol. IV, p. 437 și V, p. 264 [doc. 1579 și 1586]; Bauer, p. 113 [bis. Modrusasca] și 116 [Modrusești fără bis.]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc. despre sat]; *Dict. Rom.*, IV, p. 374.
- MOFLENI**, vezi m-reă Bucovăț.
- MOGOȘANI**, com. Bobu, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1730, apoi bis. din 1911). Vezi și următorul.
- „Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 462—463 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 179 [bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1815—1816]; AMO, 1941, p. 375; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul a mintit de la 1480, când era al lui jupîn Ticuci și al fraților săi]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).
- MOGOȘANI**, jud. Dolj. Vezi și precedentul, probabil același.
- A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [arendarea moșiei].
- MOGOȘANI**, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, 1839—1840, reparată 1891) Anuar, 1909, p. 49—50; A. Rom., 4 iulie 1859 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1613].
- MOGOȘEȘTI** — Muscel.
- M. O., 1966, nr. 7—8, p. 700—701 [doc. 1665—1667 ref. la sat].
- MOGOȘEȘTI**, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae—M. de Jos, 1822—1828, pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII și bis. Sf. Dimitrie—M. de Sus 1841).⁷²
- Bauer, p. 187 [fără bis.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 376 [pisanie]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84 [și bis. de lemn Adormirea—M. de Sus]; Anuar 1909, p. 301 [și bis. Sf. Nicolae-Olteni, 1824; AEA, 1929, p. 131; *Indice cronologic nr. 9* [doc.].
- MOGOȘEȘTI—LUCIENI**, jud. Dîmbovița (bis. din 1807)⁷³. Vezi și Lucieni.
- Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 45 [la 1810 bis. Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 50; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul M. amintit de la 1557, ajungînd apoi în stăpînirea mitropoliei].
- MOISICA**, com. Smeeni, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1842, reparată 1904—1909).⁷⁴
- V. Rom., supl. 12 și 22 mart. 1852; A. Rom., 15 iunie, 17 aug., 12 oct. 1857, supl. 29 ian. 1858 etc. [arenda moșiei]; Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 234 [doc. 1781].
- MOLANI**, vezi Comănești.
- MOLDOVENI** — Romanai (bis. Sf. Ioan, 1837—1845, construită de Barbu Știrbei?, reparată 1896 și 1924; ridicată pe locul unei bis. bordei).
- M. O., 1965, nr. 3—4, p. 294 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 213; *Mono-grafia jud. Romanai*, p. 350—351; AER, 1921—1925, p. 552; „Oltenia”, I, 1940, p. 21; AMO, 1941, p. 631; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; *Dict. Rom.*, IV, p. 384—385.
- MOLDOVENI**, jud. Ilfov (fost Ialomița) (bis. Adormirea, 1840—1851).
- Bauer, p. 139 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 63; *Dict. Rom.*, IV, p. 385.
- MOLOGEȘTI**, vezi Laloșu.
- MOMOTEȘTI**—Vîlcea (bis. Adormirea, construită de Iancu Lahovari stolnic, 1818)⁷⁵ Vezi și Drăgășani.

Popescu, *Biserici*, p. 10 [cat. 1840]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 234—235; AMO, 1941, p. 684; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1527].

MORĂREȘTI, vezi Brădești și Săpata.

MORĂȘTI — Argeș (bis. Sf. Gheorghe, construită de slugerul Iordache Drăgoescu, ante 1824).

Ionașcu, *Cataografia Argeș*, p. 17; *Dicț. Rom.*, IV, p. 388.

MORĂTEȘTI—Băila ⁷⁶.

MORENI, jud. Prahova ⁷⁷ (bis. sec. XVIII, apoi bis. Schimbarea la față, 1866—1867) ⁷⁸

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 14—15 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino] și 73 [doc. 1668]; Bauer, p. 138 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 107; Chivăran I., Gh. și I. Negoescu-Bucur, *Moreni*, Buc., 1926 (prezentarea lui N. Iorga, R. I., 1926, p. 362—364); *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]; *Indice cronologic nr. 21* [doc.]

MORENI, com. Breasta, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 389.

MORILE NOI, vezi Baloteasca.

MOROENI, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, 1825—1827, reparată 1866).

Anuar 1909, p. 50; *Dicț. Rom.*, IV, p. 393.

MORTENI, vezi Cacova-Morteni.

MORUNGLAVU, jud. Olt ⁷⁹ (fost Romanăți) (bis. Sf. Treime, mijlocul sec. XVIII, construită de C-tin Morunglăveanu, preînaltă 1840, refăcută 1880 și ruinele casei Morunglavu, sec. XVII? M) Vezi și Poiana Mare.

Bauer, p. 197 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 14 [catagr. 1840]; M.C., I, 1913, nr. 5, p. 78; A.O., 1943, p. 208 [mențiune]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 553; *Monografia jud. Romanăți*, p. 387—388; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1489]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 395 [bis. din 1652].

SCHITUL MORUNGLAVU, vezi Șerbănești-Morunglavu.

MORUNEȘTI, com. Morunglavu, jud. Olt (la 1840 bis. Sf. Paraschiva, 1833, refăcută 1883, reparată 1904 și bis. Sf. Nicolae-Bărăști, 1834 sau 1842?, în ruină la 1909). Vezi și Poiana Mare.

„Renașterea”, 1944, p. 14; Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Anuar 1909, p. 213; AER, 1921—1925, p. 552; *Monografia jud. Romanăți*, p. 388—389; AMO, 1941, p. 631; M.C., 1913, p. 78—79 și 1914, p. 31.

SCHITUL MOȘANI (începutul sec. XVIII, construit de monahul Teofil-Tudor-Greceanu, ante 1708; fost metoh al mitropoliei). ⁸⁰

Bauer, p. 185 [bis. sec. XVIII]; *Documente*, indice sec. XVII [satul M.-Olt, dispărut].

MOȘASCA (Vizireni) — Buzău ⁸¹.

Documente, indice sec. XVI și XVII [Moșești-Buzău]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 397 [M.=Pietraru].

MOȘNA, vezi Știubei.

MOȘOAIA, jud. Argeș fost Teleorman (cruce hrisov din 1741 ⁸²; bis. de lemn Sf. Nicolae — M. de Sus și bis. de zid Sf. Paraschiva — M. de Jos la începutul sec. XIX, 1806).

Bauer, p. 179; Ionașcu, *Cataografia Argeș*, p. 60—61; Berechet Șt., *O năvelă cu privire la legenda satului Moșoaia* („Viața lit.”, 1914); *Argeșul în lumina toponimiei* („Argeș”, nov. 1966, p. 13) [despre numele satului].

MOȘOAIA, vezi Balaci-Moșoaia.

MOȘTENI — Olt (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88.

MOȘTENI, vezi Colnicu-Surpatele.

MOȘTENI — Vlașca (bis. Adormirea și Sf. Nicolae, 1850).

Brăila I. Ion, *Pisanii și însemnări*, p. 138.

M-REA DE PE MOSTIȘTE, vezi Codreni.

SCHITUL MOTNĂU—Buzău (Sf. Treime, ante 1587; schitul exista la 1786).⁸³

Documente, sec. XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău* (indice); Filitti, *Biserici și cititori*, p. 12; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 165 [doc. 1837].

MOTOCI, com. Mischii, jud. Dolj (bis. Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, re-clădită 1850—1853).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 124 [catarg. 1831]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 399—400 [legenda satului și despre bis.]; Anuar 1909, p. 163; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845].

M-REA MOTRU, vezi Gura Motrului.

MOTRUCENI, vezi Robești.

MOTĂIENI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Voievozi, Sf. Împărați, Sf. Nicolae și Sf. Ioan, sec. XVIII?, reconstruită 1860⁸⁴; M. cruce de piatră din 1674).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 22 [la 1810 bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 90.

MOTĂȚEL, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1802—1804, refăcută 1845—1848, rezidită 1914—1916).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [cat. 1845, bis. de lemn Sf. Împărați]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 402 [M. fost Bălăceni]; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 260.

MOTÊȘTI, vezi Musculești.

MOTĂOIEȘTI—Teleorman (fost Olt) (bis. de lemn Sf. Teodor Tiron la începutul sec. XIX, re-clădită de zid 1889—1890).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 94; Anuar 1909, p. 294; AEA, 1929, p. 148; *Dicț. Rom.*, IV, p. 403.

MOVILA BANULUI, jud. Buzău (M cruce de piatră din 1709 în centrul satului).

MOVILA OII, com. Cilibia, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1846, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 244; A. Rom., 1858 mai 7, 1860 nov. 19 [arendarea moșiei; și bis. de zid].

MOVILENI, vezi Tîmpeni.

MOZĂCENI, vezi Bădești-Mozăceni.

MOZĂCENI, jud. Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Voievozi—M. de Jos și Sf. Paraschiva—M. de Sus).

Bauer, p. 166 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 76; Musicescu I., preot, *Monografia comunei Mozăceni, plasa Mozăceni, jud. Argeș*, Mușetești-Argeș, 1905, 27 p. [descriere geografică, istoric sumar, situația economică etc.; două biserici noi]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 91; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 559 [satul amintit la 1620].

MRENEȘTI, vezi Crețeni.

MUCEȘTI, vezi Mocești.

MUGEȘTI, vezi Slătioara.

MUIEREASCA, jud. Vâlcea (bis. sec. XVII, dispărută⁸⁵; bis. Sf. Paraschiva—M. de Sus, construită de Andrei și Maria Drăgoescu la 1762⁸⁵ bis

bis. Sf. Nicolae —M. de Jos, construită de Marin și alții 1785⁸⁶ ambele M; și cruce de piatră din 1772—1773). Vezi și schitul Comanca.

Bulat T. G., *Inscripții*, (A.O., II, 1923, p. 131); BCMI, XXVII, 1933, p. 134 și 187 [inscripții]⁸⁷; Popescu, *Biserici*, p. 26—27; Ionescu Em., *Bisericile din Olănești și Muierasca de Sus-Vâlcea* (BCMI, VIII, 1915, p. 177—179) [descriere sumară, stare de ruină]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 68—69) [pisanie, descriere sumară, bis. din 1721—1722]; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 744—745; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 319—321 [doc. c. 1641]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1574, când era sat de oameni liberi]; *Documente agrare*, p. 667—668 [doc. 1780, sat al episcopiei Rîmnic]; vezi și *Indice cronologic nr.4* [doc.].

MUIERENI, com. Goești, jud. Dolj (M bis. Adormirea, 1743—1746, reparată 1880, 1907, și 1937).

Bauer, p. 207 [fără bis.] „Oltenia”, XI, 1944, p. 156 [3 bis. la 1831]; Anuar 1909, p. 160; AMO, 1941, p. 261.

MUNCELUL, vezi Turcești.

MUNCELUL—Romanăți⁸⁸.

MUNTENI, vezi Malurile-Munteni.

MURATAN, jud. Constanța.

Catzingri Ion, *Din trecutul satului Muratan (com. Topraisar)* (A.D., III, 1922, nr. 3, p. 435—437) [despre înființarea satului după 1854]; *Dict. Rom.*, IV, p. 421.

MURFATLAR (fost Basarabi) jud. Constanța (complex monastic din sec. IX—X săpat în dealul de cretă, cel mai vechi din cîte ni s-au păstrat).

Bogdan D. P., *Grafitile de la Basarabi* („Analele Univ. C. I. Parhon-Buc.”, Științe sociale, istorie, nr. 16, anul IX, 1960, p. 33—47); Mihăilă G., *Inscripții slave vechi la Basarabi* („Studii și cerc. lingvistice”, XV, 1964, nr. 1, p. 39—58) [Din a doua jumătate a sec. X—prima jumătate a sec. XI, cu litere chirilice, afară de două cu litere probabil glagolitice]; Idem, *Staroslaviaskie nadpisu V. C. Basarabi* („Revue roumaine de lingvistique”, XIV, 1964, nr. 2, p. 149—169); Comșa M., *K voprosu istolkovania nektoraiih graffito iz. Basarabi* („Dacia”, t. VIII, 1964, p. 365 și urm);

Nicolescu Corina, *Începuturile artei feudale în țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 52—54);

Barnea I. și V. Bilciurescu, *Șantierul arheologic Basarabi (reg. Constanța)* (M.C.A., VI, 1959, p. 541—566); Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR, II* (S.T., 1960, nr. 3—4, p. 211—221) [descriere, plan, foto a primei biserici, descoperite în anul 1957]; Barnea I., *Predvaritelainie svedenia o Kamennaiih pamiatnikah v Basarabi* („Dacia”, VI, 1962, p. 293—316); Idem, *Les monuments rupestres de Basarabi en Dobroudja* („Cahiers archéologiques”, t. XVIII, Paris, 1962, p. 187—203) și extras; Idem, *Ceramica din cariera de cretă de la Basarabi (reg. Dobrogea)* (SCIV, 1962, nr. 2, p. 349—371); Idem, *Reprezentarea labirintului pe monumentele rupestre de la Basarabi (reg. Dobrogea)* (SCIV, 1963, nr. 1, p. 189—195); *Istoria României*, II, p. 194—195; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR, III* (S.T., 1965, nr. 3—4, p. 160—172) [descrierea celor trei biserici descoperite în 1960—1962, inscripții și reprezentări grafice]; Barnea Ion, *Über die Mittelalterlichen Tierdarstellungen in der Dobrudscha (10—14. Jahrhundert)* („Revue des études sud-est européennes”, t. III, 1965, nr. 3—4, p. 585—610) [Reprezentări de animale

îndeosebi în bis. din Basarabi]; Istudor I., *Cercetări de laborator privind conservarea monumentelor rupestre de la Basarabi* (R.M., III, 1966, nr. 2, p. 125—128); Bilciurescu Liana, *Cum restaurăm monumentele istorice. Monumentele rupestre* („Contemporanul”, 6 ian. 1967).

SCHITUL MURGAȘUL (Sf. Arhangheli, construit de Ilie din Murgași, devenit Isaia monahul în a doua jumătate a sec. XVII⁸⁹, fost între hotarul satului Murgaș și Gaia-Romanați; fost metoh al m-rii Sadova; și M. bis. Adormirea-Murgaș, 1807—1811, construită de popa Miu, jupîn C-tin Cercel, negustorii din Craiova, Hristea Belivacă și alții reparată 1860—1866 și 1897), jud. Dolj.

„Oltenia”, XII, p. 60 și 69 [doc. 1676] și XI, 1944, p. 14; Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LVIII—LIX [despre fam. Murgășanu]; p. 53—54 și 69 [doc. despre construirea bisericii, c. 1816—1823]; Chenadie, *O vizită canonică*, p. 89—90; A.O., 1937, p. 448; Anuar 1909, p. 163; AMO, 1941, p. 262 [fragment de pisanie]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. CDXLVI); Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 283—284) [istoricul schitului]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1529]; *Documente agrare*, p. 376 [sat al m-rii Sadova]; Vezi și *Indice cronologic nr. 19* [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 423 [bis. din 1811].

MURGEANCA—Ialomița (bis. Sf. Nicolae și Adormirea, 1849—1852).

Anuar 1909, p. 64; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă]; *Dict. Rom.*, IV, p. 423.

MURGEȘTI, com. Dobroteasa, jud. Olt (fost Argeș) (bis. Sf. Voievozi, începutul sec. XVIII, refăcută 1849—1856 de Dumitru, fiul lui Dima Locusteanu postelnic).

Dict. Rom., IV, p. 424 [parte din pisanie]; B.O.R., 1921, p. 683 [M.—Argeș, catagi. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 41; AEA, 1929, p. 141; Anuar 1909, p. 295; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1535]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759, satul acesta sau unul din Oltenia?]

MURGULEȘTI, vezi Hobîța-Murgulești.

MURTA (Murata), com. Dobrești, jud. Dolj (bis. Intrarea în biserică, 1839—1845, reparată 1894).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 444 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 163; *Dict. Rom.*, IV, p. 425 [bis. din 1848 și 1850].

SCHITUL MUSCELUL—Buzău (a doua jumătate a sec. XVII⁹⁰). Vezi și Valea Muscelului.

Florescu G., *Schitul ot Muscel-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, p. 359—360) [doc. din 1684]; *Indice cronologic nr. 3*, *Ep. Buzău* (indice); Anuar 1909, p. 250 [bis. din 1866—1867].

MUSCULEȘTI, com. Andreești, jud. Gorj (culă de la începutul sec. XIX, a familiei Moscu, dispărută și bis. Sf. Împărați, 1818, construită de familia Muscă).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LXVII, 351 [cula], 351—352 [biserica, inscripții, ctitori]; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 130—131 [descriere culă]; BCMI, XXIV, 1931, p. 107 [despre vechimea culei dispărute]; Antonescu Teohari, *Culele sînt sau nu naționale?* (C. L., 1907, p. 495—506, 578—586); Anuar 1909, p. 179; AMO, 1941], p. 376 [și bis. din Moțești și Rogojina] și p. 385 [bis. Sf. Gheorghe din 1908].

M-REA MUȘETEȘTI, vezi Seaca.

MUȘETEȘTI, jud. Argeș, (bis. Sf. Gheorghe, fost schit, sec. XVIII?, refăcută de egumenul Visarion, 1843, zugrăvită de Teodosie eromonah, 1848).⁹¹

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1526]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 343—344 [doc. 1635]; *Documente agrare*, p. 538—539 [sat al m-rii C. de Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 2*; B.O.R., 1911, p. 684 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 9 [bis. de lemn]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 418 [catagr. 1845; și bis. Buna Vestire—Gura Robaii]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 75 [bis. din 1857].

MUȘETEȘTI, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Ingeri din cimitir, 1751, restaurată în 1882). Vezi și Bîrcaciu.

„Renașterea”, 1944, p. 298 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 180; AMO, 1941, p. 377 [bis. închisă]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; *Dicț. Rom.*, IV, p. 438—439 [și o legendă cu C. Brîncoveanu.

MUȚI—Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 439 [legenda satului].

NOTE

¹ Amintită de numeroase ori în documente, la 1646 iulie 12, 1656 iunie 4, 1675 april. 7 etc. (Arh. St. Buc., m-rea Arnota, VI/1,2 și 4). Vezi și planul moșiei Cîrna = Măceșul Mare din 1837 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXIV.

² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 401.

³ Făcute de Drăghici Cantacuzino, care este mare spătar între 1665 febr. 17 și 1667 sept. 21; vindute la 1775 dec. 20 lui C. Hrisoscoleu, „atît cele de jos cît și cele de asupra” Vezi descrierea ruinelor casei, la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 600 și 679—679 v.).

⁴ O bis. mai veche este amintită la Măgureni la 1634 mai 1, cînd Gheorghe logofătul îi lasă ocină, arătînd că acolo se îngropaseră părinții și frații săi (Acad. R. S. România, XLII/79).

⁵ La 1792 iunie 3, Pană Filipescu lasă fiului său, Nicolae fost mare logofăt, casele și bisERICA din Maia (Acad. R. S. România, I/143).

⁶ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXLIV.

⁶ bis. La 1743 a fost închinat ca metoh episcopiei Rîmnic de către Matei Bîrzanu ispravnicul.

⁷ Amintită la 1834 febr. 19 (Acad. R. S. România, DCCCXV/10).

⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 346.

⁹ Vezi: pomelnicul bis. de lemn, din 1812 (Acad. R. S. România, ms. 5539); descrierea, inscripțiile (ibidem, ms. 5142, f. 330—332) și Stampe, GR, I, Kaindl A, 12 și 23

¹⁰ În ms. rom. 221 (Acad. R. S. România, f. 104 v. — 105), sînt amintite bis. din M. de Sus, 1828, M. de Mijloc, 1833 și M. Guești, 1863, lîngă una veche.

¹¹ Vezi doc. din 1802, cînd moșia a fost vindută lui M. Brîncoveanu (Acad. R. S. România, DLII/58, 59).

¹² Vezi doc. din 1659 iunie 15, în care m-rea Mamul este considerată ctitoria boierilor Buzești (Acad. R. S. România, ms. 5722, f. 314 v.). Satul Mamul este foarte vechi, fiind amintit de la 1437 (*Documente*, sec. XIII—XV, p. 99).

¹³ Vezi doc. din 1696 dec., în care se dau datele de mai sus, confirmate și de cronicarul Radu Greceanu (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 103—104). Vezi și pomelnicele din 1833—1859 (Acad. R. S. România, ms. 2065, 2068 și 2190). Vezi și catagrafiile din: 1844, 1852 și 1862 la Arh. St. Buc., m-rea Brîncoveni, XXXI/14—15 și Min. Instr., dos. 1139/1862.

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 402, 405 și ms. rom. 230, f. 230—231 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 14—15. Vezi și picturile lui Trenk înfățișînd m-rea în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4325 și 4252).

¹⁵ Nu este amintit în doc. în secolul al XVI-lea; satul este însă pomenit de la 1565 (vezi *Documente*, indice).

¹⁶ Vezi și doc. din 1690 nov. 24 (Arh. St. Buc., ms. 713, f. 879 v.), 1714 april. 28, 1722 jan. 29 și 1743 iunie (idem, m-rea Bistrița, XXXIV/10, 12 și 17). Catagrafia din 1840 indică anul fundației 1690 și ctitori pe popa Ion și Toma Sirbu.

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 343—345 (descriere, pisanie, ms. Tocilescu).

- ¹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 345.
- ¹⁹ Vezi și harta moșiei din 1868, când moșia era a lui M. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hărți).
- ²⁰ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. A 545, f. 137.
- ²¹ Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 304.
- ²² Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 137.
- ²³ Amintită la <1585—1592> iunie 15, sub numele de m-reă boierilor Stănțești din Mănești de Jos (Acad. R. S. România, CXCVI/181).
- ²⁴ Un alt schit Mănești este acela pe care monahul Ștefan îl închină m-rii Căldărușani la 1689 febr. 18 (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, LX/2). Vezi și doc. din 1710 mart. 8 și 1773 ian. 29 (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, LX/4 și 5). Vezi, de asemenea, pictura lui Trenk înfățișând m-reă Mănești (?) în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, DI II 1433).
- ²⁵ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXIX.
- ²⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 401.
- ²⁷ Dintr-un doc. din nov. 1603 rezultă că a fost făcută de Drăghici vornic din Mărgineni (*Documente*, XVII, vol I, p. 107). Acesta apare ca mare vornic la 1482 iulie 13 și între 1493 sept. 2 și 1495 iunie, iar m-reă sa este amintită în doc. la 1486 sept. 10 (*Documente*, XIII—XV, p. 186).
- ²⁸ Aici era „scaunul casei Mărginescu” al Cantacuzinilor, cum îi spunea postelniceasa Elina Cantacuzino.
- ²⁹ Vezi și doc. din 1724 sept. 18 (Acad. R. S. România, LIII/26).
- Despre arderea m-rii la 1856 vezi Arh. St. Buc., m-reă Mărgineni, XIII/11 și Min. Instr., dos. 4431/1856; diverse reparații, ibidem, dos. 1234/1862, 1424/1864, 3326/1876; vezi și catagrafiile din: 1863 (*ibidem*, dos. 1095 și 1372/1863), 1823 și 1828 (*idem*, m-reă Mărgineni, XIII/7 și 9 și Catastife m-rești, dos. 57 și 59 și Acad. R. S. România, ms. 723, f. 45—52 și 255—286). Vezi și istoricul m-rii la Arh. St. Buc., m-reă Mărgineni, dos. 2/1832 și *idem*, ms. grec 194 de socoteli și inventare ale m-rii.
- Despre închinarea m-rii la muntele Sinai vezi doc. din 1731 mart. 1 (Acad. R. S. România, MCXXXIX/109).
- Despre diverse reparații vezi și doc. următoare, printre care și o catagrafie din 1846. Despre stricăciunile provocate de cutremurul din 1838 vezi Arh. St. Buc., dos. m-rești, m-reă Mărgineni, dos 5/1838; despre focul din 1856, *ibidem*, dos 4/1856; despre diverse reparații și reclădiri după incendiu, *ibidem*, dos. 6/1857 și 8/1858.
- ³⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84 v. — 88 și 730, f. 23 v. — 27.
- ³⁰ bis. Vezi și planul moșiei M. de Jos = Slobozia din 1855 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).
- ³¹ Amintită la 1833 ian. 24 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/215). Despre arderea bis. vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7165/1834.
- ³¹ bis. Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bis. din 1775 din Măriuța = Băsești la Acad. R. S. România, CMLXXXI/3.
- ³² Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXII.
- ³³ Vezi și catagrafia din 1819 la Acad. R. S. România, CXXVIII/14.
- ³⁴ Amintită în doc. la 1650 ian. 8 (Arh. St. Buc., m-reă Cotroceni, XXXV/11).
- ³⁵ Vezi și doc. din 1691 iunie 28, prin care megiașii din Pătrlagele arată că Const. Filipescu căpitanul „au făcut dumnealui biserică de piatră pe moșia Lerii celui mare” și „au avut dumnealui case și temeii bun” (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXII/16).
- ³⁶ Amintită la 1745 dec. (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXIX/24).
- ³⁷ Bis. din gura văii lui Bude este amintită la 1671 iunie 25, cu ocazia unei hotărnicii (Arh. St. Buc., Dep. I. Șucu, XXXIX/32).
- ³⁸ Amintită la 1832 mai 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/167).
- ³⁹ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLIII/168 și urm. și harta moșiei din 1850, când era proprietatea lui M. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hărți). Moșia s-a numit Mavrodinu după numele lui Mavrodin slugerul, fost ispravnic al județului Teleorman (*Documente agrare*, p. 555).
- ⁴⁰ Vezi doc. din 1689 febr. 8 (Arh. St. Buc., m-reă Căluu, III/5).
- ⁴¹ Despre ruinele unei biserici sau mănăstiri, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 326—326 v.
- ⁴² Amintită la 1637 sept. 2 și 1638 aug. 13, când i se dă o slobozie în jurul m-rii (Acad. R. S. România, CXXVI/175 și 176). La 1640 nov. 27, Matei Basarab spune că a zidit-o „de iznoavă de temei” iar la 1639 april. 23 este amintită data când „s-au tîrnosit m-reă” (Arh. St. Buc., Peceti 54 și ep. Buzău LVI/3). Despre surparea locului unde se găsea m-reă, de către apele Siretului, vezi doc. din 1708 (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 343 v.).
- ⁴³ Vezi și doc. din 1750 iunie 14 și 1832 aug. 19 (Acad. R. S. România, CXXVI/55 și ms. 169, f. 169—170). Vezi și catastihul de avere din 1742 aug. 20 (Acad. R. S. România, CXXVII/222) și catagrafiile din 1848 și 1857 (Acad. R. S. România, ms. rom. 718, f. 580 589 și ms. 723, f. 287—300).

Despre refacerea schitului, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3056/1858; diverse reparații, *ibidem*, dos. 1219/1862. Depresituția m-rii la 1744, cînd era pustie, vezi Acad. R. S. România, CXXVI/68.

⁴⁴ La 1692 mart. 23 este închinat m-rii Tismana de ctitora sa, Caplea Părdescu (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, LXII/6 și 7).

⁴⁵ Într-un doc. din 1641—1642 i se spune m-rea lui Vintilă vodă „ce să cheamă Menedic” (Acad. R. S. România, CCXLIV/5) iar în alt doc., din 1636—1637, se arată că era situată „într-un loc cu supărare și cu nevoie și la marginea țării” (Arh. St. Buc., m-rea Bradu, XXI/15).

⁴⁶ Amintită în documente la 1573 mai 9 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 102). Vezi și doc. din 1625 iunie 30 (*Documente*, XVII, vol. IV, p. 536). Vezi și catagrafia de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2282/1850 și catastifele de avere din 1782, 1787 și <1827> (Acad. R. S. România, CXXVII/212, 223 și CXXVIII/170).

⁴⁷ bis. Dintr-un doc. din 9 april 1742, aflăm că răposatul episcop Misail al Buzăului colectase suma de 2800 taleri pentru ridicarea unei biserici la mănăstirea Vintilă vodă (Arhiva Magistratului Brașov, dos. III, nr. 99).

⁴⁸ Despre diverse reparații vezi: Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 540/1860, 1036/1862, 690/1870 etc. Vezi și documentul nedatat, în care un egumen al m-rii arată starea de părăsire în care a găsit schitul și îmbunătățirile ce a făcut (Acad. R. S. România, CD/255).

Despre niște ruine de ziduri, existente la 1871 în apropierea m-rii, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 493. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 46 (istoricul m-rii făcut de maiorul Pappazoglu).

⁴⁹ Vezi descrierea din 1840 a bis. din Mereni = Ștefeni la Acad. R. S. România, CMLXXXI/26.

⁵⁰ La 1761 mai 19, Irina monahia, fiica lui Badea Știrbei, o închină mitropoliei (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CXXXVI/10). Vezi și doc. din 1752, prin care jumătate din Merișani e dată în schimbul altei moșii lui I. Bălăceanu (Acad. R. S. România, LXXXVII/12).

⁵¹ Vezi și hotărnicia din 1844 a moșiei, proprietatea m-rii Căldărușani (Acad. R. S. România, MCXL/136 și urm.).

⁵¹ Amintită la 1667 dec. 1, sub numele de crucea Margăi (Acad. R. S. România, XLIV/120 a).

⁵² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 482—483. La 1875 exista aici o bis. din 1794 (*idem*, ms. 221, f. 111 v. — 112). Vezi și doc. *ibidem*, pach CDXXX și CDXLVII

⁵³ Vezi și pomelnicul din sec. XIX (Acad. R. S. România, ms. 5540) și doc. de la Acad. R. S. Romînis, pach, MCXC.

⁵⁴ Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 106 — 106 v. și 269.

⁵⁵ În ms. 221, f. 106 v. — 107, de la Acad. R. S. România, se dă ca an al fundației unei biserici 1836.

⁵⁶ La 1805 era a lui Stănuță Jianu iar la 1855 moșia a fost vîndută de Sm. Jianu lui Sandu Goranu pitar (Acad. R. S. România, CDXLVII/81 și CDLXI/134).

⁵⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 113 v. — 114.

⁵⁸ Amintit la 1728 sept. 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LI/1).

⁵⁹ Vezi și cererea de ajutor pentru terminarea bisericii (Arh. St. Buc., Min. Cult., și Instr., dos. 1092/1863, f. 50—51).

⁶⁰ Despre reclădirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 91—92.

⁶¹ Vezi așezămîntul din 1743 april. 21, făcut de Safta, soția lui Pană Negoescu mare logofăt, și odc. de închinare la m-rea Sf. Apostoli — Buc. (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CXVI/59 și m-rea Sf. Apostoli, IX/45).

⁶² Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCLXXXIV.

⁶³ La 1662 mai 10, a fost vîndută, odată cu satul, de Preda Brădescu paharnicul lui Iane negustorul (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleas, X/13).

⁶⁴ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMLXXV.

⁶⁵ Acad. R. S. România, ms. A 545 (fost 2409), f. 37 v.

⁶⁶ Vezi doc. din 1614 mai 19, în care, se spun că a fost zidită de Radu Călugărul (Paisie) la 7045 (1536—1537) (*Documente*, veac XVII, vol. II, p. 276; vezi și p. 98 și 235). Amintită prima oară în doc. de la 1543 april. (*idem*, veac XVI, vol. II, p. 298).

Vezi și numeroasele catagrafii din: 1823, 1829, 1833, 1843, 1845, 1851, 1862, 1863 și 1864 de la Arh. St. Buc., Catastife m-rești, m-rea Mislea, dos. 53 și 54 și Min. Instr., dos. 7877/1833, 2128 și 2135/1843, 1684 și 1754/1845, 1760/1851, 2883/1853, 1106/1862, 1417/1863, 1612/1864 și Acad. R. S. România, ms. rom., 724, f. 1—175. Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1325/1847, 1206/1863, dos. 1443/1864, f. 18—20, 2717/1874. Vezi și istoricul făcut de maiorul Papazoglu (Arh. St., Buc. ms. 729, f. 93 v. — 94) și inscripțiile culese de același (*ibidem*, ms. 730, f. 18—19). Vezi, de asemenea, planurile vetrei m-rii din 1856 și 1861 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁶⁷ Amintită la 1793 nov. 29 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 54 v.).

⁶⁷ bis, Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCCXXIII.

- ⁶⁸ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXXXIV/53 și urm.
- ⁶⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 239. Vezi și planul moșiei Bolovani = Moara Nouă din 1870 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).
- ⁷⁰ La 1828 satul era proprietatea dr. Arsache (Acad. R. S. România, DLXXVIII/202).
- ⁷¹ Vezi doc. din 1662 mart. 15 (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, LXVIII/1); despre construirea unei chilii vezi doc. din 1795 nov. 30 (*ibidem*, LXXXIX/87).
- ⁷² Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v. — 104.
- ⁷³ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371.
- ⁷⁴ Vezi și planul moșiei Albești = Moisica din 1869 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).
- ⁷⁵ Despre satul Momotești = Gârdești vezi doc. din 1856 (Acad. R. S. România, CDXXXIII/152).
- ⁷⁶ Vezi harta moșiei din 1862 (Acad. R. S. România, Hărți).
- ⁷⁷ Vezi și planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți.
- ⁷⁸ La 1864 satul nu avea biserică (Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 109).
- ⁷⁹ Vezi și hotărnicia din 1755 (Acad. R. S. România, CCCLXXI/143).
- ⁸⁰ La 1708 doc. 1, Teofil Greceanu monah, ctitorul schitului, îl lasă nepotului său, Radu (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CLII/16); la 1723 mart. 1 este închinat ca metoh mitropoliei (*ibidem*, CLII/17).
- ⁸¹ Despre numele satului vezi doc. la Acad. R. S. România, CDLXXIX/202—212.
- ⁸² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 143.
- ⁸³ Vezi doc. din 1786 mai 4 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/8). Vezi și doc. din 1697 mart. 15 (*ibidem*, VI/4).
- ⁸⁴ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 354.
- ⁸⁵ Vezi doc. din 1619 iulie 15, în care se spune că Oprea și fratele său, Măzărar, au făcut o bis. la Muereasca (*Documente*, XVII, vol. III, p. 396).
- ^{85 bis} Data 1721—1722 din pisanie nu se potrivește cu domnia lui C-tin Racoviță și păstoria episcopului Grigore al Rîmnicului, cînd a fost zidită biserica. În catagrafia din 1840 data construcției este 1811—1812.
- ⁸⁶ Despre construirea unei bis. vezi doc. din 1787 ian. 30 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LVII/24).
- ⁸⁷ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 9.
- ⁸⁸ Vezi hotărnicia din 1750 (Acad. R. S. România, CCVIII/60).
- ⁸⁹ Vezi doc. din 1675 mai 3, prin care ctitorul închină schitul său m-rii Sadova (Arh. St. Buc., ms. 715, f. 1025—1026). Vezi și f. 1016—1016 v. și ms. 296, f. 96 v. — 98.
- ⁹⁰ Amintit la 1684 și 1714 iunie 18 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1).
- ⁹¹ Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 281.

N

NADANOVA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dimitrie, 1825, refăcută 1843, reparată 1901 și casa Tătucu, 1835—1840 la Cerna Vîrf).

Anuar 1909, p. 190; A.O., 1942, p. 195—196 [hotărnicie, 1782]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1511].

NĂENI — Ialomița (bis. sec. XIX) ¹. Vezi și următorul; același?

NĂENI, jud. Buzău (bis. Sf. Dumitru, 1857—1859 și bis. Buna vestire-Tudorichești, 1824—1825, reparată 1894). Vezi și Proșca—Năeni.

AEB, 1926, p. 37 și 1928, p. 56; *Dict. Rom.*, II p. 513 [ruine de schit]; Anuar 1909, p. 250: *Indice cronologic nr. 20*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1568, cînd era în parte al m-rii Tisău].

NAIPU (Bohari), jud. Ilfov (fost Vlașca).

A. Rom., 20 și 23 april. 1860 [arenda moșiei]; *Dict. Rom.*, IV, p. 412—413 NALBANT, jud. Tulcea (bis. din 1839, reclădită 1880—1891).

Ursăchescu V., *Monografia comunei Nalbant*, 1910; Ursăchescu V., *Monografia parohiei Nalbant*, Tulcea, 1908; A.D., 1922, nr. 1, p. 31 [N. Iorga despre originea numelui]; *Dict. Rom.*, IV, p. 443.

SCHITUL NĂMĂEȘTI (Sf. Ioan Bogoslovul, bis. săpată în piatră, nu se știe exact de cînd există, sec. XV—XVI?), com. Valea Mare, satul Nămăești, jud. Argeș (fost Muscel). Vezi și următorul.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 16*, Buc., 1949 [149 doc., 1495—1864] Iorga, *Inscripții*, I, p. 140 ^a; B.O.R., III, 1876—1877, p. 181—182 [legenda schitului 1746]; Vezi și S.C.I.A., 1956, nr. 3—4, p. 284; A.O., 1941, p. 74—75 [doc. 1653] Bauer, p. 175 [bis. de piatră și de lemn]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 34—35, 340—341 [școală], 415; Răuțescu I., *Acte și documente privitoare la schitul de maici din Nămăești* (R.L., III, 1931, nr. 1, p. 31—41) [5 doc. 1839—1840, catagrafie 1839 și istoricul schitului]; B.G.O., 1845, p. 118 [moșiile schitului]: Margot, *O viațorie*, p. 14—16 [descriere, 1859]; Aricescu, *Cîmpulungul*, partea II, p. 80—84; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 65—68; *Monumente naționale*, II, p. 246—247 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănestirile*, p. 162—163; P. Gîrboviceanu, *M-rea Nămăești* („Albina”, III, 1899—1900, p. 177—178); *Dict. Rom.*, IV, p. 448—449 [legenda m-rii]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 283; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXV—XXVI, LXXX; *Monumente istorice ale României* [foto];

Ulieru G., *M-rea Nămăești*, <C. Lung>, 31 p.; Popescu M., *M-rea Nămăești* (A.L.A., IX, 1930 s. II, nr. 485, 23 martie, p. 1, 4, [cu un desen; legenda schitului]; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 138; ACMI, 1943, p. 30 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile*, p. 70; Răuțescu I., *Schitul*

Nămăești (G.B., XVI, 1957, p. 565—586); Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 292);

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840]; Walker Mrs. *Untrodden Paths*, p. 250—253; *M-reă Nămăești* (V.B., II, 1895, nr. 10, p. 2—3); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 100—102; Rădulescu-Codin C., *De când e mănăstirea Nămăești?*, în vol. *Din trecutul nostru Legende tradiții și amintiri istorice*, Buc., <f.a.>, p. 51—52 [legenda icoanei făcătoare de minuni].

NĂMĂEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (bis. din sec. XVI³; două cruci de piatră din 1599, a lui Radu mare comis, și 1659, a lui Udriște Năsturel și bis. Sf. Nicolae, construită de Gheorghe Rucăreanu clucerul, 1788). Vezi și precedentul.

Năsturel P.V., *Patru inscripțiuni... Crucea de la Nămăești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 915—917) [1659]; R.I.A.F., XI, p. II, 1910, p. 326—334⁴; B.C.I., IX, 1930, p. 116 [la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1788]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 22—31 [doc. despre sat]; *Documente agrare*, p. 213 [doc. 1707, satul lui Barbu Corbeanu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1547].

NĂNEȘTI (bis. sec. XVII) ⁵

AEB, 1926, p. 62 și 1928, p. 93 [bis. Înălțarea, 1846—1849, N. — Buzău].

NANOV (Nanoveni), jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae — N. de Sus, 1816 — 1818, bis. de lemn — N. de Jos, 1833—1834, ambele în ruină la 1909).

Gîrboviceanu P., *Biserici cu averi proprii*, s. III, p. 45—61 [bis. din 1892—1893]; Iorga M., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1570]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 444

NĂSIPITU, vezi Berbești.

NĂSIPOASA, vezi Nisipoasa.

NĂVÎRGENI, vezi Bătărești—Năvîrgeni.

NAZÎRU (acum Silișteea) — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1840 sau 1843—1848).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 138; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 221; Anuar 1909, p. 455 [bis. în ruină]; Romniceanu I., *Carte de hotărnicie a moșiei Nazarul din jud. Brăila, plasa Vădeni, proprietatea d-nei Eufrosina I. Sulioti*, Buc., 1892, 16 p. <se rezumă și doc. din sec. XIX>; *Dicț. Rom.*, IV, p. 446.

NEĂGOMIREȘTI (sat dispărut, fost în Muscel).

Chelcea Ion, *Un sat dispărut: Neăgomireștii* (G.B., 1965, nr. 9—10, p. 856—874) [istoricul satului, 12 doc., 1609—1845, crede că pietrele de mormînt de la Hobaia—Suslănești ar putea fi de la bis. acestui sat]; *Indice cronologic nr. 9*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adesea în doc.].

NEĂGRA—Vlașca⁶. Vezi și Negreanca.

Documente, indice sec. XVI și XVII [Neagra sat dispărut, fost lângă Glavacioc].

NEAJLOVUL, vezi Babele, Cacova.

NEBUNA, vezi Velea Nebuna.

NEBUNEȘTI, vezi Alimănești.

NECȘEȘTI — Teleorman.

A. Rom., 29 sept. 2 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 474. **NECȘEȘTI** — Mehedinți (dispărut).

A.O., 1937 p. 107—108 <hotărnicie, 1781>; *Documente*, indice XIII—XVI <sat dispărut>.

NECULELE — Rm. Sărat (bis. sec. XVIII apoi bis. de lemn Sf. Voievozi, 1861—1862).

Bauer, p. 110; Anuar 1909, p. 263; *Documente*, veac. XVI, vol. IV, p. 421 <satul amintit la 1579>.

NEDANOVA, vezi Nadanova.

NEDEIA — Dolj (bis. Sf. Dimitrie ante 1845). ^{6 bis}

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 438 [cat 1845]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 64) <Nedeia = Marmura>, *Documente agrare*, p. 303, 725—726 [sat al m-rii Hurez]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1530, când era al m-rii Sadova]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 124 passim.

NEDELEA, com. Aricești—Rahtivani, jud. Prahova (M bis. Sf. Voievozi, 1793, reparată 1849, 1895, 1927 și 1941; zugrăvită din nou la 1941, peste pictura mai veche din 1850 și 1933; han sec. XIX; cruce de piatră din prima jumătate a sec. XIX, în parcul Școlii tehnice).

V. Rom., supl. 8 și 22 mart. 1852 <han>; *Dicț. Rom.*, IV, p. 476 [istoricul satului]; Anuar 1909, p. 107.

NEFLIU, com. Vîrteju, jud. Ilfov (bis. Adormirea, sec. XVIII, reclădită 1830, reparată 1879, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 86; Popescu, *Catagrafia*, p. 33—34; *Dicț. Rom.*, IV, p. 477.

NEGHINEȘTI, com. Zmeurățul — Vîlcea (bis. Sf. Ioan, clădită de preotul Ioan și alții, 1823).

M-REA NEGOEȘTI (construită de Stanciu sluger la <1602—1611>)⁷.

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, anexe, p. 33 <doc. 1624>.

M M-REA NEGOEȘTI (Sf. Mihail și Gavril, făcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1648—1649⁸, reparată 1777, când s-au refăcut ferestrele, zidul împrejmuitor și s-au reparat chiliile de egumenul Serafim; restaurată 1850; fostă metoh la Sf. Mormînt), com. Șoldanu, jud. Ilfov.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212 [m-re nouă]; *Istoria Țării Românești*, p. 106; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 5, p. 322—323 [însemnare, 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 279; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 154; Fotino, III p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 80, 455—456; VI, p. 126; VII, p. 320, 371; X A, p. 15; Hurmuzaki, XIV/2, p. 1267 [doc. 1777, reparații]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 327—328; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 46—47) [pisanial]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 77—78 (m-rea stricată de turci); B.G.O., 1838, p. 321—322 [despre mutarea „zmintîților” de la m-rea N. la Malamuc]; V. Rom., 20 febr. 1854 [averea m-rii]; A.C., 1868, p. 22; Iorga N., *Conducător istoric*, p. 22; Anuar 1909, p. 67; Năsturel P.V., *Genealogia Năstureilor* (RIAF, XII, p. I, 1911, p. 8—11) [foto, inscripții];

Drăghiceanu V., *Bis. fostei m-ri Negoești—Ilfov* (ACMI, 1915, p. 102—106) [ruine, foto]; AARPAD, s. II, t. II, p. 13; Trajanescu I. D., *Ziduri bătrîne* („Arhitectura”, I, 1916, nr. 1, p. 22) [inscripție, descriere, picturi și plan]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 56 [pisanial, istoric]; Popescu N., *M-rea Negoești*, teză de licență, Buc., 1941; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 287, II, p. 64.

NEGOEȘTI, vezi Rîncăciuv.

NEGOEȘTI, jud. Dolj (M bis. Sf. Voievozi, construită de familia Brăiloiu, 1774, reparată 1894, 1933—1934 și pivnițe de case boierești existente la 1871⁹).

„Oltenia”, XI, 1944, p. 169 [2 bis. la 1831]; Năsturel P.V., *Bis. din Negoești pe Amaradia—Dolj* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 100—101); Drăghiceanu V., *Bis. din Negoești—Dolj* (ACMI, 1915, p. 77—85) [descrierea picturii, foto]; AMO, 1941, p. 263; Anuar 1909, p. 163—164, [și bis. Sf. Haralambie, 1820, lângă sat, ruinată]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 478—479.

NEGOEȘTI, jud. Gorj (M bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Staico Bengescu, 1730¹⁰, reparată 1912). Vezi și Călugăreasa, Bengești și Toțoi.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 374—377 [doc., inscripție]; N. Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 326—328, VIII, p. XII—XV [despre fam. Bengescu]; „Renașterea”, 1944, p. 364—365 [pisană din 1730; la 1840 și bis. Sf. Ilie-mah. Viilor, 1825]; AMO, 1941, p. 378; Anuar 1909, p. 174 [bis din 1813—1815]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 467 [scutire preot, 1627—1628]; *Indice cronologic nr. 17; Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1586]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

NEGOEȘTI—Mehedinți (vezi și precedentele două sate), (bis. de lemn Sf. Dumitru, sfârșitul sec. XVIII sau începutul sec. XIX).

Dinculescu N. G., *Zapis din Negoesti* (A.O. 1924, p. 248—249) [din 1781—1784]; Idem, *Un zapis și o carte domnească din Negoesti—Mehedinți* (ibidem, p. 430—431) [din 1629—1650]; Idem, *Documente din Negoesti—Mehedinți*¹⁰ bis. (A.O., 1923, p. 217—218, 460—462) [1724—1805]; vezi și A.O., 1922, p. 301—302 și 379—380 *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1561—1568>]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 400—402 [despre sat]; *Dict. Rom.*, IV, p. 479—480.

NEGOEȘTI, jud. Prahova (bis. Adormirea, construită de Safta Brîncoveanu 1834—1835, reparată 1891).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; *Indice cronologic nr. 19* [N. — Dîmbovița]; Anuar 1909, p. 109; A. Rom., 12 oct. 1857 [arendarea moșiei]; vezi și A.G.R., 8 nov. 1864. *Dict. Rom.*, IV, p. 480 [bis. din 1811 și 1834].

NEGOIU—Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1814—1816, construită de Hagi Enuș, în ruină la 1909)¹¹.

MO, 1965, nr. 5—6, p. 437 [la 1845 bis. Sf. Ioan]; Anuar 1909, p. 164; *Dict. Rom.*, IV, p. 481—482 (bis. din 1816).

NEGOIU, vezi Mateești și Urîți.

NEGOMIRU, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1813, reparată 1884 și bis. Sf. Gheorghe, 1814—1816, în ruină la 1909). Vezi și Ursoaia.

R.I., 1922, p. 88—90 [doc. 1651]; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 93—94 [1593]; A.O., 1939, p. 451—452 [doc. 1644]; 1937, p. 107—108 [hotărnicie, 1781, Negomirești]; Anuar 1909, p. 199; *Dict. Rom.*, IV, p. 482—483.

NEGRAIA, vezi Vladimiri.

NEGRAȘI, jud. Argeș, (ruine de mănăstire la 1871¹² și bis. de lemn Sf. Mucenic Teodor, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 75; *Dict. Rom.*, IV, p. 484 [N. = Piscul; AEA, 1929, p. 92 [bis. din 1877]; Anuar 1909, p. 285; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 140—151 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535].

NEGREANCA — Vlașca. Vezi și Negreni.

B.G.O., 1848, p. 74—75 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 12* <Negreni>.

NEGRENI, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX; bis. Sf. Voievozi—N. de Sus, 1798, zugrăvită 1818 de logofătul Ștefan Bellu¹³, reparată 1903—1906)..

B.O.R., 1890, p. 724 [mențiune la 1747]; Baner, p. 175 [fără bis.] și 186 [bis. sec. XVIII, două sate]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85 [Negreni—Olt]; *Dict. Rom.*, IV, p. 485; Anuar 1909, p. 301 [și bis. Sf. Dimitrie—Chițeasca, 1801—1802]; AEA, 1929, p. 131; A. Rom., 9 ian. 1860 [arenda moșiei N = Șerbănești]; *Documente*, indice XVI și XVII <satul amintit de la 1559>.

NEGRENI, com. Mihăiești, jud. Vâlcea (M. bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, zugrăvită 1814, pridvorul zugrăvit la 1824; bis. reparată 1924 și 1939; pictură exterioară). Vezi și Fometești.

Indice cronologic nr. 14 [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 486.

NEGRENI — Vlașca, jud. Teleorman. Vezi și Negreanca.

Monografiile Vlașca, p. 144—151 [și Negreni de Sus sau Toporani]
NEGREȘTI—Muscel.

A. Rom., 25 febr. și 4 mart. 1859 [arenda moșiei]; *Indice cronologic nr. 9*; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; *Dicț. Rom.*, IV, p. 486 [Negreni].

NEGREȘTI — Dîmbovița (fost Muscel?) (cruce din 1708 pe vatra fostei bis. de lemn, mutată pe malul drept al Cîrcinovului și bis. de lemn din 1720, existentă la 1840).

Diaconescu G. Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 484—485) [inscripție cruce]; G.B. 1965, nr. 9—10, p. 895 [cat. 1840].

M-REA NEGRU-VODĂ, vezi Cîmpulung.

M CETATEA ȘI SCHITUL NEGRU VODĂ (a doua jumătate a sec. XIII sau sec. XIV; schitul ruinat, refăcut la 1859 și 1915—1916; altă bis. din sec. XVI), com. Cetățeni—Muscel, jud. Argeș.

Istoria Țării Românești, p. 4, 205; Hurmuzaki, XI, p. 191 [Bongars, 1585; *Relatio historica* (Mag. istoric, V, p. 69) [cetatea lui Negru Vodă]; Bauer, p. 173 [capelă de piatră Cetățî]; Tunusli, p. 174; *Tezaur de monumente*, I, p. 31; Răuțescu I., *Însemnări de pe cărți vechi* (B.O.R., 1928, p. 243); Urechia, *Ist. rom.*, II p. 120—121, 389, VII, p. 440—441, VIII, p. 344; X A, p. 17; *Dicț. Rom.*, IV, p. 490 [pisanie, 1859]; Margot, *O viatorie*, p. 21 [descriere, 1859]¹⁴; M. Of., 1861, p. 791 [descriere]; *Monumente istorice le României* [foto]¹⁵; Antoniu, *Album*, partea I, p. 19;

Aricescu C. D., *Istoricul orașului Cîmpulung*, partea II-a, p. 95—96; Mihăilescu I., *Ruinele cetății Negru vodă* („Albina”, I, 1897—1898, p. 1255—1256); Apostolescu N. I., *Cetățuia lui Negru vodă și a lui Tepeș. Valurile romane, brasde și troiane. Sisteme de apărare în trecut*, Buc. 1910 (din „Revista armatei”, 1910); Idem, *Despre cetatea lui Negru Vodă* (R.I.A.F., XII, 1911, partea I, p. 214—215); *Cetatea și schitul Negru vodă* („Prietenul nostru”, II, 1912, nr. 4, p. 105—109) [descriere, foto]; Drăghiceanu V., *Cetatea și schitul Negru vodă* (BCMI, V, 1912, p. 89—94 [crede că aceasta e cetatea Dîmboviței]; ACMI, 1915, p. 36; BCMI, 1917—1923, p. 17; „Anuarul Inst. Istorie” — Cluj, II, 1923, p. 309—310 [bibliografie]; Dumitriu Gabriel, *Cetatea Negru Vodă* (ASTR, 1911, p. 19—26); Catzian Smaranda, *La cetatea Negru Vodă* (ibidem, p. 27 și urm.); Müller G.E., *Burg Negru vodă, im Torzbürger Pass* („Korrespondenzblatt des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde”, 1923, p. 48—51); Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXII—XXIII, LXXVIII; Idem, *Cîmpulungul*, p. 65—66; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 66—68; ACMI, 1942 p. 12; Popescu, *Învelișurile*, fig. 4;

Răuțescu I. și Z. Petrescu, *Schitul Cetățuia Negru Vodă* (G.B., 1956, p. 153—157); B.O.R., 1959, p. 692 [C. C. Giurescu despre vechimea schitului, sec. XIII]; vezi și idem, *Ist. rom.*, I (indice); SCIV, 1959, nr. 1, p. 153; 1961, nr. 1, p. 142; 1962, nr. 1, p. 207; Rosetti D., *Șantierul arheologic Cetățeni* (M.C.A., VIII, 1962, p. 78—87) [descrierea săpăturilor făcute pentru cercetarea celor două biserici]; vezi și G.B., XXII, 1963, nr. 3—4, p. 403 și B.O.R. 1964, nr. 1—2, p. 169;

Rădulescu—Codin C., *Schitul lui Negru Vodă*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., <f.a.>, p. 84; Idem, *Peștera de la cetatea lui Negru vodă*, în acelaș volum, p. 84—86; Enăcescu E., *Pe urmele szrămoșilor*, p. 81.

NEHOIAȘU, jud. Buzău (M bis. de lemn Adormirea, 1820—1821, în stare rea la 1909 și bis. de lemn Sf. Împărați — Jețu, 1830—1834). Vezi și schitul Arseniile.

Anuar 1909, p. 250; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 [bis. de lemn de la începutul sec. XVIII].

NEMOIU—Vilcea (la 1840, șase bis. de lemn: Sf. Nicolae 1832, făcută de popa Marin, construită de zid 1907, Sf. Nicolae—Coman, preînaltă de popa Ioan Nemoianu și enoriași, 1832, Sf. Nicolae—Capul Piscului, 1806—1807, făcută de popa Șerban Nemoianu, construită de zid 1857 și 1920, M bis. Sf. Nicolae—Cetățuia sau Cetățeaua, construită de Pîrvu Tătaru, popa Andrei și alții, 1791—1792, Sf. Voievozi—Racu, 1808, construită de Vlad Merișanu și alții și Sf. Nicolae-Mitrofani, 1703—1704).

Popescu, *Biserici*, p. 20—21; *Dict. Rom.*, IV, p. 492—494 [4 bis.]; AMO 1941, p. 745; Anuar 1909, p. 226.

NEMOIU, vezi Amărăști ¹⁶.

NENCIULEȘTI — Ilfov (bis. ante 1810) Vezi și Chirnogi.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 10 și 69—70 (Nenciulești = Chirnogi — Ulmu); *Indice cronologic nr. 8* [N = Ulmu] și 10; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut?].

NENCIULEȘTI — Vilcea (la 1840, două bis. de lemn: Sf. Treime, 1640 (?) preînaltă de preoții Radu și Dumitrașcu 1814 și Sf. Voievozi—Cocălești, construită de Gh. Melinescu și Stan diaconul 1814, rezidită 1905).

Popescu, *Biserici*, p. 113—114; AMO, 1941, p. 708; *Indice cronologic nr. 5* [N. = Săraca]; *Dict. Rom.*, IV, p. 495.

NENCIULEȘTI (Bogdana) — Teleorman ^{16 bis}

NENIȘORI, vezi Armășești.

SCHITUL NETEDA — Vilcea (sec. XVIII).

Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174 [mențiune]; Donat, *Fundațiile*, p. 62.

NETEZEȘTI, jud. Ilfov. (bis. Adormirea, sec. XVIII, reclădită 1834—1837 ¹⁷, reparată 1888).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1608]; Bauer, p. 147 [bis și casă boierească, sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 80; „Arhitectura”, 1941, p. 124 [casă veche, acuară]; Poteca Ioan, *Carte de hotărnicie a moșielor Meri Petchi și Netezești—Nuci din jud. Ilfov, plasa Mostiștea, proprietatea d-lui C. Bantaș-Villara*, Buc. 1897, 8 p. [se rezumă și doc.].

NETOȚI (acum Dumbrava) — Prahova (bis. de lemn Sf. Nicolae, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 107; *Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 252 [satul amintit la 1586, când era al lui Mitrea mare vornic].

NETOȚI (Tâlpenei-Netoți)-Teleorman fost r. Olteni (bis. Cuv. Paraschiva reclădită 1887)

Anuar 1909, p. 122; *Indice cronologic nr. 22*. [N. — Teleorman]; *Dict. Rom.*, IV, p. 497—498.

NETOȚI-TRESTIENI-Ilfov (acum Păltinișul) (casele fam. Samurcaș și două hanuri).

V. Rom., supl. 22 mart. 1852; A. Rom., 6 iunie 1857 și supl. 29 ian. 1858 [arendarea moșiei].

NETEȘTI, com. Urși, jud. Vilcea (bis. de lemn din 1824).

Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 passim

NICHITOAIA, com. Pielești-Dolj (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O. 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845].

NICULEȘTI, jud. Buzău (trei bis. de lemn: Sf. Apostoli, 1800—1801, în ruină la 1909, Sf. Voievozi, 1795—1798 și Înălțarea, 1840—1843).

Vezi și Coca Antimirești, Podul Muncii și Petrăchești.

Bauer, p. 113 [bis. sec. XVIII] AEB, 1926, p. 25 și 1928 p. 68; „Ingerul”, 1937 p. 548; Anuar 1909, p. 250; *Dicț. Rom.*, IV, p. 503.

NICULIȚEL, jud. Tulcea (fundațiile unei bis. din sec. XI—XII, descoperite în anul 1954).

R. I., 1632, p. 220 (N. Iorga despre originea numelui); SCIV, 1955, nr. 3—4, p. 735—743 (despre fundațiile bisericii); Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul R.P.R.I.* (ST, 1958, nr. 5—6, p. 305—306) (descriere); Nicolescu Corina, *Începuturile artei feudale în țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 56) *Istoria României*, II, p. 195—196; Pașcanu S., *Niculitelul (Dobrogea) pitoresc și sanitar*, Buzău, 1908, 20 p+1 tablou.

SCHITUL NIFON (bis. Sf. Nicolae, de lemn, construită de arhidiaconul Nifon, 1810—1811¹⁸, bis. de zid Izvorul Tămăduirii, 1842—1845¹⁹, bis. cimitirului, 1856—1860), com. Măgura, jud. Buzău. Vezi și m-reă Zamfira.

Arh. St. Buc. *Indice cronologic nr. 16*, Buc. 1949 [129 doc., 1545—1864]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3, ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); *Dicț. Rom.*, IV, p. 504 [inscripții, 1845 și 1860]; V. Rom., 20 iunie 1843 [despre refacerea bisericii]; M. Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; A.C., 1868, p. 11; Voinescu I., *Monumente și peisagii* [2 foto]; Berechet Șt., *Note de la m-reă Zamfira* (N. R.L., 1912, p. 452, 453) [Însemnări, sec. XIX]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 65; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 178 [la 1906 era spital]; A.R., 1940, p. 140 [Însemnări 1815 și 1840, bis. Buna vestire] L.A.R., 1909, p. 109—110.

NISIPI-Vılcea (la 1840 două bis. de zid: Sf. Voievozi, 1713, reclădită 1858—1861 și Sf. Nicolae-Becșani, construită de Radu Becșanu și alții 1816, reclădită? 1842—1850; și bis. de lemn Sf. Voievozi-Seciurile, construită de Matei Lemnaru și alții 1803, reclădită 1898—1906).

Popescu, *Biserici*, p. 103; A.O., 1942 p. 173 [la 1834 o bis. de zid și trei de lemn]; Anuar 1909, p. 226—227; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 548—549 [satul amintit la 1620].

NISIPOASA (Năsipoasa) — Prahova bis. sec. XVIII).

Bădiceanu Dim., *M-reă Poiana-Prahova*, Buc., 1938, p. 14.

NISIPURI-Dîmbovița (bis. Sf. Apostoli construită de Marghioala Ruset și Șerban Zahangiu, 1828).

Bauer, p. 160 [fără bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 272; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 25; Anuar 1909, p. 43—44.

NISTOREȘTI-Gorj (bis. din 1837, reparată 1922).

AMO, 1941, p. 358; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn în stare rea].

NISTOREȘTI, vezi Greci și Breaza.

SCHITUL NIȘCOV-Buzău (Sf. Mihail, sfârșitul sec. XVII²⁰, fost metoh al m-rii Sinaia), Vezi și Gura Nișcovului.

Bauer, p. 123 [bis. sec. XVIII]; *Indice cronologic nr. 3,6*.

NIȚOȘTI-Valea Stanciului — Dolj (bis. Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440—441 [cat. 1845].

NOAPTEȘ, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Ingeri la începutul sec. XIX, reclădită 1869).

M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845] și 1961, nr. 5—8, p. 399 [catagr. 1833]; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 80 [bis. din 1865]²¹; *Dicț. Rom.*, IV, p. 509.

NOVĂCENI, vezi Novaci.

NOVACI, jud. Ilfov (M bis. Adormirea, sec. XVIII, reparată 1873 și 1896).

Bauer, p. 164 [bis. sec. XVIII, Navaz]; ACMI, 1942, p. 61 [restaurare],

69, 74; 1943, p. 85; Anuar 1909, p. 136 [bis. din 1650]; *Documente*, indice sec. XVII.

NOVACI-Gorj (bis. de lemn Sf. Ingeri, N. — Români, 1740, reparată 1881, 1930 și 1950 și bis. de lemn, Întrarea în biserică-Vlădoi, 1834, reparată 1850 și 1896).

Indice cronologic nr. 14 [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502, când era în parte al lui jupan Radu]; Bauer, p. 210 bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 119—123 [icoane 1803 din bis. de lemn, despre sat]; Stamatoiu P., *Monografia comunei Novaci*, Tg. Jiu, 1921, 18 p.; Lianu C., *Monografia com. Novaci-Gorj*, Tg. Jiu, 1935, 62 p. +1 pl. [scurt istoric, descriere fizică, populație etc.; despre biserici, p. 37—40; bis. din 1803, arsă 1854 și reclădită 1864 și bis. din Novăcenii, 1847]; „Renașterea”, 1944, p. 213—215 [catagr. 1840 trei bis. de lemn și istoric]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 411; A MO, 1941, p. 366 [bis. Sf. Voievozi, de lemn din 1847] și p. 380 [bis. nouă, 1935]; Anuar 1909, p. 178; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 [doc.]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). NUCEȘTI vezi Strîmbeanu.

M-REA NUCET, vezi Cozia și Stinișoara.

M M-REA NUCET (Sf. Gheorghe, construită de Gherghina pîrcălab și soția sa, Neaga, sfîrșitul sec. XV²², „prefăcută”, 1746²³ și reclădită 1840—1849 de egumentul Gherasie; fost metoh al m-rii Dusicon²⁴), com. Nucet, jud. Dîmbovița.

Documente, XVI—XVII (indice); *Cronologia tabelară*, p. 30; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 16*, Buc., 1949 [745 doc., 1501—1880]; Greceanu, *Genealogii*, p. 260—261 [doc. 1501]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 32 [doc. 1640] și 39—40 [doc. 1692]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82. [doc. 1639]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71; Bengesco, *Memo-randum*, p. 25—28 [doc. 1640, închinare la Dusicon]; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté a la Commission internationale pour les cou-vents dédiés*, Constantinople, 1865, tabelele p. 24 și urm., 131 [venituri, sec. XVIII]; *Documente agrare* (indice); *Istoria Țării Românești*, p. 34; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 99—100 și 361—363; Bolliac, *Monastirile din Rom-mânia*, p. 557—592 [socoteli, 1732—1739]; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 156; Fotino, III, p. 157; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 54—56; VI, p. 128—129; VII, p. 315; X A, p. 16; „T. Codrescu”, III, 1934, nr. 4, p. 60—61 [pomelnicul m-rii]²⁵; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 49; B.O.R., 1890, p. 723 [despre „prefacere”, 1747]; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii]; M.Of., 1864, p. 281 [inventar 1863]; *Dict. Rom.*, IV, p. 514 [istoric]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 281; Anuar 1909, p. 50;

Iorga N., *Fundațiuni religioase ale domnilor români în Orient*, Buc., 1914, p. 14—15 [istoric]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 23—24; Răuțescu I., preot, *Monografia comunei Topoloveni*, 1939, p. 17—34 [despre m-rea Nucet, istoric, documente, relațiile cu Topolovenii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 43, 68; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 191, 194; Drăghiceanu, *Catalogul* (i ndice);

Giurescu C. C., *Două monumente religioase din veacul al XIV-lea. Nucetul sau Cozia din Vîlcea și Nucetul din Dîmbovița* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 38—49); Idem, *La 450 de ani de la moartea lui Radu cel Mare* (BOR, LXXVI, 1958, nr. 3—4, p. 378) [despre m-rea Nucet]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G. B., 1960, nr. 3—4, p. 275—278) [pisanie 1861, descriere]; M.C., 1916, p. 209—210, 231—232 [doc. 1696—1700]; Iorga N., *Istoria bise-ricii*, I, p. 133; *Istoria bisericii române*, I, p. 407; Gheorghiu Aurel, *Nucetul* (G.B., 1966, nr. 1—2, p. 188—138) [istoricul m-rii].

SCHITUL NUCET-Buzău (zidit de Preda căpitanul, sfîrșitul sec. XVII)²⁶.

Tunusli, p. 173; Fotino, III, p. 151 [mențiune]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 34 [schit părăsit Nuci].

NUCET-Prahova (M. bis. de lemn Sf. Dumitru, 1774).

Brătulescu V., *Bis. din Prahova* (BCMI, 1939, p. 31—34) [descriere sumară, plan]; Anuar 1909, p. 100 și 102 [două bis. de lemn Sf. Dimitrie, ultima din 1828]; *Indice cronologic nr. 5, 20* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVII; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 42 passim; *Dicț. Rom.*, IV, p. 513 [bis. din 1814].

NUCETEANCA, vezi Topoloveni.

NUCI, com. Merii Petchii, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Împărați, 1780—1783, reparată 1880).

Anuar 1909, p. 80; *Dicț. Rom.*, IV, p. 515.

NUCȘOARA, jud. Argeș (bis. de lemn Toți Sfinții, 1817²⁷ și trei cruci de piatră).

B.C.I., IX, 1930, p. 11—112; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXX; Anuar 1909, p. 92—93 [bis. nouă, 1881—1890]; A. Rom., 14 nov. 1859 [arenda moșiei]; G. B., 1965, nr. 9—10, p. 885 [cat. 1840]; *Indice cronologic nr. 2; Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1547, când era în parte al m-rii Argeș].

NUCȘOARA (RÎNCEZI), jud. Prahova (bis. Sf. Treime, construită de Eufrosin Poteca, 1840, reparată 1895).

Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, IV, 1913, p. 195); *Dicț. Rom.*, IV, p. 518 [pisanie]; Iorga N., *Note* (R. I., VII, 1921, p. 208); Idem, *Inscripții* (R.I. XVIII, 1932, p. 275—276); Anuar 1909, p. 107—108.

NUCU-Buzău (crucea Spătarului, 1821 și bis. de lemn Intrarea în biserică, 1765).

Dicț. Rom., V, p. 454; Anuar 1909, p. 243; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. de lemn din 1833].

NOTE

¹ Despre starea de ruină a bisericii la 1864 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 1367/1864, f. 119, 123.

² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 57 v. și 739, f. 41 v. și catagrafile din 1830, 1839 și 1842 (Acad. R. S. România, ms. rom. 724, f. 202—218 și 228—251). Vezi și pomelnicul schitului din 1843 (Arh. St. Buc., ms. 365). Vezi, de asemenea legenda m-rii la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 161—162) și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Danielis G. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 83, 730, f. 57 v.—58 v. și 739, f. 41—42 v. (ms. Pap-pazoglu).

³ Bis. „care este de piatră” din Nămăești este amintită la 1547 iulie 1 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 363). E posibil ca acesta să fie schitul Nămăești.

⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 58 și 739, f. 11 v și Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 161—162.

⁵ La 1681 iunie 4, ca să nu stea pustie, a fost închinată mitropoliei de Ilina, jupîneasă lui Istrate logofătul; aici erau îngropați și părinții săi, ceea ce dovedește că biserica era mai veche (Arh. St. Buc. Mit. Țării Rom., CXXVIII/4). Despre satul Nănești (Năneasca)—Vlașca, vezi *Indice cronologic nr. 1*.

⁶ Despre sat vezi Acad. R. S. România, pach. DLII.

⁷ Bis. Vezi și planurile din 1861 și 1873 ale moșiei Nedeia = Marmurile la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁸ Într-un doc. din 1624 ian. se spune că, în timpul domniei lui Radu Șerban, Stanciu sluger făcuse o m-re „din sus de Negoști”, în jud. Ilfov (Arh. St. Buc., m-reă Cotroceni, II/2). Nu știu dacă această m-re a fost construită pe alt loc decât m-reă cu același nume ridicată de Matei Basarab.

⁸ Data pisaniei; m-rea e amintită în doc. la 1680 iunie 5 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LXXI/2). Vezi și catagrafiile din: 1823, 1847, 1860 și 1863 de la Acad. R. S. România, ms. rom. 724, f. 252—275 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1431/1863; despre diverse reparații ibidem, dos. 1318/1847, 1415/1864, 3329/1864, 3329/1876 și 914/1890 și doc. grecesc din 1777 (Acad. R. S. România, DCLXXXI/113). Vezi de asemenea catastihul de venituri din 1820 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDXX/4) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48).

⁹ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 304.

¹⁰ Menționez că la Negoești-Gorj a existat o bis. mai veche; la 1628 sept. 2, preotul de aici era scutit de dări, ca să se roage ziua și noaptea (Muzeul Tg. Jiu).

^{10 bis} Vezi și harta moșiei N. = Șipotu din 1861 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹¹ Despre moșia Negoiu = Uriți vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDL/23.

¹² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 281—282.

¹³ Vezi și idem, ms. 221, f. 103 v.—104. Despre satul Negreni-Olt vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDL.

¹⁴ Vezi și descrierea făcută bisericii și cetății la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 46) și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 60—61 și 739, f. 44 v.—45 v.).

¹⁵ Vezi și pictura lui Trenk înfățișând cetatea acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III 4506) și Acad. R. S. România, Stampe GR III, Danielis 7.

¹⁶ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLII.

^{16 bis} Vezi planul moșiei din 1855 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹⁷ Bis. e amintită la 1832 aug. 21 (Acad. R. S. România, DCCCXV/194).

¹⁸ În anul 1810 se dăruiește arhidiaconului Nifon un loc în Măgura pentru a construi un schit, care exista în anul următor (Arh. St. Buc., sch. Nifon, IV/1 și 2).

¹⁹ Despre clădirea bisericii vezi ibidem, IV/12 (1842). Vezi și catagrafia din 1863 (idem, m-rea Ciolanu, IV/1). Despre arderea și repararea schitului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1437/1865. Despre lucrările din 1862—1863 la schit vezi numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, MCXXII/76, 82, 91 și urm. și contractul din 1865 (MCXXII/103. Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 401 v. și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48 v. (istoricul făcut de maiorul Pappazoglu).

²⁰ Vezi doc. din 1700 oct. 26, prin care popa Stan din Nișcov închină m-rii Sinaia schitul Sf. Mihail din Nișcov-Vădicel, cu moșia din Nișcoveni (Arh. St. uc. B Mit. Țării Rom. CCCXII/3).

²¹ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 285, 333, 347.

²² Amintită în doc. la 1501 dec. 15 (*Documente*, XVI, vol. I, p. 7—9).

²³ Vezi pisană din 1746 mart. I (Arh. St. Buc., m-rea Nucetu XXIII/4) și inscripțiile strânse de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 41 v. și 739, f. 12 v.—13).

²⁴ Vezi doc. din 1640 mai 17 (Arh. St. Buc., m-rea Nucetu, I/2).

²⁵ Vezi și pomelnicul din 1826—1837 (Acad. R. S. România ms. 4875), inscripțiile de pe pietrele de mormînt din 1658, 1795 și fără dată (Arh. St. Buc., m-rea, Nucet XXIII/24), catagrafiile din: 1806—1830, 1809, 1823, 1829 1842, 1847, 1851 și 1863 (Arh. St. Buc., ms. 292 și 1412, catastișe m-rești, m-rea Nucet. dos. 65 și Min. Instr., dos 1152/1863 și R. S. România, ms. 724, f. 276—420).

Vezi de asemenea doc. din 1738 ian. 4. — jefuirea m-rii — 1815 nov. 16 și 1823 mai 5, despre averea m-rii (Arh. St. Buc., m-rea Nucetu, XXII/4 și 60, ms. 298, f. 647—657 v.). Despre starea proastă a m-rii la mijlocul sec. XIX vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3666/1854.

La 1835 locuitorii din satul Nucetu cereau voie să facă biserică nouă (Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericesti, dos. 917/1835 și m-rea Nucetu, XXIII/38).

²⁶ Amintit în doc. la 1692 iunie 6 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLII/6). Într-un document, din 1710 oct. 30, este menționat schitul Nucet, zidit de Preda căpitan (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., VI/19).

²⁷ Bis. e amintită la 1831 dec. 30 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/147).

O

M-REA OBEDEANU, vezi Craiova.

OBEDENI-Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1810¹, construită de zid 1870—1871).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 86 [bis. de lemn, slabă]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc.]; V. Rom., 1847, p. 28 [moșia de vânzare].

OBEDENI (Obedeanca) — Vlașca (bis. Adormirea și Sf. Trei Ierarhi zidită de marele clucer Grigore Obedeanu 1839, reparată 1902).

Bauer, p. 154; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, XIX, 1926, p. 89) [inscripții]; Anuar 1909, p. 136; „Oltul”, 1857, p. 144, 148 și A. Rom., 1857 sept. 23 și urm. [O. — Vlașca a lui Mișa Anastasievici, de arendat].

OBEDIN, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de clucereasa Smaranda Oteteleșteanu, 1819, în ruină la 1914).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1614]; Filitti I. C., *Despre satele Albești și Obedin din Dolj*, în vol. *Cercetări și documente privitoare la istoria principatelor române*, Buc., 1935, p. 23—27 și în A.O., 1932, p. 299—302; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat 1845]; ACMI, 1914p., 102 [foto ruină bis.]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127, XI, 1944, p. 75; AER, 1921—1925, p. 375; Iorga N., *Studii și doc.*, IV, p. 21—23 [doc. 1668, Obedeni].

OBENI, vezi Ionești,

OBIDIȚI (fost Măciucești acum Rîmnicelul²) — Rm. Sărat, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1798).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 31 [doc. 1663, parte de sat a lui Drăghici Cantacuzino]; vezi și p. 55, 57, 91—92 [și jud. Ialomița]; AER, 1926, p. 63 și 1928, p. 76; *Documente*, indice sec. XIII—XVII [sat dispărut în Ialomița și sat în Rm. Sărat].

OBILEASCA, vezi Obilești.

OBILEȘTI (Simuleasca)³ — Rm. Sărat (bis. sec. XVIII, reclădită 1875—1876).

Bauer, p. 113; Anuar 1909, p. 263; *Dicț. Rom.*, IV, p. 525.

OBILEȘTI-Ilfov (ruinele casei lui C. Brîncoveanu⁴; bis. și școală sec. XVIII⁵; două bis. de lemn Sf. Nicolae la 1810, din care una reclădită de zid 1860—1861).

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 327 [satul era a lui C. Brîncoveanu], V, p. 496, 499 [doc. 1750—1753, Obileasca]; *Istoria Țării Românești de la oct. 1688 la mart. 1717*. ed. C. Grecescu, p. 87 [despre plimbările făcute aci de C. Brîncoveanu și boierii săi]; Greceanu, *Viața lui Brîncoveanu*, p. 114, 129, 161, 225; Bauer, p. 143 [m-re, bis. și casă boierească]; *Dicț. Rom.*, I, p. 350

și IV, p. 526 [despre urmele beciului palatului lui Brîncoveanu pe dealul Beciul]; BCMI, III, 1910, p. 49; Drăghiceanu V., *Curțile domnești Brîncovești*, IV, *Curți și conace fărîmate* (BCMI, IV, 1911. p. 49—50); Popescu N., *Catagrafia*, p. 64—66 [două bis. de lemn Sf. Nicolae-O. Noi și Sf. Nicolae-O. Vechi]; Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1796—1797? și 1860—1861]; *Indice cronologic nr. 1*; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; Giurescu, *Ist. Rom.*, III (indice).

SCHITUL OBÎRȘIA, vezi Peștera Ialomitei.

OBÎRȘIA, vezi Mădulari.

OBÎRȘIA, jud. Olt (fost Romanăți). ⁶ (bis. din 1867).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 74—75 [doc. 1752, O. — Romanăți]; A. Rom. 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arenda aceleiași moșii]; *Indice cronologic nr. 7*; *Documente*, veac, XVII, vol. III, p. 628 (satul amintit la 1619).

OBÎRȘIA DE CÎMP, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, construită de locuitorii satului la 1802, reparată 1858, 1902 și 1913; pictura nouă).

Documente, veac XVII, vol. IV, p. 510 [satul amintit la 1625]; Bauer, p. 223 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 199; AMO, 1941, p. 518; *Carte de hotărnicie a moșiei Obîrșia din districtul Mehedinți, plasa Cîmpul — Blahnița, proprietate a d-lui George G. Plessia*, 1887, 28 p.; Ionescu I., *Agricultura română*. p. 396—397. 508—509.

OBÎRȘIA CLOȘANI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Voievozi-Godeanu, începutul sec. XIX, refăcută 1860).

Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 298) [inscripții]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 710) [însemnare, 1821]; AMO, 1941, p. 519; Anuar 1909, p. 198; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1486].

SCHITUL OBÎRȘIA DÎMBOVIȚEI, vezi Peștera Dîmboviței.

OBISLAVU, vezi Crovu-Obislavu-Vlașca. ⁶ bis.

OBISLAVU, jud. Vâlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Nanu, Ioan Voinescu și alții 1768, preînosită de popa Dinu și locuitori 1822, reclădită 1850—1852) ⁷.

Popescu, *Biserici*, p. 109—110; Anuar 1909, p. 227; *Dicț. Rom.*, IV, p. 526—527.

OBOGA, jud. Olt (fost Romanăți) (la 1840 trei bis.: Sf. Nicolae — O. de Sus, 1808, construită de preot și locuitori, reconstruită 1846, Sf. Dumitru — O. de Mijloc, 1814, construită de Costache, fiul căpitanului Niță reparată 1863 și 1921, și Sf. Nicolae-O. de Jos, de lemn, construită de Dincă Argetoianu, 1795, reconstruită de zid 1859 sau 1846?).

„Renașterea”, 1944, p. 14; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 553—554; *Monografia jud. Romanăți*, p. 389—390; AMO, 1941, p. 634; „Oltul”, 1857, p. 124, 128 [moșia O. de Jos cu două hanuri, de arendat]; *Documente agrare*, p. 608 [moșie a schitului Morunglavu]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 529—530 [bis. din 1846].

OBOGENI-Vâlcea (bis. Buna Vestire sau Intrarea în biserică?. 1830 sau 1832—1835).

AEA, 1929, p. 98; Anuar, 1909, p. 274.

OBORANI, vezi Vișina.

OBRECEȘTI, vezi Stroești.

OBROCENI, vezi Stroești.

OCINA, jud. Prahova (bis. Adormirea, 1808, reclădită? 1886—1887).

Bauer, p. 138 [fără bis.]; Aldem [Demetrescu-Aldem], *Satul Ocina și locuitorii Ocineni*, Tg. Jiu, 1905, 104 p. [istoricul satului, îndeosebi epoca

modernă, situația economică-socială etc.,; despre bis. p. 2—27]; Anuar 1909, p. 108; *Dict. Rom.*, IV, p. 533.

OCNELE MARI, jud. Vâlcea.

Documente, indice veac. XIII—XVI și XVII [orașul amintit de la <1409—1418>; despre vechimea sa vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1275); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 915 [mențiune Paul de Alep]; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 201; și A.O., 1924, p. 304 [5 bis. de piatră, una de lemn, 3 capele + Titireciu și Slătioarele]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 350 [despre oraș]; Fotino, III, p. 173 [sch. Teica și 5 bis. la 1815]; A.O., XI, 1932, p. 222 [despre arderea orașului, 1802]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 210—211 [descriere, începutul sec. XIX]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite la biserici de cutremur]; Popescu, *Biserici*, p. 71—73; Donat I., *Bisericele Ocnelor Mari*⁸. *Inscripții, documente, însemnări* (A.O., 1932, p. 221—230, 366—369) [biserica domnească, Maica Domnului-Afumați, Sf. Ioan-Broșteni, Sf. Nicolae-Făcăi, Cu bradu, m-reă Slătioarele, Sf. Nicolae-Rîuren]; Ginrescu, *Ist. rom.*, II și III (indice); *Dict. Rom.*, IV, p. 535—536 [despre biserici].

— ȘCOALA VECHE.⁹

— FÎNTÎNA LUI ALEXANDRU MIRCEA (1571; și cișmelele vechi)¹⁰.

Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 50 [doc. 1620]; *Documente*, sec. XVII (indice, 1620); Nicolaescu Stoica, *O prețioasă pisanie de la Alexandru Vodă Mircea, 1568—1577* („Universul”, 23 febr. 1932, nr. 120, p. 18) [text și trad.]; Iorga N., *Fîntîna lui Alexandru vodă Mircea* (BCMI, 1933, p. 32) [inscripție, după St. Nicolaescu] Nicolaescu Stoica, *Istoricul m-rii Sf. Treime (Radu Vodă) din Buc.*, („București”, III, 1937, nr. 1—2, p. 122)] și în „Gazeta municipală”, 1939, nr. 387, din 27 aug.; Donat I., *Fîntîna lui Alexandru Vodă Mircea* (A.O., 1936, p. 462—463); *Inscripții București*, p. 479—480 [inscripție].

— M BISERICA ADORMIREA MAICII DOMNULUI-AFUMAȚI (sfîrșitul sec. XVII, făcut amvonul de Constantin Hiotu, 1746,^{10bis} zugrăvită 1809, reparată 1836, avariata de cutremur la 1940; acum în ruină).

Răuțu, *Monografia*, p. 93—94; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, V, 1912, p. 134—135)¹¹; A.O., 1932, p. 225—229; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 103 și pl. DXVII—DXXII); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.

— BISERICA CU BRAD (Sf. Mihail și Gavriil, începutul sec. XVIII, 1703 sau 1711?, construită de popa Nica, arsă la 1802, dărimată de cutremur, 1838, refăcută 1839—1844, de Nectarie eclesiarhul, fiica sa Zinca și Ioanichie ieromonahul, reparată 1904 și 1934).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185 [pisanie, 1703]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 328 [1737]; Bulat T. G., *Inscripții* (A.O., I, 1922, p. 243—244)¹²; A.O., 1932, p. 366—368; Daniilescu C., *Condica bisericii cu Bradu din Ocele Mari* (A.O., 1932 p. 80—88); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.

— M BISERICA BUDA (Izvorul Grecului, bis. Sf. Treime și Sf. Nicolae, construită de popa Teodosie, fiul lui popa Iosif Brănescu din Olănești, 1731^{12bis}, părăsită la mijlocul sec. XIX).

Ghenadie, *Iconografia*, p. 42 [despre zugrăvirea bis.]; *Dict. Rom.*, II, p. 39 [pisanie, 1751]; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 [inscripție schit]; Popescu, *Biserici*, p. 76; NV., VII, 1934, nr. 73—78, p. 172 [pisanie]; Donat, *Fundațiile*, p. 56—57 [bis. Izvorul Grecului, cătunul Buda-Ocele Mari]; A.O., 1936, p. 311; 1937, p. 444—450; 1938, p. 391—394; Anuar 1909, p. 151 [bis. din 1849].

- BISERICA CĂPĂȚÎNA ÎN DEALUL LICURA (arsă la 1802 de cîrjalii). *Dict. Rom.*, IV, p. 536.
- M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Gheorghe, construită de Statie vistierul, 1676—1677¹³, zugrăvită de Duca din Sinope cămăraș la Ocnele Mari și jupan Statie, 1717—1718, arsă de cîrjalii odată cu orașul la 1802, reparată 1880, pictată 1882; și cruce din c. 1640). Gura Suhașului.
- Inscripția bis. domnești Sf. Gheorghe din Orașul Ocnele Mari* (M.P., III, 1892, nr. 9, p. 7)¹⁴; *Dict. Rom.*, IV, p. 535; B.O.R., III, 1875—1876, p. 6 [însemnare, 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 380; BCMI, I, 1908, p. 179; Drăghiceanu, V., *Bis. domnească din Ocnele Mari* (BCMI, V, 1912, p. 132—134 și XXIV, 1931, p. 128—130) [inscripții, istoric, doc., foto]; A.O., 1932, p. 221—225; BCMI, 1933, p. 138; Donat I., *Cîteva rectificări în legătură cu biserica domnească din Ocnele Mari* (A.O., 1932, p. 393—394); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 93, pl. CDXVIII—CDXIX); Anuar 1909, p. 151; AMO, 1941, p. 680; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 105—106 [descriere].
- BISERICA FĂCĂI, vezi Sf. Nicolae-Făcăi.
- SCHITUL LUI FIERA VĂTAF (Sf. Trei Ierarhi, ante 1687, fost metoh al m-rii Bistrița)¹⁵.
- Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 120—121).
- BISERICA INTRAREA ÎN BISERICĂ, vezi Trăistari.
- BISERICA RÎURENI, vezi Sf. Nicolae-Rîureni.
- BISERICA SF. GHEORGHE, vezi bis. Domnească și schitul Teica.
- M BISERICA SF. IOAN-BROȘTENI (sec. XVII sau începutul sec. XVIII, refăcută 1793 de preoții Chera, Radu și alții,¹⁶ prinoită ante 1840 de Mihăilă Lupu).
- Dict. Rom.*, IV, p. 535—536 [doc. din 1597, trecut greșit la bis. Broșteni]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, V, 1912, p. 135) [din 1794¹⁷]; A.O., 1932, p. 229—230; Popescu, *Biserici*, p. 73 [bis. mah. Afumați]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 59—60; pl. XCVII—XCIX); Donat, *Fundațiile*, p. 71; Anuar 1909, p. 151 [bis. închisă]; AMO, 1941, p. 680.
- BISERICA SF. IOAN ZLATAUST, vezi Titireciu.
- M BISERICA SF. NICOLAE — FĂCĂI, (construită de Antonie monahul, sec. XVIII, zugrăvită de Barbu Cătană și fiii săi în timpul domniei lui C-tin Mavrocordat, 1761—1762; în ruină la 1909; la 1941 era dărîmată).
- Dict. Rom.*, III, p. 329 [pisanie]¹⁸; A.O., 1932, p. 230; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 56, pl. XLV—XLVIII); AMO, 1941, p. 680; Anuar 1909, p. 151.
- M BISERICA SF. NICOLAE — RÎURENI (1743, construită de popa Gheorghe și preînoită de Dinu Rîureanu, reparată 1929).
- Popescu, *Biserici*, p. 70 [catagr. 1840]; A.O., 1932, p. 368; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vîlcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 46—47) [inscripții, foto]; Anuar 1909 p. 152 [bis. din lemn]; AMO, 1941, p. 682.
- BISERICA SF. TREIME, vezi Buda.
- BISERICA SF. TREI IERARHI, vezi schitul lui Fiera vătăf.
- BISERICA SF. VOIEVOZI, vezi bis. cu Brad.
- M-REA SLATIOARELE (Slătineanca, Sf. Nicolae, construită de Ecaterina Salvaressi, soția lui Alexandru Mircea voievod, 1568—1577¹⁹; reparată de doamna Elina, soția lui Matei Basarab, 1632—1654²⁰; reparată 1744—1745, zugrăvită de stareța Olimpia, 1796, bolțile

surpate de cutremurul din 1838, clopotnița și zugrăveala reparate de enoriași, 1911—1912; fost metoh al m-rii Titireciu²¹ și al ep. Rîmnic²²).

Documente, sec. XVI—XVII (indice); Bulat T. G., *Contribuțiuni documentare*, p. 82—88 [doc. 1633—1753]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 247 [doc. 1644]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 7 [însemnare, 1746]; Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 320, 372; X A, p. 182; Tunusli, p. 175; Bauer, p. . . . și A.O., III, 1924, p. 304; Fotino, III, p. 174; „Dimbovița”, 7 sept. 1859, p. 360;

Monumente naționale, II, p. 195—196; *Dict. Vîlcea*, p. 402; Dobrescu N., *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 273; AER, 1900, p. 40; Răuțu, *Monografia*, p. 92—93, 118; *Episcopia Rîmnic*, p. CIV, 165; Iorga N., *Biserica doamnei Ecaterina* (BCMI, XXIV, 1931, p. 38—39); [despre asemănarea cu Cobia și despre portretele ctitorilor]; Filitti, *Ctitori*, p. 44—45 [istoric] și în S.O.V., 1920, p. 155; A.O., 1932, p. 368 [pisanie, 1796 și 1912]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 27 și 40—41 pl. I—VII); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 52) [pomelnic, descriere, foto]; BCMI, XXVI, 1933, p. 137 [pisanie, 1806?] ²³; Donat, *Fundațiile*, p. 72; Popescu, *Biserici*, p. 44; AMO, 1941, p. 724; Sîmedrea Tit, *M-rea Titireciu* (G.B. 1963, nr. 5—6, p. 477—478) [despre schitul Slătinenței] și 498 [însemnare, 1728]; Anuar 1909, p. 151.

— M SCHITUL TITIRECIU (Sf. Ioan Zlataust, sec. XVI ²⁴, refăcut la începutul sec. XVIII [pisania afirmă că din temelie] de Mihai Cantacuzino mare spătar; bis. zugrăvită la 1746—1747 de Damaschin Cernovodeanu monahul, ^{24 bis} reparată 1904; casele egumenești refăcute 1840; fost metoh al m-rii Pantelimon de la 1752; de la 1870 bis. cătunului Lunca; cruce din 1754—1755) ²⁵.

C. Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., III, 1876—1877, p. 7 [însemnare 1746]; Găleşescu, *Eforia*, p. 219—220 [doc. 1752, închinare la Pantelimon] ²⁶; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 225; VII, p. 371; *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 344; Bauer, p. 201 și A.O., III, 1924, p. 506; Fotino, III, p. 173; *Dict. Rom.*, IV, p. 535—536 [doc. din 1597 trecut la bis. Broșteni] și V, p. 603 [inscripții]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 196); Bălășel T., *Un manuscris din 1799 al lui Dionisie Ecclesiarhul* (A.O., 1933, p. 238—242) [pomelnicul m-rii T.]; Idem, *Inscripții* (A.O., 1935, p. 132—134) [pomelnic, inscripții, „stambe”]; BCMI, XXVI, 1933, p. 137—138 [pisanie, 1752, pomelnic; V. Rom. 10 iunie 1843; Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 23—24; A.P., 1848, p. 406, 408, 412, 418, 420 [venituri, 1832—1846]; B.G.O., 1843, p. 66 [moșile schitului];

Monumente istorice, II, p. 196 [descriere, reparațiile necesare]; *Episcopia Rîmnic*, p. CIV, 72; Dobrescu N., *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 267—268; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. XXXIV; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 131 și urm.) [inscripții, ctitori, descriere sumară, foto]; AMO, 1941, p. 682;

Sîmedrea Tit, *M-rea Titireciu* (G.B. 1963, nr. 5—6, p. 468—501) [inscripții, despre ctitori; istoric documentat, arătînd că schitul nu a fost refăcut de Mihai Cantacuzino; listă de egumeni, însemnări de pe cărți și două doc., 1674—1706]; (recenzia lui V. Brătulescu, M.O., 1964, nr. 5—6, p. 499—502); Crețeanu Radu, *Despre importanța studiului elementelor de construcție în datarea monumentelor istorice. Biserica „roșie” din Tîrgșoru Vechi. Biserica fostei mănăstiri Titireciu din Ocnele Mari* (*Monumente istorice, Studii și lucrări de restaurare*, 2, 1967, p. 153—157) [discută datarea bisericii fostei mănăstiri, comentînd articolul lui Tit Sîmedrea]; Bălășa D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 78) [icoană]; Anuar

1909, p. 151; A. Rom., 21, 29 aug. 4 sept. 1857, supl. 12 și 19 dec. 1859 [arenda moșiilor schitului].

— BISERICA TRĂISTARI (Întrarea în biserică, construită de Theodosie și alții, 1747—1748 ²⁶ bis, refăcută de Silion egumenul de la Titireciu și Panait Rusu, 1856—1862), Gura Suhașului.

Dict. Rom., IV, p. 535; BCMI, XXVI, 1933, p. 185; Anuar 1909, p. 151 152; AMO, 1941, p. 681; Bălașa D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 78) [icoană]

— M SCHITUL ȚEICA (Sf. Dimitrie, construit din lemn pe dealul Țeica, din sus de Ocele Mari, la 1674—1678, de Dionisie ieromonahul din Tricala și închinat episcopiei de Rîmnic la 1681 ²⁷; refăcut de zid din Mihalcea logofătul Literati din Constantinopol la 1726 ²⁸ cu case, clopotniță și alte „nemestii”; tinda și altarul zugrăvite la 1742).

Fotino, III, p. 173; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, V, 1912, p. 134—135) [din 1726 și pomelnic]; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 130—131) [inscripție, pomelnic] *Dict. Vilcea*, p. 450; BCMI, XXVI, 1933, p. 138 [pisanie, greșită 1702] ²⁹; Popescu, *Biserici*, p. 91; *Uri-carul*, VII, p. 18—22 [doc. 1776 cu istoricul schitului]; *Episcopia Rîmnic*, p. 69, 393—397; Răuțu, *Monografia*, p. 93; BCMI, 1931, p. 130 și 1926, p. 112—113; Donat I., *Cîteva rectificări* (A. O., 1932, p. 394—395); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 72, pl. CCXL—CCXLVII); Donat, *Fundațiile*, p. 81—82; AMO, 1941, p. 682; Popescu Victor, preot, *Ceva interesant*, Rm. Vilcea, 1938; Anuar 1909, p. 151.

— CRUCE din prima jumătate a sec. XVIII, nedatată, din Țigănie.

BCMI, XXVI, 1933, p. 185.

OCNIȚA, lângă Ocele Mari-Vilcea (bis. de lemn Sf. Ingeri, 1854).

Nadia Grosman-Bulughiu, *Cum se distrug monumentele* (BCMI, XX, 1927, p. 112—113) [despre bis. de lemn adusă de la Șerbănești].

OCNIȚA, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Voievozi, 1842 ³⁰)

Bauer, p. 160 [fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 33 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 28; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 285 [ante 1783]; Anuar 1909, p. 50; *Documente agrare* (indice) [sat al m-rii Dealu].

OCRACU, vezi Colțești

OCULEȘTI — Vilcea [bis. de lemn, prefăcută de Stanciu, fiul său Dumitru și alții, prima jumătate a sec. XIX, reparată 1870).

Dict. Rom., IV, p. 543.

ODAIIA PITARULUI-Ilfov (bis. ante 1834) ³¹.

Indice cronologic nr. 11 [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 545 [= Cîmpurelul].

ODAIIA VIZIRULUI-Brăila.

R.I.R., 1945, f. III, p. 329—333 [istoric]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 370 [despre sat]; Bauer, pe 190; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 [despre originea numelui Odaia]; Vezi și Giurescu C. C., *Împrumuturi cumane în limba română. Odaie și cioban* („Studii și cerc. lingvistice”, 1961, nr. 2, p. 205—214) „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 86 [despre restituirea satului Țării Românești, după Hugas Ingingian].

ODAIIA VLĂDICĂI-Curătești-Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1834—1835, reparată 1909).

Bauer, p. 155 [bis. și casă boierească, Vlădiki]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 68; Anuar 1909, p. 73; *Dict. Rom.*, IV, p. 545.

ODĂILE, com. Jilava, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX). Vezi și Mierlari.

Bauer, p. 155 [fără bis.] Popescu N., *Catagrafia*, p. 32; Anuar 1909, p. 77—78 [bis. de zid Adormirea — Jilava Mierlari, 1817—1818].

ODĂILE, jud. Buzău (M bis. Sf. Gheorghe, 1826—1829, reparată 1906; bis. de lemn Sf. Nicolae-Valea Fintînei, 1846—1849 și Adormirea — Posobești, 1815—1819, reparată 1897).

AEB, 1926, p. 25; *Dict. Rom.*, IV, p. 546; Anuar 1909, p. 250; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. din 1827].

ODĂILE, com. Pucheni, jud. Prahova (bis. de lemn din 1742).

Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim.

ODĂILE-PODARI, com. Ileana, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1818—1821, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 77; *Dict. Rom.*, IV, p. 546—547.

ODIVOAIA, vezi Hodivoaia.

ODOBASCA, vezi Cotești.

ODOBASCA-Teleorman (bis. de lemn Adormirea, 1741?, reparată 1888)

Bauer, p. 108; Anuar 1909, p. 260; A. Rom., 5 iunie 1857 și urm. [arendarea moșiei]; *Dict. Rom.*, IV, p. 548 [cătun].

ODOBEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea 1830—1833).

Anuar 1909, p. 50; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1533]; *Dict. Rom.*, IV, p. 549.

ODOLENI, com. Melinești-Vîlcea (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1825).

Dict. Rom., IV, p. 550.

ODORĂȘTI, vezi Hodărăști.

OEȘTI-PĂMÎNTENI, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1840, reparată 1861).

Anuar 1909, p. 285; A. Rom., 7, 14, 17 aug. 1857 [arendă moșiei].

OGRADA, jud. Ialomița (case boierești, sec. XIX).

A. Rom., 1857 aug. 3, 17 și urm., 1858 febr. 19 și urm. [arendarea moșiei]; *Dict. Rom.*, IV, p. 552.

OGRĂZILE-Buzău (cruce de piatră din 1834, la intersecția drumului Atîrnați-Merei).

A. Rom., 2 mart. 1857 [de arendat moșia. O. = Săpata]

OGRETIN, jud. Prahova (M bis. Sf. Paraschiva și Sf. Dumitru, construită de Radu negustorul, preotul Mihai și alții, 1817, zugrăvită 1848, casele lui Radu neguțător din aceiași vreme și cruce veche).

Dict. Rom., IV, p. 553 [pisanie, 1817]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 81—83 [pisanie 1817 și însemnări pe cărți]; Idem. *Țara românilor*, p. 11 și partea II, p. 4 [descriere, inscripție]; Drăghiceanu V., *Bis. din Ogretin-Prahova* (ACMI, 1915, p. 99—101) [și despre case]; BCMI, XIX, 1926, f. 48, p. X; Brătulescu V., *Bis. din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 185—188) [descriere, îndeosebi a picturii, pisanie, foto]; N.R.R., V, 1908, nr. I, p. 11 [desen cruce de lemn]; Codreanu Virginia, *Troițele. Semnificația și ornamentația lor* (A.T.G., f. IX—X, 1933—1934, p. 49); Anuar 1909, p. 108 [bis. aproape ruinată];

Alexiu Eleonora, *Documente de la Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice) [doc. despre sat]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1486—1487, cînd era al lui Stîngaciu și alții]; (aici a avut loc luptă lui Radu Șerban cu polonii și Simion Movilă; vezi *Documente*, XVII, vol. I, p. 134—135).

OGREZENI, jud. Ilfov (bis. sec. XVII³², dispărută).

Bauer, p. 164 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1856—1857]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 153—154 [doc. 1691—1692]; *Documente agrare*, p. 396 [sat al m-rii Mihai-Vodă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1588].

OHABA-Dolj (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1813—1825 sau 1842—1843?, reparată 1885).

Bauer, p. 207 [sat părăsit]; AER, 1921—1925, p. 375; AMO, 1941 p. 186; Anuar 1909, p. 154—155 și 199.

OHABA — Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1803).

Bauer, p. 212 [fără bis.] și 215 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944 p. 298—299; Anuar 1909, p. 172 [bis. din 1824]; AMO, 1941, p. 381 [bis., Sf. Paraschiva, 1904 și Sf. Voievozi, 1933]; *Dict. Rom.*, IV, p. 554 [două bis. din 1803 și 1830]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 267 [doc. 1772]; A.O., 1940, p. 88—93, [doc. 1645]; *Documente*, sec. XVI, vol. III, p. 149 [satul amintit la <1561—1568>]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). OHABA, com. Sovarna-Mehedinți (fîntînă din 1836; informație de la C. Bălan). OINACU-Vlașca, jud. Ilfov (bis. Adormirea și Sf. Gheorghe, 1846,³³ construită cu ajutorul marelui logofăt I. Filipescu).

A.P., XII, 1843, p. 112, 116, 563 [despre construirea bisericii]; Anuar 1909, p. 136; *Monografiile Vlașca*, p. 90—98 [bis. din 1844]; Popescu G. D-tru, *Istoricul bisericilor de pe malul Dunării*, teză de licență, p. 19—20 [pisanie].

OLĂNEȘTI, jud. Vâlcea (bis. Sf. Nicolae, construită de Drăghici Olănescu căpitanul și jupîneasă Ecaterina Oteteleșteanu, 1718; reparată de logofătul Gheorghe Olănescu; păstrează pictura originală cu portretele ctitorilor; și ușe sculptată din 1728—1729; bis. Sf. Ioan, Sf. Voievozi și Sf. Gheorghe, contruită de Gheorghe Brănescu și Barbu, fratele său, din Olănești și de arhimandritul Iosif de la schitul Sărăcinești, 1820, pridvorul adăugat la 1832; casa Olănescu sec. XVII, dispărută³⁴ și alta de la începutul sec. XIX, toate trei M; bis. Sf. Voievozi, 1820, construită de Ioan Armăceanu protopop și Alex. Olănescu logofăt; bis. de lemn zisă a lui Horia din Albac, refăcută la Olănești. Vezi și schiturile Bradu-Cheia, Iezeru și Comanca.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit adesea în doc. de la 1527]; Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Lecca O.G., *Familiile boierești*, p. 371—377 [fam. Olănescu]; Anuar 1909, p. 227; Năsturel P.V., *Bis. din Olănești-Vâlcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 76—84) [pisanii, foto, portrete, ctitori, descriere]; Ionescu Em., *Bisericele din Olănești și Muierasca de Sus-Vâlcea* (BCMI, VIII, 1915, p. 179—181) [inscripții, descriere]; BCMI, XXIV, 1931, p. 127; Dinculescu G., *Inscripții de la bis. Sf. Nicolae din O.-Vâlcea* (A.O., XIII, 1934, p. 160); Ghika-Budești, *Evoluția* ((BCMI, XXIX, 1936, p. 56—57, pl. LI—LVII); Brătulescu V., *Biserici din Vâlcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 49—60) [bis. Sf. Nicolae și bis. Sf. Ioan, descriere, încondebi, pictură și foto]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 19; Popescu, *Biserici*, p. 27—28 [și bis. Sf. Voievozi, 1820]; AMO, 1941, p. 686; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, 50 pl. XXIV—XXV) [ambele biserici]; Popescu, *Învelișurile*, p. 60; Bărbulescu Ilie, *O școală necunoscută în Olăneștii din Olenia la 1697* („Arhiva”, XXVIII, 1921, nr. 2, p. 273—277) [După o relație tipărită în *Acta Bulgariae ecclesiastica*]; Diaconescu Gh. Ilie, *Cîteva date și însemnări despre ctitorile din Olăneștii-Vîlcii* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 70—77) [despre schiturile Comanca și Iezerul și bis. sf. Voievozi]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 3. OLANU-Vâlcea sau Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX).

B.O.R., 19 21, p. 683 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 32. OLARI-CIUMĂȚI, jud. Prahova (bis. de lemn sec. XIX³⁵).

Toponimie și viață socială („Argeș”, ian. 1967, p. 8) [despre numele Olari]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

OLARI-Vîlsănești — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1821, reparată 1909 și 1939).

„Renașterea”, 1944, p. 166; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanși*, p. 390; AMO, 1941, p. 635, M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [catagr. 1845]; *Documente indice sec. XVII* [localizare probabilă].

OLARI-Gorj.

Ștefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759].

OLARI, vezi Horezu.

OLCEȘTI — Urlueni — Teleorman (bis. Sf. Teodor Tiron, de lemn, 1737—1740, reparată 1909).

Anuar 1909, p. 127.

OLESAȘTI, jud. Buzău (bis. Înălțarea, reclădită de preotul Ion Oaleș, Gh. Negrea și alții 1846—1849).

Bauer, p. 122 [bis. Uleșești și Olisești]; Anuar 1909, p. 254; Potlogea I., *Bis. din Olesăști-Buzău* („Îngerul”, XII, 1940, nr. 7—8, p. 499—511) [descriere, inscripții, însemnări, pomelnic, despre sat]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 561 [cătun] OLOGENI, vezi Pîrliți.

OLOGI-Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1840—1845, reparată 1883).

Anuar 1909, p. 122—123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 561; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 4 [originea numelui].

OLTEANCA, jud. Vîlcea (bis. de lemn Cuv. Paraschiva-Sînculești, 1782, pictură din 1864 și bis. de lemn Sf. Nicolae-Chituci, 1847). Vezi și Roești.

Documente, veac XVI, vol. II, p. 24 [satul amintit la 1526. cînd era al lui Dobre al Neagăi și altora].

OLTENI-Olt (bis. Adormirea, ruină) Vezi și Mogoșești.

Anuar 1909, p. 301; AEA, 1929, p. 131.

OLTENI, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de Manolache Hrisoscoleu și Elena, 1805 și M. cruce de piatră din 1804 în satul Țarina). Vezi și Teișani.

Dicț., Rom., IV p. 562 [pisania, 1805]; Constantinescu N. A., *Inscripții* (S.O.V., I, 1920, nr. 1—3, p. 175) și în vol. *Lui I. Bianu Amintire*, Buc., 1916, p. 46—47.

SCHITUL OLTENI, vezi R. Vîlcea.

OLTENIȚA, jud. Ilfov ³⁶ (bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, arsă de turci ante 1810, refăcută 1858).

Bauer, p. 155 [bis. și casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 304; vezi și Oniciu Grațiana, *Localități din jud. Ilfov*, Buc., 1935, p. 15; Popescu N., *Catagrafia*, p. 22 [bis. arsă de turci]; Anuar 1909, p. 31 și 80; BCMI, XXXI, 1938, p. 191 [bis. din 1846, lângă Oltenița];

Cernovodeanu Paul, *Cîteva monumente comemorative și funerare ruse din Țara Românească*, în vol. *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, Buc., 1965, p. 665 [monumentul comemorativ închinat ostașilor ruși morți în 1853, aflat în curtea bis. Sf. Nicolae]; R.I., 1932, p. 15 [descriere oraș, 1852]; Walace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 111 [despre localitate];

Mărculescu I. Al., *Oltenița Studiu album monografic*, Buc., 1932, 113 p. + 2 h. [istoric, originea numelui, înființarea orașului descrierea lui, despre satele din jur etc.];

Bălășescu Nifon, *Cuvinte casuale rostite de...*, Buc., 1858, p. 17—18 [la punerea pietrii fundamentale a bis. Sf. Nicolae și Sf. Alexandru din Oltenița, 1858]; A. Rom., 13 mart. 1857 și urm. [despre arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 68—69 [doc. 1776]; Greceanu, *Genealogiile*, I, p. 307 [doc. 1679]; *Documente, indice sec. XVI*.

OMORÎCEA (acum Dunăreni), vezi Rusănești.

ONCEȘTI, com. Gemenea, jud. Dîmbovița (bis. de lemn. Toți Sfinții și Sf. Ioan, 1814, reparată 1857 și cruce de piatră din 1712)³⁷.

Panaiteescu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței de la Gemenea la Ungureni*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., p. 19 și 22—23 [pisanie cruce și inscripție biserică, 1814]; Anuar 1909, p. 46.

ONEȘTI, vezi Slăvești.

OPĂRIȚI (acum Poenile) — Prahova (bis. Adormirea, de lemn, 1807, clădită de zid 1852 și bis. Adormirea-Vitioara sau Ghitioara, 1841, reparată 1897). Vezi și Păcureți.

Dict. Rom., IV, p. 590 [două bis. din 1841 și 1852]; Iorga N., *Bis. din Opăriți* (BCMI, XXII, 1929, p. 157); Bauer, p. 128 [bis. Ghitioara]; Teodorescu Voicu, *Monografia comunei Opăriți, jud. Prajova, 1582—1933*, Vălenii de Munte, 1935, 56 p. [istoric, documente; despre biserici, p. 43—45]; Anuar 1909, p. 108 și 115—116; *Indice cronologic nr. 3*; *Documente*, veac. XVI, vol. IV, p. 499 [satul O. amintit la <1580—1582>] și indice XVI—XVII [satul Ghitioara și ocna de acolo].

OPĂTEȘTI-Argeș sau Vîlcea (bis. Cuv. Paraschiva, la începutul sec. XIX, c. 1742? în ruină la 1909).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 20; Anuar 1909, p. 287; *Documente*, veac. XVII, vol. I, p. 266 [O. — Vîlcea]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 25—26 și 43 [bis. din c. 1742].

OPORELU, jud. Olt (bis. de lemn Nașterea Sf. Ioan O. — de Sus, la începutul sec. XIX, reclădită de zid la 1901).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92; Anuar 1909, p. 295; Lupescu Const., *Carte de hotărnicie a moșilor Oprelu și Horezu sau Comănița care sînt alipite și încorporate din districtul Olt, plasa Vedea și com. Oprelu, proprietăți ale domnului C. Fortunatu*, Buc., 1893, 41 p. [se rezumă și doc.]

OPRIȘTEȘTI, vezi Drăgoești.

OPTAȘI, jud. Olt (M bis. Adormirea, construită de Ioan diaconul, Nedelea vameșul, Dumitrașco Olcescu căpitanul și alții, 1785, reparată 1902; păstrează pictura originală, restaurată în parte; bis. Sf. Nicolae, 1833³⁸, reparată 1907).

„Anuarul Școlii Normale din Slatina”, 1927—1930, p. 111 [inscripție, 1785]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; *Dict. Rom.*, IV, p. 594 [fragmente de pisanii, 1786 și 1833]; Anuar 1909, p. 301—302; AEA, 1929, p. 131.

ORĂȘTI (Oreasca), jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, sec. XVIII, ante 1792, refăcută de zid, la 1817 de Alexandru Lămotescu medelnicerul; bis. Sf. Treime și Adormirea—Filastache, clădită de familiile Crețulescu și Cantacuzino, 1833³⁹; cruce veche, existentă la 1873)⁴⁰.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1577]; Bauer, p. 152 [bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 306 [refacere bis.], 429, X A, p. 120—121 [doc. 1813, bis. fiind „părăduită” fusese reparată de Alexandru Lămotescu biv vel medelnicer, avînd și un grămatic pentru elevi]; Lupescu Const., *Carte de hotărnicie a moșiei Orăștii sau Orasca ce-i zice și Aschiecovici din districtul Ilfov, plasa Dîmbovița-Mostiștea, comuna Ștubeu — Orăștii, proprietate a d-lui Grigore Arion*, Buc., 1888, 26 p.; *Documente agrare*, p. 544—545 [doc. 1756, moșia era a lui Dumitrache logofătul]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 8—9 [bis. de lemn Sf. Îngeri—Ștubei]; Anuar 1909, p. 80; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57 [bis. Sf. Împărați — Știubeie — Orăști — Frunzănești, 1796]; A. Rom. 1858 sept. 13 [arendarea moșiei Orăști—Lămotేశti].

ORAȘUL DE FLOCI, ruinele M (fost lângă Piua Pietrii, jud. Ialomița).

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1467]; *Documente*, Moldova, veac. XV, p. 394 [despre arderea orașului, 1470]; despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1277—1278); Veress, *Documente*, IV, p. 183 [lupte, 1595]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 157—158 [doc. 1768, moșia dată m-rui Sf. Spiridon din București]; vezi și Urechia, *Ist. Rom.*; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 318—319; Tunusli, p. 173 [două bis. de piatră și două de lemn]; Bauer, p. 26, 141—142 [orașul ruinat de 80 de ani]; Fotino, II, p. 142 [despre ruinele orașului]; *Piua Pietrii* („Mercur”, II, 1841, p. 34—35); Margot, *Ō viatorie*, p. 76 [ruine, 1859]⁴¹; *Dicț. Rom.*, III, p. 389—390 [istoricul orașului];

Dumitrescu Al., *Despre Orașul de Floci* (R.I.A.F., vol. XI, partea II-a, 1910 [numele de Ifloci de la Vlahi]; Iliescu Dan, *Un vechi oraș dispărut. Cetatea de Floci. Încercare de monografie*, Buc., 1930, 43 p. [despre numele orașului datorit comerțului cu lână, istoric, resturile vechiului oraș dispărut ante 1779, inscripții de pe pietre de mormânt]; Costăchescu M., *Arderea Țirgului Floci și a Ialomiței 1470. Un fapt necunoscut din luptele lui Ștefan cel Mare cu munteni*, Iași 1935, XIII + 208 p + 1 pl. [de fapt este o istorie a relațiilor lui Ștefan cel Mare cu Țara Românească în anii 1470—1474; în cap. I, II și III, p. 1—21, se reproduce doc. din 1473 și se comentează evenimentele povestite. Vezi și adăugirile de la p. 168—173]; recenziei lui N. Iorga, R.I., XXII, 1936, p. 83; Iorga N., *Ruinele Piua Pietrei* (R.I., XVII, 1931, p. 4—5 + o foto) [despre ruinele unei bis.]; Idem, *Biserica din Piua Pietrii* (BCMI, XXIV, 1931, p. 45) [însemnări și piatră de mormânt];

Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 161 [despre numele orașului]; vezi și indice vol. II și III (Floci); Giurescu C. C., *Țirguri și orașe românești dispărute* (R.F.R., VI, 1939, p. 557—561); Stoicescu N., *Curteni și slujitori. Contribuții la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 82 [despre slujitorii așezați pe ocina orașului]; Giurescu C. C., *Un vechi oraș al Țării Românești: Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 103); Anuar 1909, p. 64 [bis. noi]; A. Rom., 9 sept. 1859 [arenda moșiei].

—M-REA FLĂMÎNDA (din sau de lângă orașul de Floci, la Cătun, m-rea lui Hranite postelnicul, Vovidenia, mijlocul sec. al XVII-lea⁴², la 1873 în ruină).

Bauer, p. 141—142 [bis. F., ruinată]; Giurescu, *Principatele române*, p. 238 [la 1835 m-rea Orașul de Floci].

—SCHITUL GHIDILIȚI (lângă Orașul de Floci-Piua Pietrii, dispărut)

Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Bauer, p. 141—142 [bis. G., ruinată].

CETATEA ORĂȚII, vezi Cetatea Dîmboviței.

ORBEASCA, jud. Teleorman (bis. Cuv. Paraschiva-O, de Jos, 1844, construită de Eufrosina Ghica, reparată 1877 și bis. Cuv. Paraschiva-O. de Sus, 1757—1760, reparată 1899, în ruină la 1909).

Bauer, p. 169 [O. Mare, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 123; A. Rom., 29 mai, 14 sept. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 651) [pisania].

ORBENI, com. Broșteni jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1832, construită de Vasile Cobianu, Gheorghe Grecul și alții, reparată 1870, părăsită.)

Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 403, și 426); *Documente*, indice XVII [probabil Orbeni].

ORBETI-Vılcea (bis. Sf. Arhangheli, sec. XVIII, zugrăvită 1794).

Bauer, p. 220; BCMI, XXVI, 1933, p. 137⁴³.

ORBEȚI, vezi Rugi.

ORBI-Gorj (sat dispărut)

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 478—479 [doc. 1657—1658]; A.O., 1941, p. 128—129 [doc. 1700]; *Indice cronologic nr. 22* [doc]; *Documente*, veac. XVII, vol. IV, p. 424 [sat dispărut]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XV.

ORBOEȘTI, com. Andrășești-Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1795—1797, reparată 1890).

Bauer, p. 140 [Boești?, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 57; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 9—15 [doc. 1667—1804]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut?]; *Dict. Rom.*, IV, p. 599.

ORDOREANU-Slobozia-Clinceni, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1876—1877).

Bauer, p. 154 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 35; Anuar 1909, p. 71; *Dict. Rom.*, IV, p. 599.

OREȘTI, vezi Orăști.

OREVIȚA (Orehovița), jud. Mehedinți (bis. Adormirea, sec. XVII, dispărută⁴⁴; acum bis. nouă).

Documente, indice XVI [localizare probabilă] și XVII [sat dispărut]; *Indice cronologic nr. 1* (indice) [multe doc. despre sat]; A.O., 1938, p. 78—80 [doc. 1652]; *Documente agrare* (indice) [sat al mitropoliei]; Bauer, p. 224 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 199 [bis. de lemn din 1881—1889]; AMO, 1941, p. 521 [bis. nouă din 1925]; *Dict. Rom.*, IV, p. 600 [ruine].

OREZU (Hurez) — Ialomița (bis. Sf. Nicolae, construită de Nicolachi Lahovari, Niță Bușanu și locuitori, 1846⁴⁵, reparată 1896; ridicată pe locul uneia din sec. XVIII).

Bauer, p. 140 [fără bis.]; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 44; Anuar 1909, p. 58; *Dict. Rom.*, IV, p. 600—601.

ORLEA, jud. Olt (fost Romanăți) (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845, refăcută 1863—1864, pe locul unei bis. bordei).

Bauer, p. 194 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanăți*, p. 353—354; AMO, 1941, p. 636; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Documente agrare* (indice) [doc. despre sat]; Bălan, *Numiri de localități*, p. 73 [numele satului]; *Indice cronologic nr. 11*, 22 [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1407>].

ORLEA, vezi Mădulari.

ORLEȘTI (Urlești), jud. Vâlcea (la 1840, patru bis. de lemn; 1821, construită de Ghiță Bușenescu mah. Țăcăliile, 1800, Sf. Ioan Botezătorul-Scăioși, 1804, econstruită de popa Preda Scăioșanu și locuitori și Sf. Nicolae, prefăcută 1741, avariata la 1840, construită de zid 1913).

Bauer, p. 200 [fără bis.] și 202 [casă boierească]; Popescu, *Biserici*, p. 6—7; AMO, 1941, p. 749; Anuar 1909, p. 227 [bis. din 1844—1845 și bis. din Valea Bisericii, refăcută]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1388].

ORNEȘTI, vezi Hôrnești.

ORODELU (Horodel), jud. Dolj (bis. sec. XVIII, reclădită 1925—1929).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; Donat Ioan, *Documente moșnenești din Orodol-Dolj* (A.O., 1932, p. 64—69) [începînd din 1763]; A.O., 1937, p. 329—331 [hotărnicie din 1756, O. de Sus și de Jos — Mehedinți]; Bauer, p. 227 [fără bis.]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 164 [bis. din 1846—1849, reclădită 1894]; AMO, 1941, p. 265; Stănică C., preot, *Documente din trecutul Olteniei* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 380—382) [despre sat și biserică, 1754—1823];

Idem, *Monografia comunei Orodul*, ms. 1961, (Vezi M.O., 1962, p. 239); Idem, *Mutarea Orodului* („Oltenia”, II, 1941, p. 76) [la Glogova].

ORTACHIOI-Constanța,

A.D., 1922, nr. 1, p. 31 [N. Iorga, despre originea numelui satului = așezare de ortale]; *Dict. Rom.*, IV, p. 604—605.

ORZEȘTI — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, ante 1838, dispărută).

Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 703—704) [însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 199 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 522; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 399 [despre sat].

OSĂȘTI, vezi Pițigaia.

OSICA, jud. Olt (fost Romanăți) (bis. Sf. Nicolae — O. de Jos, 1825, rezidită 1894; bis. Sf. Voievozi — O. de Jos 1841; bis. de lemn Sf. Impărați, 1820).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1580—1581]; Filitti, I. C., *O rumânire cu sila sub Mihai Viteazul*, în *Cercetări și documente privitoare la istoria principatelor române*, Buc., 1935, p. 13—14; *Documente agrare*, p. 781—782 [doc. 1791, satul O. de Jos al lui Barbu Știrbei și O. de Sus al lui Manolache Brîncoveanu]; Bauer, p. 196 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [la 1845 două bis. de zid; Sf. Impărați — O. Mare și Sf. Voievozi — mah. de jos] și p. 290 [și alte două bis. de zid: Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — O. Mică]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanăți*, p. 441, 459—460; AMO, 1941, p. 636—637.

OSTROV, vezi Greci.

M SCHITUL OSTROV-Călimănești ((Nașterea Maicii Domnului, sec. XV ⁴⁶, bis. rezidită de Neagoe Basarab, 1520—1521, altarul zugrăvit 1752—1760, reparată 1927; cruce de piatră din sec. XVIII), jud. Vâlcea. Vezi și Călimănești.

Documente, sec. XIII—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 168; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 681 [catagr. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 11; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 12, p. 744 [însemnare, 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 195, 153; VII, p. 313—314, 370; X A, p. 200; BCMI, XXVI, 1933, p. 134 [inscripții] ⁴⁷; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, IX, 1916, p. 95); *Indice cronologic* nr. 2;

Bîlciorescu, *Mănăstirile*, p. 53; *Episcopia Rîmnic*, p. C — CI, CIV passim; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 272—273; Idem, *Istoria bisericii sec. XV*, p. 57; BCMI, I, 1908, p. 177; Ionescu-Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 727—728) [descriere]; AER, 1921—1925, p. 618—621; Georgescu I.B., *Biserica Ostrovul* (A.O., 1940, p. 25—31) [inscripții, descriere și foto]; Neda I.M., *Documente ale schitului Ostrov* (ibidem, p. 136—141; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 112—114, pl. 29; Idem, *Peintures murales*, p. 62—63; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIII, 1930, p. 12—13, pl. XVI — XXI); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 69—70) [inscripții, foto, descriere]; Donat I., *Fundațiile*, p. 63—64; Brătulescu, *Călimănești*, p. 13—16; Rașcu, *Mănăstirile*, p. 21—22; AMO, 1941, p. 857—859; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 48—49; Popescu, *Învelișurile*, p. 17; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 25, pl. VIII); *Arta feudală*, p. 101; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 298;

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Brătulescu V., *Icoanele de familie ale lui Neagoe Basarab* (B.O.R., 1961, nr. 7—8, p. 775—784) [descriere, foto]; *Inscripții București*, p. 316 [icoană 1517] și 737—738 [icoane c. 1522 și după 1522];

C.L. 1934, p. 661; 666—667 și 668—669 [Al. Odobescu despre schit, 1860]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 133; Chihaia Pavel, *Date noi despre începuturile m-rii Govora* (SCIA, s. artă plastică, t. XIII, 1966, nr. 2, p. 247) [datează m-rea din 1500];

Bălașa D., preot, *Complexul Călimănești: M-rea Călimănești-Ostrov, m-rea Cozia cu bolnița, schitul Piatra și biserica de mir din Călimănești* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 38—61) [despre cele două așezări monahale din vremea domniei lui Mircea cel Bătrîn: Călimănești și Cozia sau Nucet; crede că cea de la Călimănești a fost reînființată sub numele de Ostrov; despre m-rea Cozia Veche, fost schitul Piatra, clădit 1670 și despre bis. veche din Călimănești].

OSTROVENI — Argeș (fost. r. Băbeni — Bistrița) (bis. Sf. Gheorghe la începutul sec. XIX, construită de Toma Leurdeanu).

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 482 [doc. 1670—1671] B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; *Indice cronologic nr. 13* [doc.]

OSTROVENI, jud. Dolj (M bis. Adormirea, zidită de protopopul Oprea, preotul Manea, Dobre Măciucă, Florea Ciobanul și alții, 1796; terminată la 1818 de Neagu logofăt și alții; reparată 1889, 1902 și 1931).
Vezi și Grindeni.

A. Rom., 23, 26 sept. 1857 [arendarea moșiei O. — Dolj]; *Dict. Rom.*, III, p. 641 [pisană]; IV, p. 611—612 și p. 407 [siliștea Biserica Arsă]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 442 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 164; AMO, 1941, p. 266.

OSTROVUL MARE, jud. Mehedinți (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1841).

Anuar 1909, p. 199—200; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 531—533.

OTEȘANI, jud. Vâlcea (la 1840 M bis. de zid Buna Vestire, zidită de polcovnicul Cincă, preînnoită clopotnița de Matei Grecu și Stan Predescu, zugrăvită de Ioan Predescu, 1740; bis. de lemn Sf. Ingeri-Mărginești, construită de Stoian Sasu și frații săi, 1808 și Sf. Ingeri-Chilia, 1690, preînnoită 1776—1777, ruinată în 1941).

Bauer, p. 202 [bis. sec. XVIII] și 205; Popescu, *Biserici*, p. 39—41; Anuar 1909, p. 227; AMO, 1941, p. 749 [bis. Buna Vestire-Burta, 1773]; Ghenadie, *Vizite*, p. 65; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610].

OTEȘTI, jud. Olt (fost Vâlcea)⁴⁸ (M bis. Sf. Împărați — O. de Jos, zidită de Constantin Povarnagiul, fiul lui Ioan Gorgan din Tîmpeni și de Pîrvu, nepotul său la 1838, reparată 1877, 1884 și 1903 și bis. Adormirea — O. de Sus, 1802—1807).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91 [bis. de zid. Adormirea]; *Dict. Rom.*, IV, p. 617—618 [pisană]; Anuar 1909, p. 302; AEA, 1929, p. 188 [bis. Adormirea, 1810]; ACMI, 1943, p. 56 [restaurarea picturii]; *Indice cronologic nr. 17* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 435 [doc. 1711, moșie a m-rii Horez]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 58—59 [doc. 1695, satul era jumătate al m-rii Horezi].

OTETELIȘU (Oteteleşani) — Vâlcea (M bis. Sf. Ingeri construită de Șerban Oteteleşeanu clucerul, 1774; reparată 1930). Vezi și Pietroasa.

A.O., 1942, p. 175 [la 1834 o bis. de zid și două de lemn]; *Documente agrare*, p. 318, 319 [sat al fam. Oteteleşanu]; Popescu, *Biserici*, p. 124; Anuar 1909, p. 218—219; AMO, 1941, p. 750; „Albina”, XI, 1908—1909, p. 126 [foto culă]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592].

OTOPENI, (Hodopeni), jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, Sf. Haralambie și Sf. Împărați — O. de Jos, de lemn, sec. XVIII, de zid 1851, aproape

ruinată la 1909 și bis. Sf. Gheorghe — O. de Sus, 1802, dăruită de cutremurul din același an, refăcută 1803, reparată 1907—1909)⁴⁹.

Anuar 1909, p. 80—81; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 22; *Documente*, indice XVI și XVII [satul Hodopeni amintit de la 1587].

OVESELU-MĂCIUCA, jud. Vâlcea (bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, fostă de lemn, reconstruită 1846—1849 de Iordache Măciuceanu).

Dict. Rom., IV, p. 621 [pisania, 1849].

OVEZENI, vezi Zăvoieni.

OVREEȘTI, vezi schitul Jghiabul.

NOTE

¹ Amintită la 1833 aug. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/249).

² Vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLIV/105 și urm. și CDXLVI/317 și urm.

³ Despre moșia O. = Simuleasca vezi ibidem, CDLII/122 și urm. și pach. CDXXXVIII.

⁴ La 1751 iulie 15, Ruxandra Cantacuzino lasă fiului său Toma moșia Obileana cu casele (Acad. R. S. România, CCII/13).

⁵ La 1793 sept. 19, popa din Obilești se obligă să învețe carte pe copii satului (Arh. St. Buc., ms. 141, f. 145 v.) Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CCCLXVIII; la 1752 satul era al m-rii Pantelimon (doc. nr. 163).

⁶ La 1752 satul era a, m-rii Brîncoveni (Acad. R. S. România, CCLXXVII/50).

⁷ Foarte probabil aici a fost o biserică mai veche, aci fiind amintit în sec. XV Hamza banul din Obislav.

⁷ bis. Vezi și harta moșiei Fundul Părului = Obislavu, fără dată, la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁸ Despre monumentele din Ocnele Mari, existente la 1871, vezi și Acad. R. S. România, ms. 230, f. 150—154.

⁹ Despre școală din Ocnele Mari vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2879/1842 și Vornicia din lăuntru, dos. 4553/1839.

¹⁰ Despre repararea cișmelelor din Ocnele Mari, existente la 1871, vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 16/1842; pentru „meremetul” fîntînii domnești, idem, Vornicia din lăuntru, dos. 1116/1839. La 1634 ian. 13 este amintită fîntîna băii din Ocnele Mari (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, LXII/184).

¹⁰ bis. În catagrafia din 1840 se spune că a fost preînnoită de polcovnicul Grigoraș și alții.

¹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 350—351 (legenda bis. și pisania) și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 v.

¹² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 348—349.

¹² bis. În catagrafia din 1840 se dau drept ctitori Antonie monah și Petrișor abagiul la 1760.

¹³ Amintită în doc. la 1689 ian. 14 cînd urmașii lui Statie vistierul ctitorul o închină m-rii Bistrița (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XLIII/286). Această biserică a devenit domnească în vremea domniei lui C. Brîncoveanu, după ce vechea bis. domnească se surpase. Bis. domnească exista la 1634 ian. 13 (ibidem, LXII/184).

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 358—359 și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 10

¹⁵ Vezi doc. din 1687 mart. 15, unde se spune că schișorul fusese făcut „la Vel Ocnă, spre luncă” (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XXIX/1).

¹⁶ Bis. este amintită într-un doc. din 1723 nov. 28 (Arh. St. Buc., A.N. MMDCLXI/3).

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 347—348 (legenda bis. și pisania).

¹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 352 (descriere, pisanie). În catagrafia din 1840 anul fundației este 1770.

¹⁹ Amintită în doc. la 1579 sept. 1 (*Documente*, VXi, vol. IV, p. 415). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 59 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 335 (descriere, inscripții).

²⁰ Vezi doc. din 1668 dec. 17 (Acad. R. S. România, XC/75).

²¹ Vezi doc. din 1674 ian. 22 (idem, CCCLXXII/179) și 1834 oct. 26 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LXXXII/21).

²² Vezi Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, pach. LXXXII. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 701/1869. Vezi și gravura lui Kaindl (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, CS, I 11126, 13145) și catagrafia din 1853 (Acad. R. S. România, MCCLXXXVII/16).

²³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6.

²⁴ Amintit în doc. la 1597 iulie 3, sub numele de m-reă Sf. Ioan Zlatău, t din Ocele Mari (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 282). La 1674 ian. 22 era atât de vechi încît nu i se mai știau ctitorii (Acad. R. S. România, CCCLXXII/179).

Vezi și *Călători străini*, I, p. 282, unde se pomenește, la 1528, localitatea „Retz”, identificată de autori cu m-reă Titireci.

^{24 bis} Catagrafia din 1840 indică greșit ca „preînnoitor” al lăcașului pe Isaia eromonah, năstăvnicul schitului; este posibil ca în vremea egumeniei lui să fi avut loc reparațiile.

²⁵ Vezi Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 336, 337.

²⁶ Vezi și doc. din 1832 aug. 19 (Arh. St. Buc., ms. 719, f. 169—170). Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III, 4255) și catagrafia din 1858 (Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 437—441).

^{26 bis} În catagrafia din 1840 se susține că a fost zidită de C-tin Malache și locuitorii la 1794.

²⁷ Vezi doc. din 1681 iulie 3 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LXVII/32). Din pisană tirzie rezultă că schitul a fost făcut în timpul domniei lui Duca vodă.

²⁸ Vezi așezămîntul bis. Țeica din 1726 sept. 1 (Acad. R. S. România, LX/41) În catagrafia din 1840 se spune că a fost clădit la 1631.

²⁹ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 6 v.

³⁰ Despre construirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 1124/1842. Despre o bis. veche din Ocnița vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 209 v.

³¹ Amintită la 1834 oct. 10 (Acad. R. S. România, DCCCXV/54).

³² Amintită la 1691—1692, cînd este vîndută împreună cu casele lui Pavlache banul, fiului Șerban Greceanu (Acad. R. S. România, LXXIV/176)

³³ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 282.

³⁴ La 1692 aug. 7, erau lăsate de Goran Olănescu logofătul fiului său, Radu (Arh. St. Buc., m-reă Hurezi, XVI/15).

³⁵ La 1863, bis. de lemn fiind dărăpănată cu totul, locuitorii satului cer ajutor pentru construirea unei noi biserici (Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 2).

³⁶ Despre înființarea orașului vezi doc. din 1853 (Acad. R. S. România, CDLIII/128—130; despre moșia Oltenița a fam. Cantacuzino și apoi Alexeanu vezi doc. din 1764—1782 (ibidem, CDLIII/121—122). La 1831 moșia a fost cumpărată de Al. Ghica (ibidem, CDLIII/123). Vezi și ibidem, pach. DXXXV.

³⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 360.

³⁸ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 103 v.—104 sînt trecute două biserici: din O. de Sus, 1833 și O. de Jos, 7134 (1625—1626).

³⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 248. Vezi și contractul încheiat de Iosif N. cu Smaranda Crețulescu, la 1837 oct. 8, pentru „prefacerea” bis. din Orești (Arh. St. Buc., A. N., CCXCVIII 63). Despre satul O. = Pițigaia, vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLV.

⁴⁰ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 101.

⁴¹ Vezi și descrierea făcută la 1873 ruinelor orașului, a două biserici, două cruci și ruinelor schitului Flămînda (Acad. R. S. România, ms. 227, f. 242—243). Vezi și Acad. R. S. România, ms. Bobulescu, Arhiva A 1580, f. 685, unde se reproduce o însemnare de pe o carte a bisericii „domnești” din Orașul de Floci.

⁴² Cu aceste nume, m-reă este amintită de numeroase ori în documente la mijlocul sec. XVII, la: 1652 aug. 25 și oct. 8; 1661 oct. 6, 1664 april. 19, 1665 mart. 22 etc (Arh. St. Buc., m-reă Radu Vodă, XXVII/5, 7 și XXVII/10). În ultimele două doc. i se spune „la Cătun”, iar în penultimul doc. se arată că ctitorii erau moșii Ancăi, fata armașului Gheorghe Portescu din Blagodești, care erau îngropați la m-re. Dintr-un alt doc. din 1699 mart. 3, rezultă că ctitorii erau Cazan clucer și Arion (ibidem, (ibidem, XXIV/4).

⁴³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7.

⁴⁴ La 1662 dec. 1, Petru vel sluger lasă bani să fie acoperită (Arh. St. Buc., m-reă Radu vodă, XXI/19).

⁴⁵ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 112.

⁴⁶ La 1500 april. 26, cînd este amintită în documente, Radu cel Mare spune că era „părăsită de la binecinstitorii, sfîntăroșii domni, moșii și strămoșii noștri”, ceea ce indică o vechime destul de mare (*Documente*, XIII—XV, p. 268).

Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 105/1858, 3673/1877; vezi și planul de clădire a unor dependințe, idem. Min. Instr., dos. 2311/1850. Vezi și catagrafiile din: 1810 mai 10, 1838 april. și 1839 sept. 10 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCV/2, LXX bis. I/5 și LXX bis. II și 132); despre „milele” m-rii vezi ibidem, pach. LXX bis. II. Vezi și catastiful de venituri și cheltuieli din 1824 (ibidem, LXX bis. I/1).

⁴⁷ Vezi și Arh. St. St. Buc., ms. 394, f. 4.

⁴⁸ Despre satul O.-Olt vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLV. La 1875 sînt amintite aci două bis.: O de Sus, 1810 și O. de Jos, 1838 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 116—117).

⁴⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 254 v.—255.

P

PĂCALĂ (acum Plapcea), jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1853).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87; Anuar 1909, p. 296; AEA, 1929, p. 152.

PĂCĂLEȘTI — Buzău? (bis. sec. XVII¹).

Indice cronologic nr. 3; *Documente*, indice sec. XVII [sat dispărut].

PĂCIOIU, com. Cosești — Muscel (bis. Adormirea, 1849—1850, reparată 1896). Anuar 1909, p. 93.

PĂCUIUL LUI SOARE (cetate bizantină din sec. X ale cărei ziduri au fost descoperite prin săpăturile arheologice din ultimii ani).

Nestor I. și P. Diaconu, *Săpăturile arheologice de la Păcuiul lui Soare* (M.C.A., V, p. 587 și urm.); Diaconu P., *Săpăturile de la Păcuiul lui Soare* (M.C.A., VI, p. 653 și urm.); Nicolescu Corina, *Începuturile artei feudale din țările noastre în lumina ultimelor descoperiri arheologice* (SCIA, 1959, nr. 1, p. 51); Diaconu P., *Krepostî X — XV vv. V. Păcuiul lui Soare v svete arheologhiceskih issledovanii* („Dacia”, t V, 1961, p. 485—501).

Vîlceanu D., *Cu privire la data de început a cetății de la Păcuiul lui Soare, r. Adamclisi* (SCIV, 1963, nr. 1, p. 207—211) [din a doua jumătate a sec. X, legată de recucerirea Dobrogei de către bizantini]; Popa Radu, *Păcuiul lui Soare. O așezare dunăreană cu trăsături urbane în veacurile XIII — XIV* („Studii”, XVII, 1964, nr. 1, p. 107—115); Diaconu Gh., *Cetatea bizantină de pe insula Păcuiul lui Soare* (R. M., 1965, nr. 1, p. 15—19); Vîlceanu D., *Cu privire la tehnica de construcție a zidului de incintă al cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare (sec. X e.n.)* (SCIV, XVI, 1965, nr. 2, p. 291—303) [Arată că zidul cu „emplecton” este făcut de meșteri bizantini „moștenitori ai tradițiilor constructive din epoca romană”]; Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6)];

Popa R., *La forteresse byzantine (X-e siècle) de Păcuiul lui Soare et ses relations avec l'architecture militaire byzantine*, în *Premier congrés international d'études balkaniques du Sud-est européen, Resumés des Communications de la délégation roumaine, Moyen âge*, Buc., 1966, p. 42—45; Vîlceanu D., *Debarcaderul și problema poziției geografice a cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare* (SCIV, t. 18, 1967, nr. 4, p. 593—616); Cotet P. V., *Scurte considerații morfohidrografice asupra ostrovului Păcuiul lui Soare din Balta Ialomiței* (ibidem, p. 617—622).

PĂCUREȚI, jud. Prahova (bis. Adormirea, sec. XVIII, refăcută 1807, zugrăvită de Stroc vameș și Moise polcovnic, 1815, reparată 1879).
Vezi și Opăriți.

Bauer, p. 138 [bis. sec. XVIII la Păcureți și Ghitioara]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 643 [pisană 1815]; Nicolescu-Păcureți Andrei, *Monografia istorică, economică, statistică, culturală și socială a comunei Păcureți din jud. Prahova. Cu o descriere amănunțită asupra păcurei, privind industria generală a țării. Documente, planuri, facsimile, ilustrațiuni*, Ploiești, 1912, 2233 p. [îndeosebi despre exploatarea petrolului; despre bis. p. 89—98]; Anuar 1909, p. 108. **PĂCURIILE**² — Buzău.

Indice cronologic nr. 5 [doc.].

PADEA, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn. Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 441 [cat. 1845]; „Oltul”, 1857, p. 96 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

PADEȘ — Gorj (bis. Pogorirea Sf. Duh, arsă 1821—1822, apoi bis. Sf. Nicolae, 1830; bis. actuală, Sf. Atanasie și Chiril, 1883).

Bauer, p. 223 [fără bis.]; Simonescu D., *Un Ohtoih al lui Bojidar Vucovici la noi și legăturile acestuia cu tipografia românească* (R.I.R., 1933, p. 227—228); Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 704—705) [însemnări pe cărți]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; AMO, 1941, p. 524; Anuar 1909, p. 200; *Indice cronologic nr. 5*; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1463 când apare în sfatul domnesc Mihai de la Padeș]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 400; Stefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PADINA, vezi Amărăști.

PADINA, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1835, în ruină la 1909; bis. Sf. Ioan, 1837—1838 și crucea Curganului, 1836).

AEB, 1926, p. 25 și 1928 p. 51; Anuar 1909, p. 251; *Documente*, veac. XVI, vol. II, p. 207 [satul amintit la 1536, când era al lui Stroe mare spătar].

PADINA, jud. Mehedinți (bis. începutul sec. XIX).

Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 228 [doc. 1811, bani pentru construirea bisericii]; AMO, 1941, p. 524—525 [biserici noi]; Anuar 1909, p. 200 [bis. din 1820—1821 și 1854—1855]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 503.

PADINA STRUNGII, vezi Peștera Ialomiței.

PĂDUREȚI, com. Balaci, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1842—1843, în ruină la 1909).

Bauer, p. 172 [P. de Sus și de Jos, cu o bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 68; AEA 1929, p. 92; Anuar 1909, p. 116.

PĂDUREȚI-VĂRSĂTURA-Prahova (bis. Sf. Vasile).

ACMI, 1942, p. 61 [restaurare].

PĂDUREȚI, com. Scundu, jud. Vâlcea (bis. începutul sec. XIX). Vezi și Scundu.

N.V., VII, 1934, nr. 75—76, p. 75 [însemnare clopot, 1833].

PĂDUROIU, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, 1737, reparată 1892 și Sf. Nicolae — P. din Vale, 1789, reparată 1889, ambele M.).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 36 [bis. Cuv. Paraschiva]; Anuar 1909, p. 285; AEA, 1929, p. 60.

SCHITUL LUI PAHOMIE (Pahomnea), vezi Izvorul Frumos.

PAIA-Bătoșești — Dolj³ (bis. Sf. Nicolae-Botoșești, 1815, zugrăvită 1823, renovată 1914);

Documente, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1589, când era proprietatea urmașilor boierilor Craiovești]; Bauer, p. 227 [Botoșești, fără bis. și Paia, sat pustiu]; Nicolescu H., *Însemnări de pe cărți vechi*, Craiova, 1941, p. 5—22; AMO, 1941, p. 187. Vezi și Botoșești.

PĂIȘANI, com. Stoina, Dolj sau Mehedinți (M bis. Sf. Împărați, 1800 sau 1810? avariata de cutremur la 1940).

Anuar 1969, p. 164; AMO, 1941, p. 268; Popescu, *Învelișurile*, p. 84 [bis. învelită cu coceni].

PAJEREA — TĂRTĂȘEȘTI DE SUS — Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, construită de Mihai Aninoșeanu ieromonahul și Grigore ierodiacon, 1779, reparată 1894).

Ionescu I. D., *Două ctitorii de călugări* („Amvonul”, XVIII, 1916, nr. 11, p. 330—333); Anuar 1909, p. 70.

PALANCA, com. Urechești — Vrancea (bis. Sf. Nicolae, construită de Toma clucerul, 1840—1841, reparată 1884).

Anuar 1909, p. 266; AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 90; Tărlă Zosima, *Istoricul m-rii Vărzărești*, Buc., 1934, p. 86; *Dict. Rom.*, IV, p. 627.

PALANCA, com. Buda Palanca, jud. Prahova (bis. din 1824 și patru hanuri sec. XIX).

M. Of, 1865, p. 127; C. Rom. 1833, p. 344; Anuar 1909, p. 99 [două biserici noi]; A. Rom., 4 sept., supl. 7 sept. 1857, 5 și 11 april. 1859 [arendarea moșiei Palanga]; *Documente*, indice sec. XVII [Palanca Gherghiții]; *Dict. Rom.*, IV, p. 628.

PALANCA (Palanga), jud. Ilfov (bis. Sf. Voievozi — P. Stoenеști, sec. XVIII, și bis. din Palanga, 1800—1801).

Anuar 1909, p. 84; Radu G. Ioan, *Biserici din jurul Floreștilor*, p. 109; Pisone B., *Carte de hotărnicie pentru moșia Palanca — Știrbești din districtul Ilfov, plasa Sabaru, proprietate a d-lui Ioan Serachitopolu*, Buc., 1887, 8 p. [se invocă și doc. mai vechi].

PALANCA, com. Amărăști — Vîlcea (M bis. de lemn Intrarea în biserică, 1847, reparată 1880, în ruină la 1909; reparată 1958).

Anuar 1909, p. 218.

PALANGA, com. Popești — Palanga, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1840—1843, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 117.

PALEOLOGU, vezi Albești — Paleologu.

PALILULA, com. Bucovăț, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Pătru boiangiul, hagi Marincea abagiul și Țacu Matei Brașoveanul, 1830, reparată 1872 și 1912). Vezi și Podari.

„Oltenia”, II, 1941, p. 128; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cât 1845]; Anuar 1909, p. 164; AMO, 1941, p. 267; *Indice cronologic nr. 15* [doc. P. = Podari]; *Dict. Rom.*, I, p. 671 [bis. din 1864)].

PALOȘU-Buzău.

A. Rom., supl. 2 mart, 23, 25 oct. etc. 1857 [arendarea moșiei].

PĂLTINENI, jud. Buzău (bis. Sf. Paraschiva, sec. XV — XVI (?), refăcută 1872).

Săndulescu-Verna, *Bis. din Păltineni* (G. Ad. Buzău, 17 martie 1929) [istoricul bis. vechi, însemnări]; Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 62 [bis. de lemn Sf. Gheorghe-Curmătura, 1829—1832]; „Îngerul”, 1937, p. 550 și 553; *Documente*, veac. XVII, vol. II, p. 451 [satul amintit la 1615, când preotul de aci scrie un zapis].

M-REA PANAGHIA (Adormirea, contruită de Mihail clucer ante 1585⁴; fost metoh al m-rii Nucet⁵), fostă în jud. Dîmbovița).

M.C., 1916, p. 209—210 și 231—232 [doc. 1696—1700]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 39—40 [doc. 1692]; *Documente*, XVI — XVII (indice); Iorga N. *Studii și doc.*, XV, p. 363; idem, *Inscripții*, II, p. 277; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 263—264, 290—291 și 310 [doc.]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 33; Gheorghiu Aurel I, *Două locașuri sfinte din trecut m-rea Panaghia și schitul Lăculețe* (B.O.R., LXXXI, 1963,

nr. 11—12, p. 1204—1211 și 1217—1222) [despre ctitori; în anexă 6 doc. după *Documente* și I. C. Filitti]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147.

SCHITUL PANAGHIA-SĂLCUȚA⁶ (Adormirea, sec. XVI (?) refăcut de Paisie monah sec. XVII⁷; fost metoh al ep. Rîmnic; dispăut la începutul sec. XIX), com. Panaghia, jud. Dolj. Vezi și Sălcuța.

Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 274 [capelă]; Donat, *Fundațiile*, p. 69; Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 38—42) [istoric] și 63—67 [8 documente, 1668—1815].

PANAGHIA-DE SUS, jud. Dolj (bis. Nașterea Precistii, 1805—1815⁸, construită de Dumitru Urdăreanu și locuitori).

„Oltenia”, II, 1941, p. 126; Anuar 1909, p. 164 [bis. de lemn în stare foarte rea]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845, Panaghiile].

PĂNĂTĂU, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Apostoli, 1848—1851 și cruce din 1790 în fața bisericii). Vezi și schitul Begu și Plăisor.

Anuar 1909, p. 251; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 651.

PANDURI — FRUMUȘICA — Ialomița (bis. Adormirea, 1816—1817, reparată 1900).

Anuar 1909, p. 61; *Dicț. Rom.*, IV, p. 632.

PĂNGĂLEȘTI-VLAȘCA (crucea Țiganului, sec. XVIII).

Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moșiei Pângălești din jud. Vlașca plasa Călugăreni, com. Pângălești, proprietate a d-lor Em. și Maria Pangal*, Buc., 1895, 36 p. + 1 plan. [se rezumă și reproduc doc. vechi în care a amintită Crucea Țiganului]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 653 [moșie].

PANTAZI, vezi Lungulețu.

PANTAZI, com. Dirvari, jud. Prahova (bis. Sf. Trei Ierarhi, 1812, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 102; *Dicț. Rom.*, IV, p. 632 [moșie].

PAPA, com. Cucuți jud. Teleorman (bis. Sf. Gheorghe, 1846—1847, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 123; *Dicț. Rom.*, IV, p. 634.

PAPAȚU, vezi Tîmna.

PĂPENI-Ialomița (dispărut).

Indice cronologic nr. 20 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut].

PĂPEȘTI, com. Sovarna de Jos, jud. Mehedinți, (bis. Intrarea în biserică, 1831).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [însemnări]; Idem, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din r. Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71 și 76).

M SCHITUL PĂPUȘA (Eleonul, Sf. Grigore Decapolitul, făcut de boierii Craiovești, sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI?, refăcut de Ștefan egumenul m-rii Bistrița, 1711—1712; fost metoh al m-rii Bistrița), com. Costești, satul Bistrița, jud. Vîlcea.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 32 [pisanie, 1712]⁹; C. Ad., 1905, nr. 14; Odobescu, Al., *Schiturile și metoașele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 103), [pisanie 1712, pomelnice]; și în „Bul. instr. publice”, 1865—1866, p. 137—143; Iorga N., *Const. Brîncoveanu*, p. 185 [foto pisanie]; Sacerdoțeanu A., *Inscripții și însemnări din Costești-Vîlcea* (BCMI, 1935, p. 106) [însemnări 1743 1772 etc.]; Bălășel T., *Un manuscris din 1800 al lui Dionisie Eclesiarhul* (A.O., XV, 1936, p. 364—372) [pomelnicul schitului Păpușa de pe muntele Eleon]; A.C., 1868, p. 24; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 155; *Dicț. Rom.*, IV,

p. 654 [două schituri, unul între m-riile Bistrița și Arnota și al doilea lângă Bistrița, la Costești, inscripții]; *Dicț. Vilcea*, p. 313;

Balș G., *Influences armeniennes*; Meteș, *Zugravi* (indice); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVI, 1933, p. 58) [inscripții, descriere]; Goleșcu M., *Roata lumii* (R.I.R., 1934, p. 297—300); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 68, pl. CLXXVI—CLXXIX); Donat, *Fundațiile*, p. 64; Răuțu, *Monografia*, p. 38; Rașcu, *Mănăstirile*, p. 16; AMO, 1941, p. 756; Popescu, *Învelișurile*, p. 45—46; Bălașa D., preot, *Skitul Păpușa* (I.E.E.R.A., V, 1949, oct., p. 34—37) [despre resturile unei fundații din sec. XVII]; Brătuțescu V., *Zugravul cîntăreț Gheorghe-Gherontie* (M.O., 1962, nr. 1—2, p. 27); Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 49, 50, 54.

PARAPANI, vezi Arsache.

SCHITUL PARÂMNA, vezi Peleticu.

PĂRĂUȘANI, com. Tina, jud. Vilcea (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1798).

PARDOȘI, jud. Buzău (bis. de lemn St. Voievozi, 1821).

AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 82; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim.

PAREPA (Inotești sau Inoteasca)¹⁰, jud. Prahova (M bis. Schimbarea la față — P. Rușani, sec. XVIII, reparată 1884, 1939 și 1950).

R.I., 1916, p. 198—200 [hotărnicie din 1765, din care rezultă că satul și-a luat numele de la Parepa postelnicul]; *Indice cronologic nr. 11*; Anuar 1909, p. 108; ACMI, 1943, p. 68 [restaurare]; A. Rom., 11 sept., supl. 18 sept. 23 sept. 1857 [arendarea moșiei]; Oneanu Andrei și Cordea G. N., *Carte de hotărnicie pentru moșiile Degerați, Baba — Sima și Parepa (Dîmboviceanca) proprietăți ale d-lui P. S. Aurelian, din jud. Prahova, plasa Cricov, com. Parepa și Fulga*, Buc., 1938, 20 p. [Se rezumă doc. ref. la Parepa = Inotești].

PARIȘEȘTI, com. Crevenicu, jud. Teleorman (fost Vlașca).

Constantinescu N. A., *Inscripții* (S.O.V., 1920, p. 174) și în vol. *Lui I. Bianu Amintire*, p. 41.

SCHITUL PĂROAIA, vezi Bărbătești.

PĂROȘI, com. Leleasca-Olt (fost Argeș) (bis. de lemn. sec. XVIII, circa 1771 — data unei însemnări sau 1787 ?¹¹ și M bis. de zid Adormirea — P. Mijlocu, construită de popa Gheorghe și Badea, 1807—1817, reparată 1882). Vezi și Mijlocu.

Bauer, p. 184 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 41; B.O.R., 1921, p. 683 [la 1808 două bis. de lemn și una de zid]; Balș G., *Bis. de lemn din Păroși* (BCMI, VIII, 1915, p. 124—125) [descriere, foto]; Anuar 1909, p. 302; *Documente*, veac. XVI, p. 52 [satul amintit la 1509].

PĂRUL (Părul Rotund = Viespari¹²) — Teleorman (bis. de lemn la începutul sec. XIX; bis. Sf. Nicolae — P. Rotund, 1840).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Anuar, 1909, p. 122; *Dicț. Rom.*, IV, p. 656 [cătun].

M M-REA PASĂREA (bis. mare, Sf. Treime, construită de arhimandritul Timoftei de la Cernica la 1813, dărîmată de cutremur la 1838, reclădită 1846—1847 de arhimandritul Calinic al m-rii Cernica; bis. din cimitir, construită de același Calinic la 1834—1838; împodobită de Meletina stareța și Manole cojocar; trapeza din 1827; clădirile m-rii reparate la 1847), satul Pasărea, com. Brănești, jud. Ilfov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [203 doc., 1632—1865]; Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 73; „Biserica, II, 1863, nr. 3, p. 15—16; M. Of., 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente istorice*, II, p. 243 [reparațiile 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente istorice*, II, p. 243al necesare]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 639 [scurt istoric]¹³; Bachelin Leo, *Les caloyers*

roumaines, Paris, 1890, 39 p.; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 206 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 152—154;

Stănoiu D., *M-rea Pasărea*, Buc., 1926, 32 p. [istoric, descriere, avere]; (recenzia lui N. Iorga, R.I., 1926, p. 274); Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 135—136 [pisanie]; Iordan Al., *La Pasărea* („Mișcarea”, XXV, 1932, nr. 522, p. 1—2) [istoric, descriere]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 16; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 278); Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 109—110. PĂSĂREȘTI, vezi Igoiu.

PĂSCULEȘTI — Teleorman (bis. ante 1833) ¹⁴.

PĂTÎRLAGELE, jud. Buzău ¹⁵ (bis. familiei Cîndescu, sec. XVII ¹⁶, și casele aceleiași familii, dispărute; apoi bis. de lemn pe temelie de zid Sf. Dumitru, 1835—1836 și bis. Sf. Dumitru — P. de Jos, 1820—1821). Vezi și Mătești.

Lecca, *Familiiile boieresti*, p. 127—129 [fam. Cîndescu]; Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 38, 1928, p. 62. „Îngerul”, 1937, p. 550; *Indice cronologic nr. 3, 6, 15* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1523—1528>].

M SCHITUL PĂTROAIA (Adormirea, bis. începută de Pîrvu Cantacuzino mare stolnic, 1691—1693, terminată, după moartea sa, de ginerele său, Radu Greceanu fost mare agă ¹⁷, 1715; reparată după 1802 ¹⁸ și la 1861; restaurată în exterior 1930, pictată 1958; în clădirile schitului a existat o școală în sec. XVIII; fost metoh al mitropoliei; acum bis. din Pătroaia din Vale, jud. Argeș; și cruce din 1650? și o alta a lui Constantin căpitanul, 1767—1768).

Documente agrare, p. 455, 722, 783, 874, 903 [sat al mitropoliei]; *Indice cronologic nr. 1, Mitrop. Țării Românești*, Buc., 1961 (indice) [f. multe doc.]; B.O.R., 1875—1876, p. 633 [descriere case și biserică, despre școală, 1746; și despre „cetatea tătarilor”]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 76; Mihordea V., *Un colaborator al lui Constantin Mavrocordat la desființarea rumâniei: mitropolitul Neofit (1738—1753* (B.O.R., LXXXIII, 1965, nr. 7—8, p. 715—734) [În anexă 5 doc., 1746—1794, despre școala de la Pătroaia];

Răuțescu I., *Metoasele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 180—181) [la 1819]; M. Őf, 1861, p. 485—489 și 842 [proect amănunțit pentru reconstruirea schitului și restaurarea bisericii; descrierea schitului și a lucrărilor necesare]; A.C., 1868, p. 24; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 87; Anuar 1909, p. 50—51;

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 98—99, pl. CDLXV — CDLXXII); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, 52 pl. XXX); Deleta G., *Schitul Pătroaia — D-ța*, teză de licență Inst. teologic Buc., 1939: M.O., 1959, nr. 5—6, p. 368—369 [crucea, descriere, inscripție];

M.C., 1914, p. 35—36 [doc. 1746 despre școală]; Brătulescu Victor, *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din raionul Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 368—375) [descriere, inscripții]; Diaconescu Gh. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 284—287) [descriere, pisanie, însemnări pe cărți, fără să amintească de articolul precedent]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 483) [inscripțiile celor două cruci];

PATRU FRĂȚI, jud. Ilfov (fost Ialomîța) (bis. Sf. Nicolae, construită de Joița Văcărescu, 1846, reparată 1870) ¹⁹.

Bauer, p. 139 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 63; *Dict. Rom.*, IV, p. 641. SCHITUL PĂTRUNSA (Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, construit probabil de Barbu Craiovescu?; refăcut de episcopul Clement, 1735—1749, (?)

, zugrăvit 1806, refăcut 1840²⁰ și 1935—1936), com. Bărbătești, jud. Vâlcea.

Giurescu, *Principatele române*, p. 285; *Episcopia Râmnic*, p. 137; Donat, *Fundațiile*, p. 64; Răuțu, *Monografia*, p. 103 și 107; AMO, 1941, p. 859; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 49—50 [din AMO]; Vartolomeu diacul, *Schitul Pahomie* (M.O., VIII, 1956, nr. 10—12, p. 634—637) [istoric]; C.L. 1934, p. 675—676 [descriere Al. Odobescu, 1860]; C. Ad., 1 nov. 1904; Bălașa D., preot, *Schitul Pătrunsa* (I.E.E.R.A., V, 1949, aug. —sept., p. 19—22); Păcurariu Mircea, *Episcopul Climent al Râmnicului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 39) [scurt istoric și bibliografie],
PĂTULE, jud. Mehedinți²¹ (bis. de lemn Sf. Nicolae, ruinată la sfârșitul sec. XIX).

A.G.R., 10 ian. 1865 [arendarea moșiei, a lui G. Știrbei]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 662; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 157; Anuar 1909, p. 200; AMO, 1941, p. 536—537 [bis, din 1883 și 1904]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 524—526.

PĂULEASCA, com. Frumoasa, jud. Teleorman (bis. Adormirea, 1805—1806, reparată 1861).

Anuar 1909, p. 120; *Indice cronologic nr. 12* [doc., Păulești]; *Dicț. Rom.*, IV., p. 663 [cătun].

PĂULEȘTI, jud. Prahova²².

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1587]; *Dicț. Rom.*, VIV, p. 663.

PĂUNEȘTI, vezi Roești.

PĂUNEȘTI — Godeanu — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1838, reparată radical 1884).

AMO, 1941, p. 491; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543.

SCHITUL PĂUȘA (schitul de sub muntele cel mare al Coziei, Sf. Arhangheli, mijlocul sec. XVII²³, refăcut 1854—1857).

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 122) [doc. din 1676]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 79; X A, p. 150; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 11 și XIII; AEA, 1929, p. 105; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, 1933, p. 90—91) [descriere, pictură și inscripții, Păpușa-Argeș]; Urîtescu Gr., *M-rea Stînișoara*, Buc., 1943, p. 31—35; Brătulescu, *Călimănești*, p. 40—41 [pisanie, descriere]; Anuar 1909, p. 283.

PĂUȘEȘTI — MĂGLAȘI, jud. Vâlcea (bis. Sf. Nicolae, construită de preotul Ioan, jupan Constantin și alții 1778, bis. Sf. Ingeri — Vlăduțeni, 1704, zugrăvită 1844 și Sf. Împărați — Vlăduțeni, 1744, construită de jupîn C-tin Mihalache și Onisifor monahul, refăcută 1894). Vezi și Chiciura și Coasta.

Greceanu, *Genealogii*, II, p. 7 [doc. 1623]; Răuțu, *Monografia*, p. 99; Drăghiceanu V., *Bis. din Păușești-Măglași* (ACMI, 1915, p. 93—98) [descriere, foto picturi]; Idem, *Comunicări* (BCMI, XVII, 1924, p. 192) [pisanie 1778²⁴]; Bulat T.G., *Inscripții* (A.O., II, 1923, p. 390); BCMI, XXVI, 1933, p. 135—136; Petrescu Al., *Bis. Vlăduțeni-Vâlcea* (B.O.R., XXVII, 1903—1904, p. 812—821) [istoric, pomelnice, inscripții]; Ghica-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 57, pl. LVIII—LXII, DCV); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX); Popescu Victor G., *Bisericile din Păușești-Măglași Vâlcea*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1936; Popescu, *Biserici*, p. 64; AMO, 1941, p. 750—751; Anuar 1909, p. 227 [bis. din 1833—1837] și p. 234; Petroșanu Dragoș, *Cîteva acte vechi din Păușești-Măglași („Oltenia”*, II, 1941, nr. 10, p. 141—146) [1808—1850]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

PĂUȘEȘTI DE OTĂSĂU, jud. Vâlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voevozi, 1777, făcută de popa Lazăr și Radu Avramescu, reclădită 1890 și Sf. Nicolae-Tîlvici, construită de Dumitrache Genuneanu și alții 1833 ²⁵, construită de zid 1900).

Popescu, *Biserici*, p. 79—80; Anuar 1909, p. 227; AMO, 1941, p. 751; *Indice cronologic nr. 11, 13* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1453].

PAZARLIA, jud. Constanța.

Grigoraș Gheorghe, preot, *Parohia (comuna) Pazarlia din jud. Constanța* 1909, 39 p.; *Dict. Rom.*, IV, p. 641—642.

PELETICU ²⁶, com. Dealul Lung, Vrancea (bis. de lemn Sf. Ioan, 1842—1844; schitul Peleticul, construit de popa Fătu, sfârșitul sec. XVII ²⁷ și schitul Părămna, ante 1686 ²⁸).

G.B., 1963, nr. 11—12, p. 1047—1048 [doc. 1717, schitul Peletic]; Anuar 1909, p. 263 [bis. din 1842—1844]; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 87; Constantinescu Horia, preot, *Bis. fostei m-ri din Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 50) [istoricul schitului Peleticu, fost metoh al m-rii Rm. Sărat]; *Indice cronologic nr. 19* [doc. și despre schit].

PEREȘTI, com. Ciocadia, jud. Gorj (M bis. de lemn Intrarea în biserică, datare incertă, 1790 sau 1820?, construită de Trocan căpitanul și Ioan Perescu; mutată ulterior pe locul actual; în stare rea la 1909; M cruce de piatră din 1831).

„Renașterea”, 1944, p. 358 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 171; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 410; *Dict. Rom.*, IV, p. 675 [cătun].

PERETU, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, 1805) ²⁹. Vezi și următorul.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 32 [bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 131; Golescu M., *O fabulă a lui Esop trecută în iconografia religioasă* (BCMI, 1934, p. 72); BCMI, 1940, p. 65; Anuar 1909, p. 298.

PERETU, jud. Teleorman ³⁰ (bis. Sf. Gheorghe, 1843, în ruină la 1909).

Documente agrare, p. 700 [doc. 1784, satul lui Paraschiva cămărașul]; Anuar 1909, p. 123; *Dict. Rom.*, IV, p. 675—676.

PERIEȚI (Fundeni) ³¹ — Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1780—1783, reparată 1848 și bis. Adormirea, 1796—1800 ³²).

Bauer, p. 140 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 64; Lapedatu, *Catagrafia* p. 45; *Indice cronologic nr. 1* [P.-Brăila] și 20 [P.-Ialomița]; *Dict. Rom.*, IV, p. 678

PERIEȚI, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, de lemn pe temelie de zid, construită de Andrei și Dumitru Căldărușe și alții 1822, zugrăvită 1856, învelită 1868, refăcută 1903). Vezi și Mierlești ³³.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 88 [la 1824 și bis. Sf. Vasile — P. de Jos]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [la 1845 bis. Sf. Nicolae]; *Dict. Rom.*, IV, p. 679 [pisanie, 1868]; Anuar 1909, p. 302; *Notițe din Perieți* („I. Neculce”, IV, 1924, p. 288—289); AEA, 1929, p. 132; Stăncescu Marin, *Bisericile de pe Valea Iminogului din jud. Olt.*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1935, ms. 723, f. 21—22, 44—45 [inscripții]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1600].

PERII RÎIOȘI — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1842, reparată 1887, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 123; *Dict. Rom.*, IV, p. 677.

PERIȘ, jud. Ilfov.

Documente, indice XVI și XVII (satul amintit de la 1579); Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 207 [doc. 1719].

PERIȘANI, jud. Vâlcea (fost Argeș) (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1797—1799, reparată 1892).

Anuar 1909, p. 285—286; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1604].

PERIȘORU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [cat. 1845]; *Documente agrare*, p. 488, 756; Plopșor C. N., *Un pistornic slavon* („Oltenia”, II, 1941, p. 75) [descoperit la Perișor]; *Indice cronologic nr. 7*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1573, când era pe jumătate al lui Ștepan fost mare clucer]; *Dict. Rom.*, IV, p. 680 [bis. din 1862].

M-REA PERIVOLI, vezi Cornetu.

PERȘINARI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1792—1794³⁴).

Anuar 1909, p. 51; A. Rom., 1858 oct. 8 [arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 152—153 [doc. 1646—1799]; *Documente agrare*, p. 590 [sat al m-rii Nucet.].

PESTRÎȚA, com. Comănești-Mehedinți (bis. de lemn Adormirea, 1812—1814, reparată 1906).

Anuar 1909, p. 192.

PEȘTEANA, com. Fărcășești, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae, sec. XVIII, ante 1720?; bis. de lemn Sf. Ioan, 1820).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1562]; (în jud. Gorj sînt trecute două sate P.: unul în r. Baia de Aramă, altul r. Tg. Jiu); *Doc. relații agrare*, I, p. 290 [doc. din 1720, amintind bis. din P. — Gorj?]; Bauer,, p. 213 [bis. sec. XVIII]; și 220; Anuar 1909, p. 180 [două bis. de lemn, Sf. Nicolae, noi] și p. 186 [bis. de lemn Sf. Ioan — P. de Jos, 1820]; A. Rom. 3, 10 aug. 1857 și urm. [arendarea moșiei, cu han]; vezi și AGR., 16 oct. 1864; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 212—213 [P. de Jos]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PEȘTEANA — GLĂVILE — Vîlcea (bis. Sf. Voievozi, construită de preoții Radu și Constantin și de Ion dogarul, 1848). (În Vîlcea e un sat Pesceana).

Dict. Rom., IV, p. 684 [pisanie, 1848]; AMO, 1941, p. 735; *Documente*, indice, XVI și XVII [satul P. amintit de la 1526, când era proprietate moșnească].

PEȘTENUȚA, vezi Zegujani.

SCHITUL PEȘTERA BÎSTRÎȚEI, vezi Bistrița.

SCHITUL PEȘTERA DÎMBOVIȚEI (Obîrșia Dîmboviței, Sf. Ioan, sec. XVIII)³⁵.

A.P., XII, 1843, p. 449; Giurescu C., *Principatele române*, p. 225 [la 1835 schitul Peștera-Dîmbovița]; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 35; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 135; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 111.

SCHITUL PEȘTERA sau OBÎRȘIA IALOMIȚEI — Prahova (Sf. Apostoli, sec. XVIII³⁶, ars 1818, reclădit de preotul Gheorghe, Ion Baltag și ieromonahul Gherontie din Pietroșița, 1819, ars 1940, refăcut 1940—1942).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 323; A.C., 1868, p. 12; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 87; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 91; Popescu M., *Schitul Peștera* (A.L., IX, s. II, nr. 492, 11 mai 1930, p. 5); Remus Ilie, *Schitul de la Peștera Ialomîței* (G.B., XIII, 1954, p. 173); L.A.R., 1903, p. 347 [foto]; Brătulescu Victor, *Inscripții, însemnări și acte privind schitul Peștera de la Obîrșia Ialomîței* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 509—532) [despre drumurile de acces la schit, istoric, descriere, legenda întemeierii, documente, 1819—1866, inscripții]; „Telegraful român”, 18/31 ian. 1903 [descriere].

PEȘTIȘANI, jud. Gorj (bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Paraschiva — Pistrița, construită de preoții Alexandru și Roman, 1735; bis. Cuv. Paraschiva — Suseni, 1856, reparată 1904 și 1923³⁷). Vezi și Boășca, schitul Ploștina Drăgoștilor, Gureni și Hobîța.

Indice cronologic nr. 22 [doc.]; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1451 când era proprietatea lui Barbu cu fiii săi]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 71—72 [doc. 1622]; Bauer, p. 216 [două bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 268—271 [doc. despre sat, icoană 1735]; „Renașterea”, 1945, p. 375—376 [la 1840 două bis. de lemn; Sf. Paraschiva, 1735 și Sf. Gheorghe, 1727];

Popescu G., *Monografia com. rurale Peștișani, plasa Ocolu — Vîlcan, jud. Gorjiu*, Buc., 1904, 19 p.; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 325 [descriere case]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641—642; AMO, 1941, p. 384 [bis. Sf. Paraschiva, de lemn, 1856 și Sf. Gheorghe, 1904]; Anuar 1909, p. 180; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PETICEI, com. Alimpești, jud. Gorj (M bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Voievozi, construită de preotul Constantin Petecel și Ion Ispir 1750, refăcută 1938 și cruce în curtea bisericii din 1790—1791).

M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 408; AMO, 1941, p. 358; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn în stare rea].

PETRA, vezi Podul Grosului.

PETRĂCHEȘTI, com. Niculești, jud. Buzău (M bis. Sf. Apostoli, începutul sec. XIX³⁸, c. 1801, altarul zugrăvit la 1842 de Const. Tocilescu).

„Îngerul”, 1937, p. 552; Constantinescu N.A., *Bis. din Petrăchești, com. Niculești-Buzău* („Îngerul”, 1941, nr. 5—6, p. 383); Potlogea I., *Bis. din Lapoș* (*ibidem*, nr. 7—12, p. 506); Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 51 [pisană]; Tudor Sandu, *Biserici de pe Valea Slănicului*, p. 115; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 [bis. din 1801].

PETRĂCHIOAIA, com. Creața Leșile, jud. Ilfov (bis. Adormirea, construită de stolnicul Petrache Arion, 1815, aproape ruinată la 1909), reparată 1952).

Brătulescu, V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 275—276); Anuar 1909, p. 81; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 653).

PETRENI, vezi Pietreni.

PETREȘTI-BALOTEȘTI-Ilfov (bis. Sf. Ingeri, contruită de Scarlat și Bălașa Petrescu, 1820, refăcută de fiul lor Alexandru, 1869, reparată 1906—1909). Vezi și Preotești.

Brătulescu, *Ilfov*, p. 33; Anuar 1909, p. 68.

PETREȘTI — Gorj (urme de bis. la 1874³⁹).

Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII, P. de Jos] și 212 [Petrești]; AMO, 1941 p. 384 [bis. Sf. Dumitru și Sf. Toma, 1891]; *Dict. Rom.*, IV, p. 690 [bis. din 1738 și 1795]; Anuar 1909, p. 180 [bis. din 1816, P de Sus și 1891 — P de Jos]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1504]; (în jud. Gorj sînt trecute trei sate cu numele Petrești în fostele raioane Novaci, Gilort și Tg. Jiu); Glogoveanu Maria, *Contribuții la istoria Tismanei* (R. I., 1927, p. 377—378) [doc. 1743, satul P. de Jos dat m-rii]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 93—95 [Petrești] și 347—350 [P. de Jos, două sate]; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Strîmba*, p. 84—87 [doc. 1648].

PETREȘTI-Vlașca (bis. Sf. Treime, Adormirea și Sf. Nicolae, construită de căminăreasa Ruxandra Mavrodin și serdarul Nicolae Brătescu, 1840—1842, reparată 1896)⁴⁰.

Bauer, p. 165 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 136; *Documente*, indice XVI și XVII [localizare probabilă].

PETREȘTI, jud. Dîmbovița ⁴¹ (la 1810 bis. de lemn Adormirea și han „nemțesc” sec. XIX).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 91—92 și 93—94 și *Indreptări*, p. 8; V. Rom., 1851, p. 68; Anuar 1909, p. 51 [bis. nouă]

PETRICHIOAIA, vezi Petrăchioaia.

PETROȘANI, vezi Pietroșani

PIATRA, jud. Olt.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592, cînd era în parte al jupaniței Neața și al flului său]; A. Rom., 20, 23 nov. și 4 dec. 1857 [arenda moșiei].

PIATRA, jud. Teleorman.

B.C.I., XI, 1932, p. 17—18 [doc. 1730]; A.G.R., 13 nov. 1864 [arendarea moșiei].

PIATRA, com. Brăduleț, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Serghie și Vacho, construită de enoriași la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 18; *Dicț. Rom.*, IV, p. 695 [bis. veche]; Anuar 1909, p. 280 [bis. de lemn Sf. Ingeri, 1821—1825].

PIATRA-Romanați (două hanuri, sec. XIX și bis. Sf. Nicolae, construită de Elena Brătășanu 1839, pe locul uneia de lemn).

Bauer, p. 196 [bis. sec. XVIII]; V. Rom., 1850, p. 340 și supl. 19 ian. 1852; „Renașterea”, 1944, p. 164 [catagr. 1840] și p. 165 [alte două bis. de lemn: Sf. Nicolae-P. de Sus, 1760 și Sf. Nicolae-P. de Jos, 1740]; Anuar 1909, p. 214 [bis. din 1844—1846]; *Monografia jud. Romanati*, p. 442; AER, 1921—1925, p. 555; M.O. 1965, nr. 3—4, p. 291 [la 1845 bis. de zid Sf. Dimitrie — P. de Sus, bis. de lemn Sf. Nicolae — mah. de jos și bis. de zid Adormirea — cart. Piatra]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 694—695.

SCHITUL PIATRA, vezi m-rea Cozia Veche (la m-rea Cozia).

PIATRA ALBĂ, vezi Cerneți.

PIATRA EPII-RUNCU (acum Piatra), jud. Dîmbovița (M bis. Adormirea și Sf. Ignatie, construită de logofătul Șerbu Popescu din Pietroșița și tatăl său, logofătul Ion Popescu, 1844—1845) ⁴². Vezi și Runcu.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 15—16 [bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 53.

SCHITUL DE SUB PIATRĂ, vezi Izvorul Frumos (Pahomnea)

PICIOR DE MUNTE, jud. Dîmbovița (bis. de lemn ante 1810).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*; Anuar 1909, p. 51.

PÎCLELE, com. Berca, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1694? reparată 1887, în ruină la 1909 și bis. Sf. Nicolae, 1817). Vezi și Glodu.

Anuar 1909, p. 251; AEB, 1926, p. 25 și 1928, p. 69; *Hotărnicia moșiei Pîcelele și Urlătorii-Berca, din jud. Buzău, plasa Pîrscov*, 1897, 27 p. [se invocă și doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 3,5 și 19* [Pîcelele și Pîcleni]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

PIELEA-Vlașca (bis. ante 1833) ⁴³.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 4 [originea numelui]

PIELEA, vezi Groșeni-Pielea

PIELEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Voievozi, 1859—1862). Vezi și Lăcrița.

Fotino G., *Documente oltene. Din procesele moșiei Pielești* (A.O., 1927, p. 203—205) [doc. din 1814]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 101—102 [cat. 1831]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [la 1845 P. de Sus și de Jos]; *Dicț. Rom.*, IV, p.

703—704 [pisană, 1862]; Anuar 1909, p. 164 [și bis. Adormirea — Richitoaia, de lemn, ruinată]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 62).
 PIEPTANI, com. Cîlnicu, jud. Gorj. (M bis. de lemn Sf. Vasile, începutul sec. XIX, 1810 sau 1815, pictura în pridvor din 1881).

Anuar 1909, p. 178; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640.

PIETREȘTI-Teleorman. Vezi și Petrești-Vlașca.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 10 [doc. 1659], 164 [doc. 1696].

PIERSICA (Dor Mărunt) jud. Ialomița (bis. Sf. Împărați-Piersica, 1802—1803, reparată 1821, 1867, 1904).

Anuar 1909, p. 58; Lehliu Grig., *Carte de hotărnicie a moșiei Piersica-Mierlari ce-i zice și Dor Mărunt, din jud. Ialomița, proprietatea Eforiei Spitalor Civile din București*, Buc., 1891, 15 p. [se rezumă numeroase doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 18 și 23* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la <1595>, când era în parte al lui Stoica vistierul].

PIETRARI, jud. Dîmbovița (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Ioan, Sf. Apostoli și Sf. Nicolae, contruită de Nicolae Papadat, preotul Antofie și Ion Bănescu, 1832—1841⁴⁴; și cruce de piatră din sec. XVIII).

Documente agrare, p. 183—184 [doc. 1700, despre proprietarii satului]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 11 [însemnare 1746, bis. și case de piatră]; Bauer, p. 159 [bis. de piatră]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 23 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 51 [bis. nouă]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 42 [casă]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1542, când era în parte al lui Dragul clucer].

1.1 SCHITUL PIETRARI, jud. Vîlcea (construit de episcopul Clement al Rîmnîcului, 1742—1744⁴⁵, reparat 1880, 1911 și 1934; fost metoh al episcopiei de Rîmnîc din 1747), com. Pietrarii de Jos, jud. Vîlcea. Vezi și următorul.

Sacardoteanu A., *Acte referitoare la comuna Pietrarii, plasa Govora, jud. Vîlcea* (A.O., 1930, p. 39—42) [1764—1850]; *Dict. Rom.*, IV, p. 705 [pisană, 1728?]; Răutu, *Monografia*, p. 102—103; Dumitrescu Al. T., *Actele Pietrarilor din Vîlcea* (R.I.A.F., X, 1909, p. 324—328) [și despre biserică]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 48); *Episcopia Rîmnîc*, p. 137, 402—406; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 52—53) [inscripții, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 64—65; Popescu, *Biserici*, p. 32—33; AMO, 1941, p. 753—754; Năsturel P. S., *Fostul schit Buna Vestire din Pietrarii de Jos* (M.O., 1955, nr. 3—4, p. 205—210) [istoric, inscripții⁴⁶, listă de cărți]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 48 [casă]; Anuar 1909, p. 228; Păcurariu Mircea, *Episcopul Climent al Rîmnîcului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 38—39) [inscripție, descriere sumară și bibliografie].

PIETRARI DE JOS, jud. Vîlcea (la 1840, două bis. de lemn; Sf. Nicolae, 1737 și Sf. Nicolae-Cârpeniș, 1810; una din ele M; și casele episcopului Clement). Vezi și precedentul.

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 32—33; Anuar 1909, p. 228; AMO, 1941, p. 753—754; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 65) [descriere casă].

PIETRARI DE SUS, com. Pietrari, jud. Vîlcea (la 1850 bis. de lemn. Sf. Paraschiva — Motești, construită de Clement episcopul, 1737—1749).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 33; AMO, 1941, p. 755; Anuar 1909, p. 228 [bis. nouă].

PIETRARI, pl. Rîmnîc-Vîlcea (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1777, clădită de episcopul Chesarie).⁴⁷

Popescu, *Biserici*, p. 63; BCMI, XXVI, 1933, p. 188; *Indice cronologic nr. 11; Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la 1536 când era în parte al lui Negomir și Coman].

SCHITUL PIETRENI (de sub Piatră, Schitul 40 de izvoare, Sf. Nicolae, construit de Ștefan eromonahul, egumenul m-rii Bistrița, Epifanie și Nicodim eromonahi, 1700—1701, bis. zugrăvită de Ștefan, egumenul m-rii Bistrița și alții, 1779; fost metoh al m-rii Bistrița), com. Costești jud. Vâlcea.

Odobescu Al., *Schiturile și metoașele m-rii Bistrița* (BCMI, I, 1908, p. 104); *Schitul de sub Piatră* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 94) [după BCMI]; Popescu, *Biserici*, p. 36 [se indică drept ctitor și C. Brîncoveanu]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 688 [pisană]; Sacerdoțeanu A., *Inscripții și însemnări din Costești* (A.O., 1935, p. 105)⁴⁸; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 63) [pisană, descriere sumară]; A.O., 1937, p. 448—449; Donat, *Fundațiile*, p. 64 și 70; AMO, 1941, p. 756; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 47, pl. XXIV); Idem, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 95, pl. XXXV—XXXIX); Anuar 1909, p. 228.

SCHITUL PIETRICELE (cătunul Pietricica-Lapoș, sec. XVIII, desființat 1825)⁴⁹, jud. Buzău.

Dicț. Rom., IV, p. 709 [despre ruinele fostului schit]; Potlogea I., *Biserici din Lapoș* („Ingerul”, XIII, 1941, nr. 7—12, p. 492); „Ingerul”, X, 1938, p. 1121—1122 [însemnări, 1770—1780, schitul Pietricea]; Anuar 1909, p. 108 [Pietricea-Prahova, bis. din 1852—1855].

PIETRILE, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Adormirea, prima jumătate a sec. XIX).

Indice cronologic nr. 10 [Piatra = Pietrile]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1505 când era în parte al lui Badea din Șuici și al familiei sale]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 240, 247 [doc. 1660, 1672]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 56—57 [doc. 1679] „Buciumul”, 5 și 10 sept. 1863 [doc. 1690, satul dat m-rii Cotroceni]; *Documente agrare*, p. 400, 406, 518, 564 [sat al m-rii Cotroceni]; Popescu G. D-tru, *Istoricul bisericilor de pe malul Dunării dintre Giurgiu și Flămînda*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1934, ms. 932, f. 112—113 [inscripție, 1838]

PIETRIȘU, jud. Dolj (fost Romanai) (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1792, construită de preot și locuitori).

Bauer, p. 197 [fără bis]; „Renăscerea”, 1944, p. 14 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 585 [bis. din 1865]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 710.

PIETRIȘU-Vlașca⁵⁰.

Romniceanu I., *Carte de hotărnicie pentru moșia Petrișu din jud. Vlașca, plasa Marginea, proprietatea d-nei Zoe G. Em. Lahovary și a d-lui N. I. Alexandrescu*, Buc., 1885, 14 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 710—711 [cătun].

PIETROAIA-Dolj (bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, 1852, reparată 1902).

Anuar 1909, p. 164—165; *Dicț. Rom.*, IV, p. 712.

PIETROAIA, vezi Belotî — Pietroaia și Pătioaia.

PIETROASA, com. Valea Mare, jud. Vâlcea (M bis. Sf. Împărați, construită de familia Oteteleșteanu la 1839, zugrăvită 1840, renovată 1919—1923, repictată 1927; bis. de lemn din 1822, mutată de la Săliște).

Popescu, *Biserici*, p. 125 [la 1840 trei bis.: Sf. Împărați, 1839, Sf. Paraschiva-Valea Mare, de lemn, 1769, construită de zid 1880 și Sf. Nicolae-Slăvești, 1801, construită de zid 1868]; Anuar 1909, p. 228; AMO, 1941, p. 756—757.

PIETROASA, com. Sutești, jud. Vâlcea (M bis. de lemn Adormirea, 1779—1780). Vezi și Crețeni.

Dicț. Rom., IV, p. 713 [incripții]; AMO 1941, p. 709.

PIETROASELE, jud. Buzău (două cruci din 1857, înfrățite, la 2—3 km. sud de sat; bis. Adormirea — Pietroasa de Jos, contruită de Partenie arhimandritul de la m-reă Bradu și locuitori la 1835, reparată 1860 și 1899; M cruce de la începutul sec. XIX-P. de Sus; han sec. XIX-Pietroasa).

A. Rom., 1858 oct. 11 [han, Pietroasa]; A. Rom., 10 aug. 1857 și urm. [arendarea moșiei Pietroasa]; „Îngerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 372; Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 40 [pisanie]; Anuar 1909, p. 252; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 56; *Indice cronologic nr. 3* [Pietroasa = Bădeni].

PIETROIU, jud. Ialomița ^{50bis} (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1839—1840, în stare „foarte rea” la 1909).

Anuar 1909, p. 64; *Dicț. Rom.*, IV, p. 715.

PIETROȘU, vezi Costești.

PIETROȘANI, jud. Argeș (fost Muscel) (bis. sec. XVIII și cruci vechi).

Bauer, p. 162 [bis. și casă boierească]; Rădulescu-Codin, Muscelul, p. LXXX; Anuar 1909, p. 93 [bis. nouă, 1876—1879]; *Documente*, indice XVI și XVII [localiz. probabilă].

PIETROȘANI-Prahova (bis. din 1760, reparată 1860).

Dicț. Rom., IV, p. 718.

PIETROȘANI-Vlașca, jud. Teleorman (bis. Sf. Treime, 1812—1819, reparată 1887). Vezi și Pietrișu, probabil același

Constantinescu Marius și T. Popescu, *Monografia comunei Pietroșani-Vlașca*, Buc., 1922, 40 p. [istoricul satului din poveștile bătrânilor, descrierea fizică, starea economică, culturală, etc.; despre bis., p. 33—34]; Anuar 1909, p. 136; A. Rom., 27 febr. 1857 [despre arendarea moșiei]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 154—157 [doc. 1678—1874, P. — Teleorman]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 90, 234 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII, [satul P., r. Zimnicea].

PIETROȘIȚA, jud. Dîmbovița (M bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva-Joseni, construită la 1765—1767 de Negoită, fiul lui Șerban Fusea cupețul din Tîrgoviște și de Radu vătaf de plai, fiul lui Bordea Vătășescu; păstrează frescă originală).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592]; *Documente agrare*, p. 399—400 [doc. 1742, moșie a schitului Lăculețe]; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 14—15; Iorga N., *Trei biserici de sat muntene. Pietroșița, Calvinii și Cremenarii* (BCMI, XXIV, 1931, p. 49—52) [descriere sumară, pisanie, foto]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 92—93 și pl. CDII—CDVI) Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXX); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 221; Vătășescu I. G., *Bis. Adormirii din Pietroșița*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1937; Meteș, *Zugravi* (indice); Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 44—46 [case]; Anuar 1909, p. 51; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 212.

PÎLSEȘTI, vezi Turcești.

SCHITURILE PINUL (Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, construit de boierii din Sărata, sec. XVI ⁵¹ de lemn, bis. construită de zid de Matei Basarab și doamna Elina, 1647—1648 ⁵²; fost pe dealul Brăești ⁵³, jud. Buzău; și schitul Pinul Mare, sec. XVIII ⁵⁴; fost metoh al ep. Buzău).

Inscripții București, p. 481 [pisanie, 1647—1648]; *Documente*, XVI—XVII (indice); *Indice cronologic nr. 3*, ep. Buzău (indice); „Îngerul”, V, 1933,

nr. 3—4, p. 25—27 [doc. 1625]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 100 [doc. 1630] și VII, p. 294; Giurescu C.C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 121; Iorga N., *Două pietre de la Muzeul Național din București* (BCMI, XXII, 1929, p. 178—179) [pisană, 1647—1648]; Filitti, *Inventarul*, p. 29—30 [descriere, bis. de zid., avere]; Bulat T.G., *O ctitorie buzoiană a lui Matei Basarab uitată: m-rea Pinu* (G.B., 1968, nr. 1—2, p. 118—124) [doc., istoric, bis. satului Brăești];

Neamu I., *O m-re dispărută: Pinul Mare* („Îngerul”, V, 1933, nr. 2, p. 14—15) [se referă la cea din sec. XVI]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68.

PÎRDEȘTI-Romanăți (bis. sec. XVIII, ante 1780).

Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 198 [doc. 1780] și V, p. 188 [1680]

PÎRÎIENI (Spineni), jud. Vâlcea (bis. Sf. Dumitru, 1840—1841 sau 1852—1853?, reparată 1927 și bis. Întâmpinarea Domnului — P. de Mijloc, 1825, reparată 1920 și 1940).

Fotino G., *Zapis de la 1843 de adevărire a unei vânzări anterioare* (A.O., 1931, p. 338) [„Pîrîieni ce-i zice și Spineni”]; R.I., 1926, p. 257—258 [hotărnicie, 1709]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1480, când se afla în stăpînirea jupanului Ticuci și a fraților săi]; Răuțu, *Monografia*, p. 110—111; Anuar 1909, p. 227—228; AMO, 1941, p. 752; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 31—32 [figuri ctitori, P. Mijloc].

PÎRÎEȘTI-Muscel, jud. Argeș (bis. Sf. Voievozi, 1817, construită de Scarlat vătăful, reparată 1904, zugrăvită 1912).

B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94—95; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 886 [cat. 1840].

M-REA DE LA PÎRÎU (sec. XVI).

Documente XVI, vol. III, p. 301 [doc. 1569].

PÎRÎU-BOIA, com. Jupînești-Gorj (două bis. de lemn: Sf. Nicolae 1740, reparată 1886 și Sf. Dimitrie, 1816—1817, reparată 1889).

Anuar 1909, p. 178—179; *Dict. Rom.*, IV, p. 745; *Indice cronologic nr. 6*; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 384—385 [hotărnicie, 1694]; *Vezi* și indice; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. amintit de la <1536—1540> când era al m-rii Tismana]; (în indice sînt trecute două sate: unul în r. Baia de Aramă și altul în r. Gilort); Ștefulescu, *Gorjul*, p. 133—134; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PÎRLITA, vezi Adunați-Copăcenii.

PÎRLITA-Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1830 sau 1833—1834, reparată 1898).

Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 225; Anuar 1909, p. 455; AEB, 1926, p. 49 și 1928, p. 113; *Dict. Rom.*, IV, p. 748.

PÎRLITA, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Gheorghe, 1852)⁵⁵. *Vezi* și Sărulești și următorul.

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 59; Anuar 1909, p. 81; A. Rom., 1857 iulie 27, aug. 7, [arendarea moșiei P. = Stănești]; *vezi* și A.G.R., 1864 oct. 23 și urm.

PÎRLIȚI-Ialomîța (acum Măgureni), (bis. lui Socol vornicul, ante 1654)⁵⁶.

Vezi și precedentul.

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 127—141 [doc. din 1626]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut]; *Dict. Rom.*, IV, p. 749 [Pirlita = Gura Ialomîței].

PÎRLIȚI-Olt (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de săteni⁵⁷ 1802).

Vezi și Cireașov.

Ionascu, *Catagrafia Argeș*, p. 90 [moșia lui D. Gigîrtu]; *Indice cronologic nr. 23* [Pirlita = Cioroaița — Teleorman]; *Documente*, indice, XVII, vol. I, p. 421 [satul P. — Olt amintit la 1609]; *Dict. Rom.*, IV, p. 750—751.

SCHITUL PÎRLIȚI—Dîmbovița (Pîrlita, Micșani, ^{57bis}Micșenești, Adormirea, bis. de lemn ante 1669 ⁵⁸, metoh la mitropolie; altă bis. clădită din zid de Dumitrașco Știrbei și soția sa, ante 1683 ⁵⁹; bis. zugrăvită de egumenul Teofan, 1773—1774 ⁶⁰; terminată de Neofit Critceanul de la m-reă Cotroceni; fostă metoh a m-rii Cotroceni) ⁶¹.

Documente agrare, p. 482, 567, 578, 865—867 [doc. sec. XVIII, schitul metoh la m-reă Cotroceni]; *Indice cronologic nr. 10* [doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 686 [doc. 1689]; Tunusli, p. 174; Fotino III, p. 168 [metoh Pîrlita]; Bauer, p. 160 [m-reă Pirlita]; B.C.I., XI, 1932, p. 84 [doc. 1779]; Ionașcu, *M-reă Grăjdana*, p. 55 [doc. 1780]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 54 [bis. Sf. Nicolae la 1810]; Ionescu, G. M., *Istoria Cotrocenilor*, p. 92—93 [istoric]; Vîrtosu I., *Date noi despre Dionisie Eclesiarhul* (B.O.R., LV, 1937, p. 343—344) [zugrăvirea bisericii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 66 și fig. 14 [desen de Dionisie Eclesiarhul, 1807]; *Inscripții București*, p. 675 [potir, 1669—1670 și după 1683—1684].

PÎRSCOV, vezi Bădila-Pîrscov.

SCHITUL PÎRSCOV (Sf. Apostoli, sec. XVII ⁶², bis. de lemn refăcută de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844—1845; fost metoh al ep. Buzău), jud. Buzău. Vezi și schitul Ulmeni și m-reă din Valea lui Purcal.

Dict. Rom., IV, p. 754 [pisană, 1844—1845] ⁶³; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3*, *Ep. Buzău*, Buc., 1958 (indice); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 122; Fotino. III, p. 151; Filitti, *Inventarul*, p. 32—33 [descriere, bis. de lemn, avere]; Anuar 1909, p. 251—252; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; AEB, 1926, p. 25, 38 și 1928, p. 43 [bis. Sf. Apostoli-P. de Sus, 1843—1846, bis. de lemn din 1811, refăcută 1886 și alta refăcută 1772]; Popescu, *Învelișurile*, p. 77; „Îngerul”, 1937, p. 541; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit adeseori în doc. de la 1515, când era al lui Tatul vătaf și al altora].

PÎRȘANI, vezi Robănești.

PÎRȘCOVENI, jud. Olt (fost Romanați) (bis. Sf. Nicolae, construită de Ștefan Pîrșcoveanu, începutul sec. XVIII ⁶⁴, refăcută (sau alta?) mijlocul sec. XIX și casele fam. Pîrșcoveanu). Vezi și Olari.

Bauer, p. 197 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1634—1635 și Adormirea- P. Butoiu, 1820]; V. Rom., 4 ian. 1847 [case boierești]; 22 mai 1848 și 1851, p. 348 [bis. nouă și case boierești]; Odo-bescu, *Antichitățile*, p. 128;

Lecca, *Familiile boierești*, p. 390—392; N. Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LXI—LXIII [despre boierii Pîrșcoveni]; Năsturel P.V., *Neamul boierilor Pîrșcoveni* (L.A.R., IX, 1905, p. 97—101, 167—174, 285—292, 367—374, 567—574, 727—735) și Buc., 1906; Idem, *Bis. din Pîrșcoveni-Romanați* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 130—137) [descriere, despre ctitori; bis. din 1761]; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1926, p. 554; *Monografia jud. Romanați*, p. 390—391; AMO, 1941, p. 638 [bis. din 1909]; A.O., 1942, p. 204 și urm. [doc.]; *Documente*, indice, sec. XVII [satul amintit la 1610]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 254 [cat. 1845].

M-REA PÎRVULEȘTI, (Sf. Treime, începutul sec. XVII ⁶⁵, fost metoh al m-rii Balamuci). Vezi și Mănești.

PÎRVULEȘTI, com. Corcova, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae și Nașterea Maicii Domnului, dăruită). Vezi și Văləri.

M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 405—406).

PÎRVULEȘTI-Dîmbovița (bis. ante 1833) ⁶⁶.

Indice cronologic nr. 18 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526, când era al lui Neagoe mare vistier și al altora].

PISCANI, com. Scornicești, jud. Olt (bis. de lemn Adormirea 1817 ⁶⁷, construită de megiași reclădită.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84; Anuar 1909, p. 303.

PISCANI, jud. Argeș (M bis. Sf. Voievozi, 1798—1818 ⁶⁸, reparată 1879 și 1894.)

Documente, indice XVI și XVII [satul P. — Argeș amintit de la 1532, când era în cea mai mare parte al lui Vlaicu clucer și al fraților săi]; Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 93; Panaitescu P.P., *Manuscrisele slave din Biblioteca Acad. R. P. R.*, I, p. 363—364 [însemnare, bis. marelui logofăt Vlaicu din Piscani, sec. XVI]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; *Dict. Rom.*, IV, p. 723 [bis. foarte veche, fost schit]. Vezi schitul Pisculești.

PISCOIU, vezi Voievoda.

SCHITUL PISCUL BANULUI, vezi Dealul Banului.

PISCUL CALULUI-Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva ante 1824; bis. de lemn Sf. Treime, 1833—1834, reparată 1879).

Anuar 1909, p. 284; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

PISCUL MARE, vezi Cacova.

PISCUL SADOVEI, com. Sadova-Dolj (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1844, zidită de preotul Clement, Iovan Radovici și alții).

Dict. Rom., IV, p. 726 [pisanie, 1844]; ACMI, 1915, p. 124, 156 [foto pisanie]; AMO, 1941, p. 273 [bis. din 1884]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 443 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 165 [Piscu >].

PISCUL URSULUI, vezi Birsoiu.

PISCULENI, jud. Buzău (bis. Adormirea, bis. ot Nișcov, clădită de C-tin logofăt, fiul lui Bîrcă, din hîrne, sec. XVIII, 1791, reclădită din zid 1863).

Coman I., *Bis. Bădeni din satul Pisculeni* („Ingerul”, V, 1933, nr. 3 4, p. 28—33 și nr. 6—7, p. 30—35) [istoric, însemnări, doc. 1794].

SCHITUL PISCULEȘTI-Muscel, satul Purcăreni, Argeș (sec. XVIII, făcut de călugărița Eupraxia, 1773). Vezi și Piscani.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159 [mențiune] ⁶⁹.

PÎSLARI, vezi Dărăști.

PISTEȘTI, com. Budieni, jud. Gorj (la 1840 două bis. de lemn: M Sf. Treime-P. din Deal, 1700, clopot din 1834, refăcută 1875 și Sf. Nicolae-P. din Vale, 1717).

„Renașterea”, 1944, p. 614—615; Anuar 1909, p. 171 [bis. din 1857]; AMO, 1941, p. 430; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 59 [ctitori P. Deal]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 106—110; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat].

PISTRÎȚA-Gorj (bis. de lemn Adormirea, c. 1816—1819, reparată 1906).

AMO, 1941, p. 470; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 290—291) [inscripție, însemnări]; Vezi și M.O. 1964, nr. 1—2, p. 73; *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 14 [satul amintit la 1581].

PITARU, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, ante 1810 ⁷⁰. Vezi și Strîmbeanu și Văcăreștii pe Răstoacă.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 70; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610].

PITEASCA, com. Găneasa, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, construită de săteni, sec. XVIII; apoi bis. Sf. Ilie, zidită de Profirița Blaremburg și de Ivanciu și Costea Mihailovici, 1849 ⁷¹).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 43—44 [bis. de lemn pe temelie de zid Adormirea] Anuar 1909, p. 81 [bis. Adormirea,

1849—1850]; A. Rom., 7, 14 aug. 1857 [arendarea moșiei]; vezi și A.G.R., 1864 oct. 13.

PITEȘTI, jud. Argeș. Vezi și Meculești-Găvana și schitul Valea Mare.

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1388] ^{71bis}; *Monumenta Spectantia*, XVIII p., 98 [descriere, 1640]; Vezi și Iorga N., *Călători și misionari*, p. 63 [Baksici]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 140 [10 biserici, 1656]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 912; C.L., 1941, p. 474 [descriere, 1688]; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 10, p. 633—634 [7—8 biserici la 1746]; Tunusli, p. 175 [8 biserici]; Mayer Luigi, *Wievs in Turkey... Wallachia* [vedere]; vezi și Lugoșianu O., *Stampe vechi înfățișînd vederi din Țara Românească*, (BCMI, V, 1912, p. 115—118); Bauer, p. 181 [o m-re și 8 biserici]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 336 [despre oraș]; Sestini, *Viaggio curioso*, p. 19 [descriere, 7 biserici și citeva m-ri]; vezi și „Arhiva” Iași, IV, 1899, p. 578;

B.O.R., 1921, p. 681 [la 1808 schiturile: Trivalea, Buliga și Beștelei și bis.: Domnească, Adormirea, Vovidenia, Sf. Nicolae, Buna Vestire și Sf. Ioan] ⁷²; Fotino, III, p. 161 [8 biserici la 1815]; Stürmer L. *Skizze eine Reise nach Constantinopel*, Pesta, 1821, p. 59—60 [descriere, 1816]; Walsch, *Narrative of a journey from Constantinople*, Londra, 1828, p. 212 [descriere];

Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Viena*, Londra, 1796, p. 337—338 [descriere]; Samaritan P., *O veche monografie a Munteniei*; p. 204. [descriere începutul sec. XIX]; Schmidt Adolf, *Reisehandbuch durch das Königreich Ungarn mit dem Nebenländern und Dalmatien, nach Serbien, Bukarest und Constantinopel*, Viena, 1835, p. 361 [descriere]; Uimösy Sandor, *Az ebujdosott magyarok Olahorozagban*, Cluj, 1844, p. 81 [despre oraș]; Bezviconi Gh., *Călători ruși* (indice);

M. O., 1961, nr. 5—8, p. 398—399 [catagr. 1833]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7 [însemnare despre incendiul din 1848]; „Monitorul român,” 1848, p. 57 [despre incendiul din 1848]; ^{72bis} Margot, *O viatorie*, p. 28—29 [descriere, 1859]; „Dimbovița”, 11 iulie 1859, p. 318 [descriere]; „Albina”, XVI, 1912 1913, p. 1861—1863 [descriere Lancelot, 1866];

Dicț. Rom., IV, p. 735—736 [istorie]; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 50—53 [descriere]; Rădulescu G. I., *Comerțul și industria în trecutul orașului Pitești*, Pitești, 1938 [din sec. XVI—XIX; publică și scrisori după Urechia, D. Z. Furnică și inedite]; AEA, 1929, p. 45—49 [9 biserici];

Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 160 [despre numele orașului de la Pitul]; Iulian Matei, prof., *Piteștiul în documentele vremii* („Secera și Ciocanul”, 22 oct. 1960); Giurescu, *Ist. rom.* (indice);

Bobancu Tatiana, *Album religios. Bisericile din orașul Pitești, cu un istoric*, Pitești, 1933, 49, p. [cite un scurt istoric al fiecărei biserici, folosind pe Tocilescu și informațiile preoților]; Butculescu D., *Monografia orașului Pitești* (în ms. la Muzeul regional Pitești); Braniste M., *Însemnări pe vechile cărți de slujbă de la bisericile din Pitești* (M. O., 1961, nr. 1—4, p. 195—208) [despre cutremure, focul din 1848, bis. Mavrodolu, Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Ioan, etc].

— **CONACUL LUI C. BRÎNCOVEANU DIN DEALUL PITEȘTIILOR.**

Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu, p. 335 passim; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 57, 83, 88, 164, 179, 196; vezi și BCMI, IV, 1911, p. 51.

— **HANURI** ⁷³.

Rădulescu G. I., *Comerțul și industria în trecutul orașului Pitești*, Pitești, 1938, p. 39—40 [despre hanuri]; M.O.f., 1864, p. 851 [hanul ep. Argeș]; M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 750 [doc. 1819, han lângă m-re Buliga]; M.O., 1967, nr. 1—2, p. 81—82 [doc. 1751, hănișorul făcut de Buliga negustorul].

— **SPITALUL VECHI.**

V. Rom., 17 sept. 1855, p. 289; Găleşescu, *Eforia*, p. 345.

— ȘCOALA VECHIE. Vezi și schitul Buliga și bis. domnească.

Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 91; C.D.A., 17 iulie 1837, p. 88—89 ^{73bis}) B.O.; f., 5 iulie 1857, p. 206; Braniște M., preot, *Câteva știri despre școlile de orașul Pitești, înființate le pîngă biserici, înainte de Rregulamentul Organic* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 173—185) [despre școlile de la bis. domnească și schitul Buliga]; „*Gaz. Transilvaniei*”, 1846, p. 261—262; „*România*”, 1838, p. 675 [știri diverse despre școală].

— CIȘMELE VECHE.

A.P., 1835—1836, p. 698 ⁷⁴.

— BISERICA ADORMIREA, vezi Mavrodolu.

— SCHITUL BEȘTELEI (Sf. Treime, bis. de lemn la începutul sec. XIX, din 1732?, reparată de Policarp egumenul m-rii Mihai Vodă, 1862; la 1890 în ruină; fost metoh al m-rii Mihai Vodă).

Odobescu Al., *Beșteleiul* (C. T., 1873, p. 182); Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34 [bis. de lemn]; *Monumente istorice*, II, p. 198—199 [descriere, pisanie] ⁷⁵; *Dict. Rom.*, I, p. 396 [istoric, clădirile în ruină]; Bobancu, p. 28—31; Anuar 1909, p. 271.

— SCHITUL BULIGA (Sf. Ingeri, construit de Martin Buliga cupețul, 1745 ⁷⁶, ars în 1834, refăcut în 1839; dăruit la 1900; fost pe locul actualei clădiri a Consiliului Popular Județean; în clădirile schitului a existat o școală în sec. XVIII și la începutul sec. XIX; fost metoh al mitropoliei). Vezi și școlile vechi.

Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom., Buc., 1961 (indice); Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 179—180) [la 1819]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34; B.O.R., 1905, p. 58—59 [doc. din 1831 despre școala de la schit]; B.G.O., 1837, p. 102—103 [arenda moșiilor schitului]; C.D.A., 14 ian. 1839, p. 185—186 [despre arderea schitului] A.C., 1868, p. 23) Tocilescu, *Raporturi*, p. 5—6 [descriere, obiecte, inscripții] ⁷⁷; *Monumente istorice*, II, p. 198, 227 [descriere, reparații necesare]; Răuțescu I., *M-reă Aninoasa*, p. 158—159 [doc. 1794, școală]; *Dict. Rom.*, II, p. 68; Bobancu, p. 15—19; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196—199, 201—202, 206 [însemnări];

Braniște M., preot, *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 735—760 [și doc., printre care și catagrafia din 1819]; Idem, *Samuil Țărtășescu, episcop locotenent de Argeș (11 ian. 1845—29 sept. 1849)* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 881—884) [despre arderea schitului la 1834 și refacerea lui la 1839 și despre școala de la schit]; Idem, *Schitul Buliga, un metoc în Pitești al mitropoliei Țării Românești* (M. O., 1966, nr. 1—2, p. 47—106) [istoric, despre egumeni, școala de la schit, documente, 1751—1900, printre care catagrafiile din: 1758, 1819, 1842, 1850, 1861, etc].

— BISERICA BUNA VESTIRE, vezi bis. lui Noroceă logofătul.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Gheorghe, începutul sec. XVI?, refăcută de Matei Basarab, 1632—1654 ⁷⁸; terminată la 1656 ⁷⁹; refăcută sec. XVIII; arsă, reparată la 1844 și 1869, reparată 1872), Str. Doamna Bălașa 15. Vezi și școlile vechi.

Istoria Țării Românești, p. 106 [făcută de Matei Basarab]; B.O.R., II, 1875—1876, p. 634 [descriere, nezugrăvită la 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 280; Urechia, *Ist. rom.*, XA, p. 146—147, 149—150, 315; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33 și p. XIII, n. 1 [însemnare, 1784, școală la bis. domnească]; M.O. 1961, nr. 1—4, p. 196, 199—200, 207 [însemnări]; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 933—935 și 938) [din 1838, 1856, 1863 etc.];

Tocilescu, *Raporturi*, p. 4; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI XXVI, 1933, p. 41) [inscripții]; „Ingerul”, 1937, p. 544; Rădulescu I. Gr., *Un monument istoric. Bis. Sf. Gheorghe din Pitești* (P.O., XX, 1939, p. 376—381); Bobancu, p. 19—23; B.O.R., 1964, nr. 1—2, p. 169—170 [despre săpăturile arheologice făcute]; Anuar, 1909, p. 271; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 108;

— BISERICA GRECI, vezi bis. lui Noroceea logofătul.

— BISERICA LUI IANACHE VISTIERUL (sec. XVII, c. 1672—1688)⁸⁰.

— SCHITUL MĂGURICEA (sec. XVII)⁸¹.

— M BISERICA MAVRODOLU (Adormirea, Maica Precista Nouă, fostă de lemn, contruită de Ene cupețul, sec. XVIII, construită din zid Ioan Mavrodolu fost mare căminar, 1815—1818; arsă 1848 reparată 1849 și 1868; cruce din 1832), Str. Teiuleanu 20.

Bărănescu C-tin, *Condica bisericii Mavrodolu* (P.O., 1934, p. 159—162) [din 1840; se reproduce]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34—35; Bobancu, p. 31—34; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 41—42) [inscripții;⁸²] Idem, *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 280); Ionescu V-le, *Bis. Mavrodolu-Pitești* (M.O., VII, 1955, nr. 1—2, p. 75—77) [istoric, inscripții]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196, 199, 205 [însemnări]; Anuar 1909, p. 272.

— BISERICA LUI NOROCEA LOGOFĂT (Buna Vestire-Greci, a doua jumătate a sec. XVI, clopotnița din 1712; bis. reparată radical 1912—1914).

B.O.R., II, 1975—1876, nr. 10, p. 634 [însemnare, 1746]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 4—5⁸³; Totoiu Georgeta, *Rolul logofătului Ivan Noroceea în viața politică a țărilor române, în a doua jumătate a sec. al XVI-lea* («Studii», 1963, nr. 2, p. 409—426); Anuar 1909 p. 272; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, 34; Bobancu, p. 12—15.

— BISERICA PRECISTA VECHE DIN COASTĂ (Ovidenia și Izvorul Tămăduirii, 1540?, refăcută 1754, arsă 1794 și refăcută; bis arsă la 1848, reparată radical 1859—1864; amvonul din 1887).

Tocilescu, *Raporturi*, p. 5 și 7 [însemnare]⁸⁴; Bobancu, p. 8—12; Anuar 1909, p. 272; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282.

— BISERICA SF. ILIE ȘI PANTELIMON (1826—1828, restaurată și mărită 1893—1896)⁸⁵.

M.O., 1961, nr. 5—8, p. 398 [la 1838 bis. nouă]; Bobancu, p. 42—45; Anuar 1909, p. 271; P.O., 1904, nr. 11, p. 22 [inscripții noi]; Braniște M., preot, *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 932) [din 1822].

— BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (pe locul foșorului de foc, 1728, de lemn, reconstruită de Hagi Matei Țăcălie, 1806 și apoi la 1881—1888). Vezi și bis. din gura Văii Stăncestilor, probabil aceeași, dar cu alte date de construcție.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 34; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 398 [cat. 1833]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 203, 204—205 [însemnări]; Bobancu, p. 34—36; Anuar 1909, p. 271—272.

— M BISERICA SF. NICOLAE ȘI PANTELIMON (sec. XVIII?, dărimată de cutremur la 1802, refăcută de „mahalagii”, 1812, arsă 1848, refăcută și zugrăvită după incendiu, la 1864), Str. Doamna Bălașa 56.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 41) [inscripții]; M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 747 [doc. 1817]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7⁸⁶ [însemnare, incendiu 1848]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 196, 200, 202—204, 205, 207—208 [însemnări]; Bobancu, p. 36—38; Anuar 1909, p. 271.

- BISERICA SF. TREIME, vezi schitul Trivalea.
- BISERICA SF. VINERI (Sf. Ioan și Sf. Paraschiva, bis. Ungurelu din Vale, construită de slugerul Ioan Ungurelu și Hagi Țenea; terminată de Alexandru Ungurelu, 1817—1827, refăcută 1903—1909). Berechet Șt., *Inscripții* (S.O.V., I, 1920 nr. 1—3, p. 78)⁸⁷; Ghibănescu G., *Inscripții* („Ioan Neculce”, III, 1923, f. III, p. 169); Bobancu p. 39—42; Anuar 1909, p. 272.
- M SCHITUL TRIVALEA (Sf. Treime, făcut de mitropolitul Varlaam, 1672—1674⁸⁸, terminat 1678—1688, avariat de cutremur la 1802, după care se repară biserica și se refac casele egumenesti; dărîmat de cutremur 1827; bis. rezidită de arhimandritul Ierotei, 1854—1856⁸⁹, restaurată și zugrăvită 1904; fost metoh al m-rii Cozia⁹⁰; acum bis. de mir). Dealul Papuoești. Vezi și schitul Măguricea.
- Arh. St. Buc., *Indice cronologic* nr. 22, Buc., 1951 [321 doc. 1617—1858]; Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 140—141; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 206 [însemnări]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 488 [doc. 1687] XIV, p. 48 [doc. c. 1730, bis. din gura Văii Trivalii] și 207—208; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35; Braniște M., *Însemnări* (M. O., 1967, nr. 11—12, p. 936, 937) [din 1847, 1848]; V. Rom., 21 ian. 1856, p. 21 [reclădirea bisericii]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 6—7⁹¹; *Monumente naționale* II, p. 224—225 [descriere, reparații necesare];
- Apostolescu I. N., *Schitul Trivalea* (R.I.A.F., IV, 1902, vol. VIII, p. 110—116); Năsturel P.V., *Schitul Trivalea* (ibidem, vol. XII, partea II, 1911, p. 285—289) [documente, istoric, foto]; AER, 1929, p. 39; Bobancu, p. 23—28 [după Tocilescu și Apostolescu]; Stănciulescu Al. I., *Schitul Trivalea*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1934; Topologeanu P., *Bis. de pe Valea Topologului*, p. 25; Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 117;
- Braniște M., preot. *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 741—742, 746—747, 752, 754—757) [despre repararea schitului după cutremurul din 1802 și documente din 1811 și 1823];
- Rădulescu Gr. Ion, *Schitul Trivalea* (P.O., XXI, nr. 1—2, p. 249—254); Stănciulescu Al., diacon, *Date în legătură cu schitul Trivalea* (P.O., 1935 nr. 6—7, p. 214—217); Șerbănescu N., preot, *Mitropolitul Varlaam, întemeietorul tipografiei bisericesti din București* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158);
- Urișescu Gr., arhim, *Schitul Trivalea din Pitești* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 186—267) [despre prima fundație, probabil din sec. XV, despre ctitoria mitropolitului Varlaam; istoricul m-rii, metoașele sale, egumenii, documente, 1617—1856, printre care materiale privind refacerea schitului, 1854—1856; listă de donatori; cred că autorul confundă biserica din gura Văii Stancii sau Stăncești, de lângă Pitești, cu Trivalea; greșeli de transcriere la documente]⁹²; C.L., 1934, p. 647—648 [Al. Odobescu despre biserică, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 363.
- SCHITUL DIN VALEA GRUIULUI (Dealul Piteștilor, sec. XVII, fost metoh al m-rii Cimpulung)⁹³ Vezi și următorul.
- BISERICA DE SUB DEALUL PITEȘTILOR (sec. XVIII)⁹⁴.
- BISERICA DIN GURA VĂII STĂNCEȘTILOR (Stancii, sec. XVII⁹⁵; fost metoh al schitului Trivalea). Vezi și bis. Sf. Ioan.
- Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 225 [doc. 1754]; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 203, 204 etc. [însemnări, bis. Gura Văii Stancii cu hramul Sf. Ioan] *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul S. amintit de la <1424> când era al m-rii Cozia].

- CRUCEA DIN DEALUL PITEȘTILOR (crucea hrisov a lui Matei Basarab 1635, pentru vinărici, acum în fața bisericii din Țîrgul Dealului).
Vezi și schitul Valea Gruului.
- Năsturel P. V., *Patru inscripțiuni. . . Crucea din D. Piteștilor, Ștefănești, Golești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 918—919); Drăghiceanu V., *O tocmeală a lui Matei Basarab* (BCMI, IV, 1911, p. 148); Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr., *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 43—44) [inscripție, descriere, foto].
- CRUCEA DIN VALEA MARE — Pitești (lingă casele brîncovenești, sec. XVII);
- CRUCEA DIN ȚÎRGUL SĂPTĂMÎNAL AL ORAȘULUI (1722);
- CRUCEA LUI RADU POSTELNICUL (Sf. Nicolae, 1716, adusă de la Ștefănești) și
- CRUCEA DIN CURTEA SPITALULUI DE ADULȚI (sec. XVIII).
Pentru toate vezi: Braniște M. și Ilie Diaconescu, *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 42—43 și 49—50) [inscripții, descriere].
- M-REA PITRECEA (Puturosul, Sf. Treime, mijlocul sec. XVII⁹⁶, fost metoh al mitropoliei⁹⁷; fost în jud. Dîmbovița, com. Bezdead. Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 12.
- PITULAȘI-BÎRZA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1831, dărimată 1933, reclădită de zid 1937).
Buzatu D., preot, *Bîrza-Pitulași* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 51—57) [scurtă monografie, folosind lucrarea în ms. a pr. Ion Sfetcu; și despre biserică]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 585.
- PITICU-BUMBESȚI, jud. Gorj (M bis. Adormirea, construită de Răducanu Busuioceanu și alții, 1827—1828, reparată 1887; ruinată; păstrează fresca originală în interior și exterior; bis. Sf. Nicolae — B. din Deal, 1763, dată scrisă pe piciorul sf. mese).
„Renașterea”, 1944, p. 357 [bis. Adormirea, 1828] și p. 459 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1785]; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 386; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65, 67); Voinescu T. și Opera I., *Meșteri locali* (ibidem, p. 218).
- PITIGAIA, com. Orăști, jud. Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, construită de Radu Caramanliu log. 1796, reparată 1900⁹⁸ și han sec. XIX). Vezi și Orăști. V. Rom., 1851, p. 52 [han]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 10 [bis. de zid Sf. Nicolae, „slabă”]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57; Anuar 1909, p. 75 [bis. din 1785?]; B. Of., 1844, p. 27; A. Rom. 9 febr., 1 iunie, 10 aug., 1857 [arendarea moșiei P. = Orăști].
- PIUA-Muscel (bis. de lem Sf. Dimitrie, 1804, în stare rea la 1909).
Anuar 1909, p. 87.
- PIUA PIETRII, vezi Orașul de Floci.
- PLĂINEȘTI, jud. Vrancea (bis. Adormirea, 1802). Vezi și schitul Recea. AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 88; *Dicț. Rom.*, IV, p. 756—757.
- PLĂIȘOR, com. Pănătău, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Voievozi, începută de Iordache Bilciurescu, 1838—1839, reparată 1888—1890, cruce din 1793, în fața bisericii M și o alta din 1825 la punctul numit „la muchea priporului”).
Anuar 1909, p. 253; AEB, 1926, p. 39 și 1928 p. 63; „Ingerul”, 1937, p. 550; Dobrescu, I. *Bis. din Plăișor-Buzău* („Ingerul”, XI, 1939, nr. 10—11, p. 734—737) [istoric]; „Îngerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 370 [inscripție cruce]; Constantinescu N. A., *Monumente buzoene*, p. 37—38 [inscripție cruce]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 757 [cătun].

PLAPCEA, vezi Păcală.

M M-REA PLĂTĂREȘTI (Sf. Mercurie, făcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1646⁹⁹, reparată și zugrăvită în sec. XVIII, reparată 1890, acum doar biserică de stat și ruine de ziduri; fostă metoh la Sf. Mormînt), com. Plătărești, jud. Ilfov.

Istoria Țării Românești, p. 106; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc. 1950 [24 doc., 1685—1862]; Tunusli p. 173; Bauer, p. 152; Fotino, III, p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 111; 491; VI, p. 184; VII, p. 322, 417; X A, p. 15; Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 6; Popescu N., *Catagrafia*, p. 82; C. Rom., 1836, p. 108 [arenda moșiilor m-rii]; V. Rom. 20 febr. 1854 [averea m-rii]; M. Of., 1864, p. 281 [lipsuri inventar 1863]; A.C., 1868, p. 22; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté a la Commission internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri]; Anuar 1909, p. 81; ACMI, 1915, p. 12—13 [declarată monument]; 1942, p. 48; 1943, p. 25, 51; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 52—53 [pisanie]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 107; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 286, II, p. 64; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 112;

Dumitrescu Marin, *M-rea Plătărești* („Bis. și școala”, 1902, nr. 51, p. 539—540); Brătulescu, *Ilfov*, p. 16—17 [descriere, pisanie]; Brătulescu V., *Bis. de câmp* (BCMI, 1939, p. 125—132) [descriere, inscripții, foto pisanie și picturi]; Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 55—56, pl. CIX—CXIV); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 36, pl. XIX); *Artă feudală*, p. 201; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 83, 85; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499) [satul Plătărești].

PLAVIA — Prahova (bis. Sf. Nicolae, 1817—1818, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 105; *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

PLĂVICEANCA, vezi Grădinile.

M M-REA PLĂVICENI (Alunișul, Sf. arhangheli Mihail și Gavriil, construită de Dragomir din Plăviceni mare vornic, 1646—1649¹⁰⁰, bis. pictată la 1815; din vechea m-re se păstrează doar biserica a cărei turlă era prăbușită la 1926; chiliile au dispărut iar zidul de incintă și clopotnița sînt ruinate), satul Dudu, com. Plopii Slăvitești, jud. Teleorman.

Indice cronologic nr. 4 [doc.]; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 195 și A O., III, 1924, p. 229; Fotino, III, p. 172; Urechia, *Ist. rom*, II, p. 59—60; VI, p. 188 [în stare proastă, 1793]; VII, p. 327, 371; X A, p. 16, 273; Tuducescu Iuliu, *Din monumentele ridicate de familia Kretzulescu* (L.A.R., IX, 1905, p. 435—437) [pisanie]; Drăghiceanu V., *Pisania m-rii Plăviceni-Olt* (BCMI, VII, 1914, p. 144) [și portrete]; Kretzulescu E., *Doamna Stanca Kretzulescu Basarab*, Buc., 1927, p. 4—5 [inscripție]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 79; Poboran G., *Din istoria jud. Olt. M-rea Plăviceni* (R.S.T.R., 1922, nr. 1—4, p. 72—77) [istoric, doc. 1775]; Karadja C.I., *Un manuscris al lui Ieremia Cacavela din biblioteca lui C. Brîncoveanu* (R. I., XII, 1926, p. 17) [Ieremia, egumen la m-rea Plăviceni]; Kretzulescu Em. E., *Memoriu asupra așeză-mîntului bisericii Kretzulescu*, Buc., 1938, p. 74—78 și 85—86 [doc. 1820—1865]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [catagraf. 1845]; Bogrea V., *M-rea Pavliceni și altele* (R. I., 1926, p. 7—8); *Documente agrare* (indice);

Filitti, C.I., *Ctitorii de la Plăviceni-Olt și neamul doamnei Stanca* (A.O., 1927, p. 266—281) [descriere și identificarea portretelor, cu note genealogice]; Idem, *Ctitori*, p. 41—44 [descriere portrete, ruină]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 60; AEA, 1929, p. 125;

Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai*

Viteazul, (SMIM, IV, p. 484); A. Rom., 31 iulie, 7 aug. și supl. 3 iulie 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P.]

PLEAȘA, jud. Prahova (bis. Intrarea în biserică, refăcută de pitarul Procopie Filitti la 1850, refăcută 1913; bis. Sf. Ioan, 1858). Vezi și Bucov.

Filitti, *Ctitori*, p. 31—32 [descriere portretele ctitorilor]; Anuar 1909, p. 111; *Indice cronologic nr. 18* [Pleașa-Saac].

PLEAȘOV-Teleorman.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1513]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484); *Dicț. Rom.*, IV, p. 759 [despre o întăritură veche]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 85 [toponimic de origine bulgară.]

PLENIȚA, jud. Dolj (bis. de lemn ante 1845, clădită de zid, Sf. Nicolae, 1850—1851).

Indice cronologic nr. 8 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1562, fiind apoi proprietatea boierilor Buzești]; Bauer, p. 228 [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [la 1845 bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 165; Nicolaescu-Plopșor C., *Plenița de demult*, Craiova, 1926, 28 p.; Ionescu Tudor, *Note despre Plenița-Dolju* (A.O., 1927, p. 158—162) [Note istorice după lucrarea precedentă]; Popa C., *Monografia orașului Plenița-Dolj*, Craiova 1932, 175 p.; R.O., 1937, p. 25 [despre originea numelui]; Vezi și Buzatu D., *Toponimie doljeană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 65); AMO, 1941, p. 173—174. PLEȘA, vezi Porceni și Stănești-Pleșa.

PLEȘEȘTI, vezi Roșiile.

PLEȘEȘTI-Rm. Sărat (bis. de lemn Sf. Voievozi, ante 1830).

Anuar 1909, p. 264; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1613]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 761.

SCHITUL PLEȘOIAIA-Prahova (începutul sec. XIX) ^{100bis}.

PLEȘOIU-Romanați, jud. Olt (M bis. Sf. Arhangheli, construită de boierii Pleșoieni, Radu și Dumitrașco, 1734 ¹⁰¹; refăcută 1848, reparată 1932, pictată 1945; fostă metoh al m-rii Bistrița).

Bauer, p. 197 și A.O., 1924, p. 307 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 164 [catagraf. 1840]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 226—227; Bănescu N., *Un dascăl uitat, Grigore Pleșoianu* (AARMSI, s. II, t. XXXVII, 1914—1915, p. 377); *Monografia jud. Romanați*, p. 443; AMO, 1941, p. 640; „Oltenia”, XI, 1944, p. 46 [Pleșoiu de Jos]; Bălașa D., preot, *Skitul Pleșoiul* (I.E.E.R.A., V, 1949, nov.-dec., p. 33—35); M.O., 1965, nr. 3—4, p. 291 [cat. 1845].

PLEȘOIU, jud. Dolj ¹⁰² (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan, 1780, „preînăit” 1815; rezidită 1842—1843 de colonelul Ioan Solomon, al cărui portret se păstrează în biserică). Vezi și Milovanu.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845, P. de Jos și de Sus]; Nicolaescu-Plopșor C., *Însemnări din trecutul Olteniei. Bis. din Pleșoi-Dolj* (A.O., I, 1922, p. 411—416) [inscripții, însemnări, despre ctitori]; Anuar 1909, p. 165; AMO, 1941, p. 274 [bis. din 1842]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; *Indice cronologic nr. 6*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1568—1569].

PLEȘOIU-Vîlcea (la 1840 bis. Intrarea în biserică, construită de protopopul Marin Pleșoianu și locuitori, 1807, reparată 1903 și bis. de lemn Sf. Nicolae — Croitori, construită de Petru Părăușanu și locuitori ante 1778, «preînăit» 1797; cruce veche, existentă la 1871). ¹⁰³

A.O., 1935, p. 122—124 [doc. 1659, judecată între boierii Rudeni și boierii Vlădeni și Slăvitești]; Bauer, p. 205 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 111—112; Anuar 1909, p. 232; AMO, 1941, p. 778 [bis. Sf. Nicolae, 1817].

PLOIEȘTI, jud. Prahova.

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1587]; *Mihai Viteazul și orașul Ploiești* („Rev. Ploieștilor”, april-mai 1930, p. 2—3); *Virtosu Emil, Mihai Viteazul și Ploiești. Documente nouă* (C. P., I, 1939, p. 118—122); *Urechia V.A., Moșnenii din Ploesci și Mihai-Vodă*, în vol. *Legende române. Viața în trecut. Reminiscențe*, ed. III-a, Buc., 1896, p. 298—299 [Legenda înființării târgului]; despre vechimea orașului vezi și Șt. Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1271);

„Tinerimea română”, I, p. 17; Tunusli, p. 173 [6 bis. la 1774]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 312 [despre oraș]; B.C.I., IV, 1925, p. 112—121 [doc. 1783]; Bauer, p. 136 [8 biserici]; Fotino, III, p. 155 [6 bis. la 1815]; Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); *Urechia, Ist. rom.*, IX, p. 369—370 [doc. 1808, în care se arată că orașul Ploiești se trăsesse „mai la deal cu locuința” și biserica domnească rămăsese fără „mahalagii”]; Petrescu-Sava G.M., *Cît de mari erau Ploieștii în anul 1810* („Rev. Ploieștilor”, april-mai 1929, p. 6—7); *Actele orașului* (*ibidem*, iunie 1928, p. 2 [doc. din 1807]);

Bulat T. G., *Un proces între ploieșteni și beizadea Costache Caragea* („Arh. Bas.”, 1929, nr. 4, p. 47—65) [doc. 1809—1811]; despre procesele cu Ianachi Moruzi vezi și *Urechia, Ist. rom.*, I, p. 489—490; III, p. 69, V, p. 242—245, VI, p. 101—103, IX, p. 586, XII, p. 426—430;

Samarian P., *O veche monografie*, p. 199—200 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [8 biserici]; Urmösy Sandor, *Az ebujdosott magyarok Olohorszagban*, Cluj, 1844, p. 31—38 [descriere Ploiești și Bereasca]; Zagoriț G., *Un călător francez în Ploiești la 1840* (R.V., 3 mai 1915) [Vaillant]; A. P., XII, 1843, p. 127; C. Rom., 1 april, 1843, p. 109; V. Rom., 31 aug. 1843 și „Albina rom.”, 1843, p. 120 [incendiul din 1843]; „Dîmbovița”, 27 iunie și 4 iulie 1859, p. 296 și 306 [descriere]; Margot, *O via-torie*, p. 67 [descriere, 1859]; A. S., 1860, trim. II, p. 121—122 [descrierea orașului]; M. Of., 1861, p. 708 [despre dezvoltarea orașului]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 242—243 [la 1834 erau 17 biserici].

Stoicescu I., *Schițe de istoria patriei urmate de istoria Ploieștilor. Fapte istorice, cele mai multe văzute cu ochii... Scrise de... Ploiești*, 1880, 77 p. [despre evenimentele de pînă la 1821 petrecute la București, lupta orașenilor din Ploiești pentru apărarea moșiei lor, despre clădirile vechi din oraș la 1880]; extrase și în C.P., I, 1939, p. 97—108; Iorga N., *Un povestitor ploieștean despre București și Ploiești în prima jumătate a sec. al XIX-lea. Retipărire după Schitze de istoria patriei... Vălenii de Munte*, 1928, 45 p.; Nicoriță Sabinu, *Ploescii în 1881. Studiu social și economic*, Ploiești, 1881, 91 p. (extrase în C.P., I, 1939, nr. 1, p. 109—117); Crapellianu C.A., *Planul urbei Ploesci*, Buc., 1883¹⁰⁴;

Popescu-Ciocănel Gh., *Descripția orașului Ploiești din punct de vedere istoric și geografic din timpurile cele mai vechi și pînă în ziua de azi* (B.S.G., 1895, trim. 1—2, p. 121—216); [legenda orașului și originea numelui de la ploaie; istoric sumar și descrierea orașului în sfîrșitul secolului trecut]; *Dict. Rom.*, IV, p. 764—767 [istoric, dezvoltarea orașului]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 82—85 [descriere]; Idem. *Țara românilor*, p. 3—8 [descriere];

Moruzi I., *Spicuiuri istorice din Prahova și fondarea orașului, Ploiești (după documente)*, Buc., 1906, 57 p. [după I. Stoicescu și V. A. Urechia; și despre lupta orașenilor pentru apărarea moșiei târgului]; Zagoritz G., *Din trecutul Ploieștilor. Monumente istorice. O cronică imediată. Brazda lui Novac*, Ploiești, 1914, 71 p. + 1 h. [generalități despre monumentele din oraș și împrejurimi, cronica mahalalei Sf. Vasile de preot N. Ioachimescu]; Florinescu A., *Orașul Ploiești din punct de vedere geografic. Dezvoltarea orașului în legătură cu așezarea sa* (A.G.A., 1914—1915, p. 118—144) și extras 29 p.;

Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 295—321, 333—346, 357—359, 369—372, 374—377) și extras;

Budescu Alex., *Ploiești. I. Documentări: demografice, istorice, economice. Municipiul Ploiești în comparație cu celelalte municipii*, 1934, 182 p. + 1 plan [creșterea populației, istoricul orașului, dezvoltarea economică și urbanistică etc.; date sumare despre biserici, p. 96—100];

Alexandrescu G. St., *Călăuza orașului municipiu Ploiești*, Ploiești, 1925, 83, p.; „Prahova”, I, 1935, nr. 2 [despre vechiul oraș;] Petrescu Sava G.M. <Gh. Zagoritz>, *Un apostol al moșilor trecut pe timpul lui Horia în Țara Românească și urmașii lui ploieșteni*, Ploiești, 1935 [cu știri despre trecutul orașului]; Iorga N., *Lipsuri și îndreptări ploieștene*, Vălenii de Munte, 1938, 12 p.; Zagoritz Al., *Luptele lui Mihai Viteazul cu polonii* (R.I., 1940, p. 131—132) [despre tabăra lui Mihai Viteazul de la Ploiești]; Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice)

Sevastos M., *Monografia orașului Ploiești*, Buc., 1937, IV + 905 p. + 18 pl. 3 h. [istoricul cel mai complet al orașului, doc. despre turburările din 1831—1832, 1870, dezvoltarea și organizarea orașului etc.; cap. III, *Arhitectura*, p. 143—216, biserici, case, hanuri, scris de arh. T. T., Socolescu; cap. *Școala*, p. 685—749, cu anexe, scris de M. Popescu; cronică mahalalei Sf. Vasile, p. 771—773, după Zagoritz; documente 1615—1843];

Zagoritz G., *Monumentele istorice ale orașului Ploiești și ale împrejurimilor lui* (R.V., 31 august 1914); Angelescu I., *Biserici ploieștene. Istoric și cărți vechi*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1933; Tomescu Gogu, *Istoricul cartierului Bereasca din Ploiești*, Ploiești, <1938>, 83 p. + fig. [nu-și merită titlul; publică doc. Asociației împrumutătorilor urbani];

Petrescu Sava G. M. <Zagoritz Gh.>, *Dezvoltarea comercială a orașului Ploiești în cadrul istoriei pe scurt a comerțului românesc*, Ploiești, <1943>, 15 p.; Grigorescu I., *Ploiești*, Buc., 1964, 52 p.;

Teodorescu Stoica, *Din viața economică a Ploieștilor de altă dată*, în vol. *Din activitatea muzeelor noastre. Studii, referate, dări de seamă, documente*, I, Ploiești, 1956, p. 93—100 [fragment din lucrarea *Istoricul meșteșugurilor și comerțului ploieștean*];

Moisescu G., *Catagrafia bisericilor și preoților din Ploiești la anul 1810*, Ploiești, 1939, 11 p. (din rev. C.P., I, 1939, nr. 1, p. 88 și urm.) [bis. Sf. Voievozi-Popa Dima, Adormirea, Buna Vestire-Popa Radu, Sf. Gheorghe Vechi, Sf. Dimitrie-Ceauș Dobre, Sf. Nicolae-Abagii, Sf. Paraschiva-mah. Barbu Croitoru, Sf. Împărați și bis. domnească — Sf. Apostoli; datele din catagrafie completate cu scurte note istorice]; pentru comparație vezi și lista mahalalelor la 1821, la Acad. R.S. România., ms. rom. 247, f. 19 v — 24 v.);

Socolescu T. T., *Arhitectura în Ploiești, Studiu istoric*, Buc., 1938, 112 p. [despre bisericile vechi; Sf. Apostoli, Sf. Nicolae Vechi-ruină, Sf. Nicolae cu Brazi, Sf. Gheorghe Vechi, Sf. Vasile etc.; casele vechi: Moruzi, Hagi Prodan, Dobrescu, Petre Ion zis Boiangiu etc.; descrieri, foto și planșe color;]

Potra George, *Focul din Ploiești din martie 1843* („Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al jud. Prahova”, II, 1969, p. 79—81);

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970 [Publică cu o introducere despre orașul Ploiești îndeosebi în sec. XIX 139 documente, 1632—1857]; îl voi cita Potra-Simache, *Contribuții*;

Stoicescu N., *Curteni și slujitori. Contribuție la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 81—82 [despre așezarea slujitorilor pe ocina orașului și procesele purtate].

— CURTEA DOMNEASCĂ A LUI MIHAI VITEAZUL.

Panaiteescu P. P., *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Gr. Ureche și M. Costin* (AARMSI, s. III, t. IV, p. 363) și extras, p. 215 [existența unui castel, 1600, după Guagnin].

— CASE VECHI ¹⁰⁵.

— CASĂ BOIEREASCĂ (începutul sec. XIX).

Zagoritz Al., *O casă veche românească pentru Muzeul Prahovei* (R.V., 3 mai 1915, p. 2).

— CASA CANTILI — OBROCEA, vezi bis Sf. Visarion Ploieștiori.

— M CASA DOBRESCU, (sec. XVIII, restaurată 1960), fostă piața Stalin nr. 34. Acum Muzeul I. L. Caragiale.

Munteanu-Rîmnic, *Din Ploieștii de altă-dată* (R.V., 12 april, 1915); Socolescu T. Toma, *Casa Dobrescu din Ploiești* (BCMI, XIX, 1926, p. 58—60) [descriere, planuri]; Georgescu Nic., *Casa bătrânești la orașe* („Arhitectura”, III, 1924, p. 17) [foto]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 399—400; Simache N. I., *O veche locuință ploieșteană* (R.M., II, 1965, nr. 2, p. 150—151); Idem, *Casa Dobrescu-Ploiești*, Buc., Ed. Meridiane, 1966, 45 p.

— CASA LUI PETRE ION ZIS BOIANGIUL (începutul sec. XIX), str. Ulieru.

Socolescu Toma, *Din trecutul Ploieștilor. Casa Petre Ion, zis Boiangiul* (R. V., 17 mai 1915, p. 1—2); Idem, *Case vechi românești* (ibidem, 15 ian. 1921, p. 11—12) [descriere].

— M CASA HAGI PRODAN (c. 1785, cu ornamente de stuc și stâlpi de lemn), str. Democrației nr. 2, Calea București.

Socolescu Toma, *Din trecutul Ploieștilor. Casa din Calea Bucureștilor* (R.V., 3 mai 1915, p. 2—3); Idem, *Casa lui Hagi Prodan din Ploiești* (BCMI, IX, 1916, p. 82—90) [descrierea arhitecturii, cu foto și relevee]; Zagoritz Al., *O casă veche românească pentru Muzeul Prahovei* (R. V., 3 și 17 mai 1915) și în vol. *Din trecutul Ploieștilor*, p. 10; Idem, *Casa Hagi Prodan* (C.L., 1915); Socolescu T., *Case vechi românești* (R. V., 15 ian. 1921, p. 11—12) [descriere]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 197—203 (deschiere, foto, plan); Idem, *Istoria arhitecturii*, II, p. 343—345 [descriere] Iorga N., *Hagi Prodan* (R. I., 1936, p. 39); *Documente de arhitectură nr. 2*; Simache N., *Casa Hagi Prodan*, Buc., 1964, 40 p.

— HANURI ¹⁰⁶.

Munteanu-Rîmnic, *Din Ploieștii de altădată* (R. V., 10 febr. 1925, p. 3—4) [despre dărimarea hanurilor Clinci și Țărcădău].

— HANUL DIN BEREASCA.

C. Rom., 1833, p. 128.

— HANUL LUI CHIRIAC (începutul sec. XIX).

Potra-Simache, *Contribuții*, p. 199 [doc. 1820].

— HANUL LUI GRIGORE (aproape de piața orașului, ante 1820

Potra-Simache, *Contribuții*, p. 195 [doc. 1820].

— HANUL LUI HAGI GHIȚĂ VULPESCU.

A. Rom., 1858 nov. 22 [hanul era de vânzare].

— HANUL M-RII SLOBOZIA.

M. Of., 1863, p. 814 și 1864, p. 951.

— HANUL SPITALULUI BOLDESCU (din Ulița brașovenilor, ante 1840.

Iennescu C., *Reclădirea spitalului Boldescu*, p. 102—103; Găleşescu, *Eforia*, p. 689; B. Of., 1857 mai 24, p. 159 [locul hanului].

— HANUL ȘANDRU.

V. Rom., 1851, p. 76 ¹⁰⁷.

— HANUL TEODORACHE GHEORGHIU.

C. Rom., 1832, p. 128.

— HANUL LUI PANĂ (devenit apoi al m-rii Ghighiu (în mahalaua Sf. Dumitru)

Potra-Simache, *Contribuții*, p. 234—236 [la 1832 vândut lui Nica Costoiu]; p. 323—325 [era al m-rii Ghighiu].

— SPITALUL BOLDESCU (1831, reconstruit 1893—1894).

V. Rom., 10 iunie 1843 [despre construirea spitalului]¹⁰⁸; Găleşescu, *Eforia*, p. 433, 456, 492, 686—702; A. P., XII, 1842, p. 398, 1846—1847, p. 607 passim [vezi cap. privind veniturile și cheltuielile spitalului]; „Buletin”, foaie oficială, 1843, p. 270 [despre îmbunătățiri la clădiri]; *Eforia spitalelor civile, 1832—1932*, Buc., 1932, p. 26; Iennescu C., *Reclădirea spitalului Boldescu de Eforia Spitalelor Civile. Dare de seamă de serbarea ce a avut loc cu ocasiunea punerii pietrei fundamentale, în ziua de 12 septembrie 1893*. Ploiești 1894, 158 p. [despre spitalele din București — și documente — ; descrierea spitalului vechi din Ploiești, documente și despre reclădire].

— ȘCOALA VECHIE¹⁰⁹ (o clădire din 1865—1866, str. Democrației M)

Urechia, *Ist. rom.*, I, 90—91; *Inființarea școlii domnești din Ploiești la 1777 cu dascălul Barbu* (C.P., I, 1939, p. 123) [doc. 1777]; „Muzeul național”, 1836—1837, nr. 22, p. 88 [în loc de 78]; „România”, 1838, nr. 29, p. 1, p. 663; V. rom., 1844, p. 262—263, 1846, p. 222 etc. [diverse știri despre funcționarea școlii vechi]; M. of, 1863, p. 408 [despre clădirea gimnaziului]; *Dict. Rom.*, IV, p. 766—767 [despre școlile vechi]; Munteanu-Rîmnic, *Din Ploieștii de altădată* (R. V., 5 iunie 1915) [despre școala veche]; Zagoritz G., *O pagină din istoria învățămîntului național* (ibidem, 15 ian. 1921, p. 13).

— CASA MAGISTRATULUI ORAȘULUI^{109bis}.

— FOIȘORUL DE FOC.

B. Of. 14 dec. 1856, p. 393¹¹⁰.

— SCHITUL ABAGIILOR (Sf. Nicolae Vechi, făcut de Ion Tuzluciu, mijlocul sec. XVIII¹¹¹, în ruină; fost metoh al mitropoliei de la 1766)

Iorga, *Țara românilor*, p. 113; Socolescu T. T., *O ruină* (R. V., 17 mai 1915); Potra-Simache, *Contribuții*, p. 164—165, 169 [doc. 1766, 1792]; Zahoritz M. Al., *Țîmpla și tronul arhieresc. Origini și caractere* (BCMI, VII, 1915, p. 55—59) [bis. ruină Sf. Nicolae-Tabaci]; Filitti, *Ctitori*, p. 30; Popescu, *Învelișurile*, p. 44.

— BISERICA ADORMIREA, vezi bis. Maica Precista.

— BISERICA BEREASCA (sec. XVIII și casele boierești ale fam. Bălăceanu).

Bauer, p. 136 [bis. și casă boierească]; C. Rom., 1833, p. 128 [case mari de zid, han și biserică]; R. V., 7 sept. 1914 [2 ruine de bis.].

— M BISERICA BUNA VESTIRE (mahalaua Popa Radu, bis. domnească de jos, sec. XVIII, ante 1780, refăcută la 1833 de mai mulți negustori: Teodor Zaplan, Mihail Șerban, Ruxandra și Hagi Nicolae Cazacu; reparată 1937—1938, avariata de cutremurul din 1940 și de bombardamente, refăcută la 1956).

Bianu, *Catalogul manuscriptelor românești*, III, p. 78 [însemnare 1780; „bis. domnească cea de jos”]; Iorga, *Inscripții*, II, p. 371; Idem, *Țara românilor*, p. 104; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 21; ACMI, 1943, p. 42; Anuar 1909 p. 37; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 186 [doc. 1819 amintind mahalaua Buna Vestire].

— BISERICA CEAUȘ DOBRE, vezi bis. Sf. Dimitrie.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Apostoli, ridicată de Matei Basarab, probabil pe locul unei bis. de lemn la 1639¹¹², zugrăvită de Avram Brașoveanu, 1742¹¹³, reparată în sec. XIX și la 1879, când a fost zugrăvită din nou), str. Matei Basarab.

Istoria Țării Românești, p. 106; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 528 [doc. 1686]; Urechia, *Ist. rom.*, IX, p. 369—370 [doc. 1808]; C. A., 1862, p. 32; Iorga, *Inscripții*, f. II, p. 369—370; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 82—83 [pisană, 1742]¹¹⁴; Iorga, *Țara românilor*, p. 102; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 167—169 [doc. 1787 despre starea bisericii, necesitatea refacerii acoperișului și repararea unei băi]; Zagoritz G., *Bis domnească din Ploiești* (R.V., 30 mart. 1923, p. 4—6); Pavlov, *Lăcașuri*, p. 15—17; BCMI, 1942, p. 190—191 [însemnări sec. XVIII—XIX pe un Miniatură]; Sevastos, p. 144; Budescu, p. 73; ACMI, 1943, p. 40 și 59 [lucrări de restaurare]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284.

— M BISERICA MAICA PRECISTA (Adormirea, 1820, balconul adaos 1859, reparată 1903, restaurată de C.M. I, la 1934; pictura tîmplei din 1841 executată de Chiril monahul), str. Armoniei nr. 3.

„I. Neculce”, III, 1923, p. 170 [însemnare]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 23; Goruneanu Tului, *Cîteva cuvinte în legătură cu bis. Maica Precista din Ploiești și proprietățile învecinate* (C. P., I, 1939, nr. 2, p. 76—83); ACMI, 1942, p. 51, 1943, p. 58; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 277); Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA PLOEȘTIORI, vezi bis. Sf. Visarion.

— BISERICA POPA DIMA, vezi bis. Sf. Voievozi.

— BISERICA Sf. APOSTOLI, vezi bis. Domnească.

— BISERICA SF. ATANASIE ȘI CIRIL (1834—1842, construită de enoriași, reparată 1895).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 20—21; Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA Sf. DIMITRIE (Ceaș Dobre, ante 1810, reînălțată de „mahalagii” 1856, reparată 1898).

Iorga N., *Țara românilor*, p. 103; Anuar 1909, p. 35; Brătulescu V. *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 651—652) [pisană]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 227 [la 1832 amintită mahalaua Sf. Dimitrie].

— BISERICA SF. GHEORGHE NOU (Schimbarea la față și 40 de mucenici, 1844—1846, reparată și zugrăvită 1862—1870).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 11—13; Sevastos, p. 758—759; „Ingerul”, 1937, p. 546; ACMI, 1943, p. 37; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, p. 67—72, foaia X); Anuar 1909, p. 35.

— BISERICA SF. GHEORGHE VECHI (clădită 1831—1833 probabil pe locul unei biserici mai vechi existentă la 1810, reparată 1890).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 11; Budescu, p. 73; ACMI, 1942, p. 36 și 1943, p. 37 [restaurare]; Anuar 1909, p. 35; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [la 1823 amintită mahalaua Sf. Gheorghe].

— BISERICA SF. HARALAMBIE (reînălțată? 1875—1879).

Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 277, 277)é Anuar 1909, p. 35—36.

— BISERICA SF. ILIE (1847—1849, reparată 1903).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 22; Anuar 1909, p. 36; Zagoritz G., *Două mari descoperiri istorice privitoare la trecutul orașului Ploiești* („Rev. Ploieștilor”, april. 1927, p. 3) [despre vechimea bis.].

— BISERICA SF. ÎMPĂRAȚI (mahalaua Măjari sau Pescari, de lemn, c. 1700, reînălțată de Polihronie și Boșcu, 1831 refăcută 1894—1902, dărîmată de cutremur 1940, reînălțată 1941—1945);

Budescu, p. 74; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 13—15; Anuar 1909, p. 36; Ștefănescu I.D. și Aurel Popescu, *Biserica Sf. Împărați din Ploiești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 245—264) [descrierea bisericii noi]; Zagoritz G., *Două mari des-*

coperiri istorice privitoare la trecutul orașului Ploiești („Rev. Ploieștilor”, april. 1927, p. 3 [însemnare, 1743].

— BISERICA SF. IOAN (1843).

V. Rom., 1843, supl. nr. 45, p. 1—2 [sfîntirea bisericii]; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 174 [doc. 1815 amintind mahalaua Sf. Ioan la Obor], p. 218 [doc. 1830], p. 222 *passim*.

— BISERICA SF. NICOLAE VECHI, vezi schitul Abagiilor.

— BISERICA SF. NICOLAE-ISPRAVNICI SAU UȚA (1816, zidită de Mariuța sau Uța Slătineanu portăreasa și sora ei Ruxandra Bălăceanu păhărniceasa, refăcută 1863 (?).

Greceanu, *Genealogii*, I, p. 176; Filitti, *Ctitori*, p. 29—30 [despre ctitori]; și în S.O.V., 1920, p. 152—153; Budescu, p. 72—73 [crede că e din vremea domniei lui Mihai Viteazul]; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 20.

— BISERICA SF. PANTELIMON (Sf. Troiță, de lemn c. 1760, reclădită de Dinu brutarul, Nicolae pescarul și alții, 1819 și apoi la 1934).

Iorga, *Inscripții*, f. II, p. 371—372; Idem, *Țara românilor*, p. 104—105; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [la 1823 amintită mahalaua Sf. Pantelimon]; Budescu, p. 74 Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA SF. PARASCHIVA, vezi bis Sf. Vineri.

— BISERICA SF. SPIRIDON (refăcută cu ajutorul cavaflilor și cismarilor, 1854).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 33; Sevastos, p. 761; Anuar 1909, p. 36.

— BISERICA SF. TREIME (și sf. Tiron, zidită de Alex. Manea pescarul și alții, 1842, restaurată sau reclădită? 1900).

Pavlov, *Lăcașuri*, p. 9—10; Sevastos, p. 760; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G. B., 1959, p. 276—277, 280); Anuar 1909, p. 36—37; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 652).

— BISERICA TREI IERARIII (și Sf. Vasile, construită de preotul Ioachim Ioachimescu, logofătul Mihai Mehedințeanu și Năstăsache Bădulescu, 1834, refăcută 1857—1858, arsă și refăcută 1872, reparată 1907).

R. V., 17 august 1914, p. 2; Anuar 1909, p. 37; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 18—19; Zagoritz G., *Din trecutul Ploieștilor*. . . , Ploiești, 1914, p. 57 și urm. [cronica mahalalei și Sf. Vasile de preot N. Ioachimescu].

— BISERICA SF. VINERI (Cuv. Paraschiva, mahalaua Barbu Croitoru, începutul sec. XIX, ante 1810, rezidită 1875—1890, zugrăvită de G. Tattarescu).

Voinescu T., G. Tattarescu, p. 53, 119—121 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Anuar 1909, p. 37.

— M BISERICA SF. VISARION-PLOEȘTIIORI (în cimitir, 1745—1760?, construită de Iane Slătineanu și Scarlat Greceanu, reparată 1834, zugrăvită la mijlocul sex. XIX; a fost părăsită la 1935, mobilierul și tîmpla fiind duse la Muzeul Regional; și M casa Cantili-Obrocea, sec. XVIII, ruinată de bombardamente la 1944 și părăsită).

Bauer, p. 136 [bis. și casă boierească]; Urechia, *Ist. rom.*, XII, p. 32; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 75; Filitti, *Ctitori*, p. 30—31 [despre ctitori]; Iorga N., *Biserici muntene de curînd reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 94) [despre pictura veche a bisericii]; Idem, *Casa și biserica din Ploeștiiori* (BCMI, 1933, p. 173—175) [foto și descriere sumară]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 289—290 [doc. 1761, moșia Ploești ori a fam. Slătineanu].

— M BISERICA SF. VOEVOZI (Popa Dima, ante 1810, reclădită, zugrăvită 1835, restaurată 1930—1933), str. Ștefan cel Mare nr. 23.

Iorga, *Inscripții*, f. II, p. 371; Idem, *Țara românilor*, p. 104; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 26; Budescu, p. 73—74; ACMI 1942, p. 48 [restaurare]; Anuar

1909, p. 37; Potra-Simache, *Contribuții*, p. 209 [mahalaua Sf. Voievozi amintită la 1823].

PLOPEASA (Plopeni) — Buzău (bis. de lemn Sf. Spiridon 1727—1729, reclădită de mitropolitul Firmilian al Olteniei).

Anuar 1909, p. 252; *Documente*, veac. XVI, vol. VI, p. 278 [satul amintit la 1597] și XVII [Plopeni, localizarea probabilă].

PLOPI, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1719—1725.)

A. Rom., 17 aug. 1857 [arendarea moșiei P. = Teiu]; Anuar 1909, p. 200.

PLOPI-Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80.

PLOPȘOR-Dolj (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Treime și Sf. Impărați, contruită de conțopistul C-tin Plopșoreanu, 1840, refăcută 1904).

Documente, indice XVI [localizarea probabilă] și XVII; *Documente agrare*, p. 209 [doc. 1704 amintind un popă din Plopșor-Gorj]; *Documente privitoare la moșia Plopșor-Dolj* („Oltenia”, I, 1940, nr. 4, p. 61—62) [1792—1859]; Bauer, p. 213 (P.-Gorj); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; Nicolăescu-Plopșor C., *Bis. veche din Plopșor-Dolj* (A.O., I, 1922, p. 253—254) [ruina unei bis.]; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; AMO, 1941, p. 274 și 885 [despre m-rea nouă]; Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 76—77 [din AMO].

PLOPU-Dîmbovița (bis. Adormirea, 1834—1836, reparată 1868).

Anuar 1909, p. 51.

PLOPU-Rm. Sărat (bis. de lemn sec. XVIII apoi bis. de lemn Sf. Nicolae, 1847, reparată 1896).

Bauer, p. 112; Anuar 1909, p. 263; AEB, 1926, p. 64; *Indice cronologic nr. 5* [P. -Ialomița] și 19 [Plopii Vechi = Cotești].

PLOSCA, jud. Dolj (la 1845 două sate: bis. bordei Cuv. Paraschiva și bis. de lemn Cuv. Paraschiva).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437—438 și 449 [cat 1845]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1575—1577> când era al lui Barbu postelnic].

PLOSCA, jud. Teleorman (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Gheorghe Castriș Tesalonicianu, 1812, dărimată de cutremur 1838, reclădită 1841 de Elisabeta Castriș).

A.G.R., 10 ian. 1865 și urm. [moșia de arendat, proprietatea casei Safta Castrișoiaia]; Anuar 1909, p. 124; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 652) [pisania].

PLOȘTINA, jud. Gorj (bis. de lemn Buna Vestire, 1809—1811 sau 1845).
Vezi și Porcașu.

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la <1409—1418> când era al m-rii Tismana, dania lui Mircea cel Bătrîn]; *Documente agrare*, p. 275, 281 [moșie a m-rii Tismana]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 448, 630—636 [P. — Mehedinți]; Anuar 1909, p. 200; AMO, 1941, p. 529.

SCHITUL PLOȘTINA DRĂGOEȘTILOR, de lângă Peștișani (Intrarea în biserică, Hobita, sfîrșitul sec. XVI, bis. refăcută ante 1649¹¹⁵; fost metoh al m-rii Tismana), com. Peștișani, jud. Gorj. Vezi și Hobita.

Ștefulescu Al. *M-rea Tismana*, ed III-a, p. 161—162, 319—322, 325—329; vezi și indice; Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute*, (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 52—55) [istoricul așezării și al schitului]; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

POBORU, jud. Olt (la 1875 trei bis.: Sf. Treime — P. de Sus, 1762, Sf. Ingeri — P. de Jos, 1810 și P. de Mijloc 1845)¹¹⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84—85 [două bis. de lemn: Sf. Ingeri și Sf. Treime]; Anuar 1909, p. 302 [bis. noi].

POCIOVALIȘTE, jud. Gorj (bis. de lemn Adormirea — P. de Sus, 1494?, amintită la 1588, refăcută? 1781—1788, reparată 1832, 1855, reconstruită 1927 și bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — P. de Jos, 1832—1833).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, pl 328 [sec. XVIII, amintită bis. cea veche]; „Renașterea”, 1944, p. 215—217 [catagr. 1840: doua bis. de lemn: Sf. Ioan, 1434? și Adormirea, 1690]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 412; *Dicț. Rom.*, IV, p. 781 [bis. din 1732]; AMO, 1941, p. 388 [bis. Sf. Ioan, 1910]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Anuar 1909, p. 181; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1587, când a fost întărit lui Calotă mare sluger și Gheorghe logofăt]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 118—119; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

POCIOVALIȘTE, jud. Ilfov ¹¹⁷ (bis. familiei Slătineanu de la începutul sec. XIX ¹¹⁸ și o cruce veche de hotar ¹¹⁹).

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 304; Vezi și Oniciu Grațiana, *Localități din jud. Ilfov*, Buc., 1935, p. 15; Filitti, *Arhica Cantacuzino*, p. 242 [doc. 1827, case și bis. de piatră]; A. Rom., 12 dec. 1859 [moșia P. = Corbeanca, cu două hanuri, de arendat]; *Dicț. Rom.*, V, p. 63 [bis. ruinată]; Șerban C., *Întreprinderile manufacturiere de postav de la Pociovaliște și București* („Studii”, 1952, p. 86—105).

POCRUIA, jud. Gorj (M bis. Sf. Andrei, 1807 — data din pomelnic ¹²⁰, reparată la 1846 și 1959).

Bauer, p. 128 [bis. sec. XVIII]; AMO, 1941, p. 389; Anuar 1909, p. 181 [bis. de lemn în stare rea]; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5-6, p. 299—300) [inscripții, însemnări]; vezi și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la <1399>]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 127—128; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

PODARI, jud. Ilfov, Vezi și Ileana.

A. Rom., 2 și 6 mai 1859 [arenda moșiei]; vezi și A.G.R., 31 ian. 1865 și urm.

PODARI, vezi Odăile Podari.

PODARI, jud. Dolj (schitul Vîrla-Podari, sec. XVIII, dispărut și bis. Sf. Grigore Decapolitul, construită de Hagi Mladen Stoianovici și Hagi Neagoe la 1817, zugrăvită de locuitorii satului la 1832; reconstruită 1914—1928) ^{120bis}.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat. 1845]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 85—86; *Dicț. Rom.*, IV, p. 783 [pisanie]; Iorga N., *Împrejurimi craiovene* (F.D., II, 1907, nr. 2, p. 28—29 [descriere bis.] „Oltenia”, II, 1941, p. 128; „Renașterea”, 1941, p. 87 [despre urmele schitului Vîrla-Podari]; Anuar 1909, p. 165; Donat, *Fundațiile*, p. 86—87; AMO, 1941, p. 275.

PODBELEȘTI, vezi Cazaci.

SCHITUL PODENI-Saac (fost metoh al ep. Buzău). Vezi și schitul Chi-liile ¹²¹ (același?)

Filitti, *Înventarul*, p. 27—28 [bis. de lemn, descriere 1825]; Popescu, *Învelișurile*, p. 76—77; *Indice cronologic nr. 3*.

PODENI, jud. Prahova (bis. Adormirea — P. Noi, 1810 și bis. Sf. Gheorghe — P. Vechi, 1840—1843, reparată 1882). Vezi și precedentul.

G.B., 1965, nr. 7—8, p. 680 [doc. c. 1745, bis. făcută de Manea Brăcăceanu]; Anuar 1909, p. 108—109; *Dicț. Rom.*, IV, p. 784—785.

PODENI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Ilie și Sf. Ioan Botezătorul, 1859—1860). Brătulescu V., *Bis. din Podenii Mehedinților* (M.O., 1964, nr. 7—8, p. 588—592) [pisanie, 1860, descriere pictură]; *Indice cronologic nr. 22*;

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 409—411 [despre sat]; Ștefulescu Al., *M-reă Tismana*, ed. III-a (indice).

PODGORIA, vezi Văleni Podgoria și Jideni.

PODGORIA, jud. Buzău (cruce de piatră din 1752—1752 M, în centrul satului și o altă cruce de hotar din sec. XVI—XVII, pe drumul Udrești-Tătaru).

PODINELE-Voietești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1826, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 185; în *Dict. Rom.*, IV, nu este.

PODIȘOR-Olt (sau Teleorman) (bis. Sf. Nicolae, 1812—1814, reparată 1907).

G. T<heodorian>, M., *Cartea lui Radu vodă Mihnea din 18 febr. 1626 referitoare la satul Podișor* (A.O., 1928, p. 419—424); *Documente*, indice, XVII [satul P.-Olt amintit de la 1662]; Anuar 1909, p. 116—117; *Dict. Rom.*, IV, p. 788 [cătun — Teleorman].

PODIȘORU, vezi Bucșani.

PODUL BROȘTENI, vezi Broșteni.

PODUL BURCHII, com. Poenari Burchi jud. Prahova (la 1871 o cruce mare de piatră în cătunul Podul Văleni și bis. Sf. Voievozi din acelaș cătun) ¹²².

Anuar 1909, p. 108.

PODUL DÎMBOVIȚEI, com. Dîmbovicioara, jud. Argeș (fost Muscel) (M cruce din 1711 la podul făcut de C. Brîncoveanu peste apa Dîmboviței).

Iorga N., *Inscripții*, I, p. 140 ¹²³; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 104; Potra George, *O cruce puțin cunoscută (?) ridicată de voievodul Constantin Brîncoveanu* (B.O.R., 1964, nr. 9—10, p. 953—954) [inscripție, descriere]; BCMI, I, 1908, p. 179—180; *Monumente istorice ale României* [foto]; Bauer p. 173 [mențiune].

CETATEA DE LA PODUL DÎMBOVIȚEI, vezi cetatea Dîmboviței.

PODUL DOAMNEI, vezi Babele.

PODUL GROSULUI, com. Petra, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1810—1812, în ruină la 1909 și bis. de lemn Intrarea în biserică — Petra, 1845, reparată 1895—1896).

Anuar 1909, p. 200—201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 501—502.

SCHITUL PODUL LACULUI (sec. XVII) ¹²⁴.

PODUL MUNCII, com. Niculești, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi adusă la 1755 de la schitul Poteca, reconstruită 1814, restaurată 1909; și cruce de hotar din 1700).

Sandu Tudor, *Biserici de pe Valea Slănicului*, p. 89, 103—104, 195—196.

PODUL PITARULUI-Ilfov (bis. Sf. Vasile, 1818 ¹²⁵, construită de Neagu postăvarul, Ioan Ușeveche și alții pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII, făcut de Pancu și Gheoca).

Bauer, p. 152 [P. P. sau Plătărești, cu m-re]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 81—82 [moșia m-rii Plătărești]; Anuar 1909, p. 73.

PODUL VĂLENI, vezi Podul Burchii.

SCHITUL PODURE, vezi Chiliile.

SCHITUL PODURILE-Prahova. Vezi și următorul.

Moisescu G., *Încercări pentru întemeierea unei ctitorii ardelenice pe Valea Doftanei acum un veac: schitul Podurile* (C.P., I, 1939, nr. 2, p. 91—98) [doc. 1839].

PODURI-Prahova (bis. începutul sec. XIX ¹²⁶). Vezi și precedentul.

PODURILE-Dîmbovița (bis. Adormirea, 1834—1836, reparată 1871, în stare rea la 1909)

Anuar 1909, p. 51—52.

POENI-Buzău (bis. Sf. Voievozi-Poenii de Sus, 1768, construită de Vasilica, Dragomir și alți, reparată 1897; bis. Sf. Nicolae-Poenii de Jos, Gura Bîscii, construită de Costea Iconomu pitar, 1856—1857). Vezi și Gura Bîscii.

Constantinescu Horia, *Bisericile din Poeni-Buzău* („Îngerul”, X, 1938, nr. 12, p. 1124—1129 și XIV, 1942, nr. 5—9, p. 221—222) [pisanii, însemnări, descriere, pomelnic]?, „Îngerul”, 1937, p. 549; Anuar 1909, p. 249; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la <1523—1528>].

POENILE, vezi Opăriți.

POENI, com. Cătunu-Îlfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, începutul sec. XIX?, reparată 1854).

Anuar 1909, p. 136.

POENILE-Rm. Sărat (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1834—1835, reparată 1886).

Anuar 1909, p. 259.

POENILE BARZA, vezi Strîmbeni.

POGANU-Olt (la 1824 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-P. de Jos și Intrarea în Biserică-P. de Sus).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; *Documente*, indice XVI și XVII [satul P. r. Drăgășani].

POGORÎȘU (Coborișu) com. Răciu, jud. Dîmbovița [bis. de lemn Sf. Ioan, sec. XVIII).

Documente agrare, p. 637—640 [doc. 1777, moșie a mitropoliei]; „Tîrgoviștea”, 1940, nr. 6, p. 17 [doc. 1779 despre mutarea bis. de lemn de la Brănești]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 47.

POIANA, com. Morunglavu, jud. Olt (casă boierească a familiei Morunglav, azi ruine M) ¹²⁶ bis. Vezi și Poiana Mare și Morunglavu.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 189 [castel „măreț” și bis.]; *Dict. Rom.* V, p. 26 [despre ruinele palatului]; Bălașa D., *Ctitoria lui Matei Morunglavu din satul Șerbănești, r. Drăgășani* (M. O., 1959, nr. 7—8, p. 441—442).

POIANA—Dolj bis. Sf. Apostoli—P. de Sus, 1813—1818, reparată 1884). Vezi și Poienari-Dolj.

Iorga N., *Sudii și doc.*, XI, p. 233 [doc. 1813]; „Oltul”, 1857, p. 116, 120, 128 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 165.

POIANA, jud. Gorj (casa fam. Poenaru, sec. XVII, cula lui Dincă Poenaru, c. 1821, în ruină la 1906 și bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, renovată 1929).

R.I.A.F., vol. XIV, 1913, p. 8—11 [doc. sec. XVII despre fam. Barbu Poenaru și arbore genealogic]; Bauer, p. 215; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 131 [descriere culă]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 203—207 [cula lui Dincă Poenaru și doc. despre sat]; Antonescu Teohari, *Culele sînt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—496, 578—586) AMO, 1941, p. 401; *Documente*, indice XVI și XVII [P., r. Filași și P., r. Tg. Jiu]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

POIANA-Ialomița (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1746, bis. Sf. Nicolae 1804—1806 și școală la sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 395—396, VIII, p. 448, X A, p. 91 [doc. școală și biserică; aceasta fusese „dărăpănată” și reparată ante 1813]; Anuar 1909, p. 64 [două bis.]; *Indice cronologic nr. 2*; *Documente*, indice XVI și XVII [localizare probabilă]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 37, 43 [bis. din 1737].

POIANA, com Severinești, jud. Mehedinți (bis. sec. XVIII, apoi bis. Nașterea Maicii Domnului, 1836, construită de Tănase Retezeanu, reparată 1872 și 1937).

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII] și 213 [sat părăsit]; AMO, 1941, p. 547; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Coșuștei* (M. O., 1961, nr. 7—9, p. 489—490) [pisanie, descriere]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

M M-REA POIANA, jud. Prahova (Adormirea, construită de spătarul Toma Cantacuzino, sfârșitul sec. XVII — începutul sec. XVIII, ante 1711¹²⁷, reparată la 1785, avariata de cutremur la 1802 și 1838, reparată de marele ban Mihai Ghica la 1841; bis. a fost pictată inițial de zugravul Pîrvu Mutul, pictura a fost refăcută la 1940; din casele m-rii, acum în ruină, se păstrează doar pivnițele; casele au fost reparate în 1861; zidul de incintă și turnul de intrare sînt și ele ruinate; m-rea a fost metoh al m-rii Pantelimon din București)¹²⁸.

Genealogia Cantacuzinilor, p. 352 [despre ctitorie, ante 1711]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 72, 87, 229; Gălășescu, *Eforia*, p. 218 [doc. 1752, închinare la Pantelimon], și 946, 965; Ionașcu I., *Documente bucureștene privitoare la proprietățile m-rii Colțea*, Buc., 1944, p. 118 [doc. 1731, prin care m-rea este despărțită de m-rea Sinaia „ca să se poată chivernisi mănăstirile mai bine”]; Iorga N., *Meșteri din alte vremi* (L.A.R., 1899—1900, p. 687—689) și Iorga N., *Scrisori și zapise de meșteri români*, Buc., 1925, p. 42—45 [contractul lui I. Ratner, 1785, pentru refacerea m-rii]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 133 [m-re și capelă]; Fotino III, p. 155; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 124; VII, p. 308 [reparații, școală]; X A, p. 17, 184; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 79, 193 [doc. 1803 și 1837, arderea m-rii]; A.P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 422 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșiiilor];

Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 198—199; *Dict. Prahova*, p. 371; *Dict. Rom.*, Rom., V, p. 28 [pisanie, 1841]; Anuar 1909, p. 109; Iorga N., *Cum se poate descoperi o mănăstire* („Ramuri,” XVII, 1923, p. 441—443); Idem, *Istoria românilor în chipuri și icoane*, p. 283 [despre refacerea m-rii]; R.I., 1924, p. 62 [inscripții]; Pavlov P., *Poiana-Cîmpina-Prahova* (G.M., VII, 1930, nr. 226);

Bădiceanu Dim., *M-rea Poiana-Prahova*, Buc., 1938, 29 p. (din B.O.R., LVI, 1938, p. 205—229) [istoric documentat, listă de egumeni, avere, cărți vehi]; A.R., 1940, p. 113—114; Bobulescu, *Zugravi*, p. 11—12; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 137); Grigorescu Ioniță, preot, *Sinodicul schitului și comunei Poiana din jud. Prahova* (ms. în arhiva bisericii). POIANA CÎMPINEI, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi-Bobolia, 1830—1831 sau 1836, construită de egumenul schitului Predeal, reparată 1864; fost metoh al schitului Predeal)

Pavlov P., *Poiana Cîmpina* (G.M., VII, 1930, nr. 226, p. 2—3); Anuar 1909, p. 109; *Dict. Rom.*, I, p. 482 [bis. din 1838].

POIANA LACULUI, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX¹²⁹, reclădită de zid la 1885—1891).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 36—37; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 286.

POIANA LUNGĂ-Dîmbovița (bis. Adormirea, 1814—1819, reparată 1869 și bis. Sf. Nicolae, 1852—1853).

Anuar 1909, p. 52; A. Rom., 5 febr. 1858, supl. 19 april 1858 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1531 ?].

POIANA MARE, com. Morunglavu, jud. Olt (M bis. Sf. Paraschiva, construită de Pătru ceauș, zugrăvită 1833, reparată 1901).

„Renașterea”, 1944, p. 14 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 213—214; AER, 1921—1925, p. 552—553; AMO, 1941, p. 632; *Documente* indice XVI.

POIANA MARE, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. de zid Sf. Voievozi, 1849, reparată 1902, 1917, și 1936).

„Oltenia”, I, 1940, p. 13; AMO, 1941, p. 276; Popescu, *Învelișurile*, p. 98; Anuar 1909, p. 165; Buzatu D., *Toponomie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [bis. de lemn la 1845].

M SCHITUL POIANA MĂRULUI (sec. XVIII, circa 1730, ars 1771, refăcut 1781—1784; bis. mare, Toți sfinții, de lemn, 1810—1812 și bis. mică, Nașterea Maicii Domnului)¹³⁰, satul Jitia de Sus-Rm. Sărat. Vezi și schitul Jitia.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1*, Mitr. Țării Rom., Buc., 1961, (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [48 doc., 1541—1863]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3*, Ep. Buzău, Buc., 1958 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 207; VII, p. 320; VIII, p. 318—320; X A, p. 16, 81—83; R.I., XI, 1925, p. 251 [schitul ars la 14 april. 1771]; Comănescu M., *Din documentele m-rii Poiana Mărului* („Îngerul”, I, 1925, nr. 9—10, p. 19—21). [despre arderea schitului, 1771]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; *Diata starețului Vasile (Uricarul, XIV, p. 308—312)* [din 1764, după Al. Pelimon, *Memoriu*, p. 51—60]; Săndulescu Al., *O colecție de hrisoave* („Îngerul”, XVI, 1944, nr. 7—12, p. 32—37) [3 doc., 1785—1803] Filitti, *Inventarul*, p. 6—8; Mironescu Ath., *Istoria m-rii Cernica*, p. LIV [doc. 1827, metoh]; A.C., 1868, p. 11;

Pelimon Al., *Catastrofa întâmplată boierilor în muntele Găvanul la 1821*; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 211—212; *Dicț. Rom.*, IV, p. 295 [inscripții]; Popescu-Ciocănel, *M-reă Găvanul, com. Cîmpulunganca, Corbu, Jitia, Odo-beasca*, Ploești, 1898, p. 35; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 125;

Noapteaș C., *M-reă Poiana Mărului*, teză de licență, 1929; Moșescu O., *Rm. Sărat*, Buc., 1931, p. 77; Teofil ieremonah, *Sf. schit Poiana Mărului* (G.M., XI, 1933, nr. 341); Sava A., *Contribuții la istoricul bisericii vrîncene* („Milcovia”, II, 1931, vol. II, p. 24—25); Popescu Bănică (prezentare în „Milcovia”, 1933, p. 132—135); Tărlă Zosima, *Istoricul (monografia) m-rii Dălhăuți*, Cernica, 1932, 63, p. [și despre m-reă Poiana Mărului]; Anuar 1909 p. 260;

Saegiu Dimitrie, *Carte de hotărnicie a moșiei Toropălesci situată în jud. Rm. Sărat.*, Buc., 1892, p. 4 [doc. 1778 despre arderea schitului Poiana Mărului]; Zamfirescu Al., *Note despre schitul Poiana Mărului* (A.T.G., caietul 7, mart.-iunie 1930);

Bezviconi G., *Călători ruși*, p. 348; Ciocănel Gh., *M-reă Poiana Mărului* (V.B., I, 1894, nr. 24, p. 5); Toma Dobre, *Poiana Mărului* („Muguri”, IV 1925, nr. 1—2);

Constantinescu Horia și Gabriel Cocora, „*Poiana Mărului*” (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 466—500) [istoric, descriere, despre ctitori și averea schitului; legăturile sale cu schiturile din jur: Bontăști, Valea Neagră, Ciolanu etc., stareții schitului, importanța schitului ca centru monahal etc.]; Constantinescu Horia, preot, *Bis. fostei m-ri din Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 52) [cîteva note sumare]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 13, 17, 21, 34, 41 passim [despre cele două bis. de lemn];

Iorga N., *Vechile biblioteci românești* (F.D., I, 1907, nr. 2, p. 65—71); Tocilescu, *Catalogul*, p. 111, 119, 120, 126, 127—128, 129, 131, 139, 141; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice).

SCHITUL POIANA RUSULUI, vezi Rogozu.

POIANA-SECIURI, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1740, ruinată la 1909; cruci din 1831 și 1835 la Stejaru)

Bauer, p. 215; „Renașterea”, 1944, p. 366 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 177; AMO, 1941, p. 390 [bis. de lemn Adormirea — Stejaru, 1812].

POIANA DE SŪS-OLT (bis. Sf. Dumitru, 1813).

AMO, 1941, p. 276.

M CETATEA POIENARI (Căpățineni, Cetatea Argeșului sec. XIII—XIV, refăcută de Vlad Țepeș), satul Căpățineni-Ungureni, com. Arefu, jud. Argeș.

Documente, XV—XVI (indice) [cetatea amintită de la 1481, când apare ca martor în sfatul domnesc un pircălab de Poienari]; *Istoriile*, p. 15—16; *Istoria Țării Românești*, p. 4 și 205; B.O.R., 1890, p. 719 [descriere, 1747]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 322—323; C. Rom., 1845, p. 363—365 [impresiile de drum ale lui C. Bolliac]; A. S., 1860, trim. II, p. 39—40 și M. Of., 1861, p. 756 [descrierea cetății]¹³¹; Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 93—98; *Monumente istorice ale României* [foto]; „Arhitectura” I, nr. 1, p. 42—43 [descriere];

Apostolescu N. I., *Cetățuile lui Negru vodă și a lui Țepeș. Volurile romane; brasde și troiene. Sisteme de apărare în trecut*, Buc., 1910, 27 p.; Lapedatu Al., *Două vechi cetăți românești. Poienarii și Dîmbovița* (BCMI, III, 1910, p. 177—189) [Aceasta e „Castrum Argias”, din 1330; istorie, vezi și bibliografia din note]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 135—146 [după BCMI]; *Ruinele cetății lui Țepeș* („Prietenul nostru”, I, 1911, nr. 5, p. 77—78); Stahl H., *Cetatea lui Țepeș (Poenari)* („Neamul rom.” nr. 207—210, din 11—15 sept. 1921); BCMI, 1917—1923, p. 11, 15 [foto, plan]; Husar Al., *Dincolo de ruine. Cetăți medievale*, Buc., 1959, p. 36—47 [istoric, descriere, cetatea Argeș-Poienari]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109, 111; Andreescu D.N., *Cetatea lui Țepeș de la Căpățineni, pe riul Argeș* (B.S.G.R., VIII, 1887, trim. 2, p. 150—156) [descriere, legenda cone struirii]; Bilciurescu Liana, *Cum restaurăm monumentele istorice? Monumentel-rupestre* („Contemporanul”, 6 ian. 1967), Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice); POIENARI — Argeș (bis. sec. XVII)¹³². Vezi și Corbeni și Ceaurești.

B.O.R., 1921, p. 685 [3 bis. de lemn la 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25 [bis. de zid Sf. Îngeri și bis. de lemn Sf. Paraschica] și p. 10 [bis. de lemn Sf. Ștefan]; B.C.I., IX, 1930, p. 113 [bis. de lemn Sf. Paraschiva-Poienărei, 1706]; AEA, 1929, p. 76 și 110 [bis. din 1812]; Anuar 1909, p. 286 [bis. nouă]; *Indice cronologic nr. 23; Documente*, indice sec. XVI și XVII.

POIENARI-Dîmbovița (han mare sec. XIX. Vezi și Poienari-Prahova. V. Rom., 1851, p. 112.

POIENARI-Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Barbu Poenaru sluger, 1787).

BCMI, XXII, 1929, p. 138 [inscripții].

POIENARI (Poeni) — Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1728, construită de Alex. Sturzu și Ion Dobrescu).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 459; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 389 [bis. Sf. Voevozi, renovată 1894]; Ștefulescu *Gorjul*, p. XXV—XXVII [Poienile = Poienari, sat dispărut]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [Poeni]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice). POIENARI ENUȚĂ, com. Poenari, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, ante 1810, reparată 1892). Vezi și Ulmeni.

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 26 [bis. Sf. Nicolae]; Radu G.T., *Bisericile din jurul Floreștilor*, p. 120; Anuar, 1909, p. 82; A. Rom., 1858 mai 3 [arendarea moșiei P.]

POIENARI-ORNEȘTI-Ilfov (casă boierească și han, sec. XIX). Vezi și Hornești.

V. Rom., 1850, p. 8; Bauer, p. 153—154 [P. și O., fără bis].

POIENARI-Muscel (cruce sec. XVII)¹³³.

Indice cronologic nr. 9 și 19 [doc.].

POIENARI (Burchi și Apostoli¹³⁴), jud. Prahova (bis. Adormirea-P. Apostoli, 1820—1823, reparată, 1870, reclădită 1900; bis. Sf. Nicolae — P. Vechi, 1744—1745, în ruină la 1909)¹³⁵. Vezi și Poienari-D-ța.

Bauer, p. 162 [P. Apostoli și Rari?, bis. și casă boierească]; *Dict. Rom.*, V, p. 21; Anuar 1909, p. 102; A. Rom., 27 iulie și 7 aug. 1857 [P. lui Burchi de arendat]; *Documente agrare* p. 386 [doc. 1741, satul P. al lui Apostol pîrcălab de curte]; *Documente*, indice XVI [Poienari = Poiana].

POIENARI, jud. Vâlcea (bis. Sf. Voievozi-Mierea, 1841, reconstruită 1924—1934).

Episcopia Rîmnicului, p. 365—367; Popescu, *Biserici*, p. 123—124 [la 1840 bis. din 1560?, preînaltă la 1825 de popa Nițu Vlădimirescu și alții]; Anuar 1909, p. 223, AMO, 1941, f. 757; A.O., 1942, p. 172 [cat. 1834].

SCHITUL POIENARI-Vlașca¹³⁵ bis.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 170 [mențiune]; Bauer, p. 168 [bis. Poienari de Jos]; *Documente agrare*, p. 316—317 [doc. 1726, P. Teleorman, sat al m-rii C. de Argeș].

POIENI-Argeș (bis. sec. XVIII). Vezi și următorul.

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808].

POIENIȚA jud. Argeș (bis. Sf. Gheorghe 1820—1823, reparată 1878).

Anuar 1909, p. 286; AEA, 1929, p. 108.

POJAR, jud. Gorj¹³⁶ (bis. de la începutul sec. XIX, ante 1818). Vezi și Strîmba.

Săvoiu Em., *Însemnări culese din cărți bisericești vechi gorjene* (A. O., XXI, 1924, p. 203); Anuar 1909, p. 18 [bis. în stare rea] și 182 [bis. Sf. Voievozi-P. de Jos]; AMO, 1941, p. 391; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1516].

POJOGENI, jud. Gorj (culă din 1834—1838, dispărută; M bis. Sf. Gheorghe, construită de Ioan Scrădeanu, C-tin Bobincă și alții, ale căror portrete se păstrează în biserică; 1834—1838, reparată 1877; cruce sec. XVIII (?) și M bis. de lemn Sf. Voievozi din cimitirul Dealul Ocii, 1797. Vezi și Comănești.

Ștefulescu Al., *Din trecutul Gorjului*, p. 132 [descriere culă]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XVI—XVII, p. LXVIII—LXIX [culă] și 331—332; Antonescu Teohari, *Culele sînt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—506, 578—586); Tzigara-Samurcaș Al., *Arta în România*, p. 13, 18, 20 [foto, descriere, plan culă]; Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 13 [culă]; Drăghiceanu V., *Monumente istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 105—107) [cruce, culă și biserică]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. CDXLIV); „Renașterea”, 1944, p. 464 și 544 [la 1840 bis. Adormirea, 1760 și două bis. de lemn: Sf. Îngeri-mah. de mijloc, 1769 și Sf. Ingeri-mah. de jos, 1800]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 203, 205; Popescu I. G., *Bis. de pe Valea Blahniței*, p. 185—187; Anuar 1909, p. 181—182; AMO, 1941, p. 392; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 229—232 [descriere culă]

POJOGI-Vâlcea (bis. Sf. Treime, construită de stolnicul C-tin Borănescu, 1820, reparată 1867 și 1899).

Răuțu, *Monografia*, p. 97; Popescu, *Biserici*, p. 42—43 [la 1840 și patru bis. de lemn; Sf. Nicolae-Mișulești, 1632 (?), Sf. Paraschiva-Motîrcești, 1717,

Sf. Nicolae-Furnești, 1832, și Sf. Dumitru-Florești, 1793]; Anuar 1909, p. 228; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 30.

POLICIORI (Policioaia), com. Scortoasa, jud. Buzău (bis. și școală, începutul sec. XIX a lui Iordache Filipescu biv vel vornic).

Bauer, p. 120 [fără bis.]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 97—98 și XII, p. 97—98 [doc. 1820]; Anuar 1909, p. 252; AE B 1926, p. 26 [bis. de lemn, f. veche]; *Indice cronologic* nr. 3; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1554—1557].

M M-REA POLOVRAGI (m-rea de la Braniștea Semănată, Adormirea, prima construcție de la începutul sec. XVI, probabil 1505; reclădită de Danciu Piriianu logofăt din Milești la 1647—1648¹³⁷; terminată, bis. zugrăvită și făcut pridvor de egumenul Ioan de la m-rea Hurezi în timpul domniei lui Constantin Brîncoveanu, 1698—1703¹³⁸; restaurată de C.M.I., 1935—1939; M bolnița Sf. Nicolae, construită la 1731—1732, de egumenul Lavrentie, zugrăvită 1738; chiliile refăcute parțial 1854; se păstrează zidul de incintă, clopotnița, stăreția și chiliile; unele clădiri gospodărești refăcute la 1952. M-rea, fiind întărită, a fost folosită ca bază de operații de Tudor Vladimirescu. M-rea a fost metoh al m-rii Hurezi, în grija căreia a dat-o C. Brîncoveanu; M cruce din 1795—1796, în apropierea m-rii, ridicată de Ursache, vătaful plaiului Novaci), com. Polovragi, jud. Gorj.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176 [m-re nouă și bis. de lemn]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917; Arh. St. Buc., *Indice cronologic* nr. 17, Buc., 1950 [495 doc., 1502—1860]; B.O.R., 1891, p. 696—699 [doc. 1693]; Bolliac, *Monastirile Brîncovenesci*, p. 172 [doc. 1711, reparații]; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 435 [același document]; *Documente agrare*, (indice); Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 85—86; VI, p. 166; VIII, p. 371; X A, p. 15; Tunusli, p. 176; Bauer, p. 210 și A.O., III, 1924, p. 412; Fotino, III, p. 175; Ionașcu I., *Istoricul m-rii Hurezi* (A.O., 1935, p. 434—437) [catastih, 1791]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 88—91 [catastih de avere, 1791] și 134 [bis. m-rii arsă de cîrjalii]; Vezi și passim; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 201—207 și XV, p. 329 [m-rea arsă la 1802]; Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [arderea m-rii, 1802]; A.O., 1936, p. 424 [reparații]; Geanoglu — Lesvioldax, *Istoria bisericii*, p. 546 [explicarea numelui];

Antoniou, *Album*¹³⁹, partea I, pl. 36; *Vederi din Gorj*; A.S.T.R., IV, 1906, p. 32;

„Albina rom.”, 1845, p. 361—363 [descriere m-re]; A. Rom., 21, 29 aug., 4 sept. 1857 [arendarea moșiilor m-rii]; Alexandrescu Gr., *Polovraci* (F.M.L., IX, 1846, p. 28—29); Idem, *Polovragi* („Noua bibliotecă populară”, I, 1889, p. 124—126); idem, *Memorial de călătorie*, p. 74—76; *Monumente naționale*, II, p. 220—221 [descriere, istoric, despre reparațiile necesare]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LV, 141—156 [inscripții, despre ctitori, și foto]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 99; Lecca, *Familiiile boieresti*, p. 387—389 [fam. Piriianu]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 248—249; *Episcopia Rîmnic*, p. CII, CIV, passim; AER, 1900, p. 31—32;

Ștefulescu Al., *Monastirea Polovragi* („Jiul”, I, 1894, nr. 5, p. 7—12+3 planșe) [desen m-re și portrete ctitori];

Ștefulescu Al., *M-rea Polovragi*, Buc., <f. a.>, 32 p. [istoric, inscripții, descriere, doc. despre ctitori]; Ștefulescu Al., *Polovragi*, Tg. Jiu, 1906, III + 158 p. + 16 pl. + 1 h; Bărcăcilă Al., *Însemnări de drum prin Gorjiu* (A.O., III, 1924, p. 468—469); AER, 1921—1925, p. 590—591; A.O., 1923, p. 133 și 1926, p. 128—129; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriece* (BCMI,

1926, p. 103—104) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 261, 283—284); Obedeau C.V., *Danciu Pîrîianu* (A.O., 1928, p. 118—120); Meteș, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 52, pl. CXXVII—CXXXIII);

Atanasescu I. L., *M-reă Polovragii* („Ion Maiorescu”, II, 1932, nr. 3—4, p. 57—71 și nr. 5—6, p. 60—63) [istoric, inscripții, descriere, foto, despre ctitorii]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 63—64) [inscripții, ctitorii, foto, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 65—66; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 137;

Brătulescu V., *M-reă Polovragi* (BCMI, 1940, p. 5—34+6 planșe) și extras, Buc., 1940 [inscripții, descriere, încheșuri a picturii, foto picturi și planuri]; AMO, 1941, p. 861—864; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 52—55 [din AMO]; Popescu-Cilieni, *M-reă Polovragi* („Renașterea” XXIII, 1944, nr. 4—5, p. 206—208) [istoricul m-rii]; Popescu, *Învelișurile* p. 45, 59;

Moiescu G., *Tricentenarul m-rii Polovragi* (M.O., 1954, p. 624—626); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218); Voinescu T., *Elemente realiste* (ibidem, p. 76); *Arta feudală*, p. 217; Brătulescu V., *Zugravul Constantinos* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 688—698); Andreescu Ștefan, *Data zidirii Polovragilor* (M.O. XV, 1963, nr. 11—12, p. 922—925) [1647];

Andreescu Ștefan, *Ctitorii de la Polovragi* (M.O., 1964, nr. 3—4, p. 231—235) [crede că a fost clădită la 1505]; Sacerdoțeanu Aurelian, *Constantin Brîncoveanu și ctitoriile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 726) [pisania, 1703]; Bulat T.G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brîncovenesci oltene* (ibidem, p. 753) [doc. 1711, despre repararea m-rii]; Andreescu Ștefan *O mențiune privitoare la episcopul Climent al Rîmnicului* (M.O., 1965, nr. 7—8, p. 631—632) [din pomelnicul m-rii]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84;

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 120 [cruce de argint, 1662—1663] (și indice); Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 157—158, 194.

POLOVRAGI, jud. Gorj (la 1840, bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de căp. Șerban Măgheriu, 1806).

„Renașterea”, 1944, p. 208—209; Anuar 1909, p. 182 [aceiași bis.]; AMO, 1941, p. 392 [bis. Sf. Dumitru, 1921]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1480]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 143—145 [doc. despre sat]. POMETEȘTI, com. Țandăra, jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, sec. XVIII)

„Oltenia”, XI, 1944, p. 167 [catagraf. 1831]; Anuar 1909, p. 152; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 169 [satul amintit la 1605].

SCHITUL POMETUL BROȘTANULUI (sec. XVIII, dispărut).

Săndulescu M., *O colecție de hrisoave* („Ingerul”, XVI, 1944, nr. 7—12, p. 36) [doc. 1783]; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 488.

PONORELU (dispărut, fost în r. Baia de Aramă, Vezi și următorul).

A.O., 1939, p. 446—448 [doc. 1595]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484).

PONOARELE — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1841).

Anuar 1909, p. 181.

PONOARELE, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Niculae, 1766). Vezi și Proietști.

Anuar 1909, p. 201 [P.-Mehedinți]; AMO, 1941, p. 532; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 300) [însemnări] vezi și M.O. 1964, nr. 1—2, p. 75; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 402—404; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 107 (vezi și indice).

POPEȘTI-Argeș (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Paraschiva) ¹⁴⁰. Vezi și Gălăești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 38 și 71 [fost Vlașca]; M.O., 1961, nr. 5—6, p. 402 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 61 [bis. din 1866—1869] și 108 [bis. din 1910]; Anuar 1909, p. 286—287.

POPEȘTI — Gorj (bis. sec. XVIII). Vezi și Sănătești.

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1942, p. 203 [însemnări]; Anuar 1909; p. 182; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Gorjul*, p. XXIII — XXV [Logrești = Popești, dispărut].

POPEȘTI, jud. Ilfov (fost Vlașca) (M bis. Sf. Treime, construită de Cîlstea Popescu mare vistier, 1688—1689, a cărui numeroasă familie este zugrăvită în tinda bisericii; turla, căzută de cutremur, reclădită de lemn după 1838 de Petrache Prejbeanu serdarul și refăcută de zid de C.M.I. cu ocazia restaurării din 1910).

Bauer, p. 163 [bis. sec. XVIII] și p. 164 [bis. de piatră și case boierești]; BCMI, I, 1908, p. 181; Lapedatu Al., *Inscripțiile de la bis. din Popești — Vlașca* (BCMI, IV, 1911, p. 148—149); Iorga N., *Inscripții* (R.I., XV, 1929, p. 269—270); BCMI, V, 1912, p. 41, 187; ACMI, 1914, p. 69 [reparații]; Trajanescu I., *Bis. din Popești — Vlașca* (BCMI, IV, 1911, p. 115—118; și V, 1912, p. 47—48) [descriere, inscripții, despre restaurare]; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 181—182; Iorga N., *Popeștii pe Argeș, Cîteva note* (BCMI, XXII, 1929, p. 70) [descrierea tablourilor]; Florescu G. D. și Cantacuzino G., *Bis. din Popești — Vlașca, 1688* (BCMI, XXIV, 1931, p. 40—42) [inscripții, descriere portrete și icoane vechi]; *Documente*, indice sec. XVI — XVII;

Iorga N., *Istoria românilor*, VI, fig. 28; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 71 [P. — Vlașca] ¹⁴¹; Anuar 1909, p. 136—137; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 235 [doc. 1784, Popești de Jos].

POPEȘTI, com. Gălbinași, jud. Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, 1660, construită de Radu Popescu și alții — după părerea lui V. Brătulescu și de Antonie vodă din Popești — restaurată de C. Bărcănescu, 1800, în ruină la 1909) ¹⁴².

Crețeanu R., *O pretinsă ctitorie a lui Antonie vodă : biserica din Popești — Gălbinași, reg. București* (G.B., 1958, nr. 8, p. 752—753); Popescu N., *Catagrafia*, p. 18 [bis. pustie, Popești — Vasilați]; Anuar 1909, p. 82 [bis. Sf. Nicolae]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 57; A. Rom., 1858 mai 14 și urm. [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 17 și 18* [doc.].

POPEȘTI, com. Bălțați, jud. Olt (bis. Intrarea în biserică, 1819—1821, reparată 1904).

Anuar 1909, p. 294.

POPEȘTI, jud. Prahova ¹⁴³ (ruinele caselor boierilor Negoești și bis. Sf. Apostoli, 1835—1836, reparată 1896).

Bauer, p. 137 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 109; R.V., 7 sept. 1914, p. 1; Brătianu N.D., *Carte de hotărnicie pentru moșia Popeștii din plasa Cricovu — Podgoria, districtul Prahova, proprietatea d-lui subloc. Al. N. Steriadu*, Buc., 1892, 25 p. [se rezumă numeroase doc. mai vechi]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1602]; *Indice cronologic nr. 20* [P. — Saac].

POPEȘTI — Rm. Sărat (bis. Adormirea, 1817, reparată 1856 și 1899).

Anuar 1909, p. 264; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 58 [mențione bis., 1804].

POPEȘTI — Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn; Sf. Nicolae, făcută de Ion Ciuciu și Barbu Simionescu, 1780, construită de zid 1872 și bis. Sf. Ingeri — Siliștea Veche, construită de locuitori 1800) ¹⁴⁴.
Vezi și Gorunești.

Bauer, p. 202 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 85; Anuar 1909, p. 223; AMO, 1941, p. 721; *Dict. Rom.*, V, p. 50 [pisanie 1889]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 43 passim [bis. din 1752]; *Documente*, indice sec. XVII. POPEȘTI — Ohaba Mare (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1831, reparată 1889). Vezi și precedentul

Anuar 1909, p. 199.

POPEȘTI, vezi Stoilești, Văleni, Bleici, Tunari.

POPI — CORNETU — Vilcea (cruce din 1776—1777).

M-REA POPÎNZĂLEȘTI (Vîrtopu, Sf. Nicolae, construită de Ioan monahul, fost Hamza Popînzălescu, ante 1678¹⁴⁵, refăcută 1799 și 1853¹⁴⁶; fost metoh al ep. Rîmnic), jud. Dolj.

B.O.R., 1888, p. 616 [avere, 1786]; Hurmuzaki, VI, p. 453; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 235 [doc. 1813]; „Renașterea”, 1944, p. 88 [catagr. 1840]; Bauer, p. 198; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 446 [starea bisericii]; A.C., 1868, p. 25; AER, 1900, p. 38; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 274; *Episcopia Rîmnic*, p. 69, 164—165, 388—390; Odobescu, *Antichitățile*, p. 28, 178—179; Anuar 1909, p. 214; *Monografia jud. Romanați*, p. 460; AER, 1921—1925, p. 555; BCMI, 1934, p. 115 [pisanie 1853]; Donat, *Fundațiile*, p. 82; AMO, 1941, p. 640; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Popescu-Cilieni, *O catagrafie a ep. Rîmnicului* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 136—137) *Indice cronologic nr. 4* [doc.]; M.O., 1968, nr. 5—6, p. 415 [doc. 1858, metohul Popînzălești].

POPIȚA, vezi Mateești.

PORCAȘA (acum Dealul Pomilor), com. Ploștina, jud. Gorj (bis. de lemn Nașterea St. Ioan, 1807—1809?, în ruină; clopotnița din 1840 1850, construită de preotul Ion Stănciulescu, cu pictură interioară și exterioară, este M; ușile împărătești ale bis. din 1883).

Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 1—2, p. 44—45) [despre clopotniță]; Idem, *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 304 și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75); Anuar 1909, p. 200.

PORCENI, com. Simbotin, jud. Gorj (două bis. de lemn: Sf. Voievozi — P. Birnici, numit acum Pleșa, 1823—1824 — data unei inscripții, și Sf. Andrei — P. Moșneni, numit acum Gornăcelul, construită de Andrei schevofilax 1812 sau 1826, reparată 1918, ambele M).

Indice cronologic nr. 4; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1514]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 468 [doc. 1632]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); A.O., 1937, p. 328 [hotărnicie, 1755]; „Renașterea”, 1945, p. 186—187 [cat. 1840]; Bolliac C., *Excursiune archeologică din anul 1869*, Buc., 1869, p. 63 [ruinele bis., m-rea Vișina?]; Romniceanu I., *Carte de hotărnicie pentru moșia Porceni, jud. Gorj, plaiul Vulcan, com. Cartiu . . .*, Buc., 1897, 16 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Dict. Rom.*, V, p. 56 [despre ruina numită Cetatea]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 404—405 [bis. de lemn Sf. Andrei, 1826 și bis. de lemn Sf. Voievozi, veche]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 117—119 [bis. de lemn, descriere, plan].

POROINA, jud. Mehedinți (cruce din sec. XVII¹⁴⁷ și bis. Sf. Apostoli, 1815—1841).

Bauer, p. 225 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 201; AMO, 1941, p. 532—533; *Documente*, indice XVII [localizare probabilă]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 542—543 [P. Mare].

POROINIȚA, com. Rogova, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, construită de protopopul Ioan Untaru, începutul sec. XIX, zugrăvită la 1822, de jupan Lepădat, reparată 1924.

Anuar 1909, p. 201; AMO, 1941, p. 557; Săndulescu-Verna C., *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renașterea”, 1936, p. 365—367); *Documente*, indice XIII — XVI [satul amintit de la <1399>].

PORTĂREȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi și Sf. Treime, de lemn și paiantă, 1827, refăcută 1850—1851, renovată 1913—1916). Vezi și Giurgîța.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 439; *Dict. Rom.*, III, p. 540—541 și V, p. 60 [pisania, 1851]; AMO, 1941, p. 279.

PORUMBÎȚA, vezi Gura Sărății.

PORUMBRENI — Vlașca ¹⁴⁸ (dispărut).

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 326 [satul era al lui C. Brîncoveanu] *Documente agrare*, indice [sat dispărut]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499).

POSADA, vezi schitul Lespezi.

POSEȘTI, jud. Prahova (la 1824 bis. de lemn Adormirea; la 1842, două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Voievozi). Vezi și schitul Bodești.

Iorga N., *Bis. dîmbovițene* (BCMI, XXXII, 1939, p. 44) [piatră de mormînt, 1783]; Obrocea Ene, *Monografia com. Posești* (C.P., I, 1939, nr. 1, p. 161—180 și 192); Eufrosin G. Corneliu, *Posești jud. Prahova. Monografie științifică. Așezare geografică, clima, pămîntul, apele, animalele și plantele*, Buzău, 1938, 76 p.; Anuar 1909, p. 109—110 [bis. Adormirea 1833—1835 și bis. de lemn Sf. Voievozi, 1732—1733]; A. Rom., 13 febr. 1857 [moșia P. — Ialomița de arendat]; Crețeanu, *Biserici de lemn*, p. 32, 36, 43 [bis. din c. 1750;].

POSOBEȘTI, vezi Odăile.

POSTĂVARI, com. Ștubei — Orăști, jud. Ilfov (bis. Sf. Voievozi și Sf. Nicolae, 1841 ¹⁴⁹).

Anuar 1909, p. 80 [bis. din 1852—1854, aproape ruinată].

POTCOAVA, jud. Olt (la 1845 patru bis.: Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva, Intrarea în biserică și Sf. Paraschiva — Colțeașca).

Bauer, p. 187 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83—84; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 85 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 132—133 [bis. Adormirea — Meșinești, 1821 și alte două noi]; Anuar, 1909, p. 302; Constantinescu Ștefan, *Carte de hotărnicie a hotarelor moșiei Potcoava, partea d-nei Elisa Tonescu, situată în comuna Potcoava, plasa Mijlocu, jud. Olt*, Craiova, 1890, 10 p.

SCHITUL POTECA (Schei, Sf. Paraschiva, fost deasupra Văii Călugărești, a doua jumătate a sec. XVII ¹⁵⁰; ruine la 1913; fost metoh al ep. Buzău ¹⁵¹). Vezi și Podul Muncii și Scheau.

Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău, Buc., 1958 (indice)]; Tunusli, p. 173 [mențiune]; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, f. I) [fereastră]; *Dict. Rom.*, V, p. 65.

POTELU, jud. Olt (fost Romanăți (bis. sec. XVIII, apoi bis. Adormirea, 1843, reparată 1890 ¹⁵², 1926 și 1934). Vezi și schitul Crucișoara.

Anuar 1909, p. 214—215; *Monografia jud. Romanăți*, p. 354—355; AER, 1921—1925, p. 555; AMO, 1941, p. 641; Bauer, p. 194 [bis. sec. XVIII]; *Documente agrare*, p. 198, 222, 316 [sat al m-rii Bistrița]; *Indice cronologic nr. 6; Documente*, indice XIII — XVI [satul amintit de la 1493].

POTIGRAFU, vezi Crivina.

POTLOGENI — Pătroaia, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, construită de Cristache vistier și alții 1810, reparată 1912, zugrăveala refăcută în a doua jumătate a sec. XIX sau la 1910).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 81; Anuar 1909, p. 43 [bis. Sf. Nicolae — P. din Deal, în stare rea] și p. 51 [bis. Adormirea, 1810—1812]; Brătulescu

Victor, *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din r. Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 375—376) [descriere, inscripții]; Diaconescu Gh. Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 287—289) [descriere, inscripții, însemnări, fără a aminti de articolul precedent].

POTLOGENI, com. Tia Mare, jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845) ¹⁵³.
M.O., 1965, nr. 3—4, p. 294 [catagr. 1845].

POTLOGI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Dumitru, construită de Constantin Brîncoveanu mare spătar la 1683, reparată și pictată la 1901—1904; fresca originară a fost redescoperită și restaurată la 1945; palatul construit de C. Brîncoveanu la 1698 pentru fiul său Constantin; avariat în sec. XVIII—XIX și restaurat 1954—1959; ambele M. două hanuri sec. XIX) ¹⁵⁴.

Virtosu E., *Foietul novel*, p. 176, 178, 186, 188, 189; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 88, 89, 96 [zidirea palatului], 272 [doc.] (și indice); *Documente agrare*, p. 221 [doc. 1708, scris la conacul de la P.]; Sulzer, *Geschichte I*, p. 301 [descrierea palatului]; Vezi și Oniciu Grațiana, *Localități din jud. Ilfov*, Buc., 1935, p. 14 [trad. după Sulzer]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 47; Bauer, p. 157 [bis. de piatră]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 32—33; Idem, *De la palatul din Potlogi* („Arta română”, Iași, 1908, p. 74—77) [despre distrugerea zidurilor palatului]; Iorga N., *Un palat al lui Brîncoveanu* (F.D., I, 1906, nr. 1, p. 39—50, nr. 12, p. 112) [descriere, istoric, biserică și palat];

Drăghiceanu V., *Curțile domnești brîncovenesti, III Potlogii. Situație și istorie. Descriere. Mestieri și stil* (BCMI, III, 1910, p. 49—69) [istoric, descriere, despre asemănarea cu Mogoșoaia] (prezentarea lui N. Iorga, N.R.L., 1910, p. 561—562); R., *Palatul Brîncovenesc din Potlogi* („Albina”, 1910—1911, p. 33—34) [după BCMI]; BCMI, III, 1910, p. 140 [declarat monument]; Drăghiceanu, *În amintirea lui C. Brîncoveanu*, p. 72—78; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 164—170 [după V. Drăghiceanu]; Iorga N., C. Brîncoveanu, p. 49, 175, 177 passim; Drăghiceanu V., *Palatele domnești*, p. 8, 12, 14—17, 18, 20—24; Iorga — Balș, *Histoire*, p. 242; Balș St. *Restaurarea palatului brîncovenesc de la Potlogi* (A. R.P.R., nr. 2, 1955);

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 66; V. Rom., supl. 22 mart. 1857 [două hanuri de vânzare]; Anuar 1909, p. 52; BCMI, III, 1910, p. 56; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, 1913, p. 67—72 și anexe); A.O., 1932, p. 304; Balș G., *Arhitectura Sf. Munte*; Năstase D., *Restaurarea monumentelor de artă medievală în R.P.R.* (SCIA, 1960, nr. 1, p. 147, 160—161); Ionescu Gr. *Istoria arhitecturii*, II, p. 146—149, 168.

POTOCENI, com. Mărăcineni, jud. Buzău (bis. Sf. Impărați, 1725—1726).

AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 69; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

POTOPINU, com. Dobrosloveni-Romanați (bis. de lemn Sf. Grigore Decapolitul ante 1845) ¹⁵⁵.

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVII [cat în hotar cu Osica].

SCHITUL PRAHOVIȚA, vezi Provița.

PRĂJANI, vezi Slănic.

SCHITUL PREAJBA (începutul sec. XVIII ¹⁵⁶; pe locul său s-a ridicat bis. lui Hagi Stan Jianu paharnic din 1778—1779; fost metoh al m-rii Segarcea) com. Malu Mare, jud. Dolj, Vezi și următorul.

Donat, *Fundațiile*, p. 93—94; Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 50—51) [istoric] și p. 75—76 [2 doc., 1716—1725] ¹⁵⁷

PREAJBA, com. Malu Mare, jud. Dolj (bis. Sf. Ștefan și Sf. Gheorghe, construită de Hagi Stan Jianu mare paharnic, 1778—1779, reparată

1833 de Constantin și Teodor din Preajba; și casele familiei Jianu, sfârșitul sec. XVIII, ambele M).

Dict. Rom., V, p. 85 [pisania]; Bauer, p. 198; Iorga N., *Inscripții* (R.I., 1922, p. 80) [și portrete ctitori]; Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 391; IV, p. 123—124; VII, p. 34—35; Odobescu, *Antichitățile*, p. 129 [bis. din 1783, Pr. de Pădure]; Iorga, *Studii și doc.*, VIII, p. LII — LVI [despre ctitori]; p. 31 [doc. 1795], vol. XXV, p. 186 [doc. 1820];

Năsturel P. V., *Bis. din satul Preajba* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 1015—1018, XIII, 1909—1910, p. 219—221) [descriere, inscripții, despre ctitori și foto]; ACMI, 1914, p. 100—101 [descriere, inscripții, foto]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 47) [și pomelnic, portrete ctitori]; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VI, 1913, p. 67—72, f. II, III și VI); Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 67; Dtăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 112—115) [inscripții, ctitori, descriere, foto, casa Jianu și biserică]; Donat I., *Cîteva școli de sat în Oltenia înainte de 1800* (A.O., 1931, p. 320—332); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 44, 62—63, pl. CXXV — CXXXIV); A.O., 1936, p. 465; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 221; Meteș, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 50, pl. XXV); „Oltenia”, II, 1941, p. 29; AMO, 1941, p. 280; Anuar 1909, p. 165—166; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [cat. 1845]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 215.

PREAJBA — Romanăți, com. Băbiciu (la 1840 bis. Nașterea lui Hristos, 1810, construită de logofătul Dinu Nicolae, refăcută 1892).

A.O., 1938, p. 360 [doc. 1818, unde se spune că moșiei Preajba îi zicea mai înainte Scărișoara și Băbiciu]; Bauer, p. 195 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 89 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 215; *Monografia jud. Romanăți*, p. 461 [bis. ruinată]; AER, 1921—1925, p. 555; AMO, 1941, p. 643; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [la 1845 bis. de lemn]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 455 [doc. 1838]; A. Rom., 9,13 nov. 1857 [arendarea moșiei]; Pascal M., *Carte de hotărnicie a moșiei Preajba, din jud. Romanăți, proprietatea prințului Alex. Bibescu*, Buc., 1900, 16 p. [se rezumă și doc. vechi]; *Indice cronologic nr. 4, 15* [doc.]; *Documente*, indice, XVI [P. de Pădure].

PREAJBA MARE, jud. Gorj (bis. de lemn Intrarea în biserică, 1819).

Anuar 1909, p. 182; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575].

SCHITUL PREAJMA DE LA CISLĂU — Saac (începutul sec. XVIII)¹⁵⁸. PREASNA NOUĂ, com. Gurbănești — Ilfov (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1860)¹⁵⁹.

Popescu, N., *Catagrafia* p. 62; Anuar 1909, p. 82; A. Rom., 23 sept. 1857; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 85 [originea numelui].

SCHITUL PREDEAL (Sf. Nicolae, bis. mică, construită de ieromonahul Ioanichie, 1774¹⁶⁰; bis. de lemn, arsă la 1788, refăcută de Ghenadie ieromonah; clopotnița din 1827; bis. mare, Nașterea Maicii Domnului, construită de starețul Ghermano cu ajutorul Sevasteiței Bujoreanu; schitul avariat la 1916—1918 și reparat 1924).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. I, Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 17*, Buc., 1950 [4 doc., 1812—1847]; Urechia, *Ist. rom.*, IX, p. 374; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 128 și 239 [doc. 1783, 1810]; *Dict. Rom.*, V, p. 92 [doc. din 1844]; „Gazeta Trans.”, 1844, p. 234—235 [știri despre schit]; Ghermano ieromonah, *Din schitul Predeal* (ibidem, 1845, p. 3); M.Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 201; Gibescu G. I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 132—133 [inscripții]; Pavlov, *Călăuza*, p. 25—26;

Tacu I. I., *Predealul cu împrejurimile. Monografie istorică, geografică*, Buc., 1927, 103 p. + 2 pl.; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 115—116; ACMI, 1942, p. 78 [restaurare]; 1943, p. 22; Brătulescu V., *Însemnări din cărți vechi* (G.B., 1959, nr. 5—6, p. 420).

SCHITUL PREDEALUL — Saac (începutul sec. XVIII) ¹⁶¹.

Indice cronologic nr. 16 [P. — Buzău].

PREDEȘTI, jud. Dolj (la 1845 două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Nicolae — mah. Dia).

A.O., 1927, p. 57—58 [doc. 1779—1783, hotărnicie]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; A. Rom., 7 sept., 16 oct. 1857 [arendarea moșiei]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc. 1668, P. — Mehedinți]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1589].

PREDEȘTI, com. Tinosu, jud. Prahova (bis. Sf. Treime, 1828—1829, reparată 1872).

Anuar 1909, p. 113.

PREJNA, jud. Mehedinți (M bis. de lemn Adormirea, făcută de Tudor Vladimirescu sluger, 1808, refăcută 1859 și refăcut pictura 1893; se păstrează catapeteasma de lemn din 1803). Vezi și Costești și Gornovița.

Documente privind răscoala din 1821 (indice); Bauer, p. 223 [fără bis.]; Aricescu C. D., *Notiță despre portretele lui Tudor Vladimirescu* (R.I.A.F., II, 1884, vol. III, p. 128); [și reproducere coloră a portretului]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 407—408; A.O., 1929, p. 255; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 511—512; Idem, *Domnul Tudor din Vladimir*, Buc., 1939, p. 36—37; Virtosu Emil, *Mărturii noi din viața lui Tudor Vladimirescu*, Buc., 1941, p. 2, pl. II, p. V—VII; AMO, 1941, p. 534; Oțetea A., *Tudor Vladimirescu*, Buc., 1945, p. 71—73 și fig. 2 din anexă; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 303—304) [însemnări] și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; Anuar 1909, p. 201; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1486]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 25.

PREJOI, com. Frățila, jud. Vilcea (la 1840, bis. de lemn Intrarea în biserică, construită de Radu Purcărin, C-tin Bălcescu și un alt Constantin, 1794, construită din zid 1886).

Popescu, *Biserici*, p. 122; A.O., 1942, p. 176 [cat. 1834]; Anuar 1909, p. 223; AMO, 1941, p. 717; *Condica metoașelor sfintei episcopii Râmnic. Metohu Gănescu din Craiova, Moșia Prejoi* („Oltenia”, III, 1942, p. 128 și urm.) [diverse doc. ref. la sat].

PREOȚEȘTI, jud. Vilcea. Vezi și Făurești.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1567]; Demetrescu M.V., *Două suraturi* (A.O., 1923, p. 209—214) [reproduce după C.L., XXIX, nr. 2 p. 199—204].

PREOȚEȘTI — BALOTEȘTI, jud. Ilfov ¹⁶² (bis. Sf. Apostoli, 1802, în ruină la 1909). Vezi și Petrești.

Bauer, p. 149 (bis. și casă boierească); Brătulescu, *Ilfov*, p. 33; BCMI, XXXII, 1939, p. 100; Anuar 1909, p. 68; A.G.R., 23 sept. 1864 [P. = Crețuleștii Noi]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

SCHITUL PRIBEGI — Ialomița (sfârșitul sec. XVII; construit de Barbu Bădeanu logofătul; același cu schitul Barbu?) ¹⁶³ (satul se cheamă acum Stejarul).

Bauer, p. 140 [bis. P. — Ialomița]; Anuar 1909, p. 64 (P. — Ialomița, bis. din 1851—1852). Vezi și schitul Barbu.

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970, p. 383—384 [doc. 1702, schitul Pribegi făcut de Barbu Bădeanu logofăt].

PRIBOIENI — Muscel, jud. Argeş (bis. Buna Vestire — P. de Sus, 1845, reparată 1902, bis. Naşterea Maicii Domnului — P. de Jos, 1851 şi M. crucea lui Negru vodă).

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 93; Rădulescu-Codin C., *Mircea-vodă Ciobanul*, în vol. *Din trecutul nostru Legende, tradiţii şi amintiri istorice*, Buc., <f. a>, p. 105—107 [publică un doc. din 1577 ref. la satul Priboiani]; Idem, *Monografia comunei Priboieni-Muscel*, C. Lung, 1904, 44 p. [despre biserici p. 36]; Idem, *Muscelul*, p. LV — LVI, LXXX — LXXXI; *Indice cronologic nr. 9, 10*; *Documente*, indice XVI şi XVII [satul amintit de la 1577].

PRIBOIU, com. Tătărani, jud. Dîmboviţa (bis. Înălţarea, 1831—1835, reclădită 1896—1909). Vezi şi Sturzeni ^{163bis}.

Panaiteşcu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviţei*, teză de licenţă, Inst. teologic Buc., ms. 1260, f. 91 [pisanie]; Anuar 1909, p. 52.

PRIGORIA, jud. Gorj (bis. sec. XVII ¹⁶⁴, apoi bis. Sf. Dumitru, Sf. Nicolae şi Sf. Împăraţi, construită de Anica Ruset, 1836, reparată 187 şi 1902—1906; cruce de piatră din 1764).

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; Ştefulescu, *Gorjul*, p. 377—379 [inscripţie, doc.]; „Renaşterea”, 1944, p. 370—371 [pisanie]; AMO, 1941, p. 394; Anuar 1909, p. 182; A. Rom., 8 oct. 1858, 28 ian. 1859 şi urm. [arendarea moşiei]; *Documente*, indice XIII — XVI şi XVII [satul amintit de la 1486]; Ştefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

PRISEACA, jud. Olt (bis. Sf. Dumitru, de lemn, începutul sec. XIX, rezidită 1864 şi bis. de lemn Sf. Ilie — P. de Sus, 1830).

Dicţ. Olt, p. 209 şi *Dicţ. Rom.*, V, p. 101—102; Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 89—90 [bis. de lemn Sf. Dumitr — P. din Vale şi Sf. Ilie — P. din Deal]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 (la 1845 aceleaşi biserici); Anuar 1909, p. 302—303; Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 16; AEA, 1929, p. 133.

PRISEACA, com. Dragomireşti, jud. Dîmboviţa (bis. Sf. Împăraţi, 1800, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 43—44.

PRISEACA — Băzgărei — Romanaţi (bis. de lemn Adormirea, 1806—1807, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 218.

PRISICENI — Vlaşca (bis. ante 1832) ¹⁶⁵.

Indice cronologic nr. 20 [doc.].

PRISLĂVEŞTI, vezi Şitoaia.

PRISLOP, vezi Băbana.

PRISTOL, jud. Mehedinţi (bis. Sf. Nicolae, sec. XIX, reparată 1892—1897, 1927—1929 şi 1937—1938).

Bauer, p. 224 [fără bis.]; AMO, 1941, p. 535; *Indice cronologic nr. 11*; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 522, 670—672; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1604, când era al m-rii Cozia].

PRÎŞCOVENI, vezi Pîrşcoveni.

PROFA (Profeni), com. Alumişu, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, zidită de popa Ioan, Voicu Căpăţînă şi alţii 1820, reparată 1896) ¹⁶⁶.

Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 87; Anuar 1909, p. 303; AEA, 1929, p. 150. SCHITUL PROFIR (ante 1638) ¹⁶⁷.

Indice cronologic nr. 3, Ep. Buzău (indice); Filitti, *Biserici şi ctitori*, p. 12. PROIENI — Vilcea (M bis. Toţi Sfinţii, construită de C-tin David Rîmnicănu, 1798, zugrăvită 1801—1802, amvonul făcut de Macarie monahul şi Iamandi din Rîmnic la 1817; bis. zugrăvită 1875, reparată 1936).

Dicț. Rom., V, p. 110 și II, p. 265 [pisană și despre o altă bis. veche]; A.O., II, 1923, p. 328—329 [inscripții]¹⁶⁸; Brătulescu Victor, *Bis. din satul Proieni, com. Călinești* (BCMI, 1934, p. 42) [pisană, ctitorii]; Neda M. I., *Pomelnicul bisericii noi din Proieni — Vilcea*¹⁶⁹ (A.O., 1942, p. 158—164); Popescu, *Biserici*, p. 25; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; Brătulescu, *Călimănești*, p. 50—52; Anuar 1909, p. 220; AMO, 1941, p. 701; Ștrempele, *Copiști de manuscrise*, p. 51.

PROIETEȘTI, com. Ponoarele, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Îngeri, 1792, reclădită apoi de zid).

„Renașterea”, 1944, p. 459—460; Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 300—301) [însemnări, despre ctitorii]; și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75.

PROOROCI (acum Ulmi), com. Milcov, jud. Olt (bis. Sf. Voievozi la începutul sec. XIX, 1816—1818, reparată 1880).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 [cat. 1851] Anuar 1909, p. 30; *Documente*, indice XVI și XVIII satul amintit de la 1539].

PROȘANICHIU — Ilfov (bis. de lemn Adormirea, sec. XVIII).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 79; *Indice cronologic nr. 1* [P. — Rasa].

SCHITUL PROȘIA (Intrarea în biserică, 1793—1796¹⁷⁰; dispărut, fost pe apa Vilsanului; fost metoh al m-rii Argeș).

Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 191, VII, p. 304, 315, 373, 424—425; M.C., 1915, p. 73—74 [doc. 1834]; Neda M. Ioan, *Contribuțiuni la istoricul desființatului schit Proșia din jud. Argeș* (R.I.R., 1937, p. 392—395) [și doc. 1795]; B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 44.

PROȘCA, com. Năeni, jud. Buzău (M bis. Sf. Treime, Schimbarea la față, Sf. Paraschiva și Sf. Nicolae, contruită de logofătul Manolache Proșcanu și soția sa la 1804 sau 1774?¹⁷¹; reparată la 1867, 1925 și după cutremurul din 1940; pridvorul adăugat ulterior; se păstrează parte din pictura veche deasupra cafasului). Vezi și Năeni.

Dicț. Rom., V, p. 111 [schitul Proșca — Năeni]; Anuar 1909, p. 250; AEB, 1926, p. 38 și 1928, p. 56 [bis. din 1804]; Constantinescu H., *Biserica din Proșca* („Îngerul”, XII, 1940, nr. 1—2, p. 109—112) [pisană, descriere]; „Îngerul”, XIV, 1942, nr. 10—12, p. 221 [pisană]; ACMI, 1942, p. 58; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1548 sub numele de Proșca].

PROȘSINGHEL, vezi Zamfira.

SCHITUL PROȘIȚA, jud. Prahova (Prahovița, Adormirea, construit de Ghermano ieromonah, mijlocul sec. XVII¹⁷², rezidită de Mihalache vâtaf de plai, arhimandritul Gheorghe și alții, 1834—1835 ca bis. a satului Proșita de Sus¹⁷³, reparată 1889; fost metoh la Vatoped¹⁷⁴ și la m-reă Sf. Gheorghe Nou?).

Hurmuzaki, XIV/1, p. 202—203 [doc., 1664]; Tunusli, p. 173; Bauer p. 138 [m-re și casă boierească]; Fotino, III, p. 155; Filitti, *Arhiva Contacuzino*, p. 193 [doc. 1838]; *Dicț. Rom.*, V, p. 113 [pisană, 1834]¹⁷⁵; A.C. 1868, p. 25; Anuar 1909, p. 110; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 25—26 [despre sat; două bis. la 1810].

PRUNARU, com. Asan Aga (acum Bujoreni)—Vlașca (bis. Toți Sfinții, construită de marele clucer Eftimie Răsuceanu, 1839, reparată 1891, 1906).

Brăila I., *Pisaniile de la 30 de biserici*, p. 26; Anuar 1909, p. 137.

PRUNDENI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1787, construită de Dușu ceaș și popa Barbu Mustățea, preînaltă 1815 de Ene Căli-

neanu și Nicolae Stoichină și bis. de zid Sf. Nicolae-Dăiești, 1811—1836, rezidită 1885).

Popescu, *Biserici*, p. 8; Anuar 1909, p. 229; AMO, 1941, p. 760—761 [și bis. Sf. Voievozi, reparată 1885—1890].

PRUNDU — Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX). Vezi și Pitești ¹⁷⁶.

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35; Anuar 1909, p. 287; AEA, 1929, p. 62 [bis. din 1876—1877].

PRUNDU — Ilfov ¹⁷⁷.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 51, 73, 89, 251 [P. — Vlașca]; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul P., r. Vidra, fost al boierilor Craiovești].

PRUNEȘTI — Gorj (bis. de lemn Sf. Dumitru, fostă Sf. Ioan, construită de Rădoi Danciu și C-tin Trandafir, 1822, renovată 1935).

„Renașterea”, 1944, p. 365; AMO, 1941, p. 431; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 373—374 [P. = Cincu].

PRUNIȘORI — Mehedinți (bis. din 1842, construită de Const. Glogoveanu clucer).

Iorga, *Situația Olteniei*, p. 346—347 [contract construirea bis., 1842]; Iorga N., *Scrisori și zapise de meșteri români*, p. 96—99 [același contract];

Anuar 1909, p. 196 [bis. nouă]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 567; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 81 <1593>.

PUCHENI — Muscel (bis. zugrăvită 1844).

Bauer, p. 162 [bis. și casă boierească]; *Dicț. Rom.*, V, p. 122; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXIII; Anuar 1909, p. 93 [bis. în reclădire]; *Documente*, sec. XVI, vol. V, p. 90 [satul amintit la 1582].

PUCHENI, jud. Dîmbovița (bis. Toți Sînții la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 155 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 24; *Documente*, indice sec. XVI [1564] și XVII [localiz. probabilă].

PUCHENI, jud. Prahova (bis. Sf. Gheorghe-Puchenii Marii, construită de Nicolae Niculescu căpitan și familia, 1858—1861, bis. Sf. Voievozi-Puchenii Mari ¹⁷⁸, 1742, reparată 1893 și M bis. Sf. Nicolae — Puchenii — Moșneni, 1818, zugrăvită 1862, reparată 1885—1890).

Bauer, p. 137 [bis. și casă boierească]; *Dicț. Prahova*, p. 474 și *Dicț. Rom.*, V, p. 123 [pisană, 1818]; ACMI, 1914, p. 15—16 [monument]; Brezianu Barbu, *Cea din urmă biserică pictată de Grigorescu* (SCIA, 1957, nr. 1—2, p. 255—276) [descriere, foto]; Georgescu D-tru, *Încă o biserică pictată de N. Grigorescu: biserica din Puchenii Mari, reg. Ploiești* (B.O.R., LXXVI, 1958, nr. 1—2, p. 140—150); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 652—653) [bis. din Puchenii Mari din 1858—1861]; Anuar 1909, p. 110; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 140—141 [despre moșia P. = Brăgărești]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul amintit de la 1575].

PUCIOASA, vezi Șerbănești și Podurile

PUEȘTI-Rm. Sărat, jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, 1837—1844, reparată 1884, 1889).

Anuar 1909, p. 264; AEB, 1926, p. 65 și 1928, p. 94.

PUNTEA DE GRECI, com. Petrești, jud. Dîmbovița [bis. Sf. Nicolae, 1841—1842, reparată 1898].

Anuar 1909, p. 52

PUPEZENI-Ialomița ¹⁷⁹ (bis. sec. XVIII, apoi bis. Adormirea, 1842—1844, reparată 1897).

Indice cronologic nr. 10 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVIII [sat dispărut?]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499); Bauer, p. 140 [Popesenia, cu bis.]; Anuar 1909, p. 57; Potra G., *Cîteva documente*

inedite de la Constantin Brîncoveanu (B.O.R., LXXXII, 1964, nr. 9—10, p. 951—952) [Doc. din 1713 prin care se întărește lui Grigore Băleanu vornic moșia Petrești „care să zice și Pupezenii”]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 319 [doc. 1729].

PURANII DE SUS, com. Purani, jud. Teleorman (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Împărați, 1800—1810, reparată 1852).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 72—73) [plan, descriere sumară, inscripție]; Idem, *Biserici de lemn*, p. 43; *Indice cronologic nr. 1* [P. = Cătrun]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1576]; (în indice sînt două sate, unul în Vlașca, altul în Teleorman).

PURCĂRENI-Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Înălțarea).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 96; G.B., 1963, nr. 9—10, p. 934 [însemnări sec. XVII, bis. Purcăreni — Prahova?].

PURCĂRENI, jud. Argeș (fost Muscel) (două cruci de piatră, bis. din sec. XVI¹⁸⁰ și M bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, 1779 sau 1800?, construită de Șerban, Joița etc., reparată 1898 și bis. Toți Sfinții sau Adormirea — P. Mari, 1835—1837, reparată 1891). Vezi și schitul Pisculaști.

Aricescu C. D., *Istoria Cîmpulungului*, partea II-a, p. 110; *Dicț. Muscel*, p. 296; Rădulescu Codin, *Muscelul*, p. XLVIII—LXXXI; Anuar 1909, p. 93—94; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la <1510—1512>]; G. B., 1963, nr. 9—10, p. 934 [însemnare, 1757].

M-REA PURCARIUL (începutul sec. XVII). Vezi și m-rea din Valea lui Purcal.

Documente, XVII, vol. I, p. 224 [doc. 1606]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 478—479 [doc. 1606].

PURCELENI (acum Stejarul), com. Pojogeni, jud. Gorj. (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1807—1808, construită de C-tin Bălțeanu stolnic și alții).

Bauer, p. 211 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 24 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 355 [bis. dărimată]; Popescu I. Gh., *Biserici de pe Valea Blahniței*, p. 241, pl. 16.

PUTINEIU, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1835, reparată 1866).

Anuar 1909, p. 137; *Monografiile Vlașca*, p. 118—126; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1580].

PUTINEIU, jud. Teleorman (bis. Sf. Împărați, 1836, reînnoită 1865—1868¹⁸¹ și bis. de lemn Sf. Gheorghe din Cîrlomanu, 1862).

Niculescu Gh., *Bisericile de pe Burnasul Vlăsiei*, p. 94; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81; M.O., 1962, nr. 1—2, p. 394; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 83—84) [însemnări de pe cărți]; Anuar 1909, p. 124; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 625 [satul amintit într-un doc. fals].

PUTUROSU, vezi schitul Pitrecea și Buteasca de Jos.

PUȚINTEI (Mîrzănești) — Teleorman¹⁸² (bis. Sf. Nicolae, 1826, reparată 1904).

Bauer, p. 170 [Puzenti Noi și Vechi, bis. sec. XVIII]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 29, 31 [doc.]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.]

SCHITUL PUȚURI (Sf. Trei Ierarhi, construit de Vasile manahul, începutul sec. XVIII¹⁸³; fost metoh al episcopiei Rîmnic), com., Castra Nova, jud. Dolj.

Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute* (M. O., 1963, nr. 1—2, p. 42—44) [istoric] și 68—70 [3 doc., 1727—1752]; Anuar 1909, p. 159; AMO, 1941, p. 281 [bis. Trei Ierarhi, 1868 și Adormirea, 1862]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 445 [la 1845 două bis. de lemn; Sf. Trei Ierarhi și Adormirea-mah. Spiridon-ești]; M.O., 1965, nr. 11—12, p. 944—947 [despre cele două biserici; și însemnări de pe cărți];

N. S. Ploșor și I. Șucu, *Documente privitoare la moșiile Bratovoiești, Gioroc și Puțuri* („Oltenia”, II, 1941, p. 16—41); *Indice cronologic nr. 14; Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1609, când devine proprietatea lui Pană vistierul]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 59 [doc. 1695, parte de sat dată m-rii]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 499).

NOTE

¹ Amintită la <1693> și 1693—1694, când Dimian și alții din Păcălești vînd ocină în siliștea satului care mergea „pă în măgură, pă beserică” (Arh. St. Buc., ms. 366, f. 29 și ms. 173, f. 208 v.).

² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXLII.

³ Vezi și lista de doc. din 1747—1783 la Acad. R. S. România, DCXIII/196. Despre satul Paia-Mehedinți vezi ibidem, pach. CDLV.

⁴ Dintr-un doc. din 1585 dec. 15 rezultă că a fost zidită de Mihail clucer, care i-a făcut și diverse danii (*Documente*, XVI, vol. V, p. 219). Întrucît Udrea banul i-a lăsat mai multe sate și a fost îngropat la m-re în 1601 (*idem*, XVII, vol. I, p. 19), acesta a fost considerat ctitorul m-rii; el „s-a făcut ctitor ca și Mihail banul”, cum spune un doc. din 1639 iulie 10 (Arh. St. Buc., A.N., MMDCCCLVI/41, m (Arh. St. Buc., A.N., CXI—CXII/37).

⁵ Vezi doc. din 1692 febr. 5 și april, prin care Bălenii o închină m-rii (Arh. St. Buc., A.N., MMDCCCLVI/41, m-rea Nucet X/14, Peciți 89 și m-rea Nucet, III/5).

⁶ Vezi doc. din 1673 mai 10 și 1678 iunie 16, în care se spune că schitul era „la Sălcuta care să cheamă Panaghia” (Acad. R. S. România, XC/85 și 91).

⁷ Vezi și doc. din 1677—1678 (*ibidem*, XC/96), în care se afirmă că era schit vechi de călugări; rămas pustiu, fusese refăcut de Paisie monah sub Radu Leon.

⁸ Vezi doc. din 1815 mart. 31 despre sfințirea bisericii (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari XXVII/1). Vezi și harta moșiei Seaca = Panaghia la Arh. St. Buc., Min. Agric. (din 1780 și 1856).

⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 387 (descriere, inscripții). Vezi, de asemenea, miniatura de la Arh. St. Buc., ms. 193, f. 328 și pictura lui Szatmary (Muzeul de artă R. S. România, DR, III, 10) și Trenk (*idem*, DR III, 4236 și 4293). Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3735/1857. Vezi și istoricul de la Arh. St. Buc., ms. 729, f. 48 v. (ms. Pappazoglu).

¹⁰ Despre cele două nume ale satului vezi Acad. R. S. România, CDLV/174.

¹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 116—117.

¹² Despre numele satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, DXXXVI/112.

¹³ Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 72—73) și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 236—238 v. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1423/1864, 3327/1876. Vezi și pictura lui Szatmary înfățișînd interiorul mănăstirii acum circa un veac, la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe, DR, IV 4114.

¹⁴ Amintită la 1833 iulie 23 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/244).

¹⁵ Despre moșia P. = Mărunțișu, cumpărată de familia Sturza de la Anica Crețulescu, vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCCCLXXVII/106—107, MCCCLXXVIII/80.

¹⁶ La 1649 iulie 6, este amintită bis. lui Radu Cîndescu mare comis iar la 1677 iulie 3 existau două biserici; casele sint amintite la 1636 iulie 17 (Acad. R. S. România, C/175, Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXII/10 și Acad. R. S. România, CXXVI/183).

¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 323 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84, ms. 730, f. 42 v.—43 și ms. 739, f. 15.

Despre înființarea școlii vezi doc. din 1746 iunie 3 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., LVII/123) și ms. 141, f. 164).

¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 626, f. 72. La același dată s-au făcut și niște case de zid (ibidem). Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3005/1858. Vezi și catagrafiele de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1608/1864, și Acad. R. S. România, ms. 660, f. 182 și ms. 725, f. 1—20. Vezi și catagrafia de odore din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 919, f. 53).

¹⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 149

²⁰ Amintit la 1783 dec. și 1839 (Acad. R. S. România, CMLXXIX/109 și Arh. St. Buc., Înalțul Divan, dos. 5171). Vezi și picturile lui Trenk înfățișând schitul în sec. trecut (Muzeul de arte R. S. România, Stampe DR III, 4224 și 4306).

²¹ Vezi și rezumatele doc. din 1832 la Acad. R. S. România, DCXIII/186.

²² Vezi și planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți și hotărnicia din 1833, cu rezumate din doc. vechi (ibidem, CDLXXV/78, CDLXXII/87).

²³ În catagrafia citată, se spune că a fost zidit de doamna Bălașa, soția lui Constantin Șerban (1654—1658). Este amintit în doc. la 1676 oct. 30 (Arh. St. Buc., ms. 209, f. 138). Despre mitele schitului vezi doc. din 1733 nov. 1 și 1742 mart. 1 (idem, m-reă Cozia, XLIX/23 și XLVI/16).

²⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 4 v.—5.

²⁵ Despre ruinele unei bis., la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 230. f. 76, 252. Vezi și idem, ms.ms. 5142, f. 304 (ms. Tocilescu).

²⁶ Despre Peleticu vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXXIX.

²⁷ Vezi doc. din 1717 dec. 27, prin care preotul Cîrstea închină m-rii din Rm. Sărat un schițor rămas de la părintele său, popa Fătu, „pe apa Rîmniceii în sus, în Gura Calității, pe moșia Bordești”, cu „toate cărțile și odăjdile și sfintele vase... și cu casele ce sînt lângă biserică”. (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, XI/4).

²⁸ Vezi doc. din 1686 mai 20, în care se vorbește de moșia Peleticul a lui popa Condră de la schitul Părămna, hramul Sf. Arhangheli (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, XI/1). Nu știu dacă este același cu schitul Peleticul.

²⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 106—107.

³⁰ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXXXVI; la 1834 se afla în proprietatea lui C. Belu.

³¹ Despre echivalența celor două nume vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDXLVIII/62 și pach. CDLXXI. Vezi și hotărnicia din 1840 (ibidem, MCCCXLIV/299).

³² Bisericile din P. de Jos și de Sus sînt amintite în doc. la 1833 dec. 4 (Arh. St. Buc. A.N., MMDLXXXIX/13).

³³ Despre echivalența celor două nume vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLVIII.

³⁴ Bis. e amintită la 1817 aug. 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIII/26). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXIV; la 1835 era al lui I. Văcărescu.

³⁵ La 1752 oct. 27, schitul de la Peștera Padina Strungii Dîmbovița a fost închinat la mitropolie de Iacov ieromonahul (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 372 v.). Geanoglu-Lesviodax îi spune Obîrșia. (p. 459).

³⁶ Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 28 și 730, f. 20 v.) și Acad. R. S. România, Stampe GR III, Denielis., 4.

³⁷ Despre urmele unei bis. vechi, existente la 1874, vezi Acad. R. S. România, ms. 226, f. 89 v.

³⁸ Icoanele din 1803 și 1822 și clopotul din 1804 pledează pentru această datare.

³⁹ Acad. R. S. România, ms. 226, f. 178—178 v.

⁴⁰ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 291.

⁴¹ În jud. Dîmbovița sînt acum două sate Petrești.

⁴² Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 352 v.

⁴³ Bis. e amintită la 1833 mart. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/222).

⁴⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 225, f. 169—170, unde sînt amintite, la 1874, ruinele unui schit și cinci cruci vechi.

⁴⁵ Vezi și doc. din 1743 febr. 10, 1749 iunie 11 și 1752 nov. 25 (Acad. R. S. România, XCIV/20, 23 și 25).

⁴⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 305—306 (descriere și inscripții, ms. Tocilescu).

⁴⁷ Satele Pietrari le-am indicat după catagrafia din 1840. După noua împărțire administrativă, există o singură comună Pietrari.

⁴⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 380 (descriere, inscripții) și 5143, f. 305. Vezi și pictura lui Trenk (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III, 4235, și desenul lui Theodorescu-Romanași (DR, II, 4756).

⁴⁹ Despre ruinele schitului Petricei-Fințeni, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 552.

⁵⁰ Bis. din :P. — Teleorman e amintită la 1834 febr. 19 (Acad. R. S. România, DCCCXV 14. Vezi și planul moșiei P. = Pietroșani din 1854 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁵⁰ bis. Vezi și harta moșiei P. = Tîmburești din 1840 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁵¹ Amintit în doc. la 1582 aug. 29, cînd se spune că avea ocine din vremea lui Radu vodă (Radu Paisie sau Radu de la Afumați?), deci din prima jumătate a secolului XVI (*Documente*, XVI, vol. V, p. 75—76). Vezi și doc. din 1638 aug. 15 și 1678 ian. 12 (Acad. R. S. România, CXXVI/173 și Arh. St. Buc., m-rea Bradu, III/7).

⁵² Într-un doc. din 1694 ian. 24, se spune că fusese „schitișor prost ca și alte schitișare ce se află împrejurul ei de se țin la dinsele călugărași sihaștri”; Matei Basarab o făcuse „m-re de piatră, mamă tuturor schitișoarelor de acolo”. Pentru datearea zidirii mănăstirii vezi doc. din 1647 sept. 8, în care se vorbește de tîrnosirea bisericii construite de Matei Basarab (idem, ep. Buzău, LII/3). Pustiindu-se, domnul o dă în grijă lui Mihalcea Cîndescu mare stolnic (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 22 v.) La 1714 sînt amintite două schituri: Pinul Mare și Pinul Mic (idem, ep. Buzău, C/1). Vezi și doc. din 1779 nov. 11 (Acad. R. S. România, CXXVI/184).

Vezi și însemnarea din 1723 (Panaiteșcu P. P., *Catalogul ms. slave*, II, ms. Acad. R. S. România, f. 340).

⁵³ Despre ruinele unei bis. la Pinu, lângă Pîrscov, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 224, f. 302. În *Dict. Rom.*, IV, p. 720, se spune că fostul schit Pinul era bis. de sat la sfîrșitul secolului trecut. Este vorba probabil de schitul Pinul Mic.

⁵⁴ Amintit în doc. la 1714 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1). Despre dărîmarea bis. de birne de la Pinu, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 62.

⁵⁵ Despre ruina bis. vechi și construirea celei noi din Pîrlita-Sărulești, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 188—189. Bis. din Pîrlita-Ilfov e amintită la 1833 dec. 13 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/268).

⁵⁶ Vezi doc. 1654 oct. 11 (Arh. Buc., ms. 314, f. 1) Bis. din P. mai este amintită și la 1626 iulie 10 (*Documente*, vol. XXI, p. 219).

⁵⁷ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 112—113.

⁵⁷ bis Vezi și planul moșiei Micșani-Ologeni din 1862 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii, jud. Dîmbovița).

⁵⁸ Biserița de lemn din Micșani exista la 1669 iulie 13, cînd este închinată la mitropolie de Dumitrașco, fiul lui Neacșu ceas de postelnici (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXC/7). Schitul este amintit la 1671—1672 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVII/25). Un potir din 1669—1670, dat de ctitor, este o dovadă că schitul exista la această dată.

⁵⁹ La 1683 mai 1, Dumitrașco mare medelnicer și soția sa arată că zidiseră „den temelie” mănăstioara, deoarece nu aveau copii. O înzestrează cu tot ce-i trebuie, neprimind pe alții ca ctitori (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVII/34). La 1689 april. 12, Dumitrașco Știrbei serdarul arată că m-rea de piatră clădită de el și de soția sa fusese înzestrată cu odoare și podoabe, urmînd ca fiul său, Cernica mare armaș, să o zugrăvească (Acad. R. S. România, L/15). Vezi și doc. din: 1689 iunie 5, 1694 febr. 26, 1697 april. 3 etc. (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVII/40, 44 și 45).

⁶⁰ Vezi pisană din 1774 iunie 4 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVII/57). R. S. România, ms. 720, f. 143—143 v.) Despre repararea bisericii, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1850/1851. Vezi și catastifele de avere, din 1745, <după 1813>, nedată de la Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, CXIII/73, LVII/35, XCX/2, doc. din ms. 207 și miniatura schitului de la începutul sec. XIX (Arh. St. Buc., ms. 207, f. 6).

⁶¹ Vezi doc. din 1694 febr. 26 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVII/44 și Acad.

⁶² La Pîrscov au existat în sec. XVII două sau mai multe biserici:

1. Bis. din Pîrscov-făcută de monahul Atanasie-amintită la 1672 sept. 6, 1674 iulie și 1698 iulie 7 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/37, 38 și 96).

2. Schitul lui popa Lăudat, menționat la 1700 iulie 30 (ibidem, XLVIII/133).

3. Schitul lui popa Lupu, pomenit la 1695 febr. 20 (ibidem, XLVIII/81). La 1684 mart 2, Chirvasie vinde o vie lui popa Lupu, ginerele lui popa Lăudat din Pîrscov, „ca să fie sfîntului schit moșie stătătoare” (Acad. R. S. România, CXXVIII/85). Din acest doc. rezultă că preoții Lupu și Lăudat erau rude, ceea ce poate fi o dovadă că cele două schituri sînt, de fapt, unul singur.

Nu știu la care din aceste e referă doc. din 1698—1699, în care se spune că, sub Șerban vodă, se spărseseră casele și m-rea de piatră din Pîrscov (Acad. R. S. România, CXXVII/239). Vezi și cartografia din 1836 april. 22 (Acad. R. S. România, CXVIII/25).

⁶³ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 453 v.

⁶⁴ Amintită la 1728 aug. 24 (Acad. R. S. România, CLXXXIII/116). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXX.

⁶⁵ Dintr-un doc. din 1631 april 15, prin care a fost închinată m-rii Balamuci, rezultă că a fost construită de Vintilă (Corbeanu) mare vornic din Clătești (copie Inst. de istorie; vezi și Arh. St. Buc., m-rea Sărindar, VII/2). Dintr-un doc. din 1633 aug. 5, reiese că m-rea, situată „aproape de satul Pîrvulești”, cu hramul Sf. Treime, a fost construită de Cîrstea vornicul și jupanita Maria, între 1614—1617 (Arh. St. Buc., m-rea Sărindar, VI/12). Cîrstea

era cumnatul lui Vintilă vornicul. Schitul Pîrvulești e amintit și la 1762 dec. 16 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 372).

⁶⁶ Bis. e amintită la 1833 mart. 26 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/226).

⁶⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v. — 104.

⁶⁸ Bis. e amintită la 1812 iulie 8 (Acad. R. S. România, DCCCXIII/25).

⁶⁹ Bis. din Piscul-Muscel e amintită la 1832 mai 10 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/167).

⁷⁰ O biserică în satul Pitaru — vecin cu satul Letca, r. Mihăilești — este amintită la 1621 april. 25 (*Documente*, XVII, vol. IV, p. 26).

⁷¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 244. Despre satul P. = Boleasca vezi do de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXXV.

^{71 bis} În *Călători străini*, I, p. 19, este amintit la 1385 Nuwestand, identificat de autori cu probabil Pitești. Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1279).

⁷² În cataografia jud. Argeș, publicată de I. Ionașcu, figurează ca existînd „pe moșia orașului Pitești” și următoarele biserici (în afară de cele menționate separat cu bibliografie):

— Sf. Spiridon, de lemn din Prundu (vezi și Prundu-Argeș).

— Înălțarea, de zid, din Geamăna și

— Sf. Evanghelist Matei, de lemn, din Vătășești (I. Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35).

Se mai amintește tot aici o biserică de zid, cu hramul Întrarea în biserică, în oraș făcută de doi negustori (*ibidem*, p. 33—34). În cataografia din 1833 sînt menționate de asemenea bis. Sf. Spiridon din Prund și bis. Înălțarea din Geamăna. Vezi și cataografia din 1842, în care sînt cuprinse și bisericile orașului (Acad. R. S. România, MCLXVIII/99) și jalba din 1848 pentru capelă catolică (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 924/1848).

^{72 bis} Despre alinierea ulițelor și „infrumusețarea” orașului vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 61/1849, 123/1851.

⁷³ Vezi și doc. din 1831 (Arh. St. Buc., Min. Justiției, dos. 18842/1831) și 1847 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXXIII/122). Despre hanul făcut de M. Buliga vezi doc. din 1751 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXCIX/10).

^{73 bis} Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 6680 și 6713/1837, 2140/1843 și Min. Lucr. publice, dos. 58/1844 (clădire școală normală).

⁷⁴ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 6575/1834.

⁷⁵ Vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3193/1858. Despre reparații, *ibidem*, dos. 1184/1863. Despre starea schitului, dat în arendă, vezi și doc. din: 1820 febr. 23, 1824 mai 20 și 1833 april. 23 (Arh. St. Buc., ms. 430, f. 32 și 503 și ms. 456, f. 177 v. — 178).

⁷⁶ La 1751 febr. 7 a fost închinată mitropoliei de ctitorul său, Martin Buliga (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXCIX/10). Aci era și o școală românească la 1751 și 1819 (*ibidem*, CCXCIX/11 și Acad. R. S. România, ms. 659, f. 14). Vezi și catastihul de avre din 1811—1820 (Arh. St. Buc., ms. 157, f. 134 v. — 137, cataografiile din: 1764, 1819, 1842, 1850, 1861 și fără dată (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 33—34, 64—66, 659, f. 11—14, 718, f. 135—156, ms. 660, f. 153 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 621/1861). Despre diverse reparații, *ibidem*, dos. 545/1861. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 76 (ms. Pappazoglu). Despre casele schitului date pentru școală vezi doc. din 1831 ian. 11 (Acad. R. S. România, DCCCIV/95).

⁷⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 279.

⁷⁸ Într-un doc. din 1666 april. 5 se spune că, biserica veche fiind strică, Matei Basarab „s-au sculat de au făcut-o cu temelia de piatră și în sus de lemn”. După aceia, „fiind răotăți, au ars”. Domnul dă voie lui Neacșu din Pitești să refacă biserica și să fie pe seama lui „cum au fost și mai înainte vreme” (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 183 v.). Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 3453.

⁷⁹ Amintită la 1656 mai 27 (Arh. St. Buc., A. N., MMDLXII/14) Despre repararea catredrei din Pitești după incendiul din 1847 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 4367/1864, f. 242, 282.

⁸⁰ Din cîteva documente, din 1691 april. 23, 1693 mai 24 și 1696 iulie, 5, rezultă că a fost construită de Ianache vistierul cu cărămida pregătită pentru schitul Trivalea, de mitropolitul Varlam, cînd acesta nu era în țară și că a fost terminată în timpul domniei lui Șerban Cantacuzino de Gavrilă paharnicul, nepotul lui Ianache (Arh. St. Buc., sch. Trivalea, XII/6, ms. 477, f. 136 v. — 138—139).

⁸¹ La 1685 iulie 6, Șerban Cantacuzino voievod dă voie schitului de la Pitești „care să chiamă Măguricea” să ia dijma de pe moșiile sale (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, XX/2). Să fie oare Trivalea?

⁸² Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 274.

⁸³ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 230.

⁸⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 280.

⁸⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 278.

⁸⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 273.

⁸⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 273.

⁸⁸ Din pisană din 1698 rezultă că a fost început în vremea domniei lui Grigore Ghica de Varlaam mitropolitul (1672—1679). Schitul este amintit la 1676 nov. 22, 1678 ian. 28, 1697 mai 8 etc. (Arh. St. Buc., ms. 477, f. 163 v. — 164, m-rea Trivalea, II/7, ms. 477, f. 145 v.).

⁸⁹ Gr. Tocilescu afirmă că a fost rezidită lângă biserica veche dărimată de cutremur, ale cărei temelii le-a văzut; pisană din 1856 afirmă însă că s-a rezidit pe temelia celei vechi.

⁹⁰ Vezi doc. din 1702 nov. 15 (Arh. St. Buc., sch. Trivalea, I/1). Despre diverse reparații, idem, m-rea Cozia, LVII/122 (1823) și Min. Instr., dos. 4349/1856, 1436/1865, 3081/1879. Vezi și pictura lui Trenk, înfățișând schitul acum un veac (Muzeul de artă R. S. România, DR III, 4221) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 77 v.).

⁹¹ Vezi și ms. aceluiași de la Acad. R. S. România, ms., 5142, f. 272.

⁹² Menționăm aci că metoh nu înseamnă totdeauna o m-re mai mică sau un schit închinat altei m-ri mai mari, ci și «sucursalele» sau diverse case ale m-rilor, aflate îndeosebi în orașe. De pildă, la 1649 febr. 27, Matei Basarab poruncește pircălabului de Pitești să lase în pace „pentru cămănărie și alte cheltuieli” metohul m-rii Cotmeana din Pitești (Arh. St. Buc., m-rea Cozia, L/8). Cum cămăna plăteau numai prăvăliile și circiumile, metohul m-rii Cotmeana de la Pitești va fi fost desigur un loc de desfăcere a produselor m-rii. Alte cazuri: la 1654 iunie 14,, se spune că Pirvu logofăt dăduse m-rii Coșuna casele sale din București „să fie metoh pentru pomană” (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XII/10) iar la 1665 mai 19, Radu logofăt dăruia m-rii Cozia un loc de casă și grădină la Berești” ca să-și facă metoh acolo..., să le fie de conac și de odihnă” (idem, ms. 357, f. 49).

⁹³ La 1689 april 13, Nicu cepet din Pitești închină m-rii C. Lung un schitișor în dealul Piteștilor, unde se cheamă Valea Gruului, cu casele, podoabele bisericii etc. (Arh. St. Buc., m-rea C. Lung, XLVII/9).

⁹⁴ Vezi catagrafia de avere din 1784 nov. 15, din care rezultă că bis. a fost făcută de arhimandritul Partenie Argeșanu (Arh. St. Buc., ep. Argeș, LXVIII/7). Nu știu care biserici sînt acestea două, de la Valea Gruului și Dealul Piteștilor.

⁹⁵ La 1698 ian. 20, cînd este închinată de Marin Ungurul schitul Trivalea, se spune că fusese făcută de fratele său Isar și că era pustie de mai multă vreme (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, XIV/1). În indicele colecției *Documente*, veac. XVII, satul Stănțești apare ca făcînd parte din orașul Pitești.

⁹⁶ Amintită în doc. la 1660 febr. 6, cînd i se întăresc fîntîile de păcură de pe valea Puturosului, pe care le avea din vremea domniei lui Constantin Șerban (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LIII/4).

⁹⁷ La 1675 april. 26, Patrachie ieromonahul închină schitul Puturosul de la Bezdead mitropoliei (ibidem, LIII/5 și Acad. R. S. România, ms. rom. 671, f. 131).

⁹⁸ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 246 v. Bis. e amintită la 1833 iulie 2 (ibidem, DCCCXIV/242).

⁹⁹ Ca și la alte m-ri zidite de Matei Basarab, există o nepotrivire între pisanie și documente. Deși pisană este din 1646, într-un doc. din 1640 nov. 27 Matei Basarab spune că a zidit de „iznoavă de în temeu” m-rea Plătărești (Arh. St. Buc., Peceti, nr. 54). La 1646 oct. 27 i se întăresc ocinele date de domn (Acad. R. S. România, CCXCI/74). Dintr-un doc. din 1663 nov 4 rezultă că m-rea a fost jefuită de turci la 1659 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., X/2).

Vezi și catagrafiile din: 1823, 1834, 1836 și 1849 (Arh. St. Buc., Catașișe m-rești, dos. 86 și min. Instr., dos. 8871 b/1834, 7794/1836, 2626/1849 și Acad. R. S. România, ms. 725, f. 21—44. Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 1318/1847, 1420/1864 și dos. 1443/1864, f. 42—48, 93—94, 124 passim și doc. grec din 1785 de la Acad. R. S. România, DCLXXXIV/70. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 84 (ms. Pappazoglu).

¹⁰⁰ Din pisană din 1648 rezultă că a fost zidită de Dragomir mare vornic pe locul numit Aluniș. Dragomir din Plăvicieni a fost mare vornic între 1644 2 ian. și 1652 febr. 26. Vezi și doc. din 1652 mart. 6, despre averea lăsată de ctitor m-rii, la moartea sa (Acad. R. S. România, CXC VII/186). M-rea este amintită de numeroase ori în documente în sec. XVII la: 1651 ian. 22, 1652 iulie 18, 1658 mai 1, 1667 sept. 9, 1685 aug. 4 etc. etc. (Acad. R. S. România, DXCIV/19, CCCXCVII/49 și CXCI/69, Arh. St. Buc., ms. 707, f. 175 v, ep. Rîmnic, LXXVII/11). Vezi și pisană de la Arh. St. Buc., ms. 730, f. 68 și 739, f. 59 v. și descrierea din 1875 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 108 v. — 109). Vezi, de asemenea, numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXCIV (referitoare și la bis. Crețulescu).

¹⁰⁰ Bis. Amintit la 1814 mart. 27 (Arh. St. Buc., ms. 157, f. 147).

¹⁰¹ La 1744 dec. 25, schitul Pleșoiu a fost închinat m-rii Bistrița (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, XVIII/1).

¹⁰² Despre sat vezi Acad. R. S. România, pach. DXLI.

¹⁰³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 230, f. 46.

¹⁰⁴ Vezi și planurile din: 1891, 1902—1904 și 1941 la Acad. R. S. România, Hărți. Despre vederile vechi înfățișînd orașul vezi „Studii”, 1963, nr. 4, p. 959.

Despre ulițele orașului Ploiești la mijlocul secolui trecut vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXXIX.

¹⁰⁵ Despre construirea caselor lui Ianache Moruzi, stăpînul orașului, urît de ploieșteni, vezi doc. din 1784 aug. 31 (Acad. R. S. România, CXCVII/9).

¹⁰⁶ Despre hanul m-rii Apostolache (1847), vezi Arh. St. Buc., m-rea Slobozia, XVI/19; despre hanul m-rii Ghighiu, din mahalaua Sf. Dumitru idem, m-rea Ghighiu, pach. XIX.

¹⁰⁷ Un alt han e amintit în V. Rom., din 1850, p. 244. Vezi și doc. din 1857, în care este amintit hanul Pavel Predescu de pe Ulița Franțuzească (Acad. R. S. România, MCXXIX/35).

¹⁰⁸ Despre „preînnoirea și reformarea” spitalului vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2643/1840.

¹⁰⁹ Despre școala domnească din Ploiești vezi doc. din 1797 april. 1 (Arh. St. Buc., ms. 141, f. 113). Vezi și doc. din 1793 sept. 1 (ibidem, f. 145). Vezi, de asemenea, Arh. St. Buc., Minist. Instr., dos 4151/1831, 6700/1837, 2107/1843, 2138/1843, Vornicia din lăuntru, dos. 5393/1838 și Min. Lucr. publice, dos. 43/1845.

¹⁰⁹ bis. Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 43/1845.

¹¹⁰ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 90/1856.

¹¹¹ La 1766 iulie 5, schitul a fost închinat la mitropolie (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 180—180 v.). Vezi și doc. din 1792 nov. 28 (idem, ms. 143, f. 53 v. — 54) și catagrafia din 1765 (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 148 v. — 149). Aceasta este probabil bis. Sf. Nicolae a neguțătorilor din Ploiești, amintită la 2 mart. 1736 (B.C.I., 1927, p. 243). O bis. Sf. Nicolae, acum și ea în ruină, a fost atribuită lui Mihai Viteazul. Vezi și bis. Sf. Nicolae-Ispravnici.

¹¹² Bis. este amintită în documente la 1686.

¹¹³ Vezi și doc. din 1787 mai 5, prin care Const. Brăileanu se angajează să repare bis. Sf. Apostoli împreună cu baia și să-i lucreze via părăginită (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LXXXIV/12).

Vezi și catagrafia din 1810, la Acad. R. S. România, ms. 616, f. 38—39 v.

¹¹⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 28.

¹¹⁵ Vezi doc. din <1583> mai 5, în care se spune că Ion și călugărul Vasile cumpăraseră ocină la Ploștina Drăgoeștilor după care au jurat” să ridice un hram al preasfintei Văvidenii” (*Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 105). Într-un doc. din 1649 mart. 30, se spune că schitul fusese într-adevăr construit în timpul domniei lui Mihnea Turcitul de popa Ioan și călugărul Vasile. Aceștia fiind uciși de locuitorii din Peștișani în timpul domniei lui Radu Șerban, metohul rămăsese pustiu. Acum călugărul Andonie de la Tismana, rudă cu primii ctitori, a făcut o nouă biserică și chilii în codrul „mereu”, închinînd-o metoh la Tismana. Pe verso doc. serie „pentru chiliile la Teliști” (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XVI/2). La 1649—1650 i se spune schitul de la Ploștina (ibidem, XVI/3).

Vezi și doc. din 1649 sept. 10, prin care bătrînul Bîlț din Peștișani închină schitului Intrarea în biserică al m-rii Tismana vie în dealul Gorunilor, la Hobița (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XV/3).

¹¹⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v. — 106.

¹¹⁷ La 1806 vorniceasa Safta lasă moșia nepotului său Iancu (Acad. R. S. România, CDLXVI/78).

¹¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 297 (potir din 1804).

¹¹⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XXXIII/53.

¹²⁰ Vezi inscripția la Acad. R. S. România, ms. rom. 226, f. 128.

¹²⁰ bis. Vezi și planurile moșiei Podaru = Palilula din 1856 și 1862 la Arh. St. Buc. Min. Agric.

¹²¹ Este posibil ca acest schit (sau Chiliile?) să fie „m-rea de la Podure” — Teleajen, existentă în sec. XVI, în vremea domniei lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557) (*Documente*, XVII, vol. III, p. 235—236).

¹²¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 587, 656 v., 668.

¹²² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 61 și 739, f. 45 v.

¹²³ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 247. Despre ruina bis. vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos 1367/1864, f. 68—69.

¹²⁴ La 1674 april. 13, Roman, Pădure și Bălan dau lui popa Vlaicu un loc la Podul Lacului „să facă un schit” (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LXXXVIII/22).

¹²⁵ Amintită la 1808 dec. 12 (Acad. R. S. România, DCXXXIX/63).

¹²⁶ bis. Despre ruinele caselor boierești, biserica și crucea veche, toate existente la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 225, f. 227.

¹²⁷ A fost făcută de Toma Cantacuzino, care nu a reușit să termine decît biserica înainte de a părăsi în Rusia, în 1711. M-rea este amintită la 1745 (Arh. St. Buc., m-rea Crasna, IV/1). Vezi și catagrafia din 1830 mai 8, 1848, 1857 și 1861 (Acad. R. S. România, CCLXXVI/16, ms. 725, f. 81—110).

Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 2061/1851.

¹²⁸ Vezi și doc. din 1832 aug. 19 (Acad. R. S. România, ms. 719, f. 168—169). Vezi, de asemenea, ms. Papazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 19 v. — 20).

¹²⁹ Despre sfințirea bisericii noi la 1862 vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 98.

¹³⁰ Despre necesitatea reclădirii bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3704 și 3723/1857. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 12—14. Despre arderea schitului, la 1877, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3720/1877. Vezi și catagrafia din 1864 (ibidem, dos. 1599/1864). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1020/1866. Vezi și însemnările de la Acad. R. S. România, ms. P. P. Pănaitești, *Catalogul ms. slave*, vol. II.

¹³¹ Despre ruinele cetății Poienari la 1871, vezi și Acad. R. S. România, ms. 223, f. 245—245 v. și 308 v. — 313 v. Vezi și picturile lui Trenk (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III, 4204—4205 și 4292).

¹³² Amintită la 1692 febr. 10 (Arh. St. Buc., m-reă C. Lung, XXI/29). În jud. Argeș sînt acum două sate Poienari.

¹³³ Amintită la 1685 oct. 8, cînd Ștefan monahul vinde schitului Golești o delniță la Poienari cu casa „la cruce”. (Arh. St. Buc., m-reă C. Lung, XXI/12).

¹³⁴ Despre satul Poenarii lui Apostol — Cojocăreanca vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLX/1).

¹³⁵ La 1833 ian. 3 și febr. 8 sînt amintite două bis. la P. și P. Ralii — Dîmbovița (Acad. R. S. România, DCCCXIV/212 și 217).

^{135 bis.} Despre satul Poieni — Vlașca vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXLIII.

¹³⁶ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, XXX/50).

¹³⁷ La 1648 iunie 6 domnul arată că m-reă, a fost făcută și zidită din temelie ei” de Danciu Pîrîianu logofătul din Mîlești, care a închinat-o la Sf. Mormînt (Arh. St. Buc., m-reă Polovragi, I/10 și XI/15). Despre daniile făcute m-rii vezi și doc. din 1650 mart. 13 și april. 1 (ibidem, XVI/7 și XV/1).

¹³⁸ Din doc. din 1693 iunie și 1695 april. 25, rezultă că zidurile unor chilii se dărimaseră iar altele erau gata să se dărîme, motiv pentru care domnul o închină m-rii Hurezi, care urma să o repare (Arh. St. Buc., m-reă Polovragi, XVI/8, 9, 10 și 11 m-reă Hurezi, Suluri, nr. 9). Despre reparațiile făcute vezi și doc. din 1712 nov. 15 (idem, ms. 705, f. 534—535).

Vezi și pomelnicul din 1785 (Acad. R. S. România, ms. 2209) și catastifele de avere dih 1791 iulie 27 și 1803 april. 23 (Acad. R. S. România, CCCLXXVI/72 și Arh. St. Buc., m-reă Polovragi, XV/51). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 946/1867, 3685/1877.

¹³⁹ Vezi și Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe, Kaindl CR II, 15548, 18367, 19669, 19670, Chirovici, DR, IV, 6607 și Acad. R. S. România, Stampe CR I Kaindl 53. Vezi, de asemenea, istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 81) și ms. Toiclescu (Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 327—329).

¹⁴⁰ Vezi doc. din 1777 sept. 24 despre zidirea bisericii (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XCII/8).

¹⁴¹ Despre satul P. — Vlașca vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXLVI, unde este și o hotărnicie din 1830 (doc. nr. 14).

¹⁴² Biserica lui Radu Staico-Popescu fost mare vornic din Popești este amintită la 1671 mart. 18, cînd acest mare boier, rudă cu Matei Basarab, cere să fie îngropat la biserica sa (Arh. St. Buc., m-reă Radu vodă, XLVII/4). Despre interzicerea zidirii unei bis. catolice la Popești-Ilfov vezi doc. din 1832 (Acad. R. S. România, DCCXII/126—128).

¹⁴³ La 1828 satul era proprietatea doctorului Arsache Acad. R. S. România, DLXXVIII/197—201).

¹⁴⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 333 (bis. din Popești-Valea Mare), În *Dicț. Rom.*, loc cit., se spune că această biserică are o inscripție „foarte veche”.

¹⁴⁵ În doc. din 1678 iunie 28, Ioan monah, fost Hamza din Popînzălești cu fiii săi arată că au făcut schitul” din temelie lui aici pe hotarul Vîrtopului și l-au închinat sfînteii episcopii metoh „(Arh. St. Buc., ep. Rîmnice, XXXVI/2).

¹⁴⁶ Vezi doc. din 1853 ian. 14 (Arh. St. Buc., ms. 182, f. 1). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 568/ 1860. Vezi și descrierea m-rii la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 229 f. 266) și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 57 v.). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România. R. S. România, CMLXXVI/149—358.

¹⁴⁷ Amintită la 1695 iunie 3 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCXCV/17).

¹⁴⁸ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXLII.

¹⁴⁹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 248 v.

¹⁵⁰ Amintit de numeroase ori în documente, la: 1682 dec. 22, 1687 oct. 17, 1693 oct. 21, 1696 sept. 24, 1698 mai 30 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LV/9, 11, 15 și 17 și XXXVII/27, ms. 705, f. 133 v.). În doc. din 1698 i se spune schitul Potecă de la Șchiai; la 1696, schitul Șchiai de pe Cilnic iar la 1787 schitul din Potecă.

¹⁵¹ Vezi doc. din 1717 april. 6, unde se spune că a fost făcut de Damaschin (Arh. Sf. Buc., ep. Buzău, LV/47 și Acad. R. S. România, CXXVII/198).

- ¹⁵² Vezi și cererea pentru repararea bisericii la Arh. St. Buc., Min. Instr. și Cult., dos. 1092/1863, f. 58.
- ¹⁵³ Bis. e amintită la 1832 sept. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/196).
- ¹⁵⁴ Vezi și planul moșiei din 1902 (Acad. R. S. România, Hărți).
- ¹⁵⁵ Despre ruinarea bis. de lemn vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. și Cult., dos. 1367/1864, f. 321. Vezi și planul moșiei P. = Ghindeni la Arh. St. Buc., Min. Agric. (din 1850).
- ¹⁵⁶ La 1716 a fost închinat de Tudor Vîlcănescu (monahul Teodosie) patriarhiei de Alexandria.
- ¹⁵⁷ Vezi și Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XIX/4). La 1835 satul Preajba era al lui E. Teodoru negustor (Acad. R. S. România, CDLXI/176).
- ¹⁵⁸ Amintit la 1712 aug. 22 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXIV/86).
- ¹⁵⁹ Bis. din Preasna Veche e amintită la 1832 iulie 3 (Acad. R. S. România, DCCCIV/185).
- ¹⁶⁰ Amintit în doc. la 1778 iulie 30 (Arh. St. Buc., Mitro. Țării Rom., CCCXXVIII/1). Despre locul dăruit de Gr. Hrisoscoleu, fost mare sluger, pe care s-a reclădit apoi schitul, vezi doc. din 1779 ian. 28 (*ibidem*, doc. 2). Vezi și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. rom. 723, f. 164—170. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 936/1867. Vezi și desenul de la Muzeul de artă R. S. România, Anonimi, D.R. II 4957 și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 74 și 730, f. 22 v.)
- ¹⁶¹ Amintit la 1714 iunie 18 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1).
- ¹⁶² La 1828, satul P. era proprietatea fam. Crețulescu (Acad. R. S. România, DCXXI/151).
- ¹⁶³ Amintit în doc. la 1702 mart. 6, când se spune că este ctitoria lui Barbu Bădeanu mare logofăt (Acad. R. S. România, CCCLXXV/190). Acesta a fost logofăt între 1684 april 12 și 1686 iulie 5. Despre satul Pribege = Lăscău vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach, CDLXII.
- ¹⁶³ bis. Vezi și planul moșiei Priboiu = Sturzeanca din 1845 la Arh. St. Buc., Min. Agric.
- ¹⁶⁴ La 1628 sept. 2, preotul de aici este scutit de dări pentru a se ruga ziua și noaptea (Muzeul Tg. Jiu).
- ¹⁶⁵ Bis. e amintită la 1832 iulie 24 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/188).
- ¹⁶⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 221, f. 115—116.
- ¹⁶⁷ Amintit la 1678 ian. 12, când este scutit de dări, fiind însă mai vechi (Acad. R. S. România, CXXVI/173); la 1638 aug. 15, apare ca martor călugărul Calivit, „(ot) Porfirie” (Arh. St. Buc., m-rea Bradu, III/7).
- ¹⁶⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 2081 (din 1798).
- ¹⁶⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 312.
- ¹⁷⁰ Într-un doc. publicat de V. A. Urechia, din 1793 dec. 29, se spune că schitul nu putea fi terminat de cei care îl începuseră, care cer milă domnului. Vezi actele de înființare a schitului din 1795 nov. 21 și 1796 aug. 18 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCVII/17 și 18). În 1828 schitul se surpase (*ibidem*, XCVII/8—9).
- ¹⁷¹ Despre schitul Proșca-Năeni vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 554.
- ¹⁷² Amintit în doc. la 1649 april. 15, când se spune că a fost făcut de Ghermano ieromonah (Arh. St. Buc., m-rea Plumbuita, IV/1, nr. 2). Vezi și doc. din 1661 febr. 11, 1666 mai 4, 1695 mart. 4 etc. (*ibidem*, nr. 5, 7 și 8).
- ¹⁷³ Despre ruinele unei m-ri mari, construite la 1629, existente la Provița în 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 549 v.
- ¹⁷⁴ Vezi doc. din 1704 april. 28 (Acad. R. S. România, XIV/4).
- ¹⁷⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 20.
- ¹⁷⁶ La Pitești există o bis. Sf. Ioan Botezătorul, construită de același ctitor ca bis. Sf. Spiridon de aici: Hagi Matei Țăcălie.
- ¹⁷⁷ Vezi și planurile din 1811, 1856 și 1866 ale moșiei, proprietatea lui Șt. Belu (Acad. R. S. România, Hărți).
- ¹⁷⁸ Despre ruinele unei bis. la Puchenii Mari, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 566. Despre satul Puchenii = Mirosălăvești vezi *ibidem*, CDLXII/132 și urm. Despre satul P. = Crivina vezi doc. din 1804 oct. 14 (*ibidem*, CDLXII/69).
- ¹⁷⁹ Despre sat, proprietatea bis. Sf. Vineri din București a fam. Herăscu-Năsturel, vezi și doc. de la Acad. R. S. România, MCLXXXIX/204, 205 și urm.
- ¹⁸⁰ Amintită în documente la 1576 aug. 17 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 240—241). O altă bis. din Pucăreni e pomenită la 1833 iulie 31 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/245). Despre sat vezi *ibidem*, pach. MCXCIII.
- ¹⁸¹ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 281. Despre sat vezi *ibidem*, pach. DXLVIII.
- ¹⁸² Despre cele două nume ale satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLVI/207. Vezi și harta moșiei din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și Hotărâncii, jud. Teleorman.
- ¹⁸³ Amintit în doc. la 1727 aug. 20 (Acad. R. S. România, XCIV/19).

R

RĂCARI, jud. Dîmbovița (bis. de lemn 1810, zidită 1845, refăcută și pictată 1894 și bis. Sf. Nicolae-Boanga, clădită de clucereasa Ruxandra Catargiu și alții la 1812).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 56—57; Popescu-Rucăreanu N. M., *Moșnenii rucăreni ot Boanga și satul lor Răcari jud. Dîmbovița. Fapte și documente*, Tîrgoviște, 1939, 166 p.

RĂCARI, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, construită de Ene Morait?, 1833, zugrăvită 1875, în ruină la 1941), Vezi și Tatomirești.

Baucr, p. 218 [sat pustiu]; *Dicț. Rom.* V, p. 193 [pisanie]; Anuar 1909, p. 166; AMO, 1941, p. 285; *Documente*, XVI, vol. V, p. 61 [satul amintit cu numele Văcarul la 1582, cînd era al lui Dumitru bân].

RĂCENI, com. Voinești-Argeș (bis. Sf. Treime, 1802, sfințită 1821, reparată 1879, 1893 și 1900).

Anuar 1909, p. 96.

RĂCENI — Vlașca (dispărut).

Documente, indice sec. XVI—XVII [sat dispărut]; Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 190—218 [doc. 1649].

RĂCHITA, vezi Vîlcomu.

RĂCHITȚELE, jud. Argeș (trei bis. de lemn la începutul sec. XIX: Adormirea — Ciripani R., Sf. Nicolae-Plesăști de R. și cuv. Paraschiva — R. și Gura Frasinului, toate făcute de săteni).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 90 [doc.]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808];

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 38; Anuar 1909, p. 288 [bis. din 1810].

RĂCHICIOARA (Richicioara) — Teleorman sau Olt? [bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX; bis. Sf. Nicolae-Richicioara, 1847—1848, în ruină la 1909).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86; Anuar 1909, p. 300.

RACIU, jud. Dîmbovița (bis. ante 1832¹ și sau bis. de lemn Sf. Nicolae 1711—1712, reparată 1864, în stare rea la 1909). Vezi și Ragu.

Anuar 1909, p. 52; A. Rom., 2, 6, 9 nov. 1857 etc. [arendarea moșiei Racu].

RACI, jud. Gorj (M bis de lemn Sf. Ioan Botezătorul-Arțanu, 1768 sau 1825, reparată 1944).

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 150 [bis. de lemn din 1780]; Alexianu C., *Monografia comunei Racii din plasa Jiu, jud. Gorj*, Buc., 1905, 20 p.; Anuar 1909, p. 182; AMO, 1941, p. 395; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 411 și 427); *Documente*, indice

sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1586>]; Ștefulescu, *Strîmba*, p. 125—126 [doc. 1759]; *Indice conologic nr. 4* [doc.].

RĂCOREȘTI — Teleorman (bis și școală la începutul sec. XIX^a).

RACOTI — Gorj.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 131—132; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *M-reă Tismana*, ed. III-a, p. 325—329 și indice.

RACoviȚA, jud. Argeș (fost Mușcel) [bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, 1786, zugrăvită 1790, construită de Daniil, egumenul m-rii Rîncăcirov și D-trașco Brătianu, reparată și zugrăvită 1877, reparată 1910³; culă din 1797 sau 1806, construită de jupan Dumitrașco, reparată 1878 și cruce de piatră, toate trei M).

Dict. Rom., V. p. 154 [pisanie bis. și despre culă]; B.O.R., XXIII, 1899, p. 443—444 și L.A.R., 1901, p. 222 [contract zugrăvire bis., 1790]; Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLVII—XLIX, LXXXI [cula, ruine de case, cruce]; Brătulescu V., *Bis. și cula din Racovița-Muscel* (BCMI, XXVI, 1933, p. 83—84) [inscripții, ctitori, foto culă și bis.]; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 62—67 [pisanie, descriere]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1569].

RACoviȚA, jud. Vâlcea sau Argeș (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, construită de Anastasie vâtaf de plai și preotul Ioan, 1811—1812, zugrăvită 1835, reparată 1863 și o cruce de piatră din 1734). Vezi și precedentul

Bauer, p. 177 [fără bis.] Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 14; Anuar 1909, p. 287; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 67 și 118; AEA, 1929, p. 77 și 100 [și bis. din 1848]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul R. din Loviștea amintit de la 1575];

RACoviȚA — Vâlcea (la 1840 două bis. de lemn; Sf. Ingeri, construită de locuitori, 1760, refăcută 1886—1890 și Sf. Ingeri-Oteești, construită de Mihăilă Bulacu, 1777; cruce din 1777—1778). Vezi și Călinești și precedentul.

Popescu, *Biserici*, p. 51; Anuar 1909, p. 229 și 276; AMO 1941, p. 761; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 85 [doc. 1791, parte de sat a m-rii Horezi].

RACoviȚA — Dîmbovița (bis. Toți Sfinții, 1806, reparată 1890). ^{3bis}.

Bauer, pe. 168 [fără bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 273 și 286; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 32—33; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 26; Anuar 1909, p. 48; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII (satul amintit de la 1451, cînd era al lui jupan Mihail); vezi și *Indice cronologic nr. 16* [doc.].

RACoviȚA — Gorj (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 216; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice sec. XVI.

RACoviȚA, com. Mărgăritești, jud. Olt (fost Romanai) ⁴ (M bis. Sf. Împărați, construită la 1779 de Șerban Racoviceanu, reparată 1881 și 1935, cînd partea de sus a bisericii a fost refăcută; pictura nouă).

Bauer, p. 195 [R. de Sus și de Jos, sate ruinate] și p. 197 [bis. sec. XVIII]; M. O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [la 1845 bis. de zid Intrarea în biserică] și p. 294 [alt sat, bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 215; *Monografia jud. Romanai*, p. 391; AER, 1921—1925, p. 556; AMO, 1941, p. 643; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la <1517—1519>].

RACoviȚA, vezi Izlaz.

RACU, com. Mitrofani, jud. Vâlcea [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1808, reparată 1852 și 1934; pictura din 1938). Vezi și Nemoiu.

Dict. Rom., V, p. 157; AMO, 1941, p. 704.

RĂDĂCINEȘTI, jud. Vâlcea (bis. din sec. XVII⁵; la începutul sec. XIX bis. de lemn Sf. Voievozi și M bis. Buna Vestire-Dîngești⁶, construită de Isaia ieromonahul, 1811—1820).

Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 688 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12 [R. Argeș, și bis. Dîngești]; Anuar 1909, p. 287; AEA, 1929, p. 109; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1533]; Vezi și *Indice cronologic nr. 11*.

RĂDEȘTI, com. Oprelu, jud. Olt (la 1875, bis. R de Jos, 1744; R. de Sus. 1785⁷).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92 [două bis. de lemn: Nașterea Maicii Domnului — R. de Jos și Sf. Trei Ierarhi — R. de Sus]; Anuar 1909, p. 303 [bis. din 1903—1907 și una de lemn]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1619]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

SCHITUL RĂDEȘTI — Muscel (1778—1779, reparat 1868 și o cruce)⁸; satul Rădești acum înglobat în orașul C. Lung, jud. Argeș.

Bauer, p. 174 [m-re și bis.]; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 306 [R. de Sus]; *Dicț. Rom.*, V, p. 207 [bis. din 1778]; Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVII, LXXX; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 311 [satul amintit la 1623, cînd era al m-rii Valea]; Vezi și *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

RĂDILA (Băbeni), com. Coslegi, jud. Prahova⁹ (bis. Tăierea Capului Sf. Ioan, 1800—1802, reparată 1895). Vezi și Băbeni.

Bauer, p. 135 [fără bis.]; A. Rom., 19 iunie 1857 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 102; Coriolan G., *Resturi istorice în satele Coslegi, Dîrvari și Rădila din jud. Prahova* (BCMI, 1926, p. 120—122) [nu spune nimic despre Rădila]; *Documente*, indice sec. XVI [R., munte în jud. Prahova].

RĂDINA — Dolj

Bădescu N., *Povestea satelor Rădina și Rădinița din județul Doli* (A. O., 1935, p. 445—447).

RĂDINEȘTI jud. Gorj

Donat I., *Documente oltenești felurite* (A. O., 1937, p. 100—104) [hotărnicie 1722 și alte doc.]; A.O., 1937, p. 324—325 [doc. 1747]; *Documente*, XIII—XV, p. 198 [satul amintit la 1489].

RĂDOEȘTI — Teleorman¹⁰. Vezi și Sfîntești.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

RADOMIREȘTI, jud. Olt (fără bis. la 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81—82; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă, r. Drăgășani] și XVII.

RADOMIRU, jud. Dolj (fost Romanăți) (cula Radianu, sau Stoian Hagi Țolea, 1815, dărimată 1861, și bis. Sf. Gheorghe 1815, construită de Hagi Maciu, reparată 1898 și 1937).

Odobescu, *Antichitățile*, p. 174—175 [ruine de case boierești]; „Renașterea”, 1944, p. 89; Anuar 1909, p. 215; AEA, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanăți*, p. 462; AMO, 1941, p. 644; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 298 [cat. 1845]; *Documente*, XVI, vol. IV, p. 47

RADOȘI — Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1500?)

„Renașterea”, 1944, p. 220; Anuar 1909, p. 170; AMO, 1941, p. 396 [bis. Sf. Paraschiva, 1902].

RADOVANU, jud. Ilfov (casele fam. Ghica, sec. XVIII, în ruină la 1871¹¹; M bis. Adormirea, 1754, reparată 1835, ruinată).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1576; a fost al Craioveștilor, după care a ajuns al lui Nica postelnic]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 49—50, 73, 88 [doc. despre sat]; Bauer, p. 154 [bis. sec. XVIII]; Popescu N.,

Catagrafia, p. 19 [bis. stricată]; *Dict. Rom.*, V, p. 157 [despre ruinele casei fam. Ghica]; Anuar 1909, p. 83; A.G.R., 19 nov. 1864 [arendarea moșiei]; Lehliu Grig., *Carte de hotărnicie a moșiei Radovanu din jud. Ilfov, proprietatea Soc. g-le de asigurare Dacia-România*, Buc., 1891, 15 p. [se reproduce și un doc. din 1793].

RADOVANU, jud. Dolj (bis. sec. XIX)¹².

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit adeseori de la 1558, locuitorii săi mergînd după Mihai Viteazul la Alba-Iulia și Iași pentru a se răscumpăra din rumânie]; *Indice cronologic nr. 7*.

RĂDULEȘTI — Prahova¹³. Vezi și următorul.

Greceanu, *Genealogii*, I, p. 292—293 [doc. 1632].

RĂDULEȘTI (acum Brazii)¹⁴, jud. Ilfov (M bis Sf. Nicolae-R. Filitis, sec. XVIII, refăcută de Nicolae Filiti — Cremidi sedarul, 1834, reparată 1901).

Bauer, p. 147 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 83; Filitti, *Ctitori*, p. 2 [descriere]; și în S.O.V., 1920, p. 159—160; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 21—22 [doc. 1663, parte din sat a lui Drăghici Cantacuzino]; *Documente*, indice sec. XVIII [localiz. probabilă].

RĂDULEȘTI, vezi Întorsura.

RAEȚI, com. Sadova-Dolj (la 1845 bis. Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 443 [cat. 1845].

RĂGEȘTI (Ragu) — Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Voievozi — Răgești, apoi bis. Cuv. Paraschiva-Ragu, 1844, construită de clucerul Ianache Arion).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul Ragu amintit de la 1567]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 84 [Răgești]; Anuar 1909, p. 51; Diaconescu G. Ilie, *Materiale documentare* (G. B., 1965, nr. 3—4, p. 289—290) [descriere, inscripții, bis. Cuv. Paraschiva-Ragu]; A. Rom., 17 iulie, 7, 17 aug. 1857 [arendarea moșiei Ragu].

RĂGHINARI, vezi m-rea Menedic.

RAGU, vezi Răgești.

RAHOVA — Podenii Noi, com. Mehedința, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1821—1822, reparată 1862 și M cruce de piatră din 1812, lângă biserică).

Anuar 1909, p. 109.

RASA, jud. Ialomița (bis. Adormirea, 1833—1836, reparată 1897). Vezi și Bogata — Rasa și Prosanichiu.

Anuar 1909, p. 64; Popescu N., *Catagrafia*, p. 80 [Rasa-Ilfov bis. de gard]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut].

RĂSCĂEȚI — Vilcea (bis. Cuv. Paraschiva, 1821—1823). Vezi și Fișcălia.

Anuar 1909, p. 287; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1611].

RĂSIMNICI, com. Rădulești, jud. Ilfov (bis. Adormirea, 1816—1817, reparată 1883).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1534, Răsimnici]; Anuar 1909, p. 93; A. Rom. 5 april. 1859, 16 sept. 1861 [arenda moșiei]; *Indice cronologic nr. 8* [multe doc. despre sat].

RĂSMIREȘTI, vezi Răzmirești.

RASNICU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1846—1855, refăcută).

Bauer, p. 227 [fără bis.]; *Dict. Rom.*, V, p. 163) Anuar 1909, p. 166 [bis. în ruină și bis. de lemn]; Ionescu I., *Un exemplar al liturghierului lui Antim Ivireanul* (M. O., 1967, nr. 9—10, p. 762—763) [se reproduc însemnările]; AMO, 1941, p. 283—284.

RASOVA, com. Bălești, jud. Gorj (his. de lemn Adormirea — Șarapatina, 1833—1834, ruinată).

Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 182; M.O., 1955, nr. 10—12, p. 640; A.M.O., 1941, p. 397 [bis. închisă]; Bălașa D., *Biserica din cătunul Șarapatini, parohia Rasova (Gorj)* (M.O., XXI, 1969, nr. 9—10, p. 730—735) [Despre bis. de lemn Adormirea, 1833—1834, ruinată; se reproduc și însemnările de pe cărți]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1428, când a fost întărit de regele Sigismund m-rii Vodița].

RASOVIȚA, com. Lelești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1802, construită de Ianache Sîmboteanu medelnicer, și alții, reconstruită 1898—1900).

„Renașterea”, 1945, p. 328; Anuar 1909, p. 182; AMO, 1941, p. 397.

RAST, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, zugrăvită 1844, reparată 1909 și 1928).

Bauer, p. 205 [sat părăsit]; *Dict. Rom.*, V, p. 165 [pisană, 1844]; Anuar 1909, p. 166; AMO, 1941, p. 284; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437 [cat. 1845]; *Documente*, indice sec. XVI [satul Hrastu amintit de la 1535].

RĂSUCENII DE JOS, com. Răsuceni, jud. Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn Adormirea, ruinată).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G. B., 1964, nr. 1—2, p. 73—74); *Monografiile Vlașca*, p. 11—20; A. Rom., 1858 supl. 20 dec. și urm. [arendarea moșiei R.]

RAȘI, com. Sălcioara — Ialomița (bis. Cuv. Paraschiva, 1827, reparată 1872 și 1896).

Anuar 1808, p. 65; *Documente*, XVII, vol. III, p. 600 [satul amintit la 1620].

RĂȘINA, jud. Gorj (bis. Sf. Andrei, 1829, reconstruită 1920).

Bauer, p. 213 [bis. sec. XVIII]; *Dict. Rom.*, V, p. 214 [bis. de lemn din 1752 și 1832]; Țicleanu G. Gr., *Istoricul comunei Rășina din jud. Gor-Jiu*, Tg. Jiu, 1909, IX + 96 p. + 1 pl.; Anuar 1909, p. 182 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 398; *Documente agrare*, p. 289—290 [doc. 1720].

SCHITUL RĂTEȘTI (bis. Sf. Treime, ante 1634¹⁵, de lemn, refăcută tot de lemn la începutul sec. XVIII și 1794; bis. construită din zid de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844, pe locul celei de lemn¹⁶; bis. cimitirului, Sf. Lazăr, 1825—1826 sau c. 1840, mutată mai jos 1867, zugrăvită 1875; zugrăveala înnoită 1925; fost metoh al m-rii Poiana Mărului; și crucea Dorobanțului, 1821, la c. 500 m. de m-re), com. Gura Aninoasei, satul Rătești, jud. Buzău.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*. Buc., 1951, [74 doc., 1584—1861]; Arh. St. Buc. *Indice cronologic nr. 3*, ep. Buzău, Buc., 1958, (indice); Urechia, *Ist. Rom.*, VI, p. 229; VII, p. 330, 370, X A, p. 17, 132, 186; *Dict. Rom.*, V, p. 215 [pisană, 1844]; Iorga, *Inscripții*, I, p. 69; V. Rom., 1852 mart. 8, p. 77 [clădiri arest]; A.C., 1868, p. 13;

Bilciurescu, *Mînăstirile*, p. 70; Voinescu I., *Monumente și peisagii* [9 foto]; Andronescu Virgil, *M-reă Rătești*, în vol. *Contribuțiuni istorice*, I, Constanța 1901, p. 27—38 [istoric]; Iorga, *Sate și mînăstiri*, p. 179; Idem, *La Roumanie pittoresque*, p. 125; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 18; Moșescu Oct., *Rm. Sărat. Călăuză*, 1931, p. 20 [m-reă la 1867]; „Îngerul”, 1937, p. 541 și 546; Savela Aurel, *M-reă Rătești, Valea Buzăului* („Viitorul”, 19 april 1925, p. 3—4); AEB, 1928, p. 21;

Beschea I. G., *De la m-reă Rătești („Îngerul”*, 1938, nr. 9, p. 785—807, XI, 1939, p. 85—100) [descriere, foto, inscripții tîrzi]; Idem, *M-reă Rătești (ibidem*, 1939, p. 337—359 și 636—660) [doc. 1752—1819]; Idem, *Istoricul și înzestrarea m-rii Rătești („Îngerul”*, 1938, p. 925—944); Wertheimer G.

Pictorul Tattarescu elev al pictarului Nicolae Teodorescu (SCIA, 1957, nr. 1—2, p. 350); Popescu I. Mihai, *M-reă Rățești*, teză de licență, Buc., 1948; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 483;

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul R. amintit de la 1575]; Sturdza Aureliu, *M-reă Rățești din jud. Buzău* (L.A.R., 30 iulie 1911, p. 404); Beșchea I.G., *M-reă Rățești*, teză de licență, Inst. teologic Buc., ms. nr. 692 din 1936; Cocora Gabriel, *Date noi despre anii de formație ai pictorului Gh. Tattarescu* (B.O.R., 1965, nr. 5—6, p. 593—599) [despre niște icoane]; Idem, *Cîteva știri despre m-reă Rățești* (G.B., 1967, nr. 5—6, p. 597—608) [cu doc. și poemelnic].

RĂTEȘTI, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1732, reclădită de Grigore Rătescu, 1839, reparată și zugrăvită 1909)

Diaconescu Gh. Ilie, preot *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 290—292) [inscripții, însemnări]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă]; Bauer, p. 163 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 68—69 [R. Vlașca]; AEA, 1929, p. 62; Anuar 1909, p. 291.

RĂTIVOEȘTI (Retevoești), jud. Argeș (bis. începutul sec. XVI¹⁷?; M bis. Sf. Treime, construită de Scarlat Drugănescu mare stolnic și familia sa, 1795, zugrăvită 1853; tîmpla din 1911 de pictorul Belizarie; cruce veche M; un han sec. XIX¹⁸ și culă din 1822 construită de Gh. Drugănescu căminarul). Vezi și Piscani, unde a fost o bis. a lui Vlaicu logofăt.

Bianu I., *Catalogul manuscriptelor românești*, II, p. 148; M. O., 1961, nr. 1—4, p. 198, 201 [însemnare 1795, despre construirea bis.]; *Dict. Rom.*, V, p. 231 [despre bis. veche din Siliștea]; Iorga, *Inscripții* (BCMI, XX, 1927, p. 113); Anuar 1909, p. 94; Rădulescu-Codin, *Muscelui*, p. XLIV—XLV; Rosetti Dinu, *Săpăturile arheologice de la Retevoești, r. Curtea de Argeș, reg. Pitești* (M.C.A., VI, 1959, p. 708—715) [descriere și planul unei biserici vechi, pe locul numit la Siliște; morminte; obiecte pisanie, 1795]; vezi și Barnea I., *Monumente de artă creștină* (S.T., 1960, p. 225—226) și B.O.R., 1964, nr. 1—2, p. 165—167; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 501; A. Rom., 28 nov. 1859 și urm. [arendarea moșiei R. Muscel]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567].

RĂTUNDA, vezi Rötunda.

RĂȚĂLEȘTI, vezi Roșiile și Românești.

RĂZMIREȘTI (Ludăneasca)¹⁹ — Vlașca (bis. Sf. Împărați, 1850, construită de clucerul Iordache Steriade).

Niculescu G., *Bisericile de pe Burnasul Vlăsiei*, p. 40; *Indice cronologic nr. 1*; A. Rom., 10 iulie 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535].

RĂZVAD, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, construită de Socol Cornățeanu și familia sa, 1643—1644, reparată sec. XVIII, ante 1793 de Scarlat Greceanu biv vel vornic; casele și crucea lui Socol Cornățeanu clucerul²⁰, 1648, cu hramul Adormirea pe locul unei bis. de lemn).

B.C.I., X, 1931, p. 97—102 și XI, 1932, p. 54 ș.u. [doc. 1645, 1649]; Mano I., *Doc. fam. Mano*, p. 20 [doc. 1649, amintind bis. și casele lui Socol Cornățeanu]; Filitti; *Arhiva Cantacuzino*, p. 220 [doc. 1657]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1431]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 271—272, 372, 96—97²¹; Drăghiceanu V., *Epitaful unei fete de domn* (C.L., XLII, 1908, p. 611—612; [al Marulei, fiica lui Mihai Viteazul]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 200 [repararea bisericii]; VII, p. 321, 368; X A, p. 17, 111;

Iorga, B., *Începuturile lui Socol din Cornățeni* (C. L., XXXIX, 1905, p. 120—121); Voinescu I., *Monumente de artă târânească*, pl. 78 [cruce] Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 24—25; Florescu G.D., *Un sfetnic al lui Matei Basarab, ginere al lui Mihai Viteazul* (R.I.R., 1941—1942, p. 74, 76—77, 86—89); Bauer, p. 10 [bis. de piatră la R. de Jos și de Sus]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 34; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 292—294) [bis. R. de Jos, 1859—1860, pe locul uneia de lemn]; Anuar 1909, p. 52; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284; A. Rom., 1858, dec. 3 [arendarea moșiei R. de Sus].

RĂZVADUL DE JOS, com. Răzvad, jud. Dîmbovița (crucea lui Cîrstea clucerul, 1632—1653 M și bis., de lemn Adormirea, la 1810).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 272; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 34—35; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 25; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1933, pl. CCCXXVIII).

REBEGEȘTI, vezi Crețulești-Mănăstirea

M SCHITUL RECEA — Rm. Sărat (Nașterea Maicii Domnului și Sf. Nicolae sfîrșitul sec. XVII²², refăcut 1802—1804).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [74 doc., 1753—1861]; Bălăiță D., *Testamentul lui Alecu Bagdat („Îngerul”, 1938, nr. 7—8, p. 683) [din 1833]; A.C., 1868, p. 25; Anuar 1909, p. 266; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 88; Documente, XVI, vol. III, p. 274 [satul amintit la 1568—1569].*

RECEA, jud. Argeș (M bis. Adormirea-R. de Sus, 1805²³, reparată 1903 și două bis. de lemn la începutul sec. XIX la R. de Jos și de Mijloc).

(Bauer, p. 169 [bis. Reci de Sus]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 50—52 [R. de Jos, Mijloc și Sus]; Anuar 1909, p. 287—288; AEA, 1929, p. 93.

RECEA — Mehedinți (bis. Sf. Teodor Tiron, 1858, reparată 1904—1933).

AMO, 1941, p. 537; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1607, cînd era al lui Stanciu mare paharnic]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 515—516.

RECEA, jud. Vîlcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Voievozi-Bradul, 1757, construită de Avram și alții, refăcută 1870; Sf. Ioan-Rîpa, construită de Ioan Urșanu și alții, 1800, Intrarea în Biserică — Gruiu, construită de același și de Dincă Obrocescu, 1810 și Cuv. Paraschiva-Mijlocu, 1710, reparată 1868; bis. de lemn Sf. Voievozi, 1765 aflată acum în cimitirul cătunului Bădulești din com. Izvorul Rece).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1576]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; *Documente agrare*, p. 372, 647 [doc. sec. XVIII, amintind și de preot]; Ionescu I, preot, *Pomelnicul bisericii Recea de Sus din raionul Horezu* (M. O., 1967, nr. 3—4, p. 268—270); Popescu, *Biserici*, p. 52—53 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 229.

RECEA, jud. Olt (bis. Adormirea, construită de treti logofătul C-tin Rătescu; refăcută 1855).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; AEA, 1929, p. 137. ; B.O.R., 1967, nr. 11—12, p. 1213 [însemnare 1832, m-rea Recea—Teleorman; aceasta?].

M-REA RECICA (Sf. Nicolae, a doua jumătate a sec. XVI²⁴. Vezi și Reșca.

Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 228—236 [doc. 1658, satul Recica-Dolj].

REDEA, jud. Olt (fost Romanăți) (M bis. Intrarea în biserică, 1828—1830, pe fundații mai vechi, renovată 1937; bis. Sf. Ioan, 1834, reparată 1882—1884 și bis. Sf. Nicolae, 1802—1804 sau 1842? ruinată).

Bauer, p. 198 [bis. sec. XVIII]; Anuar, 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 556; *Monografia jud. Romanăți*, p. 402—404; AMO 1941, p. 645—646;

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 296—297 [patru bis. la 1845]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Viteazul pentru satele sale din jud. Romanâți* (A. O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484); *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537, sub numele Rediu]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

M SCHITUL REȘCA (Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, construit de Ilinca Dobroslovanu, 1781, bis. reparată 1923—1924; fost metoh al m-rii Bistrița ²⁵ și ep. Râmnic) ²⁶, acum bis. satului Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt. Vezi și Recica.

Popescu-Cilieni, *Starea schitului Recica ot sud Romanâți* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 137—138); B.O.R., 1888, p. 617 [avere, 1786]; BCMI, 1934, p. 110 [pisanie]; Bulat T. G., *Vechi preocupări arheologice* (R. I., XI, 1925, p. 110—111) [despre luarea de „cloțuri” de cărămidă pentru școala satului, la 1838]; Anuar 1909, p. 215; Nicolaescu St., *Inscripții* (A.O., 1930, p. 54); Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 212; Năsturel P.V., *M-rea Reșca* (R.I.A.F., XI, 1910, p. 391); *Episcopia Râmnic*, p. 155—156 și 441—444; AER, 1921—1925, p. 557; Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 46—47 și 125; *Monografia jud. Romanâți*, p. 419—420; Donat, *Fundațiile*, p. 66—67; AMO, 1941, p. 646; ACMI, 1942, p. 50; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 4*. [doc.]

RETEVOIEȘTI, vezi Rătivoiești.

SCHITUL RÎCA — Teleorman (a doua jumătate a sec. XVII ²⁷; fost metoh al m-rii Aninoasa), jud. Argeș.

Anuar 1909, p. 124 [bis. din 1856—1859]; *Documente*, indice XVII [localiz. probabilă].

RICHITOĂIA, vezi Pielești.

RICHÎTELE, vezi Răchitele.

RÎFOV, jud. Prahova (M bis. Sf. Nicolae, construită de Dumitru paharnicul, 1743, zugrăvită 1748, reparată 1897 și 1923 și hanuri sec. XIX). Vezi și Goga și Mălăești.

Bauer, p. 135 [două bis. de piatră]; V. Rom., 1851, p. 268 [hanuri]; Anuar 1909, p. 110; Popescu N., diacon, *Bis. din Rîfov-Prahova* (B.O.R., XXV, 1911—1912, p. 1137—1140) [descriere, inscripții, însemnări]; R. V., 7 sept. 1914, p. 1; Zagoritz Al., *Sculpturi în piatră* (BCMI, VII, 1913, p. 67—72 și foile anexă); Filitti, *Ctitori*, p. 31; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 100, pl. CDLXXXVIII—CDXCIV); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 220; *Dict. Rom.*, V, p. 234 [bis. din 1724, 1776 și 1783]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 211; A. Rom., 15 mai 1857 [arendarea moșiei]; *Documente de arhitectură*, nr. 2; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1546, când a fost dăruit în parte episcopiei Buzău].

RÎIOASA (acum Lunca), acum jud. Teleorman (bis. de lemn, sec. XVIII) ²⁸.

Ionascu, *Catagrafia Argeș*, p. 80; (R. Olt, bis. de lemn); Mustăciosu Andrei *Bisericile de pe valea Ôtului din jud. Teleorman*, teză de licență. Inst. teologic Buc., ms. 152, p. 42 [piatră de mormînt din 1853; bis. în ruină].

RÎIOASA-Vîlcea (la 1840 bis. de lemn. Sf. Împărați, construită de locuitori 1770)

Popescu, *Biserici*, p. 91 cat. 1840].

RÎJLEȚU (acum Săliștea), jud. Olt (bis. Sf. Paraschiva, Sf. Ioan și Sf. Nicolae-Rîjleț Govora, construită de Ioan Cioriceanu diacon, 1824—1828, bis. Adormirea-Gura Geamăna, 1792, ruinată, bis. Adormirea-Rîjlețu-Vierș, 1760 ²⁹ și bis. Adormirea-Linia Mare, 1836).

Documente, XVI, vol. III, p. 185; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; *Dict. Rom.*, V, p. 236 [pisanie, 1828]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 ,trei bis. de

lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 42 [trei bis. de lemn: R. Govorii și R. Vieroș]; M. O., 1961, nr. 5 8, p. 402 [cat. 1833]; AEA 1929, p. 150; Anuar 1909, p. 303.

RÎMA, vezi Slăvești, pl. Horezu.

RÎMEȘTI, jud. Vâlcea (bis. Toți Sfinții, construită de mitropolitul Ștefan, 1658—1659, părăsită apoi, reparată 1859 când se zidește timpla și 1933; fost metoh al m-rii Horez)³⁰.

Iorga N., *Studii și doc.*, XXI, p. 311—358 [doc. 1723—1845]; Bauer, p. 202 [două bis.]; Anuar 1909, p. 229 [bis. din 1793 și 1853]; *Dict. Rom.*, I, p. 289 [legenda bisericii]; Drăghiceanu V., *O ctitorie mitropolitană. Bis. din Rîmești-Vâlcea* (BCMI, IV, 1911, p. 130—132) [descriere, foto]; A., *Bis. din Rămești* („Albina”, XV, 1911—1912, p. 1989—1991) [după BCMI]; Iorga-Balaș, *Histoire*, p. 196; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 65) [despre repararea bis.]; Donat, *Fundațiile*, p. 6; Popescu, *Biserici*, p. 16 și 54—55 [la 1840 două sate: bis. Sf. Împărați — Rămești — plasa Oltului, 1700, Sf. Vasile-Cofrești, 1824, Intrarea în bis. — Efrimești, 1700 și bis. de lemn Sf. Voievozi — Ciofrigești, 1817 ultimele trei la Rămești plasa Horezu];

Bălașa D., preot, *Skitul Bălănești-Vâlcea* (I.E.E.R.A., V, 1949, nr. 11—12, p. 36—39) [inscripție, 1859, istoric și însemnare; este vorba de bis. din Rîmești, numită din mahalaua Bălănești; se precizează data zidirii, după portretul lui Mihai Radu];

Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiile Brîncovenești oltene (Brîncoveni, Mamul și Hurezi)* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 752—753) [doc. 1703, închinare la m-rea Hurezi]; *Documente agrare*, p. 258—260 [doc. 1713 ref. la proprietatea satului]; Sacerdoteanu A., *Acte referitoare la com. Rîmești-Urșani, plasa Horez, jud. Vâlcea* (A.O., 1930, p. 38—39) [1811—1820]; Nicolaescu St., *Un act privitor la satul Rîmești-Vâlcea* (*ibidem*, 1939, p. 132—134) [din 1640]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 350; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917 [Paul de Alep despre zidirea bis.]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1487]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 107—108 [doc.]; Vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.]. RÎMNICELUL, vezi Obidiți.

RÎMNICENI — Buzău (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1835—1836, reparată 1873—1894).

Anuar 1909, p. 263; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 95.

RÎMNICUL-SĂRAT³¹, jud. Buzău (fost. Rm. Sărat).

Documente, sec. XIII—XVII (indice) [amintit ca oraș la 1574, când se găseau aici oștile muntene plecate în expediție în Moldova]; *Rîmnicul în cronici* („Analele Rîmniceului”, 1924, nr. 8—9); *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 273) [descriere, numărul bisericilor, 1659]; B.C.I., XII, p. 26 [despre arderea orașului de turci, 1659]; Bauer, p. 112 [nr. bisericilor; orașul ars pe jumătate]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149 [o m-re și 5 bis. de piatră la 1815]³² Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Reimers, *Reise der russisch — Kaiserlichen Gesandtschaft*. . . I, p. 117 [descriere, 1793; când orașul era ruinat]; Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Viena*, Londra, 1796, p. 311—312 [orașul distrus de război]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 307 [despre oraș];

Samarian P., *O veche monografie*, p. 191 [numărul caselor și bisericilor, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61; Margot, *O via-torie*, p. 71—72 [descriere, 1859];

Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 133—136 [descriere]; Moșescu O., *Rm. Sărat. Călăuză întocmită de*. . . , Buc., 1931, 92 p. + 1 pl. [reproduce după N. Iorga,

Drumuri și orașe, Odoebescu, Vlahuță, Pelimon, etc. ; lucruri generale despre oraș și monumentele sale și despre câteva monumente din județ]; Giurescu *Ist. rom.*, II și III (indice).

— HANURI.³³

— HANUL M-RII ADORMIREA³⁴.

B.O.R., XXII. 1963, nr. 11—12, p. 1042—1043 [doc. ref. han].

— HANUL M-RII SF. IOAN.

M. Of., 1864, p. 224 [hanul m-rii Sf. Ioan și un han ruinat].

— HANUL LUI ALECU BAGDAT³⁵.

— HANUL ZISSU³⁶.

— SPITALUL³⁷. Vezi și bis. Sf. Dumitru-Bagdat.

— ȘCOALA VECHE³⁸.

Popescu M., *Începuturile învățămîntului în tîrgul Slam Rîmnic* („Milcovia”, V—VII, 1936, p. 36—49); „Muzeul național”, 1836—1837, p. 92 [despre deschiderea școlii naționale de tip lancasterian].

— CIȘMELE³⁹.

A. P., 1835—1836, p. 698.

— M M-REA ADORMIREA (m-rea din Rm. Sărat, construită de Constantin Brîncoveanu și unchiul său, Mihai Cantacuzino spătarul la 1690—1696⁴⁰, ridicată pe locul unei bis. de lemn; reparată 1784—1793, reparată și zugrăvită 1814, reparată 1871—1872 și 1898; fost metoh la muntele Sinai)⁴¹, str. V. Cristoforeanu 4.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [1489 doc., 1519—1871]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 76—77, 153 [despre zidirea m-rii, descriere] (vezi și indice); Gane Ion, *Radu Greceanu despre m-rea din Rîmnic* („Analele Rîmnicului”, 1923, nr. 6, p. 78—79); Hurmuzaki, XIV p. 266—268 [doc. sfîrșitul sec. XVII, închinare la muntele Sinai]; *Eclaircissements sur la Question des monasteres grecs situés dans les Principautés Danubiennes*, 1857, p. 89—93 [doc. din 1704 de închinare la Muntele Sinai]; *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 343 [descriere]; Iorga, *Studii și doc.*, XVI, p. 356—357 [inscripții, 1691—1697]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 82—84; VI, p. 216; VII, p. 314; X A, p. 16, 192; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, III, p. 235 [scris. 1778]; V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii];

Pelimon A., *Memoriu*, p. 29—44; Bolliac. *Mînăstirile din România*, p. 553—554; C.A., 1866, p. 64—66; Arnoteanu Kesarie, *Propuneri pentru modificarea devizului estimativ al reparațiunii bisericii catedrale din com. urbană R. Sărat* (M. Of., nr. 156, 1869); Anuar 1909, p. 241; Iorga N., *La un vechi vad de vrăjmășie între români*, Vălenii de Munte, 1909, p. 13—15 [descriere]; Drăghiceanu V., *C. Brîncoveanu*, p. 52—58; Idem, *M-rea Rm. Sărat* („Albina”, XVIII, 1915—1916, p. 1406—1408), [descriere]; Niculescu G., *M-rea din Rîmnic* („Analele Rîmnicului”, 1923, nr. 4, p. 52—57); reproducă și la Moșescu Oct., *Rm. Sărat, Călăuză*, p. 34—40; Mihăilescu I., *Releveul bis. m-rii din Rm. Sărat* („Arhitectura”, V, 1926, p. 121—123);

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 195—199; Bobulescu, *Zugravi*, p. 15; A. R., 1940, p. 117; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138, 142);

Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, XIX, 1936, p. 45, pl. CCLXXX—CCLXXXV); Jantea N., *Ctitoriile Brîncovenesti din orașul Rm. Sărat* („Îngerul”, IX, 1937, nr. 10—11, p. 613—622) [avere, istoric, descriere]; Idem, *M-rea Adormirea Maicii Domnului din Rm. Sărat; Descriere arhitectonică* („Îngerul”, IX, 1937, nr. 12, p. 719—737 și X, 1938 p. 94—105); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 42, pl. XIX); ACMI, 1943, p. 24, 25 [restaurare]; Golescu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—48);

Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Cocora Gabriel, *Din trecutul legăturilor episcopiei Buzăului cu Rusia* (G.B., XV, 1956, p. 330);

Bulat T.G. *O ctitorie brîncovenească închinată Sfîntului munte Sinai (Rîmnicu Sărat, 1700)* (G.B., XXII, 1963, nr. 11—12, p. 1031—1049) [pisania documentele de ctitorie ale m-rii, milele și averea sa, despre metoașele m-rii]; Cernovodeanu Paul, *Cîteva monumente comemorative și funerare ruse din Țara Românească*, în vol. *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași, cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, Buc., 1965, p. 663 [piatra de mormînt a generalului Arcadie Suvorov]; Potra George, *Documente Brîncovenești în legătură cu biserici și mînăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1120—1121) [doc. 1700];

Constantinescu Horia, preot, *Biserica fostei m-ri Rîmnicu Sărat. Ctitorie brîncovenească și monument de artă feudală* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 30—71) [despre oiaș, istoricul m-rii, proprietățile sale, metohurile, egumenii m-rii, descrierea arhitecturii și picturii după Ghika-Budești, Gr. Ionescu etc.]; Chihaiia Pavel, *Un sculptor român din epoca brîncovenească: Lupu Sărățan* (R. M., V, 1968, nr. 1) [despre sculpturile în piatră lucrate de meșteri din Rm. Sărat];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 20, 26 (și indice).

— BISERICA ASĂNICHIOAIA, vezi Nașterea Sf. Fecioare.

— BISERICA BAGDAT, vezi bis. Sf. Dumitru-Bagdat.

— BISERICA CÎȚA (Sf. Arhangheli, zidită de Iordache Neculescu slugerul, 1765, arsă la 1821, reparată și zugrăvită după aceea, de vornicul C-tin Neculescu, reparată 1891 și 1921).

Anuar 1909, p. 241; *Biserici cu averi proprii*, s. III, Buc., 1916, p. 1—16 [pisania, foto, doc.]; „Îngerul”, 1937, p. 546; ⁴² Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 653—656)

— BISERICA LUI ȘTEFAN CEL MARE (bis. domnească ⁴³, Sf. Paraschiva, 1473—1481, refăcută de C. Brîncoveanu de la ferestre în sus, 1704, reparată la mijlocul sec. XVIII ⁴⁴, darîmată și refăcută 1898—1899).

Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 73—74 [doc. 1775]; Georgianu I. C., *O pagină din viața marelui Ștefan*, Buc., 1894, p. 79; Mironescu V., *M-rile și bisericile întemeiate de Ștefan cel Mare* („Junimea lit.”, V, 1908, p. 108—109); Lapedatu Al., *O biserică a lui Ștefan cel Mare în Țara Românească* (BCMI, III, 1910, p. 107—109) [pisania și istoric]; A. *O bis. a lui Ștefan cel Mare în Țara Românească* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 533—534) [după BCMI]; AARPAD XVII, 1894—1895, p. 449; Anuar 1909, p. 241; Ursu I., *Ștefan cel Mare*, Buc., 1925, p. 414, n. 3; Balș G., *Bis. lui Ștefan cel Mare*, (BCMI, 1925, p. 150);

Jantea N., *Ctitoriile Brîncovenești din orașul Rm. Sărat* („Îngerul”, IX, 1937, nr. 10—11, p. 613—622) [istoric]; Popescu, *Învelișurile*, p. 85; *Repertoriul monumentelor lui Ștefan cel Mare*, p. 209; Drăghiceanu, *Catalogul* p. 20 (și indice);

Constantinescu Horia, *O ctitorie a lui Ștefan cel Mare în Țara Românească* (G.B., 1965, nr. 7—8, p. 684—690 nimic nou, în afară de un doc. din 1753 Și despre averea bisericii]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 655—657).

— BISERICA GRECILOR (Sf. Gheorghe, a doua jumătate a sec. XVII ⁴⁵). Pe locul ei s-a ridicat m-rea Adormirea.

— MBISERICANAȘTEREA SF. FECIOARE (Robeasca sau Asănichioaia ^{45bis}, construită de Asanache Neculescu fost mare pitar, 1781—1784, reparată 1884; fost metoh al Sf. Mormînt ⁴⁶).

Arh. Șt. Buc. Indice cronologic nr. 3. Episcopia Buzău, Buc., 1958 (indice); A.G., 1942, p. 115 și doc., p. 149—152 [1784, închinată la Sf. Mormînt];

Dict. Rom., V, p. 244; Anuar 1909, p. 241 [bis. Asănichioaie sau Robeasca]. — BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi bis. Cița.

— M BISERICA SF. DUMITRU — Bagdat (1707—1708, construită de căpitănel Dumitrașco Bagdat, renovată 1833 de Alecu Bagdat, refăcută radical 1870—1871, când a fost pictată de G. Tattarescu; fostă metoh al schitului Poiana Mărului), Str. Păun Pincio 11.

Bălăiță D., preot, *Monografia bis. Sf. Dumitru-Bagdat din R. Sărat*, teză de licență Buc., 1935; Idem, *Bis. St. Dumitru — Bagdat* („Îngerul”, X, 1938, nr. 9, p. 807—819 și nr. 10—11, p. 949—954) [istoric, descriere, pomelnic, foto]; Idem, *Avea lăsată de Alecu Bagdat bisericii și spitalului din R. Sărat* („Îngerul”, XI, 1939, nr. 8—9, p. 623—635); Idem, *Testamentul lui Alecu Bagdat* (ibidem, 1938, nr. 7—8, p. 681—686) [din 1833]⁴⁷; Anuar 1909, p. 240—241; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 51, 104—106 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, în 7—8, p. 654—655) [pisanie, 1707]; ACMI, 1943, p. 28 [restaurarea picturii]; Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 276); G.B., 1964, nr. 5—6, p. 484.

— BISERICA SF. GHEORGHE, vezi bis. Grecilor.

RÎMNICUL-VÎLCEA, jud. Vîlcea. Vezi și Licura.

Documente, XIII—XVII (indice) [orașul amintit de la 1388]; Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1279); M. O., 1967, nr. 11—12 p. 914 [mențiune Paul de Alep]; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 200 [o m-re, 5 bis. de piatră și o capelă]; Tunusli, p. 175; Sulzer, *Geschichte*, I p. 350 [despre oraș]; Fotino, III, p. 173 [numărul bis., 1815]; Hunter William, *Travels in the year 1792 through France, Turkey and Hungary to Viena*, Londra, 1769, p. 340 [oraș mare];

Samarian P., *O veche monografie*, p. 210 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 60, 61 [episcopia, 5 biserici și o bis. catolică]; Uricarul, XV, p. 263 [bis. rudinească, bis. din sus, bis. Sf. Gheorghe]⁴⁸ A. O., 1931, p. 132 [despre starea de necurătenie a orașului, 1835]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur];

V. Rom., 1847, p. 131, 185, 205 [despre incendiul din 1847, când au ars episcopia, seminarul, școala și alte case]; „Dîmbovița”, 22 iulie 1858, p. 325 [descriere]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 33—36 [case]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 22—28 [descriere]; Iorga N., *Orașele oltene* (C.L., XLI, 1907, p. 64—67 și A.O., 1928, p. 281—282); Iorga N., *Din trecutul Rîmnicului Vîlcii* (N. V., 1936, p. 126—128) [despre biserici] Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice);

Dragoiescu P., *Rîmnicul Vîlcii*, Craiova, 1944, 16 p. + 1 pl.; Grigore Constantin, *Rîmnicul Vîlcii, loc de amintiri și recreiere*, Rm. Vîlcea, 1944, 100 p. [descrierea monumentelor]; *Doc. priv. ist. Rom.*, *Introducere*, vol. II, p. 496—498 [organizarea orașului]⁴⁹.

— ȘCOALA VECHIE⁵⁰.

M.C., 1915, p. 74 [la 1832 în hanul Popa State]; C. Rom., 1833, p. 35]; „Romînia”, 1838, p. 715—716 [Știri despre școală]; Lahovari George, *Hîrtii vechi. La istoria școalelor din Olenia II. Clădirea școlii naționale din Rîmnicului Vîlcea (1833—1838)* („Conv. lit.”, XXVII, 1893, p. 106—125) [Publică documente și un plan de clasă].

— SEMINARUL (ars în 1837, refăcut 1856). Vezi și Episcopia.

C.D.A., 1841, p. 182 [descriere seminar]; Bulat T.G., *Din trecutul seminarului de la Rm. Vîlcea* („Renașterea”, 1945, p. 320) [doc. 1845]; Idem, *Din arhiva Sf. episcopii a Rîmnicului* („Renașterea”, 1942, p. 551—553) [despre seminar, 1848]; Idem, *Material pentru istoria seminarului din Rm.*

Vîlcea („Viitorul”, Iași, iunie 1914, p. 3—5 și iulie 1914, p. 3—5); M. Of., 1861, p. 637 [proiect de restaurare a seminarului]; *Episcopia Rîmnic*, p. 287—300; Ionescu G.M., *Istoria seminarilor preoțești*, Buc., 1906, p. 62—65; M.O., 1963, nr. 9—10, p. 675—678;

Bulat T.G., *Acte referitoare la înființarea Seminarului din R. Vîlcea* ⁵¹ („Rev. ortodoxă”, II, 1913, nr. 1, p. 23—25); Ionașcu I., *Material documentar privitor la istoria seminarului din Buzău, 1836—1936*, Buc., 1937 [publică doc. despre înființarea seminarilor pe lângă eparhii]; *Schiță istorică a seminarului din Rm. Vîlcea* (M.P., IV, 1893, nr. 2, p. 2); „Anuarul Sem. Sf. Nicolae din Rm. Vîlcea” pe anul școlar 1924—1925 [doc. privind întemeierea seminarului].

— CIȘMELE VECHE ⁵² (cișmeaua lui Filaret, pe malul Oltului, 1784, reparată, 1898; fântina episcopiei, 1748, refăcută la 1792 — dispărută — cișmeaua din Zăvoi, 1856, refăcută 1913 și cișmeaua lui Măldărescu, 1844, reparată 1896).

M.C., 1915, p. 60 [cișmea, 1844]; Pamfile T., *Fîntînile din Rm. Vîlcea* (M.C., IV, 1916, nr. 2, p. 205—208); B. Of., 4 oct. 1852, p. 346 [repararea cișmelelor]; V. Rom., 17 sept. 1855, p. 290 [înființarea a 4 cișmele]; *Episcopia Rîmnic*, p. 156, 233—234 [cișmeaua lui Filaret].

— M SCHITUL ARHANGHELUL (m-rea de la Rîmnic, lângă Olt, Sf. arhanghel Mihail, începutul sec. XVI ⁵³, refăcută de egumenii Petronie și Gherman ai m-rilor Segarcea și Arhanghel, 1725, bis. reparată de Hagi Enuș și Sofronie arhimandrit, 1811—1817 și la 1881; pictura din 1811 în pronaos, restul din 1894; fost metoh al patriarhiei de Alexandria ⁵⁴).

Documente, XIII—XVI și XVII (indice); Bulet T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 114—115 [1667]; Hurmuzaki, XIV/2, p. 838 [bis. pustiiță, 1718]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 142; *Documente agrare*, p. 239—240 [doc. 1710]; Bulat T.G., *Cartea de închinare a schitului Arhanghel la patriarhia din Alexandria* (R.I., XI, 1925, p. 309—310) [doc. din 1717]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 173; Vîrtosu I., *Inscripții* (BCMI, XXVI, 1933, p. 188) [1817]; Daniilescu C., *Inscripțiile bisericii din cătunul Arhanghelu-Rm. Vîlcea* (N.V., 1934, nr. 81—82, p. 273) ⁵⁵; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; A.C., 1868, p. 24;

Odobescu Al. *Schitul Arhanghelu, districtul Vîlcea* (C.T., 1873, p. 208); *Monumente naționale*, II, p. 196—197 [descriere, istoric]; AER, 1900, p. 33; Răuțu, *Monografia*, p. 90—91, 116; Anuar 1909, p. 152; Dobrescu, *Istoria bisericii din Olenia*, p. 141, 260; Donat, *Fundațiile*, p. 13—15; Popescu, *Biserici*, p. 63; AMO, 1941, p. 677; A.O., XVI, 1937, p. 444—450 și XVII, 1938, p. 391—394; *Dicț. Rom.*, I, p. 114;

Bălașa D., preot, *Istoricul m-rii Arhanghel (Vîlcea)* (I.E.E.R.A., V, 1949, nr. 1—2, p. 20—26) [istoric; arată că a fost reconstruit de Stoica vel paharnic, strămoșul boierilor Pîrîieni, la 1521—1522];

— M BISERICA BUNA VESTIRE (și Sf. Nicolae, Maica Precista, construită, de Mircea voievod, fiul lui Mihnea cel Rău, sau de Mircea Ciobanul? mijlocul sec. XVI ⁵⁶, arsă la 1736—1739, refăcută de Radu Rîmniceanu logofăt și alții la 1747, reparată 1903, 1925—1926 și 1942), ștr. General D. Praporgescu. Vezi și bis. din deal (aceiași?).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 306—307; Daniilescu C., *Inscripții* (A.O., 1930, p. 372) [din 1747]; M.O., 1962, nr. 9—10, p. 713 [însemnare, 1811]; C.A., 1875, p. 75—77; Muscelanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68—69; Răuțu, *Monografia*, p. 75—77; Anuar 1909, p. 152; R.I.A.F., XIV, 1913, p. 75; Iorga N., *Istoria biserici*, II, p. 143 [bis. Maica Domnului]; BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [inscripție] și 177 ⁵⁷, Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI,

XXIX, 1936, p. 92, pl. CCCXCVI—CDI); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 51, pl. XXVII); „Renașterea”, 1940, p. 539—540; MO, 1941, p. 675; Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 61;

Popescu, *Biserici*, p. 57—58; ACMI, 1942, p. 36, 43; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 52, 55, 58 (și indice); Buzatu D., *Gheorghe zugravul care în călugăriile s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 77) [icoane]; Bălașa D., preot, *Cine e ctitorul bisericii Buna Vestire din Rm. Vlcea ?* („Argeșul”, oct. 1967, p. 19) [Mircea voievod, nu Ciobanul].

— BISERICA CATOLICĂ (m-reă franciscanilor, Sf. Anton de Padova, ante 1530, ruinată mijlocul sec. XVII, reclădită 1723)⁵⁸.

Monumenta Spectantia, XVIII, p. 101—102 [Baksici, 1640] și 269 [bis. ruinată, 1660]; D.Î., I, 1925, p. 104 [idem, 1670] și II, 1930, p. 428 [idem, 1644]; Iorga N., *Documente scoase din arhiva m-rii catolice din Rîmnic (Studii și doc., I—II, p. 448—461)*; vezi și p. 234—235, 250, 251—252 și îndeosebi 434 și indice [doc. 1715—1847]; Giurescu, *Material* (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. 97 [1781]; Bulat T. G., *Contribuțiuni documentare*, p. 112—113 [1798]; Urechia, *Ist. rom.*, IV, p. 97; V, p. 54; VII, p. 25, 375; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 251—252);

Mateescu C.N., *Un misionar român din sec. XVII în serviciul bisericii romano-catolice* (A.O., XII, 1933, p. 357); Chihaia Pavel, *Un vechi monument de arhitectură din Rm. Vlcea: bis. Sf. Dumitru* (SCIA, artă plastică, t. 14, 1967, nr. 2, p. 175—176) [crede că bis. catolică, ridicată în sec. XV, a fost reconstruită de ortodocși în sec. XVIII]; Idem, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècle en Valachie* (RRHA, t.V., 1968, p. 55) [despre bis. veche catolică, devenită apoi bis. Sf. Dumitru].

— M SCHITUL CETĂȚUIA (Sf. Mihail și Gavril, schitul de la cetate, construit de Teodosie fost mitropolit, 1677—1680⁵⁹, bis. și casele refăcute de Nifon mitropolitul, 1850—1853⁶⁰, bis. pictată de G. Tattarescu; fost metoh al mitropoliei. În bis. veche a fost ucis Radu de la Afumați la 1529).

Indice cronologic nr. 1 Mitrop. Țării Rom. (indice); Sacerdoțeanu A., *Arhimandritul Vasile Tismăneanul și mitropolitul Teodosie* (M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 546—567) [publică mai multe doc. referitoare la schit]; B.O.R., II, 1875—1876, nr. 12, p. 738 [despre cetatea pe locul căreia a fost construită, 1746]⁶¹; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 178) [la 1819]; Bălașa D., *Două pomelnice ale schitului Cetățuia din Rîmnicu-Vîlcii* (M.O., 1967, nr. 3—4, p. 261—268) [se reproduc *Dict. Rom.*, V, p. 350 [legenda schitului];

Ghenadie, *Albumul episcopiei Rîmnic* [foto]; M.P., III, 1892 nr. 6; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 14;

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 128; Wertheimer-Ghika, G. *Tattarescu*, p. 120, 122—123; Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72;

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 2—5 [inscripții, descriere]; *Dict. Rom.*, II, p. 350 [legenda schitului]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 307 [descriere]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 274; Anuar 1909, p. 152; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 126—127) [inscripții, 1680 și 1853, descriere sumară, foto]; A.O., 1937, p. 446; R.I.R., 1937, p. 192; AMO, 1941, p. 676; Șerbănescu N., preot, *Mitropolitul Teodosie al Țării Românești (1688—1672, 1679—1708)* (S.T., V, 1853, nr. 5—6).

— BISERICA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Paraschiva.

— BISERICA EPISCOPALĂ (Sf. Nicolae, sfîrșitul sec. XIV⁶², refăcută de Matei Basarab⁶³, arsă și surpată în timpul războiului, 1736—1737, prefăcută de episcopul Clement, 1737—1745, arsă 1847, refăcută

1852—1856⁶⁴; bis. pictată de G. Tattarescu; bolnița Adormirea construită de episcopul Clement, 1744, zugrăvită 1748, reparată 1852—1857⁶⁵; M paraclisul Sf. Grigore Bogoslovul, construit de episcopul Grigore, 1750—1751; clopotnița din 1680, restaurată 1886, 1890 și 1930 și cruce din 1656).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 4 Ep. Râmnicului, Noului Severin* Buc., 1954 [3826 doc., 1472—1880]; *Documente*, XVI—XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 161 [episcopia și palatul episcopal]; vezi și M.O., 1967-p. 914; Șerbănescu N., *Documente din timpul păstoriei mitropolitului Antim Ivireanul la Râmnic* (M.O., 1966, nr. 9—10, p. 845—851) [publică 10 doc., 1705—1708]; *Documente agrare*, indice [doc. ref. la proprietățile episcopiei]; Hurmuzaki, VI, p. 268, 270—272, 275, 430; Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., II, 1875—1876, p. 737 [despre reclădirea bis. episcopale, 1746 și bis. cimitirului]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 231; Bulat T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 12—54, 109—112 [doc. 1500—1792]; Vezi și indice; Iorga N., *Acte păstrate în arhiva ep. de Râmnic (Studii și doc., VII, p. 8—20) [1713—1835, printre care și un catastih de venituri și cheltuieli, 1796—1805; și despre tipografie]; Documente privitoare la vechile proprietăți din Craiova și București ale episcopiei Râmnic* (A. O., 1941, p. 150—164); Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 2—4, 391; VI, p. 136—152; VII, p. 320—330, 332, 374; VIII, p. 345—348; X A, p. 203—206, 390—392 [școală];

Bulat T.G., *Însemnări istorice din arhiva episcopiei de Râmnic* („Renașterea”, 1940, p. 511—513 și 978—980) [1836—1839]; Idem, *Acte din arhiva episcopiei de Râmnic (ibidem, p. 791—794) [1780—1828]; C.D.A., 25 ian. 1838, p. 159 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur]; Bulat T.G., *Dincorespondența episcopului Calinic al Râmnicului*, Rm. Vilcea, 1927; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 29—30, 35, 77—78, 84—85 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; Wertheimer-Ghika, G. Tattarescu, p. 122—123, 141; Popescu-Cilien I., *O catagrafie a episcopiei Râmnic* (R.I.B., I, 1943, p. 116—145) [din 1824]; A.P., 1841—1842, p. 44—46, 648 [moșiile episcopiei]; C.D.A., 1842, supl. nr. 3; B.G.O., 1845, p. 50—51 [arenda moșilor]; vezi și A. Rom., 12 și 19 dec. 1859; Margot, *O viatorie*, p. 32—35 [descriere, 1859];*

R.I., VIII, 1922, p. 79 [pisanie, 1857]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 304 [1857], 318—321 [inscripții]⁶⁶ și 322—333 [însemnări de pe cărți din biblioteca episcopiei]; Bulat T.G., *Vechile inscripții ale episcopiei de R. Vilcii* (R.I., IX, 1923, p. 117—118; N.V., X, 1937, nr. 116—117, p. 274 [inscripția bolniței];

„Le tour de monde”, XVII, 1868, premier semestre, p. 298 [Lancelot]; Vezi și Teleguț M., *Minăstiri din Olenia văzute de un pictor francez* (M.O., 1966, nr. 7—8, p. 634); Ghenadie, *Albumul episcopiei Râmnic* [13 foto]; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 24;

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, p. 124—125; C.A., 1875, p. 66—69; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68—69; *Monumente istorice*, II, p. 211 [reparații necesare]; B.V., 22 oct. 1885; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 281—282 [istoric]; *Dicț. Rom.*, V, p. 246—247 [istoric, inscripții]; *Schiță istorică pentru episcopia Râmnicului Noului Severin* (M.P., II, nr. 1, 1 mart. 1891, p. 7—8 și III, 1892, nr. 13); Bilciurescu, *Minăstirile*, p. 261—218; Anuar ep. Râmnic, 1900, p. 3—13 [notițe istorice]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 21—24 [pisania, descriere, istoric]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 1 [repararea episcopiei, 1890]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 232—235 [istoric și avere];

Mironescu Atanasie, *Sfânta episcopie a eparhiei Râmnicului Noul Severin în trecut și acum*, Buc., 1906, CXXXIV + 694 p. [istoricul episcopiei, rezumate

de documente, pomelnice, metohurile și averile sale]; Iorga N., *O istorie a episcopiei Rîmnicului* (F.D., I, 1907, p. 257—262); Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 23—25; BCMI, V, 1912, p. 188 [paraclisul]; ACMI, 1914, p. 70 și 1915, p. 57 [reparații și rest. picturii paraclis]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 9—26; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriace* (BCMI, XIX, 1926, p. 101—102) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 251—254, 283); Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 143; N.V., VI, 1933, nr. 70; Donat I., *Reședințele celei de a doua mitropolii a Țării Românești* (A.O., 1935, p. 67—76); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 54, pl. XXVI—XXXIV) [paraclisul]; Donat, *Fundațiile*, p. 43—44;

Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72 [capela episcopiei]; Meteș, *Zugravi* (indice), [bis. bolniță]; Grecu V., *Filozofi și sibile* (A.T.G., caietul 10, 1939 [paraclisul]);

Popescu-Cilien, *Pe firul istoric al mitropoliei Olteniei*, Craiova, 1941; AMO, 1941, p. 671—674 [inscripții]; *La episcopia ot Rîmnic* (R.I.B., I, 1943, nr. 1, p. 118—124); Popescu, *Învelișurile*, p. 45, 61; Giurescu C.C., *Întemeierea mitropoliei Ungravlahiei* (B.O.R., 1959, p. 691—692) [despre vechiul lăcaș, din sec. XIV, pe locul actualei clădiri a episcopiei]; *Istoria bisericii române*, I, p. 322—325; Cocora G., *Pictura icoanelor de la episcopia Rîmnicului de către pictorul G. Tattarescu* (M.O., 1959, nr. 9—12, p. 664—667) [contractul și devizul]; Dineață Ghermano, arhim., *Innoiri în viața sfintei episcopii a Rîmnicului și Argeșului în ultimii 15 ani* (M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 891—896) [despre lucrările de restaurare];

Păcurariu Mircea, *Episcopul Climent al Rîmnicului (1735—1748)* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 37—38 și 44—46) [despre lucrările făcute la episcopie, refacearea bisericii și a caselor și construirea bolniței; și despre averea episcopiei în timpul său]; *Înscripții București*, p. 585 [cruce, 1670—1671], p. 602—603 [cutie, 1767], p. 645 [Evanghelie, 1750—1751]; Bulat T. G., *Danii făcute de Radu cel Mare, Neagoe Basarab și de Vlad Vintilă episcopiei de Rîmnic* (R.I., 1926, p. 338—341);

Lungulescu D., preot, *Viața și minunile episcopului Calinic cel Sfînt al Rîmnicului — N. Severin*, Craiova, 1930; <Popescu Grigore>, *Viața și faptele sf. Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Rîmnicului*, ed. II-a, Buc., 1955; Ciurea Al. I., preot, *Sfîntul ierarh Calinic de la Cernica, episcop al Rîmnicului Noului Severin (14 sept. 1850—11 april. 1. 1868)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 667—685) [și despre lucrările făcute la episcopie în timpul său];

Șerbănescu N., *Episcopii Rîmnicului* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 171—212; [și despre începuturile episcopiei și lucrările făcute de episcopi];

Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 56, 57 (indice); Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 91—94, 157, 194, 210—212, 270—272; M. Of. 1861, p. 510 [două policandre pentru biserică].

— TIPOGRAFIA EPISCOPIEI.

Urechia, *Ist. rom.*, XII, p. 104 [doc. 1787]; Ionescu G., *Tipografia episcopiei de la Rîmnicul Vilcea* (RIAF, vol. X, 1909, p. 319—353) [activitatea sa în sec. XVIII—XIX pînă la 1861]; Sacerdoțeanu A., *Tipografia episcopiei Rîmnicului* (M.O., XII, 1960, nr. 5—6, p. 291—349) [istoricul și activitatea tipografiei, listă de cărți tipărite]; Molin Virgil, *Tiparnița de la Rîmnic, mijloc de luptă ortodoxă împotriva catolicismului din Transilvania* (ibidem, nr. 7—8, p. 458—471); Idem, *Tiparnița de la Rîmnic în timpul episcopului Ioanichie, Încercări de înnoire în anii 1730—1732* (M.O., XV, 1963, nr. 3—4, p. 187—196); M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 678.

— M SCHITUL ÎNĂTEȘTI (Hinătești, două schituri: Buna Vestire, 1751⁸⁷ și Sf. Gheorghe, 1765; cruce din 1730—1731)⁶⁸.

BCMI, I, 1908, p. 47; Iorga N., *Un schit căzut în proprietatea particulară Inăteștii* (F.D., 1907, nr. 30, p. 474—476 [descriere]; Anuar 1909, p. 152; Năsturel P.V., *Metohul Inătești al m-rii Cozia* (RIAF, XII, p. II-a, 1911, p. 289—292) [doc., foto, planuri]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 110 și pl. DXIV); Donat, *Fundațiile*, p. 55—56 și A.O., 1937, p. 448; R.I.R., 1937, p. 192—193; ACMI, 1942, p. 28; Popescu, *Biserici*, p. 76; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Popescu-Cilien, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 114—115 și 125—127) [două schituri: Buna Vestire și Sf. Gheorghe-Tropeoforos]; *Documente*, indice sec. XIII, XVI [sat Hinătești].

— BISERICA MITROPOLITULUI ȘTEFAN (1648—1653).

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 176 (Este foarte probabil bis. din Rîmești)

— BISERICA DIN DEAL (sec. XVIII).

M.O., 1964, nr. 5—6, p. 454—455 [doc. 1740]. Este foarte probabil vorba de bis. Buna Vestire

— BISERICA MAICA PRECISTA, vezi bis. Buna Vestire.

— M SCHITUL OLTENI (Sf. Nicolae, fost sediu al episcopiei de Rîmnic, construit de episcopii Eftimie și Mihail, 1580—1590⁶⁹, bis. mărită și zugrăvită în sec. XVII sau XVIII; altarul zugrăvit 1794—1795; bis. zugrăvită 1830, când se face amvonul și clopotnița de către popa Marin și alții; cruce din 1683(?).

Documente, XVI—XVII (indice); Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 359—361 [inscripții]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, XIII, 1915, p. 47—48 și XXVI, 1933, p. 187); R.I., IX, 1923, p. 118 [inscripții]; *Episcopia Rîmnic*, p. 8, 10—11, 28, 29, 176, 327—335 [doc., inscripții]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 5—9 [inscripții, descriere, istoric]; *Dict. Rom.*, IV, p. 563—564 [istoricul fostei episcopii]; Răuțu, *Monografia*, p. 110;

Iorga N., *Drumuri nouă prin lucruri vechi* (N.R.L., I, 1909, nr. 4, p. 267—268) [despre schit]; Bălășel T., *Prin munți și mînăstiri*, Buc., 1913, p. 10; Ghika-Budești, *Bis. din Olteni-Vîlcea* (BCMI, XXVIII, 1930, p. 26); Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 127) [inscripții, descriere sumară]; BCMI, XXVI, 1933, p. 134 [cruce 1683]⁷⁰; Donat, *Fundațiile*, p. 62; Popescu, *Biserici*, p. 61; AMO, 1941, p. 699; M.M., I, 1958, p. 180; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 382.

— BISERICA RUDENEASCĂ (sec. XVI—XVII⁷¹, fost metoh al m-rii Fedeleșciori).

Uricarul, XV, p. 263 [doc. 1693].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi schiturile Arhanghelul și Cetățuia

— M BISERICA SF. DUMITRU (sec. XVIII, construită de Pahomie monahul — Preda Bujoreanu — și fiul său, Constantin Bujoreanu, 1784?, amvonul din 1838, făcut de logofătul Ion Zugravul, bis. reparată 1914 și 1937), str. 23 August nr. 1.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 316⁷²; Răuțu, *Monografia*, p. 77; Anuar 1909, p. 152; N.V., V, 1932, nr. 57, p. 6; BCMI, XXVI, 1933, p. 187 [pisanie 1756?]; „Renașterea”, 1940, p. 541—542; Popescu, *Biserici*, p. 59—60; AMO, 1941, p. 675; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 57 (și indice); *Inscripții București*, p. 799 [icoană, sec. XVIII];

Chihaia Pavel, *Un vechi monument de arhitectură din Rm. Vîlcea : biserica Sf. Dumitru* (SCIA, artă plastică, t. 14, 1967, nr. 2, p. 175—186) [crede că bis. a fost catolică din sec. XV, fiind reconstruită de ortodocși în sec. XVIII

— M BISERICA SF. GHEORGHE (începutul sec. XVII⁷³, refăcută de mitropolitul Teodosie la 1681, arsă la 1737, reparată 1737, de Mihai, nepotul

mitropolitului și alții, reparată și zugrăvită 1763; biserica mărită la 1779, reparată 1856, restaurată 1933—1934).

M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 555 și 563—565 [doc. 1636, 1681 și 1682]; *Uricarul*, XV, p. 263 [doc. 1693]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 316—318; Anuar 1909, p. 152; BCMI, XXVI, 1933, p. 186⁷⁴; „Renașterea”, 1940, p. 540—541; Popescu, *Biserici*, p. 58—59; AMO, 1941, p. 678; Bălașa D., *Cartea de aur sau pomelnicul-ctitoricesc al bisericii Sf. Gheorghe din Rm. Vilcii* (B.O.R., 1967, nr. 1—2, p. 145—162) [se reproduce]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 466—467) [de pe icoane din sec. XIX]. — M BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (Sf. Ioan de peste apă, bis. mai veche, sfârșitul sec. XVIII? neisprăvită, boltită, terminată și zugrăvită la 1815, de Dumitrache Ievoiu și alții reparată 1903).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 318; BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [pisană]⁷⁵; Urechia, *Ist. rom.*, X A p. 16; Brătulescu V., *Bis. din Vilcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 56—58); „Renașterea”, 1940, p. 542; Popescu, *Biserici*, p. 60; Anuar 1909, p. 152; AMO, 1941, p. 678 [bis. capelă a cimitirului].

— BISERICA SF. NICOLAE, vezi bis. Episcopală și schitul Olteni.

— M BISERICA SF. PARASCHIVA (bis. domnească, construită de Pătrașcu cel Bun, 1554—1557⁷⁶, făcut amvonul, boltită și clopotniță de negustorii chiproviceni Sava, Ilie și Iova, sec. XVIII, ante 1738, stricată de turci la 1788, când ajunge grajd de cai, reparată și zugrăvită 1790 și 1844; amvonul și clopotnița din 1849; biserică zugrăvită la 1789; restaurată 1895, 1910—1911 și 1930—1933, când s-a refăcut exteriorul din cărămidă aparentă; cruce în curte din 1837), Str. Mihai Bravu.

Dict. Vilcea, p. 362—363; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 309—316 [pomelnic]; Ionescu I., *Pomelnicul bis. Cuvioasa Paraschiva din orașul Rm. Vilcea* (M.O., 1958, nr. 7—8, p. 561—573) [și istoricul bisericii; reproduce pomelnicul cu multe știri din trecutul bisericii]; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 68; C.A., 1875, p. 68; Tocilescu, *Raporturi*, p. 19—20 [descriere, istoric]; Răuțu, *Monografia*, p. 85—88; *Dict. Rom.*, V, p. 247;

Ionescu Gr., preot, *Biserica Sf. Paraschiva — Rm. Vilcii* (M.P., III, 1892, nr. 4); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 146; Anuar 1909, p. 152; N.V., V, 1932, nr. 59; BCMI, XXVI, 1933, p. 186⁷⁷; „Renașterea”, 1940, p. 540; Popescu, *Biserici*, p. 58; AMO, 1941, p. 676; Popescu, *Învelișurile*, p. 43; Angelescu N., *Biserica Cuvioasa Paraschiva (Sf. Vineri) din Rm. Vilcii*, Rm. Vilcea, 1957, 55 p.

— M BISERICA TOȚI SFINȚII (și Sf. Mucenic Mina, construită de episcopul Grigore al Rîmnicului, hagi Constantin Malache și Teodosie egumenul, 1762—1765, completat pictura 1878, reparată 1933), str. Lenin.

Iorga N., *Studii și dos.*, XV, p. 307—309⁷⁸; *Dict. Rom.*, V, p. 247; Tocilescu, *Raporturi*, p. 20—21 [descriere]; Daniilescu C., *Inscripția de afară a bis. Toți Sfinții din Rm. Vilcea* (N.V., V, 1932, nr. 60); BCMI, XXVI, 1933, p. 187; M.P., V, 1894, nr. 19, p. 7; *Episcopia Rîmnic*, p. 146; Anuar 1909, p. 152; Răuțu, *Monografia*, p. 79—83; A.O., 1928, p. 413; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 47, 86 pl. CCCXXXIX—CCCXLVI); Idem, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 48, pl. XXVI); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 222; „Renașterea”, 1940, p. 541; AMO, 1941, p. 679; Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 71; Brătulescu V., *Zugravul cîntăreț Gheorghe-Gherontie* (M.O., nr. 1—2, p. 30); Buzatu D., *Gheorghe zugravul care în călugărie s-a numit Gherontie* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 77—78) [icoane]; Popescu, *Biserici*, p. 59 [cat. 1840].

— SCHITUL TROIAN (Romaniți, Tăierea capului Sf. Ioan, sec. XVIII, bis. refăcută de Hrisant Penetis egumenul m-rii Hurezi, 1840—1842 ⁷⁹; fost metoh al m-rii Cozia ⁸⁰ și Hurezi).

V. Rom., 25 mart. 1843 [sfințire bis. Troian, metoh al m-rii Horezi]; Bulat T.G., *Inscripții* (A.O., I, 1922, p. 244—245); A.C., 1868, p. 24; *Monumente istorice*, II, p. 231 [descriere, reparații necesare]; Const. Grigore, *Rm. Vîlcii*, p. 33; AER, 1900, p. 41; Gnehadie, *Iconografia*, p. 43—44 [1842]; Brătulescu V., *Zugravul cîntăreț Gheorghe-Gherontie* (M.O., 1962, nr. 1—2, p. 29); *Dicț. Rom.*, V, p. 654; Donat, *Fundațiile*, p. 80; Cocora Gabriel, *Alte știri despre arhimandritul Hrisant Hurezeanu* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 792—793); Ploșor N., *Troianul* (A.O., 1927, p. 69—80) [despre nume]. — CRUCI VECHE ⁸¹.

Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 82 [cruce].

— CRUCEA MIȘEILOR (cruce de hotar, sec. XVI, avînd textul unui document din 1580) ⁸².

BCMI, XXVI, 1933, p. 186 [inscripția]; Constantin Grigore, *Rîmnicul Vîlcii*, p. 50.

— CRUCEA DE LÎNGĂ BOLNIȚA EPISCOPIEI (Sf. Nicolae, ridicată de Constantin Șerban voievod, 1656, în via episcopiei).

Episcopia Rîmnic, p. 232—233; Tocilescu, *Raporturi*, p. 170; BCMI, V, 1912, p. 184 [inscripție, 1665?]; M.O., 1965, nr. 7—8, p. 583—584.

— CRUCEA DIN ȚIGĂNIE (ridicată de episcopul Ștefan cu hramul Sf. Nicolae, 1674—1675), str. Traian, nr. 238.

BCMI, V, 1912, p. 184; XXIV, 1931, p. 127; XXVI, 1933, p. 187 ⁸³; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 361; N.V., VI, 1933, nr. 69, p. 3 [pisanie]; Constantin Grigore, *Rîmnicul Vîlcii*, p. 52.

— CRUCEA LUI SPIRIDON MONAHUL DIN ȚIGĂNIE (1737—1749; dispărută)

BCMI, XXVI, 1933, p. 187 ⁸⁴.

— CRUCEA DE LA CIȘMEAUA LUI FILARET (1784).

M. C., IV, 1916, nr. 2 p. 206.

— CRUCEA DE LA CIȘMEAUA LUI C. MĂLDĂRESCU (amintind că cișmeaua a fost făcută la 1844 și reparată la 1896).

M.C., IV, 1916, nr. 2, p. 206.

M M-REA RÎNCĂCIOV (Rîncăciog, Înălțarea, sec. XV ⁸⁵, refăcută de căpitanul de păhărnicea Arsenie Soimul, 1648 ⁸⁶; refăcută 1848—1852 ⁸⁷ sub egumenia lui David monahul; și trei cruci vechi în sat), com. Rîncăciog—Dîmbovița.

Documente, indice veac. XV—XVIII; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1. Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [206 doc., 1498—1856]; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 282 și 1888—1889, p. 677—679 [doc. 1691]; Giurescu, *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, X.A., p. 16, 289—290, 323—324; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 175; Fotino, III, p. 159; *Documente agrare* (indice); B.G.O., 1839, p. 39 [moșiile m-rii]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arendarea moșiilor m-rii]; A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; A.P., XIV, 1846—1847, p. 700 și 1094 [despre rezidirea și zugrăvirea bise icii]; *Monumente istorice ale Rîmâniei* [foto]; *Episcopia Rîmnic*, p. 60; Dobresu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 55; *Mémoires sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1693]; Vezi și *Memoriu asupra mînăstirilor române*, p. 62—71 și Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23;

Popescu Constantin, *M-reă Rîncăciou*, Buc., 1937, 20 p. (din B.O.R., LV, 1937, p. 311—328) [descriere după catagr. din 1823, cărți vechi, despre ctitori, inscripții, istoric, egumenii și averea m-rii]; *Lucrarea în ms. se află la Inst. Teologic Buc., ms. 1209/1937, 220 p. (fiind doar în parte publicată); Rădulescu-Codin, Muscelul*, p. LVI, LXXXI; Răuțescu I., *M-reă Aninoasa*, p. 2—3; ACMI, 1942, p. 77 [restaurare]; 1943, p. 22; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice).

RÎNCĂCIOV-LUCIENI, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Paraschiva, zugrăvită 1830)⁸⁸.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 30 [la 1810 bis. de lemn]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 294—296) [descriere, pisană, 1830]; Anuar 1909 p. 50.

RÎNCEZI, vezi Nucșoara Rîncezi.

RIOȘANI, vezi Scurta.

RÎPA, vezi Recea.

SCHITUL DIN RÎPA BRADUII, vezi Bradu-Cheia.

RÎPELE, vezi Tega.

RISIPIȚI (Răsiți) — Mehedinți sau Dolj? (la 1845 bis. Sf. Nicolae — R.-Dolj).

Documente, indice sec. XVII [satul R.-Dolj, amintit la 1615]; Bărcăcilă Al., *Acte vechi inedite* (A.O., 1922, p. 230—234) [doc. din 1617]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73, 91 [doc.]; Sacerdoțeanu A., *O copie după un act de danie* (A.O., 1928, p. 142) [doc. 1711, satul R. de cîmp dăruit m-rii D. Lemn]; F<ortunescu> C. D., *Hrisovul lui Constantin voevod prin care întărește mai multor megiași din satul Risipiții din jud. Mehedinți stăpînire peste părțile lor de moșie* (A.O., 1926, p. 29—32) [din 1697]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 324—325 [doc. 1749]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 8* [doc.].

RISIPIȚI, jud. Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, construită de popa Radu și alții, 1799).

Popescu, *Biserici*, p. 121 (cat. 1840); A.O., 1942, p. 172 [la 1834 bis. de lemn Intrarea în biserică]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

RÎȘCA, vezi Reșca.

RÎU, vezi Bozioru.

RÎUL ALB, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, apoi bis. Sf. 40 de mucenici, 1853—1854).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 23; Anuar 1909, p. 52—53.

RÎUL VADULUI — Vîlcea (cruce de hotar din 1741).

Tunusli, p. 99; „Calendarul istoric” al lui G. Ioanid, 1857, p. 72—77; *Uricarul*, IV, p. 368—369; XII, p. 89—90; Donat I., *Hotarele Olteniei* (A.O., 1937, p. 247); *Mag. istoric*, IV, p. 105—106 [despre așezarea hotarelor țării după pacea de la Belgrad]; Vasilescu Al., *Oltenia sub astriaci*, p. 228; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 584—585 [despre cruce, după Vasilescu].

RÎURENI, vezi și Căzănești și Ocele Mari (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1746).

Indice cronologic nr. 4 (multe doc. despre sat).

SCHITUL ROABA, vezi Jdrelea.

SCHITUL ROATA (Adormirea, bis. construită de Serafim călugărul la 1668⁸⁹; înfrumusețată și făcut amvon la 1861; acum M bis. Sădina din satul Roata Cătunu, com. Roata, jud. Ilfov (fost Vlașca).

Documente, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit dela 1451]; *Documente agrare*, p. 719 [doc. 1785, relațiile cu m-reă Stavropoleos]; Vezi și *Indice cronologic nr. 21*; A.G.R., 17 ian. 1865 și urm. [arendarea moșiei]; Bauer, p. 166 [capela de piatră, Rada?]; *Lui I. Bianu, Amintire*, Buc., 1916, p. 42—43; Anuar 1909, p. 137; BCMI, 1938; p. 60 [despre restaurare];

Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 657—658) [Roata, r. Titu?].

M SCHITUL ROBAIA (Sf. Gheorghe, fost de lemn, sec. XVI⁹⁰, refăcut de Sava șifarul ante 1644⁹¹, rămas pustiu, refăcut 1843, de starețul Visarion, bis. zugrăvită 1848 de Tudosie monahul; fost metoh al ep. Argeș⁹²), com. Mușetești, satul Robaia, jud. Argeș.

Documente, veac. XVII (indice); *Schitul Robaia, metohul Bucovățului* (A.O., 1936, p. 463—464) [doc. 1609]; Neda M.I., *Știri mărunte din trecutul bis. Icoana — Buc., și a schiturilor Robaia și Văleni-Argeș* (R.I.R., 1938, p. 246—251) [doc.]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 345 [doc. 1672—1673]; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 680 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; A.P., XII, p. I, 1843, p. 529; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 937) [din 1848]; M.O., 1968, nr. 1—2, p. 75 [însemnare, 1853];

A.C., 1868, p. 12; Bilciurescu, *Mînăstirile*, p. 48—49; *Monumente istorice*, II, p. 236—237 [reparații necesare]; AEA, 1929, p. 36—37, 77 și 110 [bis. Sf. Nicolae, 1815]; Anuar 1909, p. 289 [bis. Sf. Nicolae, 1836—1838]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 11; Idem, *Dare de seamă*, p. 6,7 [ruinele chiliilor]; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. DLXXXIII); *Bis. m-rii Robaia* (BCMI, 1942, p. 190) [pisanie, istoric]; Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 55, 173;

Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. 52 [însemnare, 1785]; C.L., 1934, p. 645 [descriere Al. Odobescu, 1860]; Vezi și Odobescu Al., *Opere*, Buc., 1967, II, p. 369; Ionașcu I., *Ieromonahul transilvan Nicodim în Țara Românească*, Buc., 1941, p. 5—6 (extras din vol. *Omagiu prof. I. Lupăș*) [și despre m-rea Robaia]; *Toponimie și viață socială* („Argeș”, ian. 1967, p. 8) [despre numele Robaia].

SCHITUL ROBĂNEȘTI (începutul sec. XVII⁹³, fost metoh al m-rii Brîncoveni), jud. Dolj (fost Romanai).

Bauer, p. 198 [bis. sec. XVIII]; BCMI, IV, 1911, p. 78; „Renașterea”, 1944, p. 88 [la 1840 bis. Adormirea-R. de Sus, 1820, construită de Anghel Bojoianu vistier și bis. de lemn Înălțarea — R. de Jos, construită de D-trache Sărariu, 1810]; Anuar 1909, p. 215; AER, 1921—1925, p. 557; AMO, 1941 [bis. noi, 1882 și 1905]; *Monografia jud. Romanai*, p. 392 [bis. din 1821 și 1840]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Brîncoveni]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1551]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

ROBEȘTI, (acum Motruleni), jud. Vâlcea (M bis. Sf. Voievozi, zidită de C-tin Robescu vătaful, 1777, zugrăvită 1817; și bis. de lemn Sf. Nicolae-Mah. Sărăcinești, construită de Dumitru și Nicolae Șofilcă, 1760, rezidită 1912).

Bulat T. G., *Inscripții* (A.O., 1925, p. 61) [însemnări]; *Dicț. Rom.*, V, p. 257 [despre ruinele unei bis. vechi și pisania, 1817]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 15; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vâlcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 45—46) [ctitori, descriere, portrete]; Idem, *Călimănești*, p. 56—58 [descriere, foto, inscripții]; Anuar 1909, p. 220 [bis. din 1818—1822]; AMO, 1941, p. 702; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 21 [doc. 1783].

ROCIU, jud. Argeș (bis. de lemn Înălțarea, la începutul sec. XIX, construită de zid 1834).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 74; Brătulescu V., *Biserica din Rociu, r. C. de Argeș* (M.O., 1960, nr. 7—8, p. 513) [inscripție, 1834]; Anuar 1909, p. 288 [bis. din 1905]; AEA, 1929, p. 93.

ROCȘORENI, jud. Mehedinți (bis. Intrarea în biserică, 1787, refăcută 1887—1891).

Anuar 1909, p. 201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 491, 651—653; Bărbătescu Sava, *Însemnări monografice asupra satului Rocșoreni*, T. Severin, 1939; AMO, 1941, p. 537; *Documente*, XVI, vol. VI, p. 296 [satul amintit la 1597]; vezi și *Indice cronologic nr. 21*.

ROEȘTI, jud. Vâlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Paraschiva, construită de popa Simion și alții 1759, făcută din zid 1830 sau 1834—1844, și M bis. Sf. Voievozi-mah. Olteanca, 1817, construită de popa Marin și Amza Zdrancu; bis. Sf. Voievozi — Păunești, construită de Ioan Ceașul și alții, 1799).

Popescu, *Biserici*, p. 97—98; Anuar 1909, p. 221; AMO, 1941, p. 709; *Dicț. Rom.*, V, p. 258 [despre ruine de cetate]; A.O., 1942, p. 174 [la 1834 bis. de lemn și bis. de zid].

ROGOJELU, com. Roșia Jiu, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 183; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 139.

ROGOJINA - Gorj. Vezi și Musculești.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 341—343 [doc. despre sat]; Idem, *Documente slavo-române* (indice)

ROGOVA, jud. Mehedinți (bis. Sf. Nicolae, construită de Lepădat, Dragomir, Constantin și alții, 1832, păstrează pictura originală; bis. reparată 1879 și 1923). Vezi și Poroinița.

Bauer, p. 224 [R. de Sus, sat pustiu și R. de Jos, cu bis.]; Anuar 1909, p. 201; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 539—541; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renașterea”, XV, 1936, p. 367—369); AMO, 1941, p. 538; *Documente*, indice sec. XVII; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 375 [doc. 1683]; vezi și *Indice cronologic nr. 22*.

SCHITUL ROGOZU (sec. XVIII⁹⁴), de lemn, reclădit 1825; fost metoh al schitului Poiana Mărului), com. Slobozia, jud. Buzău.

Bauer, p. 115 [fără bis.]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [10 doc., 1797—1857]; Giurescu, *Principatele române*, p. 263; Comănescu M., *Din documentele schitului Rogoz din jud. Rm. Sărat* (G. Ad., I, 1928, nr. 20, p. 4) [doc. din 1830 despre reclădirea schitului]; A.C., 1868, p. 13; *Dicț. Rom.*, V, p. 260; Bilciurescu, *Mînaștirile*, p. 211; Moșescu O., *Rm. Sărat*, p. 77;

Potlogea I., *Despre schitul Rogozu* („Îngerul”, XII, 1940, nr. 5—6, p. 353—358) [istoric, însemnări]; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 484.

ROJIȘTEA jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, construită de Ștefan Coțofeanu, 1780, reparată 1832, 1866 și 1917).

Urechia V.A., *Ist. rom.*, V, p. 317 [la 1794 bis. era dărapănată și descoperită]; Anuar 1909, p. 166 [bis. veche]; Donat, *Fundațiile*, p. 67; AMO, 1941, p. 287 [bis. Sf. Nicolae, 1838]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 445 [la 1845 R. de Sus, fără bis. și R. de Jos, bis. Sf. Nicolae]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui]; *Documente*, XVI, vol. IV, p. 276 [satul amintit la 1577, fiind unul din satele familiei Craioveștilor].

SCHITUL ROMANIȚI, vezi Troian — Rm. Vâlcea.

ROMÂNEȘTI, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, reclădită de zid 1869).

Bauer, p. 157 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 66; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII. ROMÂNEȘTI, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Anastasie, 1798 și bis. Nașterea Maicii Domnului, ruinată la 1909).

„Oltenia”, II 1941, p. 128; Anuar 1909, p. 168; *Dict. Rom.*, IV, p. 69 și V, p. 272 [bis. din 1800]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [la 1845 bis. Sf. Nicolae].

ROMĂNEȘTI (R. pe Jiu), jud. Gorj (bis. sec. XVIII, ante 1785, arsă de cîrjalii la 1802; M bis. Sf. Împărați, construită de Const. Bălteanu stolnic, medelnicerul Costache Măldărăscu și alții, 1820—1830, reparată 1883, 1927 și 1937; păstrează pictura interioară și exterioară din 1830; și bis. de lemn Sf. Voievozi-Botorogi, 1830).

Documente, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1486]; Smintînescu Dan, *Cîteva documente gorjene*, (A.O., 1934, p. 126—127) [din 1777]; Bauer, p. 214 [bis. sec. XVIII]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 329 [despre luptele din 1802, cînd au ars satul și biserica]; Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [însemnare 1802 despre arderea bis.]; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 399; Smintînescu C., *Monografia comunei Romanеști* (jud. Gorj), Buc., 1904, 73 p. + 1 h. + tabele; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 197—200 [doc. despre sat].

ROMĂNEȘTI — Bălilești — Muscel (bis. Duminica Tuturor Sfinților, 1824—1826, reparată 1887).

Anuar 1909, p. 87; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul R. amintit de la 1572].

ROMĂNEȘTI (Rumânești), com. Bărcănești, jud. Prahova (bis. Sf. Ioan Botezătorul la începutul sec. XIX) ⁹⁵.

N.R.L., 1912, p. 455 [însemnare, începutul sec. XIX]; *Documente* XVII, vol. IV, p. 255; satul R. de la Mociorîți amintit la 1623].

ROMĂNEȘTI (Romanеști), jud. Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Ioan Botezătorul, construită de polcovnicul Ioan Străchinescu și Sf. Nicolae — R. de Jos, construită de popa Dumitrașcu și Ioan Romănescu). Vezi și Roșiile.

Documente, XVI, vol. IV, p. 170 [satul amintit la 1575—1576]; Popescu, *Biserici*, p. 114 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 229; AMO, 1941, p. 764 [bis. nouă].

ROMĂNI (Romani) — Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, 1815, construită de moșneni și două bis. de zid: Sf. Îngeri — mah. Țigănia, construită de m-reă Horezi, 1700 și Sf. Îngeri — mah. Bîrzotești, construită de boierul Simion și Radu Grecu Oțeșanu, 1821; una din ele zugrăvită de egumenul Dionisie Bălăcescu și frații săi). Vezi și schitul Sf. Ioan Hurezi și schitul Țigănia.

Popescu, *Biserici*, p. 55—56; Anuar 1909, p. 229; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 85 [cruce ⁹⁶]; SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 215 [mențione zugrav, 1757]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 49—50, 51, 52, 54 (și indice); Iorga N., *Hotărnicia moșilor Hurezului* (*Studii și doc.*, XXI, p. 303 și urm.); *Documente agrare*, p. 487 [doc. 1749, despre relațiile cu m-reă Hurezi]; vezi și *Indice cronologic nr. 14* [doc.].

ROȘCIORI — Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX). Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 84.

ROSTĂCELUL (sat dispărut, bis. din sec. XVI) ⁹⁷.

ROȘIA — Mehedinți (bis. Sf. Vasile, 1820, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 195.

ROȘIA-JIU, satul Roșia, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Voievozi și Cuv. Paraschiva — R. de Jos, 1782, clădită de Mihăilă, fiul lui Gh. Burduhariu, mutată și transformată ulterior; și bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Ioan Botezătorul — R. de Sus, construită de vistierul Ioan Roșianu și alții, 1840; cruce din 1804). Vezi și Timișeni.

Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII] și 215; „Renașterea” 1944, p. 367—368 [la 1840 două bis. de lemn: Sf. Paraschiva — R. de Sus, 1690 și Sf. Îngeri — R. de Jos, 1790]; Anuar 1909, p. 183 [trei bis. de lemn, una ruinată]; AMO, 1941, p. 400 [bis. Sf. Arhangheli-Becheni, 1834, rezidită 1936—1937 și bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1775] și p. 401 [bis. de lemn Sf. Ioan, 1840, renovată 1936]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 207—208; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; Idem, *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 377 și indice; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

ROȘIENI, com. Dobrunu, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, 1843, închisă la 1909).

Anuar 1909, p. 210; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [cat. 1845]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500) [Roșiani — Romanati].

ROȘIILE, jud. Vâlcea (la 1840 cinci bis.: Sf. Nicolae, de lemn, 1560, preînnoită 1600, 1680, 1740; Intrarea în biserică — Hătăroaia, de lemn, construită de popa Grigore Coman și alții 1805, preînnoită 1825; M Intrarea în biserică — Pleșești, de zid, construită de popa Preda și alții, 1792; Sf. Nicolae — Rățalești, de lemn, 1773, construită de popa Pătru Rățală și locuitori, preînnoită 1816, dispărută, fostă M și Sf. Îngeri — Budele, 1751 construită de popa Dumitru și alții, preînnoită la 1817; și cruce din 1795—1796 la Cherăști).

Popescu, *Biserici*, p. 115—116; Bauer, p. 204 [bis. și casă boierească, sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 229.

SCHITUL ROȘIOARA — Prahova (Sf. Troiță, 1819—1820 ⁹⁸, bis. zugrăvită 1833; fost metoh al m-rii Zamfira; în dealul Călineștilor; și bis. Buna Vestire, 1791).

Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VIII, 1915, p. 95) [însemnare, 1791]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); A.P., X, 1840—1841, p. 325; M. Of., 1864, p. 425 [listă de proprietăți]; Moisescu I. G., *M-rea Zamfira* (B.O.R., 1954, nr. 2—3, p. 340, n. 31); Potra G. și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor*, p. 335 [doc. 1856].

ROȘIOARA, vezi Berbești.

ROȘIORII DE VEDE, jud. Teleorman.

Documente, XIII — XVII (indice) [amintit la 1512—1513] ⁹⁸ bis; Bauer, p. 171 [4 biserici]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 328; Samarian P., *O veche monografie*, p. 206 [descriere, începutul sec. XIX]; Fotino, III, p. 171 [două bis. la 1815]; Tunusli, p. 174 [la fel]; Margot, *O viatorie*, p. 81 [descriere, 1859]; *Dict. Rom.*, V, p. 278—279 [istoric sumar];

Brătulescu V., *Biserici din Roșiorii de Vede* (BCMI, XIX, 1926, p. 124—125) [inscripții de la bis. Sf. Ilie, Sf. Vineri și Sf. Spiridon];

Roescu C-tin, *Călăuza orașului Roșiorii de Vede*, Alexandria 1909, 27 p.; Stroescu Petre, *Orașul Roșiorii de Vede, Spicuiri de manuscris*, Alexandria, 1933, 118 p. (recenzie negativă în R.I.R., 1935, p. 627;

Rădulescu Al., *Monografia bisericilor din Roșiorii de Vede — Teleorman*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1936, ms. 952; Cernovodeanu Paul, *Bisericile din orașul Roșiorii de Vede* (G.B., 1961, nr. 3—4, p. 287—307) [inscripții, descriere, foto];

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 10—11 [despre originea numelui = târgul rușilor, nu de la roșii sau curteni]; Urechia V. A., *Ist. rom.*, II, p. 61—64, passim [doc. 1775, moșia dată m-rii Sf. Spiridon — Buc.] ⁹⁹; A. Rom., 1 iunie 1857, 8 iulie 1859 [moșia de arendat]; „Buciumul”, 10 april. 1863 [despre

situația moșiei]; vezi și Stoicescu N., *Curteni și slujitori. Contribuții la istoria armatei române*, Buc., 1968, p. 82—83; *Documente agrare*, p. 660—661 [doc. 1780].

— HANURI ^{99 bis}.

— ȘCOALA VECHIE ¹⁰⁰.

C. Rom., 1834, p. 329 [despre inaugurarea școlii lancașteriene].

— BISERICA ADORMIREA (1836, restaurată și pictată 1936).

Stroescu, p. 67; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 302—305 [pisanie, numeroase însemnări].

— M-REA DRĂGĂNEȘTI (Sf. Dumitru, sec. XVII, refăcută de Matei Basarab împreună cu rudele sale Diicu Buicescu spătarul și Drăgușin Deleanu paharnicul, 1647 ¹⁰¹, refăcută 1708 ¹⁰², stricată de cutremur la 1838, reparată 1841 ¹⁰⁵; fost metoh al m-rii Văcărești ¹⁰⁴ și Sf. Spiridon — București; acum în ruină), Țigănia, Roșiorii de Vede.

B.C.I., XI, 1932, p. 19 [doc. 1746]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 431—439, 440; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 171 [capelă de piatră]; Fotino, III, p. 171; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 338—339 ¹⁰⁵; Lapedatu > Al., *Piatră mormântală din biserica fostului schit Drăgănești* (BCMI, VIII, 1915, p. 93) [din 1743]; Brătulescu V., *Bis. Țigănia — Drăgănești din jud. Teleorman* (BCMI, XIX, 1926, p. 124) [inscripții]; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 440—441, 449 [inscripții, descriere, m-rea dărăpănată, 1862]; Stroescu, p. 59—61; *Inscripții București*, p. 481 [pisanie, 1647]; B.O.R., 1959, p. 693 [C. C. Giurescu despre vechimea m-rii].

— BISERICA POPII TUDOR (începutul sec. XVIII) ¹⁰⁶.

— BISERICA SF. APOSTOLI și Sf. Spiridon (construită de Șerban Cantacuzino mare vornic, 1708, stricată de cutremur 1838, „preînaltă din temelie” 1841 de m-rea Sf. Spiridon Nou, reparată 1876). Vezi și Mihăeștii de Jos, foarte probabil aceiași; au același hram, același ctitor și același an de construcție).

Stroescu, p. 51—59; BCMI, 1926, p. 125 [inscripții]; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 287—291 [inscripții, însemnări descriere].

— BISERICA SF. CRUCE (Sf. Vineri — Delcel, 1849—1850).

Anuar 1909, p. 39; Stroescu, p. 69; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 306—307.

— BISERICA SF. ILIE (și Sf. Arhangheli și Sf. Haralambie, fostă de lemn; făcută de vistierul Neagu Mălurescu, 1804, „preînaltă din temelie” la 1833 ¹⁰⁷ de vistierul Andrei Teodor, pictura refăcută 1923, bis. renovată 1916—1923).

BCMI, 1926, p. 124 [pisanie]; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 296—297 [inscripție, descriere, însemnări].

— BISERICA SF. ÎMPĂRAȚI — SERDĂREASA (prima jumătate a sec. XIX, 1832—1835).

Stroescu, p. 66; Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1825—1827]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 297—300 [descriere, inscripții, însemnări].

— BISERICA SF. IOAN (1842—1845).

Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1853—1854]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 305—306 [pisanie, descriere sumară]; Stroescu, p. 68—69.

— BISERICA SF. NICOLAE, construită de vistierul Ioan și jupîn Radu, 1779—1780, zugrăvită de vistierul Marin Butculescu, 1799—1800, acum în ruină), str. Depărățeanu.

BCMI, 1938, p. 95 [însemnare, 1811]; Butculescu D.C., *Figuri contemporane din România*, p. 252; Stroescu, p. 63; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 292—293 [pisanie, foto ruină].

— BISERICA SF. TEODOR TIRON (fostă de lemn, 1786, făcută de Tudorică postelnic, refăcută de zid, de paharnicul Sandu Depărățeanu, 1818, s-au făcut abside și zugrăveala la 1883, pictura din 1923); Stroescu, p. 63—64; Anuar 1909, p. 39; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 293—295 și 301 [inscripția, însemnări].

— BISERICA SF. VINERI — GARĂ (Cuv. Paraschiva, „împodobită” de Sandu Depărățeanu slugerul, fiul lui Stanciu căpitanul, 1836, pictura refăcută 1935).

BCMI, 1926, p. 124—125 [pisania]; Anuar 1909, p. 39 [bis. din 1811—1813]; G.B., 1961, nr. 3—4, p. 300—302.

ROȘIUȚA — Gorj (bis. Intrarea în biserică, 1801—1802, ruinată).

Bauer, p. 206; Anuar 1909, p. 201—202; AMO, 1941, p. 539—540; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [inscripție]; vezi și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 75; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 448—449; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 350 [doc. 1668, sat al m-rii Tismana]; vezi și indice; Iorga N., *Situația Olteniei*, p. 105—106 [doc. 1819 amintind biserica].

ROTARI, jud. Prahova (casă boierească și han sec. XIX, bis. de lemn Sf. Nicolae — Șoimescu, c. 1700, reparată 1876 și Adormirea, sfințită 1872). Vezi și următorul.

V. Rom., supl. 12 mart. 1852; Anuar 1909, p. 110.

ROTARI — FÎNTÎNELE — Prahova (trei hanuri, sec. XIX).

V. Rom., 1851, p. 228; A. Rom., 1858 sept. 17 [arendarea moșiei R.].

ROTUNDA, jud. Olt (fost Romanai) (bis. bordei ante 1830, apoi bis. Buna Vestire, 1841—1843, reparată 1906).

Documente, XVI, vol. VI, p. 339 [satul amintit la 1598]; *Documente agrare*, p. 280 [doc. 1716, sat al m-rii Brîncoveni]; Cîncea I. V., *Hotărnicia moșiei Rătunda și <Poiana> (rupt) a m-rii Horezului* (A.O., 1930, p. 329—330) [din 1699]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.]; Anuar 1909, p. 215—216; AER 1921—1925, p. 557 [bis. din 1852, ruinată]; *Monografia jud. Romanai*, p. 401—405; „Oltenia”, I, 1940, p. 175—176; AMO, 1941, p. 648; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; Drăganu N., *Românii în veacurile IX — XIV...*, Buc., 1933, p. 292 [despre nume].

ROVINA (Rovinele) — Vâlcea.

Iorga N., *Hotărnicia moșiilor Hurezului (Studii și doc., XXI, p. 303 și urm.)*.

ROVINE, vezi Cernele.

ROVINARI, jud. Gorj (culă dispărută, bis. Schimbarea la față, mijlocul sec. XIX, 1854, reparată 1930—1933; urme de bis. veche la 1874) ¹⁰⁸.

Bauer, p. 213 [bis. sec. XVIII]; *Dicț. Rom.*, V, p. 284 [bis. din 1796]; Ștefulescu, *Din trecutul Gorjului*, p. 132—133 și 144—145 [foto și descriere culă]; Tzigara — Samurcaș, *Arta în România*, p. 18—19 [foto, descriere ruine culă]; Antonescu Teohari, *Culele sînt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 495—506, 578—586); Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 401; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1599]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

ROZETI — CLĂCAȘI, jud. Ialomița (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1845—1847).

Anuar 1909, p. 66; A. Rom., 16 oct. 1857, [arenda moșiei R. Cioroiu = Hîrbor] ¹⁰⁹.

RUCĂR, jud. Argeș (fost Muscel) (două case vechi: casa lui Ion Băjan, 1814 și casa din curtea fostei primării, 1739—1740; bis. de jos (Joseni), Adormirea, 1747, construită de vameșii Drăghici, Hristea și Sterie, dărîmată și refăcută 1890—1894; M bis. de sus, sau din Suseni, a

cimitirului, Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru, 1780, construită de boierul Gheorghe Rucăreanu și soția sa, reparată 1870, închisă și bis. Adormirea — Mijlocul, 1744, construită de Drăghici Lupoianu și trei preoți localnici, refăcută sfîrșitul sec. XIX; 18 cruci vechi de piatră, din care 4 M¹¹⁰. 1. lîngă Oborul de vite, Adormirea, 1604; 2. crucea de pe luncă, Adormirea, 1669—1671; 3. alta cu același hram din 1670—1671; 4. crucea din spatele fostei Primării, Adormirea, 1673—1674; 5. pe ulița Ivancii, 1674; 6. La gura Cheii, Adormirea, 1678—1688; 7. Crucea lui Răceală, Adormirea <1688—1714>; 8. Pe virful Posadei, 1692; 9. în ograda Băstichii din Raghină, 1709—1710; 10. lîngă drumul domnesc, 1710—1711, amintind de repararea drumului „la Posadă”; 11. Crucea pustnicului de la Nisip, Sf. Paraschiva, 1714; 12. crucea Cheii, 1722—1723; 13. Crucea Lancii <1732> sau (1532)? 14. Crucea din Valea Muerii, Sf. Fecioară, 1732—1733; 15. crucea din Suseni, Sf. Ioan, 1735; 16. crucea din Virful Posadei, Sf. Gheorghe, 1767—1768; 17. crucea de la Poarta Cîmpului, Buna Vestire și Sf. Gheorghe, 1822—1828 și 18. crucea de la Vama Veche, la hotarul cu Transilvania, sec. XVII (îngropată în beton). Vezi și cetatea Dîmboviței.

Iorga, *Inscripții*, I, p. 139—140; Băjan D. I., *Însemnări marginale pe cărțile bisericești de la biserica Rucărul de Jos* („Piatra Craiului”, I, 1928, nr. 8, p. 5—6); Idem, *Însemnări marginale pe cărțile bisericești de la biserica Rucărul de Mijloc*, (ibidem, nr. 9, p. 3—4); Idem, *Însemnări marginale scrise de preotul Ion Băjean Geantă de la biserica Rucărul de Jos* (ibidem, II, 1929, nr. 2—3, p. 3—4); Răuțescu I., *Însemnări de pe cărți vechi*, (B.O.R., 1928, p. 237—238); Brătulescu V., *Inscripții* (S.T., 1953, p. 146—151);

Chishull, *Travels in Turkey* . . . , p. 84 [descriere case, 1702]; La Mottraye, *Voyages en Europe, Asie et Afrique*, II, Haga, 1727 [descriere]; Bauer, p. 173 [două bis.]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 333; B.C.I., IX, 1930, p. 118—119 [la 1840, trei bis.: Sf. Gheorghe. 1780, Adormirea, mijlocul sec. XVIII și bis. de Jos, 1746—1747]; Ștrempele, *Copiști de manuscrise*, p. 255—256; Giurescu, *Ist. rom.*, II și III (indice);

Ocolnita satului Rucăr la 7306 (1797) nov. 30, C. Lung, 1915, 14 p.; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 890—891 [la 1840 trei biserici]; R.I., 1936, p. 199 [despre numele satului de la ruc = mîină]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 51—52, X, indice [multe doc. ref. la sat]; vezi și *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502]; vezi și Bogdan I., *Relațiile* (indice) și *Indice cronologic nr. 9* [doc. despre sat];

Aricescu, *Istoria Cîmpulungului*, partea II-a, p. 84—91; *Dict. Rom.*, V, p. 287—288 [istoric și legendă]; Iorga, *Sate și mînăstiri*, p. 274—276 [descriere bis.]; Anuar 1909, p. 94; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 45—52; Rădulescu — Codin C., *Muscelul*, p. XXVI — XXIX, LXXXI; Bobulescu, *Lăutari*, p. 38; Răuțescu I., *Bisericile din Rucăr* (G.B., 1961, nr. 9—10, p. 816—836) [istoric, descriere, pisanii, însemnări, trei biserici];

Vătășianu, *Istoria artei* (indice, cetate); despre cetate vezi și: Clinciu I., *Cetatea de deasupra Podului Dîmboviței, zisă și Cetatea Neamțului, numită de inginer G. Treiber și W. Horwath „Rucărburg”* („Bul. Muz. militar”, 1939, nr. 5—6, p. 94—99, 1940—1941, nr. 7—8, p. 80—83); *Das Burzenland*, 1929, p. 57; Muller G.E., *Burg „Negru Vodă” im Torzenburger Pass* („Korrespondenzblatt”, 1923, p. 51); Rosetti R., *Despre unguri și episcopii catolice din Moldova*, p. 263 [crede că e făcută de cavalerii teutoni]; „Studii”, X, 1957 nr. 1, p. 154 [se arată că cetatea nu a fost făcută de teutoni].

RUCȘORENI, vezi Rocșoreni.

RUDA, com. Bercioiu, jud. Vâlcea (M bis. Sf. Voievozi, sfârșitul sec. XVI¹¹¹, zugrăvită 1624, pridvorul de la mijlocul sec. XVII, bis. reparată 1772, arsă 1810, reparată 1812 și 1884).

Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 21—22 [bis. de zid Sf. Îngerii]; Drăghiceanu V., *Fabrica de hirtie de pe Olt, din satul Ruda-Argeș* (A.O., II, 1923, p. 449) [despre paralisul caselor boierilor Rudeni din sec. XVI și inscripții]; Lecca, *Familiiile boierești*, p. 425—428 [fam. Rudeanu]; Anuar 1909, p. 288; AEA, 1929 p. 99;

Ionescu D., *Cîteva biserici vechi: Ruda* (N.R.B., VI, 1924 nr. 1—2, p. 15—19); Drăghiceanu V., *Bis. din Ruda — Argeș. Note înainte de spălarea picturii* (BCMI, XXII, 1929, p. 121—122) [descriere sumară, inscripții, foto]; Teodorescu G.C., *Bis. Ruda — Bîrsești, com. Bercioiu — Argeș. Note asupra picturii* (BCMI, XXII, 1929, p. 172—177) [descriere și despre restaurare, foto]; Ionescu D., *Biserici și schituri*, p. 48—53 [inscripții, descriere]; R.I., 1931, p. 118; ACMI, 1943, p. 59 [Ruda — Bercioiu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1523, cînd era al m-rii Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 11*.

RUDA — Prahova (bis. începutul sec. XIX)¹¹².

RUDARI (acum Izvoarele), jud. Dolj (bis. de lemn ante 1845 apoi bis. Sf.

Ioan Botezătorul, Sf. Apostoli și Cuv. Paraschiva, 1853).

Rădulescu D., *Monografia satului Rudari — Dolj* („Izvoarașul”, III, 1922, nr. 4—8 și 9—12); Anuar 1909, p. 166; AMO, p. 288—289; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [la 1845 bis. de lemn]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857) [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1585].

RUDARI — Mehedinți (bis. reclădită 1816).

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 299 [despre reclădirea bisericii, 1816]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14 [bis. bordei].

RUDENI — Dolj (bis. bordei).

„Oltenia”, I, 1940, p. 14.

RUDENI, vezi Șuici.

M-REA RUDINA, fostă în jud. Mehedinți, (începutul sec. XVII¹¹³, Sf. Nicolae; altă bis. de la sfârșitul sec. XVII¹¹⁴ și bis. Sf. Nicolae — Vladimirești, c. 1806, reparată 1894).

Sacerdoțeanu A., *Unde a fost m-rea Rudina?* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 185—187) [r. Baia de Aramă]; Bauer, p. 222 [fără bis.]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 417—418 [descriere casa pr. Gh. Rudinaru]; Anuar 1909, p. 202; AMO, 1941, p. 540—541 [bis. nouă, 1915]; Crețeanu Radu, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71 și 75).

RUGI, com. Turcinești, jud. Gorj (la 1840 două bis. de lemn: M Sf. Gheorghe, 1691, modificată 1800 sau 1833, renovată 1939 și Înălțarea — mah. Orbeți, 1825, construită de fam. Hortopan).

„Renașterea”, 1945, p. 252; Anuar 1909, p. 178 [bis. Înălțarea — O., 1825 și Sf. Gheorghe — R., 1838]; AMO, 1941, p. 367 [bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1833, restaurată 1939]; A.O., 1942, p. 189—191 [doc. 1743, R. — Mehedinți]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 322 [satul R. amintit la 1623]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

RUGINOASA, com. Brăești, jud. Buzău (M bis. de lemn Sf. Vasile, 1858?).

Anuar 1909, p. 243.

RUJANI, vezi Greci.

RUMÂNEȘTI, vezi Românești.

RUNCENI — Buzău (bis. începutul sec. XVIII) ¹¹⁵.

R.I., 1927, p. 399 [doc. 1808, bis. Runceasca; aceeași?].

RUNȚȘORU, com. Rudina, jud. Mehedinți (bis. Sf. Gheorghe, 1834, refăcută 1895).

Anuar 1909, p. 193; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 305) [inscripții] și 1964, nr. 1—2, p. 75.

M-REA RUNCU (Nașterea Sf. Ioan, a doua jumătate a sec. XVI, dispărută).

Documente, XVI, vol. V, p. 238—239 [doc. 1586] ¹¹⁶.

RUNCU — Argeș (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută? 1855).

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 19; Anuar 1909, p. 288; Ionescu D., *Un meșter crucer: Mușat diaconul* (A. Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 16) [1805.]; AEA, 1929, p. 109; *Toponimie și viață socială* („Argeș”, ian. 1967, p. 8) [despre numele satului]; vezi și C.L., 1891, p. 705—716 și Drăganu N., *Toponimie și istorie*, Cluj, 1928, p. 120—121.

RUNCU, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Paraschiva, sfârșitul sec. XVI, arsă 1680 și 1715, reparată de Costache Vlădăianu ^{116bis} 1834—1837, rezidită 1900 și M ruinele casei Buzeșanu) ¹¹⁷.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; A. Pop., 1901, nr. 7, p. 235—236 [despre bis. din timpul lui Mihai Viteazul]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 166—173 [și despre bis. dărmată]; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [„Renașterea”, 1945, p. 329—330 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 183 [bis. nouă]; AMO, 1941, p. 402; Cărăbiș V., *Biserici de pe valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 351—355) [istoric, descriere, însemnări de pe cărți]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [catagr. 1845]; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul RPR* (S.T., 1960, nr. 3—4, p. 226—227) [despre săpăturile arheologice făcute];

Cărăbiș V., *Sate de pe Valea Jaleșului (r. Gorj). Runcul* (M.O., 1965, nr. 11—12, p. 978—988) [evoluția proprietății, și doc. 1655—1784]; Idem, *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în câteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV — XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167); A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 59, 73, 91, 301 [doc. despre satul R. de la Jaleș]; *Documente agrare*, p. 322 [doc. 1729, satul R. „tot una” cu moșia Dobrița]; *Documente*, indice sec. XVI (r. Baia de Aramă) și XVII (r. Tg. Jiu).

RUNCU, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, Sf. Nicolae și Duminica Tomii, construită de Oprea diaconul și fiul său, Toma logofătul, 1844—1846) ¹¹⁸. Vezi și Piatra Epui — Runcu.

Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 16 [la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1492]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 658) [pisanial].

RUNCU — Vilcea (M bis. Sf. Gheorghe, construită de banul Dobromir, 1577, „preînaltă” de șetrarul Teodor și alții din îndemnul lui Dorotei egumenul m-rii Horezi 1830, când se reface partea de sus; și case boierești) ¹¹⁹. Vezi și Strejești și precedentul.

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiile Brîncovenesti oltene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754) [doc. 1711, închinare case și bis. Sf. Gheorghe la m-rea Horezi]; Bolliac, *Monastirile Brîncovenesti*, p. 175; Drăghiceanu V., *Bis. lui Dobromir banul. Runcu — Vilcea* (BCMI, V, 1912, p. 184) [inscripții]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 128; Bălășel T., *Inscripții, însemnări* (M.C., 1913, p. 62, 64); Anuar 1909, p. 216; M.O., VII, 1955, nr. 3—4, p. 154 [însemnare, 1697]; Popescu, *Învelișurile*, p. 62; Bălașa D., *Dobromir marele ban al Craiovei* (M.O., 1960, nr. 1—2, p. 24—40)

[inscripție, 1830, istoric biserică]; Constantinescu N., *Sondajele de la Runcu — Grădinari, r. Drăgășani, reg. Pitești* (M.C.A., VI, 1959, p. 719—725) [descriere, pisanii, 1830 și 1577; releveu, planuri]; A.O., 1935, p. 115 [doc. 1635]; *Doc. agrare*, p. 680—681; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1532]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 27, 86, passim [1/2 din sat al m-rii Horezi];

SCHITUL RUPTURA PRAHOVEI, vezi Gherghița.

RUPTURA — Olt (bis. de lemn sec. XVIII) ¹²⁰.

RUPTURILE — Prahova. Vezi și Gherghița.

A. Rom., 25 ian. 1861 [arendarea moșiei].

RUPTURI — Mehedinți (bis. Sf. Dumitru, sec. XVIII; 1790, 1812 sau 1816, construită de Tudor căpitan, Matei mare căpitan, Dumitru căpitan, reparată radical 1932). Vezi și Velești.

Anuar 1909, p. 169: AMO, 1941, p. 314; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă].

RUSĂNEȘTI, jud. Olt (fost Romanți) (M bis. Sf. Dumitru sau Sf. Treime și Sf. Nicolae, construită de familia Rusănescu la 1837—1838, în ruină la 1909, reparată 1939 și 1957; cruce existentă la 1871 ¹²¹; bis. Adormirea — R. de Jos, 1827—1830 sau 1832, reparată 1928—1933). Vezi și Jieni.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; Plopșor N., *Rusănești și Vilsăneștii — Romanți* (A.O., 1923, p. 463—465); [doc. 1766—1779, moșia vîndută lui Ștefan Pîrșcoveanu paharnicul]; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc.]; Hagi — Moscu Emanoil; *Documente oltenesti. Moșia Rusănești — Romanți* (A.O., 1930, p. 179—186) [doc. 1537—1658]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanți* (A.O., 1923, p. 126—131); Vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIN, IV, p. 484); Bauer, p. 197 [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [la 1845 bis. de zid Sf. Dumitru]; și p. 293 [bis. de zid Adormirea]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 557—558; *Monografia jud. Romanți*, p. 420; AMO, 1941, p. 649—650; Popescu, *Învelișurile*, p. 63; A. Rom., 7 sept. și supl. 18 sept. 1857 [moșia R. de Jos, cu han, de arendat].

RUSĂNEȘTI — Vilcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1746, ruinată la 1909, construită de zid 1912; M Sf. Nicolae — mah. Afînata, 1828 și Sf. Voievozi — mah. Omoricea, 1792, reconstruită 1896).

A.O., 1942, p. 171 [la 1834 trei bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 104—105; Anuar 1909, p. 229—230; AMO, 1941, p. 765.

RUȘANI, vezi Parepa — Rușani.

RUȘAVĂȚ — Buzău (bis. Adormirea, construită de Grigore Rușavețeanu, 1847—1849, zugrăvită de fiii săi, 1865).

Ionescu Gh., *Viața lui Filotei episcopul Buzăului*, ed. II-a, Buc., 1941, p. 64 [pisania].

SCHITUL RUȘCIORI — Argeș (Valea Teiș, în hotarul Rusciori, Adormirea, a doua jumătate a sec. XVII, fost metoh al schitului Trivalea din Pitești) ¹²² Vezi și Teiușul.

Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 161 [mențiune]; AEA, 1929, p. 152 [bis. din 1664]; B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1153; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 210—211.

RUȘEȚU — Brăila ¹²³, jud. Buzău?

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 57, 92, 164 [doc. R. de la Călmățui]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 510, cînd era al lui jupan Neagoe al lui Drăghici]; *Indice cronologic* nr. 15 [R. — Buzău].

RUȘI — HORTOPANI, com. Turcinești, jud. Gorj (bis. de lemn pe temelie de piatră Sf. Gheorghe, 1691, reînaltă 1800 de N. și I. Romanescu și V. Hortopan).

Bauer, p. 209 [sat părăsit]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642—643.
RUȘII DE VEDE, vezi Roșiorii de Vede.

NOTE

- ¹ Bis. e amintită la 1832 iulie 3 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/184).
- ² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 242, p. 156.
- ³ Despre ruinele unei bis. la 1873 vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 181.
- ³ bis. Vezi și planul moșiei Racovița = Hăbreni din 1876 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri, jud. Dimbovița).
- ⁴ Vezi și planul moșiei din 1916 la Acad. R. S. România, Hărți.
- ⁵ Amintită la 1669 dec. 6 (Arh. St. Buc., ms. 712, f. 512 v.).
- ⁶ Despre ruinele unei bis. la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 223, p. 303.
- ⁷ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v. — 106.
- ⁸ Ruinele unei bis. și o cruce veche sînt amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 113). Vezi și devizul de repararea bisericii din <1852> (Arh. St. Buc., m-reă Stavropoleos, XXVIII/14 bis. și ter.).
- ⁹ Vezi și hotărnicile din 1829 și 1833 (Acad. R. S. România, DVIII/84, CDLXIII/36—37 și 45).
- ¹⁰ Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXX, în care se află și o hotărnică din 1803 și a moșiei lui M. Butculescu (doc. 111).
- ¹¹ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 35.
- ¹² Despre reclădirea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos 1367/1864, p. 349—350. Vezi și planul mașiei Radovanu = Vianu din 1847 și 1848 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii).
- ¹³ Vezi și hotărnicia din 1806 (Acad. R. S. România, DIII/31).
- ¹⁴ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCXI.
- ¹⁵ Amintit la 1634 mai și 1680 sept. 3 (Arh. St. Buc., sch. Rătești, II/4 și ep. Buzău VIII/13). Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 63 v. — 64).
- ¹⁶ Despre diverse „prefaceri”, clădiri noi și reparații, vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos 829/1842, 1159/1842, Min. Instr., dos. 1944/1851, 1450/1864, 3321/1876, Min. Lucr. publice, dos 151/1852 (clădire arest femei); vezi și catagrafiile din 1854 și 1863 (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4052/1854 și m-reă Ciolanu, IV/1. Despre vopsirea clopotniței vezi învoiala din 1866 iulie 30 (Acad. R. S. România, MCXXII/125).
- ¹⁷ În pisanie se spune că a fost construită de Vilcu (sau Vlaicu) mare logofăt, la 1515—1516, dar un asemenea mare logofăt nu apare în documente în această vreme, cînd mare logofăt este Harvat din Grozești (1514—1522). În schimb, Vlaicul din Piscani — localitate apro., piată — e mare logofăt în 1534—1540. Bis. este amintită la 1610 aug 19 (Muzeul reg. Craiova nr. 1465).
- ¹⁸ Ruinele unei biserici și hanul sînt amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 130 și 256).
- ¹⁹ Despre satul R. = Ludăneasa vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLVI/217 și urm. Vezi și hotărnicia din 1750 (ibidem, CCCLXXIV/39).
- ²⁰ Bis. de piatră a lui Socol Cornățeanu clucerul și casele sale din Răzvad sînt amintite la 1645 și 1649 mart. 31 (Acad. R. S. România, CI/17). La 1871 sînt menționate ruinele unei biserici la Răzvad (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 202).
- ²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 378.
- ²² La 1685 oct. 16 apare ca martor Leontie ieromonahul de la schitul Recea (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XV/12) iar schitul este amintit la 1700 mai 23 (Arh. Buc., ep. Buzău, LXVI/5). Vezi și doc. din 1753 aug. — numire de egumen — și testamentul lui Alecu Bagdat (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146 și Arh. St. Buc., sch. Recea, III/1). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. Publice, dos. 1422/1864). Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 46 v. — 47 v.).
- ²³ Bis. din Recea-Teleorman e amintită la 1834 april. 4 (Acad. R. S. România, DCCCVI/29).
- ²⁴ Amintită în doc. la 1580 sept. R și ian. 17 (Acad. R. S. România, MCXCV/11 și Arh. St. Buc., m-reă D. Lemn, V/57).

- ²⁵ Vezi și doc. din 1781 iunie (Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, LVIII/1).
- ²⁶ Vezi doc. din 1784 nov. 10 (Acad. R. S. România XCIV/38 și Arh. St. Buc., m-rea Bistrița, LXV/492). Despre zidirea bisericii vezi socotelile din 1785 sept. 25 și nov. 6 (*ibidem*, XCI/267 și 301). Vezi și lista de lucruri din biserică, din <c. 1784> (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XII/67, nr. 13) și inventarul de la Acad. R. S. România, CMLXXVI/541. Vezi și planul moșiei Rîșca — Hotărâni din 1841 la Arh. St. Buc., Min. Agric.
- ²⁷ Într-un doc. din 1683 april. 12, se spune că fusese făcut de un călugăr Macarie și închiat m-rii Aninoasa (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CXV/29). La 1685 aug. 10, popa din sat e avertizat de mitropolit să lase în pace biserica, pe care voia să o spargă (*ibidem*, CXLV/30).
- ²⁸ Vezi doc. din 1792 oct. 20, princare se dă voie protopopului de Slatina să mute biserica mai sus, pentru a o feri de înec (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 22).
- ²⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 116—117.
- ³⁰ Vezi doc. din 1701 dec. 21 (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, I/15). Vezi și planul moșiei R. = Florești din 1857 la Arh. St. Buc., Min. Agric.
- ³¹ Despre reclădirea temniței vezi „Bul. oficial”, 1856 mai 11, p. 145. Vezi și planul orașului din 1924 (Acad. R. S. România, Hărți) și hotărânicia orașului din 1844 (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1398/1844).
- ³² Din *Catagrafia preoților din eparhia Buzăului în anul 1835*, publicată de I. Ionașcu, Buzău, 1938, p. 29, rezultă că la această dată existau la Rîmnicul Sărat 8 biserici: Sf. Nicolae, Sf. Paraschiva, Adormirea, Intrarea în biserică, Sf. Voievozi, Nașterea Maicii Domnului, Sf. Dimitrie și Adormirea.
- ³³ Despre hanurile din Rîmnicul Sărat vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 193/1831 și doc. din <1826> în care se spune că paharnicul C. Dăscălescu vînduse un han în Rm. Sărat (Acad. R. S. România, CDLXXXIII/137).
- ³⁴ Vezi doc. din <1689—1714>, prin care C. Brîncoveanu dă voie m-rii sale să facă un han pe locul domnesc, ca să fie de adăpost neguțătorilor ce vor veni la târg (Arh. St. Buc., ms. 721, f. 581—581 v.).
- ³⁵ Vezi doc. din 1844 mart. 30 (Acad. R. S. România, CDIV/146). Vezi și bis. Sf. Dumitru-Bagdad.
- ³⁶ Vezi doc. din 1831 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCCLVI/55).
- ³⁷ Vezi testamentul lui Alecu Bagdat, din 1833 și 1842, pentru cele lăsate spitalului (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146).
- ³⁸ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 253/1839 și 1018/1843 (arderea școlii) și Min. Instr., dos. 6703/1837 și 324/1860.
- ³⁹ Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. publ., dos. 58/1847, 116/1862, Vornicia din lăuntru, dos. 6251/1833.
- ⁴⁰ M-rea este amintită de numeroase ori în documente la: 1692 mart. 23, 1693 nov. 26, 1698 nov. 23 etc. (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, IX/23, I/13, ms. 724, f. 543). Pentru datarea zidirii m-rii vezi îndeosebi doc. din 1700 iunie 30 și iulie 4, în care Constantin Brîncoveanu arată că zidit-o împreună cu unchiul său Mihai Cantacuzino, începînd -o în al doilea an al domniei și terminînd-o în al optulea (*ibidem*, I/18 și ms. 724, f. 547—553); datele din doc. nu se potrivesc însă cu spusa pisaniei, că m-rea a început „a se lucra la 1691 și s-au isprăvit la leat 1697”.
- La 1688 febr. 12 este amintită „m-rea din târgu din Rîmnic a dumisale Mihai (Cantacuzino) spătar” (Arh. St. Buc., m-rea Rîmnic, IX/22). Este greu de precizat dacă este vorba de biserica Grecilor — unde făcuse danii spătarul Mihai Cantacuzino — sau de m-rea Adormirea, ridicată pe locul acestei biserici. M-rea din Rîmnicul Sărat mai este pomenită și la 1690 iunie 13 și 20, cînd i se închină ca metoh schitul din Fundul Cocorăștilor (*idem*, XIII/8 și 48).
- ⁴¹ Vezi doc. din 1700 iunie 30 (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, I/18).
- Vezi și catagrafiile din: 1793, 1823, 1833, 1845, 1846, 1851 și 1852 (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, IV/49, Catastige m-rești, dos. 75, 77—79 și Min. Instr., dos. 7795 a/1836, 1753/1845, 2051/1851 și Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 223—336. Despre diverse reparații și reclădiri, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1853/1852, 964/1862, 3306/1876 și m-rea Rm. Sărat, XII/15 (doc. din 1822). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 40 v. — 41 v. (istoric, despre ctitori și inscripții).
- ⁴² Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDXLVI/105 și urm. (începînd din 1798).
- ⁴³ Amintită de numeroase ori în documente cu acest nume, la: 1642 mart. 8, 1657 aug. 12, 1666 ian. 2, 1695 iunie 1 (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, IX/3 și ep. Buzău, XXX/40, Acad. R. S. România, ms. 2593, f. 105, Biblioteca Centr. de Stat, CIV/10).
- ⁴⁴ Vezi doc. din 1775 april. 28, în care se spune că a fost reparată de Const. Racoviță; acum i se lasă niște meșteri pentru a o repara în continuare (Acad. R. S. România, CXXVI/52).
- ⁴⁵ Amintită în doc. la 1682 mai 10, cînd primește danii de la Constantin Brîncoveanu mare spătar (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, II/38). La 1682 oct. 24 și 1684 ian. 8 — cînd primește danii de la Mihai Cantacuzino fost mare spătar — se spune că avea și egumen (*ibidem*, II/41

și XIX/15). Din doc. referitoare la m-reă Adormirea rezultă că a fost o bisericuță de lemn pe locul căreia s-a ridicat apoi m-reă lui Brincoveanu.

⁴⁶ bis, Biserica sau schitul este menționat cu numele de Asănichioaia (de la numele ctitorului său) la 1852 mai 22 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LXII/60).

⁴³ Vezi doc. din 1781 sept. 24 al lui Asanache Neculescu fost mare pitar pentru zidirea bisericii închinată la Sf. Mormînt (Arh. St. Buc., A. N., MMDC/2) și doc. ctitorului de înzestrare și închinare a bisericii, din 1784 mart. 7 (Arh. St. Buc., m-reă Văcărești, XXXVIII/2). Despre starea proastă a bisericii la 1856 vezi idem, Min. Instr., dos. 4459/1856. Despre diverse reparații, ibidem, dos 708/1869. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, 73—73 v.), precum și istoricul bisericii de la Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos 1354/1864, f. 43.

⁴⁷ Vezi testamentul din 1833 și 1842 al lui Alecu Bagdat pentru biserica Sf. Dumitru refăcută de el (Acad. R. S. România, CDIX/144 și 146).

⁴⁸ Vezi și doc. din 1693 mai 10, în care sînt amintite: bis. din deal, bis. cea din sus și bis. bătrînă de piatră (Arh. St. Buc., m-reă Zlătari, XII/13).

⁴⁹ Despre focul din 1847 vezi Arh. St. Buc., Obșteasca Aunare, dos. 539/1855 și Acad. R. S. România, DCXCIX/139 (listă de sinistrați). Vezi și un plan vechi al orașului de la Acad. R. S. România, Hărți. Despre „infrumusețarea” orașului vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. Publice, dos. 62/1852.

⁵⁰ Despre școala din Rm. Vilcea vezi și Arh. St. Buc., Eforia școalelor, pach. VIII, Vornicia din lăuntru, dos. 5658/1838 și Min. Instr., dos. 4140/1831, 6715, 6718 și 6728/1837, 6062/1838, 3396/1840; despre „prefacerea” școlii vezi idem, Așez. Brîncovenesti, dos. 125/1847.

⁵¹ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCIX. Despre reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4701/1855, Min. Lucr. Publice, dos. 80/1861.

⁵² Despre cișmelele vechi vezi și: Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2032/1833, 3336/1835, 251/1837 și Min. Lucr. Publice, dos. 46/1858.

⁵³ 1522 este data indicată de pisană nouă. Amintit prima oară în documente la 1535 dec. 11 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 196—197). Din doc. din 1667, publicat de T. G. Bulat, rezultă că ar fi o ctitorie a strămoșilor boierilor Pîrîeni. Despre starea bis., la 1839 vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574 v. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 78—78 v.). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 706/1869.

⁵⁴ Vezi doc. din 1717 sept. 28 (Arh. St. Buc., ms. 275, f. 280 v. — 281).

În cataografia din 1840 se susține că a fost clădită la 1721 de Stoica paharnicul și preînăit de Natrie arhimandridul.

⁵⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 316 și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 316. Tezi și doc. din 1811 (Arh. St. Buc., m-reă Zlătari, XXVIII/45).

⁵⁶ Această bis., zidită de Mircea (Ciobanul), sau Sf. Paraschiva, zidită de Pătrașcu cel Bun, este amintită cu numele de bis. domnească la 1671 sept. 1 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/20).

⁵⁷ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 317, 320 — 322 și doc. din 1751 și 1754 (Arh. St. Buc., m-reă Cozia, X/1 și 2.)

⁵⁸ Despre biserica franciscanilor din Rm. Vilcea vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 700/1833.

⁵⁹ Data pisaniei e 1680; schitul este amintit la 1677 mai 2, cînd se spune că a fost zidit de Teodosie fost mitropolit și de numeroase ori după aceea (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CXVI/7, 10, 11, 12, 14, 16 etc.). Vezi și așezămîntul ctitorului din 1700 mai 2 (*ibidem*, CLXVI/53).

Vezi și cataografiile din: 1764, 1810, 1842, 1849, 1858, 1862 și 1863 (Acad. R. S. România, ms. 657, f. 14 v. — 15, 98, 197 v., 220 v. — 221, ms. 626, f. 67 v. — 69 v., ms. 660, f. 259 v. și ms. 720, f. 386—404 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1061/1863. În cataografia din 1840 se spune că a fost clădită de Matei Basarab și preînăit de Teodosie.

⁶⁰ Despre „săvîrșirea” bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 4350/1856; pentru averea schitului la 1814 și 1815 vezi Mit. Țării Rom., CLXVI/73 și CCC/46. Vezi și cataografia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 919, f. 60 v.) și pictura lui Trenk înfățișînd biserica în secolul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4327). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 78 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 313.

⁶¹ Locul de „la Cetate” de „sub Cetate” sau de la „Gura Văii Cetății” este amintit de numeroase ori în documente, înainte de construirea schitului (doc. din 1658 iunie 20, 1664 febr. 5, 1665 iunie 6, 1667 nov. 26 etc. (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CLXVI/4 și 5, ep. Rîmnic, XXXIX/10 și 11).

⁶² Amintită în doc. la 1602 iunie 2 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 47).

⁶³ Vezi doc. din <1632—1654> (Acad. R. S. România, XCIV/88).

⁶⁴ Despre lucrările din 1828, cînd s-au pregătit 300.000 de cărămizi și 100.000 șindrile, vezi doc. de la Acad. R. S. România, DCCCIV/73, 75, 76. Despre repararea clopotniței vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 687/1870.

⁶⁵ Despre repararea bolniței episcopiei vezi doc. din 1805 nov. 28 (Acad. R. S. România. XCIII/28).

⁶⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 325—326; Arh. St. Buc., ms. 729, f. 23—24 și 394, f. 11. Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 1143, f. 218—221 v. (listă de episcopii care au înzestrat episcopia) și Arh. St. Buc., ms. 545, f. 12—40 (pomelnicul) și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCLXXXVII.

Despre restaurarea episcopiei vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 5201/1889, f. 44. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 2268/1850; reparații metoașe ruinate, *ibidem*, dos. 554/1861. Vezi și catastiful de averea metoașelor episcopici, din 1793 aug. 3 (Arh. St. Buc., A.N., CLXI/32).

Vezi și pictura lui Trenk înfățișând episcopia acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III, 4226) și catagrafile din 1824 și 1850 (Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 169—222). Vezi, de asemenea, planul vetrei episcopiei la 1857 (Arh. St. Buc., Min. Agric., planuri și hotărâri).

⁶⁷ La 1859 biserica era amenințată să fie surpată de apa Rîmnicului (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2599/1859); vezi și catagrafia din 1863 (*ibidem*, dos. 1437/1863) și doc. din, 1765 aug. 8 (*idem*, m-rea Cozia, VII/4).

⁶⁸ Vezi Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7 v. și ms. 729, f. 57 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 358. Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în sec. trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR III 4220).

⁶⁹ La <1580> ian. 10 i se întărește episcopului Mihail o jumătate din satul Olteni iar la 1590 dec. 11 este amintită m-rea (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 444—445 și V, p. 478). M-rea este pomenită apoi de numeroase ori în doc. în ultimul deceniu al sec. XVI, cînd este numită de Ștefan Surdul „m-rea domniei mele”, deși nu era ctitorie domnească (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 36, 42—43, 205, 478 etc.); la 1644 era biserică (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIV/43). Pisania tîrzie indică drept an al construirii 1562.

⁷⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 4.

⁷¹ Într-un doc. din 1676 nov. 23 — prin care este închinată m-rii Fedelesciori — se spune că bis. „au fost spartă și stricăță” (Arh. St. Buc., ms. 721, f. 818—820). La 1693 mart. 4 este amintit un loc la bis. „Rudenească din deal” (Acad. R. S. România, CCLXV/73).

⁷² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 v. și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 318—319 (inscripții, pomelnic). —

⁷³ Bis. este amintită la 1636 febr. 18, 1682 mart. 20, 1693 mai 10 etc. (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XLVI/3, XXX/4, și m-rea Zlătari, XII/13).

⁷⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8.

⁷⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8.

⁷⁶ Bis. Sf. Paraschiva este pomenită la 1616 oct. 30 (*Documente*, XVII, vol. III, p. 46). Aceasta sau bis. Sf. Gheorghe este probabil bis. „bătrînă de piatră”, amintită la 1693 mai 10 (Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, XII/13).

⁷⁷ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 323 (descricie, inscripții).

⁷⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 324 (inscripție) și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 8 v.

⁷⁹ Despre înființarea metohului Troianu vezi și Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenești, dos 99/1843. Vezi și doc. din 1654 aug. 18, prin care se întărește episcopiei Rîmnic ulița cea mare de acolo „ce să numește Troianul” (Arh. St. Buc., ms. 209, p. 323 v.).

⁸⁰ Vezi doc. din 1751 și 1754 (Arh. St. Buc., m-rea Cozia, X/1 și 2). La 1754 se spune că schitul Romaniți-Vilcea (care pare altul), metoh al m-rii Cozia, avea vie la Troian (*idem* Mitr. Țării Rom., CDVII/77, nr. 65). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr. dos. 943/1867. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 35 v)

⁸¹ În afară de crucile menționate aci, mai sînt amintite în documente:

— crucea cea nouă de piatră de lingă Rm. Vilcea, la 1681 sept. 17, o cruce de piatră și de lemn la 1680 nov. 8, crucea dicheiului la 1684 aug 1 și crucea de piatră din capul ora șului Rm. Vilcea, la 1694—1695, care sînt greu de identificat (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/39, 44, 71 și 51). Ele pot fi însă unele din crucile cunoscute astăzi sub alte nume.

⁸² Vezi doc. din 1580 iulie 25 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 474—480). Crucea este amintită și la 1680 iulie 10 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXIX/73).

⁸³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 8 v.

⁸⁴ Vezi și Arh. St. Buc., ms 394, f. 9.

⁸⁵ Amintită prima oară în documente, fiind mai veche, la 1498 iulie 19, cînd primește danii de la Radu cel Mare (*Documente*, XIII—XV, p. 254—255). La 1539 ian. 20, cînd o înnoiește, întărește și miluiește, Radu Paisie spune că lăcașul a rămas de la bunicii și străbunicii săi (*ibidem*, XVI, vol. II, p. 257).

⁸⁶ Data pisaniei. Din diata ctitorului, căpitanul de păhărnicea Arsenie Soimul, din 1652 oct. 10, rezultă că acesta nu apucase să termine m-rea, în care scop lasă 200 de galbeni să se facă „zidul împrejur și clopotnița” (Arh. St. Buc., m-rea Rîncăciuv, I/1) La 1635 iulie 20,

fiind „ajunsă la lipsă și la sărăcie, pentru multe nevoi și dări ale țării” și ca să nu rămână „dizvălită și să să strice și să pice” egumenul ia măsuri „dă am învălit sf. m-re” (*ibidem*, XIII/20).

⁸⁷ Despre diverse alte reparații vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 551/1861 și 707/1869. Vezi și catastihul de avere din 1817 oct. 13 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCCXXVI/5) și catagrafiile din: 1823, 1824, 18 6s1 11862 (Acad. R. S. România, ms. rom. 725, f. 111—168). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 72 9.f 28 v., 730, f. 52 v. și 739, f. 32—3v.2 și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMLXIX.

⁸⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371—371 v. Bis. din Rîncăciova e amintită la 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCXV/4). Vezi și planul moșiei Negoști = Rîncăciova din 1851 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).

⁸⁹ Data pisaniei; la 1672 aprilie 14, când este amintită în documente, se spune că a fost făcută de Serafim călugărul și zugrăvită cu ajutorul lui Iani Pop cupeț și că avea scutiri de la Radu Leon (1664—1669) (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, X/18). M-rea mai este pomenită de numeroase ori, la 1677 mai 15, 1685 april. 1, april. 27 și nov. 21 etc. (*ibidem*, XXIV/1, X/24—27). Vezi și catastihul de avere din 1689 april. 26, doc. de închinare din 1729 mart. 5 și doc. din 1807 nov. 5, despre starea rea a schitului (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, V/26, X/41 și 87). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 3757/1857.

Despre satul Roata-Vlașca vezi doc. și de la Acad. R. S. România, CDLXIV/135—154, unde se află și o hotărnicie.

⁹⁰ Amintită în doc. la 1608 aug. 14, când era metoh al m-rii Bucovăț (*Documente*, XVII, vol. I, p. 403). Este însă posibil ca această m-re să fie alta decât Robaia din Argeș, care era însă și ea veche (vezi nota următoare).

⁹¹ Vezi așezământul ctitorului, Sava șifarul, din 1644 april. 23, în care acesta declară că a făcut o m-re de piatră pe apa Robăiei, a săvârșit-o, împodobit-o și înzestrat-o (Acad. R. S. România, CXCVIII/88 și Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/25). Vezi și doc. din 1648 aug. 10, în care domnul arată că m-rea a fost înainte de lemn, ridicată de moșii lui Sava șifarul, care a făcut-o „de piatră, din temelia ei” (Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/28).

⁹² Vezi doc. din 1671 mai 1 și mai 4, în care se spune că Livera, soția ctitorului, a închinat-o episcopiei, ca să nu se pustiască (*ibidem*, III/35—37). Vezi și doc. din 1673 mai 28 și sept. 6 (*ibidem*, III/39—41).

Vezi și doc. din 1672 april. 24, în care se susține că m-rea fusese „de baștină” a lui Preda Balomirescu vornicul și că fiica acestuia, Voica, o închină m-rii Argeș „ca să cate de dînsa și să <o> dregă să nu se spargă pomana părinților miei și moșilor și a strămoșilor” (Arh. St. Buc., ep. Argeș, III/38).

Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, Arhiva 1649—1; catagrafiile din 1834 și 1862, de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 2136/1843 și 907/1862. Despre diverse reparații, *ibidem*, dos. 546/1861. Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe DR III, 4202).

⁹³ La 1635 mai 23, Rafail călugărul închină schitișorul m-rii Brîncoveni; la 1652 aug. 6 e numit metohul Robănești de pe Tezlui iar la 1654 sept. 30 este amintit locul „unde a fost schitul lui Rafail călugărul” (Arh. St. Buc., m-rea Brîncoveni, XL/4,8 și 12). Schitul e amintit și la 1702 (*Documente agrare*, p. 177). Vezi și planul moșiei Robănești = Pîrșani din 1852 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

⁹⁴ Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1419/1865. Vezi și istoricul făcut de maiorul Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 31—31 v.).

⁹⁵ Bis. e amintită la 1833 iunie 28 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/241).

⁹⁶ Vezi și pictura lui Kaindl, înfățișînd biserica Romani-Horezu (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, CR I 13141).

⁹⁷ La 1577 mai 8 se spune că Stan logofătul făcuse aci o biserică (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 270).

⁹⁸ Despre sfințirea bis. din dealul Călineștilor vezi doc. din 1820 iunie 23 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXXII/4). Toponimul Roșioara de lingă Călinești este amintit încă din sec. XVI (*Documente*, XVI, vol. III, p. 470 și 473). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 23—23 v. (ms. Pappazoglu). Vezi și catagrafia de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1628/1864).

^{98 bis} Vezi și *Călători străini*, I, p. 19, unde este amintit la 1385 Russenart, identificat de autori cu Roșiorii de Vede. Vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1272).

⁹⁹ Vezi și memoriul din 1834 despre situația moșiei (Acad. R. S. România, MCCXCIII/131).

^{99 bis} Vezi doc. din 1766 mart. 27 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCLXXXIX/25).

¹⁰⁰ Vezi doc. din 1793 mart. 21, prin care Nedelcu dascălul se obligă să învețe pe copii carte românească (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 127). Vezi, de asemenea, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 6707/1837 și 3386/1840.

¹⁰¹ Data pisaniei este 1647 aug. 1. Bis. este însă mai veche; fiind stricată, Matei Basarab o reface, sau mai sigur o repară, începînd lucrările la 30 iunie și terminîndu-le peste o lună, timp în care nu s-ar fi putut construi o biserică. Ca și la alte ctitorii ale domnului, există

o nepotrivire între documente și inscripție: la 1640 nov. 27, Matei Basarab spune că a făcut „de iznoavă, de în temei m-rea Drăgănești de la Ruși” (Arh. St. Buc., Peceti nr. 541). M-rea Drăgănești este amintită și la 1700 mai 18 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 250—251).

¹⁰² Vezi doc. din 1711 mai 11 (Arh. St. Buc., m-rea Arneta, XVIII/78).

¹⁰³ Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2428/1873. Vezi și doc. din 1862 dec. 28 și 1865 febr. 2 (Acad. R. S. România, CDXXIX/52 și 55). Vezi și doc. ibidem, pach. CDXXIX.

¹⁰⁴ Vezi doc. din 1820 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDXX/3).

¹⁰⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 80—80 v. și Acad. R. S. România, ms. rom. 229, f. 652.

¹⁰⁶ Amintită la 1702 dec. 21, fiind foarte probabil una din bisericile vechi ale orașului, cunoscută azi sub alt nume (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., LXXIII/38).

¹⁰⁷ Bis. e amintită la 1833 oct. 13 și nov. 16 (Acad. R. S. România, DDCCIV/134 și DCCCXIV/265).

¹⁰⁸ Acad. R. S. România, ms. 226, f. 86 v. — 87.

¹⁰⁹ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLVIII.

¹¹⁰ O cruce de hotar între Transilvania și Țara Românească, la o leghe distanță de Bran, este amintită la 1585 de Bongars („Archiv des Vereines für siebenbürgische Landeskunde”, XII, p. II-a, 1874, p. 357). Despre cele 10 cruci vechi din Rucăr, existente la 1873, vezi și Acad. R. S. România, ms. 228, f. 61—62.

¹¹¹ Bis. a fost făcută în vremea domniei lui Mihai Viteazul de boierii Rudeni; două pietre de mormânt din 1600—1601 dovedesc aceasta. Citorul nu este însă Chircă mare logofăt, care nu a trăit în această vreme.

¹¹² Amintită în doc. la 1807 nov. 3 (Arh. St. Buc., ms. 140, f. 160 v.) Vezi și doc. din 1837 april. 23 — danie pt. bis. din Ruda (Acad. R. S. România, CMXLIV/247).

¹¹³ La 1610 mai 20 se întărește m-rii Rudina ocine la Rudina și Vladimirești (*Documente*, XVII, vol. I, p. 469—470).

¹¹⁴ La 1699 april. 2, Preda Duncea dă popii Gheorghe din Rudina ocină „să aibă a-și face biserică și casă” (Arh. St. Buc., ms. 1234, f. 465).

¹¹⁵ Vezi doc. din 1702 mart. 15 (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 77 v.).

¹¹⁶ Vezi și *Indicele* colecției de documente, veac. XVII, p. 80, unde M-rea Călugărițelor, pomenită în *Documente*, veac. XVII, vol. II, p. 323, ca având danii de la doamna Neaga, este identificată probabil cu Runcu.

¹¹⁶ bis. În Catagrafia din 1840 „preînoitori” sînt popa Enache Runceanu, Neagoe Starișin și alții.

¹¹⁷ Despre bis. și urmele unor case vechi la 1874 vezi Acad. R. S. România, ms. 226, f. 125.

¹¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 352.

¹¹⁹ După cum se spune într-un doc. din 1695 iunie 4, la Runcu-Vîlcea a fost temeiul caselor și biserica de piatră a lui Dragomir mare vornic (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XIV/7).

¹²⁰ Vezi doc. din 1792 oct. 20, prin care se dă voie protopopului de Slatina să mute mai sus biserica, pentru a o feri de înec (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 22).

¹²¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 229, f. 186 v.

¹²² Amintit la 1689 aprilie 6 și aug. 5, cînd a fost închinat ca metoh schitului Trivalea de Antonie călugărul (Arh. St. Buc., ms. 370, f. 19 și ms. 477, f. 149—150 v.).

¹²³ Vezi harta moșiei din 1915 la Acad. R. S. România, Hărți.

S

SĂBIEȘTI, com. Colacu, jud. Dîmbovița ¹ (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 158 [bis. sec. XVIII, Sobjești]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 58.

SĂCĂTURI, vezi Costești.

SĂCEL, jud. Gorj (la 1840, trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva, construită de Giurca Corcoveanu, 1728, Sf. Paraschiva — mah. Lolești, 1810 și Sf. Voievozi — mah. Bereasca, 1762). Vezi și Gurani.

„Renașterea”, 1944, p. 546—547; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 403 [bis. Sf. Paraschiva, 1902 pe locul fostei bis. de lemn și prestolul de la bis. Sf. Voievozi]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 177—180; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1480, cînd apare ca martor preotul satului].

SĂCENI, jud. Teleorman (bis. Sf. Voievozi, 1849—1855).

Anuar 1909, p. 125; A. Rom., 27 iulie, 3 aug. 1857 [arendarea moșiei].

SACOTI, vezi Milostea.

SĂCUENI (Săcuiani), jud. Dîmbovița (M bis. Nașterea Domnului, făcută de Neagoe Săcuianu mare postelnic, 1654 ², zugrăvită 1667, reparată 1875, 1903; fostă metoh al mitropoliei; casele familiei Săcuianu ³ și trei cruci din sec. XVII) ⁴. Vezi și schitul Cetățuia — Dîmbovița și Moara Banului.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 277—278 ⁵; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 32; Bauer, p. 160 [bis. și casă boierească]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 23; Anuar 1909 p. 53; Mihai I., *Pictura bis. din Săcuieni — Dîmbovița*. (BCMI, XIX, 1926, p. 154—166) [descriere; și despre pictură în vremea lui Matei Basarab]; Petrescu Dragoe, *Restaurarea picturii bis. din Săcuiani*, (*ibidem*, p. 167—169); Meteș, *Zugrăvi* (indice); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 28 și 41); ACMI, 1942, p. 68; Drăghiceanu V., *Testamentul marelui ban Neagoe Săcuianu și ctitoriile sale* (BCMI, 1933, p. 38) [despre cariera sa politică]; Idem, *Mitropolia Tîrgoviștei*, Buc., 1933 [diata lui Neagoe Săcuianu]; Bulat T. G., *Din preocupările gospodărești ale mitropolitului Antim Ivireanul* (B.O.R., 1966, nr. 9—10, p. 987—988) [publică doc. din 1706 despre închinarea ca metoh a bis.]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 289;

Indice cronologic nr. 1 [multe doc.]; M.O., 1966, nr. 9—10, p. 987—988 [doc. 1708, satul era al mitropoliei]; Mano, *Doc. fam. Mano*, p. 29—30 [doc. 1665]; *Documente agrare*, indice [multe doc. sec. XVIII despre sat]; *Documente*,

indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1573, când era în parte al mitropoliei].

SĂCUIANI — Ilfov (casele boierești ale lui Cernica vornic ⁶). Vezi și m-rea Cernica.

Documente, indice sec. XVII [satul dispărut?].

SCHITUL SĂCUIENI (fost metoh al m-rii Cozia) ⁷.

SADINA, vezi Roata.

SADINA — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui = loc sădit].

M M-REA SADOVA (Sf. Nicolae, prima ctitorie, din lemn, a fost făcută de boierii Craiovești la sfârșitul sec. XV sau începutul sec. XVI ⁸; reconstruită „dă piatră, den temelii, cu chilii și cu toate ce să cade” de Matei Basarab la 1633 ⁹; altarul a fost reparat și zugrăvit la 1792 de egumenul Paisie, iar biserica a fost zugrăvită la 1852, pictura fiind refăcută la 1903, când a fost modificat și parametrul exterior; stăreția, clopotnița și clădirile anexe sînt ruinate; bolnița Intrarea în biserică, clădită de Constantin Brîncoveanu, 1692—1693, în afara zidului de incintă, refăcută în parte între 1793—1801, ruinată; cruce veche ¹⁰; m-rea a fost metoh al mitropoliei ¹¹), com. Sadova jud. Dolj.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [519 doc., 1495—1854]; *Istoria Țării Românești*, p. 106; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; „Oltenia”, XII, p. 28 [doc. 1647]; Nicolăescu — Ploșor, *Cartea lui Antonie Vodă către m-rea Sadova — Dolj* (A.O., 1924, p. 514) [doc. 1669 despre jefuirea m-rii de slujitorii răsculați la 1655]; Giurescu, *Material* (indice); Teulescu P., *Documente istorice*, p. 93—94 [doc. 1761]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 70 [m-rea dărăpănată de război]; III, p. 25—27; VI, p. 259—260 și 542—543; VII, p. 314 [m-rea dărăpănată, 1797]; 421; X A, p. 15; Bauer, p. 206; *Doc. relații agrare*, p. 789 [doc. 1792, m-rea dărăpănată]; vezi și indice; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 179;

Șerbănescu N., *Documente din veacul trecut privitoare la m-rea Sadova* (M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 644—649) [1838—1840]; Idem, *Două știri din vremea Regulamentului Organic privitoare la m-rea Sadova* (ibidem, nr. nr. 7—9, p. 475—482) [și un scurt istoric]; <Nicolăescu C. S.>, *Din documentele m-rii Sadova — Dolj* („Oltenia”, 1943, p. 137—139); A. P., XI, 1841—1842, p. 326—329, XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—256; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1841, p. 42 [arendă moșilor și acareturilor m-rii]; vezi și A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859; Margot, *O viațorie*, p. 55 [1859];

Drăghiceanu, *Inscripții* (BCMI, VI, 1913, p. 134); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări din biserici și mănăstiri* (M. O., 1965, nr. 11—12, p. 972); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922 [mențiune Paul de Alep]; *Dict. Rom.*, V, p. 306 [inscripții, 1633 și 1792]; *Dict. Dolj*, p. 577, 580; Pelimon Al., *Matei vodă la m-rea Sadova*, Buc., 1871; *Monumentele străbunilor*, p. 89—90; C.A., 1875, p. 89—90; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 284—285; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 88; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 196—197 [descriere, inscripții, portrete]; Pessiakov A., *Monastirea Sadova, în Acte și notițe istorice (1546—1761)*, Craiova, 1908, p. 54—58 [pisania și despre starea m-rii, 1884] (din ziarul „Carpații”, 11 oct. 1884); *Episcopia Râmnic*, p. CII, CIV, 158 passim; AER, 1900, p. 39; Popovici G., *Monografia domeniului Sadova din județul Dolju* ¹², Buc., 1906, 53 p. + 1 pl.; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 253—254; Anuar 1909, p. 166—167; ACMI, 1915, p. 123 [starea

m-rii]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 287—288 și II, p. 67; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 101—103) [inscripții, descriere sumară, portrete și arhitectură]; „Gazeta municipală”, Buc., 1936, nr. 166, p. 2; „Th. Codrescu”, V, 1936, nr. 10, p. 153; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 160—162; Donat, *Fundațiile*, p. 67—68; AMO, 1941, p. 289; Giurescu C.C., *Matei Basarab cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru*, în *Prinos I.P.S.S. Nicodim, patriarhul României*, Buc., 1946; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., XIV, 1962, nr. 10—12, p. 692—696) [descriere și inscripții]; *Arta feudală*, I, p. 201;

Cocora Gabriel, *Aspecte din trecutul învățămîntului public la Buzău* (S.A.I., II, 1957, p. 407, nota); Cocora Gabriel, *Arhimandritul Dionisie Romano stareț la m-rea Sadova* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 383—388) [despre repararea m-rii; descrierea ei în 1854]; Moisescu G. I., *Popa Șapcă egumen la m-rea Sadova* (M.O., 1954, nr. 1—3, p. 39—43); Păsculescu — Orlea, Em., *Popa Radu Șapcă năstavnîc la Sadova în 1848* (M.O., 1961, nr. 1—4, p. 187—195).

SAELELE, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII¹³; apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1868—1870).

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 [originea numelui]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80 [S. — Olt, bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 124—125. SĂFTICA¹⁴, com. Balotești, jud. Ilfov (M bis. Sf. Treime, Sf. Dumitru și Sf. Elisabeta, construită de Safta Slătineanu, soția lui Radu Slătineanu mare vornic, 1801, acoperișul refăcut 1937). Vezi și Balotești.

Bauer, p. 146 [bis. și casă boierească]; Filitti, *Ctitori*, p. 27—28 și în S.O.V., I, 1920, nr. 4—12, p. 152 [descriere, ruină]; Iorga N., *Biserici muntene de curînd reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 93) [descriere sumară, despre starea de degradare a bis., pisană]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 33 [pisană, 1801]; Mușeteanu I., *Șapte biserici*, p. 10—11; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 100, pl. CDLXXXII—CDLXXXVIII); BCMI, 1938, p. 61—62 [foto și ctitori; despre restaurare]; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 12; Ionescu Gr., *Ghidul*, p. 353.

SĂGEATA VECHE, vezi Gălbenăși.

SĂLĂTRUC, com. Greci, jud. Mehedinți (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1704, reînnoită cu zidărie, tîmplărie și zugrăvire 1864).

Anuar 1909, p. 202 [bis. Adormirea]; AMO, 1941, p. 544; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 408—409 și 426) [istoric, pisanie]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 499; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1594, cînd era în parte al m-rii Glavacioc].

SĂLĂTRUCU, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, sec. XVI¹⁵, existentă la 1747 și două cruci de piatră din 1584 — azi în București? — și 1732, în curtea bisericii, M).

B.O.R., 1890, p. 720 [mențione biserică, 1747]; Bauer, p. 179 [sat fără bis.]; Sestini, *Viaggio curioso*, p. 36 [biserică „mizerabilă”, 1780]; vezi și „Arhiva” — Iași, IV, 1893, p. 581; A. Bis. VI, 1923, nr. 1, p. 19 [cruce de lemn, 1800]; B.O.R., 1921, p. 686 [la 1808 două bis. de zid, S. Poștă și Sălătrucel și o bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12—13 [două bis. de zid, Sf. Nicolae și Sf. Ioan, și o bis. de lemn, Sf. Nicolae]; Anuar 1909, p. 288—289; AEA, 1929, p. 78 [bis. Sf. Nicolae, 1812, și Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, 1811]; BCMI, 1932, pl. CCCXXVII;

Inscripții București, p. 305 [cruce din 1584 — probabil din Sălătruc — acum la Patriarhie]; *Documente agrare*, p. 263, 292—393, 519 [doc. sec. XVIII, sat al mitropoliei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [două sate, unul r.

Lovișteea și altul probabil r.C. de Argeș]; *Indice cronologic nr. 1* [multe doc. despre sat].

SALCIA, jud. Mehedinți (bis. bordei, construită de zid, Sf. Nicolaie, 1857, reconstruită 1928) Vezi și Valea lui Pătru.

Filitti C.I., *Cîteva hrisoave oltenesti* (A.O., 1931, p. 323—327) [doc. din 1582—1656, Salcia — Mehedinți]; Bauer, p. 227 [bis. sec. XVIII, S. — Mehedinți]; *Dict. Rom.*, V, p. 308 [bis. din 1827]; Anuar 1909, p. 167; „Oltenia”, I, 1940, p. 13—14; AMO, 1941, p. 289—290; Popescu, *Învelișurile*, p. 98; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1580, cînd era al lui Dragomir fost mare vornic].

SALCIA, jud. Teleorman (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, ante 1824, ruinată).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 81 [S. — Olt]; M.O., 1962, nr. 1—2, p. 394; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 96) [descriere sumară, însemnare, 1838]; Anuar 1909, p. 125 [bis. nouă de zid]; A. Rom., 23, 25 sept. 1857 [arenda moșiei].

SALCIA (Sălciile), jud. Buzău sau Prahova? (bis. sec. XVIII și cruci din 1810 și 1863).

„Ingerul”, XI, 1932, nr. 1—4, p. 69—70 [inscripții, însemnări]; Anuar 1909, p. 110 [bis. din 1867, Salcia și bis. veche la Sălciile]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 234 [doc. 1781]; A.G.R., 13 oct. 1864 și urm. [arenda moșiei Sălciile-Prahova].

SĂLCIILE — Ialomița (bis. sec. XVIII, ante 1793). Vezi și precedentul.

Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 189 [doc. 1793, bis. de pe moșia Sălciile a lui Ianache Moruzi vornicul]; (în jud. Ialomița e un sat Sălcioara.

SĂLCIOARA, jud. Buzău (fost Rm. Sărat) (M bis Sf. Nicolae, 1806)¹⁶.
Vezi și Smeieni.

Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; A. Rom., 1858 aug. 13 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 15* [Salcia].

SĂLCUȚA, jud. Dîmbovița (han sec. XIX și bis. de lemn Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, sec. XVIII, renovată radical 1887). Vezi și Boteni.

Bauer, p. 157 [fără bis.]; V. Rom., 1851, p. 184 [han]; A. Rom., 23 oct. 1857 [arenda moșiei]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 64; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 74).

SĂLCUȚA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, reconstruită 1848 pe locul uneia de lemn din sec. XVIII; bis. Sf. Nicolae, construită de marele logofăt Nicolae Brăiloiu și soția sa, Zoe, 1850). Vezi și schitul Panaghia.

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 59—60 [doc. c. 1740]; „Oltul”, 1857, p. 212 [arendarea moșiei]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 25 [cat. 1831]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; *Dict. Rom.*, V, p. 333; Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 291; „Oltenia”, II, 1941, p. 126; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 59 [doc. 1695, Sălcuța-Mehedinți]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1540]; *Indice cronologic nr. 23* [doc. despre sat].

SĂLIȘTE (Siliște) — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, construită de episcopul Iosif Argeșiu).

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; Anuar 1909, p. 289 [bis. Sf. Voievozi, 1812 și bis. Sf. Voievozi, 1869—1870]

SĂLIȘTEA, vezi Bogdănești, Mălaia și Silișteea.

SĂLIȘTENI, vezi Silișteni.

SĂLIȘTENI, com. Husnicioara-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1785, în ruină la 1909, reparată 1919, 1935).

Ion Dascălu, *Însemnări pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 423—424) [căderea acoperișului, 1848, zugrăvirea icoanelor 1857]; Anuar 1909, p. 196;

AMO, 1941, p. 501; Bauer, p. 224 [Siliștuța?]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 570—573 [despre Silișteni și Husnicioara].

SĂLTĂNEȘTI¹⁷, com. Prisaca, jud. Olt (bis. ante 1845, reclădită 1891—1894).

M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84; Anuar 1909, p. 303; AEA, 1929, p. 133; A Rom., 1858 iunie 21 și 23 iulie [vînzarea moșiei].

SAMARA — Argeș (bis. sec. XVI, dispărută¹⁸; în sec. XVIII două bis. de lemn: Adormirea și Buna Vestire).

Bauer, p. 182 [două bis.]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 37; Furtună D., *Proșimea română în sec. XVIII* Buc., 1915, p. 232 [catagrafie, două bis.]; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 55 [bis. Sf. Teodor Tiron — Dealul Viilor, 1835, ruinată]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1621]; *Indice cronologic nr. 22* [doc. despre sat].

SAMARINEȘTI, vezi Valea Poenii.

M-REA SAMURCĂȘEȘTI, vezi Ciorogîrla.

SĂNĂTEȘTI, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1743, reclădită de zid de pitarul Drăghici Hîrgot și alții 1837; păstrează portretele citorilor).

Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1945, p. 330 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 183; AMO, 1941, p. 383; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5; p. 159—167); Idem, *Biserici de pe Valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 355—359) [despre bis. de lemn dispărută; istoric, însemnări]; Idem, *Sate de pe Valea Jaleșului; Sănătești* (M.O., 1968, nr. 5—6, p. 405—414 + o planșe) [istoric, despre familiile vechi și biserică]; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 87 [satul amintit la 1622]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 247 [despre sat].

SĂOTEȘTI — Romanăți (la 1840 bis. de lemn Sf. Gheorghe, construită de Gh. Coțofeanu, 1805).

„Renașterea”, 1944, p. 90 [cat. 1840].

SĂPATA, jud. Argeș (bis. sec. XVII; la începutul sec. XIX, două bis. de lemn: Adormirea și Sf. Paraschiva și bis. de zid Sf. Teodor Tiron). Vezi și Mirtești.

Drăghiceanu V., *Bis. Săpata de Sus-Argeș*, (BCMI, XX, 1927, p. 48) [inscripții, 1633—1647]; Bauer, p. 182 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 35—36 [și cătunele Morărești și Măricești]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; *Documente*, veac XVI, vol. II, pl 398 [satul amintit la 1550]; R.I., 1922, p. 153—154 [doc. 1722, satul era al lui Drăghici Bălăceanu].

SCHITUL SĂPĂUCA-Buzău (sec. XVII, refăcut la sfîrșitul sec. XVII sau începutul sec. XVIII, fost metoh al m-rii Berca)¹⁹. E aceeași localitate cu Sapoca, ce urmează.

SAPOCA, jud. Buzău (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1827—1828). Vezi și Mătești.

Anuar 1909, p. 244; A.G.R., 8 nov. 1864 [arenda moșiei, a fam. Băleanu]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SĂPUNARI-Argeș (bis. de lemn Sf. Ingeri 1811; reclădită? 1885).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 27—28 [bis. de lemn]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 401 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 280; AEA, 1929, p. 109.

M M-REA SĂRĂCINEȘTI (Adormirea, construită de Tănase Sărăcinescu cu familia sa și terminată de episcopul Ștefan de Rîmnic, 1688²⁰, zugrăvită de Damaschin episcopul de Rîmnic, 1717—1718; chiliile „prefăcute” după cutremurul din 1838 de Neofit episcopul de Rîmnic, care a acoperit și biserica; fost metoh al ep. Rîmnic), com. Păușești-Măglași, satul Sărăcinești, jud. Vîlcea.

Giurescu, *Material* (indice); Bulat T.G., *Contribuțiuni documentare*, p. 59—60; Vezi și indice; Bauer, p. 200; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; B.O.R., 1888, p. 615 [avere, 1786]; Bălășei T., *Un vechi manuscris din 1789* (A.O., 1939, p. 123—129) [pomelnicul m-rii]; ²¹ BCMI, XXVI, 1933, p. 135 [pomelnic, 1688—1689]; Popescu, *Biserici*, p. 28 [cat. 1840]; Popescu-Cilieni, *O catagrafe a ep. Rîmnic* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 144—145); Brătulescu V., *Pisanii, pomelnice și însemnări de la m-rea Sărăcinești — Vilcea* (M.O., VII, 1955, nr. 1—2, p. 84—95);

Episcopia Rîmnic, p. CIV, 69, 391—396; *Monumente naționale*, II, p. 246 [reparațiile necesare]; AER, 1900, p. 40; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 235—236; Răuțu, *Monografia*, p. 98—99, 118;

Traianescu I.D., *Schitul Sărăcinești* (BCMI, VII, 1914, p. 1—12) [descriere, inscripții, foto; chiliile în ruină]; BCMI, 1911, p. 37; Anuar 1909, p. 220—221; ACMI, 1914, p. 67—69 [reparații]; AER, 1921—1925, p. 640—645; A.O., 1923, p. 390—391; Lungulescu D., *Schitul Sărăcinești* (A.O., IV, 1925, p. 132—137); Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 203—205; Meteș, *Zugravi* (indice); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei*, (BCMI, 1933, p. 67) [inscripții, descriere sumară]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 70—71, p. pl. CCXXXVII—IX); Donat, *Fundațiile*, p. 69—70 [bis. din sec. XV?]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 177; AMO, 1941, p. 827—829; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 16—18; Popescu, *Învelisurile*, p. 28 și 63; R.I.R., 1945, f. III, p. 429 [C. C. Giurescu crede că schitul datează din vremea domniei lui Mircea cel Bătrîn]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84; *Documente agrare* (indice); *Indice cronologic nr. 4* [doc despre sat]; Drăghiceanu, *Catalogul* (indice).

SĂRĂCINEȘTI-Argeș ²² (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 15; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1596].

SĂRĂCINEȘTI, vezi Robești.

SĂRĂCINEȘTI (acum Valea Cheii), jud. Vilcea (la 1840 bis. Buna Vestire-mah. Viezuri, construită de Sava Ezăreanu duhovnic, 1790).

Popescu, *Biserici*, p. 28; AMO, 1941, p. 701 [bis. nouă]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul amintit de la 1565—1566].

SCHITUL SĂRATA (Valea lui Seman, sec. XVIII) ²³, jud. Buzău. Vezi și localitatea următoare.

Bauer, p. 123 [bis. sec. XVIII].

SĂRATA, jud. Buzău (casele fam. Cantacuzino sec. XVIII). Vezi și Gura Sărații.

Mag. istoric, IV, p. 170; Iorga N., *Doc.*, *Cantacuzino*, indice [multe doc. despre sat; la p. 234 amintite și casele]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 156 și 275; *Dicț. Rom.*, V, p. 340 [despre ruinele schitului Negoită — poate schitul Sărata — și cruci vechi]; Filitti, *Arhiva, Cantacuzino*, p. 52 [doc. 1634]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1525]; *Indice cronologic nr. 10 și 20* [doc. despre sat].

SĂRĂȚENI, jud. Ialomița (bis. ante 1834) ²⁴.

Documente, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; *Indice cronologic nr. 18* [Sărata] și 20 [Sărețeni].

SĂRDĂNEȘTI, com. Cronici, jud. Mehedinți ²⁵ (bis. Sf. Nicolae, mijlocul sec. XVII, lăsată m-rii Tismana de vornicul Gh. Sărdănescu).

Ghibănescu G., *Surete și izvoade*, VI, p. 99 [doc. 1666] ²⁶; Ștefulescu Al., *Tismana*, p. 400 [doc. 1702]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Strîmba*, p. 115—116 [doc. 1666]; Bauer, p. 213 [fără bis.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1571].

SĂRDANU, vezi Serdanu.

SĂRINDARU DE SUS, com. Dridu, jud. Ilfov (M bis. Nașterea Maicii Domnului, reparată 1857).

Anuar 1909, p. 83.

SĂRULEȘTI, jud. Ilfov (la 1810 două bis. de lemn: Sf. Nicolae-S. Vechi, și Adormirea — S. Noi, una din ele construită de zid 1863—1867).

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 59—61; Anuar 1909, p. 83; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1597].

SĂRULEȘTI, vezi Lăpușata.

SĂRULEȘTII DE JOS, vezi Sulimanu.

SĂSCIOARA, com. Zătreni, jud. Vâlcea (la 1840 două bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, reînnoită 1832 și Sf. Nicolae — mah. Vîlcelești, 1800 și bis. de zid Buna Vestire — mah. Sasu, 1826, construită de polcovnicul Dimitrie Oculescu).

Popescu, *Biserici*, p. 113; *Dicț. Rom.*, V, p. 343 [bis. din 1826, 1835 și alta reparată în 1857]; AMO, 1941, p. 698 [bis. nouă].

M SCHITUL SĂSENI, com. Nișcov, jud. Buzău (Sf. Ioan Bogoslovul, prima jumătate a sec. XVIII²⁷; dărmătat de cutremur 1838, refăcut 1841 de episcopul Chesarie al Buzăului; fost metoh al ep. Buzău; și cruce din 1723—1724 ridicată de episcopul Ștefan al Buzăului la Săsenii Noi). Vezi și schiturile Ulmetul, Bogoslovul și Gura Nișcovului.

Drăghiceanu V., *Săsenii Noi, Gura Nișcov-Buzău* (BCMI, XVII, 1924, p. 94) [inscripție cruce]; Bauer, p. 123 [bis. Săseni]; Furtună D., *Chesarie episcopul Buzăului*, p. 17; Săndulescu-Verna, *Bis. din Săsenii Noii* („Îngerul”, XI, 1932, nr. 1—4, p. 22—24 și nr. 5, p. 12—16) [inscripție, c. 1787]; Filitti, *Ctitori*, p. 8 [cruce din 1724]; Ionașcu I., *Schitul Grăjdana*, p. XXV, n. 3 [doc. 1744]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 72; CA., 1868, p. 26; Anuar 1909, p. 247; AEB, 1926, p. 34 [bis. Sf. Ioan Bogoslovul din Săseni Noi]; „Îngerul”, 1937, p. 541; Popescu, *Învelișurile* p. 65; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 40; Cocora G., *Episcopul Costandie Filitti* (G.B., 1960, nr. 9—10, p. 826); Idem, *Episcopul Cosma al Buzăului* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 726); G.B., 1965, nr. 7—8, p. 679—680 [doc. 1744]; *Indice cronologic nr. 3* [doc. despre sat și schit]; Tudor S., preot, *Cruci vechi din părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 112—113) [inscripție și desen crucea din Săsenii Noi].

SĂSENI VECHI, jud. Buzău (bis. construită de Constantin, fiul lui Bîrcă din Bădeni, 1791). Vezi și precedentul.

Filitti, *Ctitori*, p. 11; AEB, 1926, p. 34 [bis. de lemn Sf. Paraschiva, reparată 1889]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1534].

SASA, vezi Șașa.

SASU, vezi Săscioara.

SĂTENI, com. Aninoasa, jud. Dîmbovița (case ale lui C. Brîncoveanu și bis. Sf. Nicolae, construită de boierii din Săteni, sec. XVII²⁸, zugrăvită 1802; ctitori Tănase vornic, Matei Cazoti vistier al doilea, Constantin al doilea logofăt și Rădița Zădăriceanu). Vezi și Doicești.

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 275 [doc. 1780]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 98; BCMI, II, 1909, p. 111 [pisană]; Bauer, p. 159 [bis. de piatră]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 33; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric și zugrăvi țărani* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 279—280) [pisană, 1802]; *Documente agrare*, p. 397—398, 895—896 [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Dealu și a mitropoliei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de numeroase ori de la 1572]; *Indice cronologic nr. 1* [doc..]

SATUL MARE, vezi Țiuleni.

SATUL NOU — Prahova (bis. ante 1834) ²⁹.

SĂULEȘTI, jud. Gorj (bis. Sf. Voievozi, 1828, reparată 1899 și 1937).

Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 404.

SĂVENI, lângă Albești (bis. fam. Rudeanu, sfârșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII) ³⁰.

SĂVEȘTI, com. Braniștea, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, 1809, reparată și zugrăvită 1866, reparată 1929) ³⁰ bis.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 63—64 [la 1810 bis. Sf. Voievozi]; Popescu N., *Popa Iordache din Săvești*, în vol. *Preoți de mir adormiți în domnul*, Buc., 1942, p. 123—129 [pisanie, foto]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de numeroase ori de la 1578].

SAXONI (Saxani), com. Buturugeni, jud. Ilfov (bis. de lemn arsă la 1852, reclădită de zid, Buna Vestire, 1867).

Anuar 1909, p. 83.

SCĂENI, jud. Prahova (fost Saac) [bis. sec. XVII; reparată de mai multe ori; tîmpla zugrăvită la 1855; casele fam. Bălăceanu și cruce din 1699—1700).

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 158—166 [doc., 1656—1837]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 18, 63, 201 [doc.]; *Documente agrare*, p. 649 [S. — Saac a Ilincăi Băltăsoaia]; Anuar 1909, p. 111 [bis. din 1854—1855]; Zagoritz G., *Treisprezece zile din viața militară a lui Mihai Viteazul. Luptele cu polonii*, Buc., 1908; R.V., 7 sept. 1914, p. 1; Bauer, p. 129 [m-re Scăieni-Saac] și 130; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 153, 276 [conacul de la Scăieni]; vezi și BCMI, IV, 1911, p. 50—51; Greceanu, *Genealogii*, p. 173 [descriere case, 1849];

Brătulescu V., *Bis. din Scăieni-Prahova* (BCMI, XXXII, 1939, p. 15—20) [descriere, foto și cruce din 1699—1700]; Socolescu T. T., *Bis. din com. Scăeni, jud. Prahova* („Arhitectura”, nr. 11, mart. 1938, p. 28—29) [plan, foto, bis. nouă]; BCMI, 1931, p. 82.

Cojocaru I. și Z. Ornea, *Falansterul de la Scăieni*, Buc., Ed. Politică, 1966, 534 p. [studiu + documente]; recenzia lui Al. Porțeanu, în „Studii”, 1966, p. 626—629; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S., r. Cislău, amintit de la 1590; satul S., r. Ploești, amintit de la 1585; sînt două sate, unul în Prahova, altul în Buzău]; *Indice cronologic nr. 1 și 10* [doc.].

SCĂEȘTI, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Cuv. Paraschiva, 1818—1824, reparată 1903, 1928 și 1937).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit la 1535, cînd era al m-rii Glavacioc; și un sat dispărut, în jud. Dolj]; *Dict. Rom.*, V, p. 347; Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 292; Plopșor C.N., *O mănăstire la Scăești-Dolj?* („Oltenia”, I, 1940, p. 32) [despre Valea Mănăstirii].

SCĂEȘTI-Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente agrare*, p. 206—207 [doc. 1704, moșia lui Șerban Năsturel ³¹ și căpitanie]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1551, cînd era al lui Cîndea medelnicer].

SCĂIOȘI-Olt (han și bis. sec. XIX). Vezi și Orlești

V. Rom. 1851, p. 48.

SCĂIOȘI, jud. Prahova. Vezi și Fundeni.

Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice) [doc. despre sat].

SCĂIȘORI, vezi Orlești.

SCĂRIȘOARA, jud. Olt (fost Romanați) (bis. sec. XVIII, în ruină la 1928).
Vezi și Preajba.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 433—455 [foarte multe doc. ref. la sat]; B.C.I., XIII, 1934, p. 167—171 [doc. din 1659]; A.O., 1938, p. 348—360 [doc. 1682, hotărnicie și diverse doc., sec. XVIII—XIX]; A.O., 1939, p. 459—461 [doc. 1682]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Viteazul pentru satele sale din jud. Romanați* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 484) Bauer, p. 195, [bis. sec. XVIII]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [la 1845 bis. Sf. Nicolae — S. Preajba și bis. de zid Sf. Nicolae — S. Mare]; *Dicț. Rom.*, V, p. 348 [bis. din 1833]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanați*, p. 421 [bis. ruină și una nouă]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575]; *Indice cronologic nr. 21* [doc.].

SCĂRIȘOREANCA-Ilfov.

Brătianu N. D., *Carte de hotărnicie pentru moșia Scărișoreanca din plasa Olenița, județul Ilfov, proprietatea d-lui Nicolae Deculescu, ensoțită de planul său*, Buc., 1887.

M SCHITUL SCĂUENI (Buna Vestire, sfârșitul sec. XVII ³², refăcut 1796—1803 ³³, bis. zugrăvită 1815, terminată de Teodosie egumenul Coziei la 1819; fost metoh al m-rii Cozia), satul Scăueni, com. Berislăvești, jud. Vâlcea.

B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12; C.L., 1934, p. 650 [Al. Odobescu despre schit, 1860]; A.C., 1868, p. 26; Anuar 1909, p. 288—289; A.S.T.R., XIII, 1915, p. 9, 10, 11, 12 [descriere, foto]; Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 27—34 [foto, descriere, istoric]; Meteș, *Zugravi* (indice); Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 17 [ruinele fostei mănăstiri]; AEA, 1929, p. 110 [bis. Sf. Nicolae, 1801] Bobulescu, *Lăutari*, p. 12; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 72—73, pl. CCXLVIII—CCLV); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 225; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI 1942, p. 52, pl. XXVIII); Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 217; *Documente* indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1542]; *Indice cronologic nr. 11* [doc.]

SCHITUL SCĂUNELE (Sf. Antonie cel Mare, refăcut la 1778 de Barbu Poenaru șetrarul, dărimat în sec. XIX; fost metoh al m-rii Tismana), com. Tismana, jud. Gorj. Vezi și m-rea Tismana.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 178 [schit lângă Tismana]; Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 162—163 [resturi de ziduri]; Donat, *Fundațiile*, p. 71.

SCHITUL SCĂUNELUL (Nașterea Maicii Domnului, făcut de Paisie arhi-mandritul, sfârșitul sec. XVII, ante 1690 ³⁴; fost metoh al m-rii Bistrița.

M.O., 1955, nr. 3—4, p. 154 [însemnare, 1691].

SCĂUNIȘU, vezi Mateești.

SCHEI, vezi și Șchei.

SCHEI-Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX). Vezi și Dealul Schei și Valea Schei.

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 29 și 6 [Schei și Schiau, două sate cu bis.]; *Indice cronologic, nr. 14* [doc.]; Ionașcu *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86, passim [parte din satul Schei al m-rii Hurez, 1695]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 136 [doc. 1792 despre, refacerea bis. de pe moșia m-rii Horezi].

SCHEI, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Înălțarea, 1845).

Anuar 1909, p. 115.

SCHEI (Valea Scheilor) — Buzău (conac al lui C. Brîncoveanu și cruce din 1696). Vezi și Valea Scheilor.

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 169 și 272; Drăghiceanu V., *Curțile domnești Brîncovenesti. IV Curți și conace fărîmate* (BCMI, IV, 1910, p. 51—52) [descriere și foto pivniță] și p. 75, nota 10 [pisanie cruce]; *Documente*, indice sec. XVI [localizare probabilă].

SCHEIU, jud. Dîmbovița ³⁵ la 1810 bis. de lemn Adormirea, reclădită de zid 1865—1868). Vezi și schitul Dealul Banului.

Documente agrare, p. 415, 526, 566 [moșie a m-rii Tuturor Sfinților]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 37—38; Anuar 1909, p. 53; *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 450 [satul Schei=Scheiani amintit la 1612]; (apare separat și un altul Schei, r. Găești); *Indice cronologic*, nr. 2 [doc.].

SCHELA, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Dumitru, construită de Moșilă și Renghea, 1781). Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 176 [bis. din 1504 ?] M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; S.S., VI, 1904, nr. 4—5, p. 116 [cruce].

SCHELA, com. Horezu, jud. Gorj (M bis. de lemn Adormirea, construită de Dumitru Lupulescu, N. Pătrășcoiu și alții, 1814, renovată 1855, cînd se face și pictura). Vezi și precedentul.

Ștefulescu Al., *Din istoria Gorjului. Schela* (S.S., VI, 1904, nr. 4—5, p. 112—120); Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 69, 70); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 25, fig. 47—48; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; A.O., 1938, p. 323 și urm., 344 și urm. [doc. ref. la Schela-Gorj].

SCHELA CÔRNET, jud. Gorj [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1829—1830, reparată 1856, 1928—1929).

„Renașterea”, 1945, p. 187—188; Anuar 1909, p. 176; AMO, 1941, p. 406; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 70, 71); M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 51—53.

SCHELA VÎLCAN (bis. sec. XVIII).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 331 [însemnări, 1787]; Bauer, p. 214 [fără bis.].

SCHITUL SCHIPTURILE — Rm. Sărat (ante 1678) ³⁶.

Bauer, p. 107 și 110 [m-re Scitro și capelă Schite]; Tunusli, p. 172 [Schitul Călugărilor] și Fotino, III, p. 149 [Schitru, metoh] ³⁷.

SCHITU, com. Genuneni, jud. Vîlcea, Vezi schitul Mănăilești, numit și schitul lui Pahomic.

SCHITU (Schitu Corbi) — Argeș (două bis. de lemn la 1808; bis. Intrarea în biserică, 1839).

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28; AEA, 1929, p. 101.

SCHITU-Dîmbovița (la 1810 bis de lemn Sf. Nicolae).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 92—93; Bauer, p. 158 [Skitok m-re] și p. 152 [Schit, m-re, ambele în jud. Dîmbovița].

SCHITU-Mehedinți, vezi cetatea Grădețu.

SCHITUL GOLEȘTI, jud. Argeș (M bis. Sf. Trei Ierarhi, construită de Grigore episcopul de Buzău ante 1676 ³⁸, reparată 1808, 1877—1878 și 1895; fost metoh al m-rii C. Lung ³⁹; și două cruci vechi ⁴⁰, una din 1632—1654 M.)

Bauer, p. 175; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 420; X A, p. 133—137 [istoricul relațiilor cu m-rea C. Lung; reparat 1808]; Șucu I., *Din trecutul schitului Golești și cartea de închinare către m-rea Cîmpulung* (R.A., III/2, 1939, p. 379—382); Bulat T.G., *Dreptul de patronat în biserica ortodoxă română. O interesantă hotărîre dată de episcopul Iosif al Argeșului în conflictul dintre m-rea Cîmpulung și doctorul Ștefan Piscupescu pentru schitul Golești-Muscel* („Arh. Bas.”, IX, 1937, p. 79—100) [documente] ⁴¹;

Răuțescu I., *Știri documentare privitoare la biserica din Schitul Golești* (G.B., 1962, nr. 9—10, p. 864—876); Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960 nr. 3—4, p. 256—266) [descriere, inscripții, foto, icoane]; *Monumente istorice ale României* [foto]; *Dicț. Muscel*, p. 159 și *Dicț. Rom.*, V, p. 355; Nicolescu Elie, *O vizită la m-reă Vieroșul, la schiturile Valea și Golești din jud. Muscel* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Anuar 1909, p. 94;

Onciul D., *Raport despre schitul Golești de lângă Cîmpulung* (BCMI, III, 1910, p. 190—191) [inscripții, descriere sumară]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXVII—XXXVIII, LXXXI; Drăghiceanu V., *Cîteva monumente din Muntenia* (BCMI, 1931, p. 134) [inscripție, foto]; Răuțescu, *Cîmpulung*, p. 123—125; Popescu, *Învelișurile*, p. 66 și 71; Rădulescu-Codin C., *Negru Vodă și măgura din Schitu-Golești*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., f.a., p. 82; *Indice cronologic nr. 9* [doc.]; *Documente agrare*, p. 734—735 [doc. 1786 despre relațiile locuitorilor cu m-reă C. Lung]. SCHITUL GRECI, vezi Greci.

SCHITUL MATEI, com. Ciofrîngeni, jud. Argeș (bis. Sf. Voievozi ante 1808, făcută de Matei logofătul, refăcută în 1857, fost schit).

Topologeanu P., *Biserici de pe Valea Topologului*, p. 17; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 24; AEA, 1929, p. 74, Anuar 1909, p. 283.

SCHITUL DE SUB PIATRĂ, vezi Pietreni.

SCHITURILE, vezi schitul Schipturile.

SCHIULEȘTI, com. Homorîciu, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae, de lemn, pe temelie de zid, 1847—1848, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 111.

SCOARȚA, jud. Gorj (la 1840 cinci bis. de lemn: Nașterea Precistei, 1820, construită de Cîrstea Dulămiță, Sf. Trei Ierarhi — mah. Apa Vie, 1700, Sf. Ioan — mah. Lazurile, 1710, preînaltă 1810, Sf. Împărați — mah. din Pădure, 1512? și Adormirea — mah. Cerătu, construită de căp. C-tin Dănciulescu, 1810; bis din VII, 1714—1715 și cruce de piatră din 1816). Vezi și Copăcioasa.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 111—112; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; Bauer, p. 212 [două bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 616—617; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 407 [4 bisericuțe de lemn ruinate și bis. Sf. Apostoli, 1906]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1591]; *Indice cronologic nr. 6*. [doc.];

SCOICA, com. Vladimir, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae și Intrarea în biserică, construită de Constantin Săulescu cu ajutorul armașului Const. Moscu la 1808; păstrează pictura originală).

BCMI, XXIV, 1931, p. 107 [pisanie și descriere sumară]; Bauer, p. 211 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 170 [bis. din 1822—1827]; AMO, 1941, p. 325 [bis. Sf. Paraschiva, 1835].

SCORBURA — Vlcea (la 1840 bis. de zid Sf. Nicolae, construită de Badea, Ioan, Stoica Giurea și alții, 1827, zugrăvită 1832). Vezi și schitul Zătrești.

Popescu, *Biserici*, p. 15 [cat. 1840].

SCORILA — Mehedinți.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1598>, când a fost întărit fraților Buzești]; Mil. — Demetrescu G., *Două scrisori de boieri olteni (sec. XVIII)* (A.O., 1925, p. 188—190) [din 1779 ref. la hotărnicia moșiei Scorila]; Filitti I.C., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 296—300) [documente despre proprietate].

SCORNICEȘTI, jud. Olt (M bis. Cuv. Paraschiva — Tătărăi sau S. de Jos, 1833—1834; M bis. Cuv. Paraschiva — Șuica, 1816 și bis. Sf. Nicolae, 1844—1845, în ruină la 1909 ⁴²; M casa de lemn Melentie Lăzărescu-Tătărăi, 1817).

Anuar 1909, p. 303 și 304 [bis. Cuv. Paraschiva-Tătărăi, 1817]; AEA, 1929, p. 134; A. Rom., 11, 14, 18 sept. 1857 [moșia cu ban de arendat].

SCORȚARU NOU — Brăila (bis. Adormirea, de gard, 1830, refăcută de zid cu hramul Coborîrea Sf. Duh, 1856).

Bauer, p. 189; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 238; R.I., 1929, p. 363 [despre numele satului Scorțari].

SCORȚENI, com. Mislea, jud. Prahova (M bis. Cuv. Paraschiva, construită de popa Constantin, Constantin logofătul și alții, 1802—1806 ⁴³, reparată și zugrăvită 1848—1850, reparată 1894, restaurată 1937—1939).

Bauer, p. 136 [fără bis.]; Constantinescu N.A., *Inscripții* (S.O.V., 1920, p. 174—176) și în vol. *Lui I. Bianu. Omagiu*, Buc., 1916, p. 46; Constantinescu N.A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 187—191) [inscripții, pomelnic, însemnări, obiecte vechi, desene portrete ctitori]; Anuar 1909, p. 111; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 18—19 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino]; *Documente agrare*, p. 558 [moșie a lui Dumitru Crețulescu].

SCORUȘU-DOLJ (bis. Sf. Botezătorul, 1834, reparată sau refăcută? 1896).

Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 293.

SCORUȘU, vezi Borăscu-Scorușu.

SCRIOȘTEA, jud. Teleorman (han sec. XIX și bis. Adormirea, 1832, reclădită 1902).

C. Rom., 1836, p. 336, 350; Anuar 1909, p. 125; B.C.I., XI, 1932, p. 18 [doc. Scrioștele].

M-REA SCROVIȘTE — Ilfov? (sec. XVII; fost metoh al m-rii Sărintar) ⁴⁴.

SCUNDU, jud. Vâlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1796, Adormirea mah. Fundu Scundului, 1750 și Adormirea-mah. Gura Scundului, 1760, toate construite de locuitori; bis. Adormirea-Blăjani, reclădită 1878—1879). Vezi și Chiciura.

Danielescu C., *Documente din com. Scundu-Vâlcea* (A.O., 1939, p. 439—445) [din 1526—1656]; Danielescu C. *Monografia com., Scundu-Vâlcea* (N.V., VI, 1933, nr. 72, p. 2 și nr. 75—76) [și icoană din 1844]; Popescu, *Biserici*, p. 23 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 230.

SCURTA (Rîioșanii Noi) — Olt ⁴⁵.

Documente agrare, p. 596 [Scurta, sat dispărut, fost al m-rii C. de Argeș]; *Indice cronologic nr. 2* [doc. despre sat].

SCURTEȘTI, jud. Buzău (bis. Buna Vestire, 1848—1851, reparată 1891 și 1906; M cruce de piatră din sec. XIX la Stănești).

Anuar 1909, p. 254; AEB, 1926, p. 27 și 1928, p. 29; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1572 sub numele Scurteștii lui Stoe]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SCURTEȘTI, com. Ștefănești-Prahova (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1800—1801, reparată 1876).

Anuar 1909, p. 111.

SCURTU-SLĂVEȘTI, com. Scurtu Mare, jud. Teleorman (fost Vlașca) (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, renovată 1875). Vezi și Slăvești.

Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 74—76) [inscripții, însemnări].

SCUTELNICI, vezi Meteleu.

M M-REA SEACA-MUȘETEȘTI-Olt (Adormirea, construită de Manea Perșanu mare clucer, începutul sec. XVI⁴⁶; „înfrumusețată” de Mitrofan eromonahul, Constantin polcovnicul din Drăgășani și Constantin logofătul din Craiova la 1807, reparată 1854 și 1910, când bis. a fost repictată; fost metoh al m-rii Cozia)⁴⁷.

Documente, indice XVI—XVII; *Cronologia tabelară*, p. 30, 36; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19*, Buc., 1951 [26 doc., 1509—1847]; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 172; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 93; A.P., XIV, 1846—1847, p. 684 [chilii noi]; Odobescu Al., *Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate în m-rea Bistrița* (R.R., 1861, p. 828—829) [însemnare din 1522 și doc. din 1664 de închinare la Cozia];

Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 243; Anuar 1909, p. 297 [m-rea în ruină]; AEA, 1929, p. 142 [m-rea ruinată]; „Anuarul Școlii normale Preda Buzescu”, Slatina, 1927—1930, p. 114—115 [istoric, inscripții⁴⁸, însemnări]; BCMI, XXIV, 1931, p. 43 [piatră de mormânt] și XXXIII, 1940, p. 5; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. VI, 156; Idem, *M-rea Seaca-Mușetești* („Albina”, XXXVIII, 1935, p. 319 și urm); Tomescu M., *Un vechi lăcaș de închinăciune: schitul Seaca Mușetești-Olt* (A.R., VII, 1941, p. 133—136);

Ionașcu I., *M-rea Seaca-Mușetești-Olt*, Buc., 1943 (din ACMI, 1942, p. 137—154) [inscripții, istoric, descriere, despre ctitori și foto]; Ion Radu Mircea, *Un neam de ctitori olteni. Boierii Drăgoești* (R.I.B., 1943, nr. 3, p. 56). **SEACA**, jud. Teleorman (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1821—1824, reparată 1884, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 125; *Documente* indice sec. XVII [siliște a m-rii Cutlumuz]. **SEACA DE CÎMP**, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. Sf. Nicolae, 1856). Vezi și Ghidiciu și Panaghia.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 437 [la 1845 bis. de lemn]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 143—144 [doc. din 1724]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14 și 171 [doc. 1764]; Anuar 1909, p. 167 [Seaca = Ghidiciu]; AMO, 1941, p. 294—295; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă, fost al m-rii Bucovăț]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 481); *Indice cronologic nrr. 23* [Seaca-Dolj].

SEACA DE PĂDURE, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Împărați, reclădită 1889—1891; bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1854, reparată 1890).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 450 [cat. 1845]; A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [moșia de arendat]; Anuar 1909, p. 167 [S. Bătrînă și S. Tînără, două bis.]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1535, cu numele de Siliștea Seacă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500). **SECĂRIA**, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810).

Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 25 [despre sat]; Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, indice [doc. despre sat, fost proprietatea fam. Cantacuzino]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [Secăreni, sat dispărut, fost al m-rii Mărgineni, și Secăria, amintit de la 1538.].

SECIU, com. Boldești, jud. Prahova⁴⁹ (M bis. Sf. Treime, sec. XVIII, ante 1737, dărimată de cutremurul din 1802, refăcută la 1808 de egumenul Ioachim al m-rii Mărgineni, reparată și zugrăvită în parte la 1862, reparată la 1926, când s-au desființat arcadele dintre naos și pronaos, apoi după cutremurul din 1940 și la 1958).

N.R.L., 1912, p. 452 [însemnare, 1737]; Anuar 1909, p. 98; Brătulescu V., *Bis. din Seciu — Prahova* (BCMI, XXXII, 1939, p. 25—27) [inscripții, foto, plan]; A. Rom., 4 febr. 1859 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 10 și 17* [doc. despre sat]

SECIURILE, com. Poiana Seciurile, jud. Gorj (două bis. de lemn: M Sf. Ingeri, 1729 sau 1760?, refăcută 1884, tencuită în interior și exterior la 1934 și Adormirea — Frăsinet, 1790).

Bauer, p. 209 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1945, p. 366 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 177 [bis. din S. din Vale, 1812—1813]; AMO, 1941, p. 390 [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1729, renovată 1934].

SECIURILE, vezi Nisipi.

SECU, jud. Dolj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de Lațco Glogoveanu, 1716—1721, restaurată 1836—1837 de preotul Mihai Glogojeanu, refăcută 1864, reparată 1905 și 1927]. Vezi și Țiuleni.

Anuar 1909, p. 204; AMO, 1941, p. 546; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 413—414 și 427) [istoric, inscripții].

SECUIU, com. Teascu, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1845—1846, în ruină la 1909.)⁴⁹ bis.

Anuar 1909, p. 167; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; *Documente indice sec. XIII—XVI și XVII* [satul amintit de la 1494, sub numele Secuiu pe Jiu]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

M M-REA SEGARCEA (Adormirea, mijlocul sec. XVI, c. 1547⁵⁰; m-rea arsă de tătari la 1716—1718; reparată 1862, 1903 și 1925; se păstrează biserica, stăreția și zidul de incintă din sec. XVI; m-rea fostă metoh al m-rii Zlătari din București), com. Segarcea, jud. Dolj.

Hurmuzaki, XIV/2, p. 835 [doc. 1718, m-rea arsă de tătari]; Giurescu, *Material* (indice); *Inscripții București*, p. 640 [Evanghelie din 1698]; Saint-Georges A., *Act de danie prin care Ramadan dăruiește m-rii Segarcea — Dolj moșii* (A.O., 1928, p. 461—462) [din 1729]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440 [cat. 1840]; *Documente agrare* (indice); M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922 [mențiune Paul de Alep]; *Indice cronologic nr. 23* (multe doc. despre sat); Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 156—157 [doc. 1759]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 204; VII, p. 307, 367—368; X A, p. 128; Tunusli, p. 175; Fotino III, p. 179; Zilot Românul, ed. Hasdeu, p. 37, 39—40 [m-rea ocupată de pazvangii, descriere]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic m-rea Zlătari*; *Dict. Rom.*, V, p. 370 [pomelnic]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 195); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., XIX, 1962, nr. 10—12, p. 692) [note sumare, pomelnic]; Antoniu, *Album*, partea II-a, pl 88; AER, 1900, p. 41; *Episcopia Râmnic*, p. CIV, 117 [foto] passim;

Mărășescu D., *Monografia economică, statistică și socială a comunei Segarcea din jud. Dolju*,⁵¹ Craiova, 1907, 42 p.; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 139, 141, 257—259; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 100) [inscripții, descriere sumară]; Ionescu D. G., *Relațiile țărilor române cu patriarhia din Alexandria*, Buc., 1935; Donat I., *Fundațiile*, p. 70—71; AMO, 1941, p. 298; ACMI, 1943, p. 84 [restaurare]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63).

SEGARCEA, com. Dranovău, jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1866—1868).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80; Anuar 1909, p. 125.

SELIȘTE, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1820, zugrăvită 1835 și 1870).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 297) [însemnări]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 708—709) [însemnări pe cărți]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; AMO, 1941, p. 483.

SELIȘTEA VECHE, vezi Ștefănești.

SELIȘTENI, vezi Silișteni și Sălișteni.

SELIȘTIOARA — Romanai.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1545, când era al m-rii Bistrița]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanai* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); *Indice cronologic nr. 6, 11* [doc.: SERDANU, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Sf. Nicolae, apoi bis. Adormirea, 1831—1832)].

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 65; Anuar 1909, p. 53; *Indice cronologic nr. 5, 16* [doc. despre sat] ⁵¹ bis.

SERICU, com Blegești-Vlașca (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1812—1813).

Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 76) [plan, descriere].

SEUCA, vezi schitul Șporăști.

SEVERIN, vezi Turnu Severin.

SEVERINEȘTI, jud. Mehedinți (bis. Sf. Apostoli, 1800 sau 1816? ruinită la 1909, refăcută 1923).

Bauer, p. 220 [fără bis.]; Anuar 1909 p. 203; AMO, 1941, p. 547; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 574; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la <1593>];

SCHITUL SF. APOSTOLI, vezi Horezu.

SCHITUL SF. GHEORGHE — Buzău (și Buna Vestire, a doua jumătate a sec. XVI ⁵², de lemn; bis. refăcută ante 1825, mărită și zugrăvită de episcopul Chesarie al Buzăului, 1844; la 1925 în ruină; fost metoh al ep. Buzău ⁵³.)

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 12*, Buc., 1912 [1 doc., 1855]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău*, Buc., (indice); Giurescu, *Principalele române*, p. 218 [greșit Gheorghia]; Constantinescu N.A., *Biserici și m-ri din jud. Buzău* (BCMI, 1924, p. 188—189) și „Muguri”, 1925, p. 110 [ruine]; *Dicț. Rom.*, V, p. 377 [pisană, 1844 și despre ruine]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 19.

M-REA SF. ION, vezi Focșani.

SCHITUL SF. IOAN, vezi Horezi.

SCHITUL SF. ION BOGOSLOVUL (sec. XVI, ante 1587).

Documente, XVI, vol. V, pl 316 [doc. 1587].

SCHITUL SF. IOAN ZLATAUST, vezi Agaton.

SCHITUL SF. STELIAN (sec. XVIII ⁵⁴, fost metoh al mitropoliei).

Tunusli, p. 173 [mențiune].

SCHITUL SF. ȘTEFAN, vezi Horezi.

SFINTEȘTI, jud. Teleorman (case boierești, mijlocul sec. XIX și bis. Sf. Treime, 1815—1817 ⁵⁵, reparată 1888). Vezi și Sîrbi-Sfîntești.

V. Rom., 1851, p. 148; Bauer, p. 184 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 125; *Indice cronologic nr. 7* [S. — Olt].

SFÎRLEANCA—Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, 1845).

Anuar 1909, p. 106.

SGÎRCIȚI, vezi Zgîrciți.

SIBICIU DE JOS, com. Sibiciu, jud. Buzău (bis. Sf. Ilie, 1833, reparată 1871 și 1898; cruce din 1800 pe locul vechii bis. din birne și alta din 1791 în fața cimitirului). Vezi și Valea Muscelului și Plăișoru.

Bauer, p. 126 [S. de Sus și de Jos, fără bis.]; AEB, 1926, p. 39 și 63; Anuar 1909, p. 253; Săndulescu-Verna, *Bis. din Sibiciu de Jos* („Îngerul”, V, 1933, nr. 2, p. 11—13) [însemnări de pe cărți, descriere bis.]; Idem, *Biserica din Curmătura* (G. Ad., Buzău, 20 ian. 1929) [bis. de lemn adusă de la Sibiciu, sec. XVIII; și însemnare din 1836]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

SIBICIU DE SUS, com. Sibiciu, jud. Buzău (M bis. Nașterea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și Sf. Împărați, construită de boieri și moșneni locali, „ostenitori” fiind Gheorghe și Drăgulin mazili din Sibiciu, 1796, reparată 1869, 1900; și bis. de lemn Sf. Gheorghe-Gornetu, 1770—1772, fost schit ⁵⁶).

Tunusli, p. 173 [schitul Gorunet]; Anuar 1909, p. 253; AEB, 1926, p. 39 și 1928 p. 63; Constantinescu N. A., *Biserici și m-rii din jud. Buzău* (BCMI, XVII, 1924, p. 142) [inscripții, descriere]; Idem, *Biserica din Gornet* („Muguri”, 1925, p. 37) [pomelnic, însemnare]; Idem, *Bis. din Sibiciu de Sus-Gornet* („Îngerul”, 1941, p. 367—368); Idem, *Monumente buzoene*, p. 35—36 [pomelnic, însemnare]; „Îngerul”, 1937, p. 550; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1515].

SILIȘTEA, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi 1820—1822, reparată 1860).

Anuar 1909, p. 194.

SILIȘTEA — Olt (bis. Sf. Paraschiva, 1802) ⁵⁷.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 100; *Dict. Rom.*, V, p. 386 [ruine de sat și bis.].

SCHITUL SILIȘTEA, jud. Teleorman (după 1691) ⁵⁸.

Documente agrare, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc].

SILIȘTEA, vezi și Săliște.

SILIȘTEA, vezi Glodeanu-Siliște, Rătivoești și Nazîru.

SILIȘTEA BUCOVICIORU, vezi Săcuiu.

SILIȘTEA CRUCII, jud. Dolj (bis. Sf. Împărați, 1850—1852), Vezi și Cioroiu.

Anuar 1909, p. 167.

SILIȘTEA DEALULUI, com. Filipeștii de Pădure, jud. Prahova (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1819, reparată 1900, fost schit).

Anuar 1909, p. 103

SILIȘTENI (Sălișteni), jud. Argeș, (bis. din sec. XVII, fostă în Valea Cetății).

Stănescu Badea I., *Monografia com. Sileșteni (fostă Bumbeni) din jud. Argeș*, R. Vilcea, 1930, p. 15; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 69—70 [bis. de lemn. Sf. Paraschiva-Siliște]; AEA, 1929, p. 94; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 172 [satul amintit la 1605].

SÎMBOTIN, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1794, reparată 1939).

Vezi și Porceni.

Bauer, p. 214 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 405 [bis. foarte vechi]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 642; *Documente*, sec. XVI, vol. IV, p. 168 [satul amintit la 1575];

SÎMBOTIN, com. Dăești—Argeș—Vilcea (M bis. Sf. Grigore Decapolitul, și Intrarea în biserică, 1806, construită de Ilie Olănescu polcovnic și soția sa devenită maica Pelaghia, zugrăvită 1808).

Ionescu D., *Bis. din Simbotin* (N.R.B., VI, 1924—1925 nr. 9—10, p. 252—254); Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 57—61 [inscripție, descriere]; B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 20 [bis. Intrarea în biserică—S. Argeș]; AEA, 1929, p. 102 [bis. din 1848]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1591].

SÎMBUREȘTI, jud. Olt (M bis. Adormirea și Sf. Ioan Botezătorul, construită de Marco Danovici mare armaș la mijlocul sec. XVII, zugrăvită de popa Ioan, fiul lui popa Stoica, la 1829; bis. de lemn Sf. Ioan-S. din Deal, construită de Dima logofătul ante 1824 și ruine de case boierești din sec. XVII—XVIII) ⁵⁹.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 40—41; B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Anuar, p. 303 [bis. din 1300—1302?]; Petrescu C., *O biserică istorică în jud.*

Olt („Episcopia Argeș”, Pitești, I, 1930, nr. 12, p. 24—27); AEA, 1929, p. 151; *Dict. Olt*, p. 2 22 și *Dict., Rom.*, V, p. 414 [pisanic? 1829 și ruine de case boierești]; ACMI, 1943, p. 29, 55; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 467—469) [descriere; pisania cu greșeli]; *Documente agrare*, p. 527—528 [doc. 1754, moșia vîndută lui Ștefan Balotă clucer].

SIMILEASCA, jud. Buzău (cruce cu hramul Sf. Nicolae din vremea domniei lui Matei Basarab, 1632—1654). Vezi și Obilești.

M. M-REA SINAIA—Prahova (Adormirea, construită de spătarul Mihai Cantacuzino, 1694—1695⁶⁰; aceasta e bis. mică; avînd de suferit în timpul războiului din 1787—1791, bis. a fost zugrăvită la 1795⁶¹, cînd se construiesc și casele de pe latura de răsărit a incintei, cu cheltuiala egumenului Damaschin, restaurată la 1870; bis. mare, Sf. Treime și chiliile din partea de nord și sud a incintei construite la 1843—1846 prin stăruința lui Ioasaf și Paisie arhimandriți, egumenii m-rii; m-rea restaurată la 1898—1903 de Eforia Spitalelor Civile, cînd se construiește clopotnița și se repară clădirile; paraclisul Schimbarea la față, 1792; o poartă cu inscripție din 1720, cînd se fac și unele „înoiri” la m-re; m-rea arsă la 1908, reparată 1909 și restaurată 1951—1957; fostă metoh al bis. Colțea din București).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 353—356 [inscripții]; Idem, *Cartea patriarhală pentru Sinaia* (*Studii și doc.*, XXI, p. 85—88; [din 1702]; vezi și Hurmuzaki, XIV/1, p. 352—353; *Inscripții din Sinaia și notițe pe cărți* („Ion Neculce”, IV, 1924, p. 271); R.I., X, 1924, p. 63; Bianu, *Catalogul manuscrisurilor românești*, III, p. 55 [însemnare, 1814]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 659—660); Giurescu, *Material* (indice); Daponte, *Ephemerides daces*, II, p. 235—236 [m-rea jefuită de cătane, 1739]; Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 343—344 [descriere]; Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 265; II, p. 94, 122; VII, p. 299, 415; VIII, p. 338—339; X A, p. 16, 145—146; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 132; Fotino III, p. 155;

Dionisie monahul, *Cuvinte la sînțirea bisericii monastirii Sinaia*, 1846; „Gazeta Trans”, 1844, p. 234—235 [știri despre m-re] B.G.O., 1850, p. 84 [moșiile m-rii]; Urmösy Sandor, *Az obujdasatt magyarok Olahorszogban*, Cluj, 1844, p. 10—11 [descriere]; *Turismul în Țările Române acum un veac*, Buc., 1939 [m-rea la 1861]; B.Of., 1850, p. 84 [averea m-rii];

Bouquet, *Album valaque*⁶²; „Cultura”, Cluj, 1924, nr. 2, p. 132—133; G.I., 1934, p. 59; Oprescu G., *Artiști francezi*, pl. XIX [Bouquet]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 41; B.S.N.R., III, 1905—1906, p. 119 [medalia refacerii, 1902—1903]; „Arhitectura”, IV, 1925, p. 69—70 [foto interior]; Iorga N., *C. Brîncoveanu*, p. 171 [vedere veche a m-rii]; L.A.R., 1905, p. 725, 741, 745 745 etc.

Muscelanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 85; C.A., 1875, p. 85;

Enăceanu Ghenadie, arhim. *Sinaia, Istoria sîntei monastiri lucrată după documentele vechi și noi și adausă cu tradițiunile locale respective*, Buc., 1881, XV + 184 p; Dorotei ierom., *Evenimentele timpurilor trecute*; Popescu N. D., *Sinaia* („Calend. ilustrat român”, 1884, p. 55—66); Nifon ierom. *Preumblările la Sinaia sau descrierea pe scurt a pozițiunilor celor mai frumoase ale Sinaei, care se pot vedea fiind în apropiere*, Ploiești, 1885 [și o descriere sumară a m-rii]; Walker Mrs., *Untrodden Paths*, p. 204—206; Nifon, arhimandritul, *Monastirea Sinaia (12 august 1695—1895), Aniversare jubiliară*, Buc., 1895, 64 p. [istoric, avere, egumeni];

Gălășescu A. G., *Sinaia, 1695—1895*, Buc., 1895, 134 p. + 2 pl.; Stăncescu D., *Schiță istorică a mănăstirii Sinaia la 1695—1895*, Buc., 1895, 8 p.; P. G-îrbovicianu, *M-rea Sinaia* („Albina”, I, 1897—1898, p. 1074—1076);

M-re Sinaia (V.B., II, 1895, nr. 16—17, p. 3 și 9) [desen și scurt istoric]; *Sfințirea bisericii din Sinaia* („Telegraful român”, 3/16 iunie 1903); Gălășescu, *Eforia*, p. 917—944 [istoric, documente]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 199; *Dict. Prahova*, p. 520; *Dict. Rom.*, V, p. 391—392 [inscripții, legenda m-rii]; Dumitrescu M., *M-re Sinaia* („Consolatorul”, III, 1900, nr. 8, p. 124—127) [istoricul m-rii]; Idem, *Istoricul*, II, p. 39—45 [istoric, inscripții];

Gălășescu A. G., *Sinaia*, Buc., 1903, 152 p. + 3h.; Idem, *Sinaia et ses environs*, Buc., 1903, 167 p. + 3h. [trad. lucrării din l. română]; *Mănăstirea din Sinaia* („Calendarul Minervei”, 1904, p. 69—74); Căminaru R., *M-re Sinaia* (L.A.R., IX, 1905, p. 714—717); Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 88—91 [descriere]; Gălășescu Al., *Spătarul M. Cantacuzino (1650—1716), întemeietorul m-rii și spitalului Colțea și al m-rii Sinaia în anul 1695*, Buc., 1906, 42 p. + 1 pl.; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 131—132 [inscripții]; Tzigara-Samurcaș Al., *M-re Sinaia* (C.L., XLII, 1908, p. 194—203) și în vol. *Arta în România*, p. 76—90 [descriere, inscripții]; Iorga N., *Țara românilor*, p. 67—78 și 116; Cicorea N., *Sinaia* (L.A.R., XIII, 1909, p. 127—135) [descrierea m-rii și despre oraș];

Karnabat D., *Valea Prahovei* („Calendarul Minervei”, 1910, p. 195—203) [despre m-re Sinaia și muzeul ei]; *Bis. mică a m-rii Sinaia* (BCMI, V, 1912, p. 41); Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 69; Iorga N., *Notes sur quelques monuments d'histoire et d'art en Roumanie*, Vălenii de Munte, 1935, 18 p. + 5 pl.; Stănoiu D., *M-re Sinaia* (N.R.B., VIII, nr. 4—5, iulie-aug. 1926, p. 60—65); Stănoiu D., *M-re Sinaia* („Strigarea mănăstirii”, I, nr. 13) [legende întemeierii m-rii]; Pavlov, *Călăuza*, p. 5—24 [istoric, descriere, legendă]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 48; Constantinescu-Iași, P., *Bizantinismul*, p. 77; Popescu M., *M-re Sinaia* (R.S.T.R., XLVIII, 1930, p. 24—25);

Georgescu Serafim, arhim, *Sfânta m-re Sinaia*, Ploiești, 1936, 108 p. + 13 pl.; Ghika-Budești, *Evoluția* (B.C.M.I., 1936, p. 49—50, 106—107, pl. DLII—DLIX); Iacobescu Al., *Sfinte mănăstiri și monumente istorice* („Cele trei Crișuri”, XIX, 1938, p. 61—62); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 121—122; Giurescu, *Ist. rom.*, III (indice);

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 180; Bobulescu, *Zugrăvi*, p. 14—15; A.R., 1940, p. 116—117; Voinescu T., *Pîrvul Mutul* (SCIA, 1955, nr. 3—4, p. 138);

Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 42, pl. XXI); Moiesescu G., *M-re Sinaia* (B.O.R. LXXII 1954, nr. 2—3, p. 313—322); *Arta feudală*, p. 209, 234; SMIM, IV, 1960, p. 206; Brătulescu V., *Elemente de artă picturală și sculpturală la bis. m-rii Sinaia* (G.B., 1962, nr. 1—2, p. 47—73); Bușe Const., *M-re Sinaia*, Buc., Ed. Meridiane, 1967, Colecția Mici îndreptare (prezentare în G.B., 1967, nr. 5—6, p. 659—661);

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Iorga N., *Icoanele de la Muzeul Sinaii* (BCMI, 1931, p. 61—65); Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 215—216. SINDIILE — Argeș (bis. de lemn Sf. Voievozi ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

SINEASCA, vezi Ulești.

SINEȘTI — Argeș (bis. de lemn Sf. Voievozi ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 28.

SINEȘTI, jud. Ilfov (bis. Adormirea, refăcută 1855⁶³ în locul unei bis. de lemn).

Bauer, p. 146 [bis. sec. XVIII]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 46—47; Anuar 1909, p. 79; *Dict. Rom.*, V, p. 393 [fostă m-re?]; *Indice cronologic* nr. 12 [S. Surlari].

SINEȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Împărați, 1798 sau 1789⁶⁴, ruinată și bis. Găgiulești, începutul sec. XIX). Vezi și Valea Merilor.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82—83 [bis. de lemn, Sf. Nicolae]; AEA, 1929, p. 128; Anuar 1909, p. 306.

SINEȘTI, jud. Vâlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Sf. Paraschiva, 1746, preînăită 1839, reînăită? 1872—1874; Sf. Voievozi — mah. Ciucheti, 1806 — dată 1808—1809 de C. Bălan — și Sf. Nicolae — mah. Ganea, 1783, preînăită 1804 și două bis. de zid: Sf. Apostoli — mah. Boerească, 1823 și Sf. Voievozi — mah. Popești, 1693, preînăită 1834). Vezi și Străchinești.

Popescu, *Biserici*, p. 108—109; Anuar 1909, p. 230.

SÎNGERU, jud. Prahova (bis. Sf. Andrei — S. de Jos, construită de Andrei Bozianu vistier, 1793, arsă 1911, reparată 1925 și ruinele conacului Văcărescu, sec. XVIII, ambele M; bis. Adormirea — S. de Sus, construită de Alex. Văcărescu fost mare stolnic și soția sa, Anița, 1816; bis. din Fundeni, dispărută și o cruce veche ⁶⁵ din sec. XVIII, la marginea drumului spre școală; alta din 1847, în dreptul poștei).

Bauer, p. 127 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 110—111; Rășcanu Gr., *Bisericele din Singeru-Prahova. Note istorice*, Buzău, 1939, 32 p. (din „Îngerul”, XI, 1939, nr. 1—2, p. 59—85) [pisanii, însemnări, descriere, planuri]; pisanii și în *Dicț. Rom.*, V, p. 414; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 54—55 și „Îngerul”, XIII, 1941, nr. 5—6, p. 386; Iorga N., *Manuscriptele m-rii Cernica*, Buc., 1902, p. 13 [mențione bis., 1818]; A. Rom., 21 mai 1860 [arenda moșiei];

SINGURENI — Vlașca (bis. ante 1833) ⁶⁶.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 167—177 [doc. 1529—1853]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1535]; *Indice cronologice nr. I* [S. Fărcășanca] SÎNTEȘTI DE SABAR-Ilfov (bis. Adormirea, sec. XVIII ⁶⁷, reînăită? 1824—1825, de Constantin Bălăceanu, reparată 1914).

Greceanu, *Genealogii*, p. 136 [doc. 1797]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 38; Anuar 1909, p. 83—84.

SÎRBENII DE JOS, jud. Dîmbovița (bis. de lemn, Sf. Nicolae, 1778, refăcută la 1848, de Paraschiv, Șerban etc., zugrăvită 1849—1850, renovată 1911 și bis. de birne Adormirea — Adunați Sirbeni, 1818).

Anuar 1909, p. 137; Crețeanu R., *Bisericele de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 76—78) [plan, inscripție]; *Dicț. Rom.*, I, p. 18—19.

SÎRBEȘTI, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Sf. Îngeri, 1750, construită de vistierul Dinu Bălțeanu).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); „Renașterea, 1944, p. 611—612; AMO, 1941, p. 405 [bis. Sf. Voievozi, 1911].

SÎRBEȘTI — Vâlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Îngeri, construită de C-tin Săulescu, 1745 și Sf. Îngeri — mah. Baroși, 1774, construită de Radu Cernățeanu și Pătru Baroș).

Popescu, *Biserici*, p. 50 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XVI [fost sat al m-rii Bistrița].

SÎRBI-MĂGURA, jud. Olt (M bis. Adormirea, 1834 sau 1832, reparată 1893). Vezi și Măgura.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85 [bis. Sf. Împărați-Vitânești]; Anuar 1909 p. 297; AEA, 1929, p. 119.

SÎRBI-SFINTEȘTI, com. Sfințești, jud. Teleorman (bis., sec. XVIII, apoi bis. de lemn Duminica tuturor sfinților adusă din jud. Muscel). Vezi și Sfințești.

Bauer, p. 171; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77; Anuar 1909, p. 125; *Documente*, indice sec. XVI [Sirbi, sat dispărut].

SÎRSCA, vezi Beloți.

SISEȘTI — Tg. Jiu, jud. Gorj (M bis., Nașterea Maicii Domnului, construită de Stanciu Sisescu biv vel pitar, I. Roșianu și alții, 1839). Ștefulescu, *Gorjul*, p. 71—72 [despre sat].

SISEȘTI DE JOS, com. Sisești, jud. Mehedinți (bis. Sf. Grigore Decapolitul, 1835, construită de Stanca Bengescu, soția lui Gheorghe B., reparată 1935). Vezi și Ciorvîrnișani.

Ionescu C., *Monografia comunei Sisești de Jos din jud. Mehedinți*, Buc., 1905, 38 p.; Anuar 1909, p. 204 [bis. închisă]; AMO, 1941, p. 553; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Coșuștei* (M.O., 1961, nr. 7—9, p. 483—485) [pisania 1835, însemnări]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 578—579 [despre sat].

SITEȘTI, com. Pociovaliștea, jud. Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în biserică, 1790, construită de Stanciu Coman și Dumitru Drăghici). „Renășterea”, 1944, p. 357—358; AMO, 1941, p. 388 [aceeași bis., refăcută de lemn 1889].

SLĂNIC, jud. Prahova (M bis. catedrală Sf. Trei Ierarhi, construită de fostul mare clucer Ion Hagi Moscu la 1800, reparată 1893; bis. Sf. Gheorghe, 1732 și Maica Precista, refăcută? 1851; cruce de piatră din sec. XVII, bis. sec. XVII și bis. lui Mihai Cantacuzino, sec. XVII).⁶⁸ Vezi și Gura Slănic și schitul Tabac.

Documente., indice sec. XVI [satul amintit la 1556]; Iorga N., *Acte din Vălenii de Munte și Slănic* (R.I., 1928, p. 190—210); Sulzer, *Geschichte*, I, p. 311; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei, a spitalului Colțea]; vezi și *Documente agrare* (indice Slănic și Prăjani); Bauer, p. 129; Fotino, III, p. 153 [la 1815]; *Dicț. Rom.*, V, p. 424 [inscripții, 1732 și 1800];

Dumitrescu M., *Orașul Slănic-Prahova. Descrierea orașului, a bisericilor și a curiozităților din Slănic* (S. B., III, 1900, nr. 9, p. 130—133); Bulat T., G., *Inscripții* (R.I., 1924, p. 64); Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 73—74 [pisanii bis. Sf. Trei Ierarhi și Precista]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 65—66; BCMI, 1929, p. 95 [foto unei bis. dispărute]; Anuar 1909, p. 37 [bis. Nașterea Maicii Domnului, 1851, bis. Sf. Ioan-Groșani, 1827, bis. Sf. Ioan-Prăjani, 1800, reclădită 1864 și bis. Sf. Trei Ierarhi, 1800]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, m. 7—8, p. 660).

SLĂNIC, com. Aninoasa, jud. Argeș (fost Muscel) (la 1840, bis. de lemn pe temelie de zid Nicolae, 1733 construită de preoții Ion și Nicolae, și bis. din Slănicul de Jos, sec. XVII, fost metoh al m-rii Aninoasa).⁶⁹ Vezi și Stănești.

B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94 [bis. Sf. Nicolae, 1860—1863]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 887 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1525]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

SLATINA, jud. Olt.

Bogdan, *Relațiile* (indice) [orașul amintit la 1368]; *Documente*, indice XIV—XVII; vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1278—1279); *Monumenta Spectantia XVIII*, p. 98 [descriere bis. de lemn]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 254) [descriere, nr. bisericilor, 1659]; Bauer, p. 184 [6 bis. și o capelă + Clocociov și Strehareț]; Tunusli, p. 175 și Fotino, III, p. 172 [4 bis. — două de lemn și două de piatră — la 1815]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 207 [descriere, începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [5 bis. și o m-re]; Sulzer, *Geschichte*, p. 339; C. Rom., 1834, p. 37, 39, 41 [despre incendiul din 1834]⁷⁰; B.G.O., 1836, p. 17—20 [plan de mutare a capitalei județului la Turnu];

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 și 90 [amintește și de bis. de lemn Sf. Nicolae-Clocociov din deal și bis. de zid Sf. Nicolae din Coastă]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82—83 [catag. 1845]; „Propășirea”, 1844, p. 179 [descriere]; Margot, *O viațorie*, p. 56—57 [descriere, 1859]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 41—44 [descriere];

Poboran G., *Istoria orașului Slatina*, ed. II-a, Slatina, 1908, 507 p. (recenzia lui St. Nicolaescu, R.I.A.F., 1910, p. 482—483); AEA, 1929, p. 113—116; Diaconescu G. Ilie și Braniște Marin, preoți, *Pisanii și însemnări de prin bisericile din Slatina* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 788 și urm.) [inscripții, însemnări de pe cărți, pomelnice și istoricul pe scurt al bisericilor: Sf. Treime, Maica Precista-Adormirea., Sf. Voievozi și Sf. Ioan-Botezătorul — Grădiște, Ionașcu, schiturile Sopot, Strehareț și Clocociov;] Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice).

—ȘCOALA VECHE. Vezi și biserica Ionașcu.

B.G.O., 1834, p. 102 [școală nouă]; V. Rom., 1843, supl. nr. 57, p. 1—2 [școală normală]. ⁷⁰ bis.

—SPITALUL VECI, vezi biserica Ionașcu.

—CIȘMELELE ORAȘULUI ⁷¹.

—M BISERICA ADORMIREA (Maica Precista din Țîrg, construită de Iane Slătineanu mare cămăraș cu „osteneala” lui Nicolae Slătineanu, fratele său, la 1735, reparată la începutul sec. XIX de negustorii din Slatina; pictura din 1939; bis. fost metoh al m-rii Xeropotam) ⁷², str. Bujorului nr. 2.

Dict. Rom., V, p. 419 [pisanie, 1735]; B.O.R., 1887, p. 410—414 [doc, 1759—1760, închinare la Xeropotam]; Țrechia, *Ist. rom.*, II, p. 100—101; VII, p. 335—336, 401—402; X A, p. 112—113 [și despre școală]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [m-re de zid]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 83 [catagr. 1845]; *Monumente naționale*, II, p. 199—200 [descriere]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 130—131; Anuar 1909, p. 272—273;

Filitti C. I., *Biserica Maica Domnului din Slatina* (C.L., XLVI, 1912, p. 159—163); Idem, *Restaurarea vechilor monumente și bis. Adormirea Maicii Domnului din Slatina-Olt* (L.A.R., XII, 1908, nr. 10—12, p. 411—420); Vezi și 427, 437, 452 [foto]; Idem, *Biserica Adormirea Maicii Domnului sau Precista din Slatina-Olt* (BCMI, XXXII, 1929, p. 40—41) [descriere, inscripții]; Idem, *Ctitori*, p. 35—39 [descriere portrete, pisanie, istoric] și în S.O.V., 1920, p. 151; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 2—9; A.O., 1923, p. 323; Nicolaescu Stoica, *M-reu Xeropotamul și metohul său Plumbuita*, Buc., 1935, p. 98—99; Popescu, *Învelișurile*, p. 69.

—BISERICA ADORMIREA, vezi schitul Strehareț.

—M SCHITUL CLOCOCIOV (Sf. Arhangheli, începutul sec. XVI ⁷³, bis. refăcută de Mihail Viteazul, 1593—1601; refăcută apoi de Diicu Buicescu mare agă, 1645; cele trei turle dărâmate de cutremur la 1838, refăcute din tablă; biserica zugrăvită la 1862 prin „osteneala” lui Atanasie egumenul schitului; restaurată în ultimii ani, când cele trei turle nu au mai fost refăcute, datorită șubrezirii zidurilor; se păstrează ruinele stăreției cu beciuri boltite și zidul de incintă cu contraforți; schitul a fost metoh al m-rii Cotelumuz ⁷⁴), cartierul Clocociov.

Documente, indice, XVI—XVII; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1 Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 9*, Buc., 1949 [264 doc., 1413—1885]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 177 și Greceanu, *Genealogii*, II, p. 321 [doc. din 1618]; Nandriș Gr., *Documente slavo-române* p. 105—109, 184—187 [doc. 1618, 1646 etc.]; vezi și indice; Paul

de Alep, *Călătoriile*, p. 204; Tunusli, p. 175; Bauer, p. 184; Fotino, III, p. 172; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 219; VII, p. 312, 370—371; X A, p. 16, 159—160; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 87 [catagr. 1845]; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 934 [din 1846]; Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 17—18; *Monumente naționale*, II, p. 200—201 [descriere, reparațiile necesare]; *Dict. Rom.*, V, p. 420 [ruine]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 334;

Năsturel P.V., *Schitul Clocociov* (R.I.A.F., XVI, 1913, p. 117—124) [foto, pisania, descriere portrete ctitori]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 38—49 [descriere, istoric, foto, portrete ctitori, documente]; A.C.M.I., 1942, p. 35, 76; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 36—37; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9 [aproape în ruină]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 898—899 [despre restaurarea bis.]; Anuar 1909, p. 272 [și bis. Sf. Nicolae, 1837—1840];

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 83—84; Poboran Gh., *Clocociovul, o localitate din țara noastră, despre care se pomeneste înainte de anul 274 d. Ch.* („Săptămîna politică și culturală”, 23 mart. 1913); Bodogae T. *Sf. Munte Athos*, p. 181 [fost metoh la Cutlumuz].

— BISERICA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Treime.

— ȘCOALA ȘI BISERICA IONAȘCU (Sf. Nicolae, Sf. Gheorghe, Sf. Dumitru, construită de Ionașcu cupețul și alții la 1780—1786, dărîmată și reclădită 1873—1877⁷⁵, cînd bis. a fost pictată de G. Tattarescu).

Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 79—82 [așezămînt, 1797—1798]; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 95; VIII, p. 29—30, 444—445; X A, p. 397—398; XII, p. 95; C.D.A., 12 mai 1839, supliment [reparații după cutremurul din 1838]; B.G.O., 1839, p. 127—128 [reparații după cutremur]; B.G.O., 1833, p. 23 [moșiile bis.]; A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [moșiile bisericii]; V. Rom., 1843] iulie 22; *Dict. Rom.*, V, p. 418—419 [pisania 1786 și istoric]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78; A.P., XIII, 1844, p. 196—199, XIV, 1846—1847, p. 1050—1055 [documente], p. 581 [repararea bisericii]; passim; B. Of., 1857 oct. 11, p. 332 [licitație reclădire bis.]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 52, 117—118 [contractul pentru zugrăvirea bisericii]; *Monumente naționale*, II, p. 208 [reparațiile necesare]; Anuar 1909, p. 272; Popescu, *Învelișurile*, p. 78, 87;

Samarian P., *Medicina și farmacia*, III, p. 175—177; Kitzulescu G., *Istoricul spitalului Slatina-Olt. Volum omagial închinat comemorării de 150 ani de existență a spitalului*, Craiova, 1943, 123 p. [îndeosebi despre vremurile mai noi și despre activitatea autorului]; prezentarea lui Fl. D. Stănculescu, R.I.R., XVI, 1944, f. II, p. 272; Nicolae Ion C., *O vizită domnească la biserica Ionașcu din Slatina înainte de 1848* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 459—462) [despre vizita lui G. Bibescu];

— BISERICA MAICA PRECISTA, vezi bis. Adormirea.

— BISERICA OBROCARI-mah. Galbenă (Sf. Nicolae și Învierea lui Lazăr, fostă de lemn, construită de zid de Marin Udrescu și alți „obrocăreni” 1820—1821, refăcută 1877, reparată și zugrăvită 1909,)

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagraf. 1845]; Poboran, *Slatina*, p. 369; Anuar 1909, p. 272; N. Popescu-Optași, „Obrocarii” *Slatinei* (S.A.I., V, 1963, p. 437—446) [crede că numele se trage de la dregătorii care încasau obroacele].

— M BISERICA SF. IOAN BOTEZĂTORUL (bis. de sub Grădiște și Sf. Voievozi, 1796, reparată și zugrăvită 1827, 1876 și 1890), str. 13 decembrie nr. 2.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de zid]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 368—369; Anuar 1909, p. 272 [bis. ruinată].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi schitul Clocociovul.

— BISERICA SF. ÎMPĂRAȚI, vezi schitul Sopot.

— BISERICA SF. NICOLAE DIN TÎRG (de lemn, începutul sec. XVIII, construită de preotul Andrei, refăcută de zid la 1760—1761 de Matei căpitanul, fiul lui Oprea județul și nepotul primului ctitor, reparată 1892, distrusă de bombardament la 1917).

Dict. Rom., V, p. 419 [pisanie, 1760]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [bis. de zid]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 134; Anuar 1909, p. 273.

— M BISERICA SF. TREIME (bis. domnească sau bis. lui Ghinea Brătășanu vistier, 1641—1645, arsă și dărîmată 1768—1774, refăcută 1784, zugrăvită 1851, reparată radical 1886), str. Grădiniței nr. 4.

Dict. Rom., V, p. 419 [inscripții, istoric]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77—78 [bis. domnească]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; Poboran, *Slatina*, ed. II, p. 357; Anuar 1909, p. 273; BCMI, XIX, 1926, p. 88 [inscripție, 1648]⁷⁶; ACMI, 1943, p. 52 [restaurare].

— M SCHITUL SOPOT (Sf. Împărați, Sf. Nicolae și Sf. Ilie, construit la sfîrșitul sec. XVIII⁷⁷ de treti logofătul C-tin Rătescu și Nicolae Mumuianu, bis. zugrăvită și înfrumusețată la 1839, reparată 1857 și 1896, cînd bis. a fost repictată; fost metoh al ep. Argeș⁷⁸).

Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 172; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 77 [descriere]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 82 [catagr. 1845]; A.P., XII, partea I, 1843, p. 529; *Dict. Rom.*, V, p. 419 [istoric]; A.C., 1868, p. 23; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 204, n. 1; Poboran, *Slatina*, ed. II-a, p. 353—354; Anuar 1909 p. 273 [bis. din 1838—1839]; *Monumente naționale*, II, p. 200 [descriere, reparații necesare]; Neda M. I., *Schitul Sopot-Slatina, metohul episcopiei de Argeș* (R.I.R., 1946, p. 297—298) [scurt istoric; doc. din 1822]; Popescu, *Învelișurile*, p. 68—69, 71, 88; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 470) [și descriere sumară].

— M SCHITUL STREHAREȚ (Adormirea, construit de episcopul Serafim al Buzăului, 1664—1668⁷⁹, biserica sfințită la 1672, schitul ars în 1802⁸⁰, stricat de cutremurul din 1838, restaurat, biserica „preînnoită”, din temelie cu toate împrejurimile, 1844, de Iosif eclesiarhul, egumenul schiturilor Greci și Strehareț; se păstrează resturi din zidul de incintă ale fostelor chilii; fost metoh al mitropoliei); str. Strehareț nr. 148.

Dict. Rom., V, p. 420 [inscripții, 1672 și 1844; și despre ctitori]; *Dict. Olt*, p. 244; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 16, 185; Tunusli, p. 175 [Strehaia]; Bauer, p. 184; Fotino, III, p. 172 [Strehaia, greșit]; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 180) [la 1819]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 87 [catagr. 1845]; A.C., 1868, p. 26; *Monumente naționale*, II, p. 206—207 [descriere, ruină]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 38—39; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9 [aproape ruină]; Sacerdoteanu A., *Însemnări pe cărți vechi* (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 714); R.I.A.F., XIV, 1913, p. 107 [descriere]; Poboran, *Slatina*, ed. II-a, p. 342; Filitti, *Ctitori*, p. 40—41 [pisanie, istoric]; și în S.O.V., 1920 p. 154—155;

Bulat T.G., *O fundație a episcopului Serafim lângă orașul Slatina. Cine este ctitorul schitului Strihareț (Slatina-Olt)* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 370—375) [cu documente dovedește că nu mitropolitul Varlam este ctitorul schitului; Șerbănescu Nicolae, *Varlaam mitropolitul Țării Românești părintele tipografiei bucureștene* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158) [și despre schitul S.,

ctitoria mitropolitului]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 471—473) [și descrierea bisericii]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul S. amintit de la 1512—1513]; *Indice cronologic nr. 1 și 23* [doc.] — SCHITUL LUI TUDOR BIV ȘETRĂR (sec. XVII).⁸¹

SLĂTINICU, com. Strehăia, jud. Mehedinți (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1777, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 189; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 653; *Documente*, sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1594, când era în parte al m-rii Glavacioc].

SLĂTIOARA, jud. Vâlcea (la 1840, patru bis. de lemn: Intrarea în biserică — mah. Viorel sau Viorești, construită de Nicolae Viorel, 1784, preînaltă de vătaful Ion Urșanu; Cuv. Paraschiva — mah. Gorunești, 1690; Intrarea în Biserică — mah. Mugești, construită de locuitori, 1815 și Sf. Nicolae — mah. Tâlpești, 1750 și două biserici de zid: Intrarea în biserică — mah. Ulari, construită de ceașul Mihailă Ciolunpu (?) 1839 și M. Nașterea Precistei — mah. Cociubești, construită de Radu Cociobă, sec. XVIII?, reclădită de vătaful Ion Urșanu și alții 1802, reparată 1892; o cruce veche pe șoseaua spre Milostea și o alta din 1804).

Popescu, *Biserici*, p. 44; Răuțu, *Monografia*, p. 101; Anuar 1909, p. 230; „Oltenia”, I, 1940, p. 130—132 [doc. 1645]; *Documente* indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512, când a fost dat de Barbu Craiovescu lui Neagotă și altora în locul satului Tîrsa]. În indicele colecției *Documente* sînt două sate în jud. Vâlcea cu acest nume.

SLĂTIOARA, jud. Olt (fost Romanăți) (la 1840 bis. Sf. Treime — S. de Jos, construită de clucerul Polihronie și Costea serdarul, 1820 și bis. de lemn Sf. Îngeri — S. de Jos, construită de prot. C. Slătineanu, 1760, reconstruită de zid 1882).

„Renașterea”, 1944, p. 164; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanăți*, p. 443—444 [două bis. noi, din 1882 și 1910]; AMO, 1941, p. 652 [bis. Sf. Treime]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 291 [cat. 1845].

SLĂTIOARA, vezi Gușăți.

SLATIOARA (Slătioarele), jud. Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, la începutul sec. XIX, reclădită de zid cu hramul Adormirea, 1887—1890)⁸².

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 37; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 289; *Indice cronologic nr. 4 și 22* [doc.]

SLĂTIOARELE, vezi Jilavele și Ocele Mari.

SLAVENI, com. Gostavătu — Romanăți (bis. Adormirea, 1841, refăcută 1865).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1510, când era al lui Calotă fost vistier]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanăți* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485) M.O., 1965, nr. 3—4, p. 296 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanăți*, p. 421—422; AMO, 1941, p. 652.

SLĂVEȘTI, jud. Teleorman (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1851—1853).

Bauer, p. 169 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 125; *Indice cronologic nr. 1* [S. = Bulgăreasca].

SLĂVEȘTI — Vâlcea (la 1840, patru bis. de lemn: Sf. Treime, 1640?, rezidită 1883; Sf. Nicolae — mah. Onești, preînaltă 1780; Sf. Îngeri — mah.

Rîma, 1802 și Sf. Nicolae — mah. Apa Vie, preînaltă 1700; și bis. de zid Sf. Ioan Botezătorul — mah. târgului Cingulești, 1801⁸³, reparată 1887; acum bis. Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1796—1797 și cruce pe drumul spre Coltești din 1764—1765).

Popescu, *Biserici*, p. 107; Anuar 1909, p. 230; AMO, 1941, p. 768; Filitti I. C., *O judecată penală din 15 iulie 1634, în Cercetări și documente . . .*, Buc., 1935, p. 20—21 [satul Onești — Argeș].

SLĂVEȘTI — Vlașca (bis. ante 1840)⁸⁴. Vezi și Scurtu — Slăvești (același?)

SLĂVEȘTI, vezi Pietroasa.

SLĂVILEȘTI, vezi Slivilești.

SLĂVITEȘTI — Dolj (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; Margot. *O viațorie*, p. 41 [descriere 1859, bis. veche]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2. [originea numelui].

SLĂVITEȘTI, com. Marcea jud. Vîlcea (culă ante 1758 și M bis. Sf. Mihail și Gavril, construită de Rađu Slăvitescu, 1741; păstrează pictura originală).

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 60 [bis. din 1745]; Idem, *O vizită canonică*, p. 100 [pisană 1751]; Iorga N., *Studii și doc.* XV, p. 330; [rezumatul pisaniei și în *Dicț. Rom.*, V, p. 436 și 520; Bulat T.G., *Inscripții*⁸⁵ (A.O., 1922, p. 238—239) [1750]; Popescu, *Biserici*, p. 90 [bis. de zid Cuv. Paraschiva, 1810]; Răuțu, *Monografia*, p. 106; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, 1931, p. 92); Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 61, pl. CXIII—CXVIII); *Arta feudală*, p. 217; AMO, 1941, p. 732; *Inscripții București*, p. 767—768 [pomelnic, 1750]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 474—475) [și descriere sumară]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1609]; *Indice cronologic nr. 14* [doc., despre sat].

SLĂVUȚA, vezi Socoteni.

SLIVILEȘTI, jud. Gorj, (culă construită de Răducănu Cioabă și Marin Chintescu, 1813—1823; cu modificări ulterioare; părăsită). Vezi și Siacu.

Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice, sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1465, cînd era al lui Vrabeț și al familiei sale]; A.O., 1937, p. 326—327 [hotărnicie, 1750], p. 332—339 [diverse doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 188—189 [doc. 1680, Slăvilești — Romanaiți]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 453 [S. — Mehedinți].

SLOBOZIA, vezi schitul Cuiburi.

SLOBOZIA, vezi Cîmpina.

SLOBOZIA — Argeș (bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1835—1843, reparată 1895).

A.G.R., 10 ian. 1865 [arenda moșiei, a lui G. Știrbei]; Anuar 1909, p. 289; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 152—153 [despre satul Sl. Ciobanului între jud. Argeș și Teleorman; acesta?].

SLOBOZIA, com. Cornățelu, jud. Dîmbovița (la 1810 bis. Sf. Nicolae, reclădită? 1848—1850).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 61; Anuar 1909, p. 53; A. Rom., 7 și 11 sept, 1857 [moșia de arendat].

SLOBOZIA — Gorj (bis. Adormirea, de lemn, 1825—1826, ruinată la 1909).

Anuar 1909, p. 176.

SLOBOZIA, jud. Ialomița (m-rea Slobozia lui Ianache sau Vaideei⁸⁶, Sf. Voievozi; construită de Ianache postelnicul ante 1633 și completată de Matei Basarab, 1633—1634; dărimată de cutremur 1838, refăcută de egumenul Gavril din Smirna la 1842—1848; fost metoh al m-rii Dohiar⁸⁷; acum doar biserica și ruine de ziduri).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 20*, Buc., 1954 [948 doc., 1490—1872]; *Istoria Țării Românești*, p. 106; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 51 [doc. 1633]; Nandriș Gr., *Documente slavo-române*, p. 152—161, 164—168, 187—190, 218 și urm. [doc. din 1634, închinare la Dohiaru și diverse scutiri de dări, sec. XVII]; *Documente agrare* (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 255—256 [descriere]; Bolliac, *Monastirile din România*, p. 593—600 [socoteli, 1738—1739]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 141; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 319; Fotino, II, p. 100; III, p. 162; Hurmuzaki, S. I/3, p. 142 [descriere, 1807, cetate cu ziduri puternice, imposibil de escaladat]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 94—96; VI, p. 203; VII, p. 309, 396—397; VIII, p. 331—333; X A, p. 16, 147—148, 245—246 [doc. 1814, m-rea stricată în cursul războaielor];

Iorga N., *Inscripții* (R.I., 1932, p. 274—275; R.I., 1929, p. 271 [inscripții]; Petrescu I. D., *Însemnări din biserica Slobozii postelnicului Ianache Caragea* (B.O.R., 1916, p. 176—187); V. Rom., 24 febr. 1854 [averea m-rii]; Năsturel P. Ș., *Știri mărunte despre cîteva monumente istorice*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, 1963, p. 143 [pomelnic, 1873]; *Dict. Rom.*, V, p. 441 [istoric]; Caragea C. I., *Ceva despre postelnicul Ianache Caragea* (R.I., VI, 1920, p. 61—62); ACMI, 1942, p. 43; Iorga N., *Ist. rom.*, VI, p. 87; Popescu, *Învelișurile*, p. 67;

Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 61 [la această dată localitatea avea două bis⁸⁸ și o m-re]; Bodogae T., *Sf. Munte Athos*, p. 230—233 [m-rea fostă metoh la Dohiar]; *Indice cronologic nr. 12* [doc. despre sat].

SLOBOZIA — Muscel (bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Sl. — Stoenеști, 1821). Vezi și Stoenеști.

Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 266—268) [pisanie, 1821, descriere]; Rădulescu — Codin C., *De unde își trag numele satele Slobozia, Stoenеști și Cotenеști?*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, p. 83.

SLOBOZIA — Olt (două sate cu două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de treti logofătul Constantin Rătescu; apoi bis. din 1862—1863). Vezi și Mărgineni.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 80 și 84; Anuar 1909, p. 294.

SLOBOZIA — Rm. Sărat (bis. Sf. Nicolae — S. Bradului, construită de vistierul Iordache Neculescu cu ajutorul serdarului Asanache Robescu și Asanache Chirițoiu, 1808, zugrăvită 1814, reparată 1906; bis. Sf. Voievozi — S. Galbenu, 1837—1838 și bis. Sf. Voievozi — S. Mihăileni, 1832—1833). Vezi și schitul Rogozul.

Bauer, p. 109 și 112 [bis. sec. XVIII]; *Dict. Rîmnicul Sărat*, p. 274 și *Dict. Rom.*, V, p. 438 [și despre ruinele unui palat]; Anuar 1909, p. 265; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 77; A. Rom., 1857 oct. 19, 23, 26 etc., 1858 febr. 19 [despre arendarea moșiei Jiliștea = Slobozia Ciorești]; A. Rom., 3 iulie 1857 [idem S. — Galbeni]; vezi și A.G.R., 13 oct. 1864 și urm.; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 660—661) [pisanie, 1808];

SLOBOZIA — Vlașca, jud. Ilfov (două bis. de lemn: Sf. Împărați și Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, una reclădită la 1864). Vezi și Slobozia — Argeș.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 76—77; *Dict. Rom.*, V, p. 438; Anuar 1909, p. 138; *Monografiile Vlașca*, p. 21—29 [bis. din 1880].

SLOBOZIA — CIREȘU — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1846—1847).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 145—146; Vasilescu N. A., *Schițe istorice* p. 246; Anuar 1909, p. 456.

SLOBOZIA — CLINCENI, vezi Cărădeni.

M-REA SLOBOZIA LUI IANACHE, vezi Slobozia — Ialomița.

SLOBOZIA — MÎNDRA — Teleorman (bis. Adormirea, 1851).

Mustăciosu Andrei, *Bisericile de pe valea Oltului din jud. Teleorman*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1931, ms. 152, f. 71—72 [inscripții].

SLOBOZIA — MOARA, jud. Dimbovița (bis. Sf. Împărați, 1833, reparată 1896).

Anuar 1909, p. 53; *Documente agrare*, p. 884—891 [doc. 1798 despre satul Moara Brăiloiului].

SLON, jud. Prahova⁸⁹ (bis. sec. XVIII, ante 1757, fost schit, și un han sec. XVIII sau începutul sec. XIX).

Bauer, p. 130 [fără bis.] ; Iorga N., *Studii și doc.*, XXII, p. XVIII — XIX [însemnări pe cărți, sec. XVIII — XIX]; Iorga N., *Bis. din Opăriți, Predealul Sărari și Valea Drajnei* (BCMI, 1929, p. 158—159) [însemnări sec. XVIII — XIX și despre vechiul han]; *Dict. Rom.*, V, p. 446 [despre urmele unui han la Slonul de Piatră]; Anuar 1909, p. 111 [bis. nouă, 1874—1873]; A. Rom., 14 aug. și 9 oct. 1857 [arenda moșiei, a spitalului Colțea].

SLUJITORI — MAZILI — Ialomița (cruce din 1845 pe locul bisericii mutată la Grindași).

B.S.G.R., XIII, 1892, p. 171; Ciolca I., *Grindu. Monografie*, p. 197—198 și 211—213 [doc. 1822—1823 despre satul Slujitori = Priviți].

SMÂRDĂȘTETU (bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli, 1835—1838, construită de Duță Fratostișeanu vistierul). Este foarte probabil vorba de bis. din Viașu — Mehedinți, avînd același hram, același ctitor și aceeași dată de clădire.

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 159 [inscripție, descriere bis. din căt. Smîrdășteț]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat în orașul Craiova și în r. Vinju Mare]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); „Romanoslavica”, I, 1958, p. 14 [despre originea numelui].

SMEIENI, jud. Buzău (bis. Sf. Gheorghe, 1846—1848). Vezi și Sălcioara.

Anuar 1909, p. 264; AEB, 1926, p. 66 și 1928, p. 99.

SMÎRDIOASA (Găuriciu)⁹⁰, jud. Teleorman (M bis. Sf. Voievozi, 1824, reparată 1887). Vezi și Găuriciu.

Anuar 1909, p. 125; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [despre originea numelui satului]; „Oltul”, 1857, p. 144, 148 și A. Rom., 1857 sept. 23 și urm. [moșia lui Mișa Anastasievici de arendat].

M M-REA SNAGOV (Intrarea în biserică, sfîrșitul sec. XIV — începutul sec. XV⁹¹; paraclisul Buna Vestire zidit în domnia lui Vladislav al II-lea, 1453, dispărut, se păstrează ușa de lemn sculptat; m-rea completată cu clădiri de Vlad Țepeș, 1456—1462⁹²; biserica mare refăcută de Neagoe Basarab, 1512—1521, lucrările fiind continuate de Mircea Ciobanul; zugrăvită de Petru cel Tânăr la 1563; m-rea reparată de Constantin Brîncoveanu, la sfîrșitul sec. XVII⁹³, cînd se instalează aci o tipografie condusă de Antim Ivireanu; reparată din nou la 1815 de egumenul Neofit de Cervenou, cînd se reface și pictura bis. mari; m-rea transformată în închisoare la 1840, cînd se dărîmă unele clădiri vechi și se construiesc altele; m-rea fiind tot mai ruinată, ajunge la 1870 „în starea cea mai deplorabilă”; restaurată în parte de C.M.I., la 1904 și 1936, cînd s-a dărîmat turla de pe pro-naosul bis. și s-au degajat arcadele pridvorului), satul Fundu, com. Turbați, jud. Ilfov.

Documente, XIII — XVII (indice); *Cronologia tabelară*, p. 23, 24 passim; Arh. St. Buc., *indice cronologic nr. 20*, Buc., 1954 [308 doc., 1437—1872];

Istoria Țării Românești, p. 4, 149; *Istoriile*, p. 15 [făcută de Vlad Țepeș]; Paul de Alep, *Călătoriile* p. 213 [bis. trei: Intrarea în biserică, Adormirea și Buna Vestire]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 67, 69, 83 [despre uciderea postelnicului C. Cantacuzino]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 107, 393; III, p. 76—77; VI, p. 162; VII, p. 374; X A, p. 15, 234—235, 314—315, 326—328; Fotino, II, p. 23; Bauer, p. 147 [m-re și două capele];

Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 156—162; Drăghiceanu V., *M-reă Snagov* (BCMI, 1931, p. 42) [inscripție, 1563]; Idem, *Inscripțiile de la Snagov* (BCMI, XXVI, 1933, p. 91); R.I.R., V — VI, 1935—1936, p. 631 [inscripție, 1453]; R.I. XVII, 1932, p. 158 [catastif de avere, 1782]⁹⁴;

A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1840, p. 23, 1843, p. 65—66, 1846, p. 42 [moșiile m-rii]; vezi și A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859; A.P., XIV, 1846—1847, p. 695 [reparații]⁹⁵; B.Of., 1851 iulie 6, p. 232 [reparații];

Odobescu Al., *Cîteva ore la Snagov* (R.R., II, 1862, p. 351—405 și în *Opere*, vol. III, ed. Minerva, p. 11—71) [istoric, descriere, inscripții, cu ilustrații]; Aricescu C. D., *Procesul și exilul meu la Snagov*, Buc., 1859; C.A., 1875, p. 41—43; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 41—43; *Monumente naționale*, I, p. 145—147 și II, p. 209 [descriere, reparații necesare] A.A., 1890, p. 30 [date sumare despre m-re]; B.O.R., 1889—1890, p. 281—282; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 158—160;

Mandrea G., *M-reă Snagov*, Buc., 1900, 11 p. + 4 pl. [descriere sumară, plan., foto]; Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 49—52 [istoric, inscripție]; Ionescu-Gion, *Din istoria Basarabilor I. Sima stolnicească Buzeasca* (L.A.R., VII, 1903, p. 88); Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 49—51; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 215—222 [descriere, istoric]; Iorga, N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 8; Năsturel P. V., *Radu Șerban și Matei Basarab* (L.A.R., XI, 1907, p. 464); Tzigara — Samurcaș, *Monumentele noastre. Comana și Snagovul* (C.L., XLII 1908, nr. 4, p. 481—484 și în vol. *Arta în România*, p. 64—75; Balș G., *Biserici din Serbia*; Idem *Arhitectura Sf. Munte*; Tafrali O., *Les monuments roumains*, p. 6; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 21—23;

Odobescu Al., *Bisericile dela Snagov și Turbați*, în *Scrieri literare și istorice*, I, 1887, p. 385—405 și la Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 314—329; R.I.A.F., XII, 1911, p. 117 [desen, ante restaurare]; Savela Aurel, *Croquiuri*, Buc., 1918; Iorga — Balș, *Histoire*, p. 39—41; Ghika — Budești N., *Arhitectura bisericii domnești din Curtea de Argeș* (BCMI, X — XVI, 1917—1923, p. 120) [despre influența asupra zidirii m-rii S.]; Ursăcescu V., *Vechile noastre monumente* (B.O.R., LXXI, 1923—1924, p. 625); Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 107; Constantinescu-Iași, *Bizantinismul* (CL, LVI, 1924, p. 751—753) și extras, p. 39—41, 99;

Iorga N., *Cîteva indicații asupra m-rii Snagovul*, Vălenii de Munte, 1926, 19 p. + 2 pl.; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 135—139 pl. XI — LII); Bulat T. G., *Personalitatea religioasă a voievodului Neagoe Basarab al IV-lea*, Craiova, <f.a.>;

Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 26—28; Metes, *Zugravi* (indice); Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 21, 75—83, pl. 88—89;

Gheorghe I. D., *O nouă enigmă* (B.O.R., XLIX, 1931, p. 620—622) [Neagoe Basarab e ctitorul după pisanie]; Mihăileanu Eufem, *Snagovul* (B.G., II, 1931, p. 318—328) și Buc., 1932, 47 p. (recenzie în A.L.A., X, s. II, 1932, nr. 582, p. 7); Bobulescu C., *O viață trăită, viața de paraclise*, Buc., 1931, p. 110—111 [despre închiderea boierilor la m-reă Snagov]; Popescu M.,

M-reia Snagov (RSTR, XLIX, 1931, nr. 2, p. 10—12) [despre așezarea ei, evenimente istorice, fresce];

Brătulescu V., *M-reia Snagov*, Buc., 1933; Nicolaescu St., *Vechimea m-rii Snagov* („București”, I, 1935, p. 108—112) [din timpul lui Mircea cel Bătrîn]; Rosetti D., *Săpăturile arheologice de la Snagov*, I, Buc., 1935, 52 p. (și în R.I.R., 1933, p. 217—226); Brătulescu, *Ilfov*, p. 20—25 [pisanie, inscripții, istoric]; Popescu — Lumină, *București*, p. 318—319; Popescu — Lumină, *Cine a făcut m-reia Snagov* („Universul”, 3 oct. 1938); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 94—100; Idem, *Ghidul*, p. 358—369; Panaitescu P. P., *Mircea cel Bătrîn*, p. 160; Ștefănescu N., *M-reia Snagov*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1940; Dumitriu G., *Pe urmele unor săpături* („Amvonul”, XXI, 1942, nr. 4—6, p. 9—14); ACMI, 1942, p. 45, 56; 1943, p. 30, 41, 69, 72, 78—79 [restaurare];

Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, Buc., 1944, 221 p. + 11 pl. [istoric foarte documentat al m-rii; despre activitatea lui Antim Ivireanu, egumenii m-rii, multe știri despre averea m-rii, inscripții și pietre de mormânt, bibliografie]; Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. V-a, p. 490—491 și vol. II — III (indice);

Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 18, pl. VI); Ștefănescu I. D., *Le monastère de Snagov*, Buc., 1945 (din R.I.R., 1944, f. III, p. 297—306, unde are titlul: *Le monastère de Snagov. Le decor peint de l'église*); Idem, *Arta balcanică și arta religioasă a țărilor române* (R.I.R., 1943, p. III, p. 15); Popescu, *Învelișurile*, p. 77, 78 și 69);

Brătulescu V., *M-reia Snagov* (B.O.R., LXXII, 1954, nr. 2—3, p. 258—282); B.O.R., 1959, p. 693 [C.C. Giurescu despre vechimea m-rii]; *Istoria bisericii române*, I, p. 209, 271 [vechimea m-rii]; *Artă feudală*, p. 44, 50, 61, 79, 88, 89, 97, 99, 106; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 300—306 [despre bis. făcută de Neagoe Basarab pe locul celei a lui Vlad Tepeș];

Ionescu G., *Tipografia de la m-reia Snagov* („Albina”, XI, 1907—1908, p. 60—67); vezi și bibliografia privind activitatea lui Antim Ivireanu la N. Șerbănescu, *op. cit.*;

Ionescu Teofil, protos., *Arhimandritul Ioasafat Snagoveanul* („Vestitorul”, — Paris, III, 1942, nr. 1—2, p. 4—17);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 126, 159; Cegăneanu Sp., *Obiecte bisericești*, p. 35—39, 63—65; Nicolaescu Stoica, *M-reia Snagov și ușa de stejar cu sculpturi de sfinți a bisericii Buna — vestire, ctitoria lui Vladislav voievod, 1453* („București”, II, 1936, nr. 1—2, p. 118—128); Tafrali O., *Sculptura în lemn românească. Uși împărătești* (A.S.A., fasc. XI — XII, 1936, p. 6—9); Iorga N., *Les arts mineurs*, II, 1936, p. 9; Numeroase fotografii ale ușii la: N. Iorga, *Art et littérature des Roumains*, Paris, 1929, pl. LXIV; B.G., I, 1930, nr. 3, pl. III, la p. 144—145; Iorga N., *Vechea artă religioasă la români*, Vălenii de Munte, 1934, pl. XXX; A.T.G., caietul 4—5, 1938, p. 75 etc.; Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87) [panaghiar sec. XV]; Șerbănescu N., *Panaghiarul de la Snagov* (B.O.R., 1962, nr. 5—6, p. 543—576); Giurescu Dinu, *Maîtres orfèvres de Kiprovac en Valachie au XVII-e siècle* („Revue des études sud-est européennes”, t. II, 1964, nr. 3—4, p. 467—510) [descriere chivot];

Mémoire sur les couvents roumains, p. 75—82 [doc. 1639] și p. 89—95 [doc. 1628, închinare la Pantocrator]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71 și 77—82 și Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [aceleași doc.]; *Archives diplomatiques Partie I. Documents sur la question des monastères grecs dans les Principautés — Unies*, p. 234—236 [doc. din 1628, închinare la Pantocrator]; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici*

și mănăstiri din țară și străinătate (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1115—1116) [doc. din 1697 despre starea de „slăbiciune” a m-rii];

Metzulescu Stelian, *Apoteza în fresca românească* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 334—336) [despre portretul lui Neagoe Basarab]; *Inscripții București*, p. 299 [anaforiță c. 1500], p. 572—573 [chivot, 1673—1674], p. 665 [pana-ghiar, 1490—1491], passim; pentru ușa din 1452—1453 vezi p. 772—774 [și bibliografie]; vezi și indice; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 60, 125—126, II, p. 68; Enăscescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 125—126;

Șerbănescu N., *Școala de la m-rea Snagov în secolul al XIX-lea* („Rev. g-lă a învățămîntului”, XXXI, 1943, nr. 1—3, p. 64—68) [în anexă 7 doc., 1811—1857]; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 26 [despre originea bulgară a numelui Snagov].

SOCET — Dimbovița (bis. Adormirea, sec. XVIII, reclădită 1894—1895).

Bauer, p. 160 [bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 58; Anuar 1909, p. 53—54; A. Rom., 1858 mart. 1 și supl 5 mart. [arendarea moșiei Socetu Greceanului].

SOCETU (Buzoiasca) — Ialomița.

Romniceanu Ioan M., *Carte de hotărnicie pentru moșia Socetu sau Buzoiasca din județul Ialomița, plasa Ialomița, proprietatea d-lui Simeon S. Cojescu*, Buc., 1890, 20 p. [se reproduc și doc. din sec. XIX].

SOCETU jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1836—1837, reparată 1865, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 125—126.

SOCOLEȘTI, vezi Tălăpanu.

SOCOTENI, com. Slăvuța, jud. Dolj (M bis. de lemn Intrarea în biserică, 1684 — este una din cele mai vechi bis. de lemn ce ni s-a păstrat în Țara Românească — reparată și zugrăvită 1857, reparată 1927; bis. Adormirea-Slăvuța din cimitir, 1813, construită de medelnicerul C-tin Zătreanu și postelnicul Ioan Piciu, reparată 1887; și o cruce veche existentă la 1871 ⁹⁶).

Referendaru G., *Biserica de lemn din satul Socoteni, parohia Slăvuța, jud. Doljiu* (BCMI, XIX, 1926, p. 23—27) [descriere, planuri, desene]; Vincenz I., *Din trecutul Craiovei* (A.O., V, 1926, p. 185—186); Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 296; Popescu, *Învelisurile*, p. 28, 77; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 54; „Oltul”, 1857, p. 116 și 212 [moșia de arendat; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1623].

SOCU — Gorj (cruce din 1828 lângă o fîntînă).

Documente, sec. XVII, vol. IV, p. 11 [satul amintit la 1621]; A.O., 1938, p. 312—325, 336 [doc. diverse].

SOHATU, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, sec. XVIII; apoi bis. de zid Schimbarea la Față, 1848).

B.O.R., 1875—1876, p. 319 [mențiune 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 279; Popescu N., *Catagrafia*, p. 78—79 [bis. veche de lemn]; Anuar 1909, p. 84.

SOHODOL, com. Baia de Fier, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Îngeri, construită de Zisu Rîmniceanu și C-tin Bădicescu, 1809; la 1941 în ruină, reparată la 1957; pictura nouă).

„Renașterea”, 1944, p. 209 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 170—171 și 181; AMO, 1941, p. 408 [bis. Sf. Voievozi, 1901]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 408; *Documente agrare*, p. 819—821 [doc. din 1794; sat al m-rii Horezu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1560—1567>]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

SOMOR, vezi Vîlcomu.

SOPOTU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, ante 1845).

Documente, sec. XVI, vol. V, p. 403 [satul amintit la 1589, cînd era al lui Nica al doilea postelnic, rămas de la boierii Craiovești]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 73 [doc.]; A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; *Carte de hotărnicie a moșiei Sopotu din districtul Doljiu, plasa Dumbrava, proprietate a d-lui Sava Șomanescu*, 1888 [se invocă și hotarnice mai vechi].

SCHITUL SOPOT, vezi Slatina.

SORENI, com. Celaru, jud. Dolj (fost Romanăți) (la 1840, bis. Sf. Nicolae, 1834 și bis. de lemn Maica Precista, 1810, reclădită 1854—1855).

Bauer, p. 199 [bis. sec. XVII]; „Renașterea”, 1944, p. 90; Anuar 1909, p. 216 [bis. Sf. Nicolae, ruină]; AER, 1921—1925, p. 558; *Monografia jud. Romanăți*, p. 405—406; AMO, 1941, p. 563.

SPAHII — ȘIPOTU — Gorj (bis. Sf. Dumitru, 1848, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 184.

SPANȚOV, jud. Ilfov (bis. de lemn Toți Sfinții, la începutul sec. XIX ⁹⁷, apoi bis. de zid Sf. Nicolae, 1867—1868).

Bauer, p. 155 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 75; Anuar 1909, p. 84; *Dict. Rom.*, V, p. 454 [ruine de palat?]; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 135—136 [despre sat]; *Documente agrare*, p. 437—438 [sat al m-rii Mihai Vodă]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500); *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1482, cînd era în parte al m-rii Snagov]; *Indice cronologic nr. 16, 20* [doc.].

SPĂTARU, vezi Vaideei — Olt.

SPERIEȚENI — Dimbovița (bis. Sf. Paraschiva, 1838, dărîmată și rezidită 1879 și 1903).

Abramescu V., *Biserici de pe valea riului Suța*, p. 41; *Documente agrare*, p. 638—639 [satul Speriat].

SPINENI — Gorj (dispărut).

Bulat, *Contribuțiuni documentare*, p. 113—114 [doc. 1617]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. XVII.

SPINENI, înglobat în orașul Balș (bis. sec. XVIII).

Bauer, p. 208 [bis. sec. XVIII]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 181 [catagr. 1831]; *Documente*, sec. XVII, vol. IV, p. 75 [satul amintit la 1622].

SPINENI, vezi Bălești și Pîrîieni.

SPINENII DE SUS, jud. Olt (bis. din 1811, reclădită? 1884).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87 [două bis. de lemn: Sf. Nicolae — S. de Sus și Sf. Voievozi — S. de Jos]; Anuar 1909, p. 303—304.

SPINEȘTI, com. Videle, jud. Teleorman (bis. de lemn Sf. Teodor Tiron, sec. XVIII, renovată 1831—1848 și 1860).

Anuar 1909, p. 139; *În amintirea lui I. Bianu*, Buc., 1916, p. 45—46; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 78) [însemnări, istoric].

SPINUL — Argeș (bis. de lemn Sf. Nicolae, construită de M. Bălan, 1809—1811, refăcută 1882).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13; Anuar 1909, p. 286; *Documente indice sec. XVI și XVII* [satul amintit de la 1547, cu numele Spinul din Loviște]. M-REA SPIRIDON (sec. XVII) ⁹⁸.

SPIRIDONEȘTI, vezi Puțuri.

SPÎRLeni, com. Gușoieni, Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi 1700, preînaltă 1805, construită de zid 1814).

Popescu, *Biserici*, p. 19—20; AMO, 1941, p. 769.

SCHITUL SPORĂȘTI (Intrarea în biserică, Seuca, sec. XVI, refăcut de călugărul Antonie și egumenul Ioan de la Tismana, ante 1640, dărmătat în sec. XIX; fost metoh al m-rii Tismana), în hotarul Seucăi, cum. Peștișani, jud. Gorj. Vezi și schitul Ploștina Drăgoeștilor, probabil același (au aceeași ctitori: popa Ioan și călugărul Vasile).

Ștefulescu Al., *M-reă Tismana*, ed. III-a, p. 161—162 [istoric; crede că e schitul Ploștina Drăgoeștilor]; Donat, *Fundațiile*, p. 72; Crețeanu R., *Schituri oltene necunoscute* (M.O., 1963, nr. 1—2, p. 52 și 55) [despre confundarea acestuia cu schitul Hobița — Ploștina Drăgoești; arată că se păstrează resturi].

SPURCAȚI, vezi Găneasa.

STANCA — Brăila (bis. Sf. Nicolae, de nule, c. 1820, reclădită de zid 1846—1848 sau 1837—1840?).

Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 252; Anuar 1909, p. 456.

SCHITUL STANCA (sec. XIX).

Dict. Rom., V, p. 457.

STÂNCEȘTI — Buzău (bis. sec. XVII⁹⁹).

Documente agrare, p. 233 [doc. 1710, moșie a episcopiei Buzău]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1550]; *Indice cronologic nr. 3*, 20 [multe doc. despre sat].

STÂNCEȘTI, com. Drăgoești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1720, construită de banul C-tin Brîncoveanu?, reparată 1915).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 297—298 [catagr. 1840]; AMO, 1941, p. 377; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 410—411; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 602 [doc. 1658]; Mano, *Doc. fam. Mano*, p. 24—25 [doc. 1658].

STÂNCEȘTI, com. Stîngăceaua, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1760, arsă și reclădită din materialul vechi la 1836, ruinată și închisă 1927, reparată 1934).

Anuar 1909, p. 416; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 417—419 și 427) [istoric, inscripții, foto]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 489—490 [despre sat].

STÂNCEȘTI, com. Tîrșoru Vechi, jud. Prahova (bis. Sf. Apostoli, începutul sec. XVI?, refăcută 1846 de Ioan Arion clucerul).

Bauer, p. 134 [bis. de lemn]; Iorga N., *Inscripții de la bis. din Stăncești — Prahova* (AARPAD), XLVII, 1926—1927, p. 33—34; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 51; R.V., 7 sept. 1914, p. 2 [despre temelile unei bis. vechi și ruine de case boerești]; Oprescu A., *Hîrtii referitoare la moșia Stăncești — Prahova* (R.I., 1924, p. 294—297) [1636—1754]; A. Rom., 16 sept. 1859 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

STÂNCEȘTI, vezi Pitești.

STÂNCULEȘTI, vezi Dozești și Giulești.

M M-REA STÂNEȘTI (Adormirea, construită de Giura logofătul și Mogoș banul, rude cu familia Buzescu, 1536¹⁰⁰; păstrează fresca originală; refăcută și completată cu chilio de Buzești la sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII¹⁰¹; pridvorul de la sfîrșitul sec. XVI; fost metoh al patriarhiei de Alexandria¹⁰²), acum bis. satului Lungești — Vilcea. Vezi și m-reă Căluu.

Documente, indice, XIII — XVII; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 203—204 [despre asemănarea cu m-reă Căluu]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 922; *Eclaircissements sur la Question des monasteres grecs situés dans les Principautés Danubiennes*, 1857, p. 46—50 [doc. din 1692]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.]; Hurmuzaki, XIV/2, p. 838 [doc. 1718, m-reă se pustiise]; Iorga, *Inscripții*,

I, p. 168—169; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 217; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 173; Popescu, *Biserici* p. 18; „Arhivu pentru filologie și istorie,” 1868, nr. 20, p. 308—316 [T. Cipariu despre epitrahil și doc. din 1692]; Odobescu Al., *Stănești* (C.T., 1873, p. 206—208); Odobescu, *Antichitățile*, p. 51, 130; C.A., 1875, p. 85—86; Musceleanu Gr. *Monumentele străbunilor*, p. 85—86 [mormintul lui Stroe Buzescu]; Ghenadie, *Vizițe canonice*, p. 231 [descriere portrete]; *Monumente naționale*, II, p. 202—203 [descriere, istoric]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 259; AER, 1900, p. 39—40; Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiului*, Tg. Jiu, 1906, p. 60—61, 73—75 [istoric, inscripții, despre ctitori]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 295—297 [descriere, foto]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 291 [inscripție]; Balș G., *Influence serbe*; Răuțu, *Monografia*, p. 109—110, 119—120; Drăghiceanu V., *Lămuriri asupra Buzestilor* (BCMI, IV, 1911, p. 121);

Traianescu I., *Schitul Stănești* (BCMI, IV, 1911, p. 13—23) [istoric, descriere]; Năsturel P. V., *Schitul Stănești* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 96—101) [foto, inscripții, pietre de mormânt]; AARMSI, s. III, t. VI, 1927; p. 258—259; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 23—24, pl. XXXIV—XL); Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 118—120) [inscripții, descriere sumară, foto]; A.O., 1936, p. 328—329; Donat, *Fundațiile*, p. 73—74; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 105; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 25, pl. VIII); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 87—107, pl. C, 33—48; Meteș, *Zugravi* (indice); Ștefănescu I. D., *Les portraits des donateurs de l'église de Stănești en Valachie*, Paris, 1931, 20 p + 2 pl.; Ștefănescu I. D., *Pictura bizantină în țările românești. Originalitatea decorurilor din Oltenia* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 291—301); Brătulescu V., *Zugravi de biserici în Oltenia în veacul al XVI-lea* (M.O., XV, 1963, nr. 3—4, p. 197—199) [despre Eratudi? zoğrafos];

AMO, 1941, p. 731; ACMI, 1943, p. 36 [restaurarea picturii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 19; *Arta feudală*, p. 77, 94, 96, 107; M.M., I, 1958, p. 180 [despre asemănarea cu Dobrușa]; Popescu Dumitru, *Bis. Stănești — Vîlcii*, teză de licență, Buc., 1943; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 375; SCIV, 1961, nr. 1, p. 143 [despre săpăturile arheologice efectuate];

Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1111—1112 [doc. 1692 de închinare la patriarhia Alexandriei care a mai fost publicat]; *Inscripții București*, p. 731 [vâl de tîmplă]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143, 264—265; Pleșia Dan, *Contribuții la istoricul m-rii Stănești (Vîlcea) și al ctitorilor ei* (M.O., 1965, nr. 5—6, p. 407—417) [despre ctitorii din secolul al XVI-lea și legăturile lor de familie]; C.L., 1934, p. 671—672 [Al. Odobescu despre m-re, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, ed. V. Cîndea, p. 399;

Andreescu Ștefan, *Portrete laice necunoscute din veacul al XV-lea („Amfiteatru”, II, 1967, august, p. 331) [despre portretele de la m-rea Stănești]; Idem, *Identificarea portretelor din naosul bisericii la Stănești — Vîlcea* (M.O., 1968, nr. 1—2, p. 77—80 + planșe) [ale lui Tudor logofăt din Drăgoești și al soției sale];*

Brun Jules, *L'art religieuse*, p. 24; Tocilescu Gr., *Inscripțiunea de pe patrafirul de la Stănești* (C.T., 1876, p. 348—354); BCMI, XXX, 1937, p. 189 [inscripție patrafir, 1605—1606]; Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87) [vâl de tîmplă]; Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.* (M.B., VII, 1957, p. 199).

STĂNEȘTI, jud. Argeș (cruce din 1781, acum la Muzeul Satului și bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX). Vezi și următorul

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 29; AEA, 1929, p. 111; *Inscripții București*, p. 791 [inscripție]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1502]; Anuar 1909, p. 289 [bis. în ruină].

STĂNEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) (6 cruci vechi, din care două M și M bis. Sf. Treime, 1831, construită de Marian, fiul lui Toader, reparată 1879). Vezi și Slănic și Pîrîiești.

Bauer, p. 176 [bis. sec. XVIII]; B.C.I., IX, 1930, p. 114; Anuar 1909, p. 94—95; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLV, LXXXII; *Indice cronologic*, nr. 9 [doc.]; *Documente agrare* p. 744 [doc. 1786, sat de „ungureni” al m-rii C. Lung].

STĂNEȘTI — Dîmbovița [bis. de lemn Adormirea, ante 1810, apoi bis. Sf. Voievozi, 1853—1854]¹⁰³.

Bauer, p. 158 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 58; Anuar 1909, p. 54; A. Rom., 18 dec. 1857 [arenda moșiei].

STĂNEȘTI — Dolj (han, mijlocul sec. XIX).

V. Rom., 1851, p. 76.

STĂNEȘTI, jud. Gorj (M bis. Sf. Mihail și Gavriil, construită de Constantin Obedeianu comisar imperial, 1731—1732, reparată și zugrăvită 1824; și fosta casă Buzescu). Vezi și Călești și Cernădia.

Bolliac C., *Excursiune arheologică din anul 1869*, Buc., 1869, p. 63—64 [despre ruinele casei Buzescu]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 186—194 [biserica], 289—293 [locul Polata, casa Buzeștilor]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. XXVI—XXIX [despre fam. Buzescu] și XI, p. 231 [doc. 1824 despre repararea bisericii]; Anuar 1909, p. 184; Obedeianu C. V., *Fundațiile Obedenilor* (A.O., III, 1924, p. 12); AMO, 1941, p. 408; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 67); *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1612];

Ștefulescu Al., *Biserica din Stănești* („Jiul”, I, 1894, nr. 7, p. 5—9) [din 1732; și trei planșe, desen biserică, inscripții, despre ctitori]; Idem, *Documente slav-române* (indice).

STĂNEȘTI — CHIRCULEȘTI, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1839—1840, reparată 1904)¹⁰⁴.

Anuar 1909, p. 138; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 235 [doc. 1784, Stănești].

STĂNEȘTI — Prahova (bis. ante 1834)¹⁰⁵.

Documente, indice sec. XVII [sat dispărut]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

STĂNEȘTI — Vîlcea (temeliile unei biserici din secolul al XVI-lea descoperite la capătul de est al satului, pe malul stîng al pîrîului Mamul; M bis. de lemn Sf. Îngeri, începutul sec. XIX).

Dicț. Rom., V, p. 461 [despre ruinele unei biserici]; Barnea I., *Monumente de artă creștină descoperite pe teritoriul R.P.R.* (S.T., XVII, 1965, nr. 3—4, p. 176—180) [descriere și plan temelia bisericii, fragment de piatră funerară și despre o fîntînă făcută de Stroe Buzescu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1575—1576].

STĂNEȘTI — PLEȘA — Vîlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, 1600? refăcută 1894: Sf. Nicolae — mah. Valea Lungă, 1817 și Sf. Nicolae — mah. Cuchiulești, 1827, refăcută 1908).

Popescu, *Biserici*, p. 100; A.O., 1942, p. 144 [cat. 1834]; Anuar 1909, p. 230 [bis. nouă și două bis. de lemn]; AMO, 1941, p. 769.

STĂNEȘTI — Vlașca (bis. ante 1832)¹⁰⁶.

A.G.R., 13 oct. 1864 [arenda moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1570].

STĂNEȘTI, vezi Lungești.

STĂNILA, com. Mlăjet, jud. Buzău (bis. Sf. Treime, sau Cob. Duhului Sfânt, zugrăvită 1852, reparată 1925).

Anuar 1909, p. 250; Săndulescu-Verna, *Bis. din Stănila* (G. Ad., Buzău, 31 martie 1929) [însemnări, sec. XIX]; „Îngerul”, 1937, p. 554; *Documente*, indice sec. XVI [sat dispărut — Buzău] și XVII [sat existent în r. Cislău]. SCHITUL STĂNISLĂVEȘTI — Vlașca (a două jumătate a sec. XVII; fost metoh al m-rii Trîvălea) ¹⁰⁷.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 69 [bis. de zid Toți Sfinții — S. — Argeș, fost Vlașca]; AEA, 1929, p. 64 [bis. din 1887]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 211. STĂNISLĂVEȘTI, vezi Ursoaia.

SCHITUL STĂNIȘOARA, vezi Stînișoara.

STANOMIREȘTI (Călăreți) — Ilfov ¹⁰⁸.

A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 16* [doc.]. STANOMIREȘTI — Vilcea.

A.O., 1937, p. 374—376 [doc. 1641].

STĂNULEASA — Olt (bis. Sf. Dumitru, 1831—1832).

Anuar 1909, p. 303.

STAR CHIOJD, jud. Prahova (schitul Chiojdenilor, sfîrșitul sec. XVII ¹⁰⁹; două bis. de lemn: Cuv. Paraschiva — biserica mică, 1780, reparată 1850 și Sf. Nicolae — bis. boierească, sec. XVIII, reparată 1870, 1895, ambele M; crucea lui Călin din Chiojdul de Bîsca sec. XVII ¹¹⁰, dispărută și alte trei cruci de piatră: din 1780; în apropierea bis. Cuv. Paraschiva, din 1708—1709, lângă zidul de incintă al bis. Sf. Nicolae și alta din 1797.) Vezi și Chiojdeanca.

Nicolaescu D., *Hrisovul Chioajdelor din 1562* („Îngerul”, IV, 1932, p. 25—27); Idem, *Clerici din documentele Chioajdelor* (*ibidem*, IV, 1932, nr. 9 p. 18—21, nr. 12, p. 26—27; V, 1933, nr. 1, p. 10—11, nr. 3—4, p. 33—35, nr. 6—7, p. 36—37) [și despre m-rea Chiojdul de Bîsca]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 83—86 [[documente, înscrispții și însemnări, bis. Sf. Paraschiva]; Drăghiceanu V., *Înscrispții* (BCMI, 1931, p. 92—93); Iorga N., *Bis. din Stari Chiojd* (BCMI, XXVIII, 1935, p. 48—63) [descriere sumară, foto]; Idem, *Țara românilor*, p. 5—6 și 11 [înscrispții]; Anuar 1909, p. 111—112;

Giurescu C. C., *Vechimea satelor Starchiojd și Chiojdul de Bîsca din fostul județ al Săcuienilor* (R.I.R., 1934, p. 283—285); Sereda G. Florin, *Un monument de veche arhitectură românească din Starchiojd* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1065—1072) [bis. de lemn Sf. Nicolae, datată probabil din a doua jumătate a secolului al XVII-lea; descriere, plan, foto]; *Documente*, indice sec. XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1418, într-un rezumat de doc. prin care era întărit moșnenilor];

Rîpeanu C. M., *Însemnări istorice despre cel mai vechi sat din regiune: Star — Chiojdul*, în vol. *Din activitatea muzeelor noastre. Studii, referate, documente*, Ploiești, 1956, p. 33—48 [Despre originea și vechimea satului; cu documente].

ȘTEFEȘTI, vezi Ștefești.

STEICU, com. Cătunele, jud. Mehedinți (cula Steiceanu, dispărută).

Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114); Anuar 1909, p. 203 [bis. nouă].

STEJAR — Gorj. Vezi și Stejerei.

Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Idem, *Crasna*, p. 68—71, 72—78 [doc. 1617, 1626]; vezi și indice; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 500).

STEJARU, vezi Călugăru, Poiana Seciurile, Purceleni, Pribegi.

STEJARU, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Treime, făcută de Safta Brîncoveanu la 1834 — sau adusă de la Răzvad? — reparată la 1888).

STEJEREI — Gorj. Vezi și Stejar.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 137—138 [despre sat]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

STELNICA, com. Maltezi, jud. Ialomița (bis. Sf. Pantelimon, sec. XVIII, reclădită 1858—1860).

Documente agrare, p. 340, 378, 496, 500, 596, 645 [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Colțea]; Bauer, p. 142 [bis. și căpitănie]; B.Of., 1858 sept. 22, p. 299 [reclădire bis.]; A. Rom., 10 iunie 1859 [despre clădirea bisericii]; Anuar 1909, p. 66; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a m-rii Colțea]; Focșăneanu Gabriel, *Carte de hotărnicie a moșiei Stelnica din jud. Ialomița, plasa Bălți, proprietatea Ephoriei Spitalelor Civile din București*, Buc., 1889, 16 p. [se reproduc și rezumate de doc., sec. XVII — XIX]; Cordea G. N., *Carte de hotărnicie pentru moșia statului Stelnica Parțanii Mislii, proprietate a statului din jud. Ialomița, plasa Balta Ialomița, com. Cegani*, 1889 *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1579, existînd în vremea lui Radu Paisie].

M-REA STERE, vezi Valea.

STICLĂRIA — Dimbovița (bis. Adormirea, sec. XVIII).

Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 18.

STIGNIȚA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1821—1822, reparată 1872).

Anuar 1909, p. 203; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 307, 655—657;

Bulat, *Contribuțiuni documentare*, p. 110—111 [doc. 1780].

STÎLPENI, jud. Argeș (două cruci vechi și bis. Adormirea, 1833—1836, reparată 1902).

Anuar 1909, p. 95; Rădulescu-Codin C., *Muscelul*, p. XXXVIII, LXXXI; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 354—355 [doc. 1804]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1605]; *Indice cronologic nr. 10* [doc.].

STÎLPU (Cucuteni), jud. Buzău (bis. de lemn, c. 1689¹¹¹; M bis. de zid Sf. Dumitru și Sf. Împărați, sec. XVIII?, mărită în prima jumătate a sec. XIX, reparată 1896).

Iorga N., *Bis. din Stîlpu — Buzău*, (BCMI, XXVI, 1933, p. 182) [foto și descriere sumară; crede că e din sec. XVII]; Anuar 1909, p. 254; *Indice cronologic nr. 3* [doc.]; Ionașcu I., *Două știri mărunte privind legăturile Țării Românești cu Rusia în epoca lui Brîncoveanu* („Studii și cerc. de istorie medie”, II, nr. 1, 1951, p. 74—75) [publică contractul din 1689]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, artă plastică, 1968, nr. 1, p. 84) [același contract]; Ionașcu I., *Material documentar privitor la istoria seminarului din Buzău, 1836—1936*, Buc., 1937, p. 11 [despre satul Stîlpu = Cucuteni].

STÎNGĂCEAUA, jud. Mehedinți.

A.O., 1939, p. 137—145 [diverse doc., 1649—1651]; p. 461—462 [doc. 1702]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1534, cînd era în parte al lui Vlaicu mare logofăt și al fraților săi]; *Indice cronologic nr. 16, 21* [doc.].

SCHITUL STÎNIȘOARA (Nucet, Sf. Gheorghe, bis. mică construită de Gheorghe mare clucer de arie, fiul lui Anghel cupeț din Pitești, 1747; schitul ars 1788, bis. refăcută 1818—1820, refăcută 1904—1908; chiliile refăcute de lemn de Sava stareț, 1807 și de zid 1850; bis. Sf. Nicolae, 1832, zugrăvită 1836, ctitori fiind ierodiaconul Daniil de la Cozia și Nicolae Nisipeanu, care o acoperă și zugrăvește tinda

(al doilea), bis reparată 1898; cruce de piatră din 1711—1712 lângă altar). jud. Argeș.

Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 148—149, 250—251 [doc. 1813—1814, schitul fiind „sărac desăvârșit” și în munte i se acordă mile de la domnie; și despre cheltuielile făcute cu „dregera” sa]; Bauer, p. 178 [sat fără bis.]; Iorga N., *Contribuțiuni la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, Buc., 1906, p. 27 [despre clădirea bis., 1818¹¹²]; B.O.R., 1921, p. 680 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; „Renașterea”, 1940, p. 978 [doc. 1836, despre zugrăvirea bisericii]; Margot, *O viațorie*, p. 30—31 [descriere, 1859]; C.L., 1934, p. 662—663 [descriere Al. Odobescu, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II. Buc., 1967, p. 392; *Monumente naționale*, II, p. 236 [descriere]; Drăghiceanu V., *M-reă Stănișoara* (BCMI, V, 1912, p. 184) [inscripție, 1747]; Ionescu-Muscel Petre, *Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel*, Buc., 1941, p. 105 [pomelnicul];

B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 32; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 50—51; Ionescu — Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 731—732) [descriere]; A.S.T.R., XIII, 1915, p. 14 [foto]; Marinescu M. D-tru, *Istoricul sfintei m-ri Stănișoara*, 1915, foaie volantă; Stănoiu Damian, *Prin monastiri I. Turnu, II Stănișoara* (B.O.R., 1923, p. 751—756 și 965—966) [pisanie 1908]; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 30—32; Idem, *Dare de seamă*, p. 9 [bis. în ruină]; AEA, 1929, p. 38—39; Brătulescu V., *Bis. din jud. Argeș* (BCMI, 1933, p. 42—43) [inscripție, pomelnic, legendă]; Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei* (*ibidem*, p. 72) [pisanie]; Brătulescu, *Călimănești*, p. 29—31 [pisanie, 1747, foto]; Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 161;

Urișescu Gr., *M-reă Stănișoara*, Buc., 1943, 127 p. [așezare, legende despre întemeiere, istoric, egumeni; 27 doc., 1749—1884, printre care o catagrafie din 1860, listă de cărți vechi și însemnări, pomelnicul, icoane și odoare; despre metohul de la Jiblea]; recenzie lui I. Ionașcu, R.I.R., 1944, p. 427—428; Bălașa D., preot, *O excursie la Stănișoara* („Anuarul Sem. Rm. Vilcea”, 1930, p. 226—229).

STOBORĂȘTI — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1833—1837, în stare „foarte rea” la 1909).^{112 bis}

Bauer, p. 172 [Borești?, de Jos și de Sus, cu bis.]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2; Anuar 1909, p. 126; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1590].

STOELEȘTI, vezi Stoilești.

STOENEȘTI — Argeș. Vezi și următorul.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1556—1557]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 50 [doc. 1621].

STOENEȘTI, jud. Argeș (fost Muscel) [bis. Sf. Nicolae, sec. XVII¹¹³ apoi bis. din 1815; și patru cruci vechi, din care una e M). Vezi și Slobozia Stoenеști.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1579>, când era în parte al lui Staico fost mare logofăt]; *Documente agrare*, p. 278 [doc. 1715, moșie a m-rii Sf. Ioan-Buc.]; *Indice cronologic nr. 2 și 9* [doc. despre sat];

B.C.I., XII, 1933, p. 107—109 [hotărnicie din 1800, amintitnd biserica]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888—889 [cat. 1840]; B.C.I., IX, 1930, p. 116—117 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 87 [bis. Sf. Voievozi, 1815—1819]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXIX—XXX și LXXXII; Rădulescu-Codin C., *De unde își trag numele satele Slobozia, Stoenеști și Cotenești?*, în vol. *Din trecutul nostru, Legende, tradiții și amintiri istorice*, p. 83; Rașcu G.M., *Stoenеști-Muscel cu valea superioară a Dîmboviței. Descriere șic călăuză practică*, Chișinău, 1931, 33, p. + 1 pl.

STOENEȘTI — Dîmbovița (bis. Buna Vestire, construită de Gavril Drugănescu, 1723 ¹¹⁴ reparată 1841)

STOENEȘTI — GORJ

A. Rom., 5 iunie 1857 [arendarea moșiei].

STOENEȘTI-PALANGA, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae, 1838—1839 — Stoenești), Vezi și Palanga.

Anuar 1909, p. 84; Radu I. G., *Bisericile din jurul Flereștilor și Stoeneștilor*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., 1932, ms. 546, f. 68, 71—74 [inscripții, 1838—1845; fostă bis. de lemn]; Pisone B., *Carte de hotărnicie pentru moșia Stoenești — Palanga din districtul Ilfov, plasa Sabaru, proprietate a d-lui Ioan Serachitopolu*, Buc., 1887; A. Rom., 3 iulie, supl. 21 aug. și 18 sept. 1857 [arendarea moșiei S.]; *Documente*, indice sec. XVII localiz. probabilă Stoenești)

STOENEȘTI — Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX) Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86.

STOENEȘTI, jud. Olt (fost Romanți) (la 1845 două bis.: de lemn, Sf. Ingeri și de zid , Sf. Nicolae).

M.O., 1965, nr. 3—4, p. 295—296 [cat. 1845] *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1598; și localiz. probabilă].

STOENEȘTI (Țigănia) — Prahova.

A. Rom., supl. 3 iulie, 31 iulie, 7 aug. 1847 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI [sat dispărut] și XVII [sat existent, amintit de numeroase ori în documente].

STOENEȘTI, jud. Vilcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1759—1760?, construită de popa Matei și locuitori, refăcută 1891 și bis. Cuv. Paraschiva, 1542? sau 1816, refăcută? 1860) Vezi și Bîrlogu.

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1933, p. 136—137 ¹¹⁵; Anuar 1909, p. 230; Popescu, *Biserici*, p. 78—79; AMO, 1941, p. 770; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1557]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat].

STOIANĂ (Stoina) — Gorj (la 1840 bis. de lemn Intrarea în Biserică, 1730) „Renașterea”, 1944, p. 357 [cat. 1840].

STOICĂNEȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Împărați și Sf. Ștefan, construită de șetrarul Constantin și soția sa, Anghelina, 1818—1821 ¹¹⁶ sau 1825, ruinată).

Wertheimer-Ghika, G. *Tattarescu*, p. 190; Voinescu T., G. *Tattarescu*, p. 55, 130—132 [contractul pentru zugrăvirea bis.) Bauer, p. 183 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82; *Dict. Rom.*, V, p. 474 [pisanie]; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 98; Brătulescu Victor, *Inscripții, note și însemnări privind bisericile din comuna Stoicănești, raionul Drăgănești-Olt* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 470—471) [bis. veche, ruinată și bis. nouă din 1888—1889, pictată de G. Tattarescu]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1513]; A. Rom., 22 mai 1857 și urm. [moșia de arendat.]

SCHITUL STOICENI — Argeș (Schimbarea la față, sec. XVIII) ¹¹⁷. Vezi și următorul și Valea lui Alb.

B.O.R., III, 1876—1877, p. 19—20 [însemnare, 1746]; B.O.R., 1921, p. 685 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 passim [sat al m-rii Hurez]; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșiei S. — Argeș]; *Indice cronologic nr. 13, 14* [doc. despre sat].

STOICENI — Argeș sau Vilcea (bis. Sf. Dimitrie, 1700, construită de Ioan arhimandritul, „înfrumusețată” de Dumitrache Teodoridis arendaș, 1826, refăcută 1907—1909). Vezi și precedentul.

Bolliac, *Monastirile Brancovenesci*, p. 176; Bauer, p. 179; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 22; Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vilcea* (BCMI, XXVII,

1934, p. 39) [inscripție, 1862]; B.O.R., 1921, p. 685; Topologeanu P., *Biserici de pe valea Topologului*, p. 55—57; Anuar 1909, p. 289; M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754 [doc. 1711, închinare bis. la m-rea Hurezi — Stoiceni — Vilcea]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [sat dispărut, r. Drăgășani; altul].

STOICENI, vezi Frățila.

STOILEȘTI, jud. Vilcea (M bis. Nașterea Maicii Domnului — Tîmplari, 1828, refăcută 1929 și 1959; M bis. Sf. Nicolae-Stoilești — Popești, 1755, reparată 1878; două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Buna Vestire și Sf. Nicolae).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; Anuar 1909, p. 289; AEA, 1929, p. 111.

STOINIȚA, com. Stoina, jud. Gorj (bis. Sf. Grigore Decapolitul, 1830—1831, reparată 1879).

Anuar 1909, p. 164.

STOINOAIA, com. Creța-Leșile, jud. Ilfov [bis. Adormirea, construită de doctorul Constantin, 1757—1759? ruinată].

Popescu N., *Catagrafia*, p. 45—46 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 81; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 276); Idem, *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 662—663).

STOLNICI, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, ante 1747, refăcută de C-tin Bălăceanu mare stolnic, 1780, reparată 1892 și M casele boierești ale fam. Bălăceanu). Vezi și Izbășești și Vlășcuța.

B.O.R., 1890, p. 721 [mențiune, 1747]; Bauer, p. 171; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 65; V. Rom., 1853, p. 20; Greceanu, *Genealogiile*, I, p. 229; AEA, 1929, p. 94; Anuar 1909, p. 289—290; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1557].

STOLOJANI, com. Cornești, jud. Gorj (schit sec. XVII¹¹⁸; M. bis. de lemn Sf. Voievozi-Cuțui, 1818 și bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Băleni, 1730, închisă la 1909).

Cărăbiș V., *Sate de pe valea Jaleșului* (r. T. Jiu) (M.O., 1965, nr. 5—6, p. 425—433) [despre mersul proprietății pînă la mijlocul sec. XIX]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1587]; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX* („Studii”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167); Smîntînescu Dan, *Cîteva documente gorjene* (A.O., 1934, p. 126) [hotărnicie, 1767]; „Oltul”, 1857, p. 204 [moșia cu han de arendat];

Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; B.S.G.R., XXVIII, 1907, nr. 1, p. 140; Bărcăcilă Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, XX, 1927, p. 46—47) [despre vechea bis. de zid din sec. XVIII; însemnări de pe cărți]; R.I.R., 1937, p. 194; A.O., 1937, p. 446; AMO, 1941, p. 409; Anuar 1909, p. 184 [și bis. de lemn Adormirea, 1832]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640 [istoric, bis. de lemn]; Cărăbiș V., *Biserici de pe Valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 363—367) [istoric, însemnări, descriere].

STRĂCHINEȘTI, com. Sinești, jud. Vilcea (M bis. Intrarea în biserică, 1737 și bis. de lemn Sf. Dimitrie-mah Urzica).

Popescu, *Biserici*, p. 109; *Dict. Rom.*, I, p. 271 și V, p. 477 [schitul S., în ruină].

STRĂULEȘTI — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

M M-REA STREHAIA, jud. Mehedinți (Sf. Treime, clădiri construite de boierii Craiovești la sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI, bis. construită de Matei Basarab la 1645¹¹⁹; pridvorul adăugat la 1693 de C. Brîncoveanu; zugrăvită la 1826 cu cheltuiala lui Axentie,

egumenul m-rii Bistrița, care învește biserica, construiește „de iznoavă” grajd și cuhnii, repară casele și chiliile care erau „cu totul dărăpănate”, înalță zidul de incintă din sec. XVII — care se păstrează — repară cișmeaua și face un foișor la aceasta la 1835; case domnești construite în sec. XVI, reparate 1835; acum ruinate; se păstrează urme ale vechilor chili, dezgropate în săpături)

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1589, când era al lui Nica al doilea postelnic, căruia îi rămăsese de la boierii Craiovești]; A.O., 1939, p. 140—143 [satul Strehaia dăruit m-rii, 1650], p. 455—463 [la fel, 1654] passim; 1942, p. 208—209 [doc. 1716, m-rea era săracă] passim [multe doc. referitoare la diverse pricini ale m-rii]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 51—52 [numire egumen, 1754]; *Documente agrare* (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [222 doc., 1514—1859]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 186—187 [descriere]; vezi și Bodin D., *M-rea domnească de la Strehaia după Paul de Alep* („Secolul”, I, 1931, nr. 13, p. 7) [cu două foto]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 919—920; Hurmuzaki, IX, p. 633 [descrierea lui Schwanz, clădiri de la Mihai Viteazul]; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriace* (BCMI, 1926, p. 105—106) [planul și perspectiva m-rii]; Vasilescu, *Descrierea* (A.O., 1928, p. 268—272, 284); Giurescu C., *Material* (indice); Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 79—82, 92—93 [doc. 1819, m-rea, căzută în dărăpănare, avea nevoie de reparații]; VIII, p. 372; X A, p. 15, 344—345; XII, p. 79—81 [m-rea dărăpănată]; 92—93;

Șerbănescu N., *Documente despre episcopia Strehaei* (M.O., VI, 1954, nr. 11—12, p. 683—688); Nicolaescu-Plopșor, *Documentele de închinare a m-rii Strehaia la Orfanotrofon* („Oltenia, I, 1940, p. 66—78)¹²⁰ [din 1798]; B.G.O., 1843, p. 139—140 [m-rea scoasă de la „casele făcătoare de bine”]; B.G.O., 1837, p. 218, 1840, p. 311 [averea m-rii]; *Documente privind răscoala din 1821* (indice); Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 210—211; Tunusli, p. 176; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 358; Bauer, p. 219 și A.O., III, 1924, p. 504; Fotino, III, p. 181; A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412; 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arenda moșiilor m-rii];

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 460—461 [descriere, pisanie]; *Tîrgul Străhaia*, 1882, 15 p. *Monumente naționale*, II, p. 189—190; A.A., 1890, p. 29 [date sumare despre m-re]; *Episcopia Rîmnic*, p. CII, CIII, CIV passim; B.O.R., 1889; p. 285; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 119—121 [istoric, inscripții, descriere]; *Dicț. Rom.*, V, p. 478 [legenda m-rii și explicația orientării spre sud a altarului]; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 345—346 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 165—166; AER, 1900, p. 39; L.A.R., 1903, p. 693 [desen tabloul ctitorilor]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 139, 141, 255—256.

Bianu I., *Episcopia Strehaiei*, Buc., 1904; Lapedatu Al., *Episcopia Strehaiei și tradiția scaunului bănesc de acolo*, Buc., 1909; Anuar 1909, p. 203—204; Năsturel P.V., *M-rea Strehaia* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 96—101) [istoric, foto, plan, pisanie, descriere portrete ctitori]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 40; Georgescu I.B., *Mănăstiri oltenesti. Strehaia* („Năzuința,” II, 1924, nr. 6—7 p. 1—13) și A.O., VI, 1927, p. 20—31 [inscripții, descriere, foto]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 31; Meteș, *Zugravi* (indice);

Pocitan Veniamin, *Episcopia Strehaiei* (B.O.R., XLVIII, 1930, p. 644—666); (recenzia negativă a lui D. Bodin în R.I.R., 1931, p. 186—187); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 44—45, pl. LVII—LXV); Bodin D., *Episcopia Strehaiei* („Datina” X, 1932, nr. 7—12, p. 139—152 și etras) [istoricul „acestei episcopii trecătoare”, 1673—1688]; (recenzia lui C. Grecescu, R.I.R., 1933, p. 117); Popescu M., *M-rea Strehaia* (R.S.T.R., LII, 1933, nr. 2, p. 61—

62) [istoric, de la Mihai Viteazul]; (recenzia negativă a lui D. P. Bogdan, în R.I.R., 1934, p. 403); Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 107—109) [inscripții, descriere arhitectură și portrete ctitori]; Donat I., *Fundațiile*, p. 75 și A.O., 1937, p. 449; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 146; AMO, 1941, p. 436—437 [istoric, pisanie]; Popescu, *Învelișurile*, p. 63, 88;

Arta feudală, p. 79, 201, 203; Șerbănescu N., *Despre episcopia Strehaiei* (M.O., VI, 1954, nr. 9—10, p. 488—510) [istoric, durată 1673—1679; despre episcopul Daniil; cu bibliografie bogată]; Idem, *Noi mărturii despre episcopia Strehaiei și episcopul ei Daniil* (M.O., XIII, 1961, nr. 1—4, p. 71—79) [2 doc., 1674—1678]; Năsturel P.S., *Știri istorice noi despre două monumente vechi*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 26—33 [explică cauza îndreptării spre miazăzi a altarului bisericii m-rii Strehaia]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 43—47; Cernăianu P., *M-reă și episcopia Strehaia*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1931; Strempele, *Copiști de manuscrise*, p. 50—51;

Hrisovul de închinare al m-rii Strehaia la Orfanotropion (M.P., VII, 1896, nr. 6—7, p. 12—15 și nr. 10, p. 6); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 125, 288, 383—384, II, p. 67; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 80—82; Ștefănescu Șt., *Bănia în Țara Românească*, Buc., 1965, p. 68—70 [despre vechimea episcopiei de Strehaia]; Vezi și jurnalul săpăturilor arheologice din 1963—1964 în Arhiva Dir. Mon. istorice.

SCHITUL STEHAREȚ, vezi Slatina.

STREJEȘTI, jud. Olt (fost Vilcea) (bis. Sf. Treime-S. de Jos, construită de C-tin Buzescu și familia sa, 1733¹²¹, surpat turlile de cutremur la 1802, preînaltă de Mihalache Darvăr la 1804, reparată 1940; păstrează fresca originală; bis. Sf. Voievozi-S. de Sus, construită de căminarul C-tin Buzescu, 1831 — pisanic în versuri — sau la 1818?, bis. reparată 1899; casele familiei Buzescu, sfârșitul sec. XVI — începutul sec. XVII; toate trei M). Vezi și Runcu.

Documente, XVII, vol. I, p. 419 [act domnesc scris la Strejești]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 321 și urm. [doc. 1743 despre „temeiul” familiei Buzescu]; Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 173; Bălășel, *Inscripții, însemnări* (M.C., I, 1913, nr. 4, p. 61—63); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DCVI) [pisanie, 1733]; Popescu, *Biserici*, p. 13—14 [catagr. 1840]; Margot, *O viațorie*, p. 44 [la 1859];

Odobescu Al., *Antichitățile*, p. 30, 35, 176—177; Ghenadie, *Vizite cano-nice*, p. 231—232 [inscripții, descriere]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 297 [descriere]; Anuar 1909, p. 216; BCMI, IV, 1911, p. 18 și 1912, p. 184; Năsturel P.V., *Bis. din Strejești de Jos-Romanați* (R.I.A.F., XII, 1911, p. 320—329) [descriere, pisanie, foto]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVIII, p. XXVI—XLIX [despre fam. Buzescu]; Drăghiceanu V., *Lămuriri asupra Buzeștilor* (BCMI, IV, 1911, p. 119—124); *Monografia jud. Romanați*, p. 444—445; AER, 1921—1925, p. 559; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, XXIV, 1931, p. 116—118) [bis. din S. de Jos și S. de Sus, inscripții, descriere, foto]; Buzescu G.S., *Reconstituiri istorice privind neamul Buzeștilor din veacul XV până în veacul XVIII, după documente, note, acte asupra acestui neam*, Sibiu, 1933—1936;

Ștefănescu I. D., *Peintures murales*, p. 72 [S. de Sus]; Rîmnicianu Maria, *Fresca și temeliile vechi descoperite la Strejești de Jos*, Buc., 1939, 19 p. (din A.T.G., 1939); A.M.O., 1941, p. 654—656; ACMI, 1943, p. 64 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile*, p. 42; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [cat. 1845]; A. Rom., 23 sept. 1857 42; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 292 [cat. 1845]; A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei S. — Romanați]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII

[satul amintit de la 1576, fiind al Buzeștilor]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.] M M-REA STRÎMBA (Strîmbele, Sf. Treime și Coborîrea Sf. Duh, construită de Stoica mare logofăt din Strîmba la sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII¹²², arsă la 1724, bis. zugrăvită, 1793 de C-tin Rioșeanu mare armaș, reparată 1927; clădirile în ruină la 1906; fostă metoh al ep. Rîmnice), com. Gîrbova, satul Strîmba-Jiu, jud. Gorj.

Documente, indice, veac. XVII; Oprescu A., *Hrisov de la Leon Vodă pentru o întărire de ctitor la m-rea Strîmba* (A.O., IV, 1925, p. 464—466) [din 1630]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 469 [doc. 1634 despre acoperirea m-rii]; și VIII, p. LXIV—LXV [despre ctitor]; Ghibănescu G., *Surete*, VI, p. 104—106, 127—129, 153 passim [doc. sec. XVII—XVIII]; Giurescu C., *Material* (indice); Popescu-Cilieni, *O catagrafie a ep. Rîmnicului* (R.I.B., 1943, nr. 1, p. 131—134); Tunusli, p. 176; Bauer, p. 215 și A.O., III, 1924, p. 417; Fotino, III, p. 175; *Documente agrare* (indice);

Monumente naționale, II, p. 186—187; AER, 1900, p. 39; *Episcopia Rîmnice*, p. CIV, 347—350; Ștefulescu Al., *Cum se scriu dicționarele geografice ale județelor* (S.S., I, 1898, nr. 6, p. 187—190); Ștefulescu Al. *M-rea Strîmba* (A. Pop. III, 1901, nr. 1, p. 20—28) [pisanie, despre ctitori, documente];

Ștefulescu Al., *M-rea Strîmba*, Tg. Jiu, 1906, 176 p. + 7pl. + 1 h. [istoria satului și a m-rii, inscripții și documente, despre ctitori, foto bis. și picturi]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 213—228 [doc., inscripții, foto, despre ctitori]; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 266—267; *Vederi din Gorj*; Anuar 1909, p. 177; ACMI, 1915, p. 43; 1943, p. 63, 67 [restaurare]; AER, 1921—1925, p. 59; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 109—110) [pisanie, ctitorii, descriere sumară, foto]; Meteș, *Zugrăvi* (indice); Donat, *Fundațiile*, p. 74; AMO, 1941, p. 875—877; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 66—68 [din AMO]; Popescu, *Învelișurile*, p. 59, 61; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 56 (și indice);

Potra George, *Documente Brîncovenești în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1114) [doc. din 1693]; M.O., 1965, nr. 11—12, p. 974—975.

M-REA STRÎMBA, vezi Găiseni.

STRÎMBA, jud. Gorj (M bis. Sf. Treime și Sf. Vasile cel Mare, construită de Nicolae Glogoveanu și Vasile Strîmbeanu, 1819, zugrăvită 1824, reparată 1888; păstrează fresca interioară și exterioară). Vezi și următorul.

Bauer, p. 213 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 178; AMO, 1941, p. 366—367; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă] și XVII; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 214—215; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

STRÎMBA (acum Dîmburile) — Dolj (fost Romanăți) (la 1840 bis. de lemn Buna Vestire, 1750 și bis. Sf. Nicolae, construită de Nicolae polcovnic, 1832; două sate).¹²² bis. Vezi și Cătunele.

Bauer, p. 205 [sat părăsit]; „*Renășterea*”, 1944, p. 15 și 88; Anuar 1909, p. 207 [bis. Buna Vestire, ruinată]; AMO, 1941, p. 660 [bis. Sf. Nicolae, 1830]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr 13* [doc. despre sat].

STRÎMBA — Vlașca (cruce de hotar, sec. XVII¹²³, bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Voievozi — S. de Sus, 1842, reparată 1869 și 1897).

Bauer, p. 167 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 158; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 267 [doc. 1772]; A.G.R., 31 ian. 1865 și urm. [arendă moșiei]. STRÎMBĂTENI, vezi Dozești.

STRÎMBEANU (Strîmbeni, acum Nucești), com. Pitaru, jud. Dîmbovița

(M bis. Adormirea, construită de clucerul Mihai Strîmbeanu, 1727—1730; reparată la 1897). Vezi și Pitaru.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 69—70; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Anuar 1909, p. 56.

SCHITUL STRÎMBENI — Saac (începutul sec. XIX¹²⁴). Vezi și schitul Blejoiul¹²⁵.

Bauer, p. 129 [bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 309 [doc. 1817]; Anuar 1909, p. 112 [S.-Prahova, bis. din 1897—1904, pe locul uneia de lemn din 1787].

STRÎMBENI, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva, 1840, pe locul uneia din lemn, reclădită 1898—1904 și M bis. Cuv. Paraschiva — S. din Vale, 1816, dărimată de cutremur 1838, refăcută 1846).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 71—72; AEA, 1929, p. 94 [bis. din 1883]; Anuar 1909, p. 126 și 290; *Documente*, indice sec. XVII [satul Strîmba amintit la 1618].

STRÎMBENI — Teleorman.

Borneanu A., *Carte de hotărnicie asupra trupului de moșie Poenile Barza situate în com. Strambeni din plasa și jud. Teleorman, proprietatea d-lui Scarlat Ghica*, Buc., 1898, 16 p. [se rezumă doc., ref. la Poeni]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Indice cronologic nr. 1* [Strîmba].

STRÎMBU, jud. Brăila (bis. Sf. Împărați, 1845, reparată 1905).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 146; Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 254; Anuar 1909, p. 456; AER, 1926, p. 50 și 1928, p. 120.

STRÎMBU (acum Măgura) jud. Dîmbovița¹²⁶ (bis. Sf. Teodor Tiron, refăcută 1830 și 1898). Vezi și Hulubești.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 44—45 [la 1810 două bis. de lemn: Adormirea-Hulubești și Sf. Teodor-Strîmbu]; Anuar 1909, p. 48 și 54; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări documentare la bisericile din r. Găești* (G.B., 1964, nr. 3—4, p. 368).

STRÎMPTU — Mehedinți (bis. Sf. Ilie, de lemn, 1826, reconstruită 1925).

AMO, 1941, p. 552; M.O., 1956 nr. 8—9, p. 542; A.O., 1937, p. 107—108 [hotărnicie, 1781]; Ionescu I., *Agricultura română* p. 457; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1486, când era al lui Slav și al familiei sale]; Vezi și Valea Strîmtă — probabil Strîmptu.

STROEȘTI, jud. Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1881—1888).

Documente, indice sec. XVI și XII [satul amintit de la <1523—1525>, când era al m-rii Bistrița, dania lui Barbu Craiovescu]; *Documente agrare* (indice) [doc. sec. XVIII, moșie a m-rii Bistrița]; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 290; AEA, 1929, p. 78; *Indice cronologic nr. 6* [doc.]; Leonăchescu Nicolae, *Exercitarea dreptului de proprietate al m-rii Bistrița — Vîlcea asupra moșiei Stroești din județul Argeș*, (M.O., XXI, 1969, nr. 9—10, p. 705—725) [Prezintă relațiile locuitorilor cu m-rea din sec. XVI pînă la 1864].

STROEȘTI, com. Cornești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1830, reclădită 1862, reparată 1898 și 1939; bis. de lemn Sf. Voievozi — Davițoi, 1722 sau 1775?, reparată 1840).

Bauer, p. 222 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 184; AMO, 1941, p. 410; Popescu, *Învelișurile*, p. 46; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 640 [istoric]; Cărăbiș V., *Unele date cu privire la problema transmisiunii stăpînirii funciare în cîteva*

sate de pe Valea Jaleșului în veacurile XV—XIX („Studii”, XI, 1958, nr. 5, p. 159—167]; Idem, *Biserici de pe valea Jaleșului* (M.O., 1958, nr. 5—6, p. 367—368); *Documente*, sec. XVII, vol. III, p. 354 [vadul care se cheamă Stroești amintit la 1619]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 246.

STROEȘTI, com. Zegujani, jud. Mehedinți (cula lui Ioniță Hergot și bis. arsă în 1880).

Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114); AMO, 1941, p. 568.

STROEȘTI — Ialomița? (bis. Sf. Nicolae, mijlocul sec. XVIII, construită de Nic. Dudescu biv vel stolnic).

Iorga N., *Domnița Anca și patronajul ei literar, O prigonire politică sub Fanarioți*, Buc., 1925, p. 6 [însemnare, 1751].

STROEȘTI, jud. Vâlcea (la 1840 trei bis. de lemn: Cuv. Paraschiva, 1760, construită de zid 1869, Sf. Grigore — mah. Văleni, 1810, construită de Gheorghe Costescu și popa Pătru, și Cuv. Paraschiva — mah. Obrocești, 1700; și trei cruci la Stroești — Dianu la 1871)¹²⁷.

Popescu, *Biserici*, p. 43—44; Anuar 1909, p. 230—231; AMO, 1941, p. 771 [bis. de lemn Sf. Dumitru-Obrocești, 1897 și Sf. Voievozi — Dianu, 1932]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1613].

M-REA STRUGALEA (Născătoarea de Dumnezeu, sfârșitul sec. XIV sau începutul sec. XV¹²⁸, dispărută; nu se știe unde a fost).

Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 51; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 43; Panaitescu P. P., *Mircea cel Bătrîn*, p. 161; *Arta feudală*, p. 44, 50; Giurescu C. C., *Un vechi oraș al Țării Românești; Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 102—104); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 58; *Istoria bisericii române*, I, p. 209, 271 [despre numele Strugal = Strehaia].

STUDINA și STUDINIȚA, jud. Olt (fost Romanai) (bis. sec. XVII — Studina¹²⁹, apoi bis. Adormirea, 1800—1802 refăcută 1894). Vezi și Grădinile.

Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanai* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); M.O., 1966, nr. 7—8, p. 650 [doc. 1656, satul dat m-rii D. Lemn]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 391 [doc. 1656]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 289 [la 1845 bis de zid]; Anuar 1909, p. 217; *Monografia jud. Romanai*, p. 355—356; AER, 1921—1925, p. 559; AMO, 1941, p. 656; B.G.O., 1839, p. 244 [arenda moșiei]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [cele două sate sînt amintite de numeroase ori în documente]; *Indice cronologic nr. 6, 11* [doc.].

STUPINELLE — Ilfov (bis. Adormirea, 1832—1833, ruinată la 1909 și reclădită).

Anuar 1909, p. 84.

STURZENI — Dîmbovița (bis. Sf. Împărați, zugrăvită 1848¹³⁰; înainte o bis. de lemn). Vezi și Priboiu.

Indice cronologic nr. 1 [doc.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 27; A. Rom., 9 oct. 1858, 28 ian. 1859 și urm. [arendarea moșiei]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [localiz. probabilă].

SUDIȚI — GHERGIȚA — Ilfov (bis. ante 1840)¹³¹.

SUDIȚI, jud. Ialomița (două sate cu două bis. de lemn: Adormirea, 1847—1848 și bis. Sf. Voievozi, 1855—1856)¹³².

Anuar 1909, p. 60 și 66.

SUDOLENI, vezi Izvoarele.

SUHAIA, jud. Teleorman (bis. de lemn sec. XVIII, apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1857).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1512 când era al m-rii Cutr., Glumuz]; Nandriș *Documente slavo-române*, vezi indice [multe doc.]; *Documente agrare*, p. 444—445 [doc. 1745 sat al m-rii Clocovioc]; Bauer, p. 170 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 126; Drăghici Stan și Șebastian Popescu, *Monografia ilustrată a comunei Suhaia-Teleorman cu împrejurimile*, T. Măgurele, 1934, 48 p. [istoric, după tradiții și legende locale, ocupațiile locuitorilor, starea socială etc.; despre bis. p. 19—20], Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 9 [originea numelui = loc uscat].

M-REA SUHĂRET, vezi Iordăchianu.

SUHĂRET — Vilcea (la 1840 bis. de zid Sf. Nicolae, 1725, construită de popa C-tin Manolescu și locuitori).

Popescu, *Biserici*, p. 66 [cat. 1840].

SUHAT, vezi Sohat.

SULARI — Dolj (dispărut). Vezi și Giubega.

Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501); Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 221 [doc. 1630] „Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut].

SULIMANUL (acum Sărulești de Jos) — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1810). Vezi și următorul.

Bauer, p. 144 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 58; *Documente*, sec. XVII, vol. I, p. 110 [satul amintit la 1604 când era al lui Cernica mare vornic, danie de la Mihai Viteazul]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501).

SULIMANUL — Ialomița. Vezi și precedentul (același?).

O măsurătoare ialomițeană (R.I., 1922, p. 148—149) [hotărnicie, 1784]; A. Rom., 9 și 12 oct. 1857 [arenda moșiei].

SULINA, jud. Tulcea.

Rareș Marin, *Xavier Hommaire de Hell un călător francez în Dobrogea în 1846* (A.D., 1934, p. 65—66) [descriere sat]; *Intemeierea orașului Sulina* (C. Rom., 1938, nr. 47, p. 2—3); Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 118 [despre sat];

Bogrea V., *Note de toponimie dobrogeană* (A.D., II, 1921, nr. 2, p. 34—35) [despre numele orașului de la sulinar]; R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre numele orașului].

— BISERICA GREACĂ.

Partenie, episcop, *Autocefalia bisericii române și cestiunea bisericii grece din Sulina, Discursuri, interpretări în Senat*, Buc., 1904, 98 p.

SURA, com. Slivilești-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1805?, restaurată 1925 și 1947).

Anuar 1909, p. 204 [bis. din 1802]; AMO, 1941, p. 552; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542, Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Ștrehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 415—416 și 427) [istoric, foto, inscripție]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 455—456 [despre sat].

SCHITUL SURANI, jud. Prahova (sec. XVIII) ¹³³.

Bauer, p. 128 [Suran pe Cricov, bis. sec. XVIII]; Tunusli, p. 173 [mențione metoh Surani]; Anuar 1909, p. 112 [bis. nouă, 1874—1876]; *Indice cronologic nr. 8* [doc.].

SURDILA — Buzău ¹³⁴

A. Rom., 13 ian. 1860 [arendarea moșiei].

SURDILA-GRECI, jud. Brăila [bis. Sf. Nicolae, cătunul Făurei, 1842 ¹³⁵].

Vasilescu N.A., *Schite istorice*, 1906, p. 261; Popescu Stănică, *Mono-, grafia comunei Surdila-Greci, jud. Brăila*, Rm., Sărat, 1936, 160 p. [așezare,

istoric, situație social — economică etc.; despre biserică, p. 101—109; bis. nouă 1899—1900].

SURDULEȘTI, com. Miroși — Teleorman (bis. Sf. Nicolae, 1847—1848).
Vezi și Miroși.

Anuar 1909, p. 121—122; Spîru I., *Din trecutul satului Surdulești* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 353—358) [și despre cele trei biserici]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; Brătianu D. N., *Carte de hotărnicie pentru moșia Surduleștii-Besnești din plasa și județul Teleorman, proprietate dotată a d-lui lt. colonel D. Negel ensoțită de planul său*, Buc., 1887.

M-REA SURLARI (Sf. Dumitru și Adormirea, sec. XVIII), com. Petrichioaia, jud. Ilfov.

Bauer, p. 155 [m-re Sourle pe Dunăre]; Giurescu C.C., *Un vechi oraș al Țării Românești: Cornățelul* (S.A.I., II, 1957, p. 103); Popescu N., *Catagrafia*, p. 45 [bis. Sf. Treime]; Anuar 1909, p. 81 [bis. din 1782—1785]; A. Rom., 20, 23 april 1860 [arendarea moșiei S. = Clinciu]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 663).

M M-REA SURPATELE (Sf. Arhangheli și Sf. Treime, de lemn începutul sec. XVI¹³⁶, refăcută de boierii Buzești?, reparată sec., XVII¹³⁷, reclădită din zid de doamna Maria Brîncoveanu, 1703—1706; păstrează pictura din 1706; bis. reparată 1815, m-rea închisă 1870—1927, restaurată 1927—1928, când doar clădirile din dreapta bisericii, ruinate, au fost reclădite pe benciurile vechi; celelalte clădiri au dispărut; o cișmea de la C. Brîncoveanu, reclădită 1928), com. Frîncești-Mănăstireni, satul Surpatele, jud. Vâlcea.

Documente (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [200 doc. 1520—1867]; Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 182—183; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 227—228 [despre zidirea m-rii; pisană, 1703]; vezi și indice; Giurescu C., *Material* (indice) Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 66—67 [doc. 1746 despre terminarea m-rii]; B.O.R., III, 1876—1877, p. 8 [însemnare, 1746]; Popescu-Cilieni I., *Documente privitoare la m-rea Surpate* (R.I.B., I, 1943, nr. 2, p. 94—119); Idem; *Știri privitoare la m-rea Surpatele din jud. Vâlcea*, Craiova, 1944 [istoricul m-rii, 8 doc. 1815—1831, printre care și o catagrafie din 1815]; Bălașa D., preot, *O scrisoare a stărilor m-rii Surpatele* (N.V., VII, 1934, nr. 83, p. 233); Bauer, p. 201 și A.O., III, 1924, p. 305; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 141; VII, p. 371, X A, p. 243, 286—288 [clădirile dărăpănate, 1815]; Popescu, *Biserici*, p. 81—82; *Documente agrare* (indice); Sacerdoțeanu Aurelian, *Constantin Brîncoveanu și ctitoriile sale din Oltenia* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 727) (pisană 1706); *Inscripții București*, p. 555 [candelă, 1733], p. 618, 619 [anaforițe, 1707—1708 și 1710], p. 643—644 [Evanghelie, 1707]; C.L., 1934, p. 678—679 [Al. Odobescu despre m-re, 1860]; vezi și Odobescu, *Opere*, II, 1967, p. 406; B.G.O., 1848, p. 54 [m-rea era sub administrația m-rii Horezu]; A. Rom., 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 [arendarea moșilor m-rii];

„Le tour de monde” XVII, 1868, premier semetre, p. 308—309 [Lancelot]¹³⁸; vezi și Oprescu G., *Artiști francezi*, pl. LXXII și Teleguț M., *Mănăstiri din Oltenia văzute de un pictor francez* (M.O., 1966, nr. 7—8, p. 635, 642) [descriere și ilustrație];

Pelimon Al., *Impresiuni de călătorie*, Buc., 1858, p. 137—138; M.Of., 1871, p. 761 [reparații]; *Monumente naționale*, II, p. 195 [descriere, reparații necesare]; Ghenadie, *O vizită canonică*, p. 17—18 [m-rea în ruină]; *Dicț. Rom.*, V, p. 502 [legenda m-rii]; A.E.R., 1900, p. 40; *Episcopia Râmnic*, p. CIII, CIV, CVII, 93; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 231; Bălășel T., *M-rea*

Surpatele (C.Ad., IV, 1905—1906, p. 61); Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 270—272; Răuțu, *Monografia*, p. 104—105; Anuar 1909, p. 226;

Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 310—311 [descriere, ruină]; Traianescu I.D., *M-reă Surpatele din Vilcea* (BCMI, IV, 1911, p. 95—101) [descriere, inscripții și foto; reproduce și pictura lui Szatmary; chiliile în ruină]; Drăghiceanu V., C. Brîncoveanu, p. 93—98; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 122—125) [inscripții, descriere, obiecte, foto]; Iorga N., *Istoria bisericii*, II, p. 66;

Iorga N., *Portretele lui C. Brîncoveanu și ale familiei sale* (BCMI, VIII, 1915, p. 49—54); Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 55—56) Idem, *La peintures*, p. 131—134, pl. 63—65; Meteș, *Zugravi*, (indice);

Jitaru Varachil, *M-reă Surpatele* (G.M., 1935, nr. 469); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 70, pl. CCX—CCXX); Buzescu, *Reconstituiri*, II, p. 78—79, Donat, *Fundațiile*, p. 76; Rașcu, *Mănăstirile*, p. 5—6; AMO, 1941, p. 829—831; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 18—19; ACMI, 1942, p. 36; Ion Radu Mircea, *Un neam de ctitori olteni: boierii Drăgoiești* (R.I.B., 1943, nr. 3, p. 59—79); Dănescu G., *Schitul Surpatelor din jud. Vilcea*, teză de licență, Buc., 1933; Petronian N., *M-reă Surpatele*, teză de licență, Buc., 1940; Popescu, *Învelişurile*, p. 43, 60; Bălașa D., preot, *M-reă Surpatele* (I.E.E.R.A., 1949, nr. 5—6, p. 37—46) [inscripții, istoric]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1454, nr. 1—2, p. 63); Arta feudală, p. 101; Cocora Gabriel, *Alte știri despre arhimandritul Hrisant Hurezeanu* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 795—796);

Mateescu C.N., *Plîngerea lui Anton Pann contra stăriței de la m-reă Surpatele*. (A.O., V, 1926, p. 419—420);

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Petrescu Al., *O evanghelie dela 1693* (B.O.R., XXVI, 1902—1903, p. 1040—1044, 1145—1153) [dăruită m-rii Surpatele, descriere]; Drăghiceanu V., *O nouă candelă brîncovenească* [C.L., L, 1916, p. 708]; Romanescu M., *O jupaniță olteană în preajma veacului XVIII* (A.O., XX, 1941, p. 43); Năsturel P., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.*, (M.B., VII, 1957, p. 207);

Crețeanu Radu, *Un meșter necunoscut al lui Constantin Brîncoveanu* (*Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, II, 1967, p. 158) [Despre Filip timplarul de la Surpatele]; SCIA, 1968, nr. 1, p. 26

SURPATELE, vezi schitul Colnicu.

SURPAȚI — Gorj (bis. Sf. Voievozi, 1831 sau 1820, reparată 1941).

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea, 1944, p. 295—296; [la 1840 două bis. de lemn: Sf. Ingeri, 1735 și Întrarea în biserică — Medregi, 1830] Anuar 1909, p. 184—185; Popescu I.G., *Biserici de pe valea Blahniței*, p. 57; AMO, 1941, p. 410 [bis. Întrarea în biserică, reconstruită 1898].

SUSENI — Argeș (bis. de lemn Înălțarea ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 72. În Argeș sînt două sate Suseni.

SUSENI — Dîmbovița (bis. de lemn Sf. Paraschiva ante 1810, reclădită de zid 1881—1882).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 40; Anuar 1909, p. 54.

SUSENI, vezi Dobrița.

SUSLĂNEASCA (Rusenu) — Dîmbovița

Romniceanu Ioan M., *Carte de hotărnicie pentru moșia Rusenu sau Suslăneasca din județul Dîmbovița, plasa Ialomița, proprietatea d-lui Simeon S. Cojescu*, Buc., 1890, 8 p.

SUSLĂNEȘTI, cart. Hobaia, com. Mioarele, jud. Argeș (bis. sec. XVI, din care au rămas doar temelile M; bis. nouă, Sf. Nicolae, construită

de postelnicul Ion Simion Jumărescu și Ana, 1848, zugrăvită 1859, reparată 1931). Vezi și Neagomirești.

Bauer, p. 175 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 92; Grecescu C., *Urmele unei biserici din sec. XVI în jud. Muscel* (R.I.R., 1939, p. 502); Brătulescu V., *Pietrele de mormînt de la Săslănești-Muscel* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 5—12) [din sec. XVI, 1558—1579; inscripție bis. nouă și foto]; SCIV, XI, 1960, nr. 1, p. 188 [săpăturile arheologice]; Iorga. N., *Studii și doc.*, VII, p. 52 [hotărnicie, 1707]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1573].
SUȘIȚA, vezi Șușița.

SUTEȘTI, jud. Vâlcea (la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Apostoli, construită de locuitori, 1822, Adormirea — mah. Pietroasa, 1536—1537?; Sf. Treime — mah. Verdea, construită de căpitanul Giurea și locuitori, 1821, și Sf. Voievozi — mahalaua Borsăști, construită de Vasile ierodiacon Tecioiu și alții 1822). Vezi și Pietroasa — Sutești și Verdea — Sutești.

Popescu, *Biserici*, p. 18—19 [cat. 1840] *Documente agrare* p. 319; *Indice cronologic nr. 14 și 21* [doc.]; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1548]; *Dict. Rom.*, I, p. 541 [Borsăști].

M-REA SUZANA (Sf. Nicolae, construită de lemn de Suzana Arșicu și alții la 1740, bis. reconstruită de zid cu ajutorul episcopului Chesarie al Buzăului la 1839—1840¹³⁹, refăcută la 1880—1882; bis. mică Aco-perămîntul Maicii Domnului, 1911).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [10 doc., 1842—1861]; „Cunoașterea Prahovei”, I, 1939, nr. 2, p. 96 [doc. 1839 despre clădirea bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 246; M.Of., 1864, p. 242 [listă de proprietăți]; Antoniu Al., *Album*¹⁴⁰, partea I, p. 40;

Monumente naționale, II, p. 225—226 [despre refacerea bisericii]; „Calendar pt. toți românii”, 1890, p. 117 [descriere]; *Dict. Rom.*, V, p. 502—503 [pisanie 1880, istoric]; *Dict. Prahova*, p. 550—551; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 192—193; Arh. N., *Istoricul m-rii Suzana*, Ploiești, 1901, 36 p.; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 139 [pisanie]; Iorga N., *La m-rea Suzana și Cheia* (F.D., 1907, nr. 33, p. 520—522); Idem, *Țara românilor*, p. 30, 109—110; [pisanie]; Pavlov, *Călăuza*, p. 42—47 [crede că e aceeași cu Valea Caprei]; Costeanu I., *Valea Teleajenului și cetatea culturală Vălenii de Munte.*, Vălenii de Munte, 1930, p. 11—13; Meteș, *Zugrăvi* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 127.

NOTE

¹ La 1856 moșia era a lui Mihail Anghelovici (Acad. R. S. România, CDXXXI IV/A111).

² Data pisaniei; amintită și în documente la 1659 dec. 25 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXIII/37). Vezi și diata lui Neagoe Săcuianu vornicul, din 1677 iunie 25 și doc. din 1691 mart. 8, prin care satul cu biserica și casele „care au fost temeiul” lui Neagoe Săcuianu este închinat mitropoliei (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 158 v. — 159 și Mitr. Țării Rom., CLXXIII/55). Vezi, de asemenea, doc. din 1702 iunie 5 și 1708 iunie 12, privind închinarea bisericii la mitropolie (ibidem, CLXXIII/85 și 88). Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 619/1860 în care se arată că biserica era amenințată de apa Ialomiței și doc. din 1834 febr. 26 (Acad. R. S. România, DCCCXV/16).

³ Despre ruinele caselor boierești, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 225, f. 212—212 v.

⁴ Crucea lui Badea și crucea de la heleșteu, amintite la 1643 nov. 29 și crucea de la pod menționată la 1663 iunie 8 (Arh. St. Buc., Mitr., Țării Rom., CLXXIII/33 și 40). La 1871 mai este amintită doar una singură (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 212—212 v.).

⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 385.

⁶ Vezi doc. din 1635 ian. 28 (Acad. R. S. România, L/4).

⁷ Vezi doc. din 1822 ian. 18 (Arh. St. Buc., Mitro. Țării Rom., CDVIII/4).

⁸ Amintită în documente la 1530 <iunie-aug.> 20, când i se întăresc moșii date de Pîrvu Craiovescu banul (*Documente*, XVI, vol. II, p. 81). După cum rezultă din mai multe documente din sec. al XVII-lea, din 1647 martie 2, 1651 mai 15, 1656 sept. 8, 1663 mai 9 și 1672 mai 3, m-rea fusese făcută din lemn de Pîrvu și Barbu Craiovescu și Datco armaș, care erau „citorii cei bătrîni”; fiind „bătrînă și de lemn stricat” Matei Basarab a reclădit-o (Arh. St. Buc., ms. 715, f. 978—981 v., Mitro. Țării Rom. CCCXXVII/1, ms. 295, f. 167 și Muzeul de istorie Buc., nr. 30525 și 30527).

⁹ Pisană din acest an dă ca motiv al ridicării m-rii lupta lui Matei Basarab cu turcii la Schela Ciobanului. Ori, cum domnul nu a purtat o asemenea luptă, într-o vreme când se străduia să cîștige confirmarea turcilor pentru domnia sa cea nouă, pisană pare a nu fi veridică. M-rea este amintită prima oară în documente, odată cu alte citorii ale domnului, la 1640 nov. 27, când Matei spune că a zidit-o „de iznoava, de în temei” (Arh. St. Buc., Peceți nr. 54).

Vezi și doc. din 1644 april. 26, în care Matei Basarab arată că „am urzit-o și am făcut-o domnia mea din temelie, ce s-au tras de la părinții domniei mele încă mai dinainte vreme și am întărit-o domnia mea cu de toate cîte am avut domnia mea date de Dumnezeu, cu moșii și cu sate și cu rumâni și cu țigani și cu avuturi neclintite și nestrămutate, tot din drepte moșii și bucate de ale domniilor mele” (Arh. St. Buc., ms. 295, f. 166 v.).

Despre reclădirea bis. din sat vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr. dos. 1092/1863, f. 105

Vezi și catagrafiile din: 1820, 1824, 1838, 1848, 1850, 1854, 1855, 1856 și 1857 de la Arh. St. Buc., A. N., CLXIX/120, Min. Instr., dos. 1486/1848, 2273/1850, 3683, 4043 și 4053/1854, 4185/1855, 4540/1856 și Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 1—64. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 34 v. — 35 (ms. Pappazoglu).

Despre starea m-rii vezi doc. din 1761 dec. 20 la Acad. R. S. România, DCCCIV/21.

Despre repararea m-rii vezi Acad. R. S. România, MCXXII/201 și MCXX/12 (1851); vezi și doc. din pach. CMLIXX. Despre diverse reparații și clădiri, vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 6120/1837, Min. Instr., dos. 2048/1851, 4425/1856, 1444/1864, 3338/1876, doc. din <c. 1860> (Acad. R. S. România, CMV/154—155) etc.

¹⁰ Amintită la 1871 (Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 298).

¹¹ Vezi doc. din 1826 oct. 30 (Arh. St. Buc., Mitro. Țării Rom., CDLXX III/6).

¹² Vezi și planul moșiei din 1915 (Acad. R. S. România, Hărți).

¹³ Vezi doc. din 1792 oct. 20, prin care se dă voie protopopului de Slatina să mute mai sus biserica spre a o feri de înec (Arh. St. Buc., ms. 113, f. 22).

¹⁴ Numele de Săftica i s-a dat după Safta Slătineanu, ctitora bisericii.

¹⁵ Amintită la 1576 nov. 12, când se spune că jupanița Calea fusese îngropată aici (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 243).

¹⁶ Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 5538 (din sec. XIX).

¹⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLI.

¹⁸ Amintită la 1640 iunie 18, ca biserica „cea bătrînă”, și la 1646 nov. 25 (Arh. St. Buc., m-rea Trivalea, IV/8 și ms. 477, f. 53). În *Dicț. Rom.*, V, p. 312, sînt menționate niște ruine de clădiri în Dealul Orașului.

¹⁹ Vezi doc. din 1704 sept. 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XV/24). Vezi doc. din 1685 oct. 16, în care se spune că monahul Varlaam, nepotul lui Rafail călugărul, care avea vie la Săpăuca, lăsat de unchiul său, trebuia „să facă beserică” în locul schitului, unde au fostu și întîiu” (ibidem, XV/12). De aici rezultă că a fost refăcută după 1685. Vezi și doc. din 1687 febr. 15, din care reiese că bis. cu hramul Vovidenia fusese făcută de Rafail călugărul (ibidem, XV/3).

²⁰ Data pisaniei; vezi și doc. din 1687 iunie 5 și 7, în care se arată că Tănase Sărăcinescu — mort în 1685 — începuse să ridice o m-re la Sărăcinești. Urmașii săi, „neavînd puterea de a face m-rea”, s-au dus la episcopul Ștefan de Rîmnic, rugîndu-l să facă el m-rea „den pașițe, besearca și cu toate podoabele și chilii împrejurul m-rii”, în care scop îi lasă avere (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LX ter/27 și 28, LX/13 și LXXXVIII/3). Faptul acesta este confirmat și de pisanie, în care se spune că m-rea s-a făcut „cu toată cheltuiala” episcopului iar boierul a dat moșia și casele; catagrafia din 1840 indică ca unic citor pe episcopul Ștefan. Biserica boierilor din Sărăcinești exista la 1684 sept. 25 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LX ter/26). La 1695 ian. 26, Martha Păușescu închină episcopiei „schitul nostru” (ibidem, LXX/2). Despre diverse reparații și refaceri vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4374/1856, 965/1862, 1410/1864. Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CMLXXVI/25—138 și lista de doc., ibidem, MCCLXXXVII/102.

²¹ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394 f. 4 v. și ms. 729, f. 57. Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III 4253); vezi de asemenea Acad. R. S. România, Stampe, G. R. I., Kaïndl A., 14 și 21 (troițe), precum și planul vetrei schitului la 1852 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).

- ²² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXVII.
- ²³ Amintit la 1765 aug. 25 (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 147—147 v.).
- ²⁴ Amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/38).
- ²⁵ Despre împărțirea moșiei vezi doc. din 1832 (Acad. R. S. România, CDLXVII/97).
- ²⁶ Vezi și arh. St. Buc., ep. Rîmnic, C/25.
- ²⁷ Vezi doc. din 1744 sept. 24 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, X/100).
Vezi și doc. din ms. 703 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 54 v. — 55 (ms. Pappazoglu).
- ²⁸ Amintită la 1773 aug. 29 (Arh. St. Buc., A, N., MMDCCCLXIII/36 b). O piatră de mormînt din 1669 dovedește că bis. exista în sec. XVII.
- ²⁹ Amintită la 1834 iunie 25 (Acad. R. S. România, DCCCXV/48).
- ³⁰ Amintită la 1636 mai 1 (Acad. R. S. România, XXXIII/200).
- ^{30 bis} Vezi și planul moșiei Braniștea = Săvești din 1870 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri).
- ³¹ În apropiere de Zimnicea se află satul Năsturelu.
- ³² La 1693 ian. 16, Grigore Băleanu postelnic dă ocină la Scăuiani-Argeș proegumenilor Grigore de la Cozia și Ioasaf de la Argeș, „să-și facă o sfințită biserică, ca să le fie de odihnă și de așezămînt” (Arh. St. Buc., ms. 209, f. 190 v. — 191). Bis. din Scăueni este amintită la 1699 iulie (idem, Mitr. Țării Rom., CCLXXXV/7).
- ³³ Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min., Instr., dos. 1428/1864. Vezi și picturile lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut (Muzeul de artă R. S. România, DR III, 4221, 4322—4323). Geanoglu — Lesviodax îi spune Scăuneii.
- ³⁴ Dintr-un doc. din 1690 febr. 8, rezultă că a fost făcut lingă m-reă Bistrița de Paisie arhimandritul (Arh. St. Buc., m-reă Bistrița, XXI/7). Schitul părintelui Paisie este amintit și la 1693 febr. 6 (ibidem, XXVII/8). Vezi și doc. din 1702 aug. 20 (Arh. St. Buc., m-reă Bistrița, XXXIX/1). Geanoglu-Lesviodax arată că schitul Scăunelul era metoh al m-rii Tismana (p. 458).
- ³⁵ La 1828, moșia era proprietatea dr. Arsache (Acad. R. S. România, DLXXVIII/197—201).
- ³⁶ Vezi doc. din 1678 ian. 12, prin care e scutit de dări, fiind mai vechi (Acad. R. S. România, CXXXVI/173).
- ³⁷ Un alt schit, intitulat Schitul, din jud. Saac, e amintit atît de Tunusli, p. 173, cît și de Fotino, III, p. 153.
- ³⁸ Amintit prima oară la 1676 oct. 14, cînd e închinat m-rii C. Lung și apoi de nenumărate ori, la 1680 mai 12, 1685 febr. 27, 1685 mai 20, 1686 mart. 1, etc. (Arh. St. Buc., m-reă C. Lung, XXXII/1, LXII/68, LXIII/58, XXI/11, LXII/75). Vezi și catastiful de avere, odăjdii, icoane, cărți și obiecte de cult din 1687 iunie 1 (ibidem, LXIII/62) Despre reparațiile trebuincioase vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4277/1856; alte reparații (1827), idem, m-reă C. Lung, LXI/172).
- ³⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-reă C. Lung, pach. XXXII și LXI/86, 153, 161.
- ⁴⁰ Amintite la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 64 și 217).
- ⁴¹ Vezi și istoricul din 1800—1815 (Arh. St. Buc., m-reă C. Lung, LXIII/153), și doc. de la Acad. R. S. România, CMX/453—456.
- ⁴² În ms. rom. 221, f. 103 v.—104, de la Acad. R. S. România este amintită o bis. din 1818 nov. 25 la S. de Sus (Aca d. R. S. România, DCCCXIV/266).
- ⁴³ Amintită la 1833 nov. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/266).
- ⁴⁴ La 1647 dec. 16, se întărește lui Radu Cocorăscu mare logofăt ocină la Scrovîște, cumpărată de la Crivăț, pe care se afla o mănăstire, făcută de unchiul acestuia, Rafail și închinată m-rii Sărindar (Arh. St. Buc., A.N., CXII/57).
- ⁴⁵ Vezi hotărînicia din 1833 a moșiei, proprietatea lui Tănase Rîioșanu (Acad. R. S. România, CDLXIV/53).
- ⁴⁶ Amintită în documente la 1519 sept. 16 și 1528 sept. 2, fiind ctitoria lui Manea Perșanul, mare vornic în 1525—1527, de pe vremea cînd era mare clucer. (*Documente*, XVI, vol. I, p. 149—152 și II, p. 53). Vezi doc. din 1656 iunie 10, unde se afirmă că m-reă Seaca „a fost făcută din temelie de buncii Buzeștilor” (Acad. R. S. România, Sului r. 64).
- ⁴⁷ Vezi și doc. din 1664 ian. 8 și april. 9, în care se spune că m-reă fiind „în sărăcie și pustie”, fiii lui Bădilă din Pirșani, nepoții lui Manea Perșanul, o închină m-rii Cozia (Arh. St. Buc., m-reă Seaca-Mușetești, I/1 și ms. 712, f. 409, 410 și 545). Vezi și catagrafiile de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1351 și 1609/1864. Despre diverse reparații și clădiri noi, ibidem, dos. 3697/1857 și Log. pricinilor bisericesti, dos. 1002/1843. Despre învelitul bisericii vezi doc. din 1801 dec. 4 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDIX/53). Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 82/730, f. 61 v.—63 v. și 739, f. 46—49 v. (ms. Pappazoglu). Vezi și însemnările de pe cărți de la Acad. R. S. România, CCCIX/27—29.
- ⁴⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 61 v., ms. 739 f. 46.
- ⁴⁹ Vezi și planul moșiei din 1855 (Acad. R. S. România, CCCXCI/4).
- ^{49 bis} Vezi și planul moșiei Săcuin = Siliștea Bucovicioru la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri, jud. Dolj (1856).

⁵⁰ Data aceasta rezultă dintr-o însemnare. M-reă este amintită în doc. la 1589 iunie 5 (*Documente*, XVI, vol. V, p. 413). Vezi și catagrafia din 1839 (Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574). Vezi de asemenea: listă de lucrurile m-rii din 1815 aug. 2 (Arh. St. Buc., m-reă Zlătari, XIX/23), doc. din 1832 aug. 23, despre refacerea stricăciunilor la metoașe (ibidem, XXIX/88), doc. din 1832 sept. 30 și <1838 ian.> despre repararea schitului și stricăciunile pricinuite de cutremur (ibidem, XXIX/44 și XXXII/44); doc. din 1838 febr. 22, despre repararea clopotniței (ibidem, XIX/133) și însemnarea de pe o evanghelie din 1698 (ibidem, XXXIV/1).

⁵¹ Vezi și harta moșiei din 1915 (Acad. R. S. România, Hărți).

^{51 bis} Vezi și planul moșiei Serdanu = Bădești din 1845 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărânicii, jud. Dimbovița).

⁵² Amintit la 1587 (*Documente*, veac. XVI, vol. V, p. 316—317). La 1639 april. 23, se vorbește de tirnosirea m-rii Sf. Gheorghe din Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/3). Vezi și doc. din 1678 ian. 12 pentru scutire de dări (Acad. R. S. România, CXXVI/173).

⁵³ Vezi Arh. St. Buc., ep. Buzău, VI/16—17 (1805—1806). Vezi și catagrafia din 1863 (idem, m-reă Ciolanu, IV/1). Despre diverse reparații vezi idem, Min. Instr., dos. 939/1867. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 62 (istoricul făcut de maiorul Papazoglu).

⁵⁴ Vezi doc. din 1779 nov. 3 și 1782 iunie 15 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CCCV/10 și 11). Vezi și Acad. R. S. România, ms. 657, f. 110 v.—111. Despre diverse reparații vezi doc. din 1781 mai 31 (Acad. R. S. România, IX/167).

⁵⁵ Bis. e amintită la 1832 febr. 28 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/158). Despre satul S., numit și Răteasca, vezi doc. ibidem, CDLXIV/8 și pach. DCXXX, unde se află și o hotărânicie din 1804 a moșiei lui Marin Butculescu (doc. nr. 43—44).

⁵⁶ La <1645—1646>, cu prilejul împăcării dintre un anume Răcnea și nepotul său, Coman, este amintit „locul cu pomii și cu chiliile de la Gornet” (Acad. R. S. România, CXXVII/89).

⁵⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 114—115.

⁵⁸ La 1691 iunie 15, Radu Știrbei comislă dă m-rii Glavacioc, unde se îngropase fiica sa, Praxia, satul Siliștea-Teleorman, cu obligația ca egumenul, ajutat de boier, să facă acolo un schit „în curte, înaintea caselor ei” (Arh. St. Buc., m-reă Glavacioc, XII/2).

⁵⁹ Despre bis. de piatră și pivnița de piatră a lui Iordache Crețulescu din Simbureni sau Simburești-Olt, vezi doc. din 1722 aug. 22 (Acad. R. S. România, CDLXVIII/86). Din tradiția locală rezultă că bis. ar fi fost făcută de Marco mare armaș; acesta este Marco Danovici, mare armaș în 1644—1652. Despre satul Simburești-Argeș vezi doc. de la Acad. R. S. România, CDLXVIII/82 și urm.

⁶⁰ Vezi așezământul ctitoresc din 1694 oct. 15, unde se arată că se construise un schițor numit Sinaia, după numele muntelui Sinai, cu chilioare împrejur (Muzeul de istorie Buc., nr. 27062 și Acad. R. S. România, ms. rom. 1055, f. 1). Vezi și gramatele din 1702 iulie 15 și oct. 18 și reînălțarea așezământului la 1752 (Acad. R. S. România, CCCLXIII/2, CLXXXIII/179 și CCCLXVIII/15).

⁶¹ Vezi doc. din 1792 mai 12 (ibidem, CLXXXIII/188). Vezi și notele întocmite de V.A. Urechia pentru istoricul m-rii (Acad. R. S. România, arhiva V. A. Urechia, XII, varia VI) și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 21—22 v). Vezi și catagrafia din 1859 (Acad. R. S. România, ms. 726, f. 109—128).

⁶² Vezi și diverse alte desene și picturi înfățișând m-reă, la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe; Rezori, D.R.I., 4126., Zane Al. DR I, 4776, Andreea G., DR II, 4959, Szatmary, DR III, 4115, Preziosi, DS III, 4139 etc. și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Danielis -S, și GR I, Radianu M—6 (după Begenau).

⁶³ Arh. St. Buc., ms. 729 f. 33 v. Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXXIII.

⁶⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 235, f. 112—113.

⁶⁵ Existenta la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 637).

⁶⁶ Amintită la 1833 april. 14 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/228).

⁶⁷ Bis. din Sintești e menționată la 1833 mart. 26 (ibidem, DCCCXIV/225).

⁶⁸ O biserică mai veche din Slănicul de Jos și o cruce de piatră sînt amintite la 1644 mai 16 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CIX/10) iar biserica lui Mihai Cantacuzino din Slănic este menționată la 1690 iunie 17 (Acad. R. S. România, CCCLXIX/99). Despre repararea unei biserici din Slănic vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2044/1851; despre „refacerea” bis. Maica Domnului idem, Obștescul Control, dos. 324/1844.

⁶⁹ La 1679 mai 16, popa Nica închină lui Teodosie monah (fost Tudoran Vlădescu mare clucer din Aninoasa) și m-rii Aninoasa, ctitorită de acesta, biserica din Slănicul de Jos, făcută de moșul său, popa Cînda. M-reă Aninoasa urma să-i poarte de grije, să o învelescă, să nu piară (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CIX/19). Acesta este probabil schitul Slănicul, ale cărui ruine se vedeau încă la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 209).

⁷⁰ Despre focul din 1834 vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7166/1834. Pentru reparația bisericilor vezi idem, Min. Artelor, dos 61/1905. Vezi și planul orașului din 1896 (Acad. R. S. România, Hărți).

Menționez că, la 1792 nov. 22, este amintită o bis. numită „la icoană” (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 41 v.).

⁷⁰ bis. Vezi și Arh. St. Buc., Min. Lucr. publice, dos. 96/1855.

⁷¹ Vezi Arh. St. Buc., Min. Lucr. Publice, dos. 36/1840 și 118/1862.

⁷² Vezi doc. din 1793 iulie 12 și 1797 iulie 10 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 229 v.—230 și m-rea Plumbuita, XV/83) și catagrafia din 1823 (Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 129—135). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1423/1865. Vezi și ibidem, ms. 792, f. 70 (ms. Pappazoglu).

⁷³ Amintită în doc. la <1512—1521>, când primește o danie de la Manea mare clucer (*Documente*, XVI, vol. I, p. 89—90).

⁷⁴ Vezi doc. din 1626 iunie 14 (*ibidem*, XVII, vol. IV, p. 523). Amintită apoi în documente la 1642 aug. 2 și 1661 febr. 3 (Arh. St. Buc., m-rea Clocociov, XI/7 și 11). Vezi și catagrafiile din: 1764, 1837, 1854 și 1855 (Arh. St. Buc., Catastife m-rești, dos. 13, Min. Instr., dos. 6721/1837, 4049 și 4055/1854/, 4197/1855 și Acad. R. S. România, ms. rom. 657, f. 45—46 v. și 720, f. 410—478). Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1416/1865, 3671/1877; despre zugrăvirea bisericii la 1836 vezi angajamentul din 1836 ian. 3 (Arh. St. Buc., sch. Clocociov, XII/16) Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 67 și 739, f. 52 (ms. Pappazoglu) și descrierea de la Acad. R. S. România, ms. rom., 221, f. 112—113.,

⁷⁵ Despre clădirea școlii vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4144/1831, 7785/1836. 6573/1882, 6696/1837, 2125/1843, 1078/1862. Despre reclădirea bisericii vezi ibidem, dos. 4654/1855 și 2170/1872. Pentru înființarea spitalului Ionașcu vezi idem, Vornicia din lăuntru dos. 1007/1844. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 37 v.

⁷⁶ Vezi și doc. de milă din 1731 iulie 16 și 1734 iulie 15 (Acad. R. S. România, LIV/250 și 251). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 643/1860.

⁷⁷ Vezi doc. din 1804 febr. 17 și 1809 oct. 11 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XXV/8 și 11). Vezi și Arh. St. Buc., ms. Pappazoglu, ms. 729, f. 57 v., 729, f. 51 și 730, f. 66.

⁷⁸ Vezi Arh. St. Buc., ep. Argeș, pach. XXV. Vezi și Catagrafiile din 1831 mart. 6 și 1857 (*ibidem*, LXV/21 și Min. Instr., dos. 3705/1857). Despre diverse reparații vezi ibidem, dos. 3718/1857 și 1007/1862. Vezi și lista de cheltuieli din 1842 iunie 2 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, LXXXVI/22).

⁷⁹ Pentru datarea construirii schitului vezi doc. din 1664 iulie 27 și iulie 3, unde se arată că episcopul Serafim de Buzău cumpărase loc în hotarul Streharețului și cărămidă ca să facă o „mănăstioară”. La 1665 april. 1, „metohul” său de la Slatina este scutit de dări (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CXLIX/22 și 25). Vezi și așezămîntul din 1668 aug. 4, în care Serafim episcopul spune că a făcut biserica „ce se numește Strehareț... din osteneala și dreapta mea agonisită”, închinînd-o metoh la mitropolie, să fie „supt paza sîntei mitropolii” (*ibidem*, CXLIX/26). Schitul Strehareț, situat „di în sus de Slatina”, este amintit apoi de numeroase ori în documente, la: 1673 febr. 7, sept. 12, 1674 iunie 8, 1682 dec. 22, 1687 oct. 20 etc. (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CL/16, CXLIX/28, CL/15, CXLIX/37 și 38) etc. Vezi și pomelnicele din 1673 și 1693 (*ibidem*, CXLIX/40 și 27).

⁸⁰ Arh. St. Buc., ms. 156, f. 117 v.—118 și ms. 161, f. 4 v. Vezi și catagrafiile din: 1810, 1842 și 1857 de la Acad. R. R. România, ms. 626, f. 62—63 v., 657, f. 31—31 v. și 101, ms. 660, f. 248 și ms. 726, f. 213—224 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4533, 4537 și 4538/1856. Despre diverse reparații, vezi ibidem, dos. 552/1861. Vezi și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. rom. 912, f. 61) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 36 v. ms. 730, f. 66—67 și 739, f. 51 v.—52 (ms. Papazoglu).

⁸¹ Amintit într-un doc. din 1680 sept. 15, din care rezultă că fusese construit mai de mult; la această dată, fiul lui Todor, părintele Paisie, cumpără niște vii din dealul Slatinei (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CL/20).

⁸² Bis. din Slătioara e amintită la 1832 sept. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/196).

⁸³ Despre una din aceste bis. vechi de lemn, existentă încă la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. rom., 230, f. 58 v.

⁸⁴ Vezi descrierea din 1840 a bis. la Acad. R. S. România, CMLXXXI/43.

⁸⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 334. Vezi și lista de doc. din 1839 (*ibidem* MCCLXXXVIII/111).

⁸⁶ M-rea este numită la secolul XVII m-rea postelnicului Ianche „care să cheamă Vai de Ei” sau Slobozia lui Ianachi „unde se chiamă Vai de Ei” (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 213 și Acad. R. S. România, CCXLIV/47). Seliștea satului Vaideci, care a devenit o slobozie, a fost dăruită lui Ianache mare postelnic în martie 1614 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 264), iar m-rea „ce să chiamă Vaideci”, făcută de Ianache postelnicul, este amintită la 1633 iulie 12 (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 159).

La 1634 sept. 4, Matei Basarab spune însă că „am făcut domnia mea acum din temelie” m-rea de la Slobozia lui Ianache postelnicul, căruia îi luase satul (*ibidem*, f. 589—590). Vezi și doc. din 1635 ian. 10 și <1636—1637> (*ibidem*, f. 517 v.—518 și m-rea Slobozia, X/1). Se știe însă că Matei Basarab se laudă uneori cu ctitorii pe care nu le-a făcut în întregime din nou (Brincoveni) sau singur (Dintr-un lemn). D. Fotino afirmă că Matei Basarab a

făcut m-rea, a cărei biserică cu un turn fusese construită de Ianache Caragea (III, p. 100). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXVI.

⁸⁷ Vezi doc. din 1634 sept. 14 (Arh. St. Buc., ms. 314, f. 589—590). Vezi și catagrafiile din: 1822, 1854, 1855 și 1862 (Arh. St. Buc., Catastife m-rești, dos. 111, Min. Instr., dos. 4054/1854, 4113/1855, 1108/1862 și ms. 430, f. 699—702 și Acad. R. S. România, ms. 726, f. 139—180).

Despre diverse reparații, vezi Arh. St. Buc., dos. m-rești, m-rile Slobozia și Apostolache, doc. 24/1855 și Min. Instr., dos. 1436/1864, 3320/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 76 (ms. Pappazoglu).

⁸⁸ O bis. din Slobozia e amintită la 1832 ian. 16 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/151).

⁸⁹ La 1829 satul era proprietatea lui M. Ghica (Acad. R. S. România, DCXVI/336 a).

⁹⁰ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXCIII, de unde rezultă echivalența celor două nume.

⁹¹ Amintită în doc., la 1409—1418, când Mircea cel Bătrîn îi spune „m-rea domniei mele” (*Documente*, XIII—XV p. 56). După cum a arătat N. Șerbănescu (*op. cit.*, p. 28, nota 1), această expresie nu se referă totdeauna la primul ctitor al m-rii.

Pentru vechimea m-rii vezi și doc. din 1654 mai 30, în care Constantin Șerban voievod declară că a văzut un hrisov de la „Basarab voievod, fiul lui Basarab voievod cel Bun... din anul 6908 (1399—1400), care a zidit-o de la început” (Arh. St. Buc., Peceti, nr. 65).

⁹² Vezi așezămintul din 1464 oct. 28 (*Documente*, XIII—XV, p. 137—138). La 1482 mart. 23 i se dăruiește vama Prahovei și alte venituri „să fie pentru acoperirea sfintei m-ri și a chiliilor” (*ibidem*, p. 171).

⁹³ Într-un doc. din 1697 april. 1, C. Brîncoveanu spune că „pentru multe întâmplări și jafuri ce au fost pre această țară despre Agarineni” m-rea a ajuns „la slăbiciune”... „că și căsicele ce împrejurul ei erau făcute au început a să strica”. Văzîndu-le „vechi și stricate”, domnul acordă milă pentru reparații (Acad. R. S. România, XX/171).

⁹⁴ Vezi și catagrafiile din: 1782, 1784, 1794, 1824, 1828, 1844, 1848 și 1855 (Acad. R. S. România, ms. rom. 727, f. 265—402, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 6/1828, 1810/1844, 1487/1848, 4204/1843); vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 39 v.—40 (ms. Pappazoglu) și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 281—284 (ms. Tocilescu) și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXXII.

⁹⁵ Despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 1007/1843 și Min. Instr., dos. 2639/1849, 4358 și 4369/1856, 1013/1862. Despre repararea arestului de la m-rea Snagov vezi idem, Min. Lucr. publice, dos. 159/1851 și 36/1857 și Obștescul Control, dos. 2081—2082/1857. Vezi și desenul lui Roseblut I. înfățișînd m-rea (Muzeu de artă R. S. România, Stampe CR, III, 220); vezi de asemenea Acad. R. S. România Stampe GR I, Iosif R, 2.

⁹⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 359 v.

⁹⁷ Amintită la 1834 april. 4 (Acad. R. S. România, DCCCXV/30).

⁹⁸ La 1658 mai 4, Vlad și vărul său, Neniul, vînd egumenului m-rii Măxineni „locul la Spiridon, să fie de mănăstire cum au fost și mai dinainte vreme mănăstire”. Ei au vîndut locul, urmînd ca egumenul să facă m-rea (Arh. St. Buc., ms. 173, f. 329 v.—330).

⁹⁹ Amintită la 1654 aug. 14 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XVII—XVIII/10). Despre ruinarea bis. și cererea de construire a unei noi bis. vezi idem, Min. Cult. și Instr., dos. 1637/1864, f. 12, 160, 235 și 266.

¹⁰⁰ Data pisaniei, confirmată și de un doc. de la începutul sec. XVII, în care se spune că a fost făcută de strămoșii boierilor Buzești, Mogoș banul, fiul său, Mogoș spătar, și Giura logofăt, la 1536—1537 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 340). Vezi și doc. din 1692 mart. 8 (Arh. St. Buc., ms. 725, f. 1—4).

¹⁰¹ Pe lângă faptul că a primit numeroase danii de la Buzești, la 1610 ian. 10 Radu Buzescu mare clucer lasă 1000 de galbeni m-rilor Stănești și Dobrușa, „să lucreze lucrurile ce sînt neisprăvite și să dregă ce le va trebui” (*Documente*, XVII, vol. I, p. 425).

¹⁰² Vezi doc. din 1615 mai 19 și 1716 april. 27 (*Documente*, XVII, vol. II, p. 340—341 și Arh. St. Buc., m-rea Zlătari, V/10). Vezi și catagrafia din 1839 april. 1 (Acad. R. S. România, ms. rom. 719, f. 574 v.). Vezi și inscripțiile și legenda m-rii, la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 230, f. 160—160 v.) și ms. Tocilescu (idem, ms. 5142, f. 384). Vezi, de asemenea, picturile lui Trenk înfățișînd ruinele m-rii în veacul trecut și mormintul lui Stroe Buzescu (Muzeul de artă R. S. România, Stampe DR III, 4260, 4261).

¹⁰³ Bis. e amintită la 1832 mart. 9 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/161).

¹⁰⁴ Despre satul Stănești-Ilfov vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLIV—V și hotărnicile din 1801 (*ibidem*, CDLXXI/149—150 și DLIV/23—24).

¹⁰⁵ Amintită la 1834 iunie 14 (*ibidem*, DCCCXV/47).

¹⁰⁶ Amintită la 1832 ian. 16 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/152).

¹⁰⁷ Amintit la 1692 april. 18 și 1694 febr. 13, când se spune că a fost construit de unchiul și părinții lui popa Dobrotă, devenit Daniil ieromonah (Arh. St. Buc., m-re Tri-
valea, VIII/1 și ms. 477, f. 97—98).

¹⁰⁸ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXIX.

¹⁰⁹ Amintit la 1693, aug. 25, când se spune că Neja, soacra lui Voico ceauș din Rîmnic, fusese îngropată în acest schit (Arh. St. Buc., m-re Rm. Sărat, XV/4).

¹¹⁰ Menționată la 1691 mai 26 (Acad. R. S. România, DCXXVI/145). O bis. mai veche din Star Chiojd e amintită la 1652 febr. (N. Iorga, *Studii și doc.*, XIX, p. 86). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXVI.

¹¹¹ La 1689 mart. 18, Alexa rusul se angaja față de Mihail Cantacuzino spătarul să facă o biserică de lemn la Stilpu, al cărui lemn trebuia să-i fie furnizat de 10 toporași timp de o săptămână (Acad. R. S. România, CXXVII/86).

¹¹² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 61 (ms. Pappazoglu). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2752 și 3908/1857. Vezi și pictura lui Trenk înfățișând schitul în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR III 4219).

^{112 bis} Vezi și planul moșiei S. = Băcești la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii.

¹¹³ Amintită la 1675 febr. 19 (Arh. St. Buc., m-re C. Lung, II/3 bis).

¹¹⁴ Amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/40—41).

¹¹⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 5 v.

¹¹⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom., 221, f. 107 v.—108.

¹¹⁷ La 1871 sînt amintite aci ruine de biserică (ibidem, ms. 223, f. 110).

¹¹⁸ Amintit la 1677 nov. 14, când ieromonahul Nicodim de la schitul Stolojani cu fiii săi dau vie și pămînt schitului (Arh. St. Buc., m-re Tismana, LXXX/1).

¹¹⁹ Vezi doc. din 1650—1651, în care domnul arată că rumâni din Strehaia lucraseră la m-re „iar acum s-au sfîrșit”, (Arh. St. Buc., ms. 714, f. 961 v.). La 1653 mart. 6 domnul spune că „am făcut domnia mea sîntă mănăstire, acolo în sat la Strehaia” (idem, m-re Strehaia, I/3) iar la 1665 iulie 7 se atribuie lui Matei Basarab ctitoria „din temelie” a mănăstirii (ibidem, IV/2.) Vezi și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 2148, catastihul de avere din 1800 și catagrafiile din 1842 și 1847 (Arh. St. Buc., m-re Strehaia, XIV/57 și Min. Instr., dos. 2907/1842 și 1317/1847 și Acad. R. S. România, ms. 726, f. 181—206).

Despre starea m-rii și reparațiile trebuincioase la începutul sec. XIX vezi doc. din: 1815 iulie 1, 1816 sept. 10 și oct. 2, 1817 dec. 20, 1818 ian. 6, 25 și 30 și april. 8 (Arh. St. Buc., m-re Strehaia, XIV/59, 60, 61, 64—68); despre diverse alte reparații, Min. Instr., dos. 4441/1856 și 1439/1865 și Log. pricinilor bisericești, dos. 1128/1842, 1166/1841. Vezi și ms. 729, f. 92—93 (Pappazoglu).

¹²⁰ Vezi și Arh. St. Buc., m-re Strehaia, XIII/1—3. Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, Stampe, GR, Kaindl, 54.

¹²¹ Bis. din Străjești este amintită la 1653 mai 30, când rămășițele pămîntești ale lui Radu Buzescu sunt mutate de aici la m-re Călui (Arh. St. Buc., ms. 722, f. 227 v.) Pentru inscripția de pe piatra de mormînt a lui Constantin Buzescu, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 220, f. 213—214.

¹²² Pisania din 1793 indică greșit ca an al fundației 1518—1519. Pentru datare vezi doc. din 1604 oct. 18, în care Stoica mare logofăt din Strîmba arată că a zidit-o și a lucrat-o cu mare osîrdie (*Documente*, XVII, vol. I, p. 146). El a construit m-re pe vremea când era mare vistier (1597—1599). La 1630 mai 14, se spune că Alex. Iliaș voise să o strice și să o prade, fiind răscumpărată cu 250 de galbeni de călugării de la Tismana (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CCCXII/2).

Despre chiliile arse ale m-rii vezi doc. din 1730 febr. 26 (Acad. R. S. România, XC/218). Vezi și așezămîntul din 1754 april. 15 (idem, XCI/39); despre ctitorii m-rii vezi doc. din 1776 iulie 1 (idem, XCI/212). Vezi și descrierea m-rii la 1874 (Acad. R. S. România, ms. 226, f. 141—141 v.) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 80 v. (istoricul făcut de Pappazoglu).

^{122 bis} Vezi și planul moșiei Strîmba = Cătanele din 1873 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri jud. Dolj).

¹²³ Amintită la 1667 mai 19 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CXLV/24). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CXLXXII. La 1831 satul a fost cumpărat de Gh. Opran (doc. nr. 30—32), după ce, la 1829, fusese al lui C. Grădișteanu (doc. nr. 48).

¹²⁴ Amintit la 1817 și 1819 sept. 18 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, CVIII/4).

¹²⁵ Este probabil ca cele două schituri să fie de fapt unul singur cu două numiri.

¹²⁶ Vezi planul moșiei la Acad. R. S. România, Hărți.

¹²⁷ Acad. R. S. România, ms. rom., 230, f. 117.

¹²⁸ Amintită o singură dată în documente, la 1409 mai 11 (*Documente*, XIII—XV, p. 64—65).

¹²⁹ Amintită la 1673 iulie 6 (Arh. St. Buc., m-re Bistrița, XXIV/20). La 1686 mai 7, se spune că un anume Ion din Studina vinduse loc în seliștea Băjeniele (unde fusese probabil vatra vechiului sat) și unde exista o biserică (ibidem, XXIV/24). Despre satul Studina-Grădinile, vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DXL—II.

¹³⁰ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 367.

¹³¹ Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bis. din Sudiți-Gherghița la Acad. R. S. România, CMLXXXI/13 bis.

¹³² Despre construirea bis. vezi Arh. St. Buc., dosare m-rești, m-rile Slobozia și Apostolachi, dos. 23/1855. Despre dărimarea amvonului vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 20 și 202.

¹³³ La 1647 ian. 9, Damaschin călugărul și fiul său, Tudor, din Surani-Saac, vînd lui Matei Basarab un loc de casă cu grădina „unde va să fie metohul sf. mănăstiri Căldărușanilor” (Arh. St. Buc., m-reă Căldărușani, XLV/3). Schitul e amintit la 1774 iunie 25 (Acad. R. S. România, ms. 1236, f. 256 v.)

¹³⁴ Despre vînzarea moșiei la 1830 vezi Acad. R. S. România, CDLXXII/148.

¹³⁵ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1092/1863, f. 5—12.

¹³⁶ Dintr-un doc. din 1613 aflăm că m-reă Surpați avea ocină încă din vremea domniei lui Neagoe Basarab (*Documente*, XVII, vol. II, p. 220), iar în pisană din 1706 se spune că a fost făcută întâi de Buzești, dar nu se precizează dacă este vorba de bis. de la începutul sec. XVI sau de o refacere a ei la sfîrșitul sec. XVI și începutul sec. XVII, cînd trăiesc cei trei frați Buzești.

Dintr-un doc. din 1687 mai 16, rezultă că ctitorii m-rii din sec. XVI au fost Tudor clucer și fratele său, Stanciu, care îi dăduseră ocină la 7029 (1520—1521) (Arh. St. Buc., m-reă Surpatele, III/9). După părerea lui Ioan Radu Mircea, m-reă ar fi fost ctitoria lui Tudor mare logofăt din Drăgoești și a soției sale, Dumitra, ambii considerați bunicii boierilor Buzești (R.I.B. X, 1943, nr. 3, p. 59—60, 91).

¹³⁷ Într-un alt doc., din 1682 april. 27, se spune că m-reă „fiindu părăsită și stri cată”, Maria Moldoveanca, „s-au apucat de o au întărit și au dires și o au miluit” (Arh. St. Buc., m-reă Surpatele, III/3). Aceiași monahie așezată la m-reă Dintr-un lemn, i-a dat apoi și ocine (doc. din 1685 sept. 15, ibidem, III/4).

Vezi și pomelnicile de la Acad. R. S. România, ms. 5504 și 5912 (din 1847—1862), inventarul m-rii din 1831 și lista de odoare de la aceiași dată (Arh. St. Buc., m-reă Surpatele, XII/12 și 13). Vezi și cererea de meșteri zidari din 1833 iulie 18 (ibidem, XII/19) și catagrafiile de la Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenesti, dos. 198/1814 și 216/1839 și Min. Instr., dos. 1104/1862. Pentru diverse reparații ibidem, dos. 1190/1863, dos. 1443/1864, f. 9—10, 55—56 și Așez. Brîncovenesti, dos. 2/1862. Pentru privilegiile m-rii Surpatele, începînd de la 1627, vezi Arh. St. Buc., m-reă Surpatele, pach. X.

¹³⁸ Vezi și desenele și picturile de la Muzeul de artă R. S. România, Secția Stampe: Preziosi, DS, III, 4935, Trenk, DR III 4252, 4301, 4313 și 4326 etc. Vezi, în sfîrșit, și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 56).

¹³⁹ Vezi și doc. din 1842 febr. 2 (Arh. St. Buc., sch. Suzana I/1). Despre prădarea schitului vezi doc. din 1857 aug. 25 (ibidem, I/3.) Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2172/1872. Vezi tot acolo și ms. Pappazoglu (730, f. 17).

¹⁴⁰ Vezi și pictura lui Henția înfățișînd m-reă (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR I, 3820).

Ș

ȘAELELE, vezi Saelele.

ȘANȚURI, vezi Lungulețu.

ȘASA, com. Dănești-Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Dimitrie, 1753 și Adormirea—mah. din vale, 1837.)

Bauer, p. 213 [fără bis.]; „Renașterea”, 1944, p. 612—613 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 403 [bis. Adormirea — Cornetul și Sf. Împărați — Bîrza, ambele noi]; *Documente*, sec. XVI, vol. VI, p. 331 [satul amintit la 1598].

ȘĂTRARI, vezi Șetrari.

M-REA ȘCHEAUL, — Saac (sec. XVIII, ante 1751); fostă lîngă dealul Nego-vani. Vezi și schitul Potecă.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 497 [doc. 1751]; Găleşescu, *Eforia*, p. 210—211 [doc. 1751, m-rea Doamnei Neaga din Dealul Șcheilor]; *Indice cronologic nr. 3* [multe doc.]

ȘCHEI, vezi Schei.

ȘCHIOPENI — Rm. Sărat (bis. sec. XIX) ¹

Indice cronologic nr. 3 [doc. despre sat]; Haretu Spiru, *Act de hotărnicie al moșiei Șchiopeni din jud. Sărat, plasa Rîmnicul de Sus, com. Mărgărităresci, proprietate dotală a d-lui A. Nedelcovici*, Buc., 1894, 19 p. [se rezumă doc., amintind de siliștea satului și bis. veche].

ȘCOALA, vezi Ștefănești.

ȘEGARCEA, vezi Segarcea.

ȘERBĂNEȘTI — Dîmbovița ² (bis. Sf. Nicolae, ante 1810, apoi bis. Intrarea în biserică, 1860).

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 38—39 [doc]; Bauer, p. 159 [bis. de lemn] și 163; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 16—17; Anuar 1909, p. 54; *Documente*, indice sec. XVI și XVII (satul amintit de la 1538 iar preotul satului la 1592); *Indice cronologic nr. 1*, 9 [doc. despre sat]..

ȘERBĂNEȘTI — Dolj. ³

ȘERBĂNEȘTI (două sate — Argeș și Vlașca) (două bis. de lemn: Sf. Paraschiva și Sf. Voievozi la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 12 [Argeș] și 73—74 [Vlașca]; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Anuar 1909, p. 290 [bis. din 1785—1787]; AEA 1929, p. 95 [bis. Adormirea, 1725, și Înălțarea, 1852] și 110; *Documente*, indice sec. XVI [Ș. — Lovișteal].

ȘERBĂNEȘTI, jud. Olt (case boierești de piatră, sec. XVII ⁴ și două bis.: Sf. Treime, construită de părinții lui C-tin Hiutul, și Sf. Ioan Bote-

zătorul, construită de boierii Crețulești, ambele de zid la începutul sec. XIX)⁵.

B.O.R., 1890, p. 723 [bis. de lemn la 1747]; Bauer, p. 184 [bis. sec. XVIII] și 186 [la fel]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 90 [bis. Sf. Treime, surpată „pînă în turlă”] și p. 82 [bis. Sf. Ioan Botezătorul]; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 135 [bis. din 1854 și 1874—1880]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 167 [doc. 1689, satul era al fam. Rudeanu]; A. O., 1928, p. 295—298 [doc. 1628].

ȘERBĂNEȘTI, plasa Oltețu - Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1780 și Sf. Dimitrie, 1823, construită de Alexie monahul).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici* p. 118—119; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 698 [bis. de lemn, închisă]; A.O., 1942, p. 171 [la 1834 două bis. de lemn]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [trei sate: Ș. în jud. Vîlcea unul r. Băbeni — Bistrița, altul r. Oltețu și altul probabil r. Drăgășani].

ȘERBĂNEȘTI, plasa Otăsău — Vîlcea (la 1840 bis. Cuv. Paraschiva 1740, construită de Tudor Grămescu).

Popescu, *Biserici*, p. 80; A.O., 1924, p. 304; AMO, 1941, p. 772—773.

ȘERBĂNEȘTI, vezi Broșteni.

M M-REA ȘERBĂNEȘTI — Morunglavu (Sf. Matei, construită de boierul Matei Morunglavu, 1746⁶, zugrăvită 1753, reparată 1880⁷, 1904 și 1936; se păstrează zidul de incintă, clopotnița și un corp de chilii din sec. XVIII; în bis. se află icoane împărătești pictate de G. Tattărăscu; fost metoh al m-rii Pantelimon), com. Ștefănești, satul Șerbănești, jud. Vîlcea.

Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 165—166; Bulat T. G., *Inscripții* (A.O., 1925, p. 191—192) [și descriere]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 494 [doc. 1751]; Gălășescu, *Eforia*, p. 219 [doc. 1751, închinare la Pantelimon] și 959; M. C., I, 1913, p. 78 [pisanie]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, pl. DXV) [pisanie];

Ionașcu I., *Documentele moșiilor schitului Șerbănești-Morunglavu din Vîlcea*, Craiova (din A.O., XII, 1938, p. 289—310; 1940, p. 152—174; 1941, p. 94—107 și 1943, p. 126—208) [f. importante pentru istoricul m-rii, inscripții, catagrafii din: 1762, 1787, 1796, 1801; lucrul la zidirea m-rii, 1756; arderea ei în 1821 etc.]; Plopșor C. N., *Documente privitoare la schitul Șerbănești - Vîlcea* („Oltenia”, I, 1940, p. 22—26); A. O., 1942, p. 235—240 [documente]; Bauer, p. 200; și A.O., III, 1924, p. 303; Fotino, III, p. 161; Popescu, *Biserici*, p. 13; A. P., 1848, p. 404, 408, 412, 416, 420 passim [venituri, 1832—1846]; V. Rom., 10 iunie 1843; Margot, *O viatorie*, p. 44 [1859]; A. Rom.. supl. 12 și 19 dec. 1859 [arenda moșiilor m-rii]; vezi și 21, 29 aug. și 4 sept 1857;

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 233—235 [inscripții, descriere portrete]; AER, 1900, p. 40; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 293—294 [descriere]; Răuțu, *Monografia*, p. 73—74; Năsturel P. V., *M-rea Șerbănești* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 53—68) [pisanie, foto descriere, portrete ctitori, doc.]; Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 121) [inscripție, ctitori]; Meteș, *Zugravi* (indice); Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 71; Donat, *Fundațiile*, p. 76; AMO, 1941, p. 773; Popescu, *Învelișurile*, p. 43; Voinescu T. și P., *Oprea Meșteri locali* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218);

Bălașa D., *Ctitoria lui Matei Morunglavu din satul Șerbănești, r. Drăgășani* (M.O., 1959, nr. 7—8, p. 436—445) [istoric, pisanii 1746 și 1753, despre ctitorii și averea m-rii]; M. O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 899 [despre acoperirea m-rii]; C.L., 1934, p. 671 [Al. Odobescu despre m-re, 1860];

Bălașa D., preot, *Un vechiu antimis, cu text slavon* (I.E.E.R.A., IV, 1948, nr. 9—10, p. 10—11) [găsit la schitul Șerbănești-Vîlcea, din 1671—1672]. ȘERBOAICA, vezi Marsilieni.

ȘERBOIENI, com. Ionești, jud. Argeș (bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX, refăcută de zid 1875 și bis. Sf. Teodor Tiron, 1823).

A. Rom., 22 mai 1857 și urm., 4 sept., supl. 7 sept. 1857 [arendarea moșiei]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 46; Anuar 1909, p. 290; AEA, 1929, p. 95; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1569 cu numele Șerbăiani]. ȘERÎNGA, jud. Buzău (bis. Sf. Nicolae, 1818—1820, reparată 1894).

Anuar 1909, p. 253.

ȘETRARI, com. Uda—Argeș, fost r. Vedeia (bis. Adormirea, 1806, construită de preotul Ion proestosul și locuitori, repată 1915)

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 39; Anuar 1909, p. 278; AEA, 1929, p. 53.

ȘIIACU, com., Slivilești, jud. Gorj (M. cula Grecescu, construită de Răducanu Cioabă și Marin Chintescu, 1818—1823 și bis. Sf. Nicolae, 1833, în stare rea la 1909).

Tzigara-Samurcaș, *Arta în România*, p. 14—37; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 120) [despre culă și foto]; Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe Valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 94—97) [descriere, foto, plan]; Anuar 1909, p. 204.

ȘIMIAN, jud. Mehedinți (bis. Adormirea și Sf. Dimitrie, începută la 1801 de Iani, polcovnicul Gheorghe Bădescu și alții; întrerupt lucrul din cauza cîrjalilor și terminată 1814; rezidită 1895—1906).

Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 142 [inscripții]; Anuar 1909, p. 203; AMO, 1941, p. 553.

ȘIMNÎCU, jud. Dolj⁸ (bis. Adormirea-Ș. de Jos, făcută de Bogdan și ceata sa la o dată neprecizată, prefăcută și înaltă de Ianache croitorul Craioveanu și alții în timpul domniei lui Alexandru Moruzi voevod; refăcută? 1848; cruce de la sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX la biserică).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1593, fiind cotoropit de Preda Buzescu în domnia lui Mihai Viteazul]; Ciuceanu Șt., *Pomelnicul bisericii din comuna Șimnicu de Jos din jud. Dolj, alcătuit și scris de Dionisie Eclesiarhul* (A.O., I, 1922, p. 57—60) [din 1814; se reproduce, cu date privind istoricul bisericii]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; „Oltenia”, II, 1941, p. 128; XI, 1944, p. 114 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 168 [și o altă bis. Adormirea—Ș. de Jos, fără dată]; AMO, 1941, p. 299—300; Bălașa D., *Cărei biserică aparține pomelnicul de la Șimnic?* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 244—246) [bis. din Ș. de Sus].

ȘINTEȘTII DE SABAR — Ilfov (case boierești, sec. XVII, ale familiei Șintescu-Popescu)⁹. Vezi și Popești—Ilfov.

ȘIPOTU, vezi Spahii-Sipotu.

ȘIPOTU, vezi Negoști.

ȘIPOTU (Ștubei) — Teleorman¹⁰

Documente, indice sec. XVII [satul Șipotele].

ȘIRINEASA, jud. Vîlcea (bis. din sec. XVII¹¹ apoi bis. Sf. Nicolae, construită de egumenul m-rii Hurezi, 1727, bis. pustie la 1791—1804, redeschisă de egumenul Pahomie, reparată de Iordache Schina, 1830—1835; case boierești din sec. XVII—XVIII).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1606]; M.O., 1966, nr. 5—6, p. 436 [doc. 1711, bis. Sf. Nicolae închinată la m-rea Hurezi]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (M.O., 1966, nr. 5—6, p. 475—476) [pisanie nouă și descriere sumară]; Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p.

26, 57, 86, 106 passim [doc. 1695, satul dăruit de C. Brîncoveanu m-rii Horezi]; vezi și indice; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brîncovenești oltene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 754) [doc. 1711 închinare case și bis. la m-rea Horezi]; *Indice cronologic nr. 14* [doc. despre sat];

Iorga N., *Studii și doc.*, XIV, p. 54—55 [descrierea casei lui Udrea Zătreanu, 1736—1737]; Popescu, *Biserici*, p. 88—89 [catagr. 1840]; Bolliac, *Monastirile Brancovenesci*, p. 174; *Dict. Rom.*, V, p. 520—521 [istoricul satului și doc. 1695 despre bis.]; Anuar 1909, p. 231 [bis. refăcută 1885—1887]; A.O., 1936, p. 422, 430; AMO, 1941, p. 774—775; Popescu, *Învelișurile*, p. 63. ȘIRNA, jud. Prahova (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1734). Vezi și Tăriceni.

Anuar 1909, p. 112; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1614, când era în parte al m-rii Mislea].

ȘIROCA-Gorj (piatră de hotar de la slugerul Tudor Vladimirescu, c. 1810). ȘITOAIA, com. Almăj, jud. Dolj (M bis. Adormirea, 1819, construită de Dumitru medelnicerul, Nicolae Șitoianu, Maria Socoteanu, reparată 1896, 1907, 1935 și 1962; păstrează fresca originală cu portretele citorilor; cruce de la începutul sec. XIX — deși data e 1533 — ridicată în memoria lui Gheorghe Oprea, ucis de turci).

Iorga V., *Studii și doc.*, XV, p. 37 [cruce]; „Oltenia”, XI, 1944, p. 91—92 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 153; AMO, 1941, p. 176; M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 930 [cruce din 1533?]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1557]; Filitti I.C., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 12—16) [despre doc. privind moșia Șitoaia].

ȘITOAIA-Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Îngeri, 1795 și Sf. Îngeri — mah. Prislăvești, 1740).

„Renașterea”, 1944, p. 369—370; *Documente*, indice sec. XVII [Șitoaia, r. Novaci].

ȘOIMARI, jud. Prahova (cruce veche, existentă la 1873 ¹² și bis. din 1868—1870).

Anuar 1909, p. 112; *Documente*, indice sec. XVI [localiz. probabilă]. SOLDANU, vezi m-rea Negoști.

ȘOMĂNEȘTI, jud. Gorj (bis. Sf. Nicolae și Dionisie, construită de familia Bălăcescu, Dionisie, egumenul m-rii Horezi, C-tin vornicul, fratele său etc., 1747—1749, reparată 1880). Vezi și Telești (aceiași biserică?)

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1599 cu numele Șimonești]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 492 [doc. 1738, casă nouă]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Foaia de zestre a Profirei, născută Bălăcescu, la căsătoria sa cu Ioan Șomănescu* (A.O., IV, 1925, p. 470—471) [din 1836]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 249—252; Ștefulescu Al., *Bis. Bălăceștilor din Șomănești* (A. Pop., III, 1901, nr. 3, p. 80—84) [inscripții, istoric, foto]; Idem, *Gorjul*, p. 231—241 [doc. despre sat; descriere bis.]; *Dict. Rom.*, V, p. 525 [bis. din 1727 și 1790]; Anuar 1909, p. 185; AMO, 1941, p. 411—412; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 64, 65); Voinescu T. și P. Oprea, *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 217).

ȘOPĂREȘTI, vezi Tohani.

ȘOPÎRLIGA-Saac (sat dispărut). Vezi și Gherăseni.

Documente, indice sec. XVII [sat dispărut]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 70—74; *Documente agrare*, p. 710 [sat dispărut]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 501—502).

ȘOPÎRLIȚA, jud. Olt (fost Romanăți) ¹³ (M ruina bis. Sf. Nicolae — Mah. de Sus, 1833, construită de C. și Toma Brătășanu; bis. de lemn Sf. Troiță-M. de Jos, 1770, reconstruită de zid 1906—1907). Vezi și m-rea Crivina.

Oprescu Anton, *Acte privitoare la moșia Șopîrlița-Brătășanii din jud. Romanai* (A.O., 1930, p. 46 și urm. [1833—1852]; „Renașterea”, 1944, p. 166 [cat. 1840]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 289 [cat. 1845]; Odobescu, *Antichitățile*, p. 26, 129, 176—177 [urme de case boierești — poate ale fam. Brătășanu? —, bis. în ruină]; Anuar 1909, p. 216; AER, 1921—1925, p. 559; *Monografia jud. Romanai*, p. 445—446; AMO, 1941, p. 657.

ȘOPLEA — Prahova, sat dispărut (o m-re?, sec. XVII; casele Cantacuzinilor, XVII și o cruce din 1655, amintind luptele cu slujitorii răsculați, adusă la Drăgănești). Vezi și Drăgănești.

Iorga N., *Socotelile Brașovului*, p. 190; Idem, *Genealogia Cantacuzinilor*, sec. p. 82, 407; R. V., 7 sept. 1914, p. 1 [despre ruinele curții boierești a lui Mihai Cantacuzino, la Șoplea-Berceni]; Bejenaru N. C., *Crucea de piatră de la Teleajen* („Arhiva”, 1924, nr. 3—4, p. 287—288); L. Demeny, L. Demeny și N. Stoicescu, *Răscoala seimenilor sau răscoală populară? 1655 Țara Românească*, Buc., 1968, indice [despre lupta din 1655].

SCHITUL ȘOPOT, vezi Slatina.

ȘOTÎNGA, jud. Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan, Sf. Voievozi și Sf. Ștefan, construită de lemn de Iordache Văcărescu mare sluger, Badea Văcărescu și Ioan Văcărescu vătaf, reclădită 1836—1838 de Ioan Fundăteanu, Mihai Vlădescu și Ion Bărbătescu¹⁴, reparată 1887).

Iorga N., *Studii și doc.*, I—II, p. 248—249 [doc. 1810, ref. la relațiile cu bis. catolică din Tîrgoviște]; A. Rom., 18 și 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 280; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 21; Anuar 1909, p. 54; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

ȘOTRILE, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810)¹⁵.

Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 24, 169, 171, 180 și urm. [despre sat și doc.]; A. Rom., 25 ian. 1861 [arenda moșiei].

ȘOVĂRĂȘTI, vezi Adămești.

ȘTEFĂNEȘTI-Ialomița (bis. Sf. Spiridon, 1842, reparată 1872).

Anual 1909, p. 66.

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Ilfov (bis. Sf. Nicolae-Ș. de Sus, 1812—1816¹⁶, reparată 1880). Vezi și Lipovăț.

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la <1584>; A. Rom., 5 iunie 1857 și urm., 2 mart. 1861 și urm. [arendarea moșiei]; Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 84.

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Argeș (patru cruci vechi, bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX și M bis. Sf. Ioan Botezătorul, sec. XVII, 1628?, reparată 1877). Vezi și Izvorul¹⁷.

Doc. relații agrare, p. 764 [doc. 1790, bis. Gura Văii Ștefăneștilor]; Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 95; Năsturel P. V., *Patru inscripțiuni... Crucea din Dealul Piteștilor, Ștefănești, Golești* („Albina”, X, 1906—1907, p. 918—919); Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XLIX—L, LXXXII; BCMI, 1911, p. 148; Geoglovan Radu, *O „tocmeală” a lui Matei Basarab privitoare la scutirea tîrgoviștenilor de unele dări pentru vin* (S.A.I., IV, 1962, p. 46) [inscripția crucii de la Matei Basarab, acum ruptă, aflată la bis. din Tîrgul Dealului-Ștefănești]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, *Vechile cruci de piatră din cupriusul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 40—43) [crucea Albă de lângă Ștefănești, 1758, crucea lui Mușat, 1629, crucea monahului Ștefan, 1730 și crucea logofătului Andreiaș, 1717; descriere, inscripții, foto].

Iorga N., *Doc. Cantacuzino*, p. 9—10 [doc. 1660, Ș. — Muscel]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și

XVII [satul Ș. de Podgorie e amintit adesea în documente de la 1452, când era în parte al boierilor Badea, Vlaicu și Radu]; *Indice cronologic nr. 2,9* [Ș. — Muscel].

ȘTEFĂNEȘTI — Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui].

ȘTEFĂNEȘTI, jud. Vâlcea (M. bis. de lemn Sf. Nicolae—Dobrușa de Jos, 1793—1796, construită de Dumitru Nemoianu și alții, restaurată 1923 și bis. de lemn Adormirea).

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 305—306; Popescu, *Biserici*, p. 12—13 [la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae — mah. Seliștea Veche și o altă bis. de lemn mah. Cîmpu Ștefănești, 1826]; Referendaru G., *Bis. de lemn cu hramul Adormirea Maicii Domnului, parohia Ștefănești-Vâlcea, cătunul Dobrușa de Jos* (BCMI, XIX, 1926, p. 10) [ruină]; Idem, *Bis. de lemn cu hramul Sf. Nicolae din parohia Ștefănești-Vâlcea, cătunul Dobrușa de Jos* (*ibidem*, p. 18—23) [descriere, planuri]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, pl. DLXXXIV); Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 775.

ȘTEFENI, vezi Babele și Mereni.

ȘTEFEȘTI, jud. Prahova (bis. Sf. Dumitru, 1796—1801, reparată 1873).

Anuar 1909, p. 111; *Indice cronologic nr. 2 și 10* [doc.].

SCHITUL ȘTEVIOARA, com. Cheia, jud. Vâlcea (sec. XIX, în ruină la 1946).

Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 281).

ȘTIRBEI, vezi Cepturoaia — Știrbei.

ȘTIRBEȘTI — Vâlcea (la 1840, două bis. de lemn: Intrarea în biserică — mah. Căzănești, 1750, refăcută? 1856—1857, construită de zid 1910, și Sf. Nicolae — mah. Hierăști, 1791, construită de zid 1920, și bis. de zid Cuv. Paraschiva, 1784, reclădită? 1837—1838, refăcută 1941).

Popescu, *Biserici*, p. 123; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 776; A.O., 1942, p. 175 [la 1834 trei bis. de lemn].

ȘTIRCovița — Mehedinți

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1533 când era siliste, proprietatea lui Barbu mare postelnic]; R.I., 1920, p. 244—246 [doc. 1622]; Vlădăianu I., *Documente privitoare la moșia Vlădaia (Mehedinți)* (A.O., 1938, p. 80 și urm.) [și la satul Ș.]; Dinculescu C., *Monografia satului Ștircovița-Mehedinți*, ms. 1946 (Vezi M.O., 1962, p. 239); Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503).

ȘTIUBEIU (BĂLĂCEANCA) jud. Buzău (fost Rm. Sărat) (han sec. XIX și bis. Nașterea Maicii Domnului, 1783, construită de Alex. Neculescu pitar, reparată 1905).

V. Rom., 1851, p. 40 [han]; Anuar 1909, p. 265—266; AEB, 1926, p. 67 și 1928, p. 77; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 664).

ȘTIUBEIU—FRUNZĂNEȘTI, vezi Orăști.

ȘTOROBĂNEASA, jud. Teleorman.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 14 [originea numelui = băneasa bătrână].

ȘTUBEIU — Dolj (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1737, reclădită 1864 la Ș. Moșna).

Documente, indice sec. XVII [localiz. probabilă]; Obedeanu C.V., *Cartea răposatului domn Matei voievod de la 7141 ce au fost dată la mîna Barbului vel paharnic, cumnatul Condii comisul, pentru moșia Ștubuiu* (A.O., 1924, p. 245—247); Nicolaescu St., *Hrisov privitor la Vilcomu și Ștubee* (A.O., 1940, p.

134—136) [din 1621]; Anuar 1909, p. 163; Mano, *Doc. fam.*, Mano, p. 20 [doc. 1649, ref. la Ș. — Mehedinți].

ȘUICA, com. Tătulești, jud. Olt (M bis. Sf. Paraschiva — Ș. de Sus, 1810, reparată 1906 și Intrarea în biserică — Ș. de Jos, 1848 sau 1832? ¹⁸, reparată 1898).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85; Anuar 1909, p. 304; AEA, 1929, p. 151; *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit la 1505, când era al boierului Badea din Șuici].

ȘUICI, jud. Argeș (cula familiei Brătianu și casa căpitanului Balotă; M bis. Sf. Nicolae, construită de Iane Brătianu șetrarul, sfârșitul sec. XVIII sau începutul sec. XIX; cruce veche, sec. XVII ¹⁹ și alta din 1813).

Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 16 [cula Brătianu]; „Albina”, XI, 1908—1909, p. 122 [foto culă]; Bauer, p. 179 [bis. sec. XVIII]; B.O.R., 1921, p. 683 [bis. Rudeni] și 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 17 și 3 [Rudeni]; A. Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 16 [cruce 1813]; Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 88 [foto casă]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 59 și pl. LXXXVII—XC); Anuar 1909, p. 290—291 [bis. din 1848 și 1868]; AEA, 1929, p. 78 [bis. din 1860]; Iorga N., *Studii și doc.*, VI, p. 474—475 [doc. 1645]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 347—348 [doc. 1739]; *Documente*, indice sec. XVI—XVII [satul Rudeni amintit de la 1526 și satul Șuici amintit de la 1505]; Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 379 [despre culă, 1860].

ȘUȘANI, jud. Vâlcea (la 1840 două sate cu două bis. de lemn; Sf. Dimitrie, construită de Ilarion călugărul 1802, reclădită 1895; Sf. Împărați, 1524—1525? probabil 1724, refăcută? 1793, reparată 1940).

Ionașcu I., *Contribuții la istoricul m-rii Hurez*, p. 86 [doc. 1791]; vezi și indice; *Documente agrare*, p. 388 [doc. 1741]; *Indice cronologic nr. 14* [doc.]; Popescu, *Biserici*, p. 125—126 și 16 17 [două sate, cat. 1840]; Anuar 1909, p. 233; AMO, 1941, p. 776—777; A.O., 1942, p. 176 [cat. 1834]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1567, fiind cotropit apoi de Preda Buzescu].

ȘUȘIȚA, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae — Ș. de Motru, 1704, reparată 1883 și bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1846 sau 1854?, în ruină la 1941).

Bauer, p. 219 [fără bis.]; Giurescu C., *Material* (indice); AMO, 1941, p. 508 și 555; Anuar 1909, p. 197—198; Cernăianu G.I., *Fragment din „Monografia satului Sușița—Mehedinți* („Rev. Asoc. Învățătorilor mehedințeni”, 1944, nr. 1—3, p. 49—51); Buzatu D., *Două vechi sate oltene* (M.O., 1958, nr. 1—2, p. 105—106); [și despre bis., însemnări de pe cărți, sec. XIX]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1519, când era în parte al m-rii Gura Motrului]. Menționez că în indice sînt două sate: unul în r. Filiași și altul în r. T. Severin care a fost al m-rii Tismana.

ȘUTA (Șuta Seacă), com. Răciu, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea și școală, 1792, construită de Matei Locusteanu mare sluger) ²⁰. Vezi și Gura Șutei.

Urechia, *Ist. rom.*, V, p. 59—60 [doc. 1779]; VIII, p. 446—447; X A, p. 16, 399—400 [doc. 1813]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 46—47 [la 1810 bis. de lemn Sf. Paraschiva]; Anuar 1909, p. 64 [bis. de lemn, Sf. Paraschiva, sec. XIV? și Toți Sfinții, 1863—1865]; Cazacu N., preot, *Însemnări despre istoric bisericii din satul Șuta, raionul Tîrgoviște* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 533—546) [despre familia Lăcusteanu și 9 documente, 1773—1830]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit la 1621]; *Documente agrare*, p. 59—581 [doc. 1774, moșie a m-rii Nucet].

ȘUTEȘTI, vezi Sutești.

ȘUTEȘTI, jud. Brăila (bis. Sf. Împărați, construită de logofătul Costache Șutu, fiul lui Grigore Șutu, 1840—1842).

„Îngerul”, IX, 1937, p. 739 [pisania]; Vasilescu N. A., *Schițe istorice*, p. 265 [pisania]; Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 146—147; AEB, 1926, p. 51 și 1928, p. 121.

NOTE

¹ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pac. DCXIX.

² Vezi și hotărnicia din 1828 (Acad. R. S. România, CDLXXXVIII/92—94).

³ Despre resturile unui schit, existente la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 263.

⁴ Vezi doc. 1689 april. 30, din care rezultă că aici aveau case de piatră Chircă Rudeanu fost mare ban și fiul său, Diicu, numit și Șerbănescu (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 5).

⁵ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 109 v.—110 se dă ca an al fundației 1747 pentru cea din Ș. de Jos și 1852 pentru cea din Ș. de Sus.

⁶ Vezi și doc. din 1751 ian. 13 și iulie 1, în care ctitorul m-rii declară că, neavînd copii, „am făcut acest schit în loc de feciori”, 1792 nov. 3, 1832 aug. 19 etc. (Acad. R. S. România, CCCLXXI/171, Arh. St. Buc., ms. 143, f. 32 și Acad. R. S. România, ms. 719, f. 169).

⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. Tocilescu (ms. 5142, f. 314). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1150/1862. Vezi și pictura lui Trenk înfățișînd schitul în veacul trecut. (Muzeul de artă R. S. România, DR, III, 4256), catagrafiile din 1849, 1857 și 1859 (Acad. R. S. România, ms.rom. 726, f. 65—108) și coresp. de la Acad. R. S. România, pach. MLIII.

⁸ Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLVII și MXXXIX.

⁹ Vezi doc. din 1669—1670, din care rezultă că erau ale lui Radu Popescu fost mare vornic, nepotul lui Staico Șintescu (Acad. R. S. România, CCCXXXVI/1).

¹⁰ Despre echivalența celor două nume vezi doc. din 1856 (Acad. R. S. România, CDXV/84). Vezi și planul moșiei din 1855 (Arh. St. Buc., Min. Agric.)

¹¹ Bis. de piatră este amintită la 1645 și 1670—1671 (Arh. St. Buc., m-rea D. Lemn, XXIII/8 și ms. 209, f. 92). Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 33 (ms. Tocilescu).

¹² Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 228, f. 557 v.

¹³ Vezi hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, C/188, CLV/125).

¹⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 391.

¹⁵ Bis. din Șotrile Vistierului și Stolnicului e amintită la 1834 mart. 31 (Acad. R. S. România, DCCCXV/27).

¹⁶ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 241 (inscripție clopot din 1825).

¹⁷ Despre bis. din Ștefănești sau Tîrgul Dealului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1162/1863.

¹⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 103 v.—104.

¹⁹ Amintită la 1666 mart. 11 (Acad. R. S. România, LXXV/175).

²⁰ Bis. din Șuta Locusteanului e amintită la 1834 mai 16 (Acad. R. S. România, DCCCXV/39). Vezi doc. 1742—1803 (ibidem, LXVI/102—104).

T

SCHITUL TABAC (lingă Slănic-Prahova, începutul sec. XIX). Vezi și Slănic. Iorga, *Studii și doc.*, XXI, p. 5 [cca. 1840].

TABLA BUȚII, com. Mînciu-Ungureni, jud. Prahova (M ruinele cetății lui Mihai Viteazul?).

Culici Al., *Antichitățile din Tabla Buții și Crucea Mandii* (BCMI, XX 1926, p. 90).

TĂLĂPANU — Socolești, jud. Mehedinți (cula lui G. Socolescu, începutul sec. XIX, dispărută).

Bauer, p. 226 [Socolești, fără bis.]; Crețeanu R., *Culele și casele întărite de pe Valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 114) [descriere].

TĂLNEȘTI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1844, reparată 1888). Anuar 1909, p. 177.

TALPA — Vlașca, jud. Teleorman (bis. Sf. Nicolae — T. Băscoveni, 1822—reparată 1894 și bis. de lemn Cuv. Paraschiva — T. Trivalea, 1820—1824, reparată 1882).

Anuar, 1909, p. 138—139.

TĂLPĂȘEȘTI, com. Cornești, jud. Gorj (M bis. de lemn Toți Sfinții din cimitir, sfîrșitul sec. XVIII, 1780—1800, reînnoită 1857, pictură pe pinză aplicată).

M.O., VII, 1955 nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 177 [bis. din 1895—1905]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 259—260; Idem, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1577].

TĂLPAȘU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1837—1840, reparată 1911 și 1933; bis. Înălțarea, 1850, bis. de lemn Sf. Dumitru-Nistoiu, 1814).

Anuar 1909, p. 168; AMO, 1941, p. 302; *Documente*, XVII, vol. I, p. 484—485 [satul amintit la 1610].

TĂLPAȘU — Virteju — Gorj? (bis. Înălțarea, zugrăvită la 1847 de Năstase Talpășanu postelnicul, Gheorghe, fratele său și Nicolae Fărcășanu).

TĂLPENI, vezi NĚTOȚI.

TĂLPEȘTI, vezi Slătioara.

TĂMĂDĂU, jud. Ilfov (cruci vechi existente la 1871¹, din care se păstrează una, care este M, din 1728, lingă bis. din satul Dîrvari; bis. Sf. Nicolae — T. Dîrvari, de lemn, construită de Vasilache Strimbeanu, sec. XVIII, reclădită de zid 1850, Adormirea — T. de Sus, de lemn, sec. XVIII, apoi bis. Cuv. Paraschiva, 1834—1848, și bis. Sf. 40 de Mucenici — T. de Jos, ante 1810, reparată 1890).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 54—57; Anuar 1909, p. 84—85; *Indice cronologic nr. 17* [doc.].

TĂMĂȘEȘTI — Gorj.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 257—259; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc. despre sat]; *Documente*, indice sec. XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1428, când era al m-rilor Vodița și Tismana].

TĂMĂȘEȘTI (Tămășasca) — Ilfov (fost Vlașca) (bis. de lemn, Sf. Nicolae, 1830—1831, în ruină la 1909).

Documente agrare, p. 567—568 [doc. 1766, sat al mitropoliei]; Anuar 1909, p. 139; G.B., 1965, nr. 11—12, p. 1171 [legenda întemeierii satului]; *Documente*, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1520].

TĂRICENI — Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, veche la 1810, refăcută de zid 1832—1834²). Vezi și Curățești.

Bauer, p. 143 [casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 66—67 [moșia m-rii Căldărușani]; Anuar 1909, p. 85.

TĂRICENI, com. Șirna, jud. Prahova (M bis. Sf. Gheorghe, construită de vistierul Radu Scarlat Alexandrache, 1735; biserica a fost refăcută de Gh. Filipescu mare ban la 1843, apoi reparată la 1870—1884, 1939, 1946 și pictată din nou la 1952—1955).

Documente, indice sec. XVII [satul amintit de la 1610]; B.C.I., XI, 1932, p. 53, 66, 78—80 [doc. din 1778 amintind biserica lui Balasache medelnicerul]; *Dicț. Rom.*, V, p. 557; Anuar 1909, p. 112—113; Pavlov P., *Monumente istorice din jud. Prahova, Tăriceni* (G.M., IX, 1931, nr. 287, p. 2); Borneanu Antonie, *Carte de hotărnicie a trupului de moșie Groșani, compus din trupurile de moșie Tăriceni — Pleșești . . .*, Buc., 1898, 41 p. [rezumate de doc. ref. la Groșani și Tăriceni]; A. Rom., 1858 sept. 27 [arendarea moșiei]; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 664).

TARNIȚA — Mehedinți (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1798—1799, refăcută de zid).

Crețeanu R., *Bis. de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 291—292) [inscripție, însemnări]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 73.

TĂRPEZIȚA, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1786, reclădită de zid sec. XIX).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; XI, p. 38—39 [catagr. 1831]; *Dicț. Rom.*, V, p. 594 [bis. din 1848—1852]; Anuar 1909, p. 168 [bis. din 1898—1899]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 448 [cat. 1845]; R.I., 1937, p. 205 [originea numelui de la grecesul trapeza].

TĂRTĂȘEȘTI — Dobroșești, jud. Ilfov (bis. Adormirea și Sf. Nicolae a boierilor Bujoreni, sec. XVIII și școală; bis. Sf. Nicolae, construită de Mihai eromonah de la m-reă Aninoasa 1779³, refăcută 1853). Vezi și Pajerea—Tărtășești de Sus, Călugăru-Tărtășești și schitul Dobrișești.

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 98; VI, p. 264; VII, p. 33, 445, 460—461; VIII, p. 446; X, A, p. 152, 403—404; XII, p. 98; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1. Mitr. Țării Rom.*, (indice); Petrescu I., D., *Două ctitorii de călugări* („Amvonul”, XVIII, 1916, nr. 11, p. 331—332); A. Rom., 1858 mart. 5 și urm. [despre arendarea moșiei]; vezi și A.G.R., 31 ian. 1865 și urm.

SCHITUL TĂRTĂȘEȘTI, jud. Ilfov (ante 1766, fost metoh al episcopiei Buzău⁴).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); Braniște Marin, preot, *Samuil Tărtășescu, episcop-locotenent de Argeș* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 872 și 897) [despre familia Tărtășescu și inscripția unei pietre comemorative din 1853].

TĂRTĂLU, vezi ȚĂRTĂLĂU.

TĂSCĂI, vezi Voietești.

TĂTĂRĂI — Ialomița ⁵. Vezi și Andrășești.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 9—15 [doc. 1667—1804]; B.C.I., XI; 1932, p. 58—59 [doc.].

TĂTĂRĂI — Dîmbovița (bis. Adormirea, 1809 ⁶, în ruină la 1909).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 53; Anuar 1909, p. 65; *Documente agrare*, p. 775 [doc. 1791; (în indice este un sat în acest nume în jud. Prahova).

TĂTĂRĂI — CONDURATU — Prahova (bis. din 1848 făcută de Costache Filipescu).

Dicț. Rom., II, p. 587.

TĂTĂRĂI, vezi Scornicești.

SCHITUL TĂTĂRANI — Buzău (sec. XVIII — începutul sec. XIX) ⁷.
BCMI, 1924, p. 141 însemnare, 1801).

TĂTĂRANI (Tătari), jud. Dîmbovița (bis. ante 1832 ⁸, reclădită 1840 ⁹ și cruce de piatră din 1739). Vezi și Căprioru.

Bauer, p. 156 [Teterani]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 28; Anuar, 1909, p. 54—55; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1587, cu numele Tătari]; *Indice cronologic nr. 15* [doc.].

TĂTĂRANI — Ilfov.

Documente agrare, p. 443 [doc. 1745, moșia a m-rii Cotroceni]; A. Rom., 10 aug. 1857 [arendarea moșiei].

TĂTĂRANI, vezi Topoloveni.

TĂTĂRANI, jud. Prahova ¹⁰ (bis. Nașterea Maicii Domnului, construită de Drăghiceanu Greceanu mare pitar, 1741—1742, refăcută la 1832 de Hagi Manu și Mihalache Cornescu mare ban).

A.G.R., 13 oct. 1864 și urm. [arendarea moșiei]. (În indice este un sat Tătărăi în Prahova).

TĂTĂRĂȘTI, jud. Teleorman (ruine de case boierești de la sfîrșitul sec. XVIII și paraclis zidit la începutul sec. XIX de Joița Bălăceanu M). Vezi și Udupu.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 2 [originea numelui]; *Documente*, XVI, vol. II, p. 242 [satul amintit la 1538]; Drăghiceanu V., *Inscripții* (BCMI, VII, 1914, p. 195—196) [piatră de mormînt, 1798]; Anuar 1909, p. 126; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 240; *Dicț. Rom.*, V, p. 561 [descriere]; Teodoru Rada, *Curți întărite tîrzii* (SCIA, 1963, nr. 2, p. 335—355) [descriere, plan, foto].

TĂTĂRLEȘTI (Titirlești) — Mehedinți (biserică făcută de păstori ardeleni, pictată la 1854).

Ionescu de la Brad, *Agricultura română*, p. 394; Meteș Șt., *Păstori ardeleni în țările române*, p. 66; AMO, 1941, p. 556—557; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 72); M.M., I, 1958, p. 256—257; Florescu Bobu Florea, *Costumele cîtorilor de la Tetirlești—Baia de Aramă* (ms.); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 27.

SCHITUL TĂTARUL (sec. XVII, ante 1689, fost metoh al episcopiei Argeș) ¹¹.

TĂTARU, jud. Brăila (bis. din 1822, refăcută 1864, în ruină la 1906).

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1538 cu numele T. din Cîmpie]; Vasilescu N.A., *Schîțe istorice*, p. 267.

TĂTARU — Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, 1842—1848 reparată 1891).

Anuar 1909, p. 259; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII

TĂTARU — Rm. Sărat (bis. din 1842, făcută de I. Tătăranu).

Dicț. Rom., IV, p. 267.

TATOMIREȘTI, com. Răcari, jud. Dolj (M bis. Adormirea sau Precista, construită c. 1770—1780 de Mihai și Anița Filișanu, reparată 1886, când a fost zugrăvită din nou).

Margot, *O viațorie*, p. 49—50 [1859]; *Dict. Rom.*, V, p. 549; Anuar 1909, p. 168 [bis. din 1826—1827, ruinată]; AMO, 1941, p. 301; Buzatu V., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63).

TĂTULEȘTI, jud. Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Dopicea, ante 1817, mutată pe locul actual la 1958; bis. Sf. Îngeri — Iovești, 1827 și bis. de lemn Cuv. Paraschiva — T. de Jos, ante 1824)¹².

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 86 [două bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 152 [bis. din 1864 și 1891]; Anuar 1909, p. 304; *Documente*, XVI, vol. III, p. 368 [satul amintit la 1570]; *Indice cronologic nr. 19*.

TEASCU, jud. Dolj (la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae)¹³.

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

TECUCI (Tecuceni), jud. Teleorman (han sec. XIX).

A. Rom., supl. 29 ian. 1858; Greceanu, *Genealogia*, I, p. 301 [doc. 1669, Tecuceni]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1560 cu numele Ticucenii de Jos].

TEGA, jud. Buzău¹⁴ (bis. Intrarea în biserică, 1838—1839, reparată 1880 și Nașterea Maicii Domnului — Ripele, 1838—1839). Vezi și m-rea Cîrnu.

Anuar 1909, p. 254; BCMI, XVII, 1924, p. 190; AEB, 1926, p. 40 și 1928, p. 63; R.I., 1932, p. 261—263 [doc. 1650]; *Documente*, indice XVI [munte în r. Cislău].

SCHITUL TEICA (Țeica), vezi Ocnele Mari.

TEIȘ, vezi și Teiuș.

TEIȘ, jud. Dimbovița (bis. Sf. Ioan, 1812—1816).

Anuar 1909, p. 54.

SCHITUL TEIȘ, vezi Dealul Banului.

TEIȘ (TEIȘANI) — Dolj (fost Fotești) (la 1830 bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1815, construită de preoți și locuitori).

„Renașterea”, 1944, p. 14 [cat. 1840]; Bauer, p. 197 [Teișani, fără bis.]; „Oltul”, 1857, p. 192, 208 [arendarea moșiei Teiș, cu case]; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 63); <Persianu P.>, *Carte de hotărnicie a curelelor Teișani și Teișu (numită în vechime Fotești), proprietatea d-lui Ghiță G. Teișanu*, 1890, 10 p.; *Documente*, XVII, col. I, p. 459 [sat amintit la 1610].

TEIȘANI, jud. Prahova¹⁵ (bis. din cimitir, sec. XVIII, „înădită” 1848), Vezi și Olteni.

Documente agrare, p. 738—729 [doc. 1785, moșie a familiei Filipescu]; Bauer, p. 130 [fără bis.]; *Dict. Prahova*, p. 574 și *Dict. Rom.*, V, p. 576 [inscripții]; Anuar 1909, p. 113 [bis. nouă din 1870]; Constantinescu N.A., *Inscripții* (S.O.V., 1920, p. 174—176); Brezeanu D., *Ocolnica com. Teișani, plasa Teleajen, jud. Saac* (R.I., 1929, p. 371—391) [din 1814]; A.G.R., 1865 și urm. [moșia T. = Olteni Ștubei de arendat]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1556]; *Indice cronologic nr. 10*.

TEIU, com. Galicea, jud. Vâlcea (M bis. Adormirea, sfârșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX, construită de diaconul Barbu; păstrează fresca originală; și bis. Sf. Dumitru, începutul sec. XIX).

Ionescu D., *Șchituri și biserici*, p. 79—81 [descriere]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 33 [bis. de lemn Buna Vestire]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 o bis. de zid și una de lemn]; Anuar 1909, p. 281; Topoloveanu P., *Biserici de pe Valea Topologului*, p. 76—77 [icoane, 1801—1849]; AEA, 1929, p. 96 [T de

Jos și de Sus, bis. noi 1865, 1869 și 1928; și p. 103 [bis. de lemn, 1752]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1496].

TEIU — Vlașca (fost Argeș) (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 74—75; *Indice cronologic nr. 13* [doc., T. — Argeș].

TEIU — Dolj, (la 1845 bis. de lemn Sf. Dimitrie).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 434 [cat. 1845].

TEIUȘ — Olt (bis. de lemn Sf. Gheorghe ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85.

SCHITUL TEIUȘ — Gorj (de lemn, Nașterea Sf. Ioan, făcut de Partenie egumenul m-rii Tismana, 1817; fost metoh al m-rii Tismana¹⁶; dispărut; fost probabil la Cîmpofeni).

Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 162—163 [istoric]; *Dict. Rom.*, V, p. 576; Donat, *Fundațiile*, p. 92; Ștrempel, *Copiști de manuscrise*, p. 51; Bălașa D., preot, *Schitul Teiușul sau Teișul — Gorj* (M.O., 1968, nr. 5—6, p. 403—405).

SCHITUL TEIUȘUL, vezi schitul Rusciori.

TEIUȘUL — Vilcea, (bis. Sf. Nicolae, construită de eromonahul Nicolae Teișanu, 1735)¹⁷. Vezi și Ulmetu.

Dict. Rom., V, p. 577; *Dict. Vilcea*, p. 436 [pisanian]; BCMI, XXVI, 1933, p. 185, 187¹⁸, Popescu, *Biserici*, p. 65; Anuar 1909, p. 232; Giurescu, *Principatele române*, p. 234 [în Gorj]; AMO, 1941, p. 778.

TEIUȘU, vezi Armășești.

M CETATEA TELEAJEN, com. Homorîciu, jud. Prahova (ruine din sec. XV).

Cronicile slavo-române, ed. P. P. Panaitescu, indice; Gr. Ureche *Letopisețul țării Moldovei*, ed. P. P. Panaitescu, ed. II, p. 99 [cetatea arsă de Ștefan cel Mare, 1474]; Panaitescu P. P., *Ștefan cel Mare și orașul București* („Studii”, 1959, nr. 5, p. 16—17) [despre cucerirea și distrugerea cetății de Ștefan cel Mare]; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 209; Giurescu, *Ist. rom.*, II, indice; „Romanoslavica”, I, 1958, p. 26 [despre originea numelui cetății].

TELEAJEN, vezi Cheia Teleajenului.

TELEGA, jud. Prahova (bis. Buna Vestire, ante 1833¹⁹ rezidită 1858, repictată 1901; bis. Sf. Voievozi, prima jumătate a sec. XIX; bis. Sf. Nicolae — Valea Telegii, 1850—1852, refăcută 1902 și cruce de piatră din timpul domniei lui Al. Ipsilanti și alta din 1853). Vezi și Melicești.

Bauer, p. 137 [fără bis., casă boierească]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 314; Anuar 1909, p. 113; Teodorescu Stoica, *Monografia comunei Telega, Istorie și documente, cu mai multe planșe și două hărți*, Cîmpina, 1926, 287 p. + 2 h. [așezarea satului, istoric, încheșuri al exploatarei petrolului; 115 documente, 1702—1871; despre biserici, p. 279—282, însemnări și inscripții]; (recenzia lui N. Iorga, R.I., XII, 1926, p. 293—294); Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 277—278); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526, când se spune că fusese dăruit de mult m-rii Mărgineni de ctitori].

TELEȘTI — Dîmbovița.

Lupescu C-tin, *Carte de hotărnicie a moșiei Telești din districtul și plasa Dîmbovița, com. Ludești, proprietate a d-lor E. și C. Minculescu*, Buc., 1894, 44 p. [se rezumă și reproduc doc. vechi]; *Documente* indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1452, când era pe jumătate al unor slugi domnești]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

TELEȘTI, com. Costești, jud. Argeș (bis. de lemn Înălțarea, sec. XVIII, apoi bis. Sf. Voievozi, 1836—1837, reparată 1864).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 53—54; Brătulescu V., *Comunicări* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 42) [însemnare, 1772—1773; Iorga, *Studii și doc.*, XIV, p. 81 [c. 1750]; Anuar 1909, p. 291; AEA, 1929, p. 96; Popescu, *Învelișuri*, p. 43—44.

TELEȘTI, jud. Gorj (M bis. Sf. Nicolae, construită de Dionisie Bălăcescu, egumenul m-rii Hurezi cu frații săi, 1747, zugrăvită 1749, reparată 1888; păstrează pictura originală, foarte frumoasă, cu portretele ctitorilor; și bis. de lemn Sf. Voievozi, 1838). Vezi și Șomănești.

Giurescu, *Principatele române*, p. 235; Bauer, p. 216 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 185; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1483]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice).

TENCĂNAU, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1814, construită de zid 1849—1852).

„Oltenia”, II 1941, p. 126 și XI, 1944, p. 28 [cat. 1831]; Anuar 1909, p. 168; *Dict. Rom.*, V, p. 608; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—3, p. 65); A. Rom., 23 și 25 sept. 1857 [arendarea moșiei]; „Oltenia”, I, 1940, p. 171 [doc. 1764]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845].

TERPEZIȚA, vezi Tezlui.

TEREUJA — Vilcea (la 1840 bis, de lemn Sf. Nicolae, 1767, preînaltă 1821, reînaltă de zid).

Popescu, *Biserici*, p. 110; *Dict. Rom.*, V, p. 594 [trei bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 232; *Documente*, XVI, vol. I, p. 11 [satul amintit la 1502].

TEREJANI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1722, reînaltă de zid 1902; la bis. Adormirea, piatră de la o fântână din 1780—1781; informație de la C. Bălan).

Anuar 1909, p. 185; *Indice cronologic nr. 17* [Tereuja].

TEȘILA, jud. Prahova (bis. de lemn la 1810).

Documente agrare, p. 283 [doc. 1716, sat al m-rii Mărgineni]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1538, când era al lui Drăghici spătar, ajungând apoi în stăpânirea m-rii Mărgineni]; vezi și *Indice cronologic nr. 15* [doc.]; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina* p. 24 [despre sat].

TETCOIU (Titcoi) com. Mătășaru, jud. Dîmbovița (M bis. Sf. Ioan Botezătorul și Sf. Nicolae, 1808—1809, reparată 1821 și 1890).

Bauer, p. 163 [Tetcoi, fără bis.]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 83; ACMI, 1943, p. 29; Anuar 1909, p. 50 [bis. veche]; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 292—293) [descriere sumară, pisană]; *Documente*, indice XVI—XVII [satul amintit de la 1533].

TETILA, jud. Gorj (bis. din 1702 și 1783). Vezi și Corbeni-Tetila.

„Renașterea”, 1944, p. 301; *Dict. Rom.*, V, p. 596; Anuar 1909, p. 174 [bis. în stare rea, închisă]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

TETOIU, com. Bugiulești — Vilcea (schitul Adormirea, sec. XVIII²⁰, de lemn, ars ante 1784, când începe refacerea din zid, de Vlăduț Tetoianu clucer cu hramul Sf. Nicolae, care nu se terminase la 1794; bis. Sf. Împărați, 1818—1820, reparată 1894 și două cruci de piatră din 1818 și 1819—1820).

Alegerea moșiei Contea din jud. Vilcea, plasa Oltefului de Jos, proprietate a d-lor moșnenilor Conteni și a d-nei Maria Stănciulescu născută Berindeiu, 1890, 17 p. [se rezumă numeroase doc. referitoare la satele Bălșoiu și Tetoiu]; Bauer, p. 204 și A.O., 1924, p. 307 [două bis. sec. XVIII]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 228 [doc. 1794]; VII, p. 372; Popescu, *Biserici*, p. 119 [două bis. de zid: Sf. Împărați, 1818 și Adormirea — T. de Jos, 1792]; *Dict. Rom.*, V, p. 597 [două bis. din 1792 și 1820]; A.O., 1937, p. 449; Anuar 1909, p. 232; A.O., 1942, p. 132 [la 1834 două bis. de zid Sf. Împărați și Sf. Nicolae].

Anuar 1909, p. 204, 205 [și bis. de lemn din Parașu, c. 1823, ruinată]; AMO, 1941, p. 555; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 419—421) [istoric, descriere, plan, inscripții]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 475—476; Bauer, p. 226 [fără bis].

TÎMPENI (acum Movileni), jud. Olt ²⁴ (bis. Sf. Nicolae, începutul sec. XIX, reclădită 1893—1900).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; Anuar 1909, p. 304; Filitti, *Familia Slătineanu*, p. 15; *Dict. Rom.*, V, (p. 607; AEA, 1929, p. 136; Ionașcu, *Biserici Olt.*, p. 146—147 [hotărnicie, 1696]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut?] și XVI [amintit la 1543, când era al lui Detco armaș].

TÎNA, jud. Vilcea.

Carte de hotărnicie a părții de moșie din hotarul Tina, situată în plasa Oltețu de Sus din județul Vilcea, proprietatea d-lui Andrei C. Părăianu, <1887>. TÎNCĂBEȘTI, jud. Ilfov ²⁵ (două hanuri sec. XIX, bis. Înălțarea, de lemn, reclădită 1908—1909 și bis. Sf. Nicolae — Cioflăcenii, 1825).

Bauer, p. 148 [bis. și casă boierească]; V. Rom., 1847, p. 112 [han la șosea]; M. Of., 1865, p. 28 [două hanuri]; Iorga N., *Bis. din Tîncăbești* iBCMI, XXII, p. 92—93; Anuar 1909, p. 85; Șerbănescu N., *Istoria m-rii Snagov*, p. 134 [despre sat]; *Documente agrare*, p. 701, 894 [sat al mitropoliei]; vezi și *Indice cronologic nr. 1* și 18; *Documente*, indice XIII — XVI și XVII [satul amintit de la 1482, când era al m-rii Snagov].

TÎNCĂNAU, vezi Tencănau.

M-REA TÎNGANU (Întîmpinarea Domnului, construită de Radu cel Frumos 1462—1474 ²⁶, jefuită de tătari la 1659, dispărută în sec. XIX ²⁷; fost metoh al mitropoliei și apoi al m-rii Văcărești; bis. nouă din 1853), acum pe teritoriul orașului București.

Cronologia tabelară, p. 30; *Documente* (indice XVI — XVII); *Istoria Țării Românești*, p. 4, 205; *Istoriile*, p. 12 [zidită de Radu cel Frumos]; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; *Memoriu asupra monastirilor române*, p. 62—71 și Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [acelaș doc.]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 212 [bis. Sf. Simion pe o insulă]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 367 [doc. 1696—1697]; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 150 [capelă de piatră și bis. în sat]; Fotino, II, p. 30 și III, p. 168; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 52 [doc. 1755]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 6 [bis. din 1853 din sat]; Mironescu At., *Istoria m-rii Cernica*, p. 16; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 53; Anuar 1909, pl. 85; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 8, II, p. 13; Brătulescu, *Ilfov*, p. 58 [pisană bis. din 1853]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 43; Caseli D., *O ctitorie a Radului Vodă cel Frumos în jurul Bucureștilor, M-rea Țînganu* („Gazeta municipală”, 1934, nr. 119); vezi și 1935, nr. 164;

Săvescu C., *Bis. de la Țînganu. Amintirile unui octogenar* (BCMI, XXII, 1929, p. 106—111) [despre sat și biserică]; Popescu, *Învelișurile*, p. 71; *Arta feudală*, p. 79; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 480; SCIV, XIII, 1962, nr. 1, p. 215 [despre săpăturile efectuate în 1961];

Panait I. Panait, Mioara Turcu, Iulia Constantinescu și Paul Cernovodeanu, *Complexul medieval Țînganu, Cercetări arheologice, numismatice și istorice*, în vol. *Cercetări arheologice în București*, editat de Muzeul de istorie a orașului București, vol. II, Buc., 1965, p. 239—296 [descrierea rezultatelor săpăturilor efectuate, descrierea fundațiilor bisericii și a caselor m-rești descoperite în săpături, a cimitirului, a monedelor descoperite, istoricul documentat al m-rii]; Bădie Gh., preot, *Date privind istoricul m-rii Țînganu*, ms., m-rea Cernica, 1960; Iorga, N., *Istoria bisericii* I, p. 56, 118.

TINOSU, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, c. 1780—1782, reparată 1877—1878), Anuar 1909, p. 113; *Indice cronologic nr. 19* [Tinoasa].

TINOSU, vezi Predești.

TÎNTAVA (Tîntava Banului și Bălășoia), com., Grădinari, jud. Ilfov (bis. Sf. Treime, sec. XVIII, refăcută de egumenul Meletie Laftocratorinos, 1854—1856²⁸).

Bauer, p. 154 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 27—28; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 296—297 [doc. 1665]; Filitti I. C., *Șase documente privitoare la satul Tîntava (Ilfov) al mănăstirii Tismana*, în vol. *Cîteva documente*, Buc., 1936; Stoicescu N., *Monografia satului Tîntava* (ms.); Anuar 1909, p. 85; *Documente agrare*, p. 374—375 și 544 [sat al mitropoliei și al lui Dumitrache logofătul]; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575, cînd era sat de oameni liberi, fiind dăruit apoi m-rii Tismana].

SCHITUL TÎRCOV — Buzău (m-rea lui Cornilie²⁹, sec. XVI, fost metoh al ep. Buzău).

Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); *Dict. Rom.*, V, p. 353 și 610; AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45 [bis. de lemn înălțarea, 1845 și bis. Adormirea, refăcută 1884]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515, cînd era al lui Tatul vătaf și alții].

TÎRGOVIȘTE³⁰, jud. Dîmbovița. Vezi și m-rea Dealu.

Documente (indice XIII—XVII); despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1278); Bogdan, *Relațiile* (indice); *Istoria Țării Românești*, ed. C. Grecescu și D. Simonescu (indice); *Istoriile domnilor Țării Românești*, ed. C. Grecescu (indice); „Tortenelmi Tar”, III, p. 22 [la 1532—1534, orașul înconjurat cu ziduri]; *Călători străini* (indice); „Anuarul Inst. de Istorie” Cluj, 1935, p. 499 [descriere, 1595, orașul ars de turci]; vezi și AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 105, 120, 140; Hurmuzaki, XII, p. 79—91 și Supl. II/1, p. 361 [descrierea întăriturilor, 1595]; R.I.R., 1934, p. 169 [despre zidirea cetății de către Sinan pașa, 1595]; Veress, *Documente*, IV, p. 291, 296 [cucerirea cetății construite de Sinan, 1595] și p. 299 [descrierea făcută de Sinan pașa]; Vezi și Veress A., *Campania creștinilor în contra lui Sinan pașa*, p. 56, 76—77 passim; „Erdelyorszag története tara”, vol. II, p. 235 [descriere oraș, 1613]; *Mag. istoric*, IV, p. 328 [șanțul cel mare al cetății];

Monumenta Spectantia, XVIII, p. 102—104 [descriere, 1640, oraș, palatul domnesc, numărul bisericilor]; „Arhiva — Iași, 1894, p. 115 [descriere 1641]; Panaitescu P. P., *Călători poloni* (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 228, 237 [orașul ars de tătari, 1658] și 91 [80 de biserici și m-ri]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 270) [descriere, numărul bisericilor, 1659]; B.C.I., XII, 1933, p. 27 [prădarea orașului de turci, 1659]; Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Dobrescu N. și C. Giurescu, *Documentele lui C. Brîncoveanu*, p. 14 [orașul ocupat de austrieci, 1689];

Chishull Edmund, *Travels in Turkey and back to England*, Londra, 1747, p. 83 [1702, descriere oraș și curtea domnească]; La Mottraye, *Voyage en Europe, Asie et Afrique*, II, Haga, 1727, p. 218 [descriere oraș, palat. bis., domnească, 1711]; Dapontes, *Ephemerides daces*, II, p. 34 [1737, arderea orașului de tătari]; Greceanu *Genealogii*, II, p. 34 [doc. 1738, arderea orașului și spargerea mitropoliei]; „Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Viesenschaften, Philosophisch-historische Classe”, Viena, 1862, p. 553 [descriere, 1742]; „L'Europa orientale”, II, 1922, p. 175 [descriere, Panzini]; Tunusli, p. 177 [25 biserici la 1774]; Bauer, p. 160; Fotino, III, p. 157 [numărul bisericilor, 1815]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 321—322 [despre oraș]; R.I., 1934, p. 309 [despre intenția eteriștilor de a face cetate la 1821];

Wilkinson, *An account of the Principalities of Wallachia and Moldavia*, Londra, 1820, p. 87 [orașul devenise un simplu sat]; Samarian P., *O veche monografie a Munteniei*, p. 201—202 [descriere începutul sec. XIX]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [orașul înconjurat cu zid, 15 bis. și două m-ri]; Urmosy Sandor, *Az ebujdosott magyarok Olahorszagban*, Cluj, 1844, p. 80 [descriere];

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 352, 361 [spargerea bisericilor de către turci, 1821]; C. Rom., 1845, p. 367—368, 370 [descrierea monumentelor orașului]; „Dîmbovița”, 4 și 14 iulie 1859, p. 306 și 318 [descriere]; Margot, *O viațorie*, p. 65—66 [descriere, 1859]; Aricescu C. D., *Cîmpulungul și Tîrgoviștea* („Buciumul”, 3/15 mai 1864); Missail G., *Epoca lui Vasile Lupu și Matei Basarab*, Buc., 1866, p. 450—463 [descrierea curții domnești, descriere și inscripții bis. domnească, mitropolie, Stelea și bis. catolică];

Petrescu I. D., *Tîrgoviștea. Schițe istorice și topografice*, Tîrgoviște, 1888, 85 p. [istoricul în parte legendar al orașului, despre monumentele mai însemnate: curtea și bis. domnească, mitropolia, bis. Stelea și inscripții după G. Missail]; *Dict. Rom.*, V, p. 611—612 [istoric foarte sumar]; Smara, *Tîrgoviște, vechea capitală a Munteniei* („Albina”, IV, 1900—1901, p. 358—361, 420—421) [generalități]; Aramă N. G., *Tîrgoviște mici explicații documentate și legendare asupra monumentelor istorice din vechea capitală a țării. Excursiunea Congresului didactic primar, 4 iulie 1901*, Buc., 1901, 13 p.; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 70—82 [descriere]; Iorga N., *Vechea Tîrgoviște* (F.D., II, 1907, nr. 6, p. 89—92) [descriere, despre monumente]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 5—7 [istoric, despre întăriturile orașului];

Aramă N., *Tîrgoviștea în trecut și astăzi*, Tîrgoviște, 1911, 15 p. Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, p. 108—110: Atanasescu I. și I. Negoescu, *Tîrgoviștea, Schițe istorice și topografice*, Oradea, 1929, 46 p. + 4 pl.; Dumitriu C., *Tîrgoviște* („Natura”, XX, 1931, nr. 4, p. 2—6, nr. 65, p. 7—12); Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 162 [numele terminat în iște indică un târg părăsit]; Constantinescu Em., *Cîteva date și păreri despre fondarea și numele orașului Tîrgoviște* („Tîrgoviște”, I, 1939, nr. 1, p. 10) [reproduce diverse păreri]; Idem, *Scurt istoric al orașului Tîrgoviște* („Tîrgoviștea”, 1940 nr. 4, p. 8, nr. 5, p. 13); Giurescu, *Ist. rom.*, I — III (indice);

Cajal Mălina, *Tîrgoviște, Mic îndreptar turistic*, Buc., 1966, 49 p. + h. [cu note sumare despre monumente]; Chihaia Pavel, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècle en Valachie* (RRHA, t. V, 1968) [despre evoluția orașului medieval];

Gioglovan Radu, *Două procese pentru apărarea moșiei orașului Tîrgoviște în sec. XIX* (S.A.I., II, 1957, p. 459—480) [despre procesele purtate cu Alexandru Șuțu pentru înstrăinarea moșiei orașului și cu boierii Văcărești pentru călcarea aceluiași moșii];

Pascu Leonida C., *Planul orașului Tîrgoviște*, 1929 (la Acad. R. S. România) *Doc. priv., ist. Rom.*, Introducere, vol. II, p. 492—494 [sigiliul și organizarea orașului];

Popescu N., diacon, *Bisericile din orașul Tîrgoviște în anul 1810* („Amvonul”, XVIII, 1915, nr. 4—5, p. 149—156) [catagrafie]; *Tîrgoviștea* („Albina”, XV, 1911—1912, p. 1390—1396) [generalități despre monumentele orașului]; Năsturel P. V., *Două pietre de mormînt* („Albina”, VIII, 1904—1905, p. 384—386) [ale fam. Roșca]; Drăghiceanu V., *Inscripții din Tîrgoviște* (BCMI, 1931, p. 92) [două pietre de mormînt];

Gheorghiu Aurel, *Tîrgoviștea în trecutul culturii românești* (G.B., 1960, nr. 5—6, p. 471—482) [și despre biserici]; Vătășianu, *Istoria artei* (indice); [despre curtea și bis. domnească, bis. Albă, mitropolie, bis. Sf. Gheorghe și

Sf. Vineri]; Grigore Gh., *Despre unele biserici țîrgoviștene și o biserică din lemn dîmbovițeană* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 568 și urm.) [citat *Biserici țîrgoviștene*].

— CURTEA DOMNEASCĂ, ruinele M (partea de nord de la sfîrșitul sec., XIV sau începutul sec. XV, din timpul domniei lui Mircea cel Bătrîn; mărită de domnul țării Petru Cercel, 1583—1585, care adaugă partea de sud; reparații și adăugiri în vremea domniilor lui Matei Basarab, 1632—1654 și C. Brîncoveanu, 1688—1714; stricată de Gr. Ghica, 1659, reparată de Grigore al II-lea Ghica, arsă de tătari, 1736—1739, ruinată în a doua jumătate a sec. XVIII³¹; turnul de pază, Chindia, 1585, refăcut în parte de G. Bibescu, 1846; o bisericuță reclădită pe vechile temelii, sec. XVI — XVII), str. N. Bălcescu nr. 195. Vezi și bibliografia privind orașul și biserica domnească.

Documente (indice, sec. XIII — XVII [doc. date din Țîrgoviște]; „Tor-tenelmi Tar”, III, p. 22 [Della Valle, 1532—1534, curtea înconjurată cu pari de stejar]; Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 174—175 [Sivori despre lucrările făcute în vremea domniei lui Petru Cercel și descrierea palatului]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars, 1585]; AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 120 [palatul a rămas nevătămat la 1595]; Veress, *Documente*, VII, p. 167 [despre devas-tarea și arderea curții domnești de un căpitan al lui Moise Secuîl, 1603]; Hurmuzaki, S. I/1, p. 185 [1619]; „Arhiva”-Iași, V, 1894, p. 115 [descriere Locadello, 1641]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 64 [descriere, 1654]; R.I., 1920, p. 210 [descriere Ralamb, 1657]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 102 [descriere Baksici]; *Istoria Țării Românești*, p. 62 [cetatea făcută de Sinan Pașa, 1595], p. 106 [cetatea făcută de Matei Basarab³²] și 115 (șanțul cel mare al cetății); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 82 [descriere palat și turnul Chindia]; Grecescu C., *Mărturiile comisului Iștoc. Un fragment de cronică* (R.I.R., 1938, p. 92 și 93) [dărîmarea cetății Țîrgoviște, 1659]; *Relația istorică*, la Engel, p. 117 și *Mag. istoric*, V, p. 69 [descriere]; Tunusli, p. 177 [istoric, ruine nelocuite de la 1716]; Fotino II, p. 21, 100, 101; III, p. 157 [istoric, ruine];

Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 47, 59—61 [desen, refacere];, 88 [construire foișor], 220—230 [arderea și refacerea curții, 1712]; Chishull, *Travels in Turkey...*, p. 82—83 [descrierea palatului, 1702]; *Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 39, 46, 87, 122, 144, 230, 267, 288, 313, 389, 595, 644, 672 [despre lucrările făcute în vremea domniei lui C. Brîncoveanu]; vezi și Ion Radu Mircea, *Date din „Condica vistieriei” privind construcțiile din Țara Românească între 1694—1704*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 138—139; Del Chiaro, *Revoluțiile* p. 7; Dapontes, *Ephemerides daces*, II, p. 34 [arderea palatului domnesc și bisericii; refacerea bisericii, 1747]; *Cronica Ghiculeștilor*, p. 401 [curtea arsă de turci]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 207—208 [„surpăturile de ziduri” date vornicului Ralet, 1813]; Arh. St. Buc., *Indice cronologice nr. 1. Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); *Știri mai vechi despre ruinele curții domnești din Țîrgoviște* (BCMI, VIII, 1915, p. 91) [doc. 1813]; Chihaiia Pavel, *Două rapoarte ale arhi-tectului Ioan Schlatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5) [despre lucrările de dărîmarea și reconstrucție la turnul Chindia]; „Dîmbovița, 17/29 sept. 1864, p. 203;

Bouquet, *Album valaque*, pl. 12; „Țîrgoviștea”, 1940, nr. 5, p. 9 [desen din 1847 de I. Fusea]; *Album moldo-valaque*, p. 4; Vaillant, *La Roumanie*, III, p. 318; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 46—46 [ruinele și turnul Chindia]; *Curtea domnească și Chindia din Țîrgoviște* („Vatra”, II, 1895, p. 360—361) [și foto veche];

Dict. Rom., V, p. 611 [despre turnul Chindia]; Mihăilescu I., *Monumentele istorice ale Țîrgoviștei* („Albina”, II, 1898—1899, p. 1608—1609); Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 7—8 [descriere, istoric]; Drăghiceanu V., *În amintirea lui C. Brîncoveanu*, p. 59—62; Idem, *Palatele domnești*, p. 9; Idem, *Palatul domnesc din Țîrgoviște* (Albina”, XVIII, 1914—1915, p. 1805—1807); *Poarta de sud a cetății Țîrgoviște*³³ (BCMI, VIII, 1915, p. 95); *Turnul Chindia*³⁴ (BCMI, XIX, 1926, f. 48, p. X);

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 148, 416—418; Teodorescu Răzvan și Christian Moisesescu, *Urmele unui monument brîncovenesc în curtea domnească din Țîrgoviște* (SCIA, Artă plastică, 1964, nr. 1, p. 121—126) [foișorul construit de C. Brîncoveanu]; Drăghiceanu Virgil, *Despre mănăstirea Cîmpulung. Un document inedit: jurnalul săpăturilor făcute de Comisia Monumentelor istorice în 1924* (B.O.R., 1964, nr. 3—4, p. 300) [crede că turnul Chindia și bis. catolică Sf. Maria sînt rămășițele unui castru făcut de teutoni];

Constantinescu N., *Contribuții arheologice asupra curții domnești din Țîrgoviște, secolul al XIV-lea-XVI-lea* (SCIV, 1964, nr. 2, p. 225—240 + plan) [dovezi documentare despre existența curții domnești și descrieri vechi ale ei; descrierea săpăturilor arheologice din 1961]; Constantinescu N. și C. Moisesescu, *Curtea domnească din Țîrgoviște*, Buc., Ed., Meridiane, 1965, Col. Mici îndreptare [despre oraș, istoricul și descrierea curții domnești și o încercare de reconstituire aproximativă a vechii curți]; Stoicescu N., *Curtea domnească din Țîrgoviște* („Viața militară”, dec. 1966); *Lucrările de restaurare la curtea domnească din Țîrgoviște* (A.R.P.R., 1962, nr. 5, p. 47); *Documente de arhitectură nr. 7*, 1962, p. 40—41;

Slătineanu Barbu, *Plăci de ceramică românească din secolul al XVII-lea* (R.I.R., VIII, 1938 p. 56—68) [unele din ele descoperite în săpăturile de la Țîrgoviște];

Veress A., *Campania creștinilor în contra lui Sinan pașa din anul 1595*, p. 76 [despre turnul de la curtea domnească]; *Turnul Chindia în pericol* („Scînteia”, 24 iulie 1968); Georgescu I. M., *Turnul Chindiei* („Magazin istoric”, iunie 1968, p. 62—63) [despre existența și rolul turnului în sec. XV — XVII].

— **BAIA DOMNEASCĂ**³⁵.

Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 123 [descriere băi turcești în oraș]; Lape-datu > Al., *Baia domnească din Țîrgoviște, Cîteva însemnări istorice* (BCMI, III, 1910, p. 89—92) [doc. din 1642—1846 și chestiuni generale despre băi]; (prezentarea lui N. Iorga, N.R.L., II, 1910, p. 662—663); *Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 25 și 38 [repararea băii, 1694]; Vaillant, *La Romanie*, III, p. 322; M. Of., 1864, p. 951 [locul numit Baia de aramă].

— **CASE VECHE** (casele Georgescu, str. Gr. Alexandrescu nr. 38 și Pîrvulescu, str. N. Bălcescu nr. 326, ambele din a doua jumătate a sec. XVIII și ambele M).

„Erdely orszag története tar”, vol. III, Cluj, 1845, p. 235; Stănescu N., *Case vechi românești* („Arhitectura”, I, 1916, p. 26—27) [casa Toplicescu, 1815, plan și foto]; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 43 [casă veche]³⁶.

— **CASE BOIEREȘTI**³⁷. La Țîrgoviște existau în sec. al XV-lea — XVII-lea numeroase case ale marilor dregători care trebuiau să locuiască aici cînd domnul ședea în capitală. Dintre acestea amintim³⁸:

— **CASA LUI PARASCHIVA FOST MARE LOGOFĂT**, situată „în dreptul bisericii popii Nenciul, la stînga” și ajunsă la 1634 oct. 31 în stăpînirea lui Bunea Grădișteanu logofăt de vistierie³⁹;

- CASA LUI DRAGOMIR MARE VORNIC, așezată „din sus de curtea domnească, aproape de rîu, în dreapta grădinii domnești”, fostă a lui Ianache Catargi mare ban ⁴⁰.
A.O., 1941, p. 76—77 [doc. din 1636].
- CASA LUI EUSTRAȚIE LEURDEANU VISTIER și locul de casă, cu pivniță de piatră, al lui Constantin Ramandi fost mare comis, situat „pe malul apei, de la uliță pînă la apă”⁴¹;
- CASA LUI SOCOL CORNĂȚEANU, fost mare clucer ⁴²;
- CASA LUI GHIOCA CIOROGÎRLEANU MARE ȘETRAR, cu pivniță de piatră și curte îngrădită cu bolovani ⁴³;
- LOCUL DE CASĂ cu pivnița de piatră de lîngă metohul m-rii Golgota, aparținînd fraților Cantacuzini ⁴⁴ etc. etc.
- ȘCOLILE VECHI ⁴⁵.
Urechia, *Ist. rom.*, I, p. 90, 91; Svințiu T., *Cîteva date cu privire la prima organizare a învățămîntului public în orașul Tîrgoviște* (S.A.I., II, 1957, p. 437—440); Negoescu Ioan, *Istoricul școalelor din Tîrgoviște*, Tîrgoviște, 1933, 87 p. [istoric destul de bine informat al școalelor mai vechi și mai noi] (prezentarea lui N. Iorga, R.I., 1934, p. 70—71); „România”, 1838, p. 771—772 și C.D.A., 1838—1839, p. 39 [diverse știri despre școală].
- SPITALUL VECHI (1822).
Samaritan Pompei, *Medicina și farmacia*, III, p. 67—68 [despre azilul de la bis. Sf. Vineri] și 177—183 [spital din 1822]; M. Of., 1864, p. 300 [restaurarea spitalului].
- TEMNIȚA VECHIE. Vezi și Curtea domnească (turnul Chindia).
B. Of., 29 mai 1851, p. 178 [repararea temniței].
- CIȘMELE ⁴⁶.
Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 175 [fîntîna făcută de Petru Cercel]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 229; Iorga N., *Inscripții f. I*, p. 123 [fîntînă lîngă Tîrgoviște, reparată 1744]; B. Of., 1851, p. 265, 315, 321 și V. Rom., 1851, p. 273—274 [reparare cișmele].
- BISERICA ADORMIREA, vezi bis. domnească, bis. Crețulescu, Lemnul și Stolnicu.
- M BISERICA ALBĂ ⁴⁷ (bis. Județul, Intrarea în biserică și Sf. Trei Ierarhi, sec. XVI — XVII?, refăcută? de Radu județul și Vasile logofăt, c. 1777, reparată 1871 cînd se fac turlele; și cruce de piatră din 1654).
str. N. Bălcescu nr. 287.
Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9—10; „Amvonul”, 1915 nr. 4—5, p. 155 [catagr. 1810]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 91, 354—355; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19 și 21; Anuar 1909, p. 33; Filitti, *Cîtori*, p. 35 și în S.O.V., 1920, p. 158; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 583.
- BISERICA ALBĂ, vezi bis. Zlătari.
- BISERICA ANDRONEȘTI, vezi bis. Sf. Nicolae — Andronești.
- BISERICA LUI BUZINCA, vezi bis. Sf. Dimitrie — Buzinca.
- BISERICILE CATOLICE (Bărăția, Sf. Maria, c. 1417, dăruită la sfîrșitul sec. XIX; Sf. Francisc, 1525, devenită în sec. XVII bis. Crețulescu — după părerea lui Pavel Chihai).
- Hurmuzaki, 1/2, p. 663 [mențiune, 1440]; „Tortenelmi Tar”, III p. 23 [bis. catolică la 1532]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 10 [descriere Arsengo, 1581; bis. Sf. Francisc, distrusă și reclădită; listă de obiecte; bis. Sf. Maria]; *Documente*, XVI, vol. V, p. 219 și XVII, vol. I, p. 256 [doc. 1585 și 1607]; Pascu Șt., *Petru Cercel*, p. 175; AARMSI, s. III, t. IV, 1924—1925, p. 120 [bis. Sf. Francisc, 1595, în interiorul cetății]; Botero, *Relazioni universali*, 1596 p. 84—95; Iorga, *Acte și fragmente*, I, p. 66 [Botero]; D.I.,

II, 1930, p. 328 [descriere, 1623, bis. Sf. Margareta, fostă catedrală, descoperită, și bis. Sf. Francisc, ruinată]; D.I., II, 1930, p. 364—368 [Baksici, 1648]; Panaitescu P. P., *Călători poloni*, p. 40; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 102—104 [Baksici, m-re și bis. catolică, descriere, 1640], p. 234—235 [Baksici, 1635], 268—269 [descriere, 1660]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 65 [descriere, două bis., 1654] și 60 [bis. Sf. Francisc, ruinată]; Del Chiaro, *Revoluțiile*, p. 12, 13 [bis. construite de Ioan de Capistrano];

Iorga N., *Studii și doc.*, I — II, p. 230 [doc. 1719], 231 [doc. 1726], 232—234, 235—240, 241—249 passim; vezi și indice [doc. sec. XVIII — XIX]; vezi p. 255—256 [contract pentru repararea bisericii, 1836]; Urechia, *Ist. rom.*, V, p. 52—53, VII, p. 24—25; VIII, p. 393—394, 396; X A, p. 17, 40—41, 42—44; *Istoria m-rii catolice din Țirgoviște începînd de la timpii cei mai îndepărtați* . . . („Arhiva istorică”, I, p. II, 1865, p. 46—54); Isambert Emile, *Itinéraire descriptif, historique et archéologique de l'Orient*, ed. II, Paris, 1872, p. 956—957; „Dîmbovița”, 1864, p. 203—204 [inscripții de pe două pietre de mormînt]⁴⁸; Vaillant, *La Roumanie*, III, p. 319—320; Iorga N., *Contribuții la istoria Munteniei*, Buc., 1896, p. 31—32 [1578, bis. Bărăția]; Iorga N., *O inscripție pierdută* (BCMI, VIII, 1915, p. 122); Drăghiceanu V., *Secretarul polon al lui Matei Basarab* (BCMI, XXIV, 1931, p. 42) [piatră de mormînt]; Drăghiceanu V., *Călăuza*, p. 21; Idem, *Almanah*, p. 40; Iorga N., *Istoria bisericii*, vol. I, ed. I, p. 58—59, p. 66—67; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., XXII, 1964, nr. 11—12, p. 1105—1106) [doc. din 1690, de scutire pentru m-re Baraților, Sf. Francisc];

Chihaiia Pavel, *Monuments gothiques dans les anciens residences de Valachie* (RRHA, t. II, 1965, p. 67—80) [Bărăția construită către 1417, dărîmată la sfîrșitul sec. XIX; foto din 1870; bis. Sf. Francisc devenită bis. Crețulescu]; Idem, *Monuments romans et gothiques du XIII-e au XVI-e siècles en Valachie* (RRHA, t. V, 1968, p. 52—54) [despre vechimea bisericilor catolice].

— BISERICA LUI COADĂ VORNICUL, vezi bis. Roșie.

— M BISERICA CREȚULESCU (Adormirea, bis. gotică din sec. XVI, refăcută în sec. XVII⁴⁹ de Radu Crețulescu mare logofăt, reparată 1756—1757 și 1863, cînd a fost zugrăvită de pictorul G. Tattarescu), str. Crețulescu nr. 6.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 359—360; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 152 [catagr. 1810]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 50, 90—91 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 44; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20;

Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii Țirgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 146—149) [și despre familia Crețulescu, cu unele greșeli]; Chihaiia Pavel, *Monuments gothiques dans les anciennes residences de Valachie* (RRHA, t. II, 1965, p. 67—80) [Crede că biserica Crețulescu este fosta biserică catolică Sf. Francisc, intrată în patrimoniul ortodox la sfîrșitul sec. XVII; și despre cele două biserici catolice din Țirgoviște].

— BISERICA DOAMNEI, vezi bis. Sf. Nicolae-Andronești.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Adormirea, construită de Petru Cercel la 1583, arsă de tătari la 1658, reparată și zugrăvită de C. Brîncoveanu la 1697—1698, arsă din nou de oștile turco-tătare la 1737, reparată la 1747—1748 de Grigore Razu mare vornic de Țirgoviște, care rezidește turla dărîmată de cutremur, face amvonul și zugrăveala; bis. reparată și învelită la 1801—1802 de Mihai Șuțu voevod din îndemnul lui Enache Văcărescu mare vistier⁵⁰; bis. reparată de Barbu Știrbei

și restaurată de D.M.I., la 1961—1962), str. N. Bălcescu nr. 195. Vezi și Curtea Domnească.

Pascu St., *Petre Cercel și Țara Românească*, p. 175 [Sivori]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 104 [Baksici]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 66 [Baksici]; Isambert, *Itineraire*, p. 956; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 82—83 [descriere] și 152; *Istoria Țării Românești*, p. 53, 115, 118; *Istoriile*, p. 64, 78; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 672 [lucrul clopotniței, 1702]; Fotino, II, p. 21, 60; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 328—329; VIII, p. 375—376 [reparații]; X A, p. 16, 114—115, 207—208;

Pisania bisericii curtea domnească din Tîrgoviște („Școala și biserica”, 1 nov. 1898, p. 7—8 și 1900, p. 159—160); AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [clopot 1669 și două pietre de mormînt]; Iorga, *Inscripții*, I, p. 102—109; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 367—370 și XIX, p. 81; Iorga N., *Inscripții* (R.I., XVIII, 1932, p. 276); Năsturel P.V., *Viața sfinților Varlaam și Ioasaf, tradusă din limba elenă la anul 1648 de Udriște Năsturel din Fierăști.*, Buc., 1904, pl. LXIII—LXVI [mormîntul doamnei Elina Matei Basarab]; Cristache-Panait Ioana, *Sgrăfite în biserica curții domnești din Tîrgoviște* (G.B., 1966, nr. 9—10, p. 884—893); Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G. B., 1966, nr. 7—8, p. 664—665);

„Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149—150 [catagr. 1810]; Iorga N., *Domnia lui B. Știrbei*, p. 121 [descriere, zidurile crăpate, amvonul stricat]; Antoniu, *Album*, partea I, p. 44; C.A., 1862, p. 29—32; 1870, p. 78—81 și 1875, p. 78—79; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 78—81; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 249—252; Dumitrescu M., preot, *Matei Basarab* („Consolatorul”, I, 1898, p. 136); Missail G., *Epoca lui V. Lupu și Matei Basarab*, p. 52—54; Drăghiceanu, V., *Almanahul* p. 38; Idem, *Călăuza*, p. 14—15; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 33—36; *Biserica Curtea domnească și Stelea din Tîrgoviște* (BCMI, I, 1908, p. 39—41 și 174); „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 762—763; Anuar, 1909, p. 32;

Ghika-Budești N., *Biserica domnească din Tîrgoviște* (BCMI, III, 1910, p. 17—28) [descriere, foto, relieve; și despre restaurare]; Năsturel P.V., *Genealogia Năstureilor* (R.I.A.F., XII, 1911, p. 12—16) [mormîntul Elinei]; Ghika-Budești N., *Biserica domnească din Tîrgoviște. Memoriu de restaurare* (BCMI, IV, 1911, p. 40—44); BCMI, IV, 1911, p. 37; V, 1912, p. 40; R., *Bis. domnească din Tîrgoviște* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 209—211) [după BCMI]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 358—365 [după Ghika-Budești]; Drăghiceanu V., *Mormintele domnești din biserica domnească din Tîrgoviște* (BCMI, VIII, 1915, p. 170—175) [al Elinei și al lui Mateiaș]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 39—40; Ghika-Budești N., *Arhitectura bisericii domnești* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 120); Balș G., *Influences armeniennes*;

Ștefănescu I.D., *Peintures murales*, p. 47—50; Idem, *La peinture*, p. 134—145 și pl. 66—71; Idem, *Arta balcanică și arta religioasă a țărilor române* (R.I.R., 1943, f. III, p. 15);

Iorga N., *Mormîntul lui Udriște Năsturel?* (BCMI, XXII, 1929, p. 114—115); Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 16, 19; Ghika-Budești N., *Evoluția* (BCMI, XXIII, 1930, p. 37—39, pl. CXXVIII—CXXXVI, CCCXII—CCCXIII și XXV, 1932, p. 6); Iorga N., *Încă o piatră de mormînt a lui Matei Basarab. O mărturie a lui Timotei Cipariu* (BCMI, 1931, p. 78); Chiriță I., *Boierii Brîncoveni* (A.O., XIV, 1935, p. 56); Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 40; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 125—127; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 28, pl. XI); Nicolaescu Stoica, *Mateiaș voievod, fiul lui Matei Basarab voievod* (A.O. XX, 1941, p. 23) [mormîntul

lui Mateiaș]; ACMI, 1942, p. 60; 1943, p. 55 [restaurarea picturii]; Iorga; *Ist. rom.*, VI, p. 86; Popescu, *Învelișurile*, p. 17, 29, 43;

Sacerdoțeanu A. și Mețulescu Stelian, *Întîia piatră de mormînt a lui Matei Basarab* (SCIA, II, 1955, nr. 3—4, p. 343—347); Constantinescu-Iași P., *Respect față de monumentele istorice* (M.M., I, 1958, p. 16, nota); Georgescu Mircea, *Biserica curții domnești din Tîrgoviște* (G.B., 1960, nr. 1—2, p. 118—128) [istoric, descriere]; Brătulescu V., *Zugravul Constantinos* (M.Ö., 1961, nr. 10—12, p. 688—698); *Lucrări de restaurare la curtea domnească din Tîrgoviște* (A.R.P.R., 1962, nr. 5, p. 47); Mănciulescu Rodica, *Date noi referitoare la aspectul inițial al bisericii domnești din Tîrgoviște apărute în cursul lucrărilor de restaurare (1961—1962)*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice*, Buc., 1963, p. 34—39; Pavelescu C. și Barbu Th., *Soluții constructive aplicate la restaurarea monumentelor istorice* (*ibidem*, p. 102—104); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 393—395 și II, p. 170; Chihaia Pavel, *Date noi cu privire la pietrele de mormînt ale lui Matei Basarab și ale familiei sale* (SCIA, artă plastică, 1964, nr. 1, p. 109—121) [descrie mormîntul lui Mateiaș, pe care-l crede făcut de meșterul Elias Nicolai]; Chihaia Pavel, *Elias Nikolai als Bildhauer der rumänischen Wojwoden* („Forschungen zur Volks- und LandesKunde”, VIII, 1965, nr. 2, p. 62—65) [studiază comparativ lucrările meșterului E. N., în Țara Românească și Transilvania]; *Documente de arhitectură nr. 7*, 1962, p. 42—50; despre mormîntul lui Matei Basarab vezi și m-reă Arnota; Drăghiceanu *Catalogul*, p. 33;

Inscripții București, p. 530 [piatră de mormînt, 1652]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 146, 282; Moraru Dinu, ing., *Cîteva lucrări de grafică din epoca brîncovenească la Tîrgoviște* (SCIA, artă plastică, 1964, nr. 2, p. 320—325) [niște desene descoperite sub pictură]; Brătulescu Victor, *Monumente de arhitectură din Tîrgoviște. Mormintele voievodale de la Tîrgoviște și Arnota* (G. B., 1967, nr. 3—4, p. 291—322); SCIA, 1968, nr. 1, p. 26—27 [despre iconostas].

— BISERICA DOMNEASCĂ MICĂ, vezi bis. Sf. Vineri.

— BISERICA DRUGĂNESCU, vezi bis. Roșie.

— BISERICA GEARTOLU (Geartoglu, Sf. Nicolae, sec. XVII, ruinată în sec. XVIII, reparată de Gheorghe Geartolu la 1777; bis. stricată de turci la 1821 a fost reparată, învelită și zugrăvită după 1828 de clucerul Nichita Formac; bis. este ruinată), str. N. Poplaca, nr. 17 (fostă Stelea).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 355—357 ⁵¹; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151—152 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19—20; Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 568—572) [pisanie, descriere, despre ctitori]; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene* (G. B., 1965, nr. 1—2, p. 139—140) [și un scurt istoric].

— BISERICA INTRAREA ÎN BISERICĂ, vezi bis. Albă — Sf. Trei Ierarhi.

— BISERICA IZVORUL TĂMĂDUIRII, vezi bis. Oborul Vechi.

— BISERICA JUDEȚUL, vezi bis. Albă.

— BISERICA LEMNU (Adormirea, Sf. Spiridon, Sf. 40 de mucenici și Sf. Haralambie, bis. de lemn pe temelie de zid, ante 1810, clădită de zid 1842, reparată 1865) ⁵².

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 153 [catagr. 1810; bis. din 1795]; BCMI, I, 1908, p. 180; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 32.

— BISERICA MAHALAUA (începutul sec. XVII) ⁵³.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 95—96 [pietre de mormânt din 1616—1653]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 23.

— BISERICA LUI MANEA PERȘANU, vezi bis. Sf. Nicolae-Andronești.

— BISERICA MARINA, vezi bis. Sf. Apostoli.

— BISERICA LUI MIRCO CĂPITANUL, vezi bis. Sf. Nicolae-Simuleasa.

— M MITROPOLIA (Înălțarea, începutul sec. XV, refăcută de Neagoe Basarab, c. 1518 ⁵⁴, isprăvită și zugrăvită de Radu Paisie, 1537 ⁵⁵; reparată de Matei Basarab, arsă de tătari la 1658, zugrăvită de mitropolitul Teodosie, din veniturile mitropoliei 1707—1708, terminată la 1709 de Enache Văcărescu mare paharnic, care face pardoseala, reface chiliile „din clopotniță pînă în foișorul caselor vechi”; bis. dărmată și reconstruită de arhitectul Lecomte de Nouy, 1890—1933) ⁵⁶, Piața Malinovski nr. 1.

Documente (indice XVI—XVII); Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. 66 [1516—1517]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1. Mitr. Țării Rom.*; *Istoria Țării Românești*, p. 37 și 40; *Istoriile*, p. 38; Hurmuzaki, XV, p. 243 [despre sfințirea mitropoliei, 1520]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 93—94; vezi și R. I., 1935, p. 32; Fotino, II, p. 44; 51 [înoită din temelii de Neagoe, terminată de R. Paisie];

Pascu Șt., *Petru Cercel și Țara Românească*, p. 175 [Sivori]; Hurmuzaki, XI, p. 192 [Bongars]; AARMSI, s. III, t. IV, p. 120; Hurmuzaki, Supl. II/1, p. 361 [1595]; „Arhiva”, V, 1894, p. 115 [1641, Locadello]; Iorga N., *Călători și misionari*, p. 66 [Baksici, 1654]; *Monumenta Spectantia*, XVIII, p. 104 [Baksici]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 91—94 [descriere mitropolie și palatul mitropolitan]; Greceanu, *Genealogiile*, II, p. 33—34 [spargerea mitropoliei de oști, 1736]; *Cronica Ghiculeștilor*, p. 401 [arderea mitropoliei de turci, 1737]; C.D.A., 1842, p. 91—92 [lista moșilor mitropoliei];

AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [despre 7 pietre de mormânt]; Iorga N., *Inscripții*, I, p. 116—123; Hurmuzaki, XIV/1, p. 314 [piatra de mormânt a patriarhului Dionisie, 1695]; Iorga N., *Inscripții* (R. I., 1932, p. 272) [de pe piatra de mormânt a patriarhului Dionisie]; vezi și Braniște M., *Patriarhii de Constantinopol prin țările române în a doua jumătate a sec. XVII* (M.O., X, 1958, p. 58); Berechet Șt., *Importanța însemnărilor slavo-române de pe manuscrisele vechi*, în vol. *Omagiu prof. I. Bărbulescu* („Arhiva”, 1931, p. 449—458) și în vol. *Picături mărunte*, Buc., 1924, p. 89—91 [însemnare, 1625]; Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 50—51 [pisană]; *Inscripții București*, p. 798 [icoană, 1674];

Iorga N., *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 71; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 629—630 și nota 1 [pomelnicul mitropoliei]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 5; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R. L., III, 1931, nr. 3, p. 180) [la 1819];

Documente privind răscoala din 1821 (indice); Chihaia Pavel, *Două rapoarte ale arhitectului Ioan Schlatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5, p. 491—492) [despre propunerea pentru dărîmarea bisericii]; Iorga N., *Domnia lui B. Știrbei*, p. 121 [descrierea bisericii și reparațiile necesare, 1852]; „Arhitectura”, 1940, nr. 2, p. 7 [foto pridvorul vechii clădiri] ⁵⁷;

C. A., 1862, p. 57—59, 1870, p. 52—56 și 1875, p. 52—56; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 52—56; Tocilescu Gr., *Petru Cercel* (C. T., V, 1874, p. 54—55); Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 245—248; *Monumente naționale*, II, p. 210—211 [descriere, istoric, reparațiile necesare]; A. A., 1890, p. 30 [date sumare]; Gabrielescu N., *Memorii pentru luminarea publicului în afacerea restaurărilor de monumente istorice*, Iași, 1890, p. 60; Idem,

Restaurarea monumentelor istorice. Răspuns la raportul d-lui Revoil, Iași, 1891, p. 51—52; Ștefulescu Al., *M-reă Tismana*, p. 96—97; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 759—760 [despre reconstrucția lui Nouy];

Ionescu M. G., *Istoria mitropoliei Ungro-Vlahiei*, vol. I, 1359—1709, Buc., 1906; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungro-Vlahiei și mitropoliei Țării Muntenesti*, Buc., 1907, 143 p. + 18 pl.; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 40—45; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, II, p. 31—32; Drăghiceanu, *Almanah*, p. 46—47; Idem, *Dimbovița*, p. 23—24; Popescu Sp., *Contribuțiuni la studiul istoriei artei naționale* (R.I.A.F., X, 1909, p. 106—124); BCMI, V, 1912, p. 41, 187; Balș G., *Arhitectura Sf. Munte*; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 18, 20 Cegăneanu > Sp., *Ceva cu privire la meșterul Manole* (BCMI, III, 1910, p. 44—47) [crede că Manole = Manea a lucrat la Bistrița și apoi la Dealu și la mitropolia din Țirgoviște]; Anuar 1909, p. 33;

Cegăneanu Sp., *Cîteva observațiuni în legătură cu vechea mitropolie din Țirgoviște* (BCMI, VI, 1913, p. 123—127) [descrie pictura lui Sztatmary]; ACMI, 1914, p. 43; Ghika-Budești N., *Arhitectura bisericii domnești din Curtea de Argeș* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 116—120) [despre influența asupra construcției mitropoliei]; Constantinescu - Iași P., *Bizantinismul*, p. 39—40; Ghika - Budești N., *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 135—137 și pl. LIII—LVIII; XXV, 1932, p. 6 pl. CCCXIX—CCCXXI; XXIX, 1936, p. 111—112 și pl. DLXXVI—DLXXIX);

Drăghiceanu V., *Mitropolia Țirgoviștei. Note istorice și arheologice, cu 18 ilustrații și planuri*, Buc., 1933, 24 p. + 13 pl. (recenzii: I. Minea, C.I., VIII—IX, 1932—1933, nr. 3, p. 342—343; Dan Simonescu, R.L., VI, 1934, nr. 1, p. 68—69); Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 136—137, 284; Enăescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 63—66 [inscripții, istoric]; Popescu I. N., *Mitropolia din Țirgoviște* („Credința”, I, 1933, nr. 2); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 100—102; Ghika - Budești N., *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 23, pl. XI); Nițescu Zlatian C., preot, *Mitropolia Țirgoviștei* („Țirgoviștea”, 1939, nr. 3, p. 2—4, 1940 nr. 4, p. 3—4 și nr. 5, p. 3—4); Goleșcu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—48); Popescu, *Învelișurile*, p. 23, 34, 91;

Constantinescu - Iași P., acad., *Din relațiile culturale româno-gruzine* (S.A.I., II, 1957, p. 7); *Istoria bisericii române*, I, p. 408; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVII—XIX* (G. B., 1959, p. 272); Nițescu Const., *Mitropolia Țirgoviștei* (G. B., 1963, nr. 1—2, p. 71—100) [lucrare de compilație: inscripțiile după N. Iorga și V. Drăghiceanu]; Ionescu Gr. *Istoria arhitecturii*, I, p. 147—148, 298—300; II, p. 116; Vintilescu Petre, *Arhitectura bizantină în Principatele Române* (B.Ō.R., 1967, nr. 9—10, p. 1029—1030); Șerbănescu N., *Mitropolia din Țirgoviște. Contribuțiuni la cunoașterea trecutului ei* (G.B., XVIII, 1959, nr., 7—12, p. 527—541);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 160; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 13, 14, 21, 22, 23, (și indice); Vezi și bibliografia de la N. Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Buc., 1961, p. 249—250.

— M BISERICA OBORUL VECHI (Izvorul Tămăduirii, construită de Cîrstea Carabulea, Ion și Dumitru Bezdedeanul, Marin Cojocarul și alți țirgoveți, 1832—1833, reparată 1870, pridvorul închis la 1936—1938), str. Al. Stănescu nr. 45.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 92 ⁵⁸; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 92; Anuar 1909 p. 32.

— BISERICA LUI PÎRVU POSTELNICUL (sec. XVII). ⁵⁹

— BISERICA LUI RADU JUDEȚUL, vezi bis. Albă.

— BISERICA ROȘIE (construită de Coadă mare vornic ⁶⁰, c. 1542—1546 ⁶¹; numită și bis. Drugănescu, mah. Tabaci ⁶², Intrarea în biserică; fiind netencuită și tîmpla căzută, a fost reparată de Lazăr tabacul, sec. XVIII, reparată apoi la 1828 de popa Ion și Grigore tabacul, care o tencuiesc, o zugrăvesc, fac amvonul și tîmpla de zid; bis. dărimată la 1924; fostă metoh a m-rii Dealu).

Documente, veac XVII, vol. II, p. 86 și 298 [doc. din 1612 și 1614] ⁶³; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 354 ⁶⁴; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9 [bis. Tabaci]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 155 [catagrafie, 1810]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 76 [doc. 1812]; Iorga N., *Din documentele Drugăneștilor (Studii și doc.*, XXI, p. 15—17); Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici țirgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 581—584) [inscripții, după N. Iorga].

— BISERICA SF. APOSTOLI ȘI MARINA (sec. XVII?; la 1702—1703, fiind veche, a fost reparată de C-tin Corbeanu mare pitar, zugrăvită 1710 de Ilie Știrbei, fiul lui C-tin Știrbei mare ban, reparată la 1775 de Dumitrache Ghica mare ban și soția sa, Maria, n. Văcărescu, dărimată).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 360 ⁶⁵; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 120 [doc. 1793], VII, p. 374—375 ⁶⁶ [și școală]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 238—239 [doc. 1798, refacere]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154—155 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 9; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20; Anibal Gr. Gh., *Biserici țirgoviștene* (G. B., 1964, nr. 5—6, p. 581) [inscripția, după N. Iorga].

— BISERICA SF. ARHANGHELI, vezi bis. Sf. Voievozi.

— M BISERICA SF. ATANASIE ȘI CHIRIL (prima bis. construită de lemn de mitropolitul Teodosie Vestemeanul, 1668—1672 sau 1679—1708; refăcută de zid de Badea Văcărescu, Iordache Văcărescu fost mare sluger și Samuil arhimandritul mitropoliei din Țirgoviște, 1768; reparată 1938, cînd s-a dărimat turla; păstrează fresca din sec. XVIII), str. Cetății nr. 2.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 91—92 ⁶⁷; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 5—6; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 149 [cat. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 33.

— M BISERICA SF. DUMITRU (și Adormirea; bis. lui Dimitrie Buzinca slugerul, 1639 ⁶⁸, reparată și pictată de C. Brîncoveanu, 1697, reparată 1808, tîmpla din 1840, zugrăvită 1865, avariata de cutremur 1940, reparată 1942; fostă metoh al mitropoliei), str. Vasile Roaită nr. 13.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 90—91 și 353 ⁶⁹; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 88 [refacerea bis.]; Iorga N., *Studii și doc.*, I—II, p. 247 [doc. 1801]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 6; Anuar 1909, p. 32; ACMI, 1942, p. 68, 78; 1943, p. 22; Nițescu C., preot, *Țirgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab (sec. XVII)* (G. B., 1963, nr. 7—8, p. 705—708) [descriere, inscripții]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283.

— M BISERICA SF. GHEORGHE (construită de Neagoe Basarab, 1512—1521 ⁷⁰, reparată la 1730 de Dima stegarul, care o pardosește, face amvonul, reface zugrăveala și acoperă biserica; reparată din nou la 1794 și la 1812 de Dima Lisăndroiou stegarul și preotul Radu Guță, cînd se face clopotnița și se tencuiește biserica, care e zugrăvită pe dinafară de postelnicul Gheorghe Dudescu; zugrăvit amvonul la 1862), str. Sf. Gheorghe nr. 1.

Istoria Țării Românești, p. 37 [făcută de Neagoe Basarab]; Fotino, II, p. 44; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 95 ⁷¹; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 150—151 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 6; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 12—13; Anuar 1909, p. 32; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 40; ACMI, 1942, p. 60 [restaurare]; Iorga N., *Istoria bisericii I*, p. 137; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii târgoviștene. Pisanii și inscripții* (G. B., 1965, nr. 1—2, p. 143—145).

— BISERICA SF. HARALAMBIE, vezi bis. Lemnu.

— M BISERICA SF. ÎMPĂRAȚI (fostă Sf. Nicolae, construită de Matei Basarab și doamna Elina, 1650—1651, șindrilită de jupan Vasilache 1731—1732, zugrăvită, făcută tâmplă și amvonul de Dragomir, fiul lui Vasilache, 1753; bis. stricată de turci la 1821 care o fac geamie; fiind ruinată, a fost restaurată de CMI la 1930), str. C. Brîncoveanu nr. 5.

Iorga N., *Inscripții* ⁷², I, p. 116; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 87—88, 360—361; Georgescu Christache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 55 [pisanie]; *Inscripții București*, p. 803 [strană, 1765]; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 151 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; Missail G., *Epoca lui V. Lupu și M. Basarab*, p. 55—56; Năsturel P. V., *Bis. Stavropoleos*, Buc., 1906, p. 29; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 17—18; BCMI, I, 1908, p. 178; II, 1909, p. 95;

Drăghiceanu V., *Ruina Sf. Împărați din Tîrgoviște. Note istorice* (BCMI, III, 1910, p. 125—126); Ghika-Budești N., *Ruina bis. Sf. Împărați din Tîrgoviște. Note arhitectonice* (*ibidem*, p. 127—135) [și foto]; R., *Ruina Sf. Împărați* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 660—661) [după BCMI]; ACMI, 1915, p. 31, 42—43 [reparații]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 188—191; Popescu, *Învelișurile*, p. 42; Iorga N., *Istoria bisericii I*, p. 283;

Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 167—168, pl. 84—85; Meteș, *Zugravi* (indice); Voinescu T., *Zugravi din veacul al XVIII-lea la bis. Sf. Împărați din Tîrgoviște* (SCIA, 1961, nr. 2, p. 473—474);

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 29 și 44); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 169; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 36, pl. XVII); *Arta feudală*, p. 201; Nițescu Const., *G. Enescu restauratorul unei ctitorii voievodale din Tîrgoviște* (G.B., 1961, nr. 9—10, p. 922—927); Anibal Gr. G., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 572—576) [descriere, inscripții, după N. Iorga]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 43; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 80—81.

— M BISERICA SF. IONICĂ (Tăierea capului Sf. Ioan, sec. XVII — XVIII, ctitorie a familiei Greceanu, reparată de banul Ianache Hrisoscoleu și de fiul său, clucerul Grigore Hrisoscoleu, 1780; dărămîndu-se boltile și tâmpla, a fost reparată și zugrăvită de vistierul Atanasie Carabulea, 1809; fiind din nou stricată, a fost reparată și zugrăvită de clucerul Nichita Formac, 1860, care-i face clopotnița și zidul înconjurător; fostă metoh a bisericii domnești din Tîrgoviște și a mitropoliei ⁷³; acum ruine, părăsită din 1900), str. Justiției nr. 6.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 361 ⁷⁴; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 67 [doc. 1803]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 153 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20—21; Anuar 1909, p. 33; Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 576—578) [descriere].

— BISERICA SF. MIHAIL, vezi bis. Sf. Voievozi.

— BISERICA SF. NICOLAE, vezi bis. Geartolu.

— BISERICA SF. NICOLAE — ANDRONEȘTI ⁷⁵ (construită de Manea Perșanu mare vornic, 1527 ⁷⁶, stricată de turci la 1595, refăcută de Matei Basarab și doamna Elina, 1653 ⁷⁷, reparată sec. XVIII, zugrăvită la 1813 de Dimitrie bogasierul; pictată 1911, reparată 1942, când se reface și turla), str. Gr. Alexandrescu nr. 46.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 89 ⁷⁸ și 352—353 și XIV, p. XIII; Georgescu Christache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 56 [pisanie]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; C.A., 1862, p. 55—57; ACMI, 1942, p. 44, 78; 1943, p. 22, 24; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 25;

Mihăilescu S., *Cea mai veche bis. din Târgoviște* („Școala și biserica”, 1895 nr. 1, p. 7—9); Iorga N., *O contribuție la istoria lui Mihai Viteazul* (C.L., XXXV, 1901, p. 94—96); Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 13, 14; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143, 284; Ghika-Budești, N., *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 28 și 41—42); Ghica-Budești N., *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 33, pl. XVII); „Oltenia”, III, 1943, p. 151—152 [bis. popa Goncea]; *Arta feudală*, p. 201; Nițescu C., preot, *Tîrgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 701—705) [inscripții, însemnări, pietre de mormînt]; Bulat T. G., *Știri noi cu privire la fundațiunile Brîncovenesti oltene* (M.O., 1964, nr. 9—10, p. 756—757) [doc. 1712, închinare la m-reă Hurezi a bis. Sf. Nicolae de către Andronachi postelnicul].

— M BISERICA SF. NICOLAE — SÎMULEAȘA (și Sf. Voievozi, bis. lui Mirco căpitanul, bis. Sirbilor, construită de Mirco sau Mișco căpitan de sîrbi, 1654; fiind veche și nezugrăvită, a fost reparată de Sima Bucșenescu, 1800, care o zugrăvește, face amvon și clopotnița și învelește biserica, adăugîndu-i și hramul Sf. Voievozi; bis. reparată 1863 și 1947—1952), str. Maxim Gorki nr. 105.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 88—89 ⁷⁹ (vezi și ACMI, 1942, p. 146, nota 6); R.I., VIII, 1922, p. 201—202 [însemnare, 1698]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 19; Anuar 1909, p. 33; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; Nițescu C-tin *Vechi ctitorii tîrgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 132—134).

— BISERICA SF. NICOLAE — SÎRBI ⁸⁰ (și Sf. Nifon, începutul sec. XVI?, refăcută 1770? și 1852—1854, zugrăvit altarul 1829, reparată 1898—1903, pictată 1903).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 10—12 și 359 ⁸¹; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 10; „Amvonul”, 1915 nr. 4—5, p. 156 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 10—12; Anuar 1909, p. 33; B.O.R., LXXXI, 1963, nr. 11—12, p. 1205—1206 [foto pisanie și refacerea bisericii, 1852]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 137; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 665—668) [și icoane vechi].

— BISERICA SF. PARASCHIVA, vezi bis. Sf. Vineri.

— BISERICA SF. SPIRIDON, vezi bis. Lemnu.

— BISERICA SF. ȘTEFAN, vezi bis. Stolnicu.

— BISERICA SF. TREI IERARHI, vezi bis. Albă.

— M BISERICA SF. VINERI (Sf. Paraschiva, bis. Domnească mică, refăcută de Manea clucer și jupîneasa Vilaia, 1517 și adăugat pridvorul de doamna Bălașa la 1656, arsă în 1712, reparată 1731—1732, 1803 și 1850—1852; fost metoh al m-rii Dealu), str. Sf. Vineri. Vezi și spitalul vechi.

Documente, XVII, vol. II, p. 185 și 278; IV, p. 279 [doc. 1613, 1614, 1623] ⁸²; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 4 [doc. 1613] și 229 [bis. arsă 1712]; AARPAD, s. II, t. II, p. 14 [6 inscripții de pe pietre de mormînt]; Iorga N., *Inscripții* ⁸³, I, p. 109—112; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 370—371; Drăghiceanu V.,

Inscripții (BCMI, 1931, p. 92); Brătulescu V., *Inscripții* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 5); „Amvonul” 1915, nr. 4—5, p. 150 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 6; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 763; M.O., 1959, nr. 5—6, p. 258 [însemnare, 1803]; *Despre bis. Sf. Vineri din Tîrgoviște* (R.I., II, 1916, p. 93—94) [doc. 1782]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 17, 184; VI, p. 120; VII, p. 328—329;

C.A., 1875, p. 95—96; Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 95—96; *Dict. Rom.*, V, p. 611; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; ACMI, 1942, p. 62 [restaurare]; 1943, p. 53; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9—10; Dumitrescu, *Istoricul*, III, p. 36—37;

Brătulescu V., *Bis. Sf. Vineri din Tîrgoviște* (BCMI, XXXVI, 1943, p. 5); Ion-Radu Mircea, *Un neam de ctitori olteni. Boierii Drăgoiești* (R.I.B., I, 1943, nr. 3, p. 56); Brătulescu V., *Zugravi de biserici din sec. XVIII — XIX* (G.B., 1959, p. 277); Sacerdoțeanu A., *La ce biserici de păstra sigiliul orașului Tîrgoviște* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 104—105); Brătulescu V., *Monumente de arhitectură din Tîrgoviște Mormintele voievodale de la Tîrgoviște și Arnota* (G.B., 1967 nr. 3—4, p. 295 și urm.) [despre ctitorii și restauratorii bisericii, pe care o crede datînd din sec. XV].

— M BISERICA SF. VOIEVOZI (Sf. Arhangheli sau Îngeri, începutul sec. XVII, reparată de visterul Iancu Bădulescu 1823, reparată și zugrăvită de Avram Ioan, 1849, restaurată 1910), str. Heliade Rădulescu nr. 16 ⁸⁴.

Documente, XVII, vol. II p. 394 [doc. 1615, bis. Sf. Mihail]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 357—359; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 152 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 18; Anuar 1909, p. 32 [bis. închisă]; BCMI, IV, 1911, p. 36; Ghika-Budești N., *Bis. Sf. Voevozi din Tîrgoviște* (BCMI, IV 1911, p. 102—105) [descriere și despre restaurare]; Balș G., *Influence serbe*; Ghika-Budești N., *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 32, 52—53); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 137; ACMI, 1943, p. 66 [restaurat pictura]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 284; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 134—139); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 84.

— BISERICA SIMULEASA, vezi bis. Sf. Nicolae — Simuleasa.

— BISERICA DIN SLOBOZIA DOMNEASCĂ, vezi bis. Sf. Ionică.

— M M-REA STELEA (Invierea, construită de Stelea spătarul, de la care își trage și numele, 1582; reclădită de Vasile Lupu, domnul Moldovei — al cărui tată se găsește îngropat în vechea biserică — 1645, ca semn al împăcării cu Matei Basarab; m-rea arsă de tătari la 1658; bis. restaurată la 1943—1945 și 1954; în fosta chilie din sec. XVII, a funcționat o școală grecească și apoi o cazarmă de dorobanți. Din clădirile, ruinate, se păstrează bine clopotnița; fostă metoh la Sf. Mormînt), str. N. Poplaca, nr. 4 (fostă Stelea).

Documente, XVI, vol. V, p. 50—51, XVII, vol. II, p. 257—258 și III, p. 187 [doc. 1582, 1614 și 1618] ⁸⁶; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 79, 91 [descriere]; 228 [arsă de tătari]; Hurmuzaki, XV/1, p. 649 [doc. 1714]; Fotino, II, p. 94 [făcută de V. Lupu]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 323; X A, p. 17, 155—156;

Iorga, *Inscripții*, I, p. 112—113 și *Studii și doc.*, XV, p. 371—372 ⁸⁷; AARPAD, s. II, t. II, p. 14; Năsturel P. V., *Trei inscripțiuni vechi* („Albina”, IX, 1905—1906, p. 696—698); „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154 [catagr. 1810]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8;

Inscripții București, p. 323—324 [pomelnic, 1763—1764] p. 608 [anaforniță, 1636—1637, cînd m-rea era „nou zidită”];

Monumente naționale, II, p. 227—228 [ruine, reparații, necesare]; A. A., 1890, p. 86 [date sumare]; Antoniu Al., *Album*, partea I, p. 43; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 16—17; Gabrielescu N., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* (BCMI, I, 1908, p. 39—41 și 174); R., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* („Albina”, XII, 1908—1909, p. 237—238 [după BCMI]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 379—388 [după Gabrielescu, BCMI]; Anuar 1909, p. 33 [bis. în stare rea]; „Ramuri”, IV, 1909, nr. 19—20, p. 760—761; Dumitrescu Al. T., *Curtea domnească, biserici și m-ri* (R.I.A.F., XI, 1910, partea I, p. 376—380); BCMI, 1911, p. 37; ACMI, 1914, p. 42 [reparații]; 1915, p. 61—62 [starea bisericii]; Balș G., *Influences armeniennes*; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 183; Iorga N., *Cea dintîi biserică a Stelei* (BCMI, 1929, p. 112) [despre fundația lui Stelea spătarul; o confundă cu m-rea Stelea din Buc.]; Idem, *Istoria bisericii*, I, p. 283; *Documente de arhitectură* nr. 5;

Ștefănescu I.D., *La peinture*, p. 168—169; Meteș, *Zugravi* (indice); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, pl. CXXXVII—VIII și 1932, p. 76—79 și pl. CCLXXXV—CCXCIII); Panaitescu P. P., *Bis. Stelea din Tîrgoviște* (R.I.R., V—VI, 1935—1936, p. 388—393) și extras, Buc., 1937, 8 p.); Georgescu Cristache, *Matei Basarab*, Buc., 1937, p. 25—26; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 165—168; Georgescu Cristache, *Bis. Stelea din Tîrgoviște* („Universul”, nr. 293, 1937, p. 6); Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 33, pl. XV); ACMI, 1943, p. 33, 62—63, 77 [lucrări de restaurare]; Antonescu P., *Meșteri și arhitecți*, p. 20—21; Golescu M., *Danses et danseurs dans la peinture des églises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 138—139); *Arta feudală*, p. 203, 204, 206, 234; Nițescu C., preot, *Tîrgoviște. Biserici din epoca lui Matei Basarab* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 709—713) [inscripții, istoric, descriere]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, II, p. 85—89;

Moisescu Cristian și Gh. Cantacuzino, *Biserica Stelea*, Buc., 1968, Ed. Meridiane, Colecția Mici îndreptare;

AARMSI 1915, p. 62 [disc, 1600]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 113 [pomelnic triptic, 1763—1764] (și indice).

— M BISERICA STOLNICU (Sf. Ștefan și Adormirea, bis. veche de lemn construită de zid de C. Cantacuzino stolnicul, de la care îi vine numele, 1705, reparată 1856, 1882), str. Stolnicu nr. 1.

Năsturel P.V., *Patru inscripțiuni... Pisania bis. Stolnicului din Tîrgoviște*⁸⁸ („Albina”, X, 1906—1907, p. 917); Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 92—93; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 8—9; „Amvonul”, 1915, nr. 4—5, p. 154 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 9; Anuar 1909, p. 33; ACMI, 1942, p. 49 [reparații], 66; 1943, p. 54 [refăcut pictura]; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 140—143).

— BISERICA TABACI, vezi bis. Roșie.

— BISERICA TÎRGULUI⁸⁹ (Adormirea Maicii Domnului, construită de Udriște Năsturel, 1653—1654⁹⁰, refăcută (?) 1780, arsă de turci 1821, reparată 1825, 1875 și 1943), str. Heliade Rădulescu nr. 2.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 93—95 și 355⁹¹; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 7—8; „Amvonul”, 1915, nr. 5—6, p. 152—153 [catagr. 1810]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 18—19; ACMI, 1942, p. 36 [restaurarea picturii]; Popescu, *Învelișurile*, p. 67; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283; Nițescu C-tin, *Vechi ctitorii tîrgoviștene (Pisanii și inscripții)* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 128—131); Georgescu T. Mircea, *Biserica Tîrgului din Tîrgoviște* (G.B., 1966, nr. 1—2, p. 80—92).

— BISERICA VĂRZARU (construită de Radu Vărzaru mare armaș la mijlocul sec. XVII, dispărută).

Tocilescu Gr., *Comunicare în legătură cu dărmarea bis. Vârzaru din Tîrgoviște* (AARPAD, s. II, t. XXIII, 1900—1901, p. 9—10); *Dict. Rom.*, V, p. 611 [bis. în ruină]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 20; Caragiale I. L., *Dărmarea bisericii Vârzarului*, în *Opere*, vol. IV, p. 85 (reprodus de I. Atanasescu și I. Negoescu, *Tîrgoviștea*, p. 37—38); Anibal Gr. Gh., *Biserici tîrgoviștene* (G.B., 1964, nr. 5—6, p. 578—580) [despre ctitorul bisericii, Radu Vârzaru mare armaș în vremea lui Matei Basarab]; *Inscripții București*, p. 789; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 283.

— BISERICA ZLĂTARI (sec. XVII) ⁸².

— BISERICA LUI CRĂCEA (sec. XVI) *.

Documente, XVI, vol. V, p. 352 [doc. 1588].

— BISERICA LUI SOCOL * (sec. XVII). ⁹³

— BISERICA LUI SPINCIU * (sec. XVII). ⁹³

— BISERICA POPII VLAICU * (sec. XVII).

Documente, XVII, vol. III, p. 127 [doc. 1617].

— BISERICA POPII NENCIUL * (sec. XVII) ⁹⁴.

— BISERICA POPII GANEA * (sec. XVII).

„Oltenia,” II, 1942, p. 152 [doc. 1657] ⁹⁵.

— CRUCEA LUI MATEI BASARAB (1634) din Valea Voievozilor, fostă Mahalaua de peste gîrlă.

Drăghiceanu V., *O tocmeală a lui Matei Basarab* (BCMI, XIX, 1926, p. 88); Geoglovan Radu, *O „tocmeală” a lui Matei Basarab privitoare la scutirea tîrgoviștenilor de unele dări pentru vin* (S.A.I., IV, 1962, p. 45—46).

— CRUCEA LUI MIHAI (VITEAZUL) VOEVOD, din Mahalaua armenilor ⁹⁶.

TÎRGȘORUL NOU, jud. Prahova (bis. Sf. Apostoli — Țigănia, 1827—1830, zugrăvită 1879).

Anuar 1909, p. 113.

TÎRGȘOR, com. Tîrgșoru Vechi, jud. Prahova.

Documente, veac, XIII—XV—XVII (indice) și Bogdan, *Relațiile* (indice); [orașul amintit de la 1413]; despre vechimea orașului vezi Olteanu, *Geneză orașelor* („Studii”, 1963, nr. 6, p. 1274—1275); *Cronicile slavo-române*; p. 94 [ardere, 1526]; Bauer, p. 137 [o m-re, 3 bis. de piatră și casă boierească]; Zagoritz Al., *Evoluția istorică a tîrgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 279—295, 311—315); BCMI, 1933, p. 82 [despre cele două bis. vechi]; Giurescu, *Ist. rom.*, II—III (indice)]

Simache I. N., *O străveche așezare din regiunea Ploiești: Tîrgșorul Vechi*, în vol. *Din activitatea muzeelor noastre, Studii, referate, dări de seamă, documente*, I, Ploiești, 1956, p. 101—119 [istoria orașului din sec. XV pînă la 1800; cu trei doc. în anexă, 1776—1781]; Diaconu Gh. și N. Simache, *Cercetări arheologice la Tîrgșorul Vechi* (R.M., 1964, nr. 1, p. 24—28); R.M., 1966, nr. 2, p. 186 [despre săpăturile făcute la bis. și palatul domnesc]; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 19, 61 [3 biserici și o m-re].

— M DOUĂ RUINE DE BISERICI (una din sec. XVI, Adormirea, făcută de Mihnea Turcitul?; alta de Vladislav al II-lea, sec. XV, c. 1440) ⁹⁷

Istoria Țării Românești, p. 4 și 205 [bis. lui Vladislav] și p. 106 [bis. făcută de Matei Basarab]; *Istoriile*, p. 18; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 4—5; Anuar 1909, p. 113; Dobrescu N., *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 52—53; Zagoritz Gh., *Vlad Țepeș* („Gazeta cărților” — Ploiești, II, 1928, nr. 1); Giurescu C.C., *O biserică a lui Vlad Țepeș la Tîrșor* (BCMI, XVII, 1924 p. 74—75) [pisană și despre celelalte două biserici în ruină și foto ruină]; Drăghiceanu V., *Cîteva note asupra bisericilor din Tîrșor* (*ibidem*, p. 75); Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 21, 34, pl. CXVI—VII); *Arta feudală*, p. 79;

Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 384—385 [bis. ruină din a doua jumătate a sec. XVII];

Crețeanu Radu, *Despre importanța studiului elementelor de construcție în datarea monumentelor istorice. Biserica „roșie” din Tîrșoru Vechi. Biserica fostei mănăstiri Titireciu din Ocnele Mari (Monumente istorice. Studii și lucrări de restaurare*, 2, 1967, p. 152—153 [consideră că bis. e zidită în 1578—1579].

— M M-REA TÎRȘÖR (Sf. Arhangheli, m-rea Turnu, refăcută? de Antonie vodă din Popești, 1662—1671⁹⁸ zugrăvită de C. Brîncoveanu, deteriorată de cutremur la 1829, reparată 1830, avariata din nou de cutremur la 1838 și ruinată după aceea; la 1864 era în ruină⁹⁹; acum doar ruine de ziduri cu urme de pictură; fost metoh al m-rii Pantelimon). Vezi și bis. precedente și orașul.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [98 doc., 1497—1743]; Gălășescu, *Eforia*, p. 219 [doc. 1752, închinare la m-rea Pantelimon]¹⁰⁰; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 93; X A, p. 16; *Dicț. Rom.*, V, p. 613 [doc. 1775]; Iorga N., *Studii și doc.*, XI, p. 290 [doc. 1761]; Tunusli, p. 173; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 63; Fotino, III, p. 153; B.G.O., 1843, p. 66 [moșiile m-rii]; A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859 [arendarea moșiiilor m-rii]; vezi și 21, 29 aug. și 4 sept. 1857 etc; A.P., 1848, p. 404, 408, 412, 418, 422 passim [venituri, 1832—1846]¹⁰¹; V. Rom., 10 iunie 1843; Musceleanu Gr., *M-rea Tîrșor*, 1860;

Voinescu T., *G. Tattarescu*, p. 34, 78—80 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Wertheimer V., *G. Tattarescu*, p. 121; C.A., 1862, p. 63—70; R.V., 7 sept. 1914, p. 2 [ruinele m-rii Tîrșorul]; Iorga N., *Țara românilor*, p. 82—86;

Ionașcu I., *M-rea Tîrșor, un fost metoh al spitalului Pantelimon*, Buc., 1838, 73 p. (din B.O.R., 1938, p. 356—420) [despre oraș, despre Antonie din Popești și neamul său, istoricul și averea m-rii¹⁰², listă de egumeni]; (recenzii: R.I.R., 1938, p. 313—314, și 1939, p. 443); Ionașcu I., *Documente prahovene* (C.P., I, 1939, nr. 2, p. 99—114) [despre bis. Tîrșor și oraș]; Ștefănescu I. D., *La peinture*, p. 84, pl. 24—25; Popescu, *Învelișurile*, p. 45, 65 și 71 *Vătășianu, Istoria artei* (indice); Cazacu N., preot, *Despre data rezidirii bisericii m-rii Tîrșor* (G.B., 1963, nr. 7—8, p. 732—744) [1669—1672].

TÎRGUL CĂRBUNEȘTI, vezi Cărbunești

TÎRGUL CÎRCINOV (Glîmbocel) — Argeș (cruci vechi).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LVII—LXXXII; A. Rom., supl. 2 mart. 1857 [arenda moșiei].

TÎRGUL CUCULUI, com. Plăginești, fost r. Focșani (bis. Adormirea 1802, reparată 1899).

Anuar 1909, p. 266.

TÎRGUL DEALULUI (Ștefănești) — Argeș (bis. Sf. Dumitru, 1784, reparată 1882). Vezi și Ștefănești și Pitești.

Anuar 1909, p. 95.

TÎRGUL HUREZI, vezi Horezi.

TÎRGUL JIU¹⁰³, jud. Gorj. Vezi și Sisești și Vădeni.

Documente, XVI—XVII (indice); despre vechimea orașului vezi și Olteanu, *Geneza orașelor („Studii”*, 1963, nr. 6, p. 1271—1272); Giurescu C., *Material* (indice); Tunusli, p. 176 [două bis. la 1774]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 355; Bauer, p. 212 [două bis.]; Fotino II, p. 197 [ardere de cîrjalii, 1802]; III, p. 175 [4 bis. la 1815]; Ion Dascălu, *Însemnări de pe cărți* (M.O., 1954, nr. 7—8, p. 424) [arderea orașului, 1802]; Zilot Românul, ed. B.P., Hașdeu, p. 29—30 [la fel]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 211 [descriere, începutul sec. XIX]; Margot, *O viațorie*, p. 46 [descriere 1859]; *Dicț. Rom.*, V, p. 616—618 [istoric];

Ștefulescu Al., *Tg. Jiu* („Jiul”, I, 1894, nr. 4, p. 16—20) [scurt istoric și despre monumente]; Ștefulescu Al., *Încercare asupra istoriei Țirgu-Jiului*, Buc., 1899, IV + 290 p. + 19 pl. + 2 h. [multe știri despre casele și bisericile vechi din oraș, inscripții de la bis. Sf. Apostoli, catedrală, Sf. Nicolae; un plan al orașului, numeroase foto și documente]; Idem, *Gorjul*, p. 399—407 [completare la *Încercare*];

Ștefulescu Al. *Istoria Tg. Jiului*, Tg. Jiu, 1906, 4 + 484 p. + 45 pl. + 1 h. [dezvoltă *Încercarea*, din 1899; istoria orașului, și descrierea bisericilor, inscripții și pomelnice, foto vechi de case și biserici, documente]; (recenzia lui I. Bogdan, AARPAD, XXIX, 1907, p. 431—434; Ștefulescu Al., *Tg. Jiului* (A.S.T.R., II, 1904, p. 508) [istoric, despre biserici]; Iorga, *Drumuri și orașe*, p. 10—14 [descriere]; Iorga N., *Orașele oltene* (C.L., XLI, 1907, p. 61—63) și A.O., 1925, p. 279—281); Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 41 [case]; Plopșor N., *Târgul Jiului* (G.S.O., 1 febr. 1944, p. 6) [scurt istoric, conferință]; Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice).

— CASE VECHE ¹⁰⁴ (casele pitarului Măldărescu, sec. XVIII și casele Gănescu, sec. XVIII, ambele M).

L.A.R., 1898—1899, p. 603 [foto case Bălțeanu]; Stănescu N., *Case vechi românești* („Arhitectura”, I, 1916, nr. 2, p. 60—61) [casele Magheru, 1770, Gănescu, 1798 și Măldărescu]; *Vederi din Gorj* [casa Gănescu]; Ionescu Gr., *Arhitectura populară*, p. 186 [casa Gănescu]; Idem, *Istoria arhitecturii*, II, p. 335—336 [despre casa Gănescu].

— ȘCOALA VECHE ¹⁰⁵.

C. Rom., 1833, p. 189—190; C.D.A., 1838—1839, supl. la nr. 7; V. Rom., 1844, p. 222—223 etc. [despre școală];

— CIȘMEAUA SÎMBOTEANU (sfârșitul sec. XVIII, refăcută la 1902).

— BISERICI ^{105 bis}.

— BISERICA BITOLU, vezi bis. Sf. Ingeri.

— M BISERICA DOMNEASCĂ (Sf. Voievozi, ante 1717, refăcută de negustori la 1749—1764, reparată 1829, 1843, 1855, când a fost zugrăvită de pictorul Mișu Popp, 1902, 1933; are pictură exterioară), Str. T. Vladimirescu,

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1*, Mit. Țării Rom., Buc., 1961 (indice); Urechia, *Ist., rom.*, V, p. 66—69 [bis. refăcută și școală]; VII, p. 442—445, 457—459; X A, p. 393—396; XII, p. 95—97; Ștefulescu, *Istoria Tg. Jiu*, p. 126—144 și 419 ¹⁰⁶; Anuar 1909, p. 149; Bărcăcilă Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, 1927, p. 44—45) [după Ștefulescu, istoricul bis.]; Popescu-Cilieni I., *Știri noi despre biserica domnească din Tg. Jiu*, Craiova, 1944, (din R.I.B., I, 1943, nr. 3, p. 141—150) [6 doc. 1820]; Oprescu, *Pictura românească*, p. 110; *Vederi din Gorj* [două planșe]; Meteș, *Zugravi* (indice); AMO, 1941, p. 321; Popescu, *Învelișurile*, p. 60.

— M BISERICA SF. APOSTOLI (1746—1747, construită de Vlad Giurgiveanu, Radu logofăt și alții, zugrăvită 1754—1755, reparată 1852—1853, refăcută 1927—1937).

Ștefulescu, *Istoria Tg. Jiu*, p. 144—149 ¹⁰⁷; Bărcăcilă Al., *Însemnări din Gorj* (BCMI, XX, 1927, p. 47) [despre intenția de a se dărîma bis. veche; incipții de pe obiecte]; *Vederi din Gorj* [foto]; Anuar 1909, p. 149; A.M.O. 1941, p. 322.

— BISERICA SF. ÎMPĂRAȚI (de lemn ante 1772, construită de zid 1810, refăcută mai la nord de vechea bis. 1867—1875).

Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 149—156; *Vederi din Gorj* [foto]; Anuar 1909, p. 149; AMO, 1941, p. 322.

— BISERICA SF. ÎNGERI (refăcută 1793 de Dumitrașco Bitolu stolnicul)
Vezi și școlile vechi.

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 96 și XII, p. 96—97 [doc. 1819 și școală]; Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 136—139.

— M BISERICA SF. NICOLAE (și Sf. Andrei, construită pe locul unei bis. de lemn la 1810 de protopopul Andrei schevofilax, slugereasa Stanca Crăsnăreasa și alții; zugrăvită 1812, reparată 1901); str. Sf. Nicolae Ștefulescu Al. *Istoria Tg. Jiu*, p. 157—170¹⁰⁸; V. Rom., 1857 ian. 29, p. 97 [reparații bis.]; *Vederi din Gorj* [foto]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVII, 1934, p. 119) [inscripție, foto]; AMO, 1941, p. 322; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65—67, 68); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 218); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 15—16 [descriere portrete]; Bălașa D., *Încă un manuscris al lui Dionisie Eclesiarhul: pomelnicul bis. Sf. Nicolae din Tg. Jiu (1814)* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 252—258).

— BISERICA SF. TREIME (bis. de la Barză, clădită 1838 în locul uneia mai vechi, de lemn).

Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 170—171.

— BISERICA SF. VOIEVOZI, vezi bis. domnească.

— M CRUCE DE PIATRĂ din str. Olari (Sf. Nicolae, 1779).

Ștefulescu Al., *Istoria Tg. Jiu*, p. 96.

TÎRGUL LOGREȘTI, vezi Logrești.

TIRIOIU, vezi Horăști.

TÎRNAVA-Vlașca (bis. sec. XIX)¹⁰⁹.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 178—183 [doc. 1674—1858 T. = Șoimu — Teleorman]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

M SCHITUL TÎRNĂVIȚA (Sf. Gheorghe, construit de Partenie egumenul m-rii Bistrița, ante 1672¹¹⁰, zugrăvit 1694, zugrăveala refăcută 1823; clădirile dispărute; fost metoh al episcopiei Râmnic¹¹¹); de la 1902 bis. din satul Tîrnava, com. Mărăcinele, jud. Dolj, Vezi și Horezu-Poenari.

„Carpații”, 4 febr. 1884 [doc. 1694] și A. Pessiacov, *Acte și notițe istorice*; B.O.R., 1888, p. 616 [avere, 1786]; Giurescu, *Material* (indice); Tunusli, p. 175; Bauer, p. 206 [bis. Tîrnava]; Fotino, III, p. 179; Episcopia Rîmnicului, p. 390—391; „Oltenia”, II, 1941, p. 126; Donat, *Fundațiile*, p. 77; Anuar 1909, p. 162; AMO, 1941, p. 303; Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 127) [pisanie, descriere]; M.O., 1963, nr. 5—6, p. 447.

TÎRNOVA, vezi Grecești

TISA — Prahova.

A. Rom., 1858 mai 17 și urm. [arendarea moșiei].

M-REA TISĂU (Adormirea, construită de Ivăniș vornicul, mijlocul sec. XVI¹¹²; fost metoh al ep. Buzău; la 1871 ruine)¹¹³, jud. Buzău.

Vezi și schitul Apșoara, m-rea Bradu, schiturile Cetățuia și Ciolanu. Bauer, p. 126 [Tisew, fără bis.]; Anuar 1909, p. 255 [bis. din 1462?, în ruină]; V. Drăghiceanu, *Săpăturile din Buda, Lapoș și Tisău — Buzău* (BCMI, XXIV, 1931, p. 159—170 și 175) [planuri, descriere sumară, obiecte găsite]; Iorga N., *Bis. din Tisău* (BCMI, XXVII, 1934, p. 28—29) [foto ruine ziduri și generalități]; AEB, 1926, p. 40 și 1928, p. 37—38 [bis. Sf. Dumitru, 1462?] (M M-REA TISMANA, jud. Gorj (Adormirea, 1377—1378, începută prin stră-

dania călugărului Nicodim de Radu I și terminată de Dan I¹¹⁴; biserica refăcută de Radu cel Mare și terminată de Neagoe Basarab;

făcut chenarele ușilor de egumenul Vasile la 1541; biserica zugrăvită de vornicul Nedelco <Bălăceanu> la 1563 — pictură care se păstrează în pronaos — și apoi — naosul — de Stanca Glogoveanu ^{114 bis}, și egumenul Ioan al 1732 și parțial la 1844; clădirile și incinta m-rii refăcute de Matei Basarab, 1646—1651; chiliile și case egumenești construite la sfârșitul sec. al XVII-lea de banul Cornea Brăiloiu ¹¹⁵; paraclisul din 1650, făcut de Matei Basarab, refăcut la 1782; m-rea arsă de turci la 1788; datorită poziției sale, m-rea folosită ca bază fortificată de Tudor Vladimirescu la 1821; clădirile m-rii refăcute la 1844—1855 ¹¹⁶ de arhitectul Schlatter, care a modificat în parte și biserica din sec. XVI, dărîmînd pridvorul deschis și contraforții altarului, a mărit ferestrele, a modificat așezarea fridelor și absidelor și a construit o intrare nouă; m-rea restaurată de D.M.I. cu sprijinul Mitropoliei Olteniei la 1954—1964, cînd s-a dat la iveală pictura din sec. XVI aflată în pronaosul bisericii și s-au refăcut fațadele bis. A fost una din cele mai de seamă mănăstiri din Țara Românească).

Documente (indice sec. XIII—XVII); *Cronologia tabelară*, p. 21, 23 pasim; BCMI, 1917—1923, p. 20—21 [despre doc. m-rii]; Sacerdoțeanu A., *Cîteva observații cu privire la documentele lui Mircea cel Bătrîn pentru m-rea Cozia* (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 603—614) [datarea documentelor]; Vasilescu Al. A., *Diplomele lui Sigismund I., regele Ungariei, și Ioan Huniade, voievodul Transilvaniei, de la m-rea Tismana sînt false* (R.I.R., 1943, f. IV, p. 1—114) [după un studiu foarte amănunțit al formularului îndeosebi, consideră că au fost falsificate de Inochentie, episcopul Rîmnicului, în vremea ocupației austriece a Olteniei, pentru a apăra drepturile mănăstirii]; (în recenzia din RHSEE, 1945, p. 327—337, P. P. Panaiteșcu arată însă că sînt autentice);

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 22*, Buc., 1951, [2173 doc. 1376 1880]; Vezi și *Indice conologic nr. 1; Istoria Țării Românești*, p. 33—34 și 98; *Mémoire sur les couvents roumains*, p. 75—82 [doc. 1639]; Bengesco, *Memorandum*, p. 17—23 [acelaș doc.]; Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 178—181 [descriere]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 917—918; Vîrtosu E., *Foietul novel*, p. 180; Iorga N., *Studii și doc.*, IX, p. 9 [despre luptele lui Matei Basarab din 1631]; V, p. 137 [doc. 1702];

Brătulescu Victor, *Diata lui Cornea Brăiloiu* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 474—475) [din 1699, despre reparațiile făcute la m-re]; Panaiteșcu P.P., *Moartea lui Cornea Brăiloiu, banul Craiovei* (A.O., XI, 1932, p. 352) [doc. 1705]; R.I.R., 1945, f. III, p. 329—333 [despre îngroparea banului Cornea Brăiloiu la m-rea Tismana]; vezi și Obedeanu C.V., *Cornea Brăiloiu* (A.O., VI, 1927, p. 202); Giurescu, *Material* (indice); Brătulescu Victor, *Catagrafia mănăstirii Tismana pe anii 1739—1740* (M.O., 1964, nr. 7—8, p. 617—623) [se comentează și se reproduce după doc. de la Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XVI 129]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 77—78, 390—391, 410—411; III, p. 30; IV, p. 450—452; VI, p. 155—156, 369—370; VIII, p. 360—361, 421 [reparații], X A, p. 15, 33—36 [doc. 1814, reparații], 328—331; Crețeanu Radu, *Document privind m-rea Tismana* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 800—810) [reproduce o parte dintr-un catastih din 1795; venituri și cheltuieli 1794—1795]; *Documente agrare* (indice); Sacerdoțeanu A., *Reguli pentru obștea călugărilor de la Tismana* (M. O., 1967, nr. 9—10, p. 769—771) [de reproduce un doc. din sec. XVII].

Bezviconi G., *Călători ruși* (indice); Tunusli, p. 175; Bauer, p. 217 și A. O, II, 1924, p. 419; Fotino, II, p. 14 [terminată de Radu I], 44 [mărită și acoperită cu plumb de Neagoe] și III, p. 175; Iorga N., *Studii și doc.*, XVIII,

p. 132 [întărită și umplută de zaharea de T. Vladimirescu]; vezi și *Doc. privind răscoala din 1821* (indice); A.P., XI, 1841—1842, p. 326—329; XII, 1843, p. 408—412, 414—417; XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—703 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1838, p. 70 și 1841, p. 42 [arenda moșiilor m-rii]; vezi și A. Rom., supl. 12 și 19 dec. 1859;

Tocilescu, *Raporturi*, p. 59—76 [inscripții, portrete și obiecte, pomelnicul, însemnări de pe cărți]; BCMI, X—XVIII, 1917—1923, p. 26 [pomelnicul] ¹¹⁷; Bulat T.G., *Inscripții* (R.I., X, 1924, p. 66—67); *Inscripții București*, p. 310 [anaforniță, 1690], 312 [lingură, 1733—1734], 313 [potir, c. 1590—1599], 314 [vas, 1646—1647], 543—544 [cană], 546 [candelă, 1641], passim; vezi și indice [multe obiecte cu inscripții aflate acum la București];

Vaillant, *La Roumanie*, III, p. 123 și BCMI, 1915, p. 365—367; Alexandrescu Gr., *M-reă Tismana* (F.M.L., IX, 1846, p. 35—37); idem, *Tismana* („Noua bibliotecă populară”, I, 1889, p. 127—130); Idem, *Memorial de călătorie*, p. 79—84; Margot, *O viațorie*, p. 47 [descriere, 1859];

B. Of., 19 sept. 1850, p. 316, 19 mart. și 6 april. 1851, p. 95—96 și 120; Bibescu G., *Domnia lui Bibescu*, II, p. 194; Voinescu T., *Principii conducătoare în restaurarea monumentelor artistice de la Bibescu și pînă azi* („Analecta”, 1944, p. 143) [despre refacerea m-rii]; vezi și Chihaiă Pavel, *Doă rapoarte ale arhitectului Ioan Schatter din anul 1847* (B.O.R., 1968, nr. 3—5, p. 493—494) [despre construcțiile din anul 1847];

„Le tour de monde”, XVII, 1868, premier semestre, p. 341 [Lancelot] ¹¹⁸; M.O., 1966, nr. 7—8, p. 632—644 [descriere și desen Lancelot]; G.I., 1934, p. 169; Opreșcu G., *Artiști francezi*, pl. LXXIV; *Turismul în țările române acum un veac*, Buc., 1939 [m-reă la 1869]; Antoniu, *Album*, I, p. 47; L.A.R., 1902, p. 617, 631, 647, 657, 669 [foto vechi ale m-rii]; *Vederi din Gorj* [vederea m-rii, clopote, tetrapod, 1732, crucea lui Radu Bordea]; Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 255 [desen vechi al m-rii];

Hașdeu, *Istoria critică*, p. 127—129 și 138—146 [m-reă făcută de Radu I, 1372, și înzestrată de Dan I; legenda Sf. Nicodim]; Enăceanu Ghenadie, *Despre m-reă Apele* (B.O.R., IV, 1877—1878, p. 625—633) [publică și comentează doc. vechi ref. la Vodița și Tismana]; *Monumente naționale*, partea II-a, p. 215—219 [istoric, descriere, reparațiile necesare]; *Popa Nicodim, întiiul întemeietor de monastiri din Valahia, + 1406* (B.O.R., XII, 1888—1889, p. 895—903); B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 283—284; A.A., 1890, p. 84—86 [date sumare despre m-re]; *M-reă Tismana* („Vatra”, I, 1894, p. 518—520) [și foto ruine „palatul” Bibescu]; vezi și p. 513 [foto clopot, 1651] și 517 [foto veche m-re]; *M-reă Tismana* (V.B., I, 1894, nr. 12, p. 3—4 [desen vechi și istoric]; *M-reă Tismana din jud. Gorj* (V.B., II, 1895, nr. 13, p. 5—7); Gârboviceanu P., *M-reă Tismana* („Albina”, I, 1897—1898, p. 936—937) [și desen vechi]; Ghenadie, *O vizită canonică*, p. 64—68 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 95—98;

Ștefulescu Al., *M-reă Tismana*, ed. I-a, Tg. Jiu, 1896; (prezentarea lui G. Ghibănescu, „Arhiva”, Iași, 1897, p. 111—113); ed. II-a, Buc., 1903; ed. III-a, Buc., 1909, 488 p. + 40 pl. [istoric, descriere, despre ctitori, inscripții, averea m-rii, obiecte etc.; foto vechi, documente, p. 167—467; despre metoașele m-rii]; (recenzia lui I. Bogdan, C.L., XXX/2, 1896, p. 557—560);

AER, 1900, p. 32—33; Onciul D., *Curs de istoria românilor*, Buc., 1902—1903, p. 383—388 [despre vechimea m-rii]; Ștefulescu Al. *Tismana* (A.S.T.R., II, 1904, p. 33—39) [descriere, istoric]; Idem, *Biserica din Vădeni* („Publicațiile Muzeului jud. Gorj”, vol. I, fasc. I, 1906, p. 6); Ștefulescu, *Gorjul*, p. 278—279, 280—281; Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 326—328 [descriere, istoric]; Dobrescu N., *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 40—44; Idem, *Intemeierea mitro-*

poliilor și a primelor m-ri din țară, Buc., 1906, p. 60—61; Idem, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 237—241; Nicolaescu St., *M-rea Tismana*, Buc., 1906; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 4, II, p. 11—12, 32 și III, p. 20; BCMI, I, 1908, p. 177; Popescu Sp., *Contribuțiuni la studiul istoriei artei naționale* (RIAF, X, 1909, p. 106—124); Rădulescu-Codin C., *Sfântul Nicodim și zidirea mănăstirilor Vodița și Tismana*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 60—62 [legenda întemeierii m-rii]; Balș G., *Biserici din Serbia*;

Cegăneanu Sp., *Constatări și ipoteze asupra construcției bis. Tismana* (BCMI, V, 1912, p. 128—130); BCMI, VIII, 1915, p. 46; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 296—302 [după Ștefulescu]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 30—34; Iorga N., *Mormîntul lui Vladislav vodă* (R.I., VIII, 1922, p. 125—127) [la Tismana]; Drăghici P., *M-rea Tismana — Gorj* (A.O., II, 1923, p. 11—16); Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 42—43, 45, 100; Iorga N., *La Roumanie pittoresque* p. 30; Popescu M., *Oltenia în timpul stăpînirii austriace* (BCMI, XIX, 1926, p. 104—105) [planul și perspectiva m-rii];

Ghica-Budești, *Evoluția* (BCMI, XX, 1927, p. 129—132, pl. XXIII); Glogoveanu M., *Contribuțiuni la istoria Tismanei* (R.I., XIII, 1927, p. 377—378) [doc. din 1743]; Iorga N., *Mormîntul de la Tismana* (R.I., XIII, 1927, p. 44) [al lui Vlaicu]; Vasilescu Al., *Descrierea* (A.O., VIII, 1928, p. 263—268 și 284); *Din trecutul sf. m-ri Tismana* (G.M., 1928, nr. 140); Georgescu I. B., *Influențe sirbo-bizantine în arhitectura bisericească din Oltenia*, (A.O., IX, 1930, p. 153—154; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 54—56, 133, 143 și II, p. 66; Balș G., *Influence serbe*; Popescu-Tismana C. și Ion Conea, *Tismana și împrejurimile ei. Tismana et ses alentours*, Buc., 1933, 13 p. + 1 pl.;

Drăghiceanu V., *Considerațiuni asupra vechimii bisericii m-rii Tismana* (BCMI, XXVII, 1934, p. 1—16) și Buc., 1934 [expune rezultatele săpăturilor și al cercetării paramentelor; crede că bis. este „în totalitatea” ei bis. lui Radu I, făcută de meșteri sași; cu planuri și foto]; idem, *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 116—117) [portrete ctitori, descriere arhitectură]; Boskovic dr., *Quelques observations sur l'architecture de l'église de Tismana* (BCMI, XXVII, 1934, p. 185—189) [spre deosebire de V.D., crede că bis. de la sfîrșitul sec. XIV a fost dăruită și reconstruită la 1541—1542];

Lovin P.C., protosinghel Glicherie și Prejbeanu Gr., *Sfînta m-re Tismana, Călușa vizitatorului*, Tg. Jiu, 1934, 40 p.; Sacerdoțeanu A., *Mormîntul de la Argeș și zidirea bis. domnești* (BCMI, 1935, p. 55) [despre mormîntul lui Vlaicu de la Tismana]; A.O., 1936, p. 260; Ghika-Budești N., *Ceva despre biserica m-rii Tismana* (BCMI, XXX, 1937, p. 145—148) [crede că bis. este de la Radu I., dar înfățișarea arhitectonică este total schimbată; susține că nu e făcută de meșteri sași, cum crede V. D.]; Donat, *Fundațiile*, p. 77—79; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 63—65, 369, 423; Idem, *Byzance*, p. 317; Nicolaescu St., *Domnia lui Radu Vodă Paisie și a fiului său Marcu* (A.O., XVII, 1938, p. 196); AMO, 1941, p. 864—868; Vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 55—59 [din AMO]; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 14, pl. III); Popescu-Cilieni, *Învelișurile*, p. 23, 55—56, 91; Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. p. 418—419, 489, vol. II și III (indice);

Civitu C., *M-rea Tismana* (B.O.R., LXXII, 1954, nr. 2—3, p. 306—312); *Arta feudală*, p. 44, 47—48; Constantinescu-Iași P., *Respect față de monumentele istorice* (M.M., I, 1958, p. 16, nota 1); Firmilian, mitropolitul Olteniei, *Comorile de artă* (M.O., VI, 1954, nr. 1—3, p. 10—12) [istoric]; Veniamin protos, *M-rea Tismana* (M.O., VI, 1954, nr. 4—6, p. 243) [despre restaurare];

M.O., VII, 1955, nr. 3—4, p. 147 [o însemnare despre zugrăvirea bis.]; Vartolomeu Diaicul, *O lucrare istorică: restaurarea picturii din m-rea Tismana*

(*ibidem*, nr. 7—9, p. 448—455); Idem, *Moment festiv: vechea frescă de la m-rea Tismana comunicată în Academia R.P.R.* (M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 405—407) [despre fresca din sec. XVI, descoperită]; Duiliu Marcu și G. Rusu, *Descoperirea frescei din sec. al XVI-lea de la m-rea Tismana* (M.M., I, 1958, p. 41—55) [cu un istoric al m-rii și foto picturi]; *Istoria bisericii române*, I, p. 205—206 (vechimea m-rii); S.M.I.M., IV, 1960, p. 205—206 [despre paza m-rii]; Năstase D., *Restaurarea monumentelor de artă medievală în R.P.R.* (SCIA, 1960, nr. 1, p. 161, 163, 165, 167) [despre restaurarea picturii]; Brătulescu V., *Izvoarele picturii din Banat, Pictura m-rii Tismana* (M.B., 1961, nr. 5—6, p. 22—43); Ștefănescu I. D., *Pictura „bizantină” în țările românești. Originalitatea decorurilor din Oltenia* (M.O., 1962, nr. 5—6, p. 291—301); Bratu D., *De la Vodița la Tismana* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 752—760); Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 133—141 și II, p. 420 [descriere și despre refacerea m-rii în sec. XIX]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 54—58; Vintilescu Petre, *Arhitectura bizantină în Principatele Române* (B.O.R., LXXXV, 1967, nr. 9—10, p. 1026);

Ștefan ieromonahul, *Viața preacuviosului Nicodim sfințitul, arhimandritul și intemeietorul sfintei mănăstiri Tismana*, Craiova, 1935; Lăzărescu Emil, *Nicodim de la Tismana și rolul său în cultura veche românească* („Romanoslavica”, XI, 1965, p. 270—277) [despre împrejurările în care a fost construită m-rea Tismana, cu precizări privind domnia lui Radu I];

Teodoru Rada, *Mănăstirea Tismana*, Buc., 1965, Ed. Meridiane; Popilian G., *Tismana* („Ramuri”, 1966, nr. 8, p. 15); Teodoru Rada, *Pridvorul Tismanei* (SCIA, artă plastică, 1967, nr. 2, p. 161—173).

Regleanu M., *Dionisie Lupu egumen la Dealu și Tismana și arhiereu titular de Sevastia* (R.I.B., 1943, nr. 2); V. <oinescu> T., *Manuscrise ale lui Anton Pan în biblioteca m-rii Tismana* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 218—219);

Tocilescu, *Catalogul*, p. 110, 112—114, 115.116, 118—119, 120, 126, 129, 130, 133, 138, 141—142, 150, 151; Iorga N., *Art et litterature des Roumains*, pl. 40; Idem, *Les arts mineurs*, I, fig. XXII; Idem, *Vechea artă religioasă la români*, pl. 22; Cegăneanu, *Obiecte bisericesti*, pl. 11—12, 21, 25—27, 39—47; Brun Jules, *L'art religieux*, pl. 16, 45; Vasilescu A. V., *M-rea Bradu de pe Nișcov*, p. 14 (nota); Filimon A., *Din vechea noastră artă bisericască* (A.T.G., caietul XI, 1940, p. 60); S.M., I, 1957, p. 30; Nicolescu Corina, *Argintăria decorativă și de uz casnic* (S.M., I, 1957, p. 45—51);

Voinescu T., *Note asupra tezaurului* (M.M., I, 1958, p. 87); Năsturel P. Ș., *Străvechile odoare înapoiate de U.R.S.S.* (M.B., VII, 1957, p. 202); Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 25, 26—27, 89—90, 95 (și indice); Năsturel P. Ș., *Cuviosul Nicodim cel sfințit și odăjdiile mitropolitului Antim Critopol de la Tismana* (M.O., 1959, nr. 7—8, p. 419—430); Radu I. Mircea, *Cîteva observații asupra unor broderii românești de la m-rile Dionisie — Athos și Tismana — Gorj* (*ibidem*, p. 431—435); Giurescu C. Dinu, *O cutie de argint dăruită Tismanei la 1670—1671* (M.O., 1961, nr. 5—8, p. 331—345); Brătulescu V., *Dascălii de zugrăvi Ioan și Mincu de la Rîmnic și Argeș* (M.O., XV, 1963, nr. 11—12, p. 863—864) [descrie și reproduce inscripțiile unei icoane din 1782];

Ștefulescu Al., *Clopotul lui Matei Basarabă din monastirea Tismana* („Jiul”, I, 1894, nr. 2, p. 14—16 + 2 planșe cu inscripția); Idem, *Ușa principală a bisericii din monastirea Tismana* („Jiul”, I, 1894, nr. 6, p. 10—12 + 2 planșe) [inscripții și desen]

Turdeanu Emil, *La broderie religieuse en Roumanie. Les étoles des XV-e et XVI-e siècles*, Buc., 1941 (extras din „Buletinul Inst. român din Sofia”, I, 1941, nr. 1);

Giurescu Dinu, *Maîtres orfèvres de Kiprovac en Valachie au XVII-e siècle* („Revue d'études sud-est européennes”, t. II, 1964, nr. 3—4, p. 467—510). [chivot din 1671]; Giurescu Dinu, *Două opere de argintărie lucrate de meșteri din Chiprovac în Țara Românească în sec. XVII* (S.M., III, 1966, p. 21—24) [descriere chivot al m-rii Tismana din 1671]¹¹⁹; vezi și R.I.R., XI—XII, 1941—1942, p. 123—124;

Brătulescu Victor, *Hagi Constantin Pop din Sibiu păstrătorul unor odoare de la Tismana* („Mitr. Ard”, IX, 1964, nr. 9—10, p. 673—675) [Obiecte luate la 1789].

TISMANA, jud. Gorj (M bis. Buna Vestire, construită de Nicodim Curpeanu eromonahul la 1720, transformată 1807, zugrăvită 1815, reparată 1907; pictura interioară se păstrează; cea exterioară a fost refăcută).

Documente, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit adesea în doc. de la 1385 când era al m-rii cu același anume]; Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 310—315 [doc. 1635]; vezi și indice; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 278—281 [doc. pisană]; Idem, *Documente slavo-romane* (indice); *Indice cronologic nr. 21* [doc.]; Bauer, p. 217 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 185; AMO 1941, p. 416 [bis. Izvorul Tămăduirii, 1835 reconstruită 1885] și p. 420 [bis. din 1720]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1964, nr. 1—2, p. 65, 68).

TISMANA—UNGURENI — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1825, reconstruită de zid 1922).

Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, p. 713—714) [însemnări pe cărți] și M.O., 1964, nr. 1—2, p. 76; AMO, 1941, p. 420.

TITEȘTI, jud. Argeș sau Vilcea (M bis. Sf. Voievozi, construită de Dumitru ierodiacon, Duminică diacon și alții, 1760—1761¹²⁰, zugrăvită 1768—1769, reparată 1860; și două cruci, din 1726 și fără dată, pe drumul spre Boișoara).

Sacerdoțeanu A., *Două acte din Titești—Argeș* (R.I., 1935, p. 42—43); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1526 când era 1/2 al lui Neagoe vistier și al altora]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 13—14; AEA, 1929, p. 79; *Monumente istorice ale României* [foto]; Brătulescu V., *Bis, din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 39—40) [pisană, descriere și cruce]; Idem, *Călimănești*, p. 59—62 [pisană, descriere]; Ionescu D., *Schituri și biserici*, p. 91—98 [pisană¹²¹, descriere]; Anuar 1909, p. 291; ACMI, 1943, p. 79 [restaurare].

SCHITUL TITIRECIU, vezi Ocnele Mari.

TITIRLEȘTI, vezi Tătărlești.

TITU, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea — Titu Vechi, 1839—1842). Vezi și Dîmbovicioara.

Anuar 1909, p. 55.

TITULEȘTI, vezi Ungureni.

ȚIULENI, vezi Țiuleni.

TOHANI, com. Gura Vadului, jud. Buzău. (bis. de lemn tencuit Intrarea în biserică, construită de boierul Mihale și de moșneni la 1816, reparată la 1903 și 1924; bis. Sf. Apostoli, Ev. Matei și Cuv. Paraschiva, făcută de Matei Dolete polcovnic, 1787 sau începutul sec. XIX, când aci se afla și o școală românească, reparată 1878, ruinată). Vezi și Valea Scheilor.

Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 100—101, X A, p. 405, XII, p. 100—101 [doc. 1813—1819, bis, nouă și școală făcută de Matei Dolete postelnicul „de din jos de Tohani” cu hramul Sf. Apostoli]; Anuar 1909, p. 255; AE B, 1926, p. 40 și 1928, p. 57; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 519—525 [doc. ref. la Tohani-Saac]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1610].

TOMENI — Olt.

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 191—192 [doc. 1695]; A. Rom., 2 oct. și supl. 5 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI, și XVII [satul T., r. Balș, amintit de la 1584]; *Indice cronologic nr. 7*.

TOMEȘTI — Teleorman? (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1575—1760, reparată 1834.)

Ionașcu *Catagrafia Argeș*, p. 63—64; Anuar 1909 p. 127.

TOMȘANI — Dîmbovița (bis. ante 1832)¹²³.

Documente, indice XVI și XVII [satul Ciomășani sau T. de la Răstoacă amintit de la 1501, cînd era al m-rii Nucet]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.]. TOMȘANI, jud. Prahova (ruinele casei familiei Slătineanu¹²³ și bis. Sf. Voievozi, 1832, reparată 1873 și 1902). Vezi și Măgura—Tomșani și precedentul.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 218 [doc. 1654]; Vezi și indice; *Documente agrare*, p. 588—589, 788 [moșia lui C. Micșunescu]; Anuar 1909, p. 113—114. TOMȘANI — Rm. Sărat¹²⁴.

TOMȘANI, jud. Vîlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1690, construită de zid 1894 și Sf. Ioan Botezătorul — mah. Chicenii, 1805, construită de zid 1914).

Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 39; *Dicț. Rom.*, V, p. 630 [bis. din 1810, 1812 și 1831]; Anuar 1909, p. 232 [și bis. de lemn Adormirea — Văraticeu, 1818, ruinată]; AMO, 1941, p. 780; Sacerdoțeanu Aurelian, *Pomelnicul bis. din satul Tomșani, r. Horezu* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 65—71) [din 1731—1820; se descrie și reproduce]; *Documente*, XVII, vol. I, p. 150 [satul amintit la 1604, cînd era al lui Radu Buzescu].

TOPALU, jud. Constanța (bis. de lemn sec. XVIII, reclădită de zid la 1840 și la 1896).

Șerbănescu G. N., *Monografia comunei Topalu* (A.D., IV, 1923, nr. 1, p. 104—113) [legenda satului și generalități; informații sumare]; Morfeii Victor, *Monografia comunei Topalu* (A.D., IV, 1923, nr. 4, p. 86—99) [îndeosebi despre vremurile mai noi].

TOPANA, jud. Olt (două bis. de lemn la începutul sec. XIX, una refăcută de zid 1857, cealaltă din Gojgărei M.)

B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 42 [bis. de zid]; Anuar 1909, p. 305; AEA, 1929, p. 152; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1499, fiind apoi al m-rii Argeș]; vezi și *Indice cronologic nr. 2* [doc.].

TOPEȘTI — Gorj (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1773, „preînăită”. 1838 și Duminica tuturor sfinților — mah. Vîlceleni, 1833).

„Renașterea”, 1945, p. 413—414; Anuar 1909, p. 185; *Dicț. Rom.*, V, p. 633 [două bis. de lemn, din 1703 și 1833]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 276—278; Idem, *Documente slavo-române* (indice) [doc., despre sat]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1483, cînd era al unor slugi domnești]; *Indice cronologic nr. 22*.

TOPLICENI — Teleorman¹²⁵.

TOPLICENI — Rm. Sărat, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1806). Vezi și Domirești.

Bauer, p. 111 [bis. și casă boierească]; AEB, 1926, p. 67 și 1928, p. 78; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1593].

TOPLIȚA, com. Mălureni, jud. Argeș (bis. Sf. Teodor Tiron, de lemn, sec. XVIII, c. 1787¹²⁶, ruinată).

B.O.R. 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; Anuar 1909, p. 274; Brătulescu V., *In-*

scripții și însemnări (M.O., 1962, nr. 10—12, p. 699—701) [despre zugravii bisericii]; AEA, 1929, p. 79; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit de la 1577]; *Indice cronologic nr. 2* [doc.].

M M-REA TOPOLNIȚA (Țăierea capului Sf. Ioan, sec. XVI, construită de boierii Craiovești sau Brîncoveni ¹²⁷, refăcută la 1645—1646 de Buliga mare căpitan ¹²⁸; bis. zugrăvită la 1673 de Coruia mare paharnic, fiul lui Buliga; pictura curățată de C.M.I. la 1929—1930; bis. reparată 1866 și 1929—1930; catapeteasma de lemn din 1762; se păstrează turnul clopotniță și zidul de incintă din sec. XVII; chiliile și arhondaricul, fiind ruinate, au fost reclădite pe ruinele fostelor construcții; ¹²⁹ în această m-re s-au închis în 1826 Cuțui și Mehedințeanu cu pandurii răsculați de sub comanda lor; fostă metoh a m-rii Tismana), com. Izvorul Bîrzei, satul Schitul Topolniței, jud. Mehedinți.

Iorga, *Inscripții*, f. I, p. 208—210 [1673] și *Studii și doc.* XV, p. 330—331; R.I., IX, 1923, p. 110 [doc. 1619; de fapt 1629]; Ștefulescu, *M-rea Tismana*, ed. III-a p. 376 [doc. 1685, închinare la m-rea Tismana]; Tunusli, p. 176; Bauer, p. 220 și A.O., III, 1924, p. 506; Fotino, III, p. 181; Ionescu I., *Însemnări de pe cărți* (M.O., 1957, nr. 7—8, p. 522); *Inscripții București*, p. 546 [candelă, 1641—1642] p. 658—659 [pahar, 1653—1654];

Ionescu J., *Agricultura română*, p. 604—608 [istoric, avere]; *Monumente naționale*, II, p. 185—186; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 132—135 [istoric, inscripții, pietre de mormânt, despre portretele ctitorilor]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 341 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 166—167; AER, 1900 p. 42; A.O., 1929, p. 286—187; Obedeanu C. V., *În marginea unui hrisov. Ceva despre neamul lui Buliga Mehedințeanul* (A.O., 1926, p. 322); Meteș, *Zugravi* (indice); *Episcopia Rîmnic*, p. CII—CIII, CIV, passim, Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 241; BCMI, 1911, p. 37 și 1912, p. 188;

Drăghiceanu V., *Monumentele istorice din Oltenia* (BCMI, 1931, p. 115—116) [inscripții, ctitori, descriere sumară]; Ghika—Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 32, 57—58, pl. CXXXIV—CXL); Donat, *Fundațiile*, p. 79—80; AMO, 1941, p. 886—887; vezi și Pretorian M., *Mănăstiri și schituri*, p. 77—78 [din AMO]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 282; Buzatu D., *Biserici de pe Valea Topolniței*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1932;

Buzatu, D., *Schitul Topolnița* (M.O., VIII, 1956, nr. 10—12, p. 638—647) [istoric, inscripții, descriere, însemnări pe cărți, despre ctitori, egumeni etc.]; *Artă feudală*, p. 47—48; Crețeanu R., *Întregiri la istoria schitului Topolnița* (M.O., 1957, nr. 3—4, p. 213—218) [vechimea schitului, egumenii]; Bălașa D., *Contribuție la istoricul schitului Topolnița*. (M.O., 1957, nr. 9—10, p. 825—830) [despre ctitori]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 32—34; Pleșia Dan, *M-rea Topolnița* (M.O., 1963, nr. 4—5) [despre familia lui Lupu Mehedințeanu; Idem, *O completare cu privire la Lupul Mehedințeanu* (ibidem, 1964, nr. 5—6, p. 471—473); Crețeanu Radu, *Cine era Lupu Buliga, ctitorul schitului Topolnița, și ceva despre sfârșitul lui* (M.O., XXI, 1969, nr. 11—12, p. 913—946 + 2 pl.) [Cu 4 doc., 1656—1710, în anexă]; Drăghiceanu, *Catalogul*, p. 126 (și indice); *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1466].

M-REA DE PE TOPOLOG, vezi Flămînda,

TOPOLOVENI, jud. Argeș ¹³⁰ (bis. Sf. Voievozi, 1706, reparată 1737?; M bis. Adormirea — Nuceteanca sau Goleștii — Badii, construită de Dionisie, egumenul m-rii Nucet la 1745, în ruină la 1871, ¹³¹ refăcută 1902; patru cruci de piatră: două în curtea bis. din Topoloveni, din care una din 1712 și alta din 1661—1622; a treia, din 1731—1732

în curtea bis. din Golești Badii și a patra, din 1714—1715, pe șoseaua București—Pitești) Vezi și Inuri.

Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII și I a Tătăreni]; Anuar 1909, p. 90 și 95; Răuțescu I., preot, *Monografia satului Topoloveni*, 1939, 239 p. + 1 pl. [despre proprietarii vechi ai satului și documente 1641—1855, istoric, catagrafie 1831 etc.; despre biserici, p. 119—158; descriere, inscripții, însemnări de pe cărți și cruci vechi, p. 159—163; în anexă doc. 1570—1832 despre vile din dealul Topoloveni]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1421]; *Documente agrare*, p. 287, 429, 474—475 [sat al m-rii Nucet]; Vezi și *Indice cronologic nr. 5 și 16* [doc.]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Material e documentare* (G.B., 1965, nr. 3—4, p. 278—280) [descriere, însemnări bis. Adormirea din Dealul Topoloveni] și nr. 5—6, p. 485—486 [inscripții cele patru cruci]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 893 [cat. 1840 și pisanie bis. din Topoloveni, 1692].

TOPORANI, vezi Negreni.

TOPORU, jud. Teleorman (fost Vlașca). ¹³² Vezi și Ciocănești.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 502); Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 11—12 [doc. 1663, parte din sat al lui Drăghici Cantacuzino]; A. Rom., 10 iulie, 14 aug. 1857 [arendarea moșiei a spitalului Filantropia].

TOROPĂLEȘTI — Rm., Sărat (han sec. XIX).

V. Rom., 1853, p. 148; Saegiu Dimitrie, *Carte de hotărnicie a moșiei Toropălesci situată în jud. Rm. Sărat, plaiul Rîmnic, com. Buda, proprietate a d-lui C-tin T. Dumitrescu*, Buc., 1892, 12 p. [se rezumă și doc. din sec. XVIII].

TOROPI — Gorj (bis. de lemn Sf. Voievozi 1841, în stare rea la 1909).

Anuar 1909, p. 171.

TORSURA, vezi Întorsura.

TORTOEȘTI, vezi Drăganu.

TRĂISTARI (Trăisteni) — Romanți.

A.O., 1940, p. 136—141 [doc.].

TRĂISTARI — Vlcea (bis. Nașterea Precistei, 1747—1748, surpată de cutremur 1838).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185. ¹³³

TRĂISTENI, vezi Trestieni.

TREPTENI — Argeș (bis. Sf. Îngeri, construită de Șerban Budișteanu și Rafail monahul ante 1808). Vezi și Vitomirești.

Bauer, p. 183 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 31; AEA 1929, p. 112 [bis. Sf. Împărați, 1854]; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1619].

TRESTENICU — Vlașca (bis. Sf. Împărați — T. de Sus, construită de C-tin Steriade clucerul, 1850 ¹³⁴ și bis. de lemn Sf. Ecaterina, 1840, în ruină la 1909).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1520]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 502); A.O., 1939, p. 473—476 [doc. 1693, satul era al lui Cornea Brăiloiu]; Anuar 1909, p. 139; *Monografiile Vlașca*, p. 30—41 [și satul Ludăneasca, cu bis. de lemn]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

TRESTIA vezi Berbești.

SCHITUL TRESTIA (începutul sec. XVIII ¹³⁵), jud. Buzău? Vezi și următorul.

Anuar 1909, p. 255 și AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45 [bis. Sf. Împărați, 1810—1812]; *Documente*, indice XVI [satul T. — Buzău amintit de la 1519]; *Indice cronologic nr. 3*.

SCHITUL TRESTIENI — Rm. Sărat (Gîrbovi, m-rea lui Zăgan căpitanul, Sf. Nicolae, ante 1685 ¹³⁶; fost metoh al m-rii Adormirea din Rm. Sărat).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 19. m-rea Rm. Sărat*; G.B., 1963, nr. 11—12, p. 1047 [doc. 1695]; Tunusli, p. 172; Berechet Șt., *Autobiografia starețului Paisie Velicikovski*, p. 53—66 [descriere]; Bauer, p. 109 [capelă de cărămidă]; Fotino, III, p. 149 [mențiune]; *Indice cronologic nr. 11* [doc.]; Constantinescu Horia, preot, *Bis. fostei m-ri Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 50—51) [scurt istoric].

TRESTIENI, jud. Prahova ¹³⁷ (han sec. XIX și bis. sec. XVIII, ruinele M).

V. Rom., 1850, p. 363; Bauer, p. 133 [bis. sec. XVIII] ¹³⁸; *Dict. Rom.* V, p. 595 [bis. din 1724, în ruină]; Anuar 1909, p. 101 și 114 [bis. Sf. Voievozi-Trăisteni, reclădită 1812 pe o temelie veche]; *Documente agrare*, p. 265 și 758 [două sate, unul al m-rii Căldărușani și altul al mitropoliei]; Vezi și *Indice cronologic, nr. 1 și 8*; Teodorescu Stoica, *Monografia orașului Cîmpina*, p. 24 [despre sat]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul T., r. Cricov, amintit de la 1578].

TRESTIOARA — Buzău (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1802—1804, reparată 1865, bis. Sf. Paraschiva — Crevelești, 1796—1800, refăcută 1905, bis. Sf. Gheorghe — Budești, 1832—1834, reparată 1887, și bis. de lemn Sf. Voievozi — Glodu, 1848—1850). Vezi și schitul Glodu.

Anuar 1909, p. 255; AEB, 1926, p. 28 și 1928, p. 45.

TRESTIOARA — Prahova (bis. de lemn și paianță Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul, 1842 construită de Ghiță, fiul lui Alexe pescarul din Ploiești).

Dict. Prahova, p. 591 și *Dict. Rom.*, V, p. 642 [pisanie, 1842]; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII-XIX* (G.B., 1959, p. 273); Anuar 1909, p. 115.

SCHITUL TRIVALEA, vezi Pitești.

TROACA, com. Cernelele, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1785 construită de Șt. Pîrșcoveanu, refăcută 1855).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127; XI, 1944, p. 62 [catagr. 1831]; *Dict. Rom.*, V, p. 643 [bis. din 1855]; Anuar 1909, p. 156; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 451 [cat. 1845].

SCHITUL TROAIA (sec. XVII?, închinat la 1708 la m-rea Gura Motrului), ¹³⁹ dispărut, fost între satele Grecești și Bărboiu, jud. Dolj.

Grecescu C., *Schitul Troaia-Mehedinți* (R.I.R., 1933, p. 268); Donat, *Fundațiile*, p. 80

SCHITUL TROIAN, vezi Rm. Vlcea.

TROIANUL, vezi Belitori.

TRONARI, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, construită 1845 de Dimitrie și Oprea Tiu, Radu Popescu și alții, zugrăvită 1861 de protopopul Neagoe sachelar).

„Îngerul”, IX, 1937, nr. 12, p. 738 [pisanie].

TUDOREȘTI — Ilfov.

Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 184—188 [doc. 1556—1797].

TUDORICHEȘTI, vezi Năeni.

TUFA, vezi Tia.

TUFA—COSTIENI, vezi Mihăilești.

SCHITUL TUFANI — Saac (începutul sec. XIX).^

Fotino, III, p. 153 [mențiune].

TUFĂNEASCA, vezi Ciorani.

TUFENI — Teleorman sau Olt.

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 3 [originea numelui]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

TULCEA, jud. Tulcea.

RHSEE, 1930, p. 25 [descriere, 1746; și despre castelul — închisoare]; *Travels from St. Petersburg în Russia to diverse parts of Asie*, II, Glasgow, 1763, p. 396 [descriere, castel părăsit]; Thouvenel Ed., *La Hongrie et la Valachie* . . . , Paris, 1840, p. 275—276 [descriere]; Wallace Sig., *Sur le Danube de Vienne à Constantinople*, Viena, 1864, p. 116;

Ionescu-Sachelarie St., *Istoria orașului Tulcea, Conferință*, 1894, ms. 5p., bibl. G. T. Kirileanu; Cotovu Brutus, *Întemeierea și dezvoltarea orașului Tulcea*, Tulcea, 1909, 40 p. (extras din „Dunărea de Jos”, iulie—sept. 1909); Cotovu B., T. Voicu și P. Constantinescu, *Monografia orașului Tulcea, Trecutul, prezentul și viitorul său*, Constanța, 1928, 88 p. [date sumare despre istoricul orașului în epocile „elino-romană” și bizantină, sub ocupație turcească și cele mai multe despre oraș în vremurile mai noi]; Brătescu Gh., *Tulcea. Schiță urbanistică*, Cernăuți, 1928, 20 p. + 2 planșe + 1 hartă (extras din A.D., IX, 1928);

Papahagi Pericle, *Tulcea, Isaccea și Vrancea* („Dunărea”, 1928, nr. 2—4, p. 31—38); R.I., 1932, p. 220 [N. Iorga despre originea numelui];

Ionescu-Dobrogeanu, *Invazia barbară din 1916—1918 în jud. Tulcea* („Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 182—193) [despre distrugerile provocate de război].

— CETATEA MEDIEVALĂ (Vezi și orașul).

„Studii” 1965, nr. 5, p. 1113 [Evlia Celebi despre cetate]; *Descrieri de călători în Dobrogea* („Arhiva Dobrogei”, 1916, p. 92) [la 1706 cetate mică]; *Voyages du Sr. A. de la Mottraye en Europe, Asie et Afrique*, vol. II, Haga, 1727, p. 10 [descriere 1711]; *Uricarul*, VI, p. 360 [cetatea cucerită de ruși, 1771]; Docan N., *Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfârșitul veacului al XVIII-lea*, Buc., 1914, p. 98 [descriere oraș; și despre cetate].

— BISERICA CATEDRALĂ (Sf. Nicolae, bis. de lemn sec. XIX, reconstruită de zid 1875—1883).

Cotovu Brutus, *Catedrala din Tulcea* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 180—187); Idem, *Biserica Sf. Nicolae catedrala orașului Tulcea* (A.D., VII, 1926, p. 1—12).

— BISERICA ARMEANĂ (Sf. Gheorghe, 1830, reclădită 1882).

Siruni H. Dj., *Bisericile armene din țările române*, p. 37 (extras din A.R., 1940).

— BISERICA RUSEASCĂ (Schimbarea la față).

— BISERICA CATOLICĂ (capela Sf. Arhangheli, 1848 apoi bis. din 1859—1875).

Durcovici Anton, *Istoria parohiei catolice din Tulcea (din arhivele Arhiepiscopiei)* („Rev. catolică”, III, 1914, p. 120—126) [despre capela Sf. Arhangheli, 1848 și biserica din 1859—1875].

— M GEAMIA CATEDRALĂ AZIZIE (1863), str. 14 noiembrie nr. 11. TUNARI jud. Ilfov (M bis. Sf. Nicolae, 1754¹⁴⁰, reparată 1899).

Bauer, p. 149 [bis. și casă boierească]; Anuar 1909, p. 85; *Inscripții București*, p. 432—433 [pisanie, 1754 și pomelnic, 1756]; A.G.R., 8 nov. 1864 și urm. [arendarea moșiei a fam. Băleanu].

TUNARI, jud. Dolj (la 1845 bis. bordei, de lemn Sf. Voievozi).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 436 [cat. 1845]; A. Rom., 21, 29, aug. 4 sept. 1857 [arendarea moșiei T. = Popești a m-rii Horezi].

TURBĂTEȘTI, vezi Mateești.

TURBATU (acum Cetatea) — Vlașca (bis. din 1850).

Popescu, *Învelișurile*, p. 71; Anuar 1909, p. 139.

M-REA TURBAȚI (Turbatele, Nașterea Maicii Domnului, a doua jumătate a sec. XVI¹⁴¹, fost metoh al m-rii Țigănești¹⁴², bis. de mir la 1813)¹⁴³, jud. Ilfov. Vezi și m-rea Țigănești.

Cronologia tabelară, p. 33, 35; Iorga N., *Studii și doc.* V, p. 367, 491—492 [doc. 1696—1697—1723]; XV, p. 230—231; Urechia; *Ist. rom.*, VI, p. 105—106; VII, p. 325, 394; X A, p. 167—170 [biserică de mir, 1813]¹⁴⁴; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 148 [capelă de piatră]; Fotino, III, p. 168; Odobescu Al., *M-rile Snagov și Turbați*, în *Scrieri literare și istorice*, I, 1888, p. 385—405 și la Al. Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 314—329; Iorga N., *În marginea Snagovului* (F.D., 1907, nr. 25, p. 392—394); Anuar 1909, p. 85; ACMI, 1914, p. 40 [inscripții, istoric, despre ctitor]; 1915, p. 11—12 [declarată monument]; Constantinescu-Iași, *Bizantinismul*, p. 80; BCMI, XXVIII, 1935, p. 95; Brătulescu, *Ilfov*, p. 58—59 [descriere]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 147.

TURBAȚII DIN VALE, com. Drăgoești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1760, reparată 1940; piatră de mormânt din 1823.

Bauer, p. 212 [bis. sec. XVIII]; „*Renasterea*”, 1944, p. 296—297 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 176 [bis. de lemn Sf. Nicolae, 1829]; M.O., VIII, 1956, nr. 6—7, p. 410.

TURBAȚII VECHI (acum Dumbrăveni), jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1824; data unui obiect de cult).

AMO, 1941, p. 368.

SCHITUL TURBUREA (construit de Iosif ieromonah și frații săi, ante 1698; fost metoh al m-rii Țirgșor)¹⁴⁵.

Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Țirgșor (1632—1857)*, Ploiești, 1970, p. 376—378 [doc. 1698 de închinare la m-rea Țirgșor].

TURBUREA, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1846).

Bauer, p. 207 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 186; N.R.R., V 1908, nr. 1, p. 10 [foto]; AMO, 1941, p. 417 [bis. Sf. Nicolae, închisă și bis. Sf. Treime, 1899]; *Documente* indice XVI și XVII [satul amintit la <1583>; bis. e amintită într-un doc. fals din 1620].

TURCENII DE JOS (Cîmpul Turcilor), jud. Gorj (bis. Sf. Nicolae, 1839—1841, reparată 1914 și 1934 și bis. de lemn Sf. Nicolae-Iliești, 1791—1793).

Anuar 1909, p. 185—186, AMO, 1941, p. 418; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 68); *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1498—1499 sub numele de Cîmpul Turcilor, fiind apoi al m-rii Tismana]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); *Indice cronologic* nr. 22; Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 308—309, 315—316, 365—366; Vezi și indice [doc. 1634, 1638, 1672 etc.].

TURCEȘTI, com. Mateești — Vilcea (la 1840 cinci bis. de lemn: Sf. Nicolae — mah. Pilsești, 1790, reconstruită 1840 sau 1857—1858?; Sf. Voievozi — mah. Codrești, 1838, refăcută 1878—1880; Cuv. Paraschiva — mah. Veche, 1812; Sf. Ioan — mah. Muncelu, 1750 și Sf. Îngeri — mah. Lespedea, 1782, refăcută 1840; bis. de zid Intrarea în biserică și Sf. 40 de mucenici, 1833, acum în ruină și trei cruci vechi: din 1816—1817, în curtea bis. Toți Sfinții; din 1800—1801, în Valea Trestiei și din 1832—1833 pe drumul spre Berbești).

Popescu, *Biserici*, p. 47—48; *Dict. Rom.*, V, p. 661 [bis. din: 1837, 1856, 1857 și 1880]; Anuar 1909, p. 232; AMO, 1941, p. 781; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 209 [doc. 1620]; *Documente agrare* p. 199—203 [doc. 1703]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1598, când era al familiei Buzescu].

TURCINEȘTI vezi Cartiu, Rugi și Ruși — Hortopani.

Ștefulescu, *Tismana*, ed. III-a, p. 394—395 [hotărnicie, 1696]; Idem, *Documente slavo-române* (indice).

TURCULEȘTI, vezi Călinești.

TURIA, com. Valea Mare, jud. Olt (bis. ruină din 1794, construită de C-tin Racoviceanu fost mare clucer de arie și bis. Sf. Dumitru, 1800—1819, reparată 1897)¹⁴⁶. Vezi și Buicești.

Bauer, p. 185 [Duria, bis. sec. XVIII]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84 [la 1845 trei bis. Sf. Gheorghe și două cu hramul Adormirea]; Năsturel P. V., *Ruinele bis. din Turia — Olt* („Albina”, XIV, 1910—1911, p. 289—294) [descriere, foto]; Drăghiceanu V., *Bis. din Turia — Olt* (ACMI, 1915, p. 111—112) [istoric, foto ruine]; Anuar 1909, p. 305; Ep. Grigore, *Dare de seamă*, p. 16; AEA, 1929, p. 137; A. Rom., 29 mai 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1512—1521].

M SCHITUL TURNU (de după Turn, Intrarea în Biserică, Ovidenia, schitul de sub muntele cel mare al Coziei, bis. mică 1676¹⁴⁷, construită de mitropolitul Varlaam, reparată și zugrăvită 1846, când se face și turla, arsă în 1932 și restaurată, fiind repictată în parte de pictorul D. Belizarie; chilii săpate în piatră, sec. XVII; biserica mare, Schimbarea la față, la etajul clădirii, nouă 1897—1901; clădirile și clopotnița noi, refăcute după incendiu, 1932—1933; fostă metoh al m-rii Cozia; cruce în stînga intrării în m-re), satul Jiblea Veche, com. Călimănești, jud. Vîlcea.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic m-rea Cozia*; Bianu, *Catalogul manuscriselor românești*, I, p. 362 [însemnare, 1765]; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 79—80; X A, p. 150 [scutiri]; Drăghiceanu V., *Inscriptii* (BCMI, V, 1911, p. 184); Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 486—487 [listă de odăjdii]; B.O.R., 1921, p. 680—681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 43 [descriere]; Tunusli, p. 174; Fotino III, p. 161;

Alexandrescu Gr., *Memorial de călătorie*, p. 37; A.C., 1868, p. 12; C.L., 1934, p. 661 [descriere Al. Odobescu, 1860]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 390; *M-rea Turnu* (B.S., Arad, 1902, nr. 37, p. 315—316) [despre lucrările de reconstruire]; *M-rea Turnu* („Telegraful român”, 12/25 sept. 1902) [la fel]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 53—54; *Episcopia Râmnic*, p. 58; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 89; A.S.T.R., VII, 1909, p. 126 [foto]; Ionescu — Sachelarie C., *Drumuri prin țară* (N.R.L., 1910, p. 730—731) [descriere]; Pamfile T., *La m-rea Turnu* (M.C., III, 1915, p. 141—142); Stănoiu Damian, *Prin monastiri I. Turnu II Stănișoara* (B.O.R., 1923, p. 751—756 și 965—967); Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 9, 26—29; Idem, *Dare de seamă*, p. 6, 9; AEA, 1929, p. 37—38; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1932, p. 74, pl. CCLXV — VII); Ep. Grigore, *Comorile Argeșului*, p. 75—76; Brătulescu V., *Biserici din jud. Argeș* (BCMI, XXVI, 1933, p. 42—43) [pomelnic, despre focul din 1932]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1933, p. 71—72) [inscripție, descriere sumară]; Brătulescu, *Călimănești*, p. 26—29 [pisania, istoric, foto];

Urîțescu Grigore, arhim, *M-rea Turnu* (M.O., 1967, nr. 3—4, p. 205—246) [istoric, egumenii m-rii, însemnări de pe cărți, catagrafii din 1855, 1866 și diverse doc.]; Șerbănescu N., *Varlaam mitropolitul, părintele tipografiei bucureștene* (B.O.R., 1958, nr. 12, p. 1120—1158).

M-REA TURNU, vezi Tîrșor.

TURNU MĂGURELE¹⁴⁷ bis, jud. Teleorman.

Bauer, p. 193; Nistor I., *O descriere din 1822*, p. 60; Margot, *O viațorie*, p. 80—81 [descriere, 1859]; Drăghicescu M., *Dunărea de la Orșova la mare și coastele mării de la Varna la Cetatea Albă*, Galați, <f. a.> I, p. 64—67 [despre oraș]; *Dict. Rom.*, V, p. 664—667 [„notițe istorice” despre oraș]; Iorga N., *Drumuri și orașe*, p. 45—49, 276—279 [descriere];

Constantinescu H., *Monografia orașului Turnu Măgurele*, Buc., 1911, 127 p.; Milian Aneta Chr., *Monografia orașului Turnu Măgurele*, Turnu Măgurele, 1942, 6 + 96 p. [așezarea și istoricul orașului și al cetății, documente referitoare la mutarea capitalei de la Slatina la Turnu; despre bis. Sf. Nicolae apoi Sf. Haralambie, 1842—1845, reconstruită după 1900, p. 77—79]; (recenzie în R.I.R., 1943, f. IV, p. 196); Anuar 1909, p. 39—40 [bis. noi; Sf. Haralambie, reclădită 1900—1905 și Sf. Vineri, 1862]; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 13 [despre numele orașului, de la Turris].

— CETATEA (sfârșitul sec. XIV, ruinele M).

Chircă H. și C. Bălan, *O inscripție din 1397—1398 privitoare la stăpânirea turcească de la Turnu* (SMIM, III, 1959, p. 359—364) [despre înnoirea cetății de turci]; *Inscripții București*, p. 786—787 [pisanie 1397—1398, cu bibliografie]; Hurmuzaki, I/2, p. 430 [cetatea cucerită de turci, 1404]; L.A.R., IV, 1899—1900 p. 144—145, [solia lui I. Ocieski, 1531]; *Istoria Țării Românești*, p. 67; Fotino II, p. 70 [cetatea arsă de Mihai Viteazul]; Docan N., *Explorațiuni austriace pe Dunăre la sfârșitul veacului al XVIII-lea* (AARMSI, s. II. t. XXXVI p. 60) [descriere oraș și cetate, 1718—1739]; Hurmuzaki, S. I/3, p. 117 și 195 [descriere Langeron]; L<apedatu> Al., *Vechile cetăți românești după contele de Langeron* (BCMI, VIII 1915, p. 73); Hurmuzaki, XXI, p. 73—74 [despre cucerirea cetății de ruși, 1829] și p. 181 [despre dărîmarea cetății, 1829]; R.I., 1915, p. 33 [despre tăpșanul care acoperă urmele cetății];

Popescu M., *Raiua Turnu. Venituri și catagrafe* (R.A., III/2, 1939, p. 254—282); A.O., 1927, p. 152—153, fig. 6 [litografie, 1826]; Perianu R., *Raiua Turnu. Un plan topografic al raialei* (R.I.R., 1943, f. II, p. 52—60 + o hartă) [se menționează ruinele cetății, 1831];

Bolliac C., *Călătorie arheologică în România*, Buc. 1861, p. 13—22 [descrierea cetății¹⁴⁸, istoricul ei și descrierea orașului]; vezi și C. Rom., 1845, p. 239; Plopșor C. N., *Ruinele Turnului* („Ion Maiorescu”, II, 1932, nr. 7—9, p. 7—10);

Florescu Gr., *Turnul antic de la Turnu Măgurele. Cercetări arheologice din 1936*, Buc., 1936, 12 p. + 2 pl. (extras din vol. *Omagiu lui C. Kirițescu*, Buc., 1936); Idem, *Cetatea Turnu (Turnu Măgurele)*, Buc., 1945 (extras din R.I.R., XV, 1945, f. IV, p. 432—464 + 2 pl.) [descriere arheologică]; Vătășianu, *Istoria artei*, p. 206—209; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109.

TURNU SEVERIN, jud. Mehedinți. Vezi și Cerneți.

Acte relative la strămutarea orașului Cerneți la noul oraș Turnu-Severin. T. Severin, 1885, 16 p.; A.O., 1934, p. 375—376 [Vilacrosse trimis să facă planul pentru așezarea orașului T. Severin, 1837]^{148 bis}; C. Rom., 1836, p. 269 [planul orașului]; B.G.O., 1836, p. 54—55 [despre construirea orașului]; „Mercur”, II, 1841, p. 38 [despre oraș]; Margot, *O viațorie*, p. 86 [descriere 1859]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 589—598 [descriere, istoric, 1868]; Demetrescu, V., *Istoria orașului Severin*, Severin, 1883, IX + 127 p. [începînd de la romani; despre monumentele antice, — de care nu ne ocupăm în această bibliografie — întemeierea orașului și doc. despre bis. Grecescu, 1868];

Drăghicescu Mih., lt. col., *Note pentru a servi la istoricul principalelor puncte pe Dunăre de la gura Tisei pînă la Mare și pe coastele Mării de la Varna la Odessa*, Galați, 1892, p. 76—91 [despre oraș la sfârșitul sec. trecut]; Bălan Iosif, *Din trecutul orașului Turnu Severin* („Foaia diecezană”, XXV, 1910, nr. 32, p. 2—3, nr. 33, p. 3—4, nr. 35, p. 1—3, nr. 36, p. 2—3, nr. 37, p. 3—5 etc. pînă la nr. 22 din 1911) [istoricul orașului, începînd din vremea romanilor, originea numelui orașului; cele mai multe date privesc istoria Țării Românești și a Banatului de Severin]; Cucu St. N., *Sistematizarea*

oraşului Turnu-Severin şi planul lui regulator, Buc., 1894, 53 p.; Iorga N., *Drumuri şi oraşe*, p. 3—8 [descriere]; Băicoianu I., *Severinul în timpurile moderne* („Albina”, X, 1906—1907, p. 1069);

Slătineanu Sever Al., *Mehedinţul şi cetatea Severinului. Monografie istorică socială*, vol. I, T. Severin, 1912, IV + 102 p. [istoricul regiunii începînd cu epoca romană; lucruri generale despre monumente]; Bodin D., *Drubeta şi Severinul*, T. Severin, 1931, 54 p. [istoricul cetăţii romane şi al reşedinţei banatului de Severin]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 145—146 [descriere bis. vechi];

Bărcăcilă Al., *Turnu Severin. Trei veacuri de viaţă medievală* (A.O., 1933, p. 15—35) şi extras; Pajură C. şi D. T. Giurescu, *Istoricul oraşului Turnu-Severin (1833—1933). Cu prilejul centenarului*, Buc., 1933, 206 p. [cetatea romană, cetatea medievală, despre Cerneţi; înfiinţarea oraşului nou; cele mai multe date privesc epoca modernă şi contemporană] (recenzie negativă în R.I.R., 1933, p. 315); Giurescu, *Ist. rom.*, II — III (indice).

Pajură C., *De la Drubeta la Turnu Severin* („Ramuri”, XXXIX, 1943, p. 274—287); Bărcăcilă Al., *Turnu Severin* (G.S.O., IX, 1944, 15 febr. p. 6—7);

Jianu Ion şi Traian Netta, *Monografia sanitară a T. Severinului şi Mehedinţului (Mehedinţilor) 1833—1933*, Buc., 1935 [se dau şi extrase din călătorii străini care au trecut prin regiune]; Wallace Sig., *Sur le Danube, de Vienne a Constantinople et aux Dardanelles*, Viena, 1864, p. 99—100 [descriere oraş];

Pîrligraş Şt., *Monografia religioasă a oraşului Turnu Severin*¹⁴⁹, T. Severin, 1938, 120 p. [bis. Adormirea — Maioreasa, Sf. Gheorghe — Banoviţa, Sf. Dimitrie şi Atanasie, Sf. Ioan Botezătorul — Grecescu etc.]; (prezentare în R.I.R., 1938, p. 315);

— CETATEA (Castrum Zeurini, sec. XIII, refăcută parţial 1420, ocupată de turci la 1524, acum ruine M; şi bis. veche din cetate).

Hurmuzaki, I/2, p. 531 [restaurarea cetăţii] şi XV, p. 282 [cucerirea cetăţii de turci, 1524]; *Călătoria lui Evlia Celebi* (B.C.I., XVI, p. 248—250) [istoric, descriere, 1659]; *Mag. istoric*, V, p. 67 [Relatio historica]; Szamota I., *Regi magyar utazok Europaban*, Becicherecul Mic, 1892, p. 325 [cetatea părăsită, 1697—1705]; Marsigli, *Description du Danube*, Haga, 1744, p. 22 şi fig. XXXII [şi planul cetăţii]; Hurmuzaki, IX, p. 639—640 [descrierea lui Schwanz]; Vezi şi Giurescu, *Material*, II, p. 214; Docan N., *Exploraţiuni austriace pe Dunăre la sfîrşitul veacului al XVIII-lea* (AARMSI, s. II, t. XXXVI p. 59) [descriere, 1718—1739]; Bouquet, *Album valaque* [turnul lui Sever];

Antonescu T., *Cetatea Severinului* (C.T., 1890, p. 103—104); şi la Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 147—150; St. N., *Severinul* („Albina”, X. 1906—1907, p. 797—799) [după N. Iorga, despre cetate]; Slătineanu Sever A., *Mehedinţul şi cetatea Severinului*, T. Severin, 1912; BCMI, 1915, p. 141; Ghika — Budeşti, *Evoluţia* (BCMI, XX, 1927, p. 122—123 şi pl. IV) [despre bis. veche din cetate]; Iorga N., *Les chateaux occidentaux en Roumanie* (BCMI, XXII, 1929, p. 49—57) [generalităţi; şi despre cetatea Severinului]; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 105) [crede că cetatea e făcută de cavalerii Ioaniţi sau de banii de Severin];

Bărcăcilă Al., *Cetatea Severinului, Început de cercetări arheologice* (BCMI, XXX, 1937, p. 149—165) [descrierea săpăturilor, cetatea şi capela, obiecte găsite, foto, planuri; consideraţii istorice, despre importanţa cetăţii]; Idem, *Cetatea medievală a Severinului*, Buc., 1937, 23 p. + XIV pl. (extras din vol. *Omagiul lui C. Kirilescu*, 1936); Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 123 [fragment de inscripţie de la bis. din cetate]; Bărcăcilă Al., *Cetatea Severinului. Raport sumar cu rezultatul săpăturilor din 1938, 1939* (BCMI, XXXII, 1939,

p. 74—88) [descriere și foto săpături; cetate medievală de apărare construită cu multe materiale romane]; Ghika — Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 10, pl. I) [capela din cetate]; Băbeanu Pompiliu, *Cetatea Severinului* („Provincia”, III, 1946, nr. 36 p. 1 și 12); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Vătășianu, *Istoria artei* (indice cetatea); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 109; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 23—29 [cetatea]; Florescu Radu, *Problema originilor bazilicii creștine și principia fazei târzii a castrului Drobeta* („Apulum”, V, 1965, p. 573—589); Tripcea Teodor, *Despre unele cetăți medievale din Banat*, în vol. *Studii de istorie a Banatului*, ed. Universitatea din Timișoara, 1969, p. 26—31.

— ȘCOALA VECHIE ^{149 bis}.

B.Of. 1856 mai 26, p. 161.

— CAZARMA VECHIE ¹⁵⁰.

— CIȘMELELE VECHE ^{150 bis}.

— M RUINELE BISERICII GOTICE (sec. XIV), str. Independenței nr. 2.

— M TEMELII DE BISERICĂ (sfârșitul sec. XIII — sec. XIV?), parcul

Școlii Medii nr. 1.

Vătășianu, *Istoria artei*, indice [două bis. vechi]; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 22—23 [despre bis.].

— BISERICA ADORMIREA — MAIOREASA (1843—1846 ¹⁵¹, construită de maiorul Ion Ciupagea, refăcut pictura și pridvorul făcut în 1902).

Anuar 1909, p. 149; Durak V. G., *Monografia bis. Adormirea Maicii Domnului (Maioreasa) din T. Severin*, T. Severin 1933, 23 p. + 2 pl.; AMO, 1941, p. 433.

— BISERICA BANOVIȚA (Sf. Gheorghe, 1832, reparată 1911 și 1932).

Iorga, *Situația Olteniei*, p. 27—28 [1812; bani pentru biserică]; *Inscripții București*, p. 740 [icoană, 1687—1688]; Nicola Ion, *Culegere de însemnări din cărțile noastre vechi* (M.B., 1965, nr. 10—12, p. 772) [însemnare 1849]; AMO, 1941, p. 435.

— BISERICA DIN CÎMPUL SEVERINULUI (este vorba probabil de bis. Banovița).

Iorga, *Situația Olteniei*, p. 13 [1810, bani pentru biserică];

TURTABA, com. Izverna, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1831, reparată 1870). Vezi și Siliștea.

Anuar 1909, p. 194; AMO, 1941, p. 483; Crețeanu R., *Biserici de lemn* (M.O., 1959, nr. 5—6, p. 297) [pisanie]; Idem, *Inscripții* (M.O., 1962, p. 709) [însemnări pe cărți]; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74.

M M-REA TUTANA (Sf. Athanasie, ante 1497 ^{151 bis}, refăcută de Mihnea Turcitul la 1582, reparată 1778 ¹⁵² și 1837; turlile dărmate de cutremur 1838, refăcute din lemn, 1839; fost metoh al m-rii Radu vodă și Ivir) ¹⁵³, com. Tutana, jud. Argeș.

Documente (indice, XIII—XVII); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 18 m-rea Radu vodă*; *Istoriile*, p. 75; *Istoria Țării Românești*, p. 53, 209; „București”, II, 1936, nr. 1—2, p. 132 [doc. 1621]; Tunsuli, p. 174; Bauer, p. 181; Fotino, II, p. 59; III, p. 161; B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5 [descriere]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833; și bis. din sat]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 421 [catagr. 1845]; Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 364 [despre m-re, 1860]; „Buciumul”, 1 sept. 1863 [starea de ruină a m-rii] ¹⁵⁴;

Odobescu Al., *M-rea Tutana* (C.T., 1873, p. 181—182); *Monumente istorice ale României* [foto]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 80—81 [pisanie; m-rea în ruină completă]; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 56; Anuar

1909, p. 291; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 41; Idem, *Dare de seamă*, p. 12; AEA, 1929, p. 80; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 21, 32—33, pl. XCVI — CVIII); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 104, 119; Idem, *Byzance*, p. 323; Ghika — Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 2, pl. XIII); Vătășianu, *Istoria artei*, p. 483; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 387—389; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147;

Andreescu Ștefan, *Contribuții cu privire la trecutul m-rii Tutana* (M.O., 1966, nr. 3—4, p. 251—288) [istoricul și averea m-rii, pisană, descriere; consideră că biserica este cea din sec. XV; doc. din 1636]; *Documente de arhitectură nr. 8*, p. 50—52.

TUȚULEȘTI — SUSENI, jud. Argeș (crucea lui Rădan, mijlocul sec. XIX și bis. Adormirea, la începutul sec. XIX).

Braniste M., preot, *Noi contribuții la localizarea luptei de la Rovine din anul 1394* (M.O., XV, 1963, nr. 7—8, p. 612—618); Ionașcu I., *Catagrafia Argeș*, p. 72—73; Anuar 1909, p. 281 [două bis. noi în T. Vechi și T. Noi].

NOTE

¹ Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 53 v. Vezi și doc. ibidem, CDXLIII/168 și urm.

² Bis. e amintită la 1832 oct. 11 și 1833 iunie 13 (Acad. R. S. România, DCCCIV/133 și DCCCXIV/207). Despre satul T., proprietatea lui Ianache biv vel serdar, ginerele lui Gh. Cantacuzino, vezi doc. din 1755 (Acad. R. S. România, CXXV/63). Despre arendarea moșiei T., proprietatea mitropoliei la 1863, ibidem MCLXXXI/34. Bis. din T.-Dîmbovița e amintită la 1833 iulie 7 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/243).

³ Bis. din Tărtășești-Ilfov — ctitoria egumenului m-rii Aninoasa — este amintită la 1792 aug. 20 și 1803 iulie 27 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CCCXXXVI/43 și 64).

⁴ La 1766 mart., 8, schitul Tărtășești este închinat ep. Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, LXXXIV/1).

⁵ Vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDXLVIII.

⁶ Bis. e amintită la 1833 sept. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/259). Vezi și doc. din 1752 de împărțire a moșiei T. de Jos (aceasta?) (Acad. R. S. România, CCXLV/2).

⁷ Vezi și doc. din sec. XVII—XVIII ale schitului (Acad. R. S. România, Achiziții, 45/1960).

⁸ Amintită la 1832 sept. 25 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/208).

⁹ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 367.

¹⁰ Vezi și planul moșiei, proprietatea lui E. Kretzulescu (Acad. R. S. România, Hărți).

¹¹ Închinat la 1689 aug. 21 de unchișul Stoian dorobanțul, ctitorul său, m-rii Argeș, pe moșia căreia se afla (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XXXIII/4).

¹² Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 104—105.

¹³ Despre dărimarea bis. din Teascu vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos., 1367/1864, f. 186.

¹⁴ Despre sat, devenit proprietatea fam. Sturza, vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCCCXVI/160.

¹⁵ Despre satul T., fostă proprietate a fam. Filipescu, vezi numeroasele doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXLV.

¹⁶ Vezi pomelnicul din 1814 de la Acad. R. S. România, ms. 2177. Despre „călcarea” schitului vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2245/1839.

¹⁷ Despre ruinele unui schit Teiușul la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 230, f. 148 v.

¹⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7, 9.

¹⁹ Bis. e amintită la 1833 febr. 21 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/221). Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCCCIV.

²⁰ Menționat la 1723 în harta lui Schwanz.

²¹ Vezi doc. din 1698 nov. 6, în care se spune cărțile cele bătrânești arătau că „au fost și mănăstire în siliștea Bontenilor, lângă Tezlui, despre Potopin”, în jud. Romanți. M-rea fusese închinată ep. Rîmnic (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XVI/9).

²² Despre satul Tiha vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. D.

²³ La 1754 moșia a fost vîndută de Pană Filipescu lui C. Brîncoveanu (Acad. R. S. România, CDXXII/119, 120).

²⁴ La 1832 moșia Timpeni a răposatului Iordache Slătineanu a fost vîndută la mezat (Acad. R. S. România, CDLXXIV/188—193).

²⁵ Vezi și planurile moșiei din 1836 și 1858 a Acad. R. S. România, Hărți.

²⁶ M-rea este amintită la 1530 iunie 6 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 84). Apare apoi de numeroase ori în documente în sec. XVII—XVIII, la: 1664 oct. 13, 1669 iunie 8, 1705 iunie 21 și 29, 1721 nov. 15 — cînd e închinată la m-rea Văcărești etc. (Arh. St. Buc., m-rea Snagov, III/2, Mitr. Țării Rom., X/4 și 5, X/12). Despre jefuirea m-rii la 1659 vezi doc. din 1669 iunie 8 (ibidem, X/4.) La 1680 dec. 3, se spune că de la o vreme încoace m-rea fusese părăsită de călugări și călugărițele care le luaseră locul pierduseră ocine (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., LXXXIV/2). C. Brîncoveanu, „văzînd că nefiind supt stăpînire, să strică și să pustiește de tot, o au fost închinat ca să fie metoh sfintei și dumnezeștii mitropolii” (ibidem, X/12).

²⁷ M-rea este amintită pînă la 1820 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDXX/3). La 1810 era biserica satului, dispărînd înainte de 1853. La 1871 învățătorul din localitate spunea că „nu știu nimic despre existența unor clădiri vechi”. (Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 10). La sfîrșitul secolului, însă C. Săvescu afirma că zidurile au rămas în ființă încă 30 de ani după 1853 iar la 1894 At. Mironescu zărise încă urme de zidărie (vezi bibliografia).

²⁸ Bis. din Tîntava Banului și T. Bălășoaia sînt amintite la 1848 oct. 2 (Acad. R. S. România, MXXX/7).

²⁹ M-rea lui Cornilie e amintită la 1519 nov. 29 (*Documente*, XVI, vol. I, p. 153).

³⁰ Despre arderea tîrgului de la Tîrgoviște vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2/1829; despre vederile vechi înfățișînd orașul vezi „Studii”, 1963, nr. 4, p. 959. Vezi și inscripțiile din ms. Tocilescu (Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 247—271).

³¹ La 1813 sept. 3 locul unde a fost curtea domnească din Tîrgoviște a fost dăruit de domn lui Isac Rălet (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XXXIII/17 și 18). Vezi și doc. din 1813 sept. 10 și oct. 29 (ibidem, XXXIII/19, 20, 23, 24).

³² Cetatea Tîrgoviște este amintită la 1609 iulie 2 și 1618 april 28 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 396 și vol. III, p. 221). Vezi și bibliografia privind orașul. În inscripția din 1645 a schitului Clocociov se spune că, în vremea domniei Ioni Matei Basarab a fost ispravnic la zidirea cetății Tîrgoviște Diicu Buicescu (I. Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 41), fapt confirmat și de D. Fotino, (III p. 101), care spune că domnul a reparat din temelie cetatea Tîrgoviște.

La 1494 Michel constructor arăta că merge la Tîrgoviște să facă o cetate sau un castel, dar nu știm sigur la ce anume se referă (Zimmerman, *Das archiv der Stadt Hermanstadt*, Sibiu, 1901 p. 56).

Menționăm că lîngă palatul domnesc din Tîrgoviște exista un heleșteu și o „ciutărie” (parc de vînaătoare), precum și o „livadă domnească”, așa cum exista și lîngă Curtea Veche de la București. Mutîndu-se domnia la București și „părăsindu-să acel loc”, se stricase heleșteul, care este dat mitropoliei din Tîrgoviște cu tot locul „cît au fost îngrădit ciutărie” (doc. din 1671 oct. 29 și 1672 april 15, Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLXXX/1 și 2).

Cu ocazia lucrărilor făcute de C. Brîncoveanu la curtea domnească, a fost mărită și livada curții domnești. Într-un doc. din 5 sept. 1696, domnul arată că, în acest scop, a făcut ispravnic pe Pascalie vornicul de Tîrgoviște „de au cumpărat cu bani domnești livezi de la oroșani” (Arh. St. Buc., m-rea Dealu, III/1).

³³ Poarta domnească a curții din Tîrgoviște e amintită la 1708 oct. 7 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 405). Despre porțile cetății vezi și Fotino, II, p. 100. Vezi și Acad. R. S. România, Stampe, GS, II, Ciceri E., 2 (ruinele curții domnești).

³⁴ Despre repararea turnului Chindia, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2076/1851. Vezi și descrierea ruinelor palatului domnesc la Arh. St. Buc., ms. 1564, Grajdurile domnești cele vechi de lîngă baie sînt amintite la 1696 sept. 6 (Muzeul de istorie Buc., nr. 25088).

³⁵ La 1614 mai 18 este amintit Mihai băiașul din Tîrgoviște (*Documente*, XVII, vol. II p. 278). La 1642 april. 20 baia din sus de grădina domnească din Tîrgoviște, de lîngă oraș, baie veche, făcută de Basarabi, care fusese arsă în vremea lui Alexandru Cuconul și a cărei căldare a fost dusă de Leon vodă la București, a fost dată cu tot venitul m-rii Căldărușani (Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, IX/1). La 1693 nov. 1 este amintită o casă lîngă baie (idem, Mitr. Țării Rom., CCXXX/1) iar la 1696 sept. 6, grajdurile domnești cele vechi de lîngă baie (Muzeul de istorie Buc., nr. 25088). Pentru baia din Tîrgoviște vezi și Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, IX/10—12 (doc. din 1814—1846).

³⁶ Vezi și diverse desene și picturi de case vechi din Tîrgoviște la Muzeul de artă al R. S. România, Secția Stampe, Petrașcu G., C.R., I, 20868 și 20884, Szatmary, D.R., I, 2943 etc. Despre dărîmarea clădirilor „amenințătoare de primejdie” vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1014/1844; „înfrumusețarea” orașului, idem, Min. Lucr. publice, dos. 90/1852.

³⁷ Pentru localizarea caselor boierești vezi doc. din 1808, în care se spune că la Tîrgoviște „casele boierești au fost puse pe malul apei Ialomiței, sus pe marginea uliței celei mai vechi a Tîrgoviștei, ce acum este astupată” („Rev. istorică” 1943, p. 276—277). Aici s-ar putea face deci săpături arheologice.

³⁸ Menționăm aci numai pe cele amintite în doc. de după 1625; pentru cele pomenite în documente pînă la această dată a se vedea indicele colecției de *Documente*.

³⁹ Arh. St. Buc., m-reă Glavacioc, XXXIV/28.

⁴⁰ Doc. din <1646 ian.—1647 dec.> (Muzeul de istorie Buc., nr. 26887).

⁴¹ Doc. din 1648 iulie 15 (Arh. St. Buc., m-reă Brîncoveni, XXV/13).

⁴² Doc. din 1654 febr. 25 (Muzeul de istorie Buc., nr. 26 913).

⁴³ Doc. din 1656 iulie 16 (Arh. St. Buc., ms. 719, f. 253.)

⁴⁴ Doc. din 1667 sept. 18 (N. Iorga, *Documentele Cantacuzinilor*, p. 59). Despre casele stolnicului C. Cantacuzino din Tîrgoviște vezi și doc. din 1812 aug. 12 (Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 76).

⁴⁵ Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4139/1831, 6698/1837, 8419/1840, 1277/1848, Min. Lucr. publice, dos. 77/1856 etc.

⁴⁶ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 3547/1836 și Min. Lucr. publice, dos. 80/1844. Fintina domnească, situată în fața porții palatului domnesc, este amintită la <1664—1669>, cînd se dă voie mitropolitului să ducă apă de aci la fintina mitropoliei (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XXXIII/4 și ms. 127, f. 397.)

⁴⁷ Amintită cu acest nume în sec. XVII, la 1632 dec. 7 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XXXVIII/3). Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 440 v.—441 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 v. și 739, f. 21.

⁴⁸ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 v. și 739, f. 21 v. (ms. Pappazoglu).

⁴⁹ Refăcută de familia Crețulescu, probabil de Radu Crețulescu mare logofăt între 1662 și 1680. Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4454/1856.

⁵⁰ Vezi și pisanile din 1699, 1748 și 1785 la Arh. St. Buc., AN, CLXIX/3 și 4). Vezi și ms. Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 730, f. 43—44 v. și 739, f. 15 v.—18 v.). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Log. pricinilor bisericești, dos. 8177/1835 și Min. Instr., dos. 1967 și 2076/1851.

⁵¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 434 v.—435.

⁵² Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 427.

⁵³ Bis. Mahalaua este amintită și de banul Mihai Cantacuzino la 1774 (Tunusli, p. 177).

⁵⁴ Amintită la 1526 mai 18 și 1533 febr. 2, cînd se spune că a fost făcută de Neagoe Basarab (*Documente*, XVI, vol. II, p. 7 și 123).

⁵⁵ Vezi și doc. din 1585 ian. 13, în care se arată că Dumitru zidarul fusese miluit de Petru voevod, fiul lui Mircea voevod, „pentru buna și dreapta slujbă ce a slujit și a muncit și a dres și a acoperit cu plumb mitropolia din orașul Tîrgoviște” (*ibidem*, vol. V, p. 178). Vezi și însemnările de la Acad. R. S. România, ms. Panaitescu P. P., *Catalogul ms. slave*, vol. II.

⁵⁶ Vezi și (Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 388/1889 și doc. din 1893 iulie 1. (Arh. St. Buc., Acte comemorative, nr. 20).

Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 265—267, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 43 v.—45 și 730, f. 29—33 v. și pisană din 1707, la Arh. St. Buc., AN, CLXIX/4. Vezi și pomelnicul din 1697 (Acad. R. S. România, ms. 2101 și 5909) și catagrafiele din: 1810, 1849, 1850, 1851 de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 40—46 v. și 72—72 v., 660, f. 7—14 și 726, f. 235—264). Vezi și catagrafia de odoare din 1840 (idem, ms. rom. 919, f. 49 v.).

Despre diverse reparații vezi doc. din: <1793>, 1801 iunie 5, 1803 mart. 11, 1810 etc. (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 195 v., ms. 156, f. 52 și 121 v., ms. 127, f. 413). Vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2076/1851, 4550/1856, 1207/1863. Vezi și proiectul de reconstrucție (Arh. St. Buc., Min. Agric., Dîmbovița, nr. 15—16).

⁵⁷ Vezi înfățișarea vechii mitropolii în pictura lui Szatmary (Muzeul de artă al R. S. România, DR, IV, 4919). Tot acolo (DR IV, 4503) și un tablou înfățișînd ruine din Tîrgoviște. Vezi și Acad. R. S. România, Stampe, GR III, Müller 11, GR III, Danielis 3 (mormîntul familiei Cantacuzino), GR III, Szatmary C—11 și GR I, Racovița N., 1 (1851).

⁵⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 433 v.

⁵⁹ Amintită la 1647 sept. 10 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 398). Nu știu care biserică poate fi aceasta.

⁶⁰ Coadă este mare vornic între 1542 ian. 10 și 1545 febr. 28.

⁶¹ În doc. din 1812, publicat de I. Filitti, se spune mahalaua bis. Roșie „ce să numește a lui Coadă vornicul”. Banul Mihai Cantacuzino o numește bis. vorniculni (Tunusli, p. 177); el mai amintește însă separat și biserica Roșie.

⁶² În ms. rom. 721, f. 5, Acad. R. S. România, este amintit un loc al m-rii Dealu „ce este lîngă biserica Roșie ot mahalaua Tabaci, care loc și biserică este dată daniel dă sârdar Drugănescu”. Vezi și diata lui Ion Drugănescu din 19 aug. 1834 (Acad. R. S. România, CDXXX/12—74).

Menționez că I. C. Filitti, *Cititori*, p. 35, crede că bis. Adormirea este Albă sau Roșie. În catagrafia publicată de Popescu-Runcu, p. 10, este amintită o bis. Adormirea-Peste gîrlă.

⁶³ Bis. lui Coadă vornic sau de la poarta lui Coadă este amintită apoi de numeroase ori în doc., la: 1630 mai 6, 1636 iulie 13, 1650 ian. 6 etc. (Inst. de istorie, copie, Arh. St. Buc., m-rea Radu Vodă, XVI/22, Acad. R. S. România, CLXIII/72). Vezi și doc. din 1786 mart. 1, cînd bis. e închinată m-rii Dealu; 1800 ian. 23 și 1802 oct. 1 (Arh. St. Buc., m-rea Dealu, XVIII/1, 2 și 3 și Acad. R. S. România, CMXII/70).

⁶⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 439 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 21.

⁶⁵ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 438 v.—439.

⁶⁶ Vezi și doc. din 1781 iunie 12, 1792 ian. 23 (Muzeul de istorie Buc., nr. 27676, 27677).

⁶⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 428 v.

⁶⁸ Acesta este mare sluger între 29 ian. și 28 mai 1641. Bis. este amintită la 1650 iunie 16 și 1657 mart. 6 (Acad. R. S. România, CXXXIV/53 și Muzeul de istorie Buc., nr. 933. Banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177) îi spune bis. lui Burica, în loc de Buzincă.

⁶⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 429 v.

⁷⁰ Amintită la 1653 sept. 3 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 408 v.—409).

⁷¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 430 v.—431 și 433.

⁷² Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 45 v.—46 și 739, f. 20—20 v. (ms. Pappazoglu).

⁷³ La 1764 dec. 15, bis. din Slobozia domnească din Tîrgoviște, cu hramul Tăierea capului Sf. Ioan, a fost închinată mitropoliei din Tîrgoviște (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCCLVII/20).

⁷⁴ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 436 v.—437.

⁷⁵ Numită astfel după numele familiei Andronescu, care i-a adăugat și hramul Sf. Harelambie. La 23 mai 1712, bis. lui Andronache postelnicul, fiul lui Pascalie vornicul, este închinată m-rii Hurezi (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 521—521 v.). Vezi și doc. din 1787 și 1793 (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XXVIII/37 și XXVII/39, nr. 87).

⁷⁶ Manea Perșanu, ctitorul prim al bisericii, este mare vornic în 1525—1527.

⁷⁷ Bis. Sf. Nicolae e amintită de numeroase ori în documente, la 1636 iunie 29, 1657 mart. 6, 1668 sept. 1, 1669 iulie 25 etc. (Arh. St. Buc., m-rea Radu Vodă, IV/40, Muzeul de istorie Buc., nr. 933, Acad. R. S. România, ms. 529, f. 1—9, Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XXIX/7).

La 1671 mai, 1692 sept. 7 și 1697 iunie 23 este amintită bis. doamnei Elina din Tîrgoviște, care este aceeași cu bis. Sf. Nicolae, numită astfel datorită faptului că a fost refăcută de această doamnă (Arh. St. Buc., m-rea Bradu, VI/11, ms. 705, f. 1 v. și m-rea C. Lung, LVI/4). Biserica doamnei este menționată și de banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177).

⁷⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 270, A 545, f. 443 v. și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 20 v.—21.

⁷⁹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545 și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 46 și 739, f. 20 v.—21. Vezi și nota următoare.

⁸⁰ Banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177) amintește de două biserici: a sîrbilor și din mah. Sîrbească. Prima este foarte probabil aceea făcută de Mirco căpitan de sîrbi.

⁸¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 443

⁸² Bis. Sf. Petca, Paraschiva sau Sf. Vineri este amintită de numeroase ori în sec. XVII—XVIII: 1634 april 20, 1636 iunie 29, 1644 febr. 9, 1696 febr. 5, 1716 april. 30 etc. (Arh. St. Buc., AN, CXI/29, m-rea Radu Vodă, IV/40, ep. Argeș, XLIX/11, ms. 127, f. 402, Acad. R. S. România, LIX/49). La 1693 oct. 6 este pomenită mahalaua Sf. Vineri (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XXIX/16). Banul Mihai Cantacuzino (Tunusli, p. 177) îi spune bis. Sf. Paraschiva școala domnească. Vezi și doc. din 1803 mart. 5 și 1804 ian. 12 (Arh. St. Buc., m-rea Dealu, XVIII/4 și 6).

⁸³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 44 v.—45 v. și 739, f. 18 v.—20 și Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 423 și 5142, f. 268—269. Despre diverse reparații vezi și Arh. St. Buc., m-rea Dealu, XVIII/3, 5 și 6.

⁸⁴ Mahalaua Arhanghel din Tîrgoviște este amintită la 1718 aug. 29 (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 403) iar biserica Albă „unde este hramul Sf. Arhanghel Mihail” este menționată la 1696 febr. 5 (ibidem, f. 402).

⁸⁵ Vezi și doc. din <1584> febr. 1 (Acad. R. S. România, DCCXXXIV/112).

⁸⁷ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 56 și 730, f. 33 v.—34 v. și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 420. Vezi și pomelnicul din 1761 (Acad. R. S. România, ms. 3266), catastihul de avere din 1787 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCLXIV/81). Despre starea de dărăpănare a bisericii vezi doc. din 1780 nov. 29 (ibidem, MMDCLXIII/75), catagrafia din 1862 (Acad.

R. S. România, ms. 718, f. 570). Despre diverse reparații vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1417/1865.

⁸⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 438. O biserică Adormirea din Tîrgoviște este amintită la 1690 iulie 14 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCLXIV/16), dar nu știu sigur dacă e aceasta sau alta cu acest hram.

⁸⁹ Banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177) amintește de două biserici purtînd acest nume: a Tîrgului și Tîrgul de Sus.

⁹⁰ Amintită în doc. la 1696 aug. 6 (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, XXVII/17).

⁹¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 425, 427.

⁹² Amintită în doc., ca bis. Zlătari, la 1647 ian. 15 și 1654 iunie 20, cu ocazia unor jurăminte depuse aci (Arh. St. Buc., ms. 722, f. 212 și m-rea Hurezi, XVI/6). La 1767 mart. 20 i se spune bis. Albă din mah. Zlătari (Arh. St. Buc., ms. 127, f. 403 v. — 404).

La 1696 febr. 5 este amintită bis. Albă cu hramul Sf. Mihail (Arh. St. Buc., ms. 126, f. 402).

⁹³ Ambele amintite la 1616 iunie 8 (Arh. St. Buc., ms. 449, f. 640).

* Este greu de spus care din bisericile vechi ale orașului sînt aceste șase biserici purtînd numele fie al unor slujitori ai lor, fie al ctitorilor. În aceeași categorie intră și bis. popii Dumitrache și a spătarului Toma, menționate de banul Mihail Cantacuzino (Tunusli, p. 177). De aceea le amintim aici, la sfîrșit. Bis. popii Ganea e probabil bis. Sf. Nicolae a lui Manea Perșanu.

⁹⁴ Amintită la 1634 oct. 31, fiind situată în dreptul caselor lui Bunea Grădișteanu (Arh. St. Buc., m-rea Glavacioc, XXXIV/123).

⁹⁵ Vezi și Acad. R. S. România, DXXXIV/134).

⁹⁶ Amintită la 1687 mart. 16 (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XXXIX/46).

⁹⁷ Una din acestea, m-rea cu hramul Sf. Nicolae, e amintită la 1497 iunie 4 (*Documente*, XIII—XV, p. 247).

⁹⁸ Vezi doc. din 1662 iunie 22, prin care Antonie vornicul din Negoești (viitorul Antonie vodă) este împuternicit să mîne satele din jud. Prahova „să lucreze la biserica domnească de la Tîrșor” (Acad. R. S. România, CXCVI/218). M-rea zidită de Antonie voevod, numită Turnu, este amintită la 1671 mart. 25 și dec. 9 (Arh. St. Buc., ms., 718, f. 782 și 751—752). La 1672 april. 12, se spune că Antonie vodă „n-au apucat ca să o miluiască nici cu moșii, nici cu țigani, nici cu nici di unele, ci iaste numai piatra”. Acum primește scutiri de dări pentru doi meșteri de lemn și poslușnici (Acad. R. S. România, CCCLXXVII/1).

⁹⁹ M-rea este amintită la 1845 oct. 2 (Arh. St. Buc., ms. 966, f. 94 v. — 95). Despre ruinele m-rii la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 662.

¹⁰⁰ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 719, f. 170 (doc. din 1832 aug. 19) și hrisovul din 1752 (*ibidem*, CCCLXXVII/9).

¹⁰¹ Vezi și catastihul din 1784, catagrafia din 1830, listă de obiecte din sec. XIX (Acad. R. S. România, CCCLXXV/223, 268, 269, 387, 355 și 356). Despre diverse reparații și reclădiri vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos 2565/1853, 4225/1856.

¹⁰² Vezi și inscripțiile și pomelnicul de la Arh., St. Buc. ms. 730, f. 9—11 v. (ms. Pappazoglu).

¹⁰³ Vezi și hotărnicile orașului din 1843 și 1849 (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1024/1843) și 1439/1849. Despre „înfrumusețarea” orașului, *idem*, Min. Lucr. publice, dos. 54/1855.

¹⁰⁴ Vezi și pictura lui Szatmary, înfățișînd o vedere a orașului acum un veac (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR, III, 4678).

¹⁰⁵ Despre școala veche din Tg. Jiu, vezi doc. din 1813 mai 25, milă pentru bis. și școala zidită de stolnicul Dumitrache (Acad. R. S. România, MCCCXLVI/93) și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 5396/1838, Min. Lucr. publice, dos. 95/1855 și Min. Instr., dos. 6586/1832, 6688 și 6708/1837, 3387/1840 și 4648/1855.

¹⁰⁶ ^{bis.} Despre reparația bis. din Tg. Jiu vezi *idem*, Min. Artelor, dos. 54/1905. Vezi și catagrafia din 1842 (Acad. R. S. România, MCLXVIII/98).

¹⁰⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 263 și 5143 f. 128, 130. Despre zugrăvirea tîmplei vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1136/1841. Vezi și doc. din 1820 iunie 10 și 20 despre lemnul trebuitor la lucrul bisericii.

¹⁰⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 126.

¹⁰⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 127.

¹⁰⁹ Despre reparația bis. din Tîrnava vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 52—54, 114.

¹¹⁰ Amintit în documente începînd de la 1672 aug. 10 și apoi de numeroase ori la: 1673 dec. 1, 1676 iunie 3, 1678 april. 3, 1682 ian. 19, 1683 april. 4, oct. 20, 1685 sept. 9 etc. (Art. St. Buc., ep. Rîmnic, XCVI/3, XXIX/52, XCVIII/3, XXXV/1, XCIII/92, XXIX/26, 30, 31, 36 etc.) Din doc. citat, din 1682 ian. 19, rezultă că a fost făcut din temelie de Partenie egumenul m-rii Bistrița „din al lui ciștig”. Tot acest egumen a cumpărat pentru schit și numeroase ocine (vezi doc. amintite).

¹¹¹ Vezi Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, pach. XCIV—XCIII și Acad. R. S. România, XCI/129 (doc. din 1777 dec. 29) și CMLXXVI/361—463, 496—521. Vezi și planul vetrei schitului din 1845 (Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și hotărnicii).

¹¹² În doc. din 1593 april. 25, se spune că a fost făcută de bunicii Neagăi. soția lui Mitrea mare vornic (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 69). M-reă mai este apoi menționată la: 1643 april. 14, 1644 ian. 7, cînd a fost închinată metoh la ep. Buzău, 1646 oct. 11 și 1656 mart. 10 (Arh. St. Buc., ms. 171, f. 143 v. — 144, ep. Argeș, XLVII/6, ms. 314, f. 343 și ep. Argeș L/9). Din aceste documente rezultă că m-reă exista în vremea domniei lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557) și că ctitorul său — care o zidise „din temelia ei” — se numea Ivăniș vornicul, bunicul jupînesei Neaga vorniceasa. M-reă fusese prădată de tătari.

¹¹³ Vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 224, f. 345.

¹¹⁴ Vezi doc. din 1385 oct. 3, din care rezultă că Radu I „a ridicat-o din temelie, dar n-a sfîrșit-o” iar Dan I, urmașul său, s-a considerat dator să clădească „deplin acest hram” (*Documente*, XIII—XV, p. 32). Pe dosul unui hrisov de întărire din 1424 aug. 5, o însemnare arată că biserica veche a fost sfințită în anul 6886 (1377—1378) (*ibidem*, p. 80). Vezi și doc. de întărire de la Mircea cel Bătrîn, din 1387 iunie 27 (*ibidem*, p. 40—41). La 1590 iunie 9, m-reă Tismana era considerată „mai veche decît toate mănăstirile din țară” (*ibidem*, XVI, vol. V, p. 453), iar la 8 ian. 1569 se susținea că are ocine „încă de la întemeierea Țării Românești”, date de Negru Voda (*ibidem*, vol. III, p. 303).

După cum se știe, despre construirea m-rii Tismana există o veche tradiție, legată de persoana lui Nicodim. Ea este amintită în numeroase doc. din secolul al XVII-lea. La 1638 iulie 3, patriarhul Paisie al Ierusalimului înregistra legenda locală potrivit căreia m-reă Tismana ar fi fost construită de Nicodim „de mult, ca la 400 de ani”, urmînd a avea rol de „cap și lavră mănăstirilor a toată Țara Românească”. (Arh. St. Buc., m-reă Tismana, CXXVI/175). Mai tîrziu, la 1647 april. 22, Matei Basarab susținea că ar fi văzut „cartea răposatului Negru voievod, (de) cînd a fost cursul anilor 6802 (1293—1294) și cartea lui Dan voievod, fiul lui Radu voievod, în anul 6894 (1385—1386) privind proprietățile m-rii Tismana (*ibidem*, XCII/13). Urmașul lui Matei Constantin Șerban, declara la 1656 april. 13 că văzuse un hrisov de la Dan vodă, „fiul lui Radu Negru” din leat 6894 (1385—1386); tot el mai spunea că balta Bistrețul fusese făcută de ctitorul m-rii, sfîntul Nicodim, „cu milostenia, sîpîndu cu sapa” (Arh. St. Buc., Peceți nr. 69). Un alt domn, Grigore Ghica, arată într-un hrisov din 1661 april. 15 că văzuse cartea lui Dan vodă din 6890 (1381—1382) (*idem*, m-reă Tismana, CXII/32).

^{114 bis} Fapt atestat și de pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 463.

¹¹⁵ Vezi doc. din 1699 iulie 20, în care Cornea Brăiloiu mare ban — care a fost îngropat apoi la mănăstire — spune că a făcut casele egumenești și promite să refacă din temelia nteși chilii stricate (Arh. St. Buc., m-reă Tismana, LVII/7).

¹¹⁶ Despre diverse reparații și reclădirea m-rii vezi: Acad. R. S. România, XXI/54 (1792), Arh. St. Buc., m-reă Tismana, XCV/82 (1792), XCV/138 și XCVI/77 (1812); Log. pricinilor bisericești, dos. 700/1835, Min. Instr., dos. 1400/1846, 1492 și 1503/1848, 2620 și 2640/1849, 2084 și 2270/1850, 1776/1851, 4217/1855, 4351/1856, 1205/1862, 2614/1859 (înconjurată cu zid); Min. Lucr. publice, dos. 162/1851; Obștescul control, dos. 413—454/1847 și 490/1852. Despre ardere și refacere, vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 597—598/1860; despre diverse alte reparații, *idem* Min. Cult. și Instr., dos. 1443/1846, f. 80—81, 84.

¹¹⁷ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 2460 și 2500 și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 15 v. — 16 v. Vezi și catastihurile și catagrafiile din: 1735, 1749, 1795 și 1809 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDVII/2 și 17 și m-reă Tismana, XCVI/3, 12, 60—61), nedată (*ibidem*, XCVI/129) și pe pe cele de la Min. Instr., dos. 7789/1836, 2277, 2278/1850, 2885/1853, 3715/1857, 526 și 527/1861, 693/1861 și Acad. R. S. România, ms. rom. 726, f. 265—436. Despre starea m-rii la 1808, vezi și Arh. St. Buc., Diplomatie, nr. 78 și 79. Pentru veniturile și cheltuielile m-rii, vezi Arh. St. Buc., m-reă Tismana, pach. XCVI; vezi și lista lucrărilor din paraclis (*ibidem*, XCVI/154).

¹¹⁸ Vezi și desenele de la Muzeul de artă al R. S. România, Secția Stampe, Canisius, C. R., I, 19089 și Szatmary. CR, III, 18324, 16990.

¹¹⁹ Despre obiectele de preț ale m-rii care au fost ascunse vezi și doc. din 1828 nov. 17 (Acad. R. S. România, DCCCIV/72). Vezi și listele de vase, odoare, vestimente și cărți de la Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDVII/24 și m-reă Tismana, XCVI/152 și 154). Despre repararea unei cruci vezi *ibidem*, XCV/77.

¹²⁰ O bis. mai veche din Titești este amintită la 1678 ian. 8, cînd călugărul Pavel îi dăruiește mai multe cărți de cult (Arh. St. Buc., Dep. Mosneni-Titești, II/14). La 1871 sînt menționate aci o culă veche și cruce (Acad. R. S. România, ms. 223, f. 252—252 v. și 304).

¹²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 275.

¹²² Bis. e amintită la 1832 iunie 22 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/182).

¹²³ Vezi descrierea lor, la 1871 (*ibidem*, ms. 228, f. 645).

¹²⁴ La 1832 satul, proprietatea răposatului Iordache Slătineanu, se vindea la mezat (Acad. R. S. România, CDLXXIV/188—193).

¹²⁵ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DCXXX.

¹²⁶ Despre ridicarea unui schișor la Toplița vezi scrisoarea lui Partenie arhimandritul de la Argeș către mitropolie (Arh. St. Buc., Mitropolia Rom., CCCXLV/32).

¹²⁷ Vezi doc. din 1629 febr. 9 în care se spune că trei călugări sirbi au mers la m-reă Topolnița, care era pustie și au început să o dreagă (Arh. St. Buc., m-reă Tismana, XCIII/24 și 25).

¹²⁸ Vezi doc. din 1644 mart. 16 și 1646 febr. 12 și mart. 3, din care rezultă că m-reă, lăsată moștenire de la moșii lui Matei Basarab și rămasă „numai piatră”, fiind aproape de casa lui Buliga mare căpitan, domnul o încredințează acestuia, să-i fie „ctitor nou”. (Arh. St. Buc., m-reă Tismana, XXI/2, XX/1—3). Menționăm că Buliga era căpitan de dorobanți în această regiune de margine. El este numit ctitorul m-rii la 1647 mart. 18 (ibidem, XXV/1).

¹²⁹ Vezi Arh. St. Buc., m-reă Tismana, pach. XX. Vezi și pomelnicul din sec. XIX (Acad. R. S. România, ms. 2199) și catagrafiile din 1811 (ibidem, XCVI/71) și 1858 (idem, Min. Instr., dos. 3077/1858). Despre diverse reparații, ibidem, m-reă Tismana, XCVI/31 (1784), XCV/130—131 (1812) și Log. pricinilor bisericești, dos. 4250/1839. Despre arderea schitului, idem, Min. Instr., dos. 4303/1856.

¹³⁰ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCCXXXI.

¹³¹ Despre ruinele unei bis. la Golești Badii, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 283.

¹³² Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMXI. Vezi și planul moșiei Toporu = Ciocăneasa din 1839 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri și hotărnicii, jud. Vlașca.

¹³³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7. În catagrafia din 1840 nu este trecut.

¹³⁴ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 281—282.

¹³⁵ Amintit în documente la 1717 febr. 26 (Acad. R. S. România, CXXVIII/244). Să fie același cu schitul Treșteni?

¹³⁶ Amintit de numeroase ori în documente la: 1685 febr. 17, 1687 mai 24, 1687 sept. 30, 1698 april 20 etc. (Arh. St. Buc., m-reă Rîmnicul Sărat, VIII/1 și 5, ms. 218, f. 60—60 v. și m-reă Rm. Sărat, XVI/11). Din doc. din 1695 aug. 5, rezultă că a fost făcut de Zăgan căpitanul din Moinești, care-l lasă și îl închină m-rii Adormirea din Rm. Sărat (Arh. St. Buc., m-reă Rm. Sărat, XVI/10). Vezi și doc. din 1714 mai 9, ibidem, VIII/20 și XII/23) și însemnarea din 1742 (Panaitescu P. P., *Catalogul ms. slave*, II, p. 788 (ms. la Acad. R. S. România).

¹³⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMIII.

¹³⁸ Vezi și pictura lui N. Grigorescu înfățișând bis. Treșteni (Muzeul de artă R. S. România, DR, I, 2341). în „Curierul rom.”, 7 febr. 1832, se spune că această moșie era „înjugată” cu Netoți.

¹³⁹ Vezi doc. din 1708 ian. 23 și 1781 nov. 13 (Arh. St. Buc., ms. 252, f. 134 și 160 v. —161).

¹⁴⁰ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 253 v. — 254.

¹⁴¹ Amintit în doc. la 1559 dec. (*Documente*, vol. III, p. 195—196) Doc. a rămas într-o copie românească defectuoasă, în care hramul e „Ațipirea” Maicii Domnului, în loc de Adormirea. După părerea lui V. Brătulescu, bis. din Turbați este ctitoria lui Mihai Cantacuzino spătarul, fiind ridicată în amintirea postelnicului C. Cantacuzino, ucis la m-reă Snagov din apropiere.

¹⁴² Vezi doc. din 1805 iunie 7 (Arh. St. Buc., m-reă Țigănești, VI/4). Vezi și catagrafiile din 1792 și 1796 (ibidem, XVII/4 și ms. 143, f. 10). Vezi fondul m-rii Țigănești, pach. VI, IX și C. Despre înființarea bisericii din sat, vezi idem, Min. Instr., dos. 904/1862.

¹⁴³ Vezi și Arh. St. Buc., m-reă Țigănești, VI/5.

¹⁴⁴ Despre ruinele de m-re de la Turbați, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 227, f. 54—54 v. Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5143, f. 284—285 (ms. Tocilescu).

¹⁴⁵ Amintit la 1698 iulie 14, când Iosif ieromonah, fost popa Ion din Vrănești — Saac, cu frații săi închină schișorul de la Turburea m-rii Tîrgșor (Acad. R. S. România, CCCLXXV/183).

¹⁴⁶ Într-un ms. din 1875 sînt amintite bis. din Turia, din 1798 și o bis. ruinată afară din sat (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 112—113).

¹⁴⁷ Data pisaniei. Amintit în documente la 1684 nov. 24, 1733 nov. 1, 1742 mart. 1 etc. (Arh. St. Buc., m-reă Cozia, XLIX/23 și XLVI/16). Vezi și lista de avere din c. 1808 (idem m-reă Tismana, XCVI/140). Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, ms. rom. 223, f. 319, Arh. St. Buc., ms. 729, f. 30 (ms. Pappazoglu) și pictura lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III, 4217).

¹⁴⁸ bis. Pentru „statornicirea și înfrumusețarea” orașului Turnu vezi „Analele parlam.” 1835—1836, p. 699, „Buletin”, gazetă oficială, 27 febr. 1836 și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1129/1841 și Min. Lucr. publice, dos. 64/1858. Vezi și planurile orașului din 1836, 1854 și 1930 (Acad. R. S. România, Hărți).

¹⁴⁹ Vezi descrierea ruinelor cetății la 1873 (Acad. R. S. România, ms. 229, f. 550 v. — 551 și 573—573 v.).

¹⁴⁸ bis. Vezi și „delă pentru statornicirea noului oraș Severinul” (Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 7901/1835). Despre „înfrumusețarea” orașului idem, in. Lucr. publicē, dos. 106/1853.

¹⁴⁹ Despre construirea unei biserici la T. Severin vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos., 1802/1844. Vezi și ibidem, dos 3108/1858, în care orașenii cer să se reclădească o biserică pe temelia unui biselici mai vechi.

¹⁴⁹ bis. Vezi și Arh. St. Buc., Mic. Instr., dos 1645/1852 și 4019/1854 și Min. Lucr. publice dos. 3/1845.

¹⁵⁰ Vezi idem, Vornicia din lăuntru, dos. 1004/1841.

¹⁵⁰ bis. Vezi idem, Min. Lucr. publice, dos. 39/1857.

¹⁵¹ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 1041/1843 și 1440/1849 (pentru desăvîrșirea bisericii făcută de maiorul Ciupagea).

¹⁵¹ bis Amintită în documente la 1497 april. 1 (*Documente*, XIII—XV, p. 246) și de numeroase ori în sec. XVI: 1525 mai 18, 1533 ian. 16, 1536 ian. 4 etc. (*ibidem*, XVI, vol. II, p. 7, 121—122 și 198).

¹⁵² Vezi doc. din 1778 nov. 1, în care se vorbește de reparații; în același timp, se spune că alte clădiri (casele egumenești) erau stricate de tot (Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XIX/21).

¹⁵³ Vezi îndeosebi doc. din 1648 iulie 20 (Arh. St. Buc., Pечеți nr. 63).

¹⁵⁴ Despre starea de ruină a m-rii și reparațiile necesare vezi Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XIX/22 (1778), Min. Instr., dos., 2602/1859 și Acad. R. S. România, ms. rom., 223, f. 177; despre diverse alte reparații vezi Arh. St. Buc., m-rea Radu vodă, XC/2, 3, 7 (1838—1840), idem, A. N., MMDCCCLXI/41 bis și Min. Instr. dos. 689/1870; sfînțirea bisericii, idem, m-rea Tutana, dos. 2/1837. Pentru restaurarea metohului de la Tutana vezi și Acad. R. S. România, ms. grec nr. 6, f. 24 v. Vezi și picturile lui Trenk înfățișînd m-rea în secolul trecut (Muzeul de artă R. S. România, Stampe, DR, III 4294 și 4212).

Ț

ȚĂCĂLIILE, vezi Orlești.

ȚÂNDĂREI, jud. Ialomița (han sec. XIX și bis. Sf. Voievozi, 1839—1843, construită de Filip Lenș).

C. Rom., 1838, p. 4; Anuar 1909, p. 66—67; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

ȚARINA, vezi Olteni.

ȚĂRTĂLU (Țărtălău), com. Boșoțeni — Romanăți (la 1840 bis. Sf. Nicolae, 1828, construită de Barbu Dobruneanu și alții).

„Renașterea”, 1944, p. 89; Anuar 1909, p. 217, *Monografia jud. Romanăți*, p. 462—463 [bis. de lemn 1735—1740, refăcută de zid 1825]; AER, 1921—1925, p. 560; AMO, 1941, p. 660 [bis. Sf. Nicolae, de lemn, 1816, refăcută de zid 1835]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 297 [cat. 1845].

SCHITUL ȚEICA, vezi Ocele Mari.

ȚICLENI, jud. Gorj (bis. de lemn sec. XVIII și trei case de lemn din sec. XIX: Cerban, Ungureanu și Negreanu, toate trei M).

Ștefulescu Al., *Țiclenii* (S.S., VI, 1904, nr. 10, p. 273—281) [și despre bis. de lemn].

ȚIGĂNEȘTI, com. Priboieni, jud. Argeș (fost Muscel) (o cruce din 1639; crucea logofătului Necula Țigănescu, 1647, în drumul spre Botești și bis. Sf. Nicolae, 1840—1841¹, reparată 1870).

Bauer, p. 175 și 176 [două sate cu bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 95; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. LVI — LVII, LXXXII; Rădulescu — Codin C., *De unde își trag numele satele Țigăneștii și Bogații*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 80—82 [legenda numelui]; Diaconescu G. Ilie, preot, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 479—480) [descriere, înscriptie, foto cruce]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 894 [cat. 1840]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1579]; *Indice cronologic nr. 10 și 23* [doc.].

ȚIGĂNEȘTI, jud. Teleorman (bis. Cuv. Paraschiva, ante 1847 și cruce existentă la 1873²).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 43; Bauer, p. 170 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 127; A. Rom., 1858 mart. 25 [arendarea moșiei].

M M-REA ȚIGĂNEȘTI (Adormirea, a doua jumătate a sec. XVIII, ante 1776³; bis. mare construită la 1812 de Radu Golescu mare ban, Dositei arhimandritul de la Căldărușani și Gheorghe Florescu logofătul, zugrăvită de Eftimie egumenul, 1853, apoi la 1880 și 1895;

bis. cimitirului, Sf. Treime, construită la 1817 de Nicolae Bîțcoveanu marele logofăt al treburilor bisericești, zugrăvită 1880; stăreția, trapeza și bolnița din 1817—1819, celelalte clădiri de la sfîrșitul sec. XIX și din sec. XX), com. Ciolpani, jud. Ilfov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 21*, Buc., 1955 [561 doc., 1428—1876]; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 167—170; Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 168; B. Of., 1855, p. 287 [despre clădirea arhondăriei] ⁴ și 1864, p. 1004 [despre repararea arhondaricului]; „Biserica”, II, 1863, nr. 11, p. 80—81; nr. 12, p. 86—90; nr. 123, p. 94; M. Of., 1864, p. 302 [listă de proprietăți]; *Monumente naționale*, I, p. 141—145 și II p. 242—243 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 151—152; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 225—226 [descriere]; Anuar 1909, p. 71; Eftimiu E., *O notiță istorică asupra m-rii Țigănești — Ilfov* („Albina”, IX, 1905—1906, p. 1164—1165); Gîbescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 136—137 [incipit]; Stănoiu D., *Întemeierea sf. m-ri Țigănești* (G.M., 1924, nr. 22);

Stănoiu D., *M-rea Țigănești*, Buc., 1926, 32 p. [istoric, descriere, avere] (recenzia lui N. Iorga, R.I., XII, 1926, p. 274); Tican M., *Din istoricul m-rii Țigănești* („Universul”, 1934, nr. 149, p. 12); Brătulescu, *Ilfov*, p. 25 [pisanie, 1812]; ACMI, 1942, p. 68 [restaurare]; Popescu, *Învelișurile* p. 88 și fig. 19 [desen din 1856]; Drăghiceanu. *Catalogul* (indice); Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 128—129.

M SCHITUL ȚIGĂNIA (bis. construită de Pîrvu Cantacuzino logofătul și Paisie, arhimandritul m-rii Bistrița, 1689, reparată? 1755—1756 — data unui pomelnic —; bis. zugrăvită de Gherman eromonahul, 1788), com. Costești, satul Bistrița jud. Vilcea. Vezi și Costești.

Dict. Vilcea, p. 450 ⁵; BCMI, XXVIII, 1935, p. 106—107; Popescu, *Biserici*, p. 37; Bălășel T., *Un manuscris din 1798 al lui Dionisie Ecclesiarhul* (A.O., 1936, p. 100—106).

ȚIGĂNIA — MIHAI VODĂ, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX; bis. de zid din 1851—1852).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 29; Anuar 1909, p. 85;

ȚIGĂNIA, vezi Tîrșoru Nou și Romani.

ȚIGUREȘTI, Vezi Țugurești.

ȚINTEA, jud. Prahova (bis. Sf. Nicolae — Leilești, construită de Ion Straiulescu, Ștefan Arici logofăt și Vasile Șane logofăt, 1835, reparată 1895; bis. Toți Sfinții, ante 1834 ⁶, reclădită la 1909).

Documente agrare, p. 882 [sat al m-rii Mărgineni]; vezi și *Indice cronologic nr. 15*; Bauer, p. 136 [bis. Țintea — Lelești]; BCMI, 1939, p. 93; Anuar 1909, p. 114; Constantinescu N. A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 90 [însemnare 1839] și 93 [inscripții]; Popescu G. I., *Țintea. Lucrare monografică cu 80 de figuri în text*, Ploiești, 1945, 146 p. + 2 p. (prezentare în R.I.R., 1947, p. 200).

ȚINTEȘTI, jud. Buzău. (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1842, refăcută? 1892).

A. Rom., 20 ian. 1860 și urm. [arenda moșiei]; Anuar 1909, p. 255; Neagu I., *Monografia comunei Țintești — Buzău*, 40 p.

ȚINTULEȘTI, vezi Vlădești.

M M-REA TÎNȚĂRENI (Sf. Mihail și Gavril, sfîrșitul sec. XVI sau începutul sec. XVII ⁷, reparată de banul Cornea Brăiloiu în timpul domniei lui C. Brîncoveanu, refăcută 1809—1810; turlele, dărîmate de cutremurul din 1838, nu au mai fost refăcute; pridvorul adăugat după 1838; bis. reparată 1859, 1903 și 1930; fost metoh al m-rii Călușul ⁸ și Sf. Gheorghe Nou), com. Țințăreni, jud. Gorj.

Documente, XVII (indice); Paul de Alep, *Călătoriile*, p. 188 [bis. de lemn]; vezi și M.O., 1967, nr. 11—12, p. 920; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 142 și VIII, p. XIX [despre refacerea m-rii]; Giurescu, *Material* (indice); Bauer, p. 218 [m-re nelocuită, sat pustiu]; Tunusli, p. 176; Fotino, III, p. 181; Virtosu E., *Dionisie Ecclesiarhul. Un manuscris din 1815* (A.O., 1929, p. 208—213) [pomelnicul m-rii Țințăreni]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. 132 [m-rea umplută cu zaharea de Tudor Vladimirescu]; vezi și *Doc. privind răscoala din 1821* (indice); *Monumente naționale*, II, p. 205 [descriere]; AER, 1900, p. 43; Dobrescu, *Istoria bisericii din Oltenia*, p. 141, 266; ACMI, 1915, p. 133, 135 [ruine de case brîncovenesti], 152—154 [însemnări pe cărți]; Anuar 1909, p. 169; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, 1934, p. 115—116) [însemnări, descriere sumară]; Donat, *Fundațiile*, p. 81; AMO, 1941, p. 307; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Strempele, *Copiști de manuscrise*, p. 52; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 358; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 289 și II, p. 63.

ȚÎNȚĂRU — Dolj (bis. de lemn sfîrșitul sec. XVIII).

M.O., VII, 1955, nr. 7—9, p. 439.

ȚÎNȚĂRU, com. Buicești, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, 1784, refăcută la 1846, după cutremurul din 1838, renovată 1921; pictura nouă).

Anuar 1909, p. 193 [bis. din 1821—1826]; AMO, 1941, p. 558; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 480, 646—647 [despre sat].

ȚÎRCULEȘTI — Gorj (bis. de lemn din 1833).

ȚÎRCULEȘTI, com. Gornetu — Buzău (bis. Cuv. Paraschiva, 1843—1844, reparată 1875).

Anuar 1909, p. 104.

ȚÎȚA (acum Dealul Mare ⁹) jud. Dîmbovița (bis. sec. XVI; bis. de lemn Cuv. Paraschiva la 1810, apoi bis. Sf. Nicolae, 1852—1858).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit dela 1592, cînd apare ca martor preotul satului]; *Documente agrare*, p. 400, 413, 584 [doc. despre moșie]; Bauer, p. 159 [bis. sec. XVIII]; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 14; Anuar 1909, p. 55; *Indice cronologic nr. 1 și 8* [doc.].

ȚÎȚEȘTI, jud. Argeș (cruci vechi). Vezi și m-rea Valea.

Anuar 1909, p. 95; Rădulescu — Codin C., *Muscelul*, p. XXXVIII — XXXIX și LXXXII; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1619 în doc. fals]; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

SCHITUL ȚIU (începutul sec. XVIII ¹⁰).

ȚIULENI (acum Satu Mare), com. Secu, jud. Dolj (M bis. de lemn Sf. Nicolae, c. 1831?, modificată în 1864 și 1936).

AMO, 1941, p. 546; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 414 și 427) [istoric, plan]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 483 [Ț. — Mehedinți].

TOTOI, com. Negoști, jud. Gorj (M bis. de lemn din cimitir Intrarea în biserică, 1775, construită de popa Stancu; cruce de piatră în curtea bis. din 1842).

„Renașterea”, 1944, p. 371 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 182 [bis. de lemn Sf. Gheorghe, în stare rea].

ȚUGUREȘTI, (Țigurești), jud. Dolj (bis. Sf. Dumitru, sec. XVII, refăcută 1760—1763 sau 1832?, mărită 1869).

Documente agrare, p. 308, 316 [satul al m-rii Segarcea]; „Oltenia”, XII, p. 42 [doc. 1648, menționînd bis. din Țigurești]; Anuar 1909, p. 154; AMO, 1941, p. 308; Popescu, *Învelișurile*, p. 63—65; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 441 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 23*.

NOTE

¹ Bis. mai veche din Ț.-Muscel e amintită la 1834 mart. 6 (Acad. R. S. România, DCCCXV/22).

² Acad. R. S. România, ms. 229, f. 619 v. Despre sat vezi ibidem, pach. DCXXX.

³ Amintită în doc. la 1776 aug. 1 (Arh. St. Buc., m-reă Țigănești, I/1) și 1805 iunie 7, când călugărițele de la Turbați și Hagi Dina sînt mutate aci (idem, m-reă Căldărușani II/28).

⁴ Despre clădirea clopotniței și arhondăriei vezi și Arh. St. Buc., m-reă Țigănești, XXIX/16 și Min. Instr., dos. 4554/1856; despre diverse alte reparații, ibidem, dos. 1421, 1864, 3682/1877, 8433/1837 și Min. Cult și Instr., dos. 1443/1864, f. 57—59; vezi și catagrafia din 1868, ibidem, dos. 1606/1864. Vezi și lista lucrurilor din biserică din 1855 și însemnarea de obiectele bisericii din sec. XVIII (Arh. St. Buc., m-reă Țigănești, XV/11 și XXI/7).

⁵ Vezi și Acad. R. S. România., ms. 5142, f. 340—341 și 5143, f. 178—183 (descriere, inscripții, ms. Tocilescu).

⁶ Amintită la 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCXV/5).

⁷ Amintită în doc. la 1610 mart. 12, fiind însă mai veche (*Documente*, XVII, vol. I p. 441—442).

⁸ Vezi doc. din 1820 ian. 24 (Arh. St. Buc., m-reă Sf. Gheorghe Nou, XXXVII/7). Vezi și catagrafiile din 1828 și 1862 (Arh. St. Buc., Căstășișe m-rești, dos. 11/1828 și Acad. R. S. România, ms. rom., 718, f. 570). Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom., 225, f. 296 (din 1871) și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 29 v.—30 (ms. Pappazoglu).

⁹ Vezi lista de doc. ale satului la Acad. R. S. România, MCCCCLXXIV/95.

¹⁰ Amintit la 1706 aug. 28, cînd a fost închinat de Pătrașcu (călugărit Pahomie) și soția sa lui popa Oprea iar după moartea acestuia mitropoliei; vezi și doc. din 1710 oct. Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., VI/14 și 18).

U

M SCHITUL UDA — Argeş (Buna Vestire, ante 1769 ¹; fost metoh al mitropoliei). Vezi şi Şetrari.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom. şi nr. 9* (indice); Bauer, p. 182 [bis. sec. XVIII]; Tunusli, p. 174 [metohul Ūdana]; Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 30 [bis. Adormirea — Ūda şi bis. de lemn Buna — Vestire — Goranu — Ūda]; B.O.R., 1921, p. 682 [la 1808 4 bis. de lemn şi schitul tot de lemn]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 402 [cat. 1833]; B.O.R., 1938, p. 105 [listă de cărţi vechi]; Filitti C. I., *Arhiva Cantacuzino*, p. 222 [doc. 1665]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 28 [satul amintit la 1621, când fusese schimbat de Leca spătar cu Vlad paharnic].

UDA — Olt (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la 1824).

Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 80.

UDAȚI, vezi Albeşti.

UDUPU, cart. Lăzăreşti, com. Tătăreşti de Sus — Teleorman ¹ bis. (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1820, reclădit pereţii de zid la 1951 şi bis. Sf. Apostoli, 1846).

Anuar 1909, p. 127; Creţeanu R., *Bisericile de lemn din reg. Bucureşti* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 101—103) [plan, istoric].

UEŞTI — Argeş (două bis. de lemn: Sf. Îngeri — U. Ungureni şi Sf. Nicolae la începutul sec. XIX). Vezi şi următorul.

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionaşcu, *Catagrafia Argeş*, p. 10; *Documente*, indice XVI şi XVII [satul amintit de la 1572]; *Indice cronologic nr. 1*, 17 şi 22 [doc.].

UEŞTI — Teleorman (bis. Adormirea — U. — Moşneni, 1847—1849, reparată 1909). Vezi şi precedentul.

M.O., 1966, nr. 7—8, p. 702—704 [doc. 1670, satul U. — Teleorman era al lui Mareş Băjescu mare ban]; Anuar 1909, p. 140.

ULARI, vezi Slătioara.

ULEŞTI (Sineasca) — Ialomiţa ² (schit sec. XVII ³, apoi bis. sec. XVIII).

Lapedatu, *Catagrafia*, p. 53; Bauer, p. 140 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 67 [bis. din 1854]; *Documente*, indice. XVII [satul amintit la 1619].

ULICIOIU, vezi Bălceşti şi Stirbeşti.

ULIEŞTI, jud. Dîmboviţa (bis. Adormirea, 1689? reparată 1881).

Anuar 1909, p. 55.

SCHITUL ULITA (sec. XVIII, ante 1767 ⁴), satul Poeniţa — Muscel (în Indice este un sat Uliţa în Muscel).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 (indice); Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 308; X A, p. 17; Sacerdoțeanu Aurelian, *Schitul Ciocanul — Muscel* (G.B., 1963, nr. 5—6, p. 511) [doc. 1802]; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXXVII.

SCHITUL ULMEASA (pe valea Ulmesii, Intrarea în biserică, mijlocul sec. XVII⁵, refăcut ? 1724, reparat 1835; fost metoh al m-rii Sasino de la Ianina⁶ și al episcopiei Buzău⁷), satul Cîrlomănești, com. Gura Nișcovului — Buzău.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); „Ingerul”, IV, 1932, nr. 5, p. 16 [pisanie, 1724]; Ionașcu, *Schitul Grăjdana*, p. 30—31 [doc. 1688, despre construirea schitului, la Cîrlomănești]; Bauer, p. 123 [Ulmeasa, localitate pustie]; Filitti, *Ctitori*, p. 8 [crede că e același cu schitul Ulmetu]; Idem, *Vlădica Luca strămoș al poetului V. Cîrlova* (C.L., 1923, p. 324) și extras; Potra George, *Documente Brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964 nr. 11—12, p. 1123—1124) [doc. din 1704, închinare la Sasino].

ULMENI, jud. Buzău⁸ (M bis. Sf. Constantin și Elena — Vilcele, 1837).

Sache G. R. Nestor, *Bis. din fostul sat Ulmii lui Buga* (G. Ad., Buzău, 25 dec. 1929) [legendă]; Anuar 1909, p. 245; Nestor G., *Cele șapte biserici ale lui Boitan* („Ingerul”, IX, 1937, nr. 6, p. 320—322); Nestor G. R., *Monografia com. Ulmeni, jud. Buzău*, Buzău, 1938, 140 p.

ULMENI (Ulmii) — Ilfov (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Adormirea și Intrarea în biserică — U. Ungureni, 1791, reparată 1863).

Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 424; Popescu N., *Catagrafia*, p. 75—76; Anuar 1909, p. 82 și 85 [și bis. Sf. Nicolae — U. Pămînteni, 1834—1835, reclădită 1903—1904]; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1526, cînd era al lui Neagoe mare vistier și al familiei sale]; A. Rom., 22 mai 1857, 5 aug. și 19 sept. 1859 etc. [arendarea moșiei].

ULMENI, jud. Teleorman⁹.

Documente, indice XVII [satul amintit de la 1614]; A. Rom., supl. 1858 april. 19 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 19*.

ULMENI — Vilcea, vezi Ulmi.

SCHITUL ULMETU (Sf. Atanasie, sec. XVII¹⁰; fost metoh al episcopiei de Buzău)¹¹. Vezi și Săseni și Pîrscov.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3 Ep. Buzău* (indice); BCMI, 1924, p. 94 [inscripție cruce Săsenii Noi]; *Dict. Rom.*, V, p. 686 și 746; Tudor S., preot, *Cruci vechi din părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 112—113) [inscripție și desen cruce din 1723—1724, menționînd pe Maria și Mihai care au închinat schitul Ulmetu].

ULMETU, com. Copăceni — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1747 și Sf. Gheorghe — Teiușu, 1767 și bis. numită de la Cărmidă, distrusă). Vezi și Teiușul.

Popescu, *Biserici*, p. 48; Anuar 1909, p. 219 [două bis. de lemn, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, în ruină]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1567].

ULMI (Ulmii?) — Vilcea (bis. de lemn)¹².

Bălășel T., *Bis. de lemn din satul Ulmeni — Vilcea* (A.O., VIII, 1929, p. 346—347).

ULMU (General Poetaș), jud. Brăila (școală la sfîrșitul sec. XVIII și bis. din 1858).

Perianu R., *O școală primară din jud. Brăila la 1796* (R.I.R., 1946, p. p. 282—284).

ULMU, jud. Ialomița (cruce veche la 1871 ¹³ și bis. de lemn sec. XVIII, arsă de turci ante 1810).

Bauer, p. 143 [fără bis.]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 70—71 [bis. de lemn Sf. Nicolae, arsă de turci]; Anuar 1909, p. 67 [bis. de zid din 1864—1866]; A. Rom., 18 sept. și 12 oct. 1857 [arenda moșiei].

ULMULEȚI — Teleorman.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1551, când era al lui Cîndea medelnicer]; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 360—364 [doc. 1621—1654]; vezi și urm.

ULUBEȘTI, vezi Hulubești.

ULUIȚI — Ialomița (bis. și case boierești sec. XVIII) ¹⁴. Vezi și schitul Manasia — Căldărușa.

Bauer, p. 140 [două bis. și casă boierească]; Urechia, *Ist. rom.*, VII, p. 13 [doc. din 1797 despre reparații necesare bisericii].

UNGHENI, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva, 1816, reparată 1893).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1538]; *Documente agrare*, p. 524 [sat al m-rii Glavacioc]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 50 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 291—292; AEA, 1929, p. 97; ACMI, 1943, p. 63 [restaurare].

SCHITUL UNGUREI — Buzău (Sf. Arhangheli, mijlocul sec. XVII; fostă metoh al m-rii Sf. Gheorghe Nou — Buc. ¹⁵). Vezi și Unguriu.

Hurmuzaki, XIV/1, p. 203 [doc. 1667]; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău*, Buc. 1958 (indice); Giurescu C. C., *Harta stolnicului Cantacuzino* (R.I.R., 1943, p. 20); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 122 [m-re]; Fotino, III, p. 151; *Condica vistieriei lui C. Brîncoveanu*, p. 296; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 17, 198 [doc. 1813]; Iorga N., *Studii și doc.*, XVI, p. 313 [doc. sec. XVIII]; „Îngerul”, 1936, nr. 3—4, p. 41 n. 59; Vasilescu Al., *M-reă Bradu*, p. 12, n. 5; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1549].

UNGUREI — Olt (bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, construită de Nicolae protopopul și Radu Rențea, 1844) ¹⁶.

Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 273—274 [doc. 1666]; și XVI, p. 143 și urm. [doc.]; Idem, *Revelații toponimice*, p. 6 [originea numelui]; *Dict. Rom.*, V, p. 603—604; *Dict. Olt*, p. 277; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82 [bis. Sf. Gheorghe la 1820]; AEA, 1929, p. 137.

UNGURELU DIN DEAL, vezi Pitești.

UNGURENI — Argeș (bis. de lemn Sf. Îngeri la începutul sec. XIX, construită de Pătru Ungureanu și alții).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 40; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 401 [cat. 1833].

UNGURENI — Lucieni, jud. Dîmbovița (bis. din 1818, construită de preotul David din Lucieni și alții) ¹⁷.

UNGURENI — Mănești — Dîmbovița (bis. Sf. Voievozi, începutul sec. XIX, refăcută 1854) ¹⁸. (În jud. Dîmbovița sînt două sate U.).

Panaiteescu S. Gh., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței, de la Gemenea la Ungureni*, teză de licență, Inst. Teologic Buc., 1937, ms. 1260, f. 123—124 [pisania, 1854].

UNGURENI — Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, închisă la 1941 și bis. Nașterea Maicii Domnului, 1864; două sate).

AMO, 1941, p. 368 și 380.

UNGURENI, vezi Vadul Săpat și Văgiulești.

UNGURENI, com. Gherghița, jud. Prahova (M bis. de lemn Adormirea, adusă probabil din Transilvania la 1791) ¹⁹. Vezi și Vadul Săpat.

UNGURENI — Romanăți (la 1840 bis. de lemn Sf. Ioan, 1820, apoi bis. Sf. Nicolae, 1875).

A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei]; „Renasterea”, 1941, p. 15; Bauer, p. 186; *Monografia jud. Romanți*, p. 393; AER, 1921—1925, p. 560; AMO, 1941, p. 660.

UNGURIU, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, construită de egumenul Serafim, 1802, dărimată de cutremurul din aceleași an în timp ce se zugrăvea, refăcută de același ctitor după cutremur, arsă 1855, refăcută 1908—1909, dărimată de cutremur la 1940). Vezi și schitul Ungurei.

Dict. Rom., V, p. 690 [fost schit]; Anuar 1909, p. 255; AEB, 1926 p. 41; Săndulescu — Verna, *Zugravii de la Buzău* („Îngerul”, IX, 1937, nr. 10—11, p. 539 și 549); Constantinescu N. A., *Bis. din Unguriu-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, p. 371—372); Idem, *Monumente buzoene*, p. 39—40; „Îngerul”, 1944, p. 63—64 [istorie].

URDARII DE SUS, com. Urdari — Gorj (M bis. Sf. Nicolae, 1816?, zugrăvită 1836 de boierii Urdăreni, păstrează pictura originală; casele familiei Urdăreanu, sec. XVII, dispărute)²⁰.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; Lecca; *Familiile boierești*, p. 476—478 [despre fam. Urdăreanu și ruinele caselor]; Anuar 1909, p. 186 [bis. Sf. Ioan — U. de Sus, 1818 și bis. de lemn Sf. Ioan — U. de Jos, 1807, ambele în stare rea]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 213; Idem, *Documente slavo-române* (indice); *Documente*, indice XVI și XVII [satul U. amintit de la 1593].

URDINIȚA, vezi Mănăstiricea.

URECHEȘTI — Dolj (bis. de lemn Intrarea în biserică la 1845).

M.O., 1965, nr. 5—6, p. 452 [cat. 1845]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1619].

URIA, com. Frunzaru, jud. Olt (bis. Înălțarea, construită de Badea Glianu și alții, 1735, zugrăvită 1846 de C-tin și Petre, fiii lui Mihalache Hagi Moscu mare clucer)²¹.

Ionașcu, *Biserici Olt.*, p. 32—33 [doc. 1832]; *Dict. Olt*, p. 285; Anuar 1909, p. 299; AEA, 1929, p. 126 [bis. ruinată].

URICHEȘTI (Urechești) — Vrancea, fost r. Focșani (bis. Sf. Dumitru, 1837, restaurată 1925). Vezi și Palanca și următorul.

Tărilă Zosima, *Istoricul m-rii „Vărzărești” și al comunei Urechești din jud. Rm. Sărat*, Buc., 1934; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1540].

SCHITUL URICHEȘTI — Vrancea (două schituri, Adormirea²² și Sf. Arhangheli²³, ambele sec. XVII). Vezi și schitul Vărzărești, care este același cu unul din aceste două schituri.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom.*, (indice); Greceanu, *Genealogii*, I, p. 36 [doc. 1714]; Tărilă Zosima, *M-reă Vărzărești și schitul Urechești* (R.L., VII, nr. 1—2); Anuar 1909, p. 266 [bis. de zid. Sf. Dumitru, 1837—1840 și bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, 1843—1844]; Bauer, p. 108 [Urigiești, două bis. de lemn].

URICHEȘTI — Gorj (două bis. de lemn: Sf. Voievozi, 1833, reparată 1888 și Sf. Nicolae — U. din Deal, 1848).

Bauer, p. 214 [bis. sec. XVIII]; *Dict. Rom.*, V, p. 691 [bis. din 1840]; Anuar 1909, p. 186.

URÎȚI (Negoiu) — Dolj²⁴.

Documente agrare, p. 430 [sat al m-rii Vieroș]; vezi și *Indice cronologic nr. 4 și 23* [doc.].

URLĂTORII (acum Valea Nucului), com. Pleșcoiu — Buzău (bis. de lemn Sf. Voievozi, 1846—1849 și cruce din 1858 în curtea bisericii).

Anuar 1909, p. 252; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1556]; Bauer, p. 118; *Indice cronologic nr. 3*.

URLAȚI, jud. Prahova. Vezi și Arioneștii Vechi.

Iorga N., *Documente urlățene* (B.C.I., V, 1926, p. 177—315) [263 doc., 1537—1837]; despre dezvoltarea satului în târg, știri despre monumente etc.; Idem, *Satul și târgul Urlaților* (*ibidem*, p. 309—311) [comentariu asupra documentelor];

A. Rom., 1857 aug. 14 și 1858 sept. 3 [arendarea moșiei, proprietatea spitalului Colțea]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1515, devenind târg în sec. XVIII]; *Indice cronologic nr. I* [doc. despre sat]; G. Potra și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașelor Ploiești și Tîrgșor*, Ploiești, 1970, p. 160—162, 401—402 [doc. 1716 despre înființarea târgului din „Gura Urlaților”; vezi și indice];

Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 328—330) și extras; Anuar 1909, p. 37—38 [bis. din: Valea Crîngului, Valea Nucetului și Valea lui Seman, prima de paianță, celelalte două de lemn; bis. Sf. Voievozi, 1876, Sf. Nicolae — Arioneștii Noi, 1768, Sf. Ioan — Arioneștii Vechi, 1819 și bis. Adormirea — Valea Pietrei, 1806, ruinată].

— M CONACUL BELU (mijlocul sec. XIX, acum în stare de ruină), str. Orzoaia de Sus nr. 12.

— ȘCOALA VECHE ²⁵.

— BISERICA BROȘTENEAȘĂ (ante 1774).

B.C.I., V, p. 293 [doc. 1774]; Iorga N., *Studii și doc.*, VII, p. 271 [doc. 1608, ocina Broștenească].

— M BISERICA GALBENĂ (Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, construită de boierul mazil Stan Urlățeanu, 1761, zugrăvită de pictorul G. Tattarescu; pictura a fost curățată; tîmpla pictată de C. Lecca și Mișu Popp), cartierul Arionești Noi.

Iorga, *Studii și doc.*, XV, p. 255; B.C.I., V, p. 268 [doc. 1777]; Voinescu T., G. Tattarescu, p. 53, 121—122 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; Iorga N., *Biserici muntene de curînd reparate* (BCMI, XXII, 1929, p. 92) [descriere sumară, despre pictura veche scoasă la lumină]; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 68; Iorga N., *Bis. Galbenă din Urlați* (BCMI, XXIV, 1931, p. 7—10) [despre ctitori; descriere sumară, foto]; Ghika — Budești, *Evoluția* (BCMI, 1936, p. 99—100, pl. CDLXXVII — CDLXXXII).

— M BISERICA DIN JERCĂLĂI (bis. de lemn Adormirea, adusă de la Bran; bis. de lemn — alta? — Adormirea, 1753, adăugat pridvor 1938 — Valea lui Seman).

Zagoritz Al., *Bisericuțe de lemn din jud. Prahova* (C.L., XLVI, 1912, p. 1295—1297); „Arhitectura”, 1941, ian. — mart. p. 91 [desen, 1906]; Brătulescu V., *Un monument de arhitectură în lemn: bis. din Valea Semanului* (G.B., 1962, p. 877—887); *Dicț. Prahova*, p. 247 [bis. construită de G. Urlățeanu 1804, reparată 1840]; *Dicț. Rom.*, IV, p. 96 [pisanial]; Zagoritz Al., *Tîmpla și tronul arhieresc. Origini și caractere* (BCMI, VIII, 1915, p. 56 și 60) [și desen].

— CRUCE DE PIATRĂ (din 1698 sau 1752), str. Vasile Roaită (în curtea G.A.S.); și altă cruce din c. 1711, ridicată de C. Brîncoveanu.

URLEȘTI, vezi Orlești.

URLETA — BĂNEȘTI, jud. Prahova (M bis. de lemn Sf. Arhangheli, sec. XVIII). Vezi și Bănești.

Constantinescu N. A., *Comunicări* (BCMI, XXXII, 1939, p. 93) [însemnări 1787 și 1798].

URLUENI (Urluești), jud. Argeș (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1882—1884).

B.O.R., 1890, p. 721 [3 bis. la 1746]; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 17; Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 80; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1595].

URLUENI — Teleorman (bis. Adormirea și Sf. Teodor, 1703—1707, reparață 1899 și 1907). Vezi și Tomești.

Bauer, p. 171 [Urlăeni, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 127; Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 15 (În jud. Teleorman este un sat Urlui).

URLUENI, vezi Olcești.

URLUIASCA, jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, refăcută de zid, 1853) ²⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92; Anuar 1909, p. 305; AEA, 1929, p. 153; A. Rom., 27 april. 1857 [arendarea moșiei].

URLUIASCA, jud. Brăila.

Lechliu Grigorie, *Carte de hotărnicie a moșiei Urlueasca din județul Brăila, proprietatea minorului, N. Al. Ghica și al minoarelor Maria și Alexandrina Singurov*, Buc., 1888, 7 p.

URSĂȚEI, com. Lelești, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Ioan Gură de Aur, 1791, clădită de diverși locuitori, prefăcută 1845).

M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 183 [bis. din 1847]; AMO, 1941, p. 372.

URSOAIA — Argeș, (bis. Intrarea în biserică, 1695? și urme de bis. la 1871) ²⁷. Anuar 1909, p. 281.

URSOAIA — Buzău (bis. Sf. Împărați construită de Teodosie monahul, fost Tudor Popescu căpitan, 1783—1792).

Bauer, p. 126 [fără bis.]; Filitti I. C., *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cosma Popescu și biserica din Ursoaia — Buzău*, Buc., 1933, 8 p. (din B.O.R., 1933); Anuar 1909, p. 253 [bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1527?]; *Indice cronologic nr. 3*.

URSOAIA, com. Negomiru, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1796, renovată 1891, refăcută 1958—1962).

Anuar 1909, p. 199; AMO, 1941, p. 379; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1593].

URSOAIA — Olt (bis. Sf. Voievozi, urefăcută? 1841 ²⁸, reparată 1907).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83 [bis. de zid Sf. Nicolae la 1824]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86 [cat. 1845]; *Dict. Rom.*, V, p. 696; Anuar 1909, p. 305 [și bis. Sf. Nicolae — Ciuciu, 1819—1821].

URSOAIA, com. Pesceana — Vâlcea (M bis. de lemn Sf. Nicolae, 1800, renovată 1947, pictura nouă, pe tencuială).

AMO, 1941, p. 760 [bis. din 1824].

URSOAIA (Arva) — Prahova (bis. începutul sec. XIX ante 1827, construită de Silvestru Filitti, Smaranda și Dositei, în ruină la 1912, dispărută apoi).

Filitti, *Ctitori*, p. 32 [ruine]; și în S.O.V., 1920, p. 159; *Documente*, indice XVI și XVII [toponimic lângă Hirsa — Prahova și un altul la Vărbila].

URȘANI, jud. Vâlcea (M bis. Intrarea în biserică și Sf. Ioan, construită de Ioan Urșanu-Popescu vătaf de plai, 1800, zugrăvită 1804—1805, reparată 1911 și 1934; în pronaoul bis. e îngropat I. G. Duca, fost prim ministru; se păstrează pictura originată, cu numeroase portrete de ctitori; cruce din 1817 în curtea bisericii și casa Urșanu). Vezi și Horezu Tîrg.

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575—1576]; Bauer, p. 202 [Urșă, fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 53—54; M.C. 1914, p. 41—42 [pomelnic, 1804]; Bălășel T., *Un manuscris din 1804 al lui Dionisie Eclesiar-*

hul (A.O., IX, 1930, p. 309—314) [pomelnicul bisericii]; Margot, *O viațorie*, p. 43—44 [clasa Urșanu, 1859]; Goleșcu M., *Folosirea temelor muzicale în iconografie* (BCMI, XXIX, 1936, p. 90, pl. CCCLXXVI—CCCLXXVII); Brătulescu V., *Bis. din Urșani-Vâlcea* (BCMI, XXX, 1937, p. 98—109) [inscripții, descriere îndeeosebi a picturii, foto]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 30; AMO, 1941, p. 726—727; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXX); Greceanu Olga, *Specificul național în pictură*, Buc., <f.a.>, p. 62—66 [despre pictura bisericii]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 72); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 218); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 14, fig. 4,6 19—21 [reproduceri portrete ctitori].

URȘI — Argeș (două bis. de lemn la începutul sec. XIX: Sf. Teodor Tiron și Sf. Gheorghe).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 30; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă].

URȘI, jud. Vâlcea (M bis. de lemn Buna Vestire, 1757 construită de Ion Danciu și popa Constantin; bis. de lemn Sf. Ioan-mah. Mehedinți, 1819, construită de zid 1913; și o altă (?) bis. Buna Vestire și Sf. Arhangheli, construită de Nic. Milcoveanu — informație de la C. Bălan).

Popescu, *Biserici*, p. 84 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 232—233; AMO, 1941, p. 781—782.

URȘI, vezi Vîlvoiu.

URȘI — Valea Mare (bis. Sf. Nicolae, 1771) ²⁹.

URZICA — Romanăți, jud. Olt.

Documente, indice sec. XVI [U.r. Băilești și Corabia]; Nicolăescu-Plopșor, *Moșia Urzica din Romanăți* („Oltenia”, IV, 1943 p. 139—150) [doc. 1747—1789].

URZICA — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1850 sau 1853—1854).

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul amintit de la 1582]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 172—173 [doc. 1582]; Bauer, p. 205 [Urzica și Urzicuța ³⁰, sate părăsite]; Anuar 1909, p. 169; Popescu, *Învelișurile*, p. 84, M.O., 1965, nr. 5—6, p. 439 [la 1845 două bis. de lemn la U. Mare și U. de Jos]; *Indice cronologic nr. 4* [doc. Urzicuța] și 19 [Urzica].

URZICEANCA, jud. Ilfov.

Robescu C. F., *Hotărnicia moșiei Urziceanca din jud. Ilfov, plasa Snagov, com. Ciocanesci, proprietate a d-lui Ioan A. Urșescu*, Buc., 1895, 16 p. [se reproduc și rezumă doc. din sec. XIX].

URZICENI (fost Bîrsești) ³¹, jud. Ilfov (fost Ialomița) (bis. Sf. Treime, sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX, reclădită 1864 ³² și două hanuri, sec. XIX).

R.I., 1929, p. 272—274 [însemnări despre biserică, sec. XVIII—XIX]; Bauer, p. 139 [bis. de piatră și case boierești]; Fotino, 111, p. 163 [o bis. la 1815]; Anuar 1909, p. 67; Ciolca I., *Grindu — Monografie*, p. 234—236 [însemnări despre bis.]; Zagoritz Al., *Evoluția istorică a târgurilor și orașelor dintre Buzău, Tîrgoviște și București* (A.G.A., 1914—1915, p. 331—332) și extras; Romanescu M., *Odoarele noastre bisericesti* (R.I.B., I, 1943, nr. 1, p. 50—51); M.Of., 1864, p. 300 [hanuri]; Sulzer, *Geschichte*, I, p. 319; *Documente agrare*, p. 843, 862 [U. de Jos și de Sus]; *Documente*, indice XVI [amintit ca sat de la 1596]; *Indice cronologic nr. 10*.

— ȘCOALA VECHE ³³.

URZICUȚA, vezi Urzica.

UȘUREI, jud. Vâlcea (bis. Sf. Îngeri, construită de moșneni, 1843—1848, pe locul uneia de lemn; la 1941 în ruină).

Popescu, *Biserici*, p. 126; Anuar 1909, p. 233; *Dict. Vilcea*, p. 457 și *Dict. Rom.*, V, p. 699; AMO, 1941, p. 782; A.O., 1942, p. 176 [la 1834 bis. de lemn]; *Indice cronologic nr 14* [doc.].

UZUNU jud. Ilfov (fost Vlașca) bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan Botezătorul și Toți Sfinții, construită de Elena Grădișteanu, 1841³⁴ reparată 1889, 1907).

Brăilă I. Gh., *Pisanii și însemnări de la 30 de biserici din jud. Vlașca*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1932, p. 79—80 [pisanian, 1841, pomelnic]; *Documente indice*, XVI [Uzani probabil Uzun].

NOTE

¹ La 1769 mai 17 bis. de lemn din Uda-Argeș, a fost închinată mitropoliei de Mihai Udeanu, devenind schit (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CLIX/11). Vezi și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. rom., 660, f. 282. Vezi și cererea de ajutor pentru terminarea bisericii la Arh. St. Buc., Min. Cult și Instr., dos. 1367/1864, f. 385.

¹ bis Vezi și planul moșiei U. = Tătăraști din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

² Despre cele două nume ale satului vezi doc. de la Acad. R. S. România, MCLXXXIX/214.

³ Amintit la 1689 febr. 18 (Arh. St. Buc., m-rea Căldărușani, LX/2 și 3).

⁴ La 1767 iulie 20 se spune că Ștefan eromonahul și fiul său, Ion, făceau o bis. pe locul dăruit de C-tin Lăngescu (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CIV/1). Schitul este amintit apoi la 1774 mai 18, 1784 iulie 17 (ibidem, CXLIII/13 și CDLXXVII/3). La 1805 iulie 7 și 1817 ian. 17 se afirmă însă că schitul a fost făcut de hagi Dumitrache Bobescu din Brașov (ibidem, DLVIII/3 și Acad. R. S. România, ms. 661, f. 59 v.—60). Vezi și catastihul de avere din 1820 dec. 20 și 1826. (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., DLVIII/20, 30 și 31). Vezi și doc. din 1802 — publicat de A. Sacerdoțeanu — despre luarea hrisovului schitului Ciocanul pentru a se face bis. din Ulita schit (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CIV/2) și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. rom. 660, f. 105.

⁵ Amintit de numeroase ori în documente, la 1667, 1719 nov. 20, 1721 april. 15 etc. (Arh. St. Buc., ms. 171, f. 262, Acad. R. S. România, CXXVII/151 și XCIV/89). Dintr-un doc. din 1688 mart. 5, rezultă că a fost făcut de Mihai logofătul din Vernești, pe Valea Ulmesii, pe locul Cîrlomăneștilor (Acad. R. S. România, CXXVII/154).

⁶ Vezi doc. din 1704 nov. 27 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 375 v.—376, Acad. R. S. România, CXVIII/77 și XCV/2).

⁷ Vezi doc. din 1721 april. 5 (Acad. R. S. România, CXXVIII/203).

⁸ Vezi planul din 1861 al moșiei, proprietatea lui Al. Hrisoscoileu (Acad. R. S. România, Hârți).

⁹ La 1833 satul a fost cumpărat de Scarlat Mihăilescu de la C. Varlaam (Acad. R. S. România, CDLXXVI/59, 60 etc.).

¹⁰ Amintit de numeroase ori în documente, la: 1686 oct. 17, 1690 iunie, 8, 1729 mai 13 etc. (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/50, 56, 184), Din doc. din 1686 oct. 17, prin care Daniil călugărul, fost Datco ceauș din Pîrscov, îi dă ocină și casă „ot tam” (adică la Pîrscov), ar rezulta că schitul era la Pîrscov.

¹¹ Mențione și pe o cruce de piatră din 1723—1724, aflată la Săsenii Noi.

¹² Vezi doc. din <1780—1786>, prin care episcopul Filaret cere unui protopop să vadă dacă e nevoie de biserică la Ulmi și dacă da, slugerul poate să o zidească (Acad. R. S. România, CMLXXIX/180).

¹³ Acad. R. S. România, ms. 227, f. 271.

¹⁴ La 1762 nov. 15 sînt amintite casele și bis. Mariei Cantacuzino (Acad. R. S. România, DCCVII/15). Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 227, f. 185—186 v., unde se arată că bis. se dărfimase. Vezi și planul moșiei din 1838, cînd moșia era a lui E. Obrenovici (Acad. R. S. România, Hârți). Dintr-un doc. din 1847 rezultă că moșia purta numele Gîrbov, Uluiți sau Manasia (ibidem, MCLXXXIX/204; vezi și urm.).

¹⁵ În doc. din 1662 aug. 6 se spune că m-rea Ungureni, zidită de Negoită Mihăilescu clucerul din Cîndești, era săracă, motiv pentru care primește scutiri de dări (Acad. R. S. România, CXVI/219). În doc. din 1813 — publicat de V. A. Urechia — domnul spune că a văzut un hrisov al schitului din 1665 april. 4. M-rea este amintită apoi de numeroase ori, la: 1683—1684, 1692 april. 25 și iulie 5, 1701 febr. 12 și 1705 iunie 17 (Acad. R. S. România, CCXLIV/38, CXXVI/213, Arh. St. Buc., ep. Buzău, XLVIII/74 și 149 și Muzeul de istorie Buc., nr. 1684 D).

- ¹⁶ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 108 v.—109.
- ¹⁷ Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 371.
- ¹⁸ Ibidem, f. 368 v.
- ¹⁹ Amintită la 1833 aug. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/251). Vezi descrierea și inventarul din 1840 al bisericii din U.-Gherghița la Acad. R. S. România, CMLXXXI/13 c.
- ²⁰ Amintite la 1703 mart. 24 (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 354 v.—357).
- ²¹ Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 107 v.—108.
- ²² M-reă Urichești, făcută de Radu mare armaș, este amintită de numeroase ori în documentele sec. XVII, la: 1645 febr. 20, 1646 april. 20, 1661 mart. 21, 1671 mai 3, 1680 febr. 22, 1680 april. 1, — când este închinată la m-reă Aninoasa — 1684 mai 21 etc. (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDLXXX/2, LXXXIX/11, LXXXVIII/3, LXXXIX/20, XCIV/313, Suluri nr. 8). Acesta este schitul care la 1684 mai 21 aparținea lui Constantin, ginerele lui Tudoran fost mare clucer, pe care primul îl închină m-rii Aninoasa, ctitoria socrului său (Arh. St. Buc., Suluri nr. 8). Un loc de mănăstire la Urechești este menționat încă din 1609 oct. 13 (*Documente*, XVII, vol. I, p. 416). La 1744 april. 3 i se spune schitul Urechești ce se chiamă Vărzărești (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., XCI/25).
- ²³ Un alt schit Urechești, cu hramul Sf. Arhangheli, este amintit la 1686 nov. 9, când mai mulți locuitori din Urechești îi dau loc pînă în Valea lui Purcal. Menționăm că există și o m-re cu acest nume. Este posibil să fie vorba de aceeași m-re sau de două m-ri apropiate? (Arh. St. Buc., m-reă Rm., Sărat, XIV/3). Vezi și doc. din 1791 ian. 3 pentru închinarea bis. din Urechești (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, XXXII/19).
- ²⁴ Despre echivalența dintre cele două nume vezi doc. din 1816 (Acad. R. S. România, CDLXXXVI/7).
- ²⁵ Despre clădirea școalei vechi din Urlați vezi Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 4256/1839.
- ²⁶ Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 105 v.—106.
- ²⁷ Vezi Acad. R. S. România, ms. 223, f. 297.
- ²⁸ Vezi Acad. R. S. România, ms. 221, f. 112—113.
- ²⁹ Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 333.
- ³⁰ La 1815 1/2 din sat era dată zestre Elenei Filipu (Acad. R. S. România, CDLCVII/1—2).
- ³¹ Despre moșia Urziceni „ce se chiamă Birsești” vezi doc. din 1651 oct. 30 (Acad. R. S. România, C/147). Menționez că la Urziceni avusese case și Pătrașco Urziceanu fost mare pitar, pe care, la 1682 ian. 7, soția lui Manta fost al doilea vistier — care le cumpărase — le vinde lui Tănase Sărăcinescu mare armaș (Acad. R. S. România, C/152). Despre satul U. = Birsești vezi doc. ibidem, pach. DLIX.
- ³² Bis. tirgului Urziceni e amintită la 1833 sept. 30 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/199).
- ³³ Vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos., 6582/1833 (planul școlii).
- ³⁴ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 287. v Vezi și planul moșiei Uzun = Crucea de Piatră din 1851 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

V

VĂCAREA, vezi Drăghiciu-Văcărea.

VĂCĂREȘTI, jud. Dîmbovița ¹ (bis. Sf. Nicolae, construită de Ianache Văcărescu mare agă, 1698—1699 ^{1 bis.}, reparată 1868 și ruinele caselor familiei Văcărescu de la sfîrșitul sec. XVIII; ambele M).

Florescu G. F. și D. Pleșia, *Condica Văcăreștilor, Copii de documente, regeste șe mențiuni publicate* („Studii”, XIX, 1966, nr. 5, p. 967—985) [doc. și rezumate, 1535—1712]; *Documente*, indice XVI și XV II [satul amintit de la 1572]; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 176 [casele Văcărescu, 1706]; Iorga N., *Documente și regeste pentru viața lui Ienăchiță Văcărescu* (*Studii și doc.* III, p. 76 și urm., [genealogia familiei Văcărescu] și XV, p. 283—284; Bauer, p. 158 [V. din Deal, bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 50 [V. din Deal]; C.D.A., 1 febr. 1838, p. 171 [despre stricăciunile pricinuite bis. de cutremurul din 1838, cînd a căzut bolta altarului]

Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 30—31 [și despre casele Văcărescu]; Anuar 1909, p. 55 [bis. din 1866—1867]; Văcărescu Elena, *Casa Văcăreștilor* (B.G., IV, 1933, nr. 10 p. 604—611 și 11 figuri [și despre biserică]; *Documente agrare*, p. 638—639 [doc. 1777, amintind de preoții din Văcărești]; Naum I., *Văcăreștii o vizită la castelul vechii familii românești* („Săptămîna politică și cultură”, 17 nov. 1912, p. 602—604) [foto ruine casă]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 60.

VĂCĂREȘTII DE RĂSTOACĂ (Pitaru) ², jud. Dîmbovița (bis. Adormirea, construită de C. Nenciulescu biv vel pitar la 1784, reparată 1857 și 1967; și casele boierești ale fam. Nenciulescu și Lenș, sec. XVIII—XIX). Vezi și Pitaru.

Bauer, p. 158 [V. din Vale bis. și casă boierească]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 50 [V. din Vale]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIII, p. LIX [despre fam., Nenciulescu]; XV, p. 45—47 și 284; R.I., 1921, p. 53 [despre repararea bisericii, 1819]; F.D., I, 1906, nr. 1, p. 44—46 [istoricul bisericii]; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31; Anuar 1909, p. 55—56; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; A. Rom., 8 și 25 mart. 1859 [moșia V. de Răstoacă = Pitaru de arendat]; G.B., 1967, nr. 11—12, p. 1190—1191 [redeschiderea bis., pisania].

VĂDASTRA, jud. Olt, fost Romanăți (bis. Sf. Grigore Decapolitul, clădită 1836 sau 1838 pe locul uneia vechi de lemn, construită în pămînt; reparată 1874 și 1896).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1491—1492, cînd era al m-rii Bistrița, dania boierilor Craiovești]; Vezi și *Indice cronologic nr. 6* [doc.]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 560—561; *Monografia*

jud. Romanâți, p. 358—359; AMO, 1941, p. 662; Plopșor C. N., *Încă o biserică bordei* („Oltenia”, II, 1941, p. 76) [Sf. Grigore înainte de 1840]; Popescu, *Învelișurile*, p. 97; Bălan, *Numiri de localități*, p. 72—73 [despre numele satului].

VĂDĂSTRITA, jud. Olt (fost Romanâți) (bis. Intrarea în biserică, 1860).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1421, când era al m-rilor Cozia și Cotmeana]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 561; *Monografia jud. Romanâți*, p. 359—360; AMO 1941, p. 662.

VĂDENI, jud. Brăila (bis. Adormirea, 1843—1845, dărmată 1904).

Didicescu, I., *Biserici din Brăila*, p. 140; Vasilescu N. A., *Schite istorice*, p. 280.

VĂDENI, jud. Gorj (bis. Adormirea, făcută de Cornea Brăiloiu banul, 1694—1695, zugrăvită de fiul său, Dositei monah, 1732—1733, restaurată 1911, când s-a refăcut și ancadramentul ușii și s-a înlocuit pisană veche cu una nouă; casa Brăiloiu, sfârșitul sec. XVII³, ambele M).

Ghibănescu G., *Surete*, VI, p. 133—138 [doc. 1700]; *Dieț. Gorj*, p. 386; Bauer, p. 214; Lecca, *Familii boierești*, p. 84—89 [fam. Brăiloiu]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. XVIII—XXV (și indice) [despre fam. Brăiloiu]; Ghenadie, *O vizită canonică*, p. 52—53 [descriere]; Ștefulescu Al., *Bis. din Vădeni* (S.S., I, 1898, nr. 2, p. 47—50 și nr. 3, p. 72—75) [istoric, descriere, casă și biserică, despre ctitor];

Ștefulescu Al., *Bis. din Vădeni*, Tg. Jiu, 1896, 32 p. + 2 pl.; Ștefulescu, *Gorjul*, p. LV, LXVII și p. 72, 305—326 [doc. și foto culă, inscripții, despre ctitori]; Antonescu Teohari, *Culele sînt sau nu naționale?* (C.L., 1907, p. 496—506, 578—586); Lăpădatu Al., *Biserica din Vădeni. Note istorice* (BCMI, III, 1910, p. 162—163) [după Al. Ștefulescu]; Ghika-Budești N., *Note arhitectonice și lucrări noi* (*ibidem*, p. 164—170) [cu foto și relevee]; Anuar 1909, p. 187; Obedeau C. V., *Cornea Brăiloiu* (A.O., 1927, p. 199—202); A.O., 1927, p. 189; *Vederi din Gorj* [foto]; BCMI, IV, 1911, p. 36—37, V, 1912, p. 40; Drăghiceanu V., *Monumentele Olteniei* (BCMI, XXVII, 1934, p. 119—120) [pisană, foto, portrete ctitori, descriere sumară]; Ghika-Budești, *Evo-luția* (BCMI, XXIX, 1936, p. 44, 63; pl. CXXXV—CXXXVII); Meteș, *Zugrăvi* (indice): AMO, 1941, p. 424; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 73, 76); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (*ibidem*, p. 218); Balș Șt., *Vechi locuințe boierești din Gorj* (SCIA, 1954, nr. 3—4, p. 91, 92, 94) [descriere, plan și foto casa Brăiloiu]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1575];

VĂDICEL, vezi Nișcov.

VADU (Cetatea Kara-Harman) — Tulcea sau Constanța?

„Studii”, 1965, nr. 5, p. 1113 [Evlia Celebi despre fortificarea cetății]; vezi și „Arhiva Dobrogei”, II, 1919, p. 139—140; Cergău Titus, *Legende dobrogene* (A.D., 1937, p. 167) [legenda cetății].

VADUL PĂRULUI, com. Albești, jud. Prahova (bis. Sf. Ilie, 1652—1654?, reparată 1894).

Anuar 1909, p. 97.

VADUL SĂPAT, jud. Prahova.^{3 bis} (M bis. Buna Vestire — Mărășeasca, construită de Mareș postelnic, sec. XVIII, c. 1775, dărmată de cutremur la 1802, reclădită de familia lui Mareș, 1810, reparată 1877, avariata de cutremurul din 1940; păstrează parte din fresca originală; cruce de piatră în satul Ungureni din 1732 și o alta în cimitir, sec. XIX; altă cruce din 1692 la 5 km., nord-vest de satul Vadul Săpat, pe locul unui schit dispărut). Vezi și Valea Scheilor.

Dict. Prahova, p. 606; Anuar 1909, p. 114; Brătulescu V., *Biserici din Prahova* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 25—30).

VĂGĂUNEȘTI, vezi Chiojdeanca.

VĂGIULEȘTI, jud. Mehedinți (trei bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1783—1785, în stare rea la 1909, bis. Sf. Nicolae — Valea Rea, 1762—1765, reparată 1820—1830 și 1854 și bis. de lemn Sf. Dumitru — Ungureni, 1785?, mutată de la Jirov la Cernaia 1835 și la Ungureni la 1853, reparată și zugrăvită 1922).

Anuar 1909, p. 205; AMO, 1941, p. 561; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543; Crețeanu Radu, *Biserici de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 421—425) [inscripții, însemnări, istoric bis. din Ungureni și Valea Rea]; A.O., 1938, p. 90—93 [doc. 1742]⁴; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1478—1482>, când era al m-rii Tismana]; vezi și *Indice cronologic nr. 22* [doc.].

VĂENI, com. Călugăreni, jud. Gorj (bis. de lemn Nașterea Domnului sec. XVIII, ante 1778, reparată 1877).

Crețeanu R., *Inscripții* (M.O., 1962, nr. 9—10, p. 707); AMO, 1941, p. 524; M.O., 1964, nr. 1—2, p. 74; *Documente*, indice sec. XIII—XVI [satul Vadeni, probabil Văeni]; *Indice cronologic nr. 5* [doc.].

VĂIANU, com. Ciuperceni, jud. Gorj (M bis. de lemn Sf. Paraschiva, 1736—1737, transformată 1836 și 1854 și zugrăvită 1882—1883). Vezi și Ciuperceni.

AMO, 1941, p. 354; Anuar 1909, p. 177 [bis. de lemn Sf. Vasile sec. XVII?; această bis. e în satul Vîrtopu, din 1812—1814].

SCHITUL VAIDEEI — Saac (Intrarea în biserică, sec. XVII, fost metoh al episcopiei Buzău⁵).

Anuar 1909, p. 114 [V. — Prahovei, bis. reclădită 1894—1899]; *Documente*, sec. XVII, vol. II, p. 93 [satul V. — Prahova amintit la 1612]; *Indice cronologic nr. 20* [doc.].

VAIDEEI (acum Merișori), com. Vălari, jud. Gorj (M. bis. de lemn Adormirea, 1827, construită de Pavel Burchi și alții, modificată 1858 și 1948).

Bauer, p. 214 [fără bis.]; „Renașterea”, 1945 p. 251; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 643; Anuar 1909, p. 186 [bis. din 1830—1831]; A.O., 1937, p. 334—335 [hotărnicie, 1792]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 299—300; Idem, *M-rea Tismana*, ed. III-a, p. 314 [doc. 1635, satul dat m-rii Bistrița]; *Documente*, XVII vol. III, p. 355 [amintit la 1619].

VAIDEEI — Olt (numit și Spătaru). (bis. din 1811 la V. de Sus)⁶.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91—92 [două bis. de lemn, V. de Jos și de Sus]; Anuar 1909, p. 305 [bis. reparată la 1904—1905]; Nicolescu H., *Însemnări de pe cărți*, Craiova, 1941.

M-REA VAIDEEI, vezi Slobozia.

VAIDENI, jud. Vâlcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae — V. Ungureni, 1760 și Sf. Ioan — V. Rumâni, „prefăcută” 1810, construită de zid 1870).

Bauer, p. 202 [fără bis.]; Popescu, *Biserici*, p. 53; *Dict. Rom.*, V, p. 702; Anuar 1909, p. 233 [și bis. Intrarea în biserică, 1800—1806]; AMO, 1941, p. 783; *Documente agrare*, indice [moșie a m-rii Horezu]; *Documente*, sec. XVI, vol. I, p. 150—151 [amintit la 1519, când era în parte al m-rii Seaca — Mușetești; mai este un sat V. în r. Horezu]; *Indice cronologic nr. 6* [doc.].

VĂLARI, jud. Gorj⁶ bis (la 1840 două bis. de lemn: Înălțarea, 1803, construită de popa Pascu Vlăduț și Sf. Ilie, 1833 construită de Grigore Băloi și alții). Vezi și Curpeniu, Curpenelu și schitul Aninoasa.

Bauer, p. 215 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1945, p. 254—255; Anuar 1909, p. 186 [două bis. de lemn: Înălțarea, 1824, și Sf. Ilie-Pîrvulești, 1833—1834]; AMO, 1941, p. 425 [bis. Înălțarea, 1920, și Sf. Ilie, veche, de lemn]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 211—212 [Văləri = Valea cu Apă]; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la 1480, când era în parte al lui jupan Ticuci și altora].

M SCHITUL VALEA (Sf. Treime, 1534, ⁷ construită de Radu Paisie, bis. zugrăvită la 1547—1548 de eromonahul Dorotei; tinda zugrăvită 1746 de Damaschin eromonah, bis. reparată, clădit amvonul și zugrăvită 1797 de Partenic eromonah, reparată, făcut turla și zugrăvită 1846 de egumenul Ioanichie Polidor: m-rea a fost metoh al m-rii Pogoniana ⁸), com. Tițești, satul Valea Mănăstirii, jud. Argeș.

Documente, XIII—XVI și XVII (indice); Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952, [346 doc., 1506—1874]: B.O.R., III, 1876—1877, p. 176 [inscripție 1534]; vezi și SCIA, 1956, nr. 3—4, p. 283, 285; Tunusli, p. 174; Negri C., *Mémoire avec pièces justificatives présenté a la Commission internationale pour les couvents dédiés*, Constantinople, 1865, p. 131 [venituri, sec. XVIII]; *Inscripții București*, p. 566 [cădelniță, 1784] *Documente agrare*, p. 457; C. Rom., 1837, p. 188 [moșile m-rii]; *Monumente istorice ale României* [foto]; Aricescu, *Cîmpulungul*, partea II, p. 110;

Nicolescu Elie, *O vizită la m-rea Vieroșul și la schiturile Valea și Golești* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXVIII—XXXIX; Filitti, *Ctitori*, p. 48; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, p. 13, pl. XXII—XXIX); Brătulescu V., *M-rea Valea din jud. Muscel*, Vălenii de Munte, 1931, 12 p. (din BCMI, XXIV, 1931, p. 11—19) [descriere sumară, pietre de mormint, foto]; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 109—111; Idem, *Byzance*, p. 323; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 26, pl. XII); Răuțescu I., *M-rea Aninoasa*, p. 3; Nicolaescu St., *Domnia lui Radu vodă Paisie*, Craiova, 1938 (din A.O.); Golescu M., *Motive de animale* (BCMI, 1943, p. 36—49); Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Tudorache T., *Istoria m-rii Valea*, teză de licență, Inst. teologic Buc., 1941; *Arta feudală*, p. 89—91; Ionescu Gr., *București*, Buc., 1938 p. 124 [strană]; Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 376; Strempel, *Copiști de manuscrise*, p. 778; Tocilescu, *Catalogul*, p. 149. VALEA ALBULUI — Argeș ⁸ bis (două bis. de lemn Sf. Nicolae — V. A. de Jos și Sf. Nicolae — V.A. de Sus la începutul sec. XIX). Vezi și Vulturești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; Anuar 1909, p. 306 [bis. de lemn din 1823—1824].

VALEA ALUNULUI, com. Severinești, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Dumitru, 1500?, reparată 1910 și 1922).

AMO, 1941, p. 546—547; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 687) [însemnări] și nr. 5—6, p. 424 [însemnare, 1822].

VALEA CU APĂ, jud. Gorj. (M bis. de lemn Intrarea în biserică ⁹ construită de căpitanul Stamate Răguleanu, 1705, reparată 1875 și 1948—1953]. Vezi și schitul Aninoasa și Văləri.

Bauer, p. 215 [fără bis.]; M.O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 641; Anuar 1909, p. 186 [bis. din 1725]; AMO; 1941, p. 361 și 421 [bis. Sf. Nicolae-Aninoasa, 1806].

VALEA BABEI, com. Urluești, jud. Argeș (bis. Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, apoi bis. Sf. Nicolae, 1845—1846 sau 1853).

B.O.R., 1921, p. 685 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 19 [bis. de zid]; AEA, 1929, p. 80; Anuar 1909, p. 292.

VALEA BISERICII, vezi Orlești.

VALEA BOIEREASCĂ-Argeș (bis. Adormirea, 1783 sau 1820?, reparată 1844, 1893 și 1919).

Anuar 1909, p. 292; AEA, 1929, p. 75.

VALEA BOIEREASCĂ (23 August), jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1806—1809, reclădită 1907 și bis. de lemn Înălțarea, 1853—1854, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 204—205; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 586.

VALEA BOTEI, vezi Gura Sărății.

SCHITUL VALEA BOULUI¹⁰ — Gorj. (bis. M. Sf. Nicolae, începută de ierodiaconul Partenie Lambru, 1749, care nu o termină; continuat zidirea pînă la boltă, 1789, de popa Ion, popa Nicolae Paraschiv și Șerban Bouleanu, terminată zidirea și zugrăvită 1816 de biv vel armașul Stanciu Fratostișeanu și alții; reparată 1929; fost metoh al ep. Rîmnic).

AMO, 1941, p. 310; Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 115—120) [istoric și doc.]; Anuar 1909, p. 169.

VALEA BOULUI (acum Valea Cricovului), jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1844—1846).

Anuar 1909, p. 250; AEB, 1926, p. 37 și 1928, p. 42; Voinescu T., *G. Tatarescu*, p. 51 și 103—105 [contractul pentru zugrăvirea bis.]; A. Rom., 1858 mart. 19 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 20* [doc.].

VALEA BRADULUI, com. Mihăiești, jud. Argeș (bis. Sf. Nicolae, 1767, reparată 1870).

Anuar 1909, p. 92.

VALEA BUNĂ, com. Voloiaș, jud. Mehedinți (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1818, reparată 1866 și 1913—1914; pictura din 1866).

A.O., 1940, p. 85—87 [doc. 1596] și 1941, p. 91 [doc. 1514]; Vezi și *Documente*, indice sec. XVI [satul amintit de la 1514, cînd era al lui Manea și al altora]; *Indice cronologic nr. 21*; Anuar 1909, p. 205; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543; AMO, 1941, p. 566; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din r. Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 425 și 427).

VALEA CALUGĂREASCĂ, jud. Prahova (cruce și ruine de bis. la 1871)¹¹.

Vezi și Valea Mieilor, Valea Popii și Schei.

Documente, indice XIII—XVI și XVII [satul Valea Călugărilor sau Călugăreni amintit de la 1494]; *Indice cronologic nr. 12* [doc.].

VALEA CĂPITANULUI, com. Lehliu — Ilfov (cruce din 1650—1651, ridicată de Stan iuzbașa).

SCHITUL VALEA CAPREI — Saac (Sf. Nicolae, începutul sec. XIX, de lemn).

Urechia, *Ist. rom.*, X A p. 247 [doc. 1814]; „Ingerul”, XI, 1939, p. 651—658 [doc. 1814—1817 și catagrafie]; Potlogea I., *Biserici din Lapoș* („Ingerul”, XIII, 1941, nr. 7—12, p. 493, 497—498) [descriere, însemnări]; Anuar 1909, p. 255 [bis. de lemn, ruinată]; AEB, 1926, p. 40 [bis. Sf. Împărați, de lemn]. VALEA CASELOR, jud. Dîmbovița (bis. de lemn Sf. Paraschiva, sec. XVIII, refăcută de zid c. 1831¹²; și trei cruci vechi M).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 44; Diaconescu Ilie, *Materiale documentare* (G.B., 1965, nr. 5—6, p. 475—476); Bănescu N., *Spre m-rea „Butoiul”* („Ramuri”, II, 1907, nr. 12, p. 316); Anuar 1909, p. 56; *Documente agrare*, p. 722 [moșie a mitropoliei]; vezi și *Indice cronologic nr. 1* [V.C. = Davidești]. M-REA VALEA CĂTINEI, jud. Buzău (Vovidenia, începutul sec. XVII; și M bis. de lemn Intrarea în biserică). Vezi și Cătina.

Documente, XVII, vol. II, p. 451; Anuar 1909, p. 244.

VALEA CETĂȚII, vezi Silișteni.

VALEA CHEII, vezi Sărăcinești.

VALEA CÎNEPEI, jud. Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1838—1845, reparată 1861 și 1876).

Didicescu I., *Biserici din Brăila*, p. 149—150; Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 278; Anuar, 1909, p. 457.

VALEA COȘUSTEI, vezi Valea Rea.

VALEA CRICOVULUI, vezi Valea Boului.

VALEA CRÎNGULUI, vezi Urlați.

VALEA CUCII, vezi Cuca.

VALEA DANULUI, jud. Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1811, construită cu sprijinul lui Iosif, episcop de Argeș și al lui Meletie, economul episcopiei, care a fost „ostenitor din început pînă s-au săvîrșit”; reparată 1902; înainte de aceasta a fost o bis. de lemn, sec. XVIII).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808, bis de zid]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 2; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 417 [catagr. 1845]; ASTR, XIII, 1915, p. 4 [foto clopotniță]; Anuar 1909, p. 292; Drăghiceanu V., *Bis. din Valea Danului* (ACMI, 1915, p. 68—74) [descriere, inscripții¹³, foto]; Iorga N., *Bis. din Valea Danului* (BCMI, X—XVI, 1917—1923, p. 193—196); Ionescu Gr., *Curtea de Argeș, Istoria orașului prin monumentele sale*, Buc., 1940, p. 164—165; Ep. Grigore al Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 32; ACMI, 1942, p. 57; AEA, 1929, p. 91; Popescu, *Învelișurile*, p. 66; Brătulescu V., *Bis. din Valea Danului, r. C. de Argeș* (M.O., 1960, nr. 1—2, p. 88—93) [istoric, inscripție 1811; descrierea steagului din 1797]; Brătulescu V., *Dascălii de zugrăvi Ioan și Mincu de la Rîmnic și Argeș* (M.O., 1963, nr. 11—12, p. 866—867) [despre bis. veche de lemn]; Ionașcu, *Biserici Olt*, p. 57—58 [doc. 1645, satul Danul al lui Ivașco Ceparul].

SCHITUL VALEA LUI DOBROTĂ — Saac (sec. XVIII, fost metoh al m-rii Colțea)¹⁴

Documente agrare, p. 762 [sat dispărut]

M-REA DIN VALEA DRĂGANULUI (sec. XVII, ante 1628)¹⁵

VALEA DULCE — Podenii Noi, jud. Prahova (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, 1801, reparată 1862).

Anuar 1909, p. 109.

VALEA LUI ENACHE — Tutana-Argeș (bis. de lemn Intrarea în biserică la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1867; și cruce din 1794—1795).

B.O.R. 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4—5; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 420 [catagr. 1845] și 1961, p. 399 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 292; A.Bis., VI, 1923, nr. 1, p. 17; AEA, 1929, p. 8.

VALEA FAURULUI, vezi Vîlsănești.

VALEA FÎNTÎNII, jud. Buzău (bis. din 1833, construită de părintele Ghe-rasim).

Vasilescu I.N., *Un pomelnic* („Ingerul”, IV, 1932, nr. 5, p. 22—23) [din 1852]; Noaptea C., *M-rea Poiana Mărului*, teză de licență, 1929, p. 41; *Indice cronologic nr. 17* [doc.].

VALEA FÎNTÎNII, vezi Odăile.

VALEA FOII, com. Lerești, jud. Argeș (la 1840 bis. de piatră din 1768 construită de Nica Ghișoiu, pe moșia lui N. Lerescu).

B.C.I., IX, 1930, p. 116 [cat. 1840]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840].

VALEA GARDULUI, vezi Ceptura de Jos.

VALEA GRĂDIȘTEI, vezi Grădiștea.

VALEA GRUIULUI, vezi Pitești.

VALEA HOBIȚEI-MURGILEȘTI, com. Covrigi, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1768, renovată 1808—1809, închisă din 1940).

AMO, 1941, p. 473; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 542; Crețeanu Radu, *Bisericile de lemn din raionul Strehaia* (M.O., 1964, nr. 5—6, p. 406—408 și 426) [descriere, plan, inscripții].

VALEA HOȚULUI (acum Valea Izvorului), jud. Mehedinți (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului, c. 1844, reparată 1891 și 1899).

Anuar 1909, p. 197; AMO, 1941, p. 462; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543.

VALEA LUI IANACHE — Argeș (bis. de lemn Intrarea în biserică la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4—5.

VALEA IAȘULUI (Iași), jud. Argeș (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1855)

Documente, indice sec. XVI și XVII [satul Iași amintit de la 1523, când era al m-rii Argeș]; *Documente agrare*, p. 190 [sat al m-rii C. de Argeș]; B.O.R., 1921, p. 682 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4; M.O., 1965 nr. 5—7, p. 418 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 81; Anuar 1909, p. 277.

VALEA IZVORULUI, vezi Valea Hoțului.

VALEA LEURDEI, jud. Dîmbovița (bis. Intrarea în biserică, 1804, reclădită 1898).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 13; Anuar 1909, p. 56.

VALEA LUMINII, vezi Ciulnița — Leurdeni.

VALEA LUNGĂ, vezi Stănești.

VALEA LUNGĂ — Dîmbovița (bis. de lemn Cuv. Paraschiva și bis. de zid Coborîrea Sf. Duh, ante 1810). Vezi și următorul.

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 11 și *Indreptări*, p. 11; Anuar 1909, p. 56 [bis. Buna Vestire, 1854—1855]; *Documente*, indice sec. XVII [satul amintit de la 1612]; *Indice cronologic nr. 12*.

VALEA LUNGĂ — Prahova¹⁶ (bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, construită de Bucur logofăt și pîrcălab și Șerban Scurtu, 1810, reparată 1874, reparată și zugrăvită 1889). Vezi și precedentele.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 37—39 [doc. 1663, satul era al lui Drăghici Cantacuzino]; vezi și indice — V. Lungă-Dîmbovița; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 189—200 [doc. 1571—1854]; *Dicț. Prahova*, p. 611; Anuar 1909, p. 115; *Documente agrare*, p. 387 [V. L.-Breaza a m-rii Dealu]; *Documente*, indice sec. XVII [localiz. probabilă].

VALEA LUPULUI, com. Pătîrlage, jud. Buzău (bis. de lemn Buna Vestire, 1816—1817).

Anuar 1909, p. 256; AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 64.

VALEA MĂNĂSTIRII, vezi Cătunele.

VALEA MANTEI, vezi Gura Văii.

VALEA MARCULUI, jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1835, refăcută 1935).

Anuar 1909, p. 186 [bis. de lemn, ruinată]; AMO, 1941, p. 561; AER, 1921—1925, p. 467; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 543; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 494.

VALEA MARE, vezi Pitești, Bîlta, Bogați, Urși, Marcea și Pietroasa.

SCHITURILE VALEA MARE, jud. Argeș (Fundul Văii Mari, sec. XVII¹⁷; altul M Sf. Ioan Bogoslov și Sf. Nicolae, construit de Nichifor arhimandrit, Nicodim arhimandrit ș.a. 1765—1766, ars de turci 1768—1774, reparată 1789, de preotul Matei, fiul lui Grăjdan cojocarul și

de Nuțu cojocarul, zugrăvită 1846; fost metoh al mitropoliei).
Vezi și Nămăești.

Bauer, p. 175 [Valea Mare, fără bis.]; Tunusli, p. 174 [și schitul Valea Mare al călugărilor]; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist., rom.*, II, p. 74—75; VII, p. 429—340, X A, p. 19; *Dict. Rom.*, V, p. 712; Rădulescu-Codin, *Muscelul* p. L [4 schituri, bis. Enculești, cruci]; Anuar 1909, p. 95 [bis. Sf. Dimitrie, 1835—1837 și bis. Nașterea Maicii Domnului, 1657]; Brătulescu V., *Schitul Valea-Muscel* (BCMI, XXIV, 1931, p. 46); Popescu, *Învelișurile*, p. 45; Tocilescu, *Catalogul*, p. 159;

M.O., 1964, nr. 879—880 [pisanile bisericii din Gura Văii Mari, acum Valea Mare — Pitești și a schitului Valea Mare]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 237—238 [doc. 1688—1697, V. Mare — Gurgui]; *Inscripții București*, p. 743 [icoană, 1724]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 899 [la 1840 două schituri]; *Indice cronologic* nr. 23

VALEA MARE, jud. Argeș (fost Dîmbovița) (M bis. de lemn pe temelie de zid Sf. Voievozi, 1702—1703, reparată 1813—1819; două cruci din 1675 și 1726—1727)

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 43; *Dict. Rom.*, V, p. 712 [bis. din 1837]; Anuar 1909, p. 56; G.B., 1965, nr. 5—6, p. 476—477 și 480—481 [bis. și cruci].

VALEA MARE, jud. Olt (două bis.: Adormirea și Sf. Paraschiva¹⁸, la 1845).

Bauer, p. 186 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89 [bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 84; AEA, 1929, p. 138 [bis. noi, din 1891 și 1915].
VALEA MĂRULUI, jud. Argeș (la 1871 urme de biserică¹⁹; bis. Adormirea la 1808, construită de Toma Rătescu serdarul).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 7; B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 399 [cat. 1833].

VALEA MERILOR — Olt (la 1845 cinci bis.: două cu hramul Adormirea, două cu hramul Sf. Paraschiva și una Sf. Ingeri). Vezi și Sinești și Găgiulești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83 [Valea Merilor-Sinești, bis. de lemn]; M.O., 1957, nr. 1—2, p. 86; *Dict. Rom.*, V, p. 713 [despre o bis. veche de birne]; Anuar 1909, p. 305—306; AEA, 1929, p. 138 [bis. din 1888].

VALEA MIEILOR, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1832, reparată 1907).

Anuar 1909, p. 115.

VALEA MUERII, com. Melinești, jud. Dolj (bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul, 1837—1838, reparată 1892).

Anuar 1909, p. 154—155.

VALEA MUSCELULUI, jud. Buzău (bis. de lemn Nașterea Sf. Fecioare, 1666, adusă de la Sibiciu la 1794; M bis. de lemn — alta sau aceeași? — Sf. Dumitru, 1699—1700?; și cruce veche, existentă la 1871).

Anuar 1909, p. 256; Săndulescu-Verna, *Biserița din Valea Muscelului-Buzău* („Ingerul”, I X, 1937, nr. 6—8, p. 393—395 și 550) [pisană, 1666, descriere, însemnări]; AEB, 1926, p. 64 și 1928, p. 42 [bis. de lemn, Sf. Dumitru, c. 1700].

SCHITUL VALEA NEAGRĂ, vezi Fusea.

SCHITUL VALEA NEAGRĂ — Vrancea (construit de preotul Maței din Spirești, sec. XVIII).

Simion Hornea, *Schitul Valea Neagră. Legende, povestiri și note istorice*; G.B., 1964, nr. 5—6, p. 486.

VALEA NUCETULUI, vezi Urlăți.

VALEA NUCULUI, vezi Urlători.

VALEA ORLEI, com. Bucov, jud. Prahova (M bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVII sau XVIII, fațadele tencuite și tîmpla pictată). Vezi și Chițorani.

Dict. Prahova, p. 79 și 615; Brătulescu V., *Bis. de lemn din Valea Orlei* (BCMI, XXXIII, 1940, p. 68—71) [descriere, foto, plan]; Anuar 1909, p. 115 [bis. veche de lemn.]

VALEA ORLEI, vezi Mădulari.

VALEA PĂRULUI — Buzău (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1804, reparată 1843 și 1876).

Anuar 1909, p. 244; *Documente agrare*, p. 450 [sat al m-rii Menedic]; Vezi și *Indice cronologic nr. 10* [doc.].

VALEA LUI PĂTRU, com. Salcia, jud. Dolj. (M. bis. de lemn Adormirea, construită de Chir Alex, 1815, reparată 1899 și 1932; pictura nouă).

Anuar 1909, p. 167; AMO, 1941, p. 311; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 569—570.

VALEA PIETRII, vezi Urlați

VALEA PLOPILOR, vezi Bălăria.

VALEA PLOPULUI, com. Posești, jud. Prahova (bis. Sf. Voievozi, 1754—1756, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 115; R.I., 1942, p. 143 [însemnare, 1815].

VALEA PLOPULUI (ceaca) — Ialomița ¹⁹ bis.

VALEA POIENII, com. Samarinești, jud. Gorj (M. bis. Sf. Gheorghe, construită de Sandu Băleanu, 1823, zugrăvită 1825, închisă la 1910; acum ruinată).

Bauer, p. 220 [Samarinești, bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 202; Popescu-Samarinești N., *Samarineștii-Mehedinți, Monografie*, T. Severin, 1938, X + 75 p. + 8 pl. + 1 h. [istoric, după spusele bătrînilor, ocupațiile și obiceiurile locuitorilor, o diată din 1860 etc.; despre bis. din Valea Poienii vezi p. 17, 41—42]; AMO, 1941, p. 544; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 336—339) [istoric, descriere, inscripții, relevee]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 458 [despre Valea Poienii].

SCHITUL VALEA POPII — Muscel (Gura Văii Popii, începutul sec. XVIII²⁰; în ruină la 1873 ²¹; fost metoh al mitropoliei) ²², com. Mihăești, jud. Argeș.

Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 389; VI, p. 191, 1063; X A, p. 17; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mitr. Țării Rom.*, Buc., 1961 și nr. 23 (indice); Tunusli, p. 174; Fotino, III, p. 159; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei-sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 181—182) [la 1819, părăsit și pusțiuit; chiliile îngropate, biserica sta să cadă]; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XXXIX; Anuar 1909, p. 95 [bis. din 1870—1872]; Bobulescu, *Lăutari*, p. 19; Golescu M., *Danses et danseurs dans la peinture des eglises roumaines* (RHSEE, 1946, p. 135); Rădulescu-Codin C., *Valea Popii*, în vol. *Din trecutul nostru. Legende, tradiții și amintiri istorice*, p. 116.

VALEA POPII, com. Valea Călugărească, jud. Prahova (bis. Buna Vestire, sec. XVIII?, reparată 1840 și 1907).

Anuar 1909, p. 115; ACMI, 1943, p. 71.

VALEA PORCULUI (cum Alunișul) — Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1868—1871).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 24; M.O., 1961, nr. 6, p. 421 [cat. 1845];

Anuar 1909, p. 291; AEA, 1929, p. 80.

SCHITUL VALEA PRODULESII-VERNEȘTI — Buzău (începutul sec. XVIII ²³; fost metoh al ep. Buzău).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic ep. Buzău* (indice); Ionașcu I., *Schitul Grăjdana*, p. XXV [doc. 1704].

M-REA VALEA LUI PURCAL (prima jumătate a sec. XVI²⁴), Valea Purcariului — Buzău. Vezi și m-rea Purcariul.

Documente, sec. XVI (indice); Bauer, p. 117 [Valea Porcului].

VALEA PUȚULUI, com. Merei, jud. Buzău (bis. din sec. XIX, ante 1833; patru cruci vechi: crucea lui popa Lupu din sec. XVII, o altă cruce din 1819, alta de la începutul sec. XIX și a patra din 1833).

G. Ad., 13 ian., 1929, p. 3 [însemnare 1833]; Tudor S., preot, *Cruci vechi în părțile Buzăului* (G.B., 1967, nr. 1—2, p. 114—115 și 117—120) [inscripții și desene, patru cruci].

VALEA RAII (acum Bravița), com. Rîureni, jud. Vâlcea (bis. de lemn Buna. Vestire, 1735 sau 1742—1743, refăcută 1883).

BCMI, XXVI, 1933, p. 185²⁵; Popescu, *Biserici*, p. 70; AMO, 1941, p. 681. VALEA REA (acum Vălenii de Sus) — Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1834—1838, reparată 1887—1888).

BCMI, XXIV, 1931, p. 106; Popescu G., *Bisericile de pe Valea Blahniței*, p. 176—181.

VALEA REA (acum Valea Coșuștei), jud. Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1764, reparată 1891). Vezi și Văgiulești.

„Oltul”, 1857, p. 204, 208 [arendă moșiei]; Crețeanu R., *Biserici de lemn din r. T. Severin* (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 684—685); Anuar 1909, p. 195 [bis. din 1647?]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 476.

VALEA REA-Argeș (bis. de lemn Sf. Dumitru, la începutul sec. XIX construită de Martin Buliga și Hagi, Țenea.

B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 25; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 281 [bis. de lemn din 1455—1458?]; AEA, 1929, p. 56.

VALEA REA, Vezi schitul Cetățuia, m-rea Bradu.

M-REA DE LÎNGĂ VALEA REA, vezi m-rea Cornetul.

VALEA SĂRII, vezi schitul Blestematele.

VALEA SCHEIU — Argeș (bis. de lemn Înălțarea, 1828—1832). Vezi și Scheiu.

Anuar 1909, p. 292.

VALEA SCHEILOR (Ghenoaica), jud. Buzău (M bis. Ghenoaica, Sf. Nicolae, Înălțarea și Sf. Paraschiva, construită de Ghinea Speteanu ceașul acesc la începutul sec. XIX, cînd avea și școală²⁶; bis. avariata de cutremurul din 1940 și restaurată 1949; se păstrează fresca originală din 1804 și zidul înconjurător din aceeași vreme; M. bis Buna Vestire cu zidul numit al domniei Neaga, sec. XVI? reconstruită? 1784, pridvorul adăugat la 1915; o cruce din timpul domniei lui C-tin Brîncoveanu, 1688—1714, în apropiere de biserică; altă cruce la Valea Scheilor, din 1767, și alta din 1744 la Ghenoaica).

Anuar 1909, p. 255; Urechia, *Ist. rom.*, III, p. 96—97; X A, p. 400—402; XII, p. 96—97 [doc. despre bis. și școală]; Gîrboviceanu, *Biserici cu averi proprii*, s. II, Buc., 1910, p. 339—356 [bis. Ghenoaica, Vadul Săpat, com., Tohani; istoric, foto, doc. 1813]; *Bis. Ghenoaica-Tohani* („Albina”, XIII, 1909—1910, p. 1092—1093) [după P. Gîrboviceanu]; ACMI, 1942, p. 62; G.B., 1963, nr. 7—8, p. 725—726 [schitul Boboci—Valea Scheilor]; Iorga N., *Pagini de istorie culturală. II. Din viața moșnenilor vieri ai ținutului Săcuienilor*, Buc., 1911, p. 43—60 [despre bis. din Valea Scheilor a lui Ghinea Speteanu, numită Ghenoaica; însemnări și despre ctitori]; *Indice cronologic nr. 3* [doc.].

VALEA SEACĂ (Culcați) — Ialomița ²⁶ bis.

VALEA LUI SEMAN, vezi schitul Sărata și Urlați.

VALEA LUI SOARE, vezi Spanțov.

VALEA STANCIULUI, com. Bîrza, Dolj (fost r. Segarcea) (bis. Sf. Voievozi, 1792, reparată 1848 și 1910).

Anuar 1909, p. 169; AMO, 1941, p. 312.

VALEA STANCIULUI, vezi Nițoești

VALEA STÎLPULUI (bis. sec. XIX ²⁷).

Documente, sec. XVIII, vol. II, p. 99 [satul V.S., r. Teleajen, amintit la 1612.]

SCHITUL DIN VALEA STÎNII (sfîrșitul sec. XVII) ²⁸.

Anuar 1909, p. 94 [bis. nouă].

VALEA ȘCHiopULUI, com. Pardosi, jud. Buzău (bis. sec. XVIII, apoi bis. de lemn Intrarea în biserică, sec. XIX).

Bauer, p. 116; Anuar 1909, p. 263.

VALEA TĂTARULUI, vezi Topoloveni.

VALEA TEANCULUI — Buzău (două cruci vechi la 1871 ²⁹ și schitul Ani-noasa, sec. XVII) ³⁰. Vezi și Ciobănoaia.

AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 38 [bis. din 1852—1853]; Anuar 1909, p. 256; Popescu, *Învelișurile*, p. 78; *Indice cronologic nr. 3 și 5* [doc.].

VALEA TEIUȘULUI, vezi schitul Dealul Banului și Teiuș.

VALEA TELEGI, vezi Telega.

VALEA ȚAPULUI, com. Tudor Vladimirescu, jud. Constanța (cișmea de piatră cu conducte, restaurată în 1956).

VALEA ULMESII, vezi Ulmeasa.

VALEA UNGHIULUI — Lapoș-Buzău (bis. Adormirea și Sf. Treime, reclădită 1851 cu materialul de la o biserică veche; restaurată 1937).

Anuar 1909, p. 248; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 59—60 [însemnări de pe cărți]; Potlogea I., *Biserici din Lapoș* („Îngerul”, XVIII, 1941, nr. 7—12, p. 496—497, 502—508) [descriere, însemnări]; AEB, 1926, p. 35 [bis. Sf. Dumitru, de lemn 1851].

SCHITUL DIN VALEA URLEȚII (sec. XVIII, fost metoh al mitropoliei) ³¹.

VALEA URLOII, com. Urlați, jud. Prahova (cruce de piatră din 1655, ridicată în amintirea luptelor din acest an cu slujitorii răsculați).

VALEA URSULUI, vezi Tîmna.

VALEA VIEI, com., Pătîrlage, jud. Buzău (bis. Sf. Voievozi, 1832, construită de Oprea Gavriloiu, refăcută 1876—1879; și o cruce veche, existentă la 1871) ³².

Anuar 1909, p. 256; AEB, 1926, p. 41 și 1928, p. 64; „Îngerul”, 1937, p. 549; „Îngerul”, XII, 1941, nr. 5—6, p. 377; Constantinescu N.A., *Monumente buzoene*, p. 45.

VALEA VOIEVOZILOR, vezi Tîrgoviște.

SCHITUL VĂLENI — Argeș (Sf. Treime, construit de călugărul Zosim-Zaharia, ante 1682 ³³; bis. mărită la 1810 de Dorotei arhimandritul de la Argeș, zugrăvită 1826—1829 prin osîrdia stareței Platonida; fost metoh al episcopiei de Argeș; și patru cruci vechi de piatră).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 1, Mit. Țării Rom. și nr. 2, ep. Argeș* (indice); Tunusli, p. 174; Bauer, p. 173 [Valea Vălenilor, două bis.]; Fotino, III, p. 161; ASTR, XIII, 1915, p. 7 [foto]; Neda M.I., *Știri mărunte din trecutul bis. Flămînda — Buc., și a schiturilor Robaia și Văleni-Argeș* (R.I.R., 1938, p. 246—251) [doc. 1828] ³⁴; Bălașa D., *schitul Văleni — plaiul Loviștea — Argeș* (M.O., 1957, nr. 7—8, p. 519—521) [doc. din 1660—1685]; Nedelescu Em., *Pomelnicul sf. m-ri Văleni-Argeș* (M.O., 1957, nr. 11—12,

p. 831—844) [istoric, despre ctitori; reproduce pomelnicul]; Braniște M., *Însemnări* (M.O., 1967, nr. 11—12, p. 936—937); B.O.R., 1921, p. 681 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 44 [descriere]; *Monumente naționale*, II, p. 240—241 [descriere]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 46—47; Ep. Grigore, *Episcopia Argeș*, p. 10, 33—36, 51; Idem, *Dare de seamă*, p. 9; AEA, 1929, p. 40; C.L., 1934, p. 648 [la 1860 Al. Odobescu considera că nu are nimic interesant]; vezi și Odobescu Al., *Opere*, II, Buc., 1967, p. 379.

VĂLENI, jud. Argeș (cruce din 1597 în Dealul Vălenilor și bis. sec. XVIII). Bauer, p. 174 [bis. sec. XVIII]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, preot, *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 44—46) [foto, inscripții]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1561].

VĂLENI, com. Cîrbești, jud. Gorj (bis. de lemn)

M.O., 1955, nr. 11—12, p. 640; Anuar, 1909, p. 187.

VĂLENI, jud. Olt (bis. Intrarea în biserică, construită de slugerul Dumitrache Văleanu ante 1824, refăcută 1840—1841; bis. Sf. Nicolae-Popești, 1830, reparată 1882—1887; ruine de biserică existente la începutul sec. XIX³⁵ poate din Berești; și două hanuri, sec. XIX). Vezi și Berești.

A. Rom., 19, 23, 31 dec. 1859 și urm. [arendarea moșiei; B.O.R., 1890, p. 721—722; Bouer, p. 187 [case boierești]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 82; M. Of., 1865, p. 300 [două hanuri]; Radianu S., *Monografia com. Văleni, plasa Șerbănești, jud. Olt*, Buc., 1904, 142 + 2 p. + 1 pl. [scurt istoric, așezare, situația social — economică, documente referitoare la mersul proprietății etc.; despre biserici, p. 122—128]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 117 și 139 [și bis. nouă, 1924]; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1619].

VĂLENI — Romanai (bis. sec. XVII)³⁶.

A.O., 1937, p. 114 [doc. 1752]; „Renașterea”, 1944, p. 165 [la 1840, bis. Sf. Nicolae, construită de Zinca Goleșcu, 1819]; Anuar 1909, p. 207 [bis. Sf. Nicolae, ruinată]; AMO, 1941, p. 663 [bis. nouă, 1928]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 290 [cat. 1845]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1592]; *Indice cronologic nr. 7* [doc.].

SCHITUL VĂLENI, jud. Vâlcea. Vezi și Igoiu.

Bauer, p. 204 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1924, p. 307; Tunusli, p. 175; Fotino, III, p. 174; Popescu, *Biserici*, p. 112 [la 1840 bis. de lemn Sf. Paraschiva, preînaltă 1795]; Anuar 1909, p. 233 [și bis. de lemn Sf. Nicolae-Ciortești, 1840]; AMO, 1941, p. 785 [bis. Sf. Voievozi, 1864 și Cuv. Paraschiva, de lemn, 1840]; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1610].

VĂLENI, vezi Măciuca și Stroești.

VĂLENI-DÎMBOVIȚA — Muscel, jud. Argeș (bis. Sf. Dumitru, 1733, reparată 1864; bis. Duminica tuturor sfinților, 1855—1856 și M bis. Adormirea, 1826, construită de serdarul Scarlat Iorgulescu?, reparată 1873 și 1907).

B.C.I., IX, 1930, p. 117 [la 1840 bis. veche de lemn și bis. de zid din 1826]; Bauer, p. 161 [bis. sec. XVIII]; Brătulescu V., *Documente, inscripții cu caracter istoric* (G.B., 1960, nr. 3—4, p. 268—271) [descriere, pisanie, foto]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 889—890 [la 1840 două bis.] și 898 [bis. din 1735]³⁷.

VĂLENI-PODGORIA, jud. Argeș (cruce vechi cu hramul: Sf. Paraschiva, 1667, în cimitir, și Sf. Teodor Tiron, 1727, pe malul drept al pîrîului Văleni, din care una M).

Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXXII; Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr. *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 46) [descriere, inscripții, 1667 și 1727]; *Documente agrare*,

p. 364, 785 [sat al m-rii Radu vodă]; Vezi și *Indice cronologic nr. 18* [multe doc. despre sat].

VĂLENII DE MUNTE³⁸, jud. Prahova.

Tunusli, p. 173 [o m-re și două bis. de lemn]; Fotino, III, p. 153 [o m-re și două bis. la 1815]; Samarian P., *O veche monografie*, p. 194—195 [descriere, începutul sec. XIX]; Iorga N., *Acte din Vălenii de Munte și Slănic* (R.I., 1928, p. 190—210); Alexiu Eleonora, *Documente de pe Valea Teleajenului*, Buc., 1939 (indice); Iorga N., *Noi documente din Vălenii de Munte* (B.C.I., XI, 1932, p. 91—102) [din 1707—1850]; *Documente agrare* (indice) [moșia m-rii din localitate]; Iorga N., *Documente din Vălenii de Munte* (B.C.I., XII, 1933, p. 117—148) [42 doc., 1739—1874]; Idem, *Țara românilor*, p. 359—362 [descriere]; Idem, *Vălenii de Munte* (F.D., 1907, nr. 23, p. 359—362) [descriere]; Idem, *Inscripții de la bisericile din Vălenii de Munte*, Vălenii de Munte, 1924; Murgoci C.N., *Valea Teleajenului, Descriere în vederea excursiunilor. Cu un adaus descriptiv și informativ de N. Iorga*, Vălenii de Munte, 1909; Costeanu I., *Valea Teleajenului cu cetatea culturală Vălenii de Munte...*, Vălenii de Munte, 1930; BCMI, 1924, p. 102 [vederea orașului, 1860]; *Documente*, indice XVI și XVII [amintit ca sat de la 1573]; *Indice cronologic nr. 10* [foarte multe doc. despre sat].

— ȘCOALA VECHĂ³⁹. Vezi și m-reă Vălenii de Munte.

Moisescu G., *Istoria școlii din Vălenii de Munte, 1831—1941*, Vălenii de Munte, 1931, 184 p. [în anexă, de la p. 131, 51 doc. 1831—1847, despre școala înființată în clădirea m-rii]; C. Rom., 1833, p. 177—178; C.D.A., 1837—1838, p. 113—114; „România”, 1938, p. 1089.

— CIȘMELELE VECHE^{39 bis}.

— BISERICA ADORMIREA — BERCENI (sec. XVIII, refăcută 1851).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 239—240; idem, *Inscripții* (R.I., 1932, p. 272) [din 1851]; B.C.I., X, 1931, p. 109, 156 [doc. 1782, 1851] și XII, p. 119—120, 124 [doc. 1739—1741, 1801]; Iorga N., *Țara românilor*, p. 107—108; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 71; ACMI, 1942, p. 59.

— BISERICA DIN BEREVOEȘTI (sec. XVIII; și cruce de piatră spartă din 1726).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 242 [cruce 1726] și 249 [piatră de mormânt, 1803]; Iorga N., *Notițe despre pomelnicul bis. din mahalaua Berevoeștilor, 1811* (R.I., XXII, 1935, p. 192); Idem, *Țara românilor*, p. 108.

— M BISERICA FILIP (mah. Costeni, Intrarea în biserică, construită de Filip logofătul și Soare Pițoiu, 1808⁴⁰, restaurată 1938, când s-a curățat pictura), Str. Nica-Filip, 1.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 240—242; Idem, *Țara românilor*, p. 108; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 71; BCMI, 1924, p. 101 [pictura de Preziosi]; BCMI, 1938, p. 62 [despre restaurare].

— M M-REA VĂLENII DE MUNTE (Adormirea, construită de Hagi Stoian și soția sa la 1680⁴¹; zugrăvită și făcut pridvor de Nicolae Buzăianu ceaș de aprozi, surpată de cutremur la 1737; reclădită de egumenul Zaharia la 1741—1746; surpată din nou de cutremur la 1802; „înoită de temelie” de Visarion egumenul m-rii Cotroceni și alții la 1809; restaurată 1925—1926; fost metoh al m-rii Cotroceni), str. Bero-voești nr. 4. Vezi și școala veche.

Ionescu G. M., *Istoria Cotrocenilor*, p. 91—92 [doc. 1684]; *Indice cronologic, nr. 1* [doc.]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 232—239; Tunusli, p. 173; Fotino, III, p. 153; Bauer, p. 130 [m-rea V.Buzău]; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 135, VII, p. 315; X A, p. 16; Iorga N., *Țara românilor*, p. 16—18, 105—106 [descriere, pisanie]; Ștefănescu I. D., *L'art byzantine*, p. 78—80;

Iorga N., *M-reă din Vălenii de Munte* (BCMI, 1924, p. 99—106) și extras, Craiova, 1925 [istoric și foto]; Idem, *Nouă știri asupra bis. m-reă de la Vălenii de Munte și asupra altor antichități religioase locale* (BCMI, 1926, p. 49—53) [descrierea picturii]; Meteș, *Zugrăvi* (indice); Pavlov, *Lăcașuri*, p. 70; BCMI, 1929, p. 103 și 1933, p. 21, 25; Popescu, *Învelișurile*, p. 78 și fig. 16 [desen]; B.G., IV, 1933, p. 569 [icoană sec. XVII]; ACMI, 1942, p. 59; Enăscescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 133; Ștefănescu I. D., *Originea și evoluția unor teme care apar în arta bisericească* („Mitrop. Mold”. 1964, nr. 1—2, p. 42—45).

— BISERICA SF. IOAN (începutul sec. XIX).

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p.244—245 [icoane din 1812—1820]; Idem, *Țara românilor*, p. 108—109.

— M BISERICA SF. NICOLAE-TABACI (și Sf. Gheorghe, Sf. Spiridon și Sf. Sava, construită de Radu Jipa, Sandu Popia, Ioniță Lăzăroiu și alții la 1833) str. Veniamin Costachi 4.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 245; Idem, *Țara românilor*, p. 109; Pavlov, *Lăcașuri*, p. 70; Brătulescu V., *Bis. din Valea Teleajenului* (BCMI, XXXI, 1938, p. 167—175) [descriere, îndeosebi a picturii, pisanie, foto]., VĂLINĂȘI-CÎNDEȘTI — Dîmbovița (bis. Sf. Paraschiva și Sf. Teodor Tiron 1822 ⁴², construită de Stan Parnea, Radu Diță din Voinești și alții). VĂRĂȘTI, com. Dascălu-Creața, jud. Ilfov (M bis. Adormirea, construită de fostul mare stolnic Grigore Palade, 1817 ⁴³, reparată 1880; se păstrează pictura cu portretele ctitorilor; bis. Sf. Arhangheli-V. de Sus, 1840).

Bauer, p. 153 [bis. sec. XVIII]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 12—13 [bis. de lemn Sf. Nicolae]; Lapedatu, *Catagrafia*, p. 16; A. P., XV, 1848, p. 453, 461 [cumpărare de material pentru biserică, 1842—1843 ⁴⁴]; Anuar 1909, p. 86 [bis. din 1847—1848]; Brătulescu, *Ilfov*, p. 39—40 [bis. din cătunul Vărăștii de Jos]; Idem, *Bis. de câmp* (BCMI, XXXII, 1939, p. 114—125) [pisanie, descriere, foto îndeosebi a portretelor ctitorilor]; Brătulescu V., *Însemnări din cărți vechi* (G.B., 1959, nr. 5—6, p. 419—320); Popescu, *Învelișurile*, p. 32—33; Ionașcu I., *Documente bucureștene privitoare la proprietățile m-rii Colțea*, p. 116 [doc. 1746 despre vânzarea satului cu casele de piatră și bis., foste ale fam. Fărcășanu, lui Ianache Trapezuntul]; Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 492—494 [doc.]; Idem, *Doc. Cantacuzino*, p. 73, 88 [doc.]; *Documente*, XVII, vol. I, p. 510 [satul amintit la 1609 într-un doc. dubios]. VĂRĂȘTI, com. Dorobanțu, jud. Ialomița (ruine de bis. și două cruci vechi la 1873) ⁴⁵.

Bauer, p. 143; Popescu N., *Catagrafia*, p. 71—72 [bis. de lemn Sf. Nicolae, arsă de turci]; Anuar 1909, p. 67 [bis. de zid Sf. Treime, 1836—1838]; A. Rom., 29 sept. și 2 oct. 1857 [arenda moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1570, când era al m-rii Viforîta]; *Vezi și Indice cronologic nr. 23* [doc.].

VĂRATICI, vezi Costești — Vilcea.

VĂRATICU, vezi Tomșani.

VĂRBILA, vezi Verbila.

VĂRBILĂU, jud. Prahova (bis. Cuv. Paraschiva, reclădită 1877—1878 și bis. de lemn Sf. Nicolae, 1815—1816, în stare rea la 1909),

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1583]; *Documente agrare*, p. 391, 396, 728 [sat al m-rii Colțea]; A. Rom., 14 aug. 1857 [arendarea moșiei, a spitalului Colțea]; Bauer, p. 129 [fără bis.]; Anuar 1909, p. 115; Brătulescu V., *Zugrăvi de biserici din sec. XVIII—XIX* (G.B., 1959, p. 271—272); B.O.R., 1938, p. 106 [listă de cărți vechi].

VARDINIȚA, vezi Gvardinița.

VĂRGAȚI — Olt (bis. de lemn Intrarea în biserică ante 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 83.

VĂRSĂTURA — Brăila (bis. Sf. Nicolae, 1840).

Vasilescu N.A., *Schițe istorice*, p. 168; Anuar 1909, p. 453.

VĂRTINA, vezi Vîrtina.

SCHITUL VĂRZĂREȘTI — Rm. Sărat (Urichești, construit de Radu Vărzaru armaș la mijlocul sec. XVII; fost metoh al mitropoliei). Vezi și schitul Urichești.

„Milcovia”, I, nr. 1, p. 105 [doc. 1698 despre ctitor]; Tunusli, p. 172; Fotino, III, p. 149; Giurescu, *Principatele române*, p. 264; Greceanu, *Genealogii*, I, p. 36; Răuțescu, I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 180); la 1819]⁴⁶; Antoniu Al., Album, partea II, pl. 73; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 212—213; Popescu St. Petre, *Schitul Vărzărești, fost metoh al sf. mitropolii din Buc.* („Analele Rîmnicului”, 1924, nr. 12, p. 131—136); AEB, 1928, p. 20; Moșescu O., *Rm., Sărat*, p. 41—45 [după Petre St. Popescu];

Tărilă Zosima, *Istoricul m-rii Vărzărești și al com. Urecheshi din jud. Rm. Sărat*, Buc., 1934, 88 p. [critorii, doc. 1714—1716, legăturile cu m-rea Aninoasa, descriere, însemnări de pe cărți etc]; Răuțescu I., *M-rea Aninoasa*, p. 153—160, 229—230, 238—239 [istoric, documente]; ACMI, 1942, p. 58 [restaurare], 60; *Indice cronologic nr. 1* [doc. despre schit și sat].

VĂRZARI, com. Dobrogostea — Argeș (M bis. Sf. Nicolae, 1751, construită de C-tin Vărzaru, reparată 1873 și cruce din 1660—1661 la Borlești) Vezi și Borlești.

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 6; M.O., 1961, 5—8, p. 400 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 51 și 1940, p. 79; Anuar 1909, p. 275; C.L., 1934, p. 643, 658 [Al. Odobescu despre bis., 1860]; *Documente*, indice XVI [Vezurani probabil Vărzari];

VĂSIANCA — Ilfov (bis. și școală la sfîrșitul sec. XVIII). Vezi și următorul.

Urechia, *Ist. rom.*, VIII, p. 449.

VASILĂȚI, jud. Ilfov⁴⁷ (bis. sec. XVIII, de lemn, Sf. Împărați, construită de fam. Comăneanu). Vezi și precedentul.

Bauer, p. 152 [bis. și casă boierească]; Popescu N., *Catagrafia*, p. 79—80; Anuar 1909, p. 86 [bis. din 1803, reparată 1870]; A. Rom., 27 iulie și 7 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, XVII, vol. IV, p. 26 [satul amintit la 1621]; *Indice cronologic nr. 1*.

VASILĂȚI — Vilcea (la 1840 două bis. de lemn: Sf. Nicolae, 1740, preînaltă 1832 și Sf. Voievozi — mah. Unguriți, 1793, preînaltă 1831).

A. O., 1942, p. 171 [la 1834 două bis. de lemn]; Popescu, *Biserici*, p. 122; AMO, 1941, p. 784.

VĂTĂȘANI.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 164 [doc.].

VĂTĂȘEȘTI, vezi Bărbătești, Pitești și Vitănești.

VĂTĂȘEȘTI (Ținculești) — Argeș (bis. Buna Vestire și Sf. Ioan, 1805).

Georgescu V. D-tru, *Biserica din Vătășești* (P.O., 1934, nr. 8—9, p. 272—280) [descriere, pomelnic, inscripții.].

VĂȚA — Teleorman sau Olt? (bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva-Chirițești, construită de popa Gheorghe Chirițescu și alții, 1833⁴⁸).

Dict. Rom., II, p. 386; *Dict. Olt*, p. 45.

VĂVĂLUGI, com. Rîu — Buzău (bis. de lemn Sf. Nicolae și Schimbarea la Față, reconstruită 1832 în locul celei de nule arsă la 1830; transformată la 1909 prin adăugarea pridvorului).

Anuar 1909, p. 243 [bis. din 1814;].

VEDEA, vezi Arsache și Gura Boului.

VELA, jud. Dolj (bis. Sf. Voievozi, 1760 sau 1848?, renovată 1876, în stare rea la 1909).

Bauer, p. 186; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 169; „Oltenia”, II, 1941, p. 127; AMO, 1941, p. 313.

VELEA (Nebuna) — Vlașca ⁴⁸ bis (han sec. XIX).

Documente agrare, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc]; C. Rom., 1842, p. 359—360 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI [satul V. amintit de la 1507, când era al m-rii Glavacioc]; Vezi și *Indice cronologic nr. 12* [doc.]. VELEȘTI, jud. Dolj (bis. Adormirea, 1786 sau 1800). Vezi și Rupturi.

„Oltenia”, XI, 1944, p. 177 [cat. 1831]; *Dicț. Rom.*, V, p. 739; „Oltul”, 1857, p. 212 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 169; Buzatu D., *Toponimie doljană* (M.O., 1967, nr. 1—2, p. 65); AMO, 1941, p. 314.

VELINAȘ, jud. Dîmbovița (bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Teodor Tiron, 1822).

Panaiteescu G. I., *Istoricul bisericilor de pe valea Dîmboviței, de la Gemenea la Ungureni*, teză de locență, Inst. teologic Buc., ms. 1260, f. 43 [pisania] M M-REA VERBILA (Vărbila, Adormirea, construită de Dragomir mare

spătar, Toma banul și Caraci al doilea vistier, 1539 ⁴⁹, refăcută în parte de Pană Filipescu în vremea domniei lui Matei Basarab, când i se adaugă pridvor bisericii ⁴⁹ bis.; surpată de cutremurul din 1802, care dărîmă turlile și bolțile, refăcută de egumenul Partenie de la muntele Sinai, care reface și casele, clopotnița și zidul înconjurător la 1803—1805, reparată de CMI la 1934—1937; se păstrează clopotnița și zidul de incintă; m-rea a fost metoh al m-rii Mărgineni), com. Valea Cucului, satul Verbila, jud. Prahova.

Documente, indice sec. XVI—XVII; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 252—255; Tocilescu Gr., *Inscripțiunile de la schitul Verbila, jud. Prahova*, Buc., 1878, 20 p.; Iorga N., *Inscripții* (R.I., 1932, p. 273) [din 1779]; A.O., 1932, p. 635—636 [inscripții]; vezi și *Dicț. Rom.*, V, p. 734 și *Dicț. Prahova*, p. 624; Tunusli, p. 173; Bauer, p. 128; Fotino, III, p. 153; Iorga N., *Două hrisoave domnești pentru m-rea Mărgineni*, Buc., 1935 [despre refacerea m-rii]; „Arhitectura”, 1941 ian. — mart., p. 91 [desen, 1906]; Antoniu Al., *Album*, I, pl. 51; Voinescu I., *Monumente de artă țărănească*, pl. 2; „Studii”, XII, 1959, nr. 3, p. 156—161 [doc. din 1680, m-rea considerată ctitorie a fam. Filipescu]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 143—144, II, p. 64;

Musceleanu Gr., *Monumentele străbunilor*, p. 64—65; C.A., 1875, p. 64—65; Tocilescu Gr., *Raport asupra schitului Verbila* (M.Of., nr. 146, din 5/17 iulie 1878, p. 3929—3932); Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 200; Iorga N., *Prefața la Istoriile domnilor Țării Românești*, Buc., 1902, p. XXVI; Nicolescu Elie, *În jurul lui Basarab Laiotă* (L.A.R., 1903, p. 657); Iorga N., *La m-rea Verbila* (F.D., 1907, nr. 34, p. 536—538; nr. 35, p. 551—552) [descriere, istorie]; Anuar 1909, p. 115; Iorga N., *Țara românilor*, p. 43—47, 112—113 [descriere, inscripții]; Drăghiceanu V., *Bis. fostului schit Vărbila-Prahova* (ACMI, 1915, p. 107—110) [istoric, foto]; Filitti C.I., *Craioveștii* (C.L., 1922, p. 316); Filitti C.I., *Banatul Olteniei* (A.O., 1932, p. 319 și urm.) Iorga N., *Bis. din Verbila* (BCMI, 1931, p. 25—28) [descriere sumară, foto]; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, XXV, 1932, p. 57, pl. CXXI—CXLV)); Nicolaescu Stoica, *Domnia lui Radu vodă Paisie*, Craiova, 1938, p. 24 (din A.O., 1938); *Arta feudală*, p. 94 și 96; *Documente de arhitectură* nr. 4;

Zagoritz Al., *Sfeșnice românești și candelabre italiene* (BCMI, VII, 1914, p. 16—26).

VERBIȚA ⁵⁰, jud. Dolj (bis. bordei, apoi bis. Sf. Nicolae, 1881).

Bauer, p. 228 [sat pustiu]; „Oltenia”, I, 1940, p. 14; Anuar 1909, p. 169; AMO, 1941, p. 315; *Zapis de vânzare al jupînesei Călina către Matei Basarab voievod pentru satul Virbița de Jos* (A.O., 1924, p. 432) [din 1649]; A.O., 1935, p. 119 [doc. 1649]; *Documente*, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1387, cînd era al m-rilor Vodița și Tismana]; Vezi și Indice cronologic nr. 22; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449—450 [la 1845 două bis. de lemn: Sf. Apostoli și Sf. Nicolae — Verbicioara].

SCHITUL VERDEA-MITROFANI — Vîlcea (sec. XVII, c. 1685, ⁵⁰ bis bis. preînnoită 1859).

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene necunoscute* (M.O., VIII, 1956, nr. 1—3, p. 121) [însemnare 1685; poate e Mitrofani]; Bălașa D., preot, *Schituri oltene* (M.O., 1965, nr. 3—4, p. 281—283) [completează pe Popescu-Cilieni; însemnări, descriere].

VERDEA-ȘUTEȘTI — Vîlcea (bis. Sf. Treime, refăcută 1821, reconstruită 1925—1936 și bis. Sf. Nicolae, 1850). Vezi și Sutești.

Dict. Vîlcea, p. 536; Anuar 1909, p. 226; AMO, 1941, p. 742.

VERDEA, vezi Aurești.

VERGULEASA jud. Olt (bis. de lemn Sf. Împărați, construită de boierii Urieni, 1808 ⁵¹, reclădită de zid 1895—1898).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 91; Anuar 1909, p. 306.

VERNEȘTI, jud. Buzău (M. bis. Buna Vestire ⁵¹ bis, construită de Jipa și Lefter, fiii lui Stanciu logofăt Vernescu, la 1714—1715, zugrăvită la 1721; reparată și consolidată de Nic. Greceanu în 1861 și la 1939; păstrează pictura originală cu portretele ctitorilor; bis. Sf. Nicolae, 1828—1831; bis. Sf. Nicolae-Clinciu, începutul sec. XIX, dispărută; cruce din 1837). Vezi și schitul din Valea Produlesii.

Bauer, p. 122 [trei bis. la 1778]; „Îngerul”, IV, 1932, nr. 5, p. 15 [însemnare, 1821, bis. Clinciu]; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 172 [descriere]; Anuar 1909, p. 256; Săndulescu Al., *Verneștii și episcopia Buzăului* („Muguri”, 1926, nr. 1—3, p. 30—34); Idem, *Bis. veche din Vernești* (*ibidem*, 1927, nr. 1—2, p. 8—15) [pisanie, însemnări, descriere, despre ctitori]; Filitti, *Ctitori*, p. 9—10 [pisanie, descriere]; Ionașcu, *Schitul Grăjdana*, p. XXII și nota 153; Bobulescu, *Lăutari*, p. 33, 36, 40, 42; „Îngerul”, 1937, p. 550; A.R., 1940, p. 124; AEB, 1926, p. 42 și 1928, p. 39; Săndulescu-Verna, *Bisericiile din Vernești-Buzău* („Îngerul”, XIII, 1941, nr. 1—2, p. 69—98) [inscripții, însemnări, descriere, plan, portretele ctitorilor și despre ctitorii bis. Buna Vestire]; Idem, *Familii vechi din Vernești* („Îngerul”, XIII, 1941, nr. 3—4, p. 238—253) [doc. despre casele vechi și bis.];

Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab privitoare la moșia Vernești — Buzău* (R.I., 1924, p. 264—270); Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab* (*ibidem*, p. 135—139) [doc. 1639]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit adesea în doc. de la 1530]; *Indice cronologic nr. 3 și 5* [multe doc.].

VERNEȘTI, com. Valea Danului, jud. Argeș (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului la începutul sec. XIX construită de popa Hrizea și M. casa Duță).

B.O.R., 1921, p. 683 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 3; M.O. 1956, nr. 6—7, p. 418 [cat. 1845]; AEA, 1929, p. 82 [bis. din 1880]; Anuar 1909, p. 293; *Documente*, XVII, vol. III, p. 240 [satul amintit la 1618, cu numele Ivănești].

VEȚELU (Vețeleni), com. Copăceni, jud. Vîlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Voievozi, 1720, refăcută din zid 1849).

Popescu, *Biserici*, p. 94; AMO, 1941, p. 698.

VEȚENI — Olt (bis. Sf. Nicolae și Adormirea, 1820—1822).

Anuar 1909, p. 294.

VEȚISOARA — Ōlt (două bis. de lemn, ambele Sf. Nicolae, la 1824).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 97—98.

VIANU, vezi Radovanu — Dolj

VIAȘU, com. N. Bălcescu-Mehedinți (M bis. Sf. Apostoli Petru și Pavel, construită de vistierul Radu Fratostițeanu, 1835, zugrăvită 1839; reparată 1925; păstrează fresca interioară și exterioară).

Bulat T. G., *Inscripții* (R.I., X, 1924, p. 64—65); Ghenadie, *Vizite*, p. 159; Anuar 1909, p. 190; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renașterea”, XV, 1936, p. 408—409); AMO, 1941, p. 565; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22.

VICINA (oraș dispărut). Vezi și Măcin (unii cercetători cred că Măcin = Vicina).

Brătianu G. I., *Vicina I. Contribution a l'histoire de la domination byzantine et du commerce genoïs en Dobrogea*, Buc., 1923, 77 p. + 2 pl.; Grămadă N., *Vicina. Izvoare cartografice. Originea numelui. Identificarea orașului*, Cernăuți, 1925 (extras din „Codrul Cozminului”, 1925); recenzie în RHSEE, 1925, p. 342—344; Bănescu N., *Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii*, Cluj, 1931 (din vol. *Inchinare lui N. Iorga*, p. 32—37) [Acte din sec. XV relative la Vicina]; Brătianu G. I., *Recherches sur Vicina et Cetatea Albă. Contribution a l'histoire de la domination byzantine et tatară et du commerce genoïs sur le littoral roumain de la Mer Noire*, Buc., 1935, 199 p. + 8 pl [despre orașul și episcopia de Vivina]; Idem, *Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire et la toponymie médiévales du littoral roumain de la Mer Noire a propos des „Miscelanees” de M. J. Bromberg* (R.H.S.E.E., 1942, XIX/1, p. 133—175); Dan Dimitrie, *Vicina* („Orizonturi”, Galați, mai-iunie 1939, p. 97—99) [crede că Vicina = Vidin = Diiu]; Solmi A., *Vicina. Note per storia dei porti alle boche del Danubio nel medio evo* („Revista Italo-Bulgara”, I, Sofia, 1931, p. 247—250); Năsturel P. Șt., *Așezarea orașului Vicina și țărmul de Apus al Mării Negre în lumina unui portulan grec* (SCIV, 1957, nr. 1—4) [cu bibliografie; crede că Vicina a fost la Isaccea; genovezii cu numit-o așa de la bizantinul Ditzina].

VIDA (Călărești) — Vlașca ⁵²

Zăgănescu R., *Carte de hotărnicie a moșiei Vida Furdulesci (Calarești) din jud. Vlașca, plasa Glavacioc, com. Vida Furdulesci proprietate a d-lui Ion P. Licherdopol*, Buc., 1892, 22 p. [se rezumă doc. din 1826, Vida = Calarești].

VIDA-CÎRTOJANI, com. Videle, jud. Teleorman (bis. Sf. Mihail — Cartojani, ante 1643 ⁵³; bis. de lemn Cuv. Paraschiva-Vida Cîrtojanca, sec. XVIII, renovată 1819 și cruce din 1819).

Bauer, p. 166 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 130 și 140; S.O.V., 1920, nr. 4—12, p. 174—176 [inscripții de la fostul schit] și în vol. *Omagiu lui I. Bianu*, p. 45; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 96—99) [plan, descriere, inscripție cruce 1819]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV p. 489) [Cîrtojani].

VIDIMIREȘTI — Mehedinți (bis. Sf. Nicolae, prima jumătate a sec. XIX) Vezi și Rudina.

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 425—426 [despre sat].

VIDRA, jud. Ilfov (bis. de lemn Adormirea, c. 1795).

Popescu N., *Catagrafia*, p. 13—14; Crețeanu R., *Bisericile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 78—82) [inscripții, plan, foto, descriere].
M M-REA VIEROȘ (Intrarea în biserică, construită de Ivașco Golescu vornicul, 1571—1573 ⁵⁴, bis. refăcută în parte și zugrăvită de Stroe Leurdeanu mare vistier, 1645 ⁵⁵, surpată la 1825, refăcută și zugrăvită

de vlădica Samoil Sinadon la 1827—1834 ⁵⁶; restaurată de C.M.I. 1924—1927; clădirile m-rii ruinate; fost metoh al episcopiei de Râmnic ⁵⁷; și cruce în grădina m-rii din 1836 ridicată de Samuil Tărtășescu, com. Colibași, satul Vieroș (acum Făgetul). jud. Argeș.

Documente (indice sec. XIV—XVII); Arh. St. Buc., *Indice cronologic* nr. 23, Buc., 1952 [726 doc., 1512—1878]; Vezi și idem, nr. 1; Iorga N. *Doc. Cantacuzino*, p. 8—9 și 97 [doc. 1646 și 1672]; Mano I., *Doc. familiei Mano*, p. 22—24 [doc. 1658]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 298 [doc. 1672]; Potra George, *Documente brîncovenesti în legătură cu biserici și mănăstiri din țară și străinătate* (G.B., 1964, nr. 11—12, p. 1107—1109) [din 1690]; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 899 [cat. 1840]; Giurescu, *Material* (indice); B.O.R., III, 1876—1877, p. 175—176 [inscripție, descriere, 1746]; vezi și SCIA, 1956, nr 3—4, p. 283; *Documente agrare*, indice; M.O., 1967, nr. 11—12, p. 913 [Paul de Alep];

Iorga N., *Inscripții*, f. I, p. 141—146; Năsturel P.V., *M-re Vieroș („Albina”, VIII, 1904—1905, p. 61—70)* [istoric, descriere, inscripții, pietre de mormînt]; Idem, *Două pietre de mormînt, (ibidem, p. 382—384)*; Idem, *Trei inscripțiuni vechi („Albina”, IX, 1905—1906, p. 698—700)* [pietre de mormînt]; Idem, *Iarăși trei inscripțiuni vechi (ibidem, p. 1054—1957)*; Nicolaescu Stoica, *Documente slavo-române*, Buc., 1905, p. 328—332 [inscripții]; *Dict. Muscel*, p. 371;

Tunusli, p. 174; Bauer, p. 175 [m-re, capelă și bis.]; Fotino, III, p. 159; Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 96—98; iV, p. 48; VI, p. 34 [istoricul m-rii, 1794], 181; VII, p. 329; X A, p. 16, 279—281, 320—323 [venituri și cheltuieli, 1816—1817]; A. P., XI, 1841—1842, p. 326—329; iXII, 1843, p. 408—412, 414—417, XIII, 1844, p. 254—255; XIV, 1846—1847, p. 646—649, 698—702 [venituri, 1839—1844]; B.G.O., 1839, p. 39 și A. Rom., 1859 supl. 12 și 19 dec. [arendarea moșilor]; Antoniu, *Album*, partea I, pl. 49; *Monumente istorice ale României* [foto];

Aricescu C. D., *Cîmpulungul*, partea II-a, p. 111 [în ruină]; B.O.R., XIII, 1889—1890, p. 282; *Monumente naționale*, II, p. 199 [descriere, reparații necesare]; Tocilescu, *Raporturi*, p. 7—9 [descriere, m-re în ruină]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 163—164;

Nicolescu Ilie, *Din genealogia familiei Goleșcu. Considerațiuni asupra originii* (N.R.R., vol. IV, 1901, nr. 44, p. 355—361); Idem, *O vizită la m-re Vieroșul și la schiturile Valea și Golești* (L.A.R., VIII, 1904, p. 121—129); Iorga, *Sate și mănăstiri*, p. 286 [descriere]; Anuar 1909, p. 89; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, I, p. 17; Rădulescu-Codin *Muscelul*, p. XLV—XLVI și 78; Răuțescu I., *M-re Aninoasa*, p. 2; N.R.R., XVIII, 1916, nr. 1, p. 7; „Amvonul”, XVIII, 1916, nr. 11, p. 331—332; Bobulescu C., *Cronica m-rii Sf. Ecaterina*, Buc., 1927, p. 9; Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1930, pl. CXLIV); Giurescu, *Ist. rom.*, II (indice);

Nicolaescu Stoica, *M-re Vieroș din jud. Muscel, ctitoria marilor și vitejilor boieri din Golești*, Buc., 1936, 15 p.; Idem, *M-re Vieroș* (R.S.T.R., LIV, 1936, nr. 6); Robea C-tin, *M-re Vieroș*, teză de licență, Buc, 1939; Iorga N., *Istoria românilor*, V, p. 149—150; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 147, II, p. 68; Goleșcu Maria, *Simbolica animală în sculptura veche bisericească* (R.F.R., 1939, nr. 6, p. 600—607); Brătulescu V., *Frescele din bis. lui Neagoe de la Argeș*, Buc., 1942, p. 16; Goleșcu M., *Motive de animale în sculptura decorativă și semnificația lor simbolică în arta religioasă* (BCMI, XXXBI, 1943, p. 36—48); *Artă feudală*, p. 94, 96; M.O., 1961, nr. 1—4, p. 202 [însemnare 1840]; Braniște M. și Ilie Diaconescu, pr. *Vechile cruci de piatră din cuprinsul și vecinătatea orașului Pitești* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 49) [cruce din 1836]; Vezi

și Branîște Marin, *Samuil Tărtășescu. . . Completări și rectificări* (M.O., 1969, nr. 3—4, p. 247—250) [planșe cu pisană crucii];

Branîște M., preot, *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)* (M.O., XV, 1963, nr. 9—10, p. 743—744) [despre refacerea bisericii, 1827]; Idem, *Samuil Tărtășescu, episcop locotenent de Argeș* (M.O., 1964, nr. 11—12, p. 876—878, 989—901 și 906) [despre refacerea bisericii și documente, 1835—1848];

Drăghiceanu, *Catalogul* (indice); Cegăneanu Sp., *Observațiuni asupra sfeșnicului de la Vieroș* (BCMI, V, 1912, p. 124—125); Zagoritz Al., *Sfeșnice românești și candelabre italiene* (BCMI, VII, 1914, p. 16—26); Nicolaescu St., *Crucea lui Stroș vel vistier Leurdeanu de la mănăstirea Vieroș, din 1642* (R.S.T.R., XLIX, 1931, p. 21—23 + o foto) [acum la Șiștov]; Ionescu Gr., *București*, Buc., 1939, p. 122 [sfeșnic].

VIERȘANI — Gorj.

Ștefulescu, *Gorjul*, p. 338—341; Idem, *Documente slavo-române* (indice). VIESPEȘTI, com. Breaza, jud. Buzău (M crucea Manafului, 1846, la c. un km. de sat.

Documente, XVI, vol. III, p. 286 [satul amintit la 1568]; *Indice cronologic nr. 6*

VIESPEȘTI, com. Sprîncenata — Olt (bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului la începutul sec. XIX, prefăcută la 1855—1857⁵⁸). Vezi și schitul Gilmeie.

Dicț. Olt, p. 304; Ionașcu, *Catagrafia Argeș* p. 79; Anuar 1909, p. 297; AEA, 1929, p. 124.

VIEZURI, com. Bălănești, jud. Gorj (M bis. Sf. Grigore Teologul, construită de serdarul Grigore Săftoiu, 1841, în stare rea la 1909, acum în ruină).

Anuar 1909, p. 171; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 101—105 [doc., cătun]; *Documente*, indice XVII [satul Viezura amintit la 1620]; *Dicț. Rom.*, I, p. 287 [cătun, bis. din 1850]

SCHITUL VIEZURI-CHEIA, jud. Vâlcea (Buna Vestire, a doua jumătate a sec. XVIII⁵⁹ acum ruină; fost metoh al m-rii Sărăcinești).

BCMI, 1933, p. 135⁶⁰; Bauer, p. și A.O., III, 1924, p. 303; Petroșanu, *Schituri necunoscute* (A.O., 1940, p. 35 [istoric]; R.I.B., 1943, nr. 1, p. 143; Popescu, *Învelișurile*, p. 61; Bălașa D., preot, *Schitul Viezuri* (I.E.E. R.A., V, 1949, aug.—sept. p. 23—25) [schitul în ruină.]

M M-REA VIFORÎTA (Vihorăști, Nașterea Maicii Domnului, construită de Vlad Voievod Înecatul, sec. XVI, c. 1530⁶¹; reparată la 1713 de doamna Maria Brîncoveanu, soția lui C. Brîncoveanu, care a lărgit ferestrele bisericii, a zugrăvit-o și pardosit-o, construind chilii, clopotniță și zidul împrejmuitor; m-rea, avariata de cutremurul din 1802, a fost refăcută în parte după cutremur de episcopul Nicolae, logofătul mitropoliei, și stareța Iustina, care au „prefăcut” biserica din temelie, construind un rând de chilii noi și reparând pe cele vechi⁶²; turnul clopotniței și stăreția dărîmate de cutremurul din nov. 1940; refaceri parțiale din 1962; în biserică se afla o catapeteasmă în stil baroc executată de sculptorul Karl Stork; două cruci M din 1704 și 1717) com. Aninoasa, satul Viforîta, jud. Dîmbovița.

Documente, indice sec. XVI—XVII; Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952 [169 doc., 1557—1864]; Vezi și idem, nr. 1; *Monumenta Spec-tantia*, XVIII, p. 105 [Baksici] și N. Iorga, *Călători și misionari*, p. 67; Greceanu, *Viața lui C. Brîncoveanu*, p. 228—229 [1713, reparații] (vezi și indice); Xenopol A.D., N. Kretzulescu, *Viața și faptele lui (1812—1900)* Buc., <f. a.>, [stricăciuni pricinuite de cutremur, 1747]; Iorga N., *Inscripții*,

f. I. p. 97; Idem, *Studii și doc.*, XV, p. 365; Tunusli, p. 174; Bauer, p. 159—160 [capelă și m-re]; Fotino, III, p. 157; Urechia, *Ist. rom.*, VI, p. 180; VII, p. 325; X.A., p. 17, 172—173, 206—207, 252—254, 264—265 [despre refacerea m-rii, 1815], 267—268; Brătulescu V., *Inscripții și însemnări* (G.B., 1966, nr. 7—8, p. 668).

C.D.A., 22 ian. 1838, p. 156 [despre stricăciunile pricinuite de cutremur, când s-au surpat chiliile, clopotnița și bis.]; vezi și „Albina rom.” 3 febr. 1838.; C. Rom., 1841 p. 46 [moșiile m-rii]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 35; *Monumente naționale*, II, p. 241—242 [reparații necesare]; Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 89—90; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 31—32; Drăghiceanu, C. Brîncoveanu, p. 104—105; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 137; Iorga N., *Sate și mănăstiri*, p. 258—259 [descriere]; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, III, p. 47; Cristache I., *Contribuții la istoria m-rii Vîforîta*, teză de licență, Buc., 1926; G.M., 1928, nr. 146; BCMI, 1933, p. 14; 1934, p. 56; Popescu M., *M-rea Vîforîta* (R.S.T.R., XLIX, 1931, nr. 1, p. 13—15); ACMI, 1943, p. 34, 66; *Inscripții București*, p. 739—740 [icoană, 1658]; Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 279, II, p. 65; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 134—135;

Gheorghiu Aurel, *M-rea Vîforîta* (G.B., XVI, 1957, p. 718—735); Idem, *M-rea Vîforîta* (M.M., I, 1958, p. 247—253) [descriere, istoric, foto, despre ctitori]; Brătulescu V., *Biserica și casa sanatorială de la Vîforîta* (G.B., 1963, nr. 3—4, p. 269—292) [inscripții, cărți însemnări, descriere icoane; completare la art. lui A. Gheorghiu];

Brătulescu V., *Elemente profane în pictura religioasă* (BCMI, XXVII, 1934, p. 56) [icoană, 1631]; Ștefănescu I. D., *Monumente de artă religioasă. (Icoane alese)* (G.B., 1959, nr. 3—4, p. 260—268); Iorga N., *Les arts mineurs*, p. 16.

VIFORÎTA — Dîmbovița (bis. Sf. Treime și Sf. Haralambie, sfîrșitul sec. XVIII⁶³, refăcută? la 1827, mărită și prefăcută 1940—1957, pictată 1961—1963; și două cruci, din care una din 1632—1654, existente la 1871)⁶⁴. Vezi și m-rea Vîforîta.

Anuar 1909, p. 49; ACMI, 1943, p. 46; Brătulescu V., *Elemente de artă arhitecturală și picturală la biserica din satul Vîforîta comuna Aninoasa, raionul Tîrgoviște* (G. B., 1963, nr. 11—12, p. 1054—1059) [pisania 1827, descrierea picturii și arhitecturii]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul Vihorești amintit de la 1479].

VIIȘOARA — Olt (bis. Sf. Ioan Botezătorul, 1847—1848).

Anuar 1909, p. 127; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII. VIIȘOARA, com. Boșoteni — Romanăți. (M bis. Sf. Voievozi, construită de locuitorii satului la 1839, zugrăvită 1843; bis. de lemn Intrarea în biserică, construită de Gheorghe precupețul și alții, 1815; reconstruită de zid 1865).

Baur, p. 196 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 88; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [cat. 1845, o bis. de lemn și una de zid]; Anuar 1909, p. 217; AER, 1921—1925, p. 561 [două bis. din 1843 și 1865]; *Monografia jud. Romanăți*, p. 463—464; AMO, 1941, p. 664 [bis. Sf. Voievozi, 1843, în ruină]; *Indice cronologic nr. 4* [doc.].

VIIȘOARA, jud. Teleorman⁶⁵ (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX).

B.C.I., XI, 1932, p. 17—18 [doc. 1730]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 78 [V. — Olt]; A.G.R., 13 nov. 1864 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul V. de la Călmățui amintit de la 1589, fiind sat vechi al familiei Craiovescu].

VIIȘOARA, com. Frințești — Mănăstireni — Vilcea (M bis. de lemn Sf. Voievozi, 1806)

VIJOEȘTI, com. Bugiulești — Vilcea (bis. începutul sec. XIX, construită de Gheorghe Tetoianu șetrar și familia sa).

Pănoiu A., *Pictura votivă*, fig. 41—42 [reproduceri figuri de ctitori].

VÎLCAN, vezi Schela Vilcan.

VÎLCANA, vezi m-reă Bunea.

VÎLCELE, jud. Argeș, (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul ses. XIX). Vezi și Crîmpotani.

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 5; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 422 [cat. 1845] și 1961, nr. 5—8, p. 400 [cat. 1833]; AEA, 1929, p. 82 [bis. din 1870]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1569]; Bauer, p. 181.

VÎLCELE, jud. Olt (bis. de lemn Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, reclădită de zid 1882—1887).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 89; Anuar 1909, p. 295.

VÎLCELE, vezi Ulmeni.

VÎLCELENI, vezi Topoești.

VÎLCOMU — Mehedinți (sau Răchita) — Dolj ⁶⁵ bis (bis. de lemn Sf. Nicolae ante 1845).

Iorga N., *Studii și doc.*, IV, p. 21—23 [doc. 1668]; Obedeanu C. V., *Cartea răposatului domn Matei voevod de la 7141 ce au fost dată la mîna Barbului vel paharnic, cumnatul Condii comisul, pentru moșia Ștubeu* (A.O., 1924, p. 245—247) [și pentru Vilcom]; Nicolaescu St., *Hrisov privitor la Vilcanu și Ștubea* (A.O., 1940, p. 134—136) [din 1621]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 449 [cat. 1845]; *Indice cronologic* nr. 15 [doc., Răchita — Dolj].

VÎLSĂNEȘTI — Argeș ⁶⁶ (bis. Adormirea și Sf. Nicolae, construită de jupan Petre Nan, popa Drăgoi și alții, 1840; ridicată pe locul unei bis. de lemn din sec. XVIII; și bis. de lemn Sf. Îngeri-Valea Faurului, 1727, reparată 1906, ambele M).

Bauer, p. 181; B.O.R. 1921, p. 684 [două bis. de lemn la 1808, Vîlsănești și Valea Faurului]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 8—9 [bis. de lemn Sf. Nicolae și bis. Sf. Îngeri-Valea Faurului]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419 [catagr. 1845]; M.C., II, 1913, p. 75 [doc. 1838, bis. de lemn, reclădită de zid], 1914, p. 31, 1915, p. 15 [pomelnic]; Anuar 1909, p. 293; Ionescu D., *Schituri și biserici* p. 86—90 [pisanie, descriere]; AEA, 1929, p. 82; *Documente*, indice XVI [localiz. probabilă] și XVII.

VÎLSĂNEȘTI — Romanăți. Vezi și Olari (bis. de zid din 1812 construită de paharnicul C-tin Lăzăr).

Documente indice XVI și XVII [sat dispărut]; Plopșor N., *Rusăneștii și Vîlsăneștii — Romanăți* (A.O., 1923, p. 463—464) [doc. 1766; moșia vîndută lui Ștefan paharnicul] ⁶⁷.

VÎLVOIU, com. Urși, jud. Olt. (M bis. Adormirea, 1814, zugrăvită 1826).

Dicț. Olt., p. 298 [pisanie]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 92 [bis. Adormirea — Urși de Jos, de zid și bis. de lemn Adormirea-Urși de Sus la 1824]; AEA 1929, p. 153.

VÎNĂTA, com. Tismana-Mehedinți (bis. de lemn Sf. Nicolae, 1862, adusă de la Seuca)

M. O., 1964, nr. 1—2, p. 76.

VÎNĂTA — Romanăți (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1808, construită de Filaret eclesiarhul de la m-reă Tismana, reclădită 1872).

„Renașterea”, 1945, p. 414—415 [cat. 1840]; AMO, 1941, p. 416.

VÎNĂTORI, com. Lisa — Teleorman (bis. Sf. Voievozi, 1846—1848).

Anuar 1909, p. 127.

VÎNĂTORI — Vlașca, jud. Ilfov (bis. Sf. Gheorghe, sec. XVIII, refăcută 1853 de Meletie, egumenul m-rii Căscioarele).

BCMI IX, 1916, p. 47 [inscripție grecească]⁶⁸; Popescu — Runcu, *Catagrafia*, p. 94 [bis. de lemn Sf. Andrei — V. Dîmbovița]; Anuar 1909, p. [140 bis. V. Mari și V. Mici, 1853].

VINEȚI — Olt (bis. de lemn Adormirea — V. de Sus, 1747, reparată 1883 și 1902 și bis. de zid Adormirea — V. de Jos, 1816⁶⁹ reparată 1901).
Vezi și schitul Drăjenești.

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 87 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 155.

VÎNJULEȚU, jud. Mehedinți⁷⁰ (bis. sec. XIX, reconstruită 1899).

A. Rom., 23 sept. 1857 [arenda moșiei]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 539; Săndulescu-Verna, *Cîteva biserici din Mehedinți* („Renașterea”, XVI, 1936, p. 411—412) [însemnare, 1836]; AMO, 1941, p. 562.

M-REA VINTILĂ VODĂ, vezi m-rea Menedic.

VIOREȘTI — Gorunești, com. Slătioara, jud., Vîlcea (M bis. Intrarea în biserică și Sf. Ioan Botezătorul, sfîrșitul sec. XVIII 1781 sau 1775?; pictura cu friza de călăreți de la începutul sec. XIX).

Răuțu, *Monografia*, p. 100—101; Golescu M., *Biserica din Viorești* (B.G., IV, 1933, nr. 1, p. 25—30); Idem, *Friza de călăreți de la Viorești* (A.T.G., sept.—dec. 1939, nr. 9, p. 37—39); AMO, 1941, p. 724; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 70); Aldea Sarai Gh., *Friza de la Viorești* („Luceafărul”, IX, 1966, nr. 41); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 14, fig. 13—15 [reproducere din friza cu călăreți].

VÎRBIȚA, vezi Verbița.

VÎRCIOROVA — Mehedinți (bis. c. 1850)⁷¹.

SCHITUL VÎRFUL PIETRII (Sf. Mihai și Gavriil, Tohani-Saac, a doua jumătate a sec. XVII)⁷². Vezi și schitul Apostolachi.

Urechia, *Ist. rom.*, II, p. 76 [doc. 1775]; R.I., 1931, p. 290 [la 1805—1814, era „în stare proastă”]; G.M., 1930, nr. 245.

VÎRFURI, jud. Dîmbovița (bis. Toți Sfinții, ante 1810).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 11 și *Îndreptări*, p. 4; Anuar 1909, p. 56 [bis. Buna Vestire, 1862, reclădită 1907—1909].

VÎRÎȚI (acum Jiul), jud. Dolj (M bis. Sf. Nicolae, din cimitir, datare incertă; se păstrează urmele unui zid de incintă și fundații vechi; actuala bis. din prima jumătate a sec. XVIII, 1735?, construită de Chiriac Jianu fost mare clucer și C-tin Zătreanu fost mare medelnicer; acum în ruină).

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1589, fiind sat vechi al familiei Craiovescu]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 86—87; „Oltenia”, II, 1941, p. 126 [catagr.]; Iorga N., *Împrejurimi craiovene* (F.D., II, 1907, nr. 29) [descriere]; AMO, 1951, p. 247 [bis. deteriorată]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 446 [cat. 1845].

SCHITUL VÎRLA, vezi Poduri.

VÎRLANI — Vîlcea.

A.O., 1942, p. 173—174 [la 1834 trei bis. de lemn și una de zid].

VÎRLEȚI — Ialomița (dispărut).

Cazacu Matei, *Documente inedite din secolele XVI—XVII* („Studii”, 20, 1967, nr. 2, p. 307—312) [6 doc., 1564—1698, despre sat]; *Documente*, indice XVI și XVII [sat dispărut.]

SCHITUL VÎRTEJCOI — Rm. Sărat (începutul sec. XVIII⁷³; fost metoh al m-rii din Rm. Sărat).

Documente agrare, p. 419 [sat al m-rii Rm. Sărat]; Bauer, p. 106—107 [bis. de lemn]; *Dict. Rom.*, I, p. 477; Constantinescu Horia, *Bis. fostei m-ri din Rm. Sărat* (G.B., 1965, nr. 1—2, p. 52) [date sumare despre fostul schit]; *Indice cronologic nr. 3*. [multe doc. despre sat].

VÎRTEJU, jud. Ilfov (bis. de lemn Sf. Nicolae, sec. XVIII, apoi bis. de zid Sf. Ioachim și Ana, 1818). Vezi și Nefiu.

Popescu N., *Catagrafia*, p. 34; Anuar 1909, p. 34; A. Rom., 6 febr. 1857 [moșia de arendat].

VÎRTINA — Romanai (bis. de lemn Adormirea, 1827).

„Renașterea”, 1944, p. 15 [cat. 1840].

VÎRTOAPELE, jud. Teleorman [bis. ante 1832 ⁷⁴, reclădită la mijlocul sec. XIX).

A.P., XIV, 1846—1847, p. 575 și V. Rom., 1947, p. 92 [clădirea bisericii]; Anuar 1909, p. 127 [bis. din 1860—1861 și 1904]; *Documente agrare*, p. 361 [moșie a m-rii Glavacioc].

VÎRTOPU, vezi Cîndești-Vale.

VÎRTOPU, jud. Dolj (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați, construită de Cîrstea Arnăutul la 1805, zugrăvită a 1828 de Constantin Brăiloiu, repictată 1894, restaurată 1932—1934).

Alegerea hotarelor moșii Vîrtopu din districtulu Dol-Jiului, despărțirea Campu proprietate a d-lui maior Mișea Anastasiovici, (1869>); M.O., 1965, nr. 5—6, p. 435 [la 1845 bis. de lemn Sf. Nicolae] Anuar 1909, p. 169; *Documente*, indice XVI și XVII [în jud. Dolj două sate V. unul în r. Corabia, altul, V. de Cîmp, probabil r. Plenița].

M-REA VÎRTOPU, vezi Popînzălești.

VÎRVORU, jud. Dolj (bis. Adormirea, de lemn, 1640?, reparată 1795, reclădită de zid 1871—1872).

„Oltenia”, II, 1941, p. 127 [catagr.]; *Documente privitoare la satul Vîrvor-Dolj* („Oltenia”, I, 1940, nr. 3, p. 57—60) [din 1614—1794]; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 447 [cat. 1845]; *Documente agrare*, p. 709 [sat al m-rii Bucovăț]; Vezi și *Indice cronologic nr. 7* și 15; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1553 când era seliștea lui Vlaicu mare logofăt și Detco postelnic]; Anuar 1909, p. 170.

VÎRVORU-URȘI — Olt (bis. Adormirea, 1814—1820).

Anuar 1909, p. 305.

VIȘINA (Oborani) — Dîmbovița (la 1810 bis. de lemn Duminica tuturor sfinților, apoi bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului 1827—1829).

Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 90—91; Anuar 1909, p. 14; G.B., 1965, nr. 5—6, p. 474—475 [descriere, însemnări].

M-REA VIȘINA (Sf. Treime, sfîrșitul sec. XIV sau începutul sec. XV, dărîmată în sec. XVIII), fostă în com. Bumbești de Jiu Gorj, în defileul Bumbești-Livezeni.

Documente, indice sec. XV—XVI; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 85—86 [ruine în defileul Jiului]; „Renașterea”, 1944, p. 302 [la 1840 la Bumbești de Jiu]; A.O., 1926, p. 129 [ruine la Porcenii]; Donat, *Fundațiile*, p. 82—85 [m-rea din Bumbești?]; *Istoria bisericii române*, I, p. 210, 407.

VIȘINA ⁷⁵, jud. Olt (fost Romanai).

Documente indice XVI și XVII [satul amintit de la 1545, când era al m-rii Bistrița]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai vodă Viteazul pentru satele sale din jud. Romanai* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485).

VIȘINEȘTI — Dolj (ruină de biserică la 1871) ⁷⁶.

VITĂNEȘTI — Vlașca, jud. Teleorman [bis. Nașterea Maicii Domnului, 1836—1837].

Anuar 1909, p. 135; *Documente*, XVI, vol. II, p. 196 [satul amintit la 1536].

VITĂNEȘTI, vezi Corbu Vechi și Sirbi Măgura.

VITIOARA, vezi Opăriți.

VITOMIREȘTI, jud. Vâlcea (bis. de lemn Cuv. Paraschiva, ante 1824; ruină de biserică la 1871) ⁷⁷.

Bauer, p. 183 [bis. sec. XVIII, V.—Argeș]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 31; B.O.R., 1921, p. 683 [la 1808 bis. de lemn]; AEA, 1929, p. 112 [bis. nouă]; Anuar 1909, p. 293.

VIȚICHEȘTI — Muscel (bis. construită de C-tin Săulescu condicar și alții c. 1780). ⁷⁸

G.B., 1965, nr. 9—10, p. 893—894 [cat. 1840]; *Documente*, indice XIII—XVI și XVII [satul amintit de la <1421>]; *Indice cronologic nr. 11*.

VIZIRENI — Brăila (două hamuri sec. XIX). Vezi și Odaia Vizirului.,

A. Rom., 1857 dec. 4 și supl. dec. 18, 1858 febr. 19 și supl. 1858 mart. 5 [arendarea moșiei].

VIZUREȘTI — Dimbovița ⁷⁸ bis.

VLĂDAIA, jud. Mehedinți ⁷⁹ (bis. Sf. Nicolae, construită de Uța și Ecaterina Vlădoianu și pitarul Negoescu, refăcută și zugrăvită la 1859 de colonelul Ștefan Vlădoianu marele spătar, Barbu Vlădoianu și pitarul C. C. Negoescu, reparată și zugrăvită 1896; casa Buzeștilor, dăruită la 1959 fostă M.) Vezi și bis. și casa Vlădoianu din Craiova.

Bauer, p. 225 [bis. sec. XVIII]; Anuar 1909, p. 206; Vlădoianu I., *Despre moșia Vlădaia din jud. Mehedinți* (A.O., 1938, p. 32—41 și 80—93) [și documente]; Vlădăianu I., *Tot despre Vlădăieni și Cernăieni* (A.O., 1938, p. 144; 1941, p. 44—47 și 87—94) [documente și pisania bis. Vlădaia]; Iorga N., *Studii și doc.*, VIII, p. LXX [despre fam. Vlădăianu]; AMO, 1941, p. 565; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Carte de hotărnicie relativă la partea de moșie a d-lui Ioan B. Vlădăianu din hotarul Vlădaia, situat în districtul Mehedinți, plasa Cîmpu-Blahnița, anul 1888* (se invocă și doc. mai vechi); Rădulescu — Codin C., *Mihai Viteazul și Stroe Buzescu*, în vol. *Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., 1910, p. 76—77 [despre Vlădaia]; R.I., 1920, p. 244—246 [doc. 1622]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 512; *Documente* indice XVI [Vlădeni] și XVII; *Indice cronologic nr. 22* [doc.]

VLĂDĂȘEȘTI — Mehedinți.

A.O., 1938, p. 88—89 [doc. 1648].

VLĂDENI, jud. Ialomița (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, 1836—1866, reparată 1905).

Documente, indice XIII—XVI [satul amintit de la 1467]; Bauer, p. 140; Anuar 1909, p. 67; Ciolca I., *Grindu. Monografie*, p. 214 [doc. despre sat]; *Indice cronologic nr. 8* [V. — Ilfov] și 14 [doc.] *Documente agrare*, p. 295, 377, 403, 585 [sat al m-rii Sf. Ioan — Buc.]; Donat, *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503).

VLĂDEȘTI DE SUS, com. Vlădești, jud. Argeș (fost Muscel) (M bis. Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, mijlocul sec. XVII și trei cruci vechi) ⁸⁰.

BCMI, I, 1908, p. 182; Vlădescu M., *Din trecutul boierimii române. Vel comisul Șerban Pîrvu Vlădescu* (R.A., I, 1924, nr. 2, p. 227—248) [și inscripție, 1657—1658]; Idem, *Arhiva și genealogia documentată a Vlădeștilor*; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. XL; Anuar 1909, p. 93; Ghika-Budești, *Evoluția*, (BCMI, XXV, 1932, p. 45—46); Ionescu Gr., *Istoria*, p. 148; Idem, *Istoria arhitecturii*,

II, p. 80—81; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1555]; *Indice cronologic nr. 1*; SCIA, 1968, nr. 1, p. 15 [portalul]

VLĂDEȘTI, jud. Vâlcea (bis. Nașterea Maicii Domnului, 1729, ⁸¹ construită de Maria Olănescu, reparată 1892 și 1930 și bis. Buna Vestire-mah. Tințulești, 1773, clopot din 1831; ambele bis. M; și o cruce existentă la 1871) ⁸².

Bulat T.G., *Acte domnești și vlădicești privitoare la Vlădești-Vâlcea* (R.I., 1926, p. 19—24) [din 1614—1746]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul a mintit de la 1535]; BCMI, XXVI, 1933, p. 188 ⁸³; Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 63 [cat. 1840]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, 1968, nr. 1, p. 84—85) [doc. 1777]; A.O., 1936, p. 269 [pisanie, 1816—1817]; Anuar 1909, p. 233; AMO, 1941, p. 787; *Indice cronologic nr. 23* [doc.].

VLĂDILA jud. Olt (fost Romanai) (bis. de lemn Sf. Nicolae, ante 1845.)

Documente, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1537]; Nicolaescu Stoica, *Hrisovul lui Mihai Vodă Viteazul pentru satele sale din, jud. Romanai* (A.O., 1923, p. 126—131); vezi și Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 485); Odobescu, *Antichitățile*, p. 129; Anuar 1909, p. 218; AER, 1921—1925, p. 561 [bis. nouă]; *Monografi a jud. Romanai*, p. 424—425; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 299 [cat. 1845]; *Indice cronologic nr. 7 și 12* [V.-Frăsinet].

VLADIMIRU, jud. Gorj (casa părintească a lui Tudor Vladimirescu, sfârșitul sec. XVIII, renovată 1921 și 1946; casa Gîrbea, începutul sec. XIX?, refăcută 1920; bis. de lemn Sf. Nicolae, 1830; bis. Sf. Împărați, Sf. Ioan Botezătorul și Cuv. Paraschiva, construită la 1835 de Ion Gîrbea și alții; păstrează pictura originală, în interior și exterior, cu numeroase portrete de ctitori; toate patru sînt M).

Mîndroceanu D., *Vînzare de moșie în Vladimiru-Dolj („Oltenia”*, I, 1940, p. 27—28) [1794]; Ștefulescu, *Gorjul*, p. 354—360 [doc. despre sat, pisanie bis.]; Idem, *Documente slavo-române* (indice); Bauer, p. 211 [bis. sec. XVIII]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 85—86 [inscripție, despre starea bisericii] P., *Casa lui Tudor Vladimirescu* („Calendarul Minervei”; 1901, p. 48—50) [și foto]; Anuar 1909, p. 187; Iorga N., *Părinții și satul lui Tudor* („Lamura”, 1921, p. 710—713); vezi și *Documente privind răscoala din 1821* (indice); A.O., 1926, p. 131, 1929, p. 343—344; *Vederi din Gorj*; AMO, 1941, p. 427; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 59—60; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22, fig. 45—46 [reproduceri figuri de ctitori din 1835].

VLĂDOI, vezi Cernădia și Novaci.

VLĂDUCENI, vezi Păușești — Măglași.

VLĂDULENI, com. Osica de Sus — Romanai (la 1840 bis. Sf. Voievozi, 1836, reclădită? 1856).

Bauer, p. 196 [bis. sec. XVIII]; „Renașterea”, 1944, p. 166; Anuar 1909, p. 214; AER, 1921—1925, p. 554; *Monografia jud. Romanai*, p. 441; AMO, 1941, p. 637 [bis. din 1856]; M.O., 1965, nr. 3—4, p. 293 [cat. 1845]; A. Rom., 9, 13 nov. 1857 [arendarea moșiei]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1558—1559].

VLAICI, Olt sau Teleorman?; fost r. Vedeia (bis. Sf. Nicolae — V. de Sus, 1841 ⁸⁴, reparată 1904 și bis. de lemn Sf. Paraschiva la începutul sec. XIX).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 101—102 [bis. de lemn]; Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 155.

VLAICULEȘTI, com. Arțari-Ialomița (bis. Sf. Nicolae, 1830—1835, reparată 1898).

Anuar 1909, p. 57.

VLĂSCENI — Dîmbovița (bis. Sf. Nicolae, 1842—1844, în ruină la 1909).

Anuar 1909, p. 56

VLĂȘCA, vezi Golfinu.

VLĂȘCUȚA — Argeș (bis. Sf. Nicolae la începutul sec. XIX, reclădită 1834⁸⁵; bis. din Popești-Vlășcuța, 1865 și han sec. XIX).

Ionascu, *Catagrafia Argeș*, p. 63; A. Rom., 1857 nov. 22 [arendarea moșiei]; Anuar 1909, p. 282 [bis. Sf. Nicolae, 1802, ruinată]; AEA, 1929, p. 97.

VLÎNGĂREȘTI, com. Dienci, jud. Olt [bis. de lemn Sf. Voievozi, 1833, reparată 1903).

Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 156; „Oltul”, 1857, p. 192, 212 [moșia de arendat]; vezi și A. Rom., 6 febr. și 18 dec. 1857.

M-REA VODIȚA (Sf. Antonie, prima mănăstire din Țara Românească, construită de Vlaicu-Vladislav din îndemnul călugărului Nicodim, 1371—1373⁸⁶, dărimată în sec. XV, ruinele M; altă m-re, Sf. Mihail, sec. XVII⁸⁷ ruine), com. Vîrciorova, jud. Mehedinți. Vezi și m-rea Tismana.

Documente, indice sec. XIV—XVII; Giurescu, *Material* (indice); R.I.R., 1937, p. 192—194 [doc. 1689, m-rea rezidită de Cornea Brăiloiu]; Giurescu, *Principatele române*, p. 250 [ruine la 1835]; Enăceanu Ghenadie, *Despre m-rea Apele* (B.O.R., IV, 1877—1878, p. 625—633) [comentează doc. vechi referitoare la m-re, despre locul unde era așezată etc.]; Hașdeu, *Istoria critică*, p. 138—146 (legenda lui Nicodim); Dumitrescu V., *M-rea Vodița și legenda lui Nicodim* (R.I.A.F., I, 1883, vol. I, p. 162—164); *Popa Nicodim, întîiul întemeietor de monastiri în Valahia*, + 1406 (B.O.R., XII, 1889—1890, p. 895—903); Ștefulescu Al., *M-rea Tismana*, ed. III, p. 45—63 [descriere, documente, legenda sf. Nicodim]; Lapedatu, *Monumentele istorice*, p. 293—295 [după Al. Ștefulescu]; Ghenadie, *Vizite canonice*, p. 143—144 [descrierea ruinelor]; Antonescu P., *Arhitectura religioasă*, p. 23—24; Iorga N., *Sute și mănăstiri*, p. 343—344 [descriere]; Dobrescu, *Istoria bisericii în sec. XV*, p. 39—40; Dobrescu N., *Întemeierea mitropoliilor și a primelor m-ri din țară*, Buc., 1906, p. 59—60; Onciul D., *Curs de istoria românilor*, Buc., 1902—1903, p. 385; Iorga N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, II, p. 11 și III, p. 20;

Drăghiceanu V., *Vodița. Istorie și descriere* (BCMI, V, 1912, p. 97—102) [considerații generale despre Banatul de Severin; descrierea ruinelor]; Iorga-Balș, *Histoire*, p. 30; Iorga N., *Les decouverts de la Commission des Monuments Historiques de Roumanie*, în *Acad. de Inscriptions et Belles Lettres. Comptes rendus des séances*, Paris, 1928, p. 70—73 [bis. zidită pe ruinele uneia mai vechi]; Drăghiceanu V., *Săpăturile de la Vodița. Bisericile Sf. Nicodim și a lui Litovoii vodă* (BCMI, XXII, 1929, p. 149—156) [descrierea săpăturilor și foto; crede că bis. a fost construită pe locul uneia ridicată la mijlocul sec. XIII]; Constantinescu-Iași P., *Bizantinismul*, p. 42;

Ghika-Budești, *Evoluția* (BCMI, 1927, p. 129—132, pl. XI—XII); Balș G., *Influence serbe*; Idem, *Biserici din Serbia*; Georgescu I. B., *Influențe sîrbo-bizantine în arhitectura bisericească din Oltenia* (A.O., IX, 1930, p. 153); Bărcăcilă Al., *De la Vodița. O nouă inscripție latină* (BCMI, 1931, p. 43—44) [găsită în săpături]; Bărcăcilă Al., *Turnu-Severin. Trei veacuri de viață medievală*, Craiova, 1933; Ionescu Gr., *Istoria*, p. 63—65 și 369; Idem, *Byzance*, p. 317; Donat, *Fundațiile*, p. 85—86 și A.O., 1937, p. 449; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 12, 13. pl. III); Giurescu, *Ist. rom.*, I, ed. V-a, p. 417—418 și II (indice);

Tit Simedrea, *M-rea Vodița. Glosă pe marginea unui document inedit* (B.O.R., LXV, 1947, nr. 1—2, p. 63—76); Recenzia lui P.S., *Năsturel* în M.M., I, 1958, p. 264—266); *Arta feudală*, p. 36, 44—47; Buzatu D., *De la*

Vodița la Tismana (M.O., 1961, nr. 10—12, p. 752—760); Vătășianu, *Istoria artei* (indice); Ionescu Gr., *Istoria arhitecturii*, I, p. 124—125, 133—134; Davidescu M., *Monumente istorice*, p. 30—32; B.O.R., 1959 p. 693 [C.C. Giurescu despre vehimea m-rii]; *Istoria bisericii române*, I, p. 201—202, 204;

Iorga N., *Istoria bisericii*, I, p. 51—54; Lăzărescu Emil, *Nicodim de la Tismana și rolul său în cultura veche românească* („Romanoslavica”, XI, 1965, p. 264—267) [despre întemeierea Vodiței la 1370—1371 ca „avantpost înaintat la confesiunii ortodoxe”, al cărei steag era fluturat în fața așa zisei „cruciade catolice”]; Manoliu V., *Cu privire la presupusa bolniță de la Vodița*, în vol. *Din istoria medicinei românești și universale*, Buc., 1962, p. 59—63; Cotoșman Gh., *Episcopia Mehadii* („Rev. Instit. Soc. Banat — Crișana”, XI, 1943, ian.—april., 1—28) [crede că a fost la Ad Aquas = Vodița]; [recenzia lui I. D. Suciu, R.I.R., 1944, f. III, p. 426, unde se arată netemeinicia acestei afirmații]; *Documente de arhitectură nr. 12*, 1966, p. 41—44.

VOETIN, jud. Vrancea (fost Rm. Sărat) (M. bis. Adormirea, 1808, zugrăvită 1812).

Anuar 1909, p. 266—267; AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 25; ACMI, 1943, p. 45 [restaurare.]; A. Rom., 7, 11 și 14 sept. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 15* [doc. despre sat].

VOEVODA — Teleorman (bis. ante 1832)⁸⁸. Vezi și Voievodești.

V. Rom., 1844, p. 304 [despre arendarea moșiei satului]; A.O., 1935, p. 119—121 [doc. 1653 ref. la vânzarea satului]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); *Documente*, indice XVI și XVII.

SCHITUL VOICEȘTI (sec. XVII)⁸⁹.

VOICEȘTI — Gorj (bis. zugrăvită 1839).

Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 19.

VOICEȘTI — Vâlcea jud. Olt? (la 1840 trei bis. de zid: Intrarea în biserică, 1800, reparată 1885, Sf. Nicolae — V. din Vale, 1839 și Sf. Nicolae — V. din Deal, 1834—1840).

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 11—12; Anuar 1909, p. 234; AMO, 1941, p. 788—789; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1519].

VOIETEȘTI, com. Bălănești, jud. Gorj (trei bis. de lemn: M. Sf. Voievozi, 1794, reparată 1885, 1925; Sf. Gheorghe-Curățuri, 1832, construită de popa Dinu Tăscău, Pătru Niculescu și alții, ruinată, ambele din V. din Vale și M. Sf. Dumitru — V. din Deal, 1810, restaurată 1905). Vezi și Podinele.

M. O., VII, 1955, nr. 10—12, p. 639; „Renașterea”, 1945, p. 184—185 [la 1840 patru bis. de lemn: Sf. Gheorghe, 1790 și Sf. Ioan, 1800, ambele V. din Vale; Sf. Gheorghe — V. din Deal, 1788 și Sf. Nicolae-mah. Brânzan, 1810]; Anuar 1909 p. 185; AMO, 1941, p. 428—429; *Documente*, indice XVI [probabil Voietești] și XVII.

VOIEVODA, com. Piscoiu-Dolj (bis. de lemn Sf. Apostoli Petru și Pavel, 1827, reparată 1887 și 1934).

M.O. VIII, 1956, nr. 8—9, p. 541; Anuar 1909, p. 181; AMO, 1941, p. 386 [bis. Sf. Dumitru, 1907 și Inchinarea lanțului Sf. Apostol Petru, de lemn, 1882]; *Dict. Rom.*, IV, p. 724 [bis. de lemn din 1817 și 1849].

VOINEASA, jud. Vâlcea sau Argeș (M. bis. de lemn Sf. Treime și Sf. Nicolae, 1800, construită de Iosif episcopul, zugrăvită 1866).

Brătulescu V., *Bis. din Argeș și Vâlcea* (BCMI, XXVII, 1934, p. 43—45) [pisanie, foto]; Idem, *Călimănești*, p. 55—56; Popescu, *Biserici*, p. 26; Anuar

1909, p. 234; B.O.R., 1921, p. 686 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 16; AMO, 1941, p. 789—790; Popescu, *Învelișurile*, p. 65; *Documente*, XVII, vol. I, p. 152 [satul amintit la 1605].

VOINEȘTI — Dîmbovița (M bis. Sf. Voievozi, Buna Vestire și Cuv. Parascuva, construită la 1796 de jupan Radu vătaf, Neacșa, Dragomir și alții⁹⁰; cruce în curtea bisericii din 1713). Vezi și Burlănești.

Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 208 [doc. 1719]; A.O., 1939, p. 466—467 [doc. 1747 satul dat mitropoliei]; *Documente agrare*, p. 480 [doc. 1748, moșie a mitropoliei]; Vezi și Indice cronologic nr. 1 și 18; A. Rom., 17 și 24 ian. 1859 [moșia de arendat]; 26 sept. și 3 oct. 1859 [idem, V. = Miulești]; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 282—283; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 30; Bauer, p. 157 [bis. sec. XVIII]; Popescu-Runcu, *Catagrafia*, p. 26 și 69 [două sate]; Panaitescu I. Gh., *Istoricul bisericilor de pe Valea Dîmboviței de la Gemenea Ungureni*, teză de licență, Inst. teologic, Buc., ms. 1260, f. 78—81 [pisanie și inscripții]; *Documente indice XVII* [satul amintit la 1619]; Anuar 1909, p. 56 și 44 [bis. Sf. Nicolae, 1509—1511?].

VOINEȘTI — Muscel (la 1840 bis. Nașterea Maicii Domnului, 1800⁹¹, reparată 1845, 1896 și 1902 și două cruci vechi).

G. B., 1965, nr. 9—10, p. 888 [cat. 1840]; B.C.I., IX, 1930, p. 115—116 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 96; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LXXXII; *Documente indice XVI și XVII* [satul amintit de la 1582]; *Indice cronologic nr. 9*.

VOINIGEȘTI — Argeș (casele fam. Olănescu, sec. XVII⁹² și bis. sec. XVIII)⁹³

Bauer, p. 178 [bis. sec. XVIII]; *Indice cronologic nr. 1* [doc.].

VOINIGEȘTI, jud. Gorj (bis. de lemn Sf. Gheorghe, 1843).

Documente indice XVI și XVII [satul amintit de la 1586, când era al lui Gheorghe logofătul]; A.O., 1935, p. 107—108, 116—117 [doc. 1569, 1639]; Filitti, *Arhiva Cantacuzino*, p. 20—21, 211 și indice [doc. 1606—1628, satul era al boierilor Buzești]; Stoicescu N., *Cum se construiau bisericile* (SCIA, 1968, nr. 1, p. 84—85) [contract 1777]; Ștefulescu, *Crasna*, p. 84—86 [doc. 1643, sat al m-rii Crasna]; vezi și indice; Idem, *Gorjul*, p. 252—253 [doc. despre sat]; Bauer, p. 217 [sat părăsit]; Malaescu Ion, *Monografia com. rurale Bălești*. . ., Tg. Jiu, 1906, p. 65; *Indice cronologic nr. 4 și 11* [doc.]

M-REA DE LA VOINIGEȘTI, vezi m-rea Cornetul.

VOIVODEȘTI — Teleorman (dispărut). Vezi și Voevoda.

Greceanu, *Genealogii*, I, p. 363—364 [doc. 1654]; Iorga N., *Doc., Cantacuzino*, p. 16—17, 40, 42 [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII.

VOIOIACU, jud. Mehedinți (M bis. Înălțarea Domnului, începută de boierul Mihai Izvoranu, terminată de fiii săi și de familia Enescu la 1810; se păstrează fresca originală cu portretele ctitorilor; casa întărită a familiei Izvoranu, începutul sec. XIX, dispărută). Vezi și Valea Bună.

Documente, indice XVI [satul amintit la 1571]; Ionescu I., *Agricultura română*, p. 472—473; fM.O., 1965, nr. 11—12, p. 976—978; Anuar 1909, p. 205; AMO, 1941, p. 566; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 5—6, p. 344—349) [istoric, descriere, inscripții și foto]; Idem, *Culele și casele întărite de pe valea Motrului* (M.M., I, 1958, p. 112—113) des criere, foto, casa Izvoranu]; Idem, *Cei ce au ctitorii cu munca zugrăviți în bisericile de pe Valea Motrului* (ibidem, p. 256]; Pănoiu, *Pictura votivă*.

SCHITUL VORNICEASA, vezi schitul Iezerul de pe Colentina.

SCHITUL VORNICI — Buzău (Sf. Gheorghe sau Vovidenia (?), sec. XVII⁹⁴, fost metoh al ep. Buzău).

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 3. Ep. Buzău* (indice); Bauer, p. 121 [satul Vorniceii, fără bis]; Tunusli, p. 173; Dobrescu I., *Schitul Vornici („Îngerul”*, 1942, p. 34—35) [doc. 1722].

VOROVENI DE JOS — Argeș (bis. sec. XVII⁹⁵, în ruină la 1873⁹⁶; bis. Adormirea, reparată? 1846).

Anuar 1909, p. 96; *Documente*, indice XVI [satul amintit de la 1512—1513]

VRABEȚI, vezi Brabeți.

VRĂNEȘTI,⁹⁷ com. Văleni — Podgoria — Argeș (schitul Lacul Negri, o cruce veche M; bis. Sf. Apostoli, 1826, reparată 1851, 1855, 1902—1904).

Anuar 1909, p. 96; Rădulescu-Codin, *Muscelul*, p. LVII—LVIII, LXXXII; G.B., 1965, nr. 9—10, p. 897—898 [cat. 1840]; *Documente*, sec. XVI, vol. II, p. 227 [satul amintit la 1526].

VRĂNEȘTI, vezi schitul Turburea.

VULCANĂ, vezi schitul Bunea.

VULCANĂ, jud. Dîmbovița (bis. Adormirea și Sf. Ilie — V. Pandele, 1841, reparată 1875 și bis. Sf. Nicolae — V. de Sus, 1800, reclădită 1867).
Vezi și schitul Fusea.

Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 280—281⁹⁸; Drăghiceanu, *Călăuza*, p. 29; Anuar 1909, p. 56—57; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1572, existînd în vremea domniei lui Vlad Tepeș].

VULPENI — Romanăți, com. Balș, jud. Olt (la 1840 două bis.: Intrarea în biserică — Călinești, 1821, și Sf. Nicolae — Surpatele, de lemn, 1820; bis. Sf. Ioan Botezătorul — mah. Popii, ante 1805; inscripția foto la Arh. St. Craiova).

Documente, indice XVI [localiz. probabilă]; *Cartea de hotărnicie a moșiei Vulpeni — Balș-Romanăți* (A.O., 1932, p. 88—90) [din 1782⁹⁹; „Renașterea”, 1944, p. 15 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 218; *Monografia jud. Romanăți*, p. 393; AER, 1921—1925, p. 562; A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei, a m-rii Surpatele]; *Indice cronologic nr. 4 și 21* [doc.].

VULPEȘTI — Argeș (bis. sec. XVII, fost metoh, al m-rii Vieroș¹⁰⁰, dispărută; apoi bis. Adormirea, ante 1824).

Documente, indice XVI [satul amintit de la 1557]; Bauer, p. 169; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 47—48; Anuar 1909, p. 293; AEA, 1929, p. 97.

VULPEȘTI — Teleorman.

B.C.I., XI, 1932, p. 13 [doc.]; Vezi și *Indice cronologic nr. 23*.

VULTUREASCA (Bîrla) — Teleorman¹⁰¹.

Dict. Rom., I, p. 417—418 [Bîrla].

VULTUREȘTI — Muscel, jud. Argeș (bis. din 1862—1866 și 1867—1870).
Vezi și Călugărița.

Anuar 1909, p. 96—97; Rădulescu — Codin, *Muscelul*, p. XXXIV; Rădulescu-Codin C., *De ce le zice Toboșari la o parte din Vulturești?*, în vol. *Din trecutul nostru Legende, tradiții și amintiri istorice*, Buc., (f. a.), p. 158—159; *Documente*, indice XVII [satul amintit de la 1622—1623]; *Indice cronologic nr. 1*; Rădulescu A., *Din judecățile moșnenilor Vultureni* (RIAF, vol. XII, partea II-a, 1912, p. 414—420).

VULTUREȘTI, jud. Olt (bis. Sf. Nicolae, ante 1824).¹⁰² Vezi și precedentul. Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 93; *Documente agrare*, p. 260—262 [doc. 1713].

VULTUREȘTI — Vîlcea (bis. Sf. Voievozi, 1820, reparată 1885). Vezi și Valea lui Albu.

Anuar 1909, p. 306; AEA, 1929, p. 156.

NOTE

- ¹ Vezi și planul moșiei din 1847 (Acad. R. S. România, Hărți).
- ^{1 bis} Biserica zidită de Ianache Văcărescu este amintită la 1720 mai 11 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CDXCI/1). Ruinele de ziduri ale caselor boierești și a două biserici vechi, ruinate, din Văcărești sînt amintite la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 196.)
- ² Numit Pitarul după rangul fostului proprietar C. Nenculescu pitarul.
- ³ Într-un doc. din 1700 mart. 10, domnul arată că marele ban Cornea Brăiloiu, „fiind temeiul stremoșu-său Barbului clucer acolo..., au pus nevoință cu multă cheltuială de au făcut iar temei acolo, cu case din piatră și cu pivnițe iar de piatră și cu biserică... și alte drese ce trebuiesc împrejurul caselor”. Pe locul unde a ridicat casele se găsea încă „pimnița cea de piatră” a strămoșului său Barbu clucerul (Arh. St. Buc., ms. 705, f. 247—248). Al. Ștefulescu datează însă biserica din c. 1710, de la sfîrșitul vieții lui Cornea Brăiloiu. Despre casele boierești și legenda bisericii, la 1874, vezi și Acad. R. S. România, ms. 226, f. 148 v. La 1803 moșia a fost vîndută lui Ioan Hagi Moscu (Acad. R. S. România, CDLXXVII/121).
- ^{3 bis} Vezi și planul moșiei V. S. = Dăneasa din 1851 (Arh. St. Buc., Min. Agric.).
- ⁴ Vezi și lista de doc. ale satului din 1645—1834 (Acad. R. S. România, DCXIII/193).
- ⁵ Vezi doc. din 1681 iunie 9, prin care popa Vasile și rudele sale îl închină episcopiei (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXXV/11).
- ⁶ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 114—115.
- ^{6 bis} Vezi planurile moșiei Văləri = Valea cu Apă din 1851 și 1852 la Arh. St. Buc. Min. Agric.
- ⁷ Data pisaniei este 1533—1534. Deși se spune că a fost făcută de Radu Paisie, m-reia Valea este menționată la 1532 dec. 29, deci înainte de domnia acestuia. (*Documente*, XVI, vol. II, p. 117). După cum rezultă dintr-un document din <1536—1539> sept. 6, m-reia de la Vale avea niște țigani încă din vremea domniei lui Mihnea cel Rău (1508—1510, pe care-i primise de la monahia Magdalena, ctitora schitului Corbii de Piatră (*ibidem*, p. 218). La 1623 mai 8, ctitorii m-rii erau considerați Ivașco fost mare vornic și alți boieri din jud. Muscel (*ibidem*, XVII, vol. IV, p. 270), probabil urmașii lui Vlaicu din Piscani mare logofăt și ai fraților săi, care au fost ispravnici la zidirea m-rii. La 1668 iulie 7 este amintită m-reia Stere din Vale, cu același hram Sf. Treime, ca și m-reia Valea (Arh. St. Buc., m-reia Valea, III/19).
- ⁸ Vezi doc. din 1623 mai 8 (*Documente*, veac. XVII, vol. IV, p. 270). Vezi și numeroasele catagrafii din: 1823, 1831, 1834, 1835, 1837, 1839 etc. (Arh. St. Buc., ms. 298, Catastife m-rești, dos. 121 și Min. Instr., dos. 4131/1831, 6724/1837, 5022/1839, 2911/1842, 4672/1855, 1179/1862, 1621/1864 și Acad. R. S. România, ms. rom. 727, f. 51—198).
- Despre repararea bisericilor de pe moșiile m-rii Valea, vezi Arh. St. Buc., m-reia Stavropoleos, XXVIII/23—26, 28—31, 34—36. Despre o ruină de biserică la Valea, la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 163. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 730, f. 53—54 v. și 739, f. 33—35 v. (ms. Pappazoglu).
- ^{8 bis} Vezi planul moșiei V. lui A. = Stoiceni din 1844 la Arh. St. Buc., Min., Agric.
- ⁹ Despre o bis. veche din Valea cu Apă, vezi Acad. R. S. România, ms. rom. 226 f. 189.
- ¹⁰ Amintit la 1781 ian. 27 și febr. 10 (Acad. R. S. România, XCI/166, 182, 189).
- ¹¹ Acad. R. S. România, ms. 228, f. 609.
- ¹² Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 372 v.
- ¹³ Vezi și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 275—276.
- ¹⁴ Vezi doc. din 1745 oct. 28, prin care popa Drăghici și Albu diaconul închină schitul din Valea lui Dobrotă m-rii Colțea (Acad. R. S. România, CCCLXIX/229).
- ¹⁵ Amintită la 1628 mart. 5 (Arh. St. Rm. Vilcea, XIV/1).
- ¹⁶ Vezi și planul moșiei din 1850 la Acad. R. S. România, Hărți.
- ¹⁷ Sînt trei schituri la Valea Mare din sec. XVI—XVII:
- 1) Dintr-un doc. din 1597—1598, rezultă că m-reia Valea Mare, cu hramul Sf. Ioan Bogoslov, a fost făcută de jupanița Caplea din Golești pe ocina ficei sale, jupanița Neacăș. În preajma m-rii se găsea și „chilia și Tănăsie” (*Documente*, XVI, vol. VI, p. 288).
- 2) La 1687 sept. 5 și 1697 mai 8 monahia Marta închină m-rii Trivalea schitul din fundul Văii Mari, în hotarul Izvoranilor, la locul numit Gurgui (Arh. St. Buc., ms. 477, f. 144 v.—145). La 1697 mai 8 întărește domnul (*ibidem*, f. 145 v.—146).
- 3) În doc. din 1688 ian. 27, 1688 nov. 14 și 1689 april. 8, se vorbește de un alt schituleț cu hramul Adormirea, zidit de Necula Chimpescu negustorul din Pitești pe locul m-rii Vierog. Acesta vorbise cu egumenul m-rii „să-l lase să zidească schitul în alt loc” și „îsprăvindu-se să fie închinat metoh la sf. m-re”. Schitul a fost terminat de Ancuța, soția lui Chimpescu, care l-a închinat m-rii Vierog. (Arh. St. Buc., m-reia Vierog, XXIV/2 și 5 și ms. 479, f. 192 și 157—158). Aceasta este biserica din Valea Mare, care ține acum de orașul Pitești.

La 1873 existau la Valea Mare o bis. de lemn și una de zid (Acad. R. S. România, ms. 228, f. 54). Vezi și raportul din 1830 ian 14 (Arh. St. Buc., m-rea Vieroș, XXI/12) și pe cel din 1829 dec. 6 despre schitul Gura Văii (ibidem, XXIV/11). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, ms. 657, f. 276 (Condica mitropoliei) și catagrafiile din 1839 și 1842 (Acad. R. S. România, ms. 724, f. 220—233).

¹⁸ La 1875 este amintită aci o bis. din 1851 (Acad. R. S. România, ms. 221, f. 110 v.—111). Vezi și planul moșiei V. M. = Berca din 1856 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

¹⁹ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 332.

¹⁹ bis, Vezi harta moșiei din 1844 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Planuri.

²⁰ Vezi doc. din 1714 mai 30, 1716 april. 8 și 1717 april. 27 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., XCI/3 și 4 și CDLXXVIII/3).

²¹ Vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 122. Vezi devizul de repararea bisericii din <1852>, lista de lucrurile trebuincioase și doc. privind clădirea bisericii la 1858 (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, XXVIII/24 bis. și ter și XXVIII/36).

²² Vezi doc. din 1762 iulie 9 și 14 (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CCLXXXIX/22 și 23). Vezi și catagrafia de la Acad. R. S. România, ms. 660, f. 104 v. și ms. 657, f. 73—74 v.

²³ Amintit la 1704 mai 24, cînd Paraschiva căpitanul, fiul lui Șerban din Orașul de Floci, închină schitul episcopiei de Buzău (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXVI/78).

²⁴ Amintită în doc. la 1534 (*Documente*, XVI, vol. II, p. 162). Vezi și doc. din 1515 april. 13, prin care se întărește lui Tatul vâtaf și altora Pîrscovul tot, de la gura Văii Purcarului pînă la m-rea lui Radu postelnicul (*ibidem*, vol. I, p. 108).

²⁵ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 7.

²⁶ Data pisaniei e 1804. Vezi doc. din 1802 nov. 25 și 1804 febr. 18, unde se spune că diaconul Florescu lăsase bani pentru ridicarea unei biserici la Valea Scheilor, care urma să fie terminată de Ghinea Speteanu (Arh. St. Buc., A.N., LXXI/105 și 109). Bis. din Valea Scheilor sau Ghenoaica (de la numele Ghinea al ctitorului) este amintită și la 1801 sept. 5 (*ibidem*, LXXI/102).

²⁶ bis, Vezi harta moșiei din 1845 la Arh. St. Buc., Min. Agric.

²⁷ Despre „desăvîrșita ruinare” a bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 49—50.

²⁸ Schitul Hagiului — făcut de un hagi — din Valea Stînii, lîngă Hurez, este amintit la 1694 mart. 2 (Arh. St. Buc., m-rea. C. Lung, XVII/5).

²⁹ Acad. R. S. România, ms. 224, f. 532 v.

³⁰ La 1695 oct. 10 are loc o înfrățire în schitul Aninoasa din Valea Teancului (Arh. St. Buc., ep. Buzău, XXX/44) iar la 1694 sept. 18, popa Dragomir din Valea Teancului arată că a înfrățit doi oameni la biserica episcopescă (probabil din Buzău) (*ibidem*, XXX/41).

³¹ La 1764 iulie 21, Ianache fost mare clucer de arie și Neculache mare cămăraș de ocnă închină mitropoliei schitul de la gura Văii Urleții, unde era și izvor de ape tămăduitoare (Arh. St. Buc., ms. 132, f. 146—147).

³² Acad. R. S. România, ms. 224, f. 431.

³³ Sînt probabil două sau trei schituri.

Vezi doc. din 1682 iunie 8, în care monahul Zaharia vorbește de un schit al său de la Văleni. La această dată, el vinde ocina lui Grigore Grădișteanu mare logofăt, care făcuse și el o biserică acolo. Schitul lui Zaharia monahul se găsea pe o delniță a sa, pe care nu o vînduse (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLVII/90).

Dintr-un alt doc., din 1668 iunie 22, rezultă că acest călugăr plecase de la m-rea Cozia și-și făcuse un schișor. Împreună cu el se aflau și cîțiva călugări care își aveau „postrigul” la m-rea Cozia, de unde, „fiind gilceavă, au eșit de și-au făcut acest schișor, ca să se odihnească cu pace” (*ibidem*, CLVII/57). Vezi și doc. din: 1670 febr. 12, 1683 mai 5 și dec. 10 și 1685 mai 12 (*ibidem*, CLVII/60, 62, 91, 95 și m-rea Cozia, XVIII/12). Este foarte probabil că acest Zaharia este același cu monahul Zosim, primul ctitor al schitului, de care vorbește pomelnicul citat la bibliografie. La 1693 iunie 5, Zosim schimonahul, bătrîn fiind, închină schitul făcut de el la Văleni nepotului său, Ghenadie egumenul de la Argeș. În doc. e pomenit și schitul logofătului Grigore Grădișteanu, aflat în apropiere (Arh. St. Buc., Mitr. Țării Rom., CLVII/101; vezi și 102, listă de averea schitului). În catagrafia publicată de I. Ionașcu, schitul Văleni-Argeș, cu hramul Sf. Treime, este trecut ca metoh al mitropoliei.

La 1684 febr. 6, Pavel monah, fost Pîrvul Hirănescu din Cîrstinești, lasă ocina schitului Văleni, „ce l-am făcut noi” (*ibidem*, Mitr. Țării Rom., CLVII/96). E posibil ca unul din acestea să fie schitul Ciomăgești.

Un alt schit Văleni, metoh al m-rii Glavacioc, e amintit la 1721 febr. 3 (Arh. St. Buc., m-rea Glavacioc, XXX/1).

³⁴ Vezi și catagrafiile din: 1764, 1792 și 1833 mai 16 (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 71—71 v. și ep. Argeș, XCVII/11 și Acad. R. S. România, ms. 657, f. 30, 68 v.—69 v.). Despre starea de ruină a schitului vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 3026/1858 și 1443/1864;

pentru reparații, ibidem, dos. 1435/1865. Vezi și doc. din 1828 mart. 7, 1841 febr. 15 și 16 (Arh. St. Buc., ep. Argeș, XCVII/9 și 14). Vezi și istoricul făcut de Pappazoglu (Arh. St. Buc., ms. 729, f. 90) și pictura lui Trenk înfățișând schitul în veacul trecut (Muzeul de artă al R. S. România, Stampe, DR, III 4215).

³⁵ În ms. 221 de la Acad. R. S. România, f. 106 v.—107, sînt amintite aici ruinele unei m-ri și o bis. din 1841.

³⁶ Într-un doc. din 1628 aug. 2 se spune că Barbu Brătășanu avea biserică acolo; se dă scutire preoților să se roage pentru ctitorii răposati (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LIX/73). Vezi și hotărnicia din 1755 a moșiei V., proprietatea lui C. Strimbeanu (Acad. R. S. România, CLV/126).

³⁷ Despre repararea bis. din Văleni-Muscel, vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1378/1864.

³⁸ Despre așternerea cu piatră a ulițelor orașului vezi Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, dos. 214/1850.

³⁹ Despre școala din Văleni vezi și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 4142/1831, 6701/1837, 6028 și 6034/1838 (clădire școlii) și 3415/1840 și Vornicia din lăuntru, dos. 257/1840 (dărîmarea unui zid al m-rii).

³⁹ bis. Despre repararea unei cișmele, vezi ibidem, dos. 256/1840.

⁴⁰ Despre facerea clopotniței vezi Arh. St. Buc., A.N., MMDXCV/37.

⁴¹ Data pisaniei; la 1683 febr. 1 bis. din tîrgul Văleni primește milă de sare, iar la 1684 mai 2 Hagi Stoian cu soția o închină m-rii Cotroceni (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, LVI/1 și 3). Schitul Văleni de pe Teleajen este amintit și la 1691 oct. 7, 1700 mai 25 etc. (ibidem, XLIX/7 și 8). Vezi și miniatura m-rii din 1806 (Arh. St. Buc., ms. 206, f. 6) și catagrafia din 1844 mart. 6 (Arh. St. Buc., m-rea Cotroceni, CXI/64 și 65). Despre repararea bisericii vezi Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1027/1862. Vezi și ms. Pappazoglu (ibidem, ms. 729, f. 94—94 v. și 730, f. 15—16).

⁴² Acad. R. S. România, ms. A 545 f. 366.

⁴³ Vezi Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 242—243.

⁴⁴ Vezi și Arh. St. Buc., Vornicia din lăuntru, dos. 2657/1835 și Obștescul Control, dos. 142/1848. Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXVIII și harta de la Acad. R. S. România, Hărți

⁴⁵ Acad. R. S. România, ms. 227, f. 268. Despre repararea bis. vezi doc. din <1849>. (Acad. R. S. România, MCLXVIII/51).

⁴⁶ Vezi și catagrafiile din 1810 și 1842 de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 23 v.—33 v., ms. 660, f. 115, ms. 727, f. 199—212 și Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CCLXXXVIII/42. Despre diverse reparații vezi și Arh. St. Buc., ms. 156, f. 128—129 (din 1803) și Min. Instr., dos. 542/1861, 1032/1862, 3334/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 18 (ms. Pappazoglu).

⁴⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. DLX.

⁴⁸ Amintită la 1834 april. 18 (Acad. R. S. România, DCCCXV/36). La 1793 mart. 16 exista o școală românească la Vața de Jos-Teleorman, condusă de popa Dumitru (Arh. St. Buc., ms. 143, f. 121).

⁴⁸ bis. Vezi și planul moșiei Velea sau Nebuna din 1843 la Arh. St. Buc., Min. Agric., Hotărnicii.

⁴⁹ Data pisaniei, în care se spune că a fost făcută de Dragomir mare spătar și alți boieri; în documente apar doi spătari cu numele Dragomir; primul e din Petroșani și apare în sfat între 1530—1534 și al doilea e din Orboiești și este menționat în sfat în 1541—1545. M-rea este menționată însă în documente la 1526—1527, cînd i se întăresc daniile făcute de Dragomir spătar, iar la 1521 iulie 14 este amintit „hotarul Verbilei” (*Documente*, XVI, vol. I, p. 169 și vol. II, p. 30—31). Cum, pe de altă parte, unul din ctitori are piatra de mormînt la minăstire din 1535—1536, lăcașul este fără îndoială mai vechi decît data pisaniei.

⁴⁹ bis. Vezi doc. datat din 1687—1688 (de fapt din 1690), în care Matei Filipescu fost mare agă arată că tatăl său, Pană Filipescu fost mare spătar, a făcut m-rea Verbila „den temelie... de piatră”. M-rea fusese ctitorită de strămoșii săi (Arh. St. Buc., ms. 454, f. 296 v.) Este vorba foarte probabil, de o exagerare cu privire la refacerea din temelie.

Vezi și catagrafiile din 1835 și 1863, la Arh. St. Buc., m-rea Mărgineni, XIII/10 și Min. Instr., dos. 1420/1863; despre diverse reparații, ibidem, dos. 1424/1864, 3328/1876. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 53 v. și 730, f. 13 v.—14.

⁵⁰ Despre casele lui Bratia logofătul vezi doc. din 1656 (Acad. R. S. România, CDLXIV/129).

⁵⁰ bis. Vezi și însemnarea din 1687, în care numele Verdea este scris pe un loc răzuit al unei biserici a lui Tănase Păușescu (Panaiteescu P. P., *Catalogul ms. slave*, vol. II, p. 444, ms. la Acad. R. S. România).

⁵¹ Vezi ibidem, ms. rom., 221, f. 103 v.—104.

⁵¹ bis. După cum rezultă dintr-o însemnare din 1680, la Vernești a existat o bis. mai veche cu hramul Sf. Nicolae, pe locul căreia s-a ridicat probabil una din bisericile satului (Panaiteescu P. P., *Catalogul ms. slave*, vol. II, p. 344—345, ms. la Acad. R. S. România).

- ⁵² Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDLXXIX/136 și urm.
- ⁵³ Amintită la 1643 nov. 15 (Arh. St. Buc., m-rea Stavropoleos, X/7).
- ⁵⁴ Vezi îndeosebi doc. din 1646 iunie 10, unde se spune că zidirea m-rii a început la leat 7081 (1572—1573) (Acad. R. S. România, LXXVIII/100). M-rea este însă amintită în documente la 1571 sept. 30 (*Documente*, XVI, vol. IV, p. 46).
- ⁵⁵ M-rea a fost „reînnoită” de Stroe Leurdeanu mare vistier între 1641—1651. La 1673 mart. 10 sînt amintite o pivniță de piatră cu o trapeză deasupra și o chilie egumenească făcută în timpul domniei lui Radu Leon, de Mareș Băjescu (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 148—149). Acesta este mare vornic în 1666—1669.
- ⁵⁶ Despre ruinele vechii mănăstiri, la 1871, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 230.
- ⁵⁷ Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, pach. CXIX. Vezi și cataografiile din 1850, 1855, și 1860 de la Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 2293/1850 și 4673/1855 și Acad. R. S. România, ms. 727, f. 213—228. Despre repararea m-rii vezi doc. din 1827—1828 (Arh. St. Buc., m-rea Vierog, XXIV/7—10). Despre diverse alte reparații, idem, Log. pricinilor bisericesti, dos. 5386/1838 și Min. Instr., dos. 1510/1848, 1022/1866 și 2171/1872. Vezi și Arh. St. Buc., ms. 729, f. 83 (ms. Pappazoglu) și Acad. R. S. România, ms. 5142, f. 432—437 (ms. Tocilescu).
- ⁵⁸ În ms. 221. de la Acad. R. S. România, f. 107 v. — 108, sînt amintite două bis.: V. de Jos, 1855 și V. de Sus, 1857.
- ⁵⁹ Pisania dă data de 1788—1789; biserica din Viezuri este pomenită în doc. la 1779 mart. 31 (Acad. R. S. România, XCI/158). Vezi și catagrafia din 1824 (Arh. St. Buc., ep. Rîmnic, LXII/33) și planul moșiei la 1852 (idem, Min. Agric.).
- ⁶⁰ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 4.
- ⁶¹ Amintită în doc. la (1557) (*Documente*, XVI, vol. III, p. 67—69). Din pisanie rezultă că a fost construită pe la 1530. Vezi și cataografiile din: 1764, 1845 și 1862, de la Acad. R. S. România, ms. 657, f. 41—43 și Arh. St. Buc., Așez. Brîncovenesti, dos. 531/1845, Min. Instr., dos. 1109/1862 și Acad. R. S. România, ms. 727, f. 229. Despre diverse reparații, Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1198/ 1863, 3315/1876. Vezi și istoricul făcut la 1871 (Acad. R. S. România, ms. 285, f. 187—188 v.).
- ⁶² Vezi și istoricul de la Arh. St. Buc., ms. 730, f. 43, 739, f. 15—16 și 729, f. 20 v. — 21 și Acad. R. S. România, Stampe, Gr., II, Danielis 5. Despre strîngerea de bani necesari reparațiilor după cutremurul din 1838 vezi Acad. R. S. România, DXCII/263.
- ⁶³ Amintită la 1794 nov. 11 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCLXXXIII/65).
- ⁶⁴ Acad. R. S. România, ms. rom. 225, f. 193.
- ⁶⁵ Vezi hotărnicia satului din 1806 (Acad. R. S. România, CDLX/134, 135).
- ⁶⁶ Vezi doc de la Acad. R. S. România, CDLXXVIII/100 și urm.
- ^{66 bis} Vezi și planul moșiei Vilcom = Somor din 1838 la Arh. St. Buc., Min. Agric.,
- ⁶⁷ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, LXXXVI/57).
- ⁶⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 293 v.
- ⁶⁹ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 105 v. — 106.
- ⁷⁰ Vezi și planurile moșiei din 1835 (Acad. R. S. România Hărți).
- ⁷¹ Vezi doc. din 1850 dec. 17, unde se vorbește de niște bani lăsați pentru construirea bis. din Virciorova (Acad. R. S. România, MCCLXXXVII/13).
- ⁷² Amintit la 1693 iunie 2 (Arh. St. Buc., ep. Buzău, CVIII/1); în doc. din 1755 — publicat de V. A. Urechia — se afirmă că exista în vremea domniei lui Șerban Cantacuzino (1678—1688).
- ⁷³ Vezi însemnarea din 1714 iulie 21 de lucrurile schitului (Arh. St. Buc., m-rea Rm. Sărat, III/74).
- ⁷⁴ Bis. e amintită la 1832 iunie 14 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/175—177).
- ⁷⁵ Despre hrisoavele moșiei vezi doc. din 1833 (Acad. R. S. România, CDLXXIX/224).
- ⁷⁶ Acad. R. S. România, ms. 225, f. 272.
- ⁷⁷ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 104.
- ⁷⁸ Despre ruinarea bis. vechi, de gard, și construirea uneia noi vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 163.
- ⁷⁹ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCLXXXIX, de unde rezultă că satul se mai numea și Meteleu sau Broșteanca, fiind situat în hotarul Alexenilor.
- ^{78 bis} Vezi hotărnicia din 1749 (Acad. R. S. România, CCXCVII/56).
- ⁷⁹ Despre ruinarea bis. de lemn și terminarea bis. noi vezi Arh. St. Buc., Min. Cult. și Instr., dos. 1367/1864, f. 117, 246, 279—281.
- ⁸⁰ Despre ruinele unei bis. la 1873, vezi Acad. R. S. România, ms. 228, f. 76 v. Bis. e amintită și la 1834 mart. 12 (Acad. R. S. România, DCCCXV/26). Despre sat vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMX.
- ⁸¹ Amintită la 1777 ian. 26, cînd căpitanul Mihai Poenaru se obligă să facă o biserică la Voinigesti-Argeș, ca aceia din Vlădești-Vilcea (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDLXXIV/5).
- ⁸² Acad. R. S. România, ms. 230, f. 208—209, unde este amintită și ruina unei biserici.
- ⁸³ Vezi și Arh. St. Buc., ms. 394, f. 9 v.
- ⁸⁴ Acad. R. S. România, ms. 221, f. 104 v. — 105.

⁸⁵ Bis. din V. — Teleorman e amintită la 1834 aug. 4. (Acad. R. S. România, DCCCXV/49).

⁸⁶ Vezi doc. din <1374>, unde Vlaicu vodă spune că „ascultind pe cinstitul între călugări Nicodim, de asemenea și cu cheltuială și daruri de la domnia mea, iar cu munca lui chir Nicodim și a fraților lui, am zidit și am zugrăvit” (*Documente*, XIII—XV, p. 27). Vezi și doc. din 1406, în care Ștefan, despotul Sîrbilor, arată că Tismana și Vodița, au fost zidite „cu ajutorul fericitului meu părinte” (*ibidem*, p. 49).

⁸⁷ Vezi doc. din 1705 mart. 10, unde se spune că schitul Vodița „desăvîrșit s-au stricat”, iar Athanasie, egumenul m-rii Tismana „au făcut acest sfintu lăcaș dentru cheltuiala sfintii m-ri Tismana” (Arh. St. Buc., m-rea Tismana, XCIII/6).

⁸⁸ Amintită la 1832 mai 23 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/169). Despre sat vezi *ibidem*, pach. DLXI—II.

⁸⁹ Amintit cu acest nume la 1693 oct. 15 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CLVII/102); la 1698 oct. 25 este menționată biserica Voiceștilor (Acad. R. S. România, CX/198). Cum la 1659 april. 11 este amintit locul „la chili” și pîrîul chiliilor, este foarte probabil ca aici să fi existat și un schit mai vechi (Acad. R. S. România, XXXI/85).

⁹⁰ Bis. e amintită la 1736 dec. 15 și 1832 mart. 18 (Acad. R. S. România, DCCCXIV/163 și Arh. St. Buc., A. N., MMDCCLXII/47). Vezi și planul moșiei din 1838 (Acad. R. S. România, Hărți). Vezi, de asemenea, Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 360 și ms. 225, f. 177.

⁹¹ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. CMX. Vezi și *ibidem*, ms. A 545, f. 360.

⁹² La 1692 aug. 7, Goran Olănescu logofăt avea aici două case: „cele înalte”, pe care le lasă fiului său Matei și „cele de jos”, lăsate lui Pătru, alt fiu (Arh. St. Buc., m-rea Hurezi, LXVI/15).

⁹³ La 1777 ian. 26, căpitanul Mihai Poenaru se obligă să facă aci o biserică la fel cu cea din Vlădești-Vilcea, pentru 600 de taleri (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CDLXXIV/5).

⁹⁴ Amintit în doc. la 1678 ian. 12 — cînd este scutit de dări — și 1714 iunie 17 (Acad. R. S. România, CXXVI/173 și Arh. St. Buc., ep. Buzău, C/1). Vezi și *ibidem*, pach. VI.

⁹⁵ Amintită la <1673 iunie 12> (Arh. St. Buc., ms. 361, f. 6—6 v).

⁹⁶ Acad. R. S. România, ms. 228, f. 24 și 155, unde este amintită și o cruce veche.

⁹⁷ Despre sat vezi doc. de la Acad. R. S. România, pach. MCXCIII.

⁹⁸ Vezi și Acad. R. S. România, ms. A 545, f. 355.

⁹⁹ Vezi și hotărnicia din 1752 (Acad. R. S. România, III/135) și planul moșiei Vulpeni = Gruia din 1870 la Arh. St. Buc., Min. Agric..

¹⁰⁰ La 1681 dec. 15, popa Stan din Vulpești, devenit popa Sava, închină m-rii Vieroș bis. sa din Vulpești (Arh. St. Buc., ms. 479, f. 71 v. — 72). Vezi și doc. din 1700 aug. 3 — carte de alegerea ocinei dăruite (*ibidem*, f. 73 v. — 74). La 1700 aug. 24, satul refuză să închine biserica, spunînd că nu a făcut-o popa Stan „ci am făcut-o noi, satu tot” (*ibidem*, f. 72).

¹⁰¹ Vezi doc. din 1847 (Acad. R. S. România, MCCCXLV/156).

¹⁰² Vezi și Acad. R. S. România, ms. rom. 221, f. 117—118.

Z

ZĂBALU (Zebil) — Tulcea.

Morozov Simeon N., preot, *Monografia comunei Zebil din jud. Tulcea*, Buc., 1913, 45 p.

ZĂDĂRICIU — Vlașca (bis. sec. XVIII, apoi bis. Sf. Nicolae, construită de fostul mare pitar Grigore Zădăriceanu, 1832, reparată 1880¹).

Bauer, p. 165 [bis. sec. XVIII]; Brătulescu V., *Bis. din Zădăriciu* (BCMI, XIX, 1926, p. 89) [pomelnic, pisanie]; Anuar 1909, p. 131 [bis. închisă]; A. Rom., 21 mart 1859 [moșia de arendat]; Marrino C.I., *Carte de hotărnicie a moșiei Zădăriciu din jud. Vlașca, proprietatea d-lui N. N. Zădăriceanu*, Buc., 1897, 16 p. [se rezumă și doc. din sec. XIX]; *Indice cronologic nr. 18 și 21* [doc. despre sat].

ZĂGAIA — Gorj (bis. sec. XVIII)².

Ionescu I., *Agricultura română*, p. 569 [Z. — Mehedinți].

ZĂGONENI — Argeș (bis. de lemn Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, construită de Partenie arhimandrit; apoi bis. de zid Toți Sfinții, 1832, reclădită 1901).

B.O.R., 1921, p. 684 [cat. 1808]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 4; M.O., 1961, nr. 5—8, p. 399 [cat. 1833]; Anuar 1909, p. 293; *Indice cronologic nr. 2* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1599, existind din vremea lui Neagoe Basarab].

ZAHAREȘTI, jud. Buzău (bis. Intrarea în biserică, Coborîrea Sf. Duh și Sf. Dumitru, 1760 construită de preotul Stancu, refăcută de Oprea Gavriloiu și fiul său, Dimitrie, 1854—1857). Vezi și Valea Viei.

Constantinescu N. A., *Bis. din Zaharești* („Ingerul”, XIII, 1941, p. 376—378); Idem, *Monumente buzoene*, p. 44—45 [inscripții, portrete].

M M-REA ZAMFIRA (Intrarea în biserică, bis. mare construită de Nifon mitropolitul prin „osteneala” lui Eftimie, egumenul m-rii Ghighiu, 1855—1857, zugrăvită de pictorii Chladek și Nicolae Grigorescu; bis. mică, din cimitir, Sf. Treime, construită la 1743 de Zamfira, soția lui Manoil Apostoli negustor — de la care îi vine și numele — și de nora ei, Samranda Bălăceanu; reparată și zugrăvită în sec. XIX; clopotnița dărimată de cutremur la 1940; m-rea a fost metoh al mitropoliei), com. Lipănești, satul Zamfira, jud. Prahova. Vezi și schitul Nifon³.

Arh. St. Buc., *Indice cronologic nr. 23*, Buc., 1952 [4 doc., 1811—1843]; Vezi și *Indice cronologic nr. 1 și 10* (indice); Tunusli, p. 173; Bauer, p. 129

[bis. Sinphira]; Fotino, III, p. 153; Iorga N., *Studii și doc.*, XV, p. 76—79; Urechia, *Ist. rom.*, X A, p. 220—221, 227; Berechet Șt., *Note de la m-reă Zamfira* (N.R.L., 1912, p. 451—456) [însemnări, manuscrise]; Răuțescu I., *Metoașele mitropoliei sub mitropolitul Dionisie Lupu* (R.L., III, 1931, nr. 3, p. 177—178) [la 1819]; *Starea morală și materială a schitului Zamfira* („Buciumul”, 5 april. 1864);

Bilciurescu, *Mănăstirile*, p. 196; Iorga N., *La m-reă Zamfira* (F.D., II, 1907, nr. 4, p. 58—61) [descriere, istoric]; Idem, *Țara românilor*, p. 37—39; Gibescu I., *Istoricul mitropoliei Ungrovlahiei*, p. 138; Pavlov, *Călăuza*, p. 38—41; Popescu N., *M-reă Zamfira* (B.G., IV, 1933, nr. 2, p. 98—101) [cu 3 figuri]; Oprescu G., *Pictura românească în sec. XIX*, p. 155; Moisesescu G., *Contractul lui N. Grigorescu pentru zugrăvirea bisericii de la Zamfira* (R.L., VIII, 1936, nr. 3—4, p. 178—182) și extras;

Brătulescu V., *M-reă Zamfira* (BCMI, 1939, p. 175—185) [descriere, foto și planuri, bis. veche și pivniță; despre bis. nouă]; Iorga N., *Istoria bisericii II*, p. 66; Enăcescu E., *Pe urmele strămoșilor*, p. 136—137; Popescu Grigore N., *Din trecutul seminarului Nifon mitropolitul din București*, Buc., 1943, p. 61—67 [despre m-re]; Oprescu G., *Date noi despre anii de formație a lui N. Grigorescu* (SCIA, I, 1955 nr. 3—4, p. 163—164); Vartolomeu diacul, *Monumentele noastre de artă religioasă* (B.O.R., LXXI, 1953, p. 359); Moisesescu G., *M-reă Zamfira* (B.O.R., LXXII, 1954, nr. 2—3, p. 333—342) [istoric, despre ctitori]; Ștefănescu I. D., *La 50 de ani de la moartea lui N. Grigorescu. Realizări în pictura sa religioasă* (B.O.R., LXXV, 1957, nr. 8—9, p. 881—884) [descriere pictură].

ZĂNOAGA, jud. Dolj (fost Romanați) (bis. Sf. Nicolae, construită de preoți și locuitori, 1814, refăcută? 1894).

„Renașterea”, 1944, p. 89 [catagr. 1840]; M.O., 1865, nr. 3—4, p. 298 [cat. 1845]; Anuar 1909, p. 208; AER, 1921—1925, p. 562; *Monografia jud. Romanați*, p. 464—465; Marinescu D., *Monografia comunei Zănoaga din jud. Romanați*, Caracal, 1933; Chiriță Ilie, *Documente din Castra Nova-Romanați* (A.O., 1934, p. 152—157) [hotarnică 1832, trupul de moșie Zănoaga]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1596].

ZĂNOAGA, com. Dăneasa, jud. Olt⁴ (M. bis. Intrarea în biserică, 1766, reparată 1866 și 1899, când a fost legată cu fier).

Bauer, p. 185 [fără bis.]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 79; Anuar 1909, p. 297 și 299 [bis. din 1726]; AEA, 1929, p. 124; *Documente*, indice XVII [satul amintit la 1618].

ZĂNOAGA, com. Dumbrava, jud. Prahova (M bis. Sf. Împărați ,sec. XVIII, reparată la 1885 și 1930, când a fost repictată de pictorul I. Stătescu; casă boierească și două hanuri la 1852).

Bauer, p. 135 [bis. de piatră sec. XVIII]; V. Rom., supl. 19 ian. 1852; Brătianu D. N., *Carte de hotărnicie pentru mușiea Zănoaga din plasa Cîmpu, comuna Netofi, județul Prahova, proprietatea d-lui Eftimie Diamandescu*, Buc., 1888, 12 p.; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1569, când era jumătate al m-rii Mărgineni.

ZĂRNEȘTI, jud. Buzău (crucea lui Parlat, sec. XIX).

Documente, indice XVI [satul Zîrna amintit la 1531—1532].

ZĂRNEȘTI, vezi Lăpușata.

ZĂRNEȘTI, jud. Argeș (M cruce veche și urme de bis. la 1871⁵).

Bauer, p. 180 [bis. sec. XVIII]; BCMI, 1927, p. 112; B.O.R., 1921, p. 684 [la 1808 bis. de lemn]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 7 [bis. de lemn Nașterea Maicii Domnului]; M.O., 1956, nr. 6—7, p. 419—420 [la 1845 bis. Nașterea

Maicii Domnului — Zărnești, de lemn]; AEA, 1929, p. 82; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1515].

ZĂTRENI, jud. Vilcea (M bis. Sf. Nicolae, construită de Preda Zătreanu vornic, 1730—1734, reparată 1903; se păstrează pictura originală cu portretele ctitorilor; culă c. 1754 făcută de Radu Zătreanu; cruce din c. 1760 și bis. de lemn Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul-Butanul, făcută de familia Zătreanu, 1756, reparată și mutată 1796).

Mateescu C. N., *Diata lui Preda Zătreanu* (A.O., 1926, p. 214—215 [din 1730, amintind de construirea bisericii și alte două doc.]; Idem, *Inscripții din bisericile oltene. Ctitoria boierilor Zătreni din satul Zătreni* (*ibidem*, p. 235—236) [inscripția bis.]; Bauer, p. 204 [două bis. și casă boierească, sec. XVIII]; *Dicț. Vilcea*, p. 548; A.O., 1924, p. 307; A.O., 1942, p. 172 [cat. 1834]; Popescu, *Biserici*, p. 548 [cat. 1840]; Anuar 1909, p. 234; AMO, 1941, p. 740; M.O., 1966, nr. 7—8, p. 649 [doc. 1656, parte din sat dată m-rii D.-Lemn]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1578].

SCHITUL ZĂTREȘTI — Romanți (1816). Vezi și Scorbura.

Popescu-Cilieni, *Schituri oltene* (M.O., 1956, nr. 1—3, p. 121).

ZĂVALU, jud. Dolj (bis. Sf. Nicolae, 1845 și ruine de bis. la 1871°).

Bauer, p. 207 fără bis.; Anuar 1909, p. 170; M.O., 1965, nr. 5—6, p. 440 [cat. 1845]; Bîrzanu Nicolae, preot, *Cu privire la satul Zăvalu* (A.O., 1939, p. 445—446) [doc. din 1608]; Greceanu, *Genealogii*, II, p. 294 [doc. 1654, satul m-rii Sadova]; Vezi și *Indice cronologic nr. 19* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1530, când era al m-rii Sadova].

ZĂVELCEȘTI, com. Pojaru-Gorj (bis. reparată 1833—1834).

A.O., 1942, p. 201—202 [însemnări].

ZĂVIDENI, jud. Vilcea (M. bis. Adormirea-Bărbuceni sau Sf. Împărați?, construită de Barbu Caragic, 1815; zugrăvită de familia sa, 1832; reparată 1890⁷ și 1932; se păstrează pictura interioară și exterioară).

Bauer, p. 200 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 7—8 [catagr. 1840]; Anuar 1909, p. 234 [și bis. Sf. Treime, 1842—1845]; Năsturel P.V., *Bis. din Zăvideni* (R.I.A.F., XIV, 1913, p. 68—70) [inscripții ctitori, foto]; Daniilescu C., *Monografia com. rurale Zăvideni din jud. Vilcea* (din N.V., 1935—1936; Ghika-Budești, *L'ancienne architecture* (BCMI, 1942, p. 52, pl. XXIX);

„Oltul”, 1857, p. 152, 164 [moșia de arendat]; Drăghiceanu V., *Comunicări* (BCMI, XXIV, 1931, p. 92) [pisania]; Pănoiu A., *Pictura votivă*, p. 22, fig. 39—40 [descriere și reproducere portrete ctitori]; Cocora Gabriel, *Un manuscris al lui Dionisie Eclesiarhul* (M.O., 1965, nr. 1—2, p. 54—59) [pomelnicul bisericii, 1816; se reproduce]; *Indice cronologic nr. 4*; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1583].

ZĂVOIENI — Vilcea (la 1840 două bis de lemn: Sf. Nicolae, 1732, și Sf. Nicolae — mah. Măldărești, 1825 și bis. de zid. Sf. Nicolae-mah. Jaroștile, 1802).

A.O., 1934, p. 175 [la 1834 o bis. de lemn și una de zid]; Popescu, *Biserici*, p. 103; Goleescu M., *O fabulă a lui Esop trecută în iconografia religioasă* (BCMI, 1934, p. 73); AMO, 1941, p. 791—792; Anuar 1909, p. 233.

ZĂVOIUL — Vlașca (dispărut).

Iorga N., *Studii și doc.*, V, p. 488 [doc. 1687]; *Doc. Cantacuzino*, p. 56—57, 73, 92, 164 [doc., Zăvoaiele]; *Documente*, indice XVII [sat dispărut].

ZĂVOIUL — Argeș sau Olt? (bis. Cuv. Paraschiva la începutul sec. XIX, construită de preoții Udrea și Preda, reclădită 1895—1897).

Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 85; Anuar 1909, p. 300.

ZBRĂGLEZILE, vezi Mavrodinu.

ZDRELEA, vezi Jdrealea.

ZEGUJANI, jud. Mehedinți (M bis. Sf. Nicolae, 1832, zugrăvită 1835, clopotniță din 1836—1840, făcută de vistierul Stanciu Bobăiceanu; bis. transformată 1858—1870 și 1910, când a fost repictată; bis. de lemn Intrarea în biserică — Peștenuța, 1777?, prefăcută 1830, preînnoit acoperișul 1844, pictată 1890—1900).

Filitti C. I., *Condica Poenarilor — Almăjeni* (A.O., 1929, p. 291) [despre sat]; Bauer, p. 222 [fără bis., sat pustiu]; Iorga N., *Domnița Anca și patronajul ei literar. O prigonire politică sub Fanarioți*, Buc., 1926, p. 6 [însemnare, 1751]; Anuar 1909, p. 199 și 205—206; AMO, 1941, p. 568; Crețeanu R., *Biserici de zid de pe Valea Motrului* (M.O., 1957, nr. 1—2, p. 42—44); Idem, *Noi completări la inscripțiile din bisericile de lemn din r. Baia de Aramă* (M.O., 1964, nr. 1—2, p. 71—73 și 76) [însemnări, istoric, bis. din Peștenuța]; *Documente*, indice XVI [satul amintit la 1562].

ZEICANI, com. Dănciulești, jud. Vâlcea (M bis. de lemn Sf. Dumitru, 1837, renovată 1952).

ZEICOIU — Gorj bis. de lemn Sf. Nicolae, clădită la 1700 de călugărul Nicolae, reparată 1824 de Grigore eromonah; bis. de lemn din Negovanu, sec. XVI?, distrusă de turci 1801; bis. de lemn din Halăngești, 1833—1836, refăcută 1908).

Bauer, p. 208 [bis. sec. XVIII]; A.O., 1929, p. 119—124; Brătulescu I., *Trei biserici din Zeicoiu-Gorj* (A.O., 1942, p. 126—139); Idem, *Din monografia com. Zeicoiu („Renașterea”, 1943, p. 164—172)*; Anuar 1909, p. 170; AMO, 1941, p. 316 [biserici noi, din 1866 și 1908]; M.O., 1956, nr. 8—9, p. 541.

ZELETIN — Prahova.

Iorga N., *Două acte prohovene: al Zeletinului și al Bătrînilor* (*Studii și doc.*, XXI, p. 11—14); R.I., 1923, p. 43—45 [hotărnicie, 1743]; *Indice cronicologic nr. 10* [doc.]; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1571].

SCHITUL ZESTEȘTI — Vâlcea (c. 1711⁸).

ZGAVEȚI, vezi Marotinu.

SCHITUL ZGHIABU, vezi Jghiabu.

ZGÎRCIȚI — Rm. Sărat (bis. Sf. Voievozi, zidită la 1806 de Mihalache Pirjol, Mihălcică Arion, Anastase Dedulescu, învelită și zugrăvită 1881, reparată 1912).

Bauer, p. 111 [bis. Zgirtzige]; Anuar 1909, p. 265; Filitti, *Bisericile boierilor Dedulești*; *Dicț. Rom.*, V, p. 790 [și alte 4 bis. mai noi]; „Îngerul”, X, 1938, nr. 6, p. 547.

ZGUBEA, com. Romanai-Vâlcea (la 1840 bis. de lemn Sf. Ingeri, preînnoită 1756)

Popescu, *Biserici*, p. 113; AMO, 1941, p. 792.

ZGRÎȚEȘTI — Muscel (bis de lemn din 1680, reclădită 1830).

G. B., 1964, nr. 9—10, p. 895—896 [cat. 1845.]

ZIDURI (Costieni) — Rm. Sărat, jud. Buzău [bis. de lemn Sf. Dumitru, 1840] AEB, 1926, p. 68 și 1928, p. 101.

ZIGONENI, vezi Zăgoneni.

ZILIȘTEANCA, com. Sudîți — Buzău (bis. Sf. Dimitrie, 1844, refăcută 1881). Anuar 1909, p. 257.

ZIMNICEA jud. Teleorman (bis. Sf. Apostoli, reclădită de zid 1846, reparată 1906; bis. Sf. Împărați, 1803⁹, reparată 1894).

Iorga N., *Revelații toponimice*, p. 11, [originea numelui de la Demnitikos]; Iorga N., *Istoria românilor*, III, p. 53 și 169 [numele orașului de la Demnitikos sau Demnitzikos]; Greceanu, *Genealogii*, p. p. 360—362, 363—364 [doc. 1621 și 1654, Zimnicele Mari și Mici]; *Documente agrare*, p. 206, 801 [Zimnicea, moșia lui Al. Ipsilanti] și 206, 255 [Zimnicele a fam. Năsturel]; *Documente*,

indice XVI și XVII [satul Z. amintit de la 1504, când era al m-rii Glavacioc; mai târziu se spunea că era al lui Virjoghe sluger de la „așezarea” țării]; *Indice cronologic nr. 10*; Bauer, p. 172 [is. și căpitănie]; C. Rom., 1845, p. 227 [descriere cazarmă veche]; Margot, *O viațorie*, p. 79 [1859]; Iorga N., *Studii și doc.*, XIX, p. 88; Anuar 1909, p. 40.

ZLATA, com. Dracea — Teleorman (bis. de lemn Sf. Dumitru, c. 1845, ruinată)

Anuar 1909, p. 140; Crețeanu R., *Bisericiile de lemn din reg. București* (G.B., 1964, nr. 1—2, p. 82).

ZLĂTĂREI, jud. Vâlcea (la 1840 bis. de lemn din 1822, clădită din zid 1902—1910). Vezi și schitul Dobrușa.

Bauer, p. 203 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 11; Anuar 1909, p. 231; AMO, 1941, p. 793; *Indice cronologic nr. 4* [doc.] *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1547].

ZMĂRDĂȘTEȚUL, vezi Smărdăștețu,

ZMEIENI, vezi Smeieni.

ZMEURA — Teleorman (bis. de lemn Adormirea la începutul sec. XIX).

Bauer, p. 169 [bis. sec. XVIII]; Ionașcu, *Catagrafia Argeș*, p. 59—60; AEA, 1929, p. 63 [bis. nouă, 1887—1896].

ZMEURĂTUL, jud. Vâlcea (bis. de lemn Întrarea în biserică, c. 1792 și bis. de lemn Sf. Dumitru, 1827). Vezi și schitul Jghiabul.

BCMI, XXVI, 1933, p. 136¹⁰; Bauer, p. 201 [bis. sec. XVIII]; Popescu, *Biserici*, p. 29; Anuar 1909, pl. 220.

ZOREȘTI — Buzău? Vezi și Ciobănoaia.

Bulat T. G., *Acte de la Matei Basarab* (R.I., 1934, p. 135—139) [din 1639]; Iorga, *Doc. Cantacuzino*, p. 28—29 [doc. 1663, parte din sat a lui Drăghici Cantacuzino]; *Indice cronologic nr. 3*; *Documente*, indice XVI și XVII [satul amintit de la 1594].

ZORILE, vezi Băseni.

ZORLEASCA (Zorlești). — Olt.

A. Rom., 21 și 29 aug. 1857 [arendarea moșiei]; *Indice cronologic nr. 11*.

ZORLEȘTI — Gorj (M bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, clădită la 1774—1775 de protopopul Barbu Zorilescu și căpitanul Mihai Trocănescu, fratele său, zugrăvită 1820, reparată 1924; cruci de piatră din: 1762—1763, 1822—1823, 1806, a doua jumătate a sec. XVIII).

Ștefulescu, *Gorjul*, p. LVI, 379—383 [doc. foto, inscripție, ctitori]; Ștefulescu, *Documente slavo-române* (indice); Bauer, p. 210 [bis. sec. XVIII]; Ștefulescu Al., *Zorleștii și biserica lor* (A. Pop., III, 1901 nr. 6, p. 188—191) [istoric, inscripții, foto]; „Renașterea”, 1944, p. 457—458 [la 1840 și două bis. de lemn: Sf. I ngeri-mah. Enești, 1832 și Sf. Ingeri-mah. Becheni, 1790]; Anuar 1909, p. 187; AMO, 1941, p. 429 [bis. Sf. Nicolae, avariata]; Voinescu T., *Elemente realiste* (SCIA, 1954, nr. 1—2, p. 65, 67); Voinescu T. și Oprea P., *Meșteri locali* (ibidem, p. 218); *Documente*, indice XVII [Zorlești]; *Mai mult respect față de monumentele trecutului* („Rom. liberă”, 9 mai, 1970, p. 2).

ZUGRAVI, vezi Dozești.

ZVORSCA (Dvorsca) — Romanați (la 1840 bis. de lemn Sf. Nicolae, 1820, construită de zid 1860—1864).

Documente, indice sec. XIII—XVI [satul amintit de la 1489]; Donat I., *Satele lui Mihai Viteazul* (SMIM, IV, p. 503); „Renașterea”. 1944, p. 90; Anuar 1909, p. 218; AER, 1921—1925, p. 562; *Monografia jud. Romanați* p. 406—407; AMO, 1941, p. 668; Mazilescu I., *Cîteva documente în le gătură cu stăpînirea Brîncovenilor în hotarul Zvorsca din jud. Romanați* („Oltenia”, II, 1941, p. 170—176) [din 1821—1849].

NOTE

¹ Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, pach. CDLXXXIII. La 1835 era dată zestre lui D. Cotruț (ibidem, CDLXXXII/3).

² Vezi descrierea și inscripția bis. în ruină la 1873, la Acad. R. S. România, ms. 227, f. 431—432.

³ Vezi și doc. din 1776 dec. 14, prin care egumenul schitului Zamfira se obligă să țină în bună stare averea schitului (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., CCXC/34); 1792 dec. 31, poruncă pentru repararea schitului (ibidem, ms. 143, f. 77 v.); 1803 mart. 3, unde se spune că schitul, fiind stricat de cutremurul din 1802, este dat lui Iorga să repare întâi biserica și apoi acareturile (ibidem, ms. 156, f. 120 v).

Vezi și catagrafiile de la Acad. R. S. România, ms. 626, f. 34—35 (1810), 657, f. 60 v. 660 f. 144 și 727, f. 245—258 și Arh. St. Buc., Min. Instr., dos. 1630/1864. Despre terminarea bisericii mari vezi și cererea de bani din 1856 (ibidem, dos. 4437/1856; pentru diverse alte reparații, ibidem, dos 1430/1865. Vezi și schița de plan din <c. 1836> (idem. Mit. Țării Rom., CCXC/59) și catagrafia de odoare din 1849 (Acad. R. S. România, ms. 919, f. 46 v).

Semnalăm și doc. din 1762 febr. 4 privind repararea schitului de la Frejurenii de către Iorga Lipănescu fost mare șetrar și „foița” de odoare și lucrări ale schitului, din 1766 ian. 20 (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., LXIII/38 și ms. 130, f. 234 v. — 235). Cum la 1782 iunie 6 este amintit satul Frejurenii-Saac care este schitul Zamfira (Arh. St. Buc., Mit. Țării Rom., LXII/40), am pomenit aci și aceste documente.

⁴ Vezi hotărnicia din 1806 a satului (Acad. R. S. România, CDLX/134, 135).

⁵ Acad. R. S. România, ms. 223, f. 179, 295.

⁶ Acad. R. S. România, ms. 225, f. 314.

⁷ Vezi și doc. din 1829 nov. 14 (Arh. St. Buc., A. N., MMDCIII/8) și pomelnicul de la Acad. R. S. România, ms. 5921.

⁸ Vezi doc. din 1711 april 9. (Acad. R. S. România, CCCLXI/266).

⁹ Bis. din Zimnicele este amintită la 1833 dec. 13 și 1834 febr. 5 (Acad. R. S. România, DCCCIV/125 și DCCCXV/3). Vezi și doc. de la Acad. R. S. România, CDLXXXII/91 și urm., printre care și un hrisov din 1804 (doc. nr. 91—92).

¹⁰ Arh. St. Buc., ms. 394, f. 5.

ADDENDA

Întrucît soarta oricărei bibliografii — oricît de bine ar fi alcătuită — este aceia de a fi mereu completată cu lucrări nou apărute sau descoperite, adaug aici o serie de întregiri la bibliografia privind Țara Românească (*care a fost predată la tipar în 1968*). Este vorba mai întîi de cîteva lucrări generale, ale căror titluri le-am abreviat după obicei, și apoi de o serie de monografii și articole, cele mai multe din ele apărute după întocmirea bibliografiei.

1. Crețeanu, *Culele* = Crețeanu Radu și Sarmiza, *Culele din România*, Buc., 1969, Ed. Meridiane, Colecția Monumentele patriei noastre <prima lucrare de ansamblu bine informată asupra culelor>.
2. Iorga, *La Roumanie* = Iorga N., *La Roumanie pittoresque*, Paris, 1924.
3. Iorga, *România pînă la 1918* = Iorga N., *România cum era pînă la 1918*, 2 vol., Buc., 1939—1940.
4. *Istoria artelor plastice* = *Istoria artelor plastice în România*, I, redactată de un colectiv sub îngrijirea acad. prof. G. Oprescu, Buc., 1968, Ed. Meridiane.
5. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenești* = Vîrtosu Emil și Ion, *O sută de ani de la înființarea Așezămintelor brîncovenești. 1838—1938. Volum documentar comemorativ întocmit de . . .*, Buc., 1938.

S.R. = Sociologia românească.

ADA-KALEH. Drăgălina P., *Din istoria Banatului Severin*, partea III-a, Caransebeș, 1902, p. 181—194, 207—208 passim [diverse evenimente și luptele din sec. XVIII]; Manolache T. N., *Din insula Ada Kaleh pe ostrovul Simianului* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 751) [despre strămutarea monumentelor de la Ada-Kaleh]; Trîpcea Teodor, *Despre unele cetăți medievale din Banat*, în vol. *Studii de istorie a Banatului*, Timișoara, 1969, p. 35—42; Iorga N., *Privești de la hotarele noastre: Ada Calé („Semănătorul”*, 1904, p. 609—611, 625—626).

AFUMAȚI — Ilfov. Dumitrescu-Afumați Mihail, *Din istoricul manufacturii de postav de la Afumați* (R. M., 1967, nr. 5, p. 418—425) [și despre sat].

ALEXANDRIA. Despre formarea orașului vezi Acad. R. S. România, ms. 229, f. 407.

ALMĂJELU — Mehedinți. Vîrtosu, *Așezămintele Brîncovenești*, p. 450.

ALMĂJU. Crețeanu, *Culele*, p. 38—39 [descriere culă].

ALUNU. Radu Crețeanu și St. Andreescu, *O inscripție necunoscută din sec. al XVI-lea și problema începuturilor m-rii Polovragi*, în „Comunicări”, seria istorică, XV, 1968, Acad. R. S. România, Centrul de istorie, filo-

- logie și etnografie Craiova [se susține că inscripția publicată de H.Chircă și C. Bălan este a m-rii Polovragi].
- ANINIȘ — Gorj. Vîrtosu, *Așezămintele Brîncovenești*, p. 448 [doc. 1838].
- M-REA ARNOTA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 105—106 [descriere]; „Scînteia”, 19 iulie 1970, p. 4 [despre primejduirea integrității construcțiilor m-rii].
- ATMAGEA. Cerna M., *Atmageaua tătărăscă, o colonie de megleniți (aduși) din Cadrilater* (S. R. III, nr. 4—6, p. 181—189).
- BABADAG. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 325—327.
- BĂDEȘTI — Mușcel. Vîrtosu, *Așezămintele Brîncovenești*, p. 149—157 [doc. ref. la proprietate].
- BAIA DE ARAMĂ. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 20—21.
- BĂICOI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 263.
- BALACI — Ialomița. Georgescu Corneliu, *Sfînta monastire „Gherontie episcopul” din com. Balaciu, jud. Ialomița („Tomis”, 1939, nr. 7—8, p. 41—43) [despre restaurarea bis. la 1927 și transformarea ei în mănăstire.]*
- BALOTEȘTI — Mehedinți. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (M O, XX, 1968, nr. 7—8, p. 543—544) [Cîmpul lui Balotă = Balotești].
- BĂRĂGAN, Vezi Mihai Viteazul.
- SCHITUL BARBU. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 394—395.
- BĂRBUCENI. Crețeanu R., *O biserică cu turle endecagonale în Vilcea* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 249—250).
- BĂRBULEȘTI — Ialomița. Ceroiu Toma, *Bis. Sf. Nicolae din Bărbulești — Ialomița („Tomis”, 1941, nr. 10—11, p. 23—27) [însemnări inscripții, sec. XVIII—XIX].*
- BĂRBULEȚU. Simache N., *Trei portrete din Muzeul regional din Ploiești* (R. M., 1966, nr. 6, p. 528—530) [Unul probabil de la bis. din Bărbulețu].
- BASARABI (Murfatlar). Diaconu Petre și Năsturel P. Șt., *Cîteva observații în legătură cu complexul arheologic de la Murfatlar (Basarabi)* (MO, 1968, nr. 11—12, p. 937—946 + 4 planșe) [Se arată că între comunitățile de la Basarabi era și una gotică, căreia îi aparțin probabil rune].
- BELCIUGUȚ — Ilfov. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenești*, p. 21, 27, 67, 93 passim [satul vîndut lui Manolache Lambrino].
- M-REA BERCA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 398—399.
- BEREVOEȘTI. Caramela V., *Un sat megiesesc : Berevoești-Muscel* (ms.)
- M-REA BISTRIȚA. *Istoria artelor plastice*, I, p. 239, 247 [bolnița]; Iorga, *La Roumanie*, p. 61—63; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 104—105 [descriere]; Chihaia Pavel, *O emblemă Cantacuzină la Muzeul Național de antichități* (R M, 1968, nr. 4, p. 357—359) [adusă de la m-re Bistrița]; Drăganu N., *Românii în veacurile IX—XIV...*, p. 459—461 și „Dacoromania”, VII, 1934, p. 240 [despre nume]; Efremov Al., *Icoane de la Bistrița Craioveștilor* (R M, 1969, nr. 5, p. 467—470) [aflate la Muzeul de artă al R. S. România].
- BOGAȚI. Constantinescu Miron, *Bogați, un sat de negustori de fructe și de imigranți la oraș din Dîmbovița* (Biblioteca de sociologie, V, p. 184—205).
- BRABOVA, Crețeanu, *Culele*, p. 27—28, fig. 17—18 [descriere, foto culă].
- BRĂDEȘTI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 57 [descriere bis. și desen].
- M-REA BRĂDET, *Istoria artelor plastice*, I, p. 161.
- BRAGADIRU — Teleorman. Bichir Gh., *Quelques problèmes des XIII-e et XIV-e siècles dans la plaine Valaque à la lumière des fouilles de souve-*

- garde du village de Bragadiru (district de Zimnicea)* („Dacia”, 1965, p. 427—439 + 1 f. pl.)
- BRĂILA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 11—14; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 408—415 [descriere oraș]; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 86 [descriere cetate și despre arderea orașului de turci, după Hugas Ingingian].
- M-REA BREBU.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 275—277.
- M-REA BRÎNCOVENI.** Iorga, *La Roumanie*, p. 65; Idem, *România pînă la 1918*, p. 120—125 [descriere clădiri]; *M-rea Brîncoveni*. CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan cu explicații și în limbi străine].
- BROȘTENI.** Crețeanu, *Culele*, p. 36—37, fig. 30—32 [descriere, foto culă].
- BUCOV.** Petrovici E., *Rumainți sozdateli „slavianskih” toponimov* [Românii, creatori de toponimice „slave”] („Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 6); Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 278—281.
- M-REA BUCOVĂȚ.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 268; Iorga, *La Roumanie*, p. 33—34; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 58—59 [descriere].
- BUDEASA.** Crețeanu, *Culele*, p. 19 <descriere culă — casă>.
- BUJORENI.** Crețeanu, *Culele*, p. 37—38, fig. 33 [descriere, foto culă].
- BUZĂU.** *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 83—131 [despre numele orașului, despre școli și biserici, scurt istoric etc.]. Satele din județ sînt așezate pe plăși, cu date sumare despre fiecare; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 387—389; Drăganu N., *Românii în veacurile IX—XIV...*, p. 248—250 [despre originea numelui].
- **CASA MĂNĂILĂ.** Ionescu Gh. Dimitrie, *Casa Vergu-Mănăilă din orașul Buzău* (RM, 1968, nr. 2, p. 173—174) [construită c. 1780].
- CALAFAT.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 4—5.
- CĂLĂRAȘI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 404—405.
- M-REA CĂLDĂRUȘANI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 361—363; Vartolomei diacul, *M-rea Căldărușani* (B.O.R., 1954, nr. 2—3, p. 323).
- M-REA CĂLUI.** Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltețului* („Oltul” — Slatina, 16 iunie 1968) [impresiile unui literat în drumeție]; Chihaia Pavel, *Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeș* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 77—84) [despre influența acesteia și a „Învățăturilor” lui Neagoe Basarab la biserica m-rii Călui]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 253—255; 268, 270; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 120.
- CĂRBUNEȘTI.** Pănoiu Andrei, *Matei zugravul, un precursor al picturii moderne românești* (RM, 1967, nr. 1, p. 70—73) [și despre pictura altor biserici, date sumare].
- M-REA CĂSCIOARE.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 221—222.
- M-REA CĂTĂLUI.** Teodorescu Răzvan, *Un monument uitat din Muntenia medievală: Cătăluul* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 213 și urm.) [citează o comunicare a lui Gh. Cantacuzino, *Un monument medieval necunoscut: m-rea Cătălui*, din 1965; despre fam. Corbeanu, cu greșeli — și descrierea resturilor arheologice descoperite]; Cantacuzino Gh. și C. Bălan, *Date noi pe marginea cercetărilor istorico-arheologice de la m-rea Cătălui* (RM, 1968, nr. 6, p. 547—553) [plan, inscripții, foto pietre de mormînt, despre fazele de construire a m-rii].
- CERNĂTEȘTI.** Crețeanu, *Culele*, p. 28—29, fig. 19—20 [descriere, foto culă].
- CERNEȚI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 11—12 + pl.; Crețeanu, *Culele*, p. 34—36, fig. 27—29 [descriere, plan, foto culă].

- M-REA CERNICA. Veress Dezso, *Romániaban* [În România] („Magyar polgár”, XIV, 1880, nr. 252) [legenda întemeierii m-rii]; Natalia Dinu, *Viața și activitatea Sf. Ierarh Calinic de la Cernica* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—336); Bulat T. G., *Sfântul Ierarh „Kalinik” stareț al mănăstirii Cernica* (ibidem, p. 337—353) [despre activitatea la m-re; cu anexe documentare și inscripții]; Șerbănescu N., *Sfântul ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului* (BOR, 1968, nr. 3—5, p. 353—395); Iscriu G. D., *O facere de bine a sfântului ierarh Calinic de la Cernica* (ibidem, p. 396—397) [despre înființarea unei școli]; Șerbănescu N., *Casa memorială „Sf. Ierarh Calinic” din m-rea Cernica* (ibidem, p. 410—415) [și inscripții]; G. B., 1968, nr. 5—6, p. 519—521 [despre lucrările de restaurare din ultima vreme și situația m-rii].
- M-REA CHEIA. GB, 1968, nr. 5—6, p. 517 [despre lucrările de restaurare].
- CHIOJD. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 293—294.
- CILIEI — Romanai. Virtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- CÎMPINA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 265—268.
- CÎMPULUNG. Iorga, *La Roumanie*, p. 85—90; Idem, *România pînă la 1918*, p. 164—166.
- BISERICA BĂRĂȚIEI. Ansamblul Bărăției din C. Lung, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968, [foto, plan, explicații și în limbi străine].
- M-REA C. LUNG. *M-rea Negru Vodă din Cîmpulung*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane 1968 [foto, plan, explicații și în limbi străine].
- BISERICA SF. GHEORGHE. Mîrțu Flaminu, *Un ecou al Renașterii, în a doua jumătate a secolului XV, la Cîmpulung-Muscel* (RM, 1968, nr. 5, p. 449—450) [descoperiri în săpăturile arheologice de la biserică].
- CÎMPUL MARE. Crețeanu, *Culele*, p. 42—43 <descriere curlă>.
- CIOCADIA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 19 și urm.
- M-REA CIOLANU. *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 227—231 [istoric, compilație]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 395—396.
- M-REA CIOROGÎRLA. GB, 1968, nr. 5—6, p. 514—515 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 339—340.
- CIOROIU. La 1871 se vedea locul satului, „spart” în 1829 (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 339).
- CÎRLIGELE. Reteganul G., *Cîrligele, un sat de podgoreni din Rm., Sărat* (*Biblioteca de sociologie*, V, p. 7—21).
- M-REA CÎRNU. „Romanoslavica”, VIII, 1963, p. 454 [însemnare Lupu mare logofăt].
- CIUMERNIC — Ilfov. Virtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 30, 32—35 [sat al lui M. Lambrino], 90 [apoi al bis. Domnița Bălașa].
- M-REA COBIA. *Istoria artelor plastice*, I, p. 259; Petrovici E., *Rumăinîi sozdateli „slavianskih” toponimov* [Românii creatori de toponimice „slave”] („Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 6).
- COCONI. RM, 1966, nr. 2, p. 90 [săpăturile arheologice din 1964].
- COCORĂȘTI — Romanai. Virtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- COGEALAC. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 333.
- M-REA COMANA. *Istoria artelor plastice*, I, p. 261; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 231—233 [descriere].
- CONSTANȚA. Amante Bruto, *Una visita a Kustendie (antica Tomi) sul Mar Nero*, Roma, 1884, 30 p.; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 345—

- 352; Rucăreanu Radu, *Constanța de acum 111 ani* („Pontice”, 1939, nr. 1, p. 7—10 [După Hector de Bearn].
- COPĂCEL — Dîmbovița. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- M-REA CÔRNET. Iorga, *La Roumanie*, p. 51; Idem, *România pînă la 1918*, p. 111—112.
- COSTEȘTI — Mehedinți. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIX—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968 nr. 7—8, p. 541—543) [Costești = satul lui Costea].
- SCHITUL COTEȘTI. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 278—279.
- COȚOFENI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 73—74.
- M-REA COTMEANA. *M-rea Cotmeana*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan, explicații și în limbi străine]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 284 și 156 [despre vechimea m-rii și ușile bis.].
- M-REA COZIA. Vătășianu Virgil, *Datarea m-rii Cozia* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 31—34) [se declară împotriva datării propuse de Emil Lăzărescu; consideră că m-rea e făcută de Mircea în tinerețe]; Davidescu M., *M-rea Cozia*, ed. II-a Buc., 1968; *Istoria artelor plastice*, I, p. 156—161, 166—167, 253, 266—267 [despre vechimea m-rii, descriere; și despre bolniță]; Davidescu M., *580 de ani de la fondarea m-rii Cozia* (RM, 1968, nr. 3); Iorga, *La Roumanie*, p. 51—52 [descriere și pictură]; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 92—96, 113 [descriere m-re și bolniță]; Dumitrescu Florentina, *L'ornementation dans la peinture murale à l'époque de prince Constantin Brîncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110) [despre pictură].
- CRAINICI. Crețeanu, *Culele*, p. 19—20 și fig. 4 [descriere, foto culă din 1925].
- CRAIOVA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 16 [despre nume]; Adrian Victor, *Craiova și împrejurimi, Mic îndreptar turistic*, Buc., 1962, 62 p. + 1 h. [îndeosebi despre epoca nouă din istoria orașului; date sumare despre monumente]; Iorga, *La Roumanie*, p. 32—33; Idem, *România pînă la 1918*, p. 53—57 [descriere oraș].
- BISERICA SF. APOSTOLI. Bălașa D., *Sf. Calinic, episcopul Rîmnicului, și biserica „Sf. Apostoli” din Craiova* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 750—751) [despre restaurarea bis., 1853—1855].
- M-REA CRASNA — Prahova. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 303—306.
- CRÎNGURI — Romanai. Vîrtosu. *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450 [doc.].
- CRIVA. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 449—451 [doc.].
- CROVU — Dîmbovița. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- CULA-CIUMERNICU. Crețeanu, *Culele*, p. 46—47 [despre cula dispărută, sec. XVIII].
- CURTEA DE ARGEȘ. Laurent V., *Argeșul din Valahia și Argeșul din Armenia sau isprăvile omonimiei* (RI, 1946, nr. 1—3, p. 8—13); Ionescu I., *Semnificația Argeșului* (MO, 1968, nr. 7—8, p. 563—567) [despre originea numelui]; Iorga, *La Roumanie*, p. 78—84; Idem, *România pînă la 1918*, p. 129—136 [descriere oraș și despre monumente].
- CURTEA și BISERICA DOMNEASCĂ. Constantinescu N., *Cercetarea arheologică de la curtea domnească din Argeș*, 1967 (Studii și comunicări. Istorie — științele naturii, Muzeul din Pitești, 1968, p. 123—138 + 8 pl.) [Consideră că „vechiul nivel arheologic” de la Argeș datează din a doua jumătate a sec. XIII]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 152—154, 162—166 și planșe [descriere arhitectură și pictură bis.].

- **M-REA CURTEA DE ARGEȘ.** Vătămanu N., *Revelații în tabloul ctitorilor m-rii Curtea de Argeș* (BOR, 1967, nr. 7—8); Reli S., *Două comunicări de istorie bisericească. 2 Note despre m-rea de la Argeș, în vol. Facultatea de teologie din Suceava, Institutul de istorie, Milan Șesan, La cinci ani de existență. Dare de seamă și comunicări*, Suceava, 1947, p. 70—71; Mihăilă G., *Inscripțiile lui Neagoe Basarab și Radu de la Afumați din biserica m-rii Argeșului* (ms., după Pavel Chihaia), Nicolescu Corina, *Le monastère d'Argeș (1517—1967)* („Revue roumaine d'histoire”, VI, 1967, nr. 6, p. 961—971); Andreescu Ștefan, *Radu cel Mare sau Radu de la Afumați?* („Magazin istoric”, febr. 1969) [arată că portretul este al lui Radu cel Mare nu al lui Radu de la Afumați]; Chihaia Pavel, *Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeș* (SCIA, 1969, nr. 1, p. 65—84), [despre analogiile acestei fațade cu pictura exterioară moldoveană]; Sacerdoțeanu A., *M-rea Curtea de Argeș la 450 de ani* (RM, 1967, nr. 6, p. 508—513); *Istoria artelor plastice*, I, p. 244—248, 264—266 [descriere arhitectură și tablourile de pictură păstrate]; Broșteanu P., *Die bishofliche Kloster Kirche zu Argeș in Rumänien* („Romänische Revue”, III, 1888, p. 39—63); Mailand Oszkár, *Az árgesi zárda mondája és annak egy hunyadmegyei variációja* [Legenda m-rii Argeșului și o variantă a acesteia în jud. Hunedoara] („A devai m. Kir. allami főreáliskola értesítője”, Deva, 1883—1884, p. 1—9) și Deva, 1885, 9 p.; *Mănăstirea de la Argeș* („Familia”, I, 1865, p. 112); Popescu N. D., *Meșterul Manole sau fundarea monastirei Curtea de Argeș*, ed. II-a, Buc., 1882, 102 p.; Sacerdoțeanu A., *Serbările de la Curtea de Argeș (150 de ani)* („Analele Univ. Buc.”, științe soc., istorie, 1967, p. 151—153).
- **BISERICĂ SÎN NICOARĂ.** *Istoria artelor plastice*, I, p. 108—110.
- CURTIȘOARA.** Crețeanu, *Culele*, p. 21—23 și fig. 5—8 [descriere, plan și foto culă].
- SCHITUL DĂLHĂUȚI.** Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 279—282.
- M-REA DEALU.** Stănescu Dumitru, *Din monumentele terei: M-rea Dealului* („Rev. Alecsandrii”, I, 1891, p. 65—69); *Istoria artelor plastice*, I, p. 239—241 [descriere arhitectură și fațadă bis.]; GB, 1968, nr. 5—6, p. 512—513 [despre lucrările de restaurare]; Bălan Nicolae, prof., *Mormintele voievodale de la m-rea Dealul*, în vol. *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 69—81) [fragment din lucrarea *Morminte Voievodale*; cu un plan al așezării mormintelor din pronaosul bisericii]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 187—192.
- CETATEA DÎMBOVIȚEI.** RM, 1966, nr. 2, p. 88 [despre săpăturile din 1964, care localizează C.D. de Sus la Cetățeni].
- M-REA DINTR-UN LEMN.** *M-rea Dintr-un lemn*, CSCAS, Dir. Mon.istorice, prezentare arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., Ed. Meridiane, 1968 [foto, plan și explicații în limbi străine]; Manolache T., *Stejarii seculari de la m-rea Dintr-un lemn* (MO, 1968, nr. 11—12, p. 1006).
- DIOȘTI.** Filip Ioan, *Dioști, un sat moșnenesc de cîmpie* (ms.); Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 68—69 [de la maghiarul Diosd].
- DOBRENI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 234—236.
- DRĂGĂȘANI.** Iorga, *La Roumanie*, p. 67—68 [numele de la Dragoș].
- DRAJNA.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 292—293.
- DULCEANCA** — Teleorman. Dolinescu-Ferche Suzana, *Așezarea din epoca prefeudală de la Dulceanca* (RM, 1966, nr. 3, p. 261—264) [locuită pînă în sec. XIV].
- ERCEA.** Crețeanu, *Culele*, p. 39—40 [descriere fosta culă].

- ESCIORI — Argeş. Sacerdoţeanu Aurelian, *Un act fals din 1636 privitor la satul Esciori* (« Analele Univ. Buc. », Ştiinţe soc., istorie, 1967, p. 25—28).
- FĂRCAŞELE. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1806, p. 64—65 [despre originea numelui].
- FIERĂŞTI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 237—238.
- FILIAŞI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 65.
- FILIPEŞTII DE PĂDURE. Vîrtosu, *Aşezămintele brîncovenesti*, p. 17—18, 57, 58, 82, 105 passim [dăruit lui M. Lambrino, doc.]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 258—261.
- FÎNTÎNA DOMNEASCĂ. *Campania monografică din anul 1943 în satul F. D.-Mehedinţi* (SR, V, nr. 1—6, p. 270—275).
- FOCŞANI. Arbore Virgil, *Milcovia văzută de un călător străin în anul 1856*, Focşani, 1933 [baronul de Friedburg-Mirohorski; se reproduc şi desene biserică şi cişmea]; Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 263—265 [descriere].
- FRASIN — Vlaşca. Vîrtosu, *Aşezămintele brîncovenesti*, p. 42—43 şi 77 [doc. 1737 şi 1745, satul lui M. Lambrino, apoi al patriarhiei de Ipeç].
- SCHITUL FRĂSINEI. Dinu Natalia, *Viaţa şi activitatea Sf. Ierarh Calinic de la Cernica* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—336).
- FRĂSINET — Teleorman. Creţeanu, *Culele*, p. 46 [despre cula dispărută şi fig. 43].
- CETATEA FRUMOASA. RM, 1966, nr. 2, p. 90 [despre săpăturile arheologice din 1964].
- FUNDENI-Saac. Vîrtosu, *Aşezămintele brîncovenesti*, p. 90 [sat al bis. Domniţa Bălaşa].
- FURDUEŞTI. Vîrtosu, *Aşezămintele brîncovenesti*, p. 30, 32—35, 90 [doc. 1745, sat al bis. Domniţa Bălaşa, cu bis. de piatră].
- FURNICOŞI. Creţeanu, *Culele*, p. 45—46 [descriere culă].
- M-REA GAISENI, Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 217—219.
- GĂGENI (= Menzilu). Vîrtosu, *Aşezămintele brîncovenesti*, p. 448 [doc. 1838.
- GĂLĂŞEŞTI. Economu N. şi Al. Stoianovici, *O biserică moşnenească din Dimbovnic : Gălăşeşti* (SR, IV, nr. 7—12, p. 480—485).
- GARVĂN-DINOGEŢIA. Bolşacov-Ghimpu A., *La localisation de la cité byzantine de Demnitikos* („Revue des études sud-est européennes”, V, 1967, nr. 3—4, p. 543—549) [crede că este Garvăn-Dinogeţia]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 104—105 [despre vechimea bis.].
- SCHITUL GĂVANU. Sandu Tudor, *Schitul Găvanu* (GB, 1968, nr. 9—10, p. 1029—1047 + 2 pl.) [istoricul schitului, cu pretenţii de savant, arătînd confuzia dintre el şi Găvanele; schitul Găvanele este acelaşi cu Bozioru?]; *Monografia jud. Buzău*, 1943, p. 235—236.
- GHERGHIŢA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 382—384.
- M-REA GHIGHIU. GB, 1968, nr. 5—6, p. 515—516 [despre lucrările de restaurare].
- GIURGIU. Iorga, *La Roumanie*, p. 8—9; Idem, *România pînă la 1918*, p. 227—230, 236—243.
- GLODUL. Sacerdoţeanu A., *Glodul şi Hinţa, două sate dispărute ale m-rii Govora* („Analele Univ. Buc.”, ştiinţe sociale, istorie, 1968, p. 61—78).
- GLOGOVA. Creţeanu, *Culele*, p. 16—18 şi pl. 1—3 [descriere, plan, foto].
- GOLEŞTI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 140—142: *Ansamblul feudal Goleşti*, Buc., 1967, Ed. Meridiane, prezentare de arh. Laurenţiu Vasilescu [foto, plan şi explicaţii în limbi străine].
- M-REA GOVORA. Iorga, *La Roumanie*, p. 59—60; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 98—99; *M-rea Govora*, CSCAS, Dir. Mon. istorice, prezentare

- arh. Laurențiu Vasilescu, Buc., 1968, Ed. Meridiane [foto, plan, explicații și în limbi străine]; Dumitrescu Florentina, *L'ornementation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brâncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110).
- GRĂDIȘTEA. „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 10—11 [originea numelui]; vezi și Drăganu N., *Românii în veacurile IX—XIV...*, p. 270—271.
- GROȘEREA. Crețeanu, *Culele*, p. 29, fig. 21—22 [descriere, foto culă] și p. 31 [descriere culă dispărută, după Ștefulescu].
- GURĂ TEGHII. Ionescu-Obîrșia Ion, *Gura Teghii, sat din munții Buzăului* (SR, IV, nr. 7—12, p. 503—504).
- GURUENI. Constantinescu N. și Al. Marinescu, *În problema satelor medievale de pe Vedea și Teleorman: Descoperirile arheologice de la Gurueni și Orbeasca de Jos (r. Alexandria)* (RM, 1966, nr. 2, p. 71—76).
- HINȚA. Sacerdoțeanu A., *Glodul și Hința, două sate dispărute ale m-rii Govora* („Analele Univ. Buc.”, științe sociale, istorie, 1968, p. 61—78).
- HÎRTEȘTI. *Istoria artelor plastice*, I, p. 154 [despre vechimea bis.].
- M-REA HOREZI. Dumitrescu Florentina, *L'ornementation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brâncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110); Iorga, *La Roumanie*, p. 64—65; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 101—104 [descriere].
- M-REA HOTĂRANI. Paul Barbu, *M-rea Hotărani* („Magazin”, 17 august 1968, p. 2) [despre restaurarea m-rii și turnul ei]; Manolache T., *M-rea Hotărani* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 833) [despre articolul lui P. Barbu].
- IPOTEȘTI — Olt. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450 [doc.].
- ISACCEA. Iorga, *La Roumanie*, p. 17; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 84—85 [despre oraș la sfîrșitul sec. XVIII, după Hugas Ingingian].
- M-REA JITIANU. Toropu Oct. și Onoriu Stoica, *Contribuții arheologice și numismatice la istoricul m-rii Jitianu* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 747—750 + 3 fig.) [săpăturile efectuate la punctul „Cimitir” de lîngă m-re, necropolă din sec. XVI, atestînd existența m-rii].
- SCHITUL LAINICI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 50—51 [descriere].
- LARGA — Gorj. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 448 [doc. 1838]; Crețeanu, *Culele*, p. 39 [descriere cula Săvoiu].
- LEREȘTI. RM, 1966, nr. 2, p. 88 [despre săpăturile arheologice].
- LUPOAIA. Crețeanu, *Culele*, p. 31, fig. 25 [descriere, foto din 1934, cula dispărută].
- MĂCIN. Iorga, *România pînă la 1918*, p. 307—311; „Ani”, II, 1937, vol. II, p. 85 [despre oraș după Hugas Ingingian].
- MĂGURA. Georgiev V., *L'origine des termes roumaines mägura et pîrîu în vol. Omagiu lui Al. Rosetti, la 70 de ani*, Buc., 1966, p. 287—290.
- SCHITUL MĂINEȘTI. Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltețului* („Oltul” — Slatina, 16 iunie 1968) [despre schitul haiducilor].
- MĂLDĂREȘTI. Crețeanu, *Culele*, p. 23—27 și fig. 9—14 [descriere, plan, foto, culele Greceanu și Duca].
- M-REA MAMUL. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 89 [descriere].
- M-REA MĂRGINENI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 51.
- MĂTĂSARU. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 90 [sat al bis. Domnița Bălașa].
- MIHAI VITEAZUL (fost Bărăganul). Popescu Petre, *Comuna Mihai Viteazul jud. Ialomița* („Tomis”, 1925, nr. 7, p. 152—156).
- MIHĂILEȘTI — Ifov. Nedelcu George, *Date noi despre Nicolae polcovnicul zgravul* (SCIA, 1968, nr. 2, p. 220—223) [pictarea bis. din 1823, dărmate la 1870].

- MÎNECIU. Iorga, *La Roumanie*, p. 124.
- MIZIL. *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 131—134 [despre oraș și satul Fefeiei].
- MORENI. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 57, 82 [doc. sat al lui M.Lambrino].
- MORUNGLAVU. Pandrea P., *Monumente istorice pe valea Oltețului („Oltul” — Slatina*, 16 iunie 1968) [despre ruinele casei Morunglavu].
- MUSCULEȘTI. Crețeanu, *Culele*, p. 31 [descriere culă dispărută].
- NECȘEȘTI — Teleorman. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 93 [doc. 1745].
- NEGOEȘTI. Serafim G., *Împărțirea pe moșii și trupuri de moșie a satului Negoesti — Mehedinți* (SR, III, nr. 1—3, p. 32—35).
- NEGOEȘTI (= Braniștea) — Prahova. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450.
- NICULIȚEL. *Istoria artelor plastice*, I, p. 104—105 [despre vechimea temelei bis.].
- ORAȘUL DE FLOCI. Iorga, *România pînă la 1918*, II, p. 337—338.
- ORBEASCA. Constantinescu N. și Al. Marinescu, *În problema satelor medievale de pe Vedea și Teleorman: descoperirile arheologice de la Gurueni și Orbeasca de Jos (r. Alexandria)* (RM, 1966, nr. 2, p. 71—76).
- ORLEA. Dan D., *Toponimia românească*, Buc., 1896, p. 66 [despre nume].
- ORODEL. Stănică C.-Orodel, *Hotarul satului Orodel — Dolj* (SR, II, nr. 1, p. 28—31).
- ORȘOVA. Vezi bibliografia privind Transilvania.
- OSICA. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 450, 460 [sat al m-rii Văratice].
- SCHITUL OSTROVUL. *Istoria artelor plastice*, I, p. 250—251.
- PĂROȘI. Pănoiu A. și C. Bălan, *Un interesant monument de artă: biserica de lemn din Păroși-Leleasca* (RM, 1968, nr. 3, p. 263—264) [din sec. XVI, c. 1548].
- M-REA PASĂREA G.B., 1968, nr. 5—6, p. 518—519 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 352—353.
- PERIEȚI. Bîrlea Ovidiu și Gh. Reteganul, *Perieți, un sat de muncitori agricoli din Ialomița (Biblioteca de sociologie, IV, p. 26—43)*.
- PEȘTENUȚA. Crețeanu, *Culele*, p. 39 [despre fosta culă a Trocanilor].
- PEȘTERA IALOMICIOAREI. Harmath Luiza, *Kirándulás a Bucsecsre* [Excursie în Bucegi] („Magyar polgár”, XVIII, 1884, nr. 262—264) [legenda peșterii Ialomicioarei].
- PEȘTIȘANI. Iorga, *România pînă la 1818*, I, p. 33 [despre bis.].
- PITEȘTI. Iorga, *La Roumanie*, p. 90; Idem, *România pînă la 1918*, p. 138—140 [despre oraș].
- POCIOALIȘTE. „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 12 [originea numelui].
- PODARI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 68—69 [despre bis.].
- CETATEA POENARI. *Istoria artelor plastice*, I, p. 150.
- POIANA — Gorj. Crețeanu, *Culele*, p. 33 [descriere culă dispărută].
- POIANA — Ialomița. Stănescu Mircea, *Un sat de foști moșneni din cîmpia românească: Poiana de lingă Ialomița* (SR, III, nr. 7—9, p. 344—348).
- M-REA POIANA MĂRULUI. Iorga, *La Roumanie*, p. 125 [despre m-re].
- POJOGENI. Crețeanu, *Culele*, p. 32—33 și fig. 26 [descriere, plan, foto, cula dispărută].
- M-REA POLOVRAGI. Crețeanu Radu și St. Andreescu, *O inscripție necunoscută din sec. al XVI-lea și problema începuturilor m-rii Polovragi*, în „Comunicări”, seria istorică, XV, 1968, Acad. R. S. România, centrul de istorie, filologie și etnografie Craiova [Se arată că inscripția

- publicată de H. Chircă și C. Bălan ca fiind a bis. din Alunu este, de fapt, prima pisanie a m-rii Polovragi; fapt arătat și de Șt. Andreescu într-un articol anterior]; Dumitrescu Florentina, *L'ornementation dans la peinture murale de l'époque du prince Constantin Brîncoveanu* (RRHA, t. II, 1965, p. 95—110).
- POTLOGI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 212—217 [descriere palat]
- PREAJBA — Vlașca. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 42—43, 52, 448 etc [sat al lui M. Lambrino, apoi al bis. Stavropoleos].
- PREDEAL. „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 11—12 [originea numelui].
- PRUNDU — Argeș. Despre ruinele unui han la 1871 vezi Acad. R. S. România, ms. 223, f. 145.
- RACOVÎȚA. Argeș. Crețeanu, *Culele*, p. 41, fig. 34—35 [descriere, foto culă].
- RADOMIRU. Crețeanu, *Culele*, p. 40 [descriere, fosta culă].
- RADOVANU. Stahl H. H., *Controverse de istorie socială românească*, Buc., 1969, p. 31—38 [despre modul cum a ajuns m-rea Coșuna stăpîna satului Radovanu].
- RĂGULENI — Gorj. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (M O, XX, 1968, nr. 7—8, p. 540—541) [Răgulii = Răgulenii].
- SCHITUL RĂTEȘTI. *Monografia jud. Buzău. Întocmită de Prefectura jud. Buzău*, 1943, p. 231—235 [despre schit]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 397—398 [descriere].
- RETEVOIEȘTI. Crețeanu, *Culele*, p. 41—42, fig. 36—39 [descriere, pisanie, foto culă].
- RÎFOV. Simache N. I., *Trei picturi necunoscute de Pîrvu Mutu* (RM, 1968, nr. 6, p. 560—561) [trei icoane provenind probabil de la Rîfov, aflate acum la bis. din Berceni].
- RÎIOȘI — Teleorman. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 12, 71—74, 93 [doc.].
- RÎMNICU SĂRAT. Iorga, *La Roumanie*, p. 127; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 421—423; „Romanoslavica”, XVI, 1968, p. 16 [originea numelui].
- RÎMNICU VÎLCEA. Iorga, *România pînă la 1918*, p. 78—82 [descriere și despre bis.].
- SEMINARUL. Bulat T. G., *Documente rămase de la Sf. episcop Calinic al Rîmnicului în legătură cu seminarul eparhial* (M O, 1968, nr. 7—8, p. 568—572).
- SCHITUL CETĂȚUIA. Iorga, *La Roumanie*, p. 53—54; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 96—97.
- EPISCOPIA. Dinu Natalia, *Viața și activitatea Sf. Ierarh Calinic* (GB, 1968, nr. 3—4, p. 297—334); Șerbănescu N., *Sfîntul Ierarh Calinic de la Cernica episcopul Rîmnicului*. (BOR, 1968, nr. 3—5, p. 353—395) [și despre activitatea sa la episcopie].
- ROATA. Pillat Cornelia, *Locul bis. din Roata-Cătunu în istoria artei Țării Românești* (SCIA, artă plastică, 1968, nr. 2, p. 197—212) [descrierea picturii].
- ROVINĂRI. Crețeanu, *Culele*, p. 33—34 [descriere culă, după Ștefulescu].
- RUCĂR. *Istoria artelor plastice*, I, p. 150 [despre cetate]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 169.
- RUNCU. Georgescu D. E. *Schița antropologică a satului Runcu — Gorj* (SR, I, nr. 5, p. 25—28).
- SALCIA. Bengescu George, *Tabelă generală și notițe de actele „datinele, faptele autentice și pozitive, precum și de piesele justificative de moșia Salcia de Dolj*, Buc., 77 p.

- SĂRĂȚENI — Ialomița. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 171—172, 196 [doc. 1818].
- SĂVEȘTI — Dimbovița. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 68—71, 90, 140—141 [sat al bis. Domnița Bălașa; și hotărnicie].
- M-REA SINAIĂ. GB, 1968, nr. 5—6, p. 516—517 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *La Roumanie*, p. 116; Idem, *România pînă la 1918*, p. 271—272 [descriere].
- SLATINA. Sfirlea M., *Șeșe secole de istorie a orașului Slatina* (RM, 1968, nr. 5, p. 466—467) [un scurt istoric]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 147—149.
- M-REA SNAGOV, Deac Mircea, *M-rea Snagov*, Ed. Meridiane, 1969, 40 p.; Wessel K., *Die Holztür des Klosters Znagov* (Beiträge zur Südösteuropa-Forschung, München, 1966, p. 445—450) [din 1453]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 242—243, 283—284 și planșe [despre vechimea m-rii și ușa paraclisului]; Iorga N., *La Roumanie*, p. 107; Idem, *România pînă la 1918*, p. 364—372 [descrierea m-rii].
- M-REA STĂNEȘTI. *Istoria artelor plastice*, I, p. 252, 268, 282—283; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 88—89.
- STARCHIOJD. Rîpeanu C. M., *Starchiojdul, o străveche așezare omenească în jud. Prahova*, ms. (vezi *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 83); Rîpeanu C. M. și N. Simache, *Documente privitoare la istoria comunei Starchiojd*, Ploiești, 1968, 335 p.
- STOENEȘTI — Romanați. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 448 [doc. 1838].
- M-REA STREHAIA. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 17—18 [descriere].
- STREJEȘTI. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 89—90.
- STRÎMBENI — Prahova. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenesti*, p. 113—116 [doc.].
- SULARIU. La 1871 seliștea satului era situată între Giubega și Tencănău (Acad. R. S. România, ms. 225, f. 471 v.).
- M-REA SUZANA. GB, 1968, nr. 5—6, p. 517—518 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 308—309 [descriere].
- ȘIIACU. Crețeanu, *Culele*, p. 29—31, fig. 23—24 [descriere, plan, foto culă].
- ȘOVÎRLIG (Șovîrlor). Crețeanu Radu, *Întregiri la istoricul schitului Topolnița* (MO, IX, 1957, p. 214—215); Idem, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 546—547).
- ȘUICI. Crețeanu, *Culele*, p. 43—45, fig. 41 [descriere, plan, foto, culă].
- TIGVENI. Crețeanu, *Culele*, p. 43 [despre culă].
- TÎRGOVIȘTE. Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 181—196 [despre oraș și monumentele sale].
- BISERICA DOMNEASCĂ. *Istoria artelor plastice*, I, p. 259—261 [descriere]; Constantinescu N., Christian Moisesescu, Dardu Nicolăescu-Plopșor, *Considerations sur les tombes princières de Tîrgoviște („Dacia”*, 1967, p. 301—319 + 1 fig.).
- MITROPOLIA. *Istoria artelor plastice*, I, p. 154, 243—244 și planșe [despre bis. veche și pridvor].
- TÎRĞȘOR. Ionașcu Ion, *Evenimentele care au dus la domnia lui Antonie vodă din Popeștii Prahovei*, în vol. *Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al județului Prahova*, Ploiești, 1968, p. 53—68 + 4 planșe [foto, ruine bis. și piatră de mormînt]; Constantinescu N., *Note arheologice și istorice asupra Curții feudale de la Tîrğșor (secolele XV—XVII* (SCIV, 1969, nr. 1, p. 83—100) [despre rezultatele arheologice: bis.

- lui Vlad Țepeș, clădirile din sec. XVI — probabil de la Neagoe Basarab — și cea din vremea lui Antonie din Popești]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 254—256; Potra George și N. Simache, *Contribuții la istoricul orașului Ploiești și Tîrșor (1632—1654)*, Ploiești, 1970 [se publică în introducere — p. 61—115 — un scurt istoric al orașului și apoi — p. 341—566 — 147 doc., 1636—1844; multe știri despre m-rea lui Antonie vodă din Popești; vezi îndeosebi doc. din <c. 1754, în care se spune că bis. era dezvelită; p. 445—451; catagrafie, 1784; p. 472—478, catastif de avere, 1802; p. 499, despre stricarea unui zid, 1815; p. 512, despre diverse reparații, 1820; p. 542—557, un alt catastih de avere, cu descrierea clădirilor m-rii].
- TÎRGUL JIU.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 28—30 [despre oraș].
- M-REA TISMANA.** Supala Ferencz, *Zsigmond Királynak a tiszmenai és vodiczai Kolostorok részére adott négy oklevele* [Patru documente ale regelui Sigismund date m-rilor Tismana și Vodița] („Századok”, 1873, p. 115—121) [din 1418—1429]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 156, 248—250, 267—268 și planșe [descriere arhitectură, pictură]; Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XVI în lumina documentelor m-rii Tismana* (MO, XX, 1968, nr. 7—8, p. 539—547) [despre cîteva sate, foste proprietate a m-rii]; Sacerdoțeanu A., *Ocolnica m-rii Tismana* (MO, 1968, nr. 9—10, p. 753—766) [Publică un doc. de la Matei Basarab despre averea m-rii; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 34—36].
- SCHITUL TOPOLNIȚA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 27—28; Idem, *România pînă la 1918*, p. 13—14.
- TULCEA.** Iorga, *La Roumanie*, p. 17—18; Idem, *România pînă la 1918*, I, p. 300—304.
- SCHITUL TURBAȚI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 365—366.
- TURNU MĂGURELE.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 155—157.
- TURNU SEVERIN.** Davidescu M., *Monumentele feudale din Turnu Severin*, Buc., 1969, Ed. Meridiane; *Istoria artelor plastice*, I, p. 106—108; Drăgălina P., *Din istoria Banatului Severin. Partea I-a. Istoria Banatului Severin pînă la căderea Turnu Severinului în mîinile turcilor*, Caransebeș, 1899; Iorga, *România pînă la 1918*, p. 9—11.
- M-REA ȚIGĂNEȘTI.** GB, 1968, nr. 5—6, p. 519 [despre lucrările de restaurare]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 363—364, 374—376.
- UNGURENI.** Pentru satele purtînd acest nume a se vedea Conea S., *Les villages d'Ungureni dans l'Olténie subcarpathique* („Arhiva pentru știința și ref. soc.”, XVI, p. 39—64).
- SCHITUL ȚRECHEȘTI.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 427—429.
- URLAȚI.** Iorga, *România pînă la 1918*, p. 281—282 [descriere oraș]. La 1778 nov. 16 este amintit locul m-rii Colțea unde se face tîrgul Urlaților (Acad. R. S. România, CCCLXIX/237).
- VĂCĂREȘTI.** Bianu I., *Document istoric referitor la bis. Sf. Nicolae din Văcărești* („Analele Acad. Rom., Partea ad-tivă, dez.” XLII, p. 45—46); Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 210—211.
- VĂDASTRA.** Dan D., *Toponimia românească*, Buc. 1896, p. 66—67 [despre nume].
- VALEA CĂLUGĂREASCĂ.** Nourăș Eugen și N. Simache, *Un valoros monument de arhitectură țărănească: crama din Valea Călugărească* (RM, 1967, nr. 1, p. 33—36) [din 1777]; Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 423 [despre aceiași clădire].
- M-REA VERBILA.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 297—299.
- M-REA VIEROȘ.** Iorga, *România pînă la 1918*, I, p. 145—146.

- M-REA VIFORÎTA. GB, 1968, nr. 5—6, p. 513—514 [despre lucrările de restaurare din ultima vreme]; Iorga, *România până la 1918*, I, p. 203—204
- VÎRBIȚA. Crețeanu Radu, *Strămutări de sate în veacurile XIV—XIV în lumina documentelor m-rii Tismana* (M.O., XX, 1968, nr. 7—8, p. 545—546).
- VÎRÎȚI. Iorga, *România până la 1918*, I, p. 69—70.
- VLĂDAIA. Crețeanu, *Culele*, p. 20 [descrierea casei, foste a lui Preda Buzescu].
- VLĂDULENI — Romanăți. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenești*, p. 450, 460 [sat al m-rii Văratie].
- M-REA VODIȚA. Supala Ferencz, *Zsigmund Királynak a tiszmenai és vodiczai Kolostorok részére adott négy oklevele* [Patru documente ale regelui Sigismund date mănăstirilor Tismana și Vodița] („Századok”, 1873, p. 115—121) [din 1418—1429]; *Istoria artelor plastice*, I, p. 154—156 și planșe [vechimea m-rii]; Iorga, *România până la 1918*, I, p. 15—16.
- M-REA ZAMFIRĂ. Iorga, *România până la 1918*, I, p. 285—287.
- ZĂTRENI. Crețeanu, *Culele*, p. 27 și fig. 15—16 [descriere, foto, culă].
- ZGÎRCIȚI — Vlașca. Vîrtosu, *Așezămintele brîncovenești*, p. 30 [doc. 1731; sat al m-rii Cotroceni].
- ZIMNICEA. Iorga, *România până la 1918*, I, p. 157—158.

INDICE DE CTITORI *

A

ALEXANDRU, preot — bis. Peștișani — Gorj.
ALEXANDRU MANEA, pescar — bis. Sf. Treime — Ploiești-Prahova.
ALEXANDRU MIRCEA, domnul Țării Românești, cișmea la Ocnele Mari-Vilcea.
ALEXE, căpitan de Loviște — m-rea Cornetul-Vilcea.
ALEXIE, monah — bis. Șerbănești — Vilcea.
AMĂRĂSCU OPREA, preot — bis. Amărăști — Vilcea.
AMBROZIE, egumen — m-rea Butoiul — Dimbovița.
AMFILOHIE, egumen — m-rea Cozia — Vilcea.
AMZULESCU ILIE, preot — bis. Afumați — Dolj.
ANA, slugereasa — bis. Ghindeni — Dolj.
ANASTASIE, vătaf de plai — bis. Racovița — Vilcea.
ANASTASIEVICI MIȘA — bis. Brînceni — Teleorman, bis. și casa din Clejani — Ilfov.
ANDONIE, călugăr — schitul Ploștina Drăgoieștilor — Gorj
ANDREI, ceauș — bis. Aninișu — Gorj.
ANDREI, preot — bis. Mitrofani — Vilcea.
ANDREI, preot — bis. Sf. Nicolae — Slatina — Olt.
ANDREI, preot — bis. Berbești — Vilcea.
ANDREI, protopop, schevofilax — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj, bis. Porceni — Gorj.
ANDRONACHE, arendaș — bis. Cocioac — Ilfov.
ANDRONACHE, preot — bis. Coadă Izvorului — Prahova.
ANDRONACHE, șetrar — bis. Albota — Argeș.
ANDRONESCU IOAN, preot — schitul Jghiabul — Vilcea.
ANGHELACHE, arendaș — bis. Bertești — Brăila.
ANINOȘEANU MIHAI, eromonah — bis. Pajerea — Tărtășești — Ilfov.
ANTIM, egumenul m-rii Sărindar — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
ANTIM, egumenul de la Sinai — m-rea Mărgineni — Prahova.
ANTOFIE, preot — bis. Pietrari — Dimbovița.
ANTONIE, arhimandrit — schitul Ghighiu — Prahova.

* În acest indice am trecut numele ctitorilor care au construit, refăcut, reparat, zugrăvit etc. monumentele feudale cuprinse în lucrare, indicînd la numele fiecăruia — în ordine alfabetică — monumentele la a căror construcție sau refacere au contribuit. Acest indice ușurează munca celor care vor să studieze ctitoriile unui anumit personaj istoric, așa cum ele întregesc datele cunoscute despre aceste personaje. Indicele ne ajută, de asemenea, să cunoaștem ponderea participării fiecărei clase și categorii sociale la ridicarea monumentelor feudale, problemă deosebit de importantă și nestudiată încă. Atrag și aici atenția că numele unora dintre ctitori pot fi greșit redată în pisanii, documente sau catagrafii și că la unele monumente nu cunoaștem ctitori. Menționez, de asemenea, că am trecut în acest indice în primul rînd ctorii pomeniți în pisanii și documente și mai puțin pe cei amintiți în catagrafii, care conțin destul de multe greșeli.

ANTONIE, călugăr — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 ANTONIE, călugăr — schitul Sporăști — Gorj.
 ANTONIE, călugăr de la Ciolanu — schitul Alunișul — Buzău.
 ANTONIE, egumenul m-rii Bistrița — bis. Ciorobești — Costești — Vilcea.
 ANTONIE, egumen de la Ciolanu — schitul Ciolanu — Buzău.
 ANTONIE, preot — bis. Bălești — Argeș.
 ANTONIE, schimonah — schitul Iezerul — Vilcea.
 ANTONIE MOGOȘ — casă Bălăcești — Gorj.
 ANTONIE DIN POPEȘTI, domnul Țării Românești (1669—1672) — m-rea Tîrghșor — Prahova.
 APOSTOL, clucer — bis. Sf. Arhangheli — Focșani.
 APOSTOL, clucer — bis. Bradu — C. Lung — Argeș.
 APOSTOLACHI (Postolachi), comis — schitul Apostolachi — Prahova.
 APOSTOLI ZAMFIRA — m-rea Zamfira — Prahova.
 ARGETOIANU, familia — casa din Brezoaia — Olt.
 ARGETOIANU C-TIN, serdar și clucer — bis. Braloștița — Dolj, bis. Sf. Dumitru — Craiova.
 ARGETOIANU GH., paharnic } bis. Argetoaia — Dolj.
 ARGETOIANU IOAN, clucer. }
 ARGINTOIANU NICOLAE } bis. Finta — Dimbovița
 ARGINTOIANU TÂNASIE }
 ARICESCU ILIE — bis. Aricești — Rahtivani — Prahova.
 ARICI ȘTEFAN, logofăt — bis. Țintea — Prahova.
 ARION IOAN, clucer — bis. Arionești — Prahova, bis. Stănțești — Prahova, bis. Răgești —
 Dimbovița (?).
 ARION MIHALCICĂ — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
 ARNĂUTU PETRE, căpitan — bis. Capul Piscului — Argeș.
 ARSACHE APOSTOL — bis. Arsache — Vlașca.
 ARSENIE, egumen — schitul Ghighiu — Prahova.
 ARSENIE, preot — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani.
 ARSENIE, stareț — schitul Găvanul — Buzău.
 ARȘICU SUZANA — m-rea Suzana — Prahova.
 ASĂN, familia — bis. Creța — Ilfov.
 ATANASIE, egumen — schitul Clocociov — Slatina — Olt.
 ATANASIE, eromonah — bis. Dobriceni — Romanai.
 ATANASIE, monah, fiul lui Badea postelnic din Vlădești — schitul Caravaneț — Olt.
 ATANASIE, monah — bis. Pîrscov — Buzău.
 AVRAM IOAN — bis. Sf. Voievozi — Tîrgoviște.
 AVRĂMESCU RADU — bis. Păușești de Otăsău — Vilcea.
 AVRENTIE monah — schitul Adîncata.
 AXENTIE, egumenul m-rii Bistrița — m-rea Strehaia — Mehedinți.

B

BABA DUMITRU — schitul Crucișoara — Dolj.
 BĂBEANU CHIRCĂ — bis. Bășica — Craiova.
 BĂBEANU MATEI, polcovnic — bis. Băbeni — Vilcea.
 BĂBEANU ȘERBAN — bis. Băbeni — Vilcea.
 BADEA — bis. Păroși — Olt.
 BADEA, preot, bis. Mijlocu — Olt.
 BĂDEANU BARBU, căpitan, mare logofăt — schitul Barbu — Buzău, schitul Pribegi —
 Ialomița.
 BĂDICEANU C-TIN — bis. Sohodol — Gorj.
 BĂDULESCU IANCU, vistier — bis. Sf. Voievozi — Tîrgoviște, bis. Bădulești — Dimbo-
 vița (?).
 BĂDULESCU NĂSTASACHE — bis. Trei Ierarhi — Ploiești.
 BAGDAT ALECU — han Rm. Sărat, bis. Sf. Dumitru — Rm. Sărat.
 BAGDAT DUMITRAȘCU — bis. Sf. Dumitru — Rm. Sărat.
 BĂJESCU GRIG. DIMITRIE — bis. Colanu — Dimbovița.
 BĂJESCU MAREȘ, mare vornic — bis. Băjești — Argeș, m-rea Cornetul — Vilcea.
 BĂLĂCEANU, familia — case la Balaci — Teleorman și Coslegi — Prahova, schitul Gilmeie —
 Olt, case la Scăeni — Prahova, Stolnici — Argeș.
 BĂLĂCEANU BADEA, mare vornic — bis. Balaci — Teleorman.
 BĂLĂCEANU C-TIN, agă — casa Balaci — Teleorman.

- BĂLĂCEANU C-TIN, mare ban — bis. Balaci — Teleorman, bis. Coslegi — Prahova, bis.
 Sintești — Ilfov (același?), bis. Stoinoaia — Ilfov.
 BĂLĂCEANU C-TIN, vornic — bis. Goga — Prahova.
 BĂLĂCEANU ION — bis. Boldu — Buzău.
 BĂLĂCEANU JOIȚA — paraclisul Tătărești — Teleorman.
 BĂLĂCEANU NICOLAE, vornic — bis. Cătrunești — Ilfov.
 BĂLĂCEANU RUXANDRA, păhărniceasa — bis. Sf. Nicolae Ispravnici — Ploiești.
 BĂLĂCEANU SMARANDA — m-rea Zamfira — Prahova.
 BĂLĂCESCU ANDREI — schitul Tezlui — Dolj.
 BĂLĂCESCU C-TIN, vornic — bis. Șomânești — Gorj.
 BĂLĂCESCU DIONISIE, egumenul m-rii Horezi — bis. Baia de Fier — Gorj, foisor m-rea Horezi — Vilcea, bis. Romani — Vilcea, bis. Șomânești — Gorj, bis. Telești — Gorj.
 BĂLAȘA, căpitan — bis. Pătru Boj — Craiova (greșit transcris în Bălăiță).
 BĂLAȘA, soția lui C-tin Șerban — m-rea Jitianu — Dolj (?), schitul Păușa — Vilcea, bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște.
 BĂLĂȘEANU C-TIN — bis. Corbu Vechi — Olt.
 BĂLCESCU ANTONIE, protopop — bis. Bălcești — Vilcea.
 BĂLEANU, familia — bis. și casa Băleni — Dîmbovița.
 BĂLEANU GRIGORE, vornic — bis. Băleni — Dîmbovița.
 BĂLEANU NICOLAE, logofăt — bis. Băleni — Dîmbovița.
 BĂLEANU SANDU — bis. Valea Poienii — Gorj.
 BALICA, spătar — m-rea Căluu — Olt.
 BALȘANU C-TIN — bis. Corbu — Vitănești — Olt.
 BALTAG ION — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
 BALTEANU C-TIN, stolnic — bis. Purceleni — Gorj, bis. Românești — Gorj, bis. Sîrbești — Gorj?
 BĂLTEANU IONIȚĂ — bis. Bălteni — Argeș.
 BĂLUȚA ION, negustor — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Caracal — Olt.
 BĂLUȚESCU — casa din Cîmpofeni — Gorj.
 BĂNCESCU DRAGOMIR, căpitan — bis. Ciobănoaia — Buzău.
 BĂNESCU ION — bis. Pietrari — Dîmbovița.
 BĂNICĂ, cojocar — bis. Ghercești — Dolj.
 BANU, preot — bis. Cucuteni — Dîmbovița.
 BĂRBĂTESCU C-TIN, casă Bărbătești — Vilcea.
 BARBU — bis. Bălcești — Vilcea.
 BARBU, diacon — bis. Teiu — Vilcea.
 BARBU, fiul lui Preda — bis. Domnească — Caracal — Olt.
 BĂRBUCEANU IONIȚĂ, postelnic — bis. Jupînești — Argeș.
 BĂRBULESCU ION — bis. Mateești — Vilcea.
 BĂRCĂNESCU C-TIN — bis. Popești — Ilfov.
 BĂRCĂNESCU SCARLAT — bis. Bărcănești — Prahova.
 BĂTRÎNEANU STANIMIR — bis. Bătrîni — Prahova.
 BECHEANU ALEXE } bis. Craiovița — Craiova.
 BECHEANU OPREA }
 BECHEANU C-TIN } bis. Ungureni — Craiova
 BECHEANU NICOLAE }
 BELIVACĂ HRISTEA — bis. Belivacă — Craiova, bis. Murgășu — Dolj.
 BELU ȘTEFAN, logofăt — bis. Alunișul — Olt, bis. Negreni — Argeș.
 BENGESCU — familia — casele din Braloștița — Dolj, Craiova — Dolj.
 BENGESCU GHEORGHE, paharnic — bis. Călugăreasa — Gorj, bis. Miroslaveni — Gorj.
 BENGESCU MARIA, stolniceasă — bis. Breasta — Dolj.
 BENGESCU STAICO, consilier imperial — bis. și casa din Bengești — Gorj, bis. Negoști — Gorj.
 BENGESCU STANCA, soția lui G. B. — bis. Sisești — Mehedinți.
 BERINDEI MATEI, postelnic — bis. Dobrotești — Teleorman.
 BERINDEȘTI, familie — bis. Berindești — Argeș.
 BEȘTELEI IONIȚĂ, postelnic — bis. Căzănești — Vilcea.
 BEZDEDEANU D-TRU și ION — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
 BIBESCU, familia — casele din Bibești — Gorj, Craiova — Dolj.
 BIBESCU GHEORGHE, domnul Țării Românești (1842—1848) — m-rea Bistrița — Vilcea, m-rea Cozia — Vilcea, m-rea Dealu — Dîmbovița, curtea domnească Tîrgoviște m-rea Tismana.
 BILCIURESCU IORDACHE — bis. Plăișor — Buzău.
 BÎRZEANU NICOLAE — bis. Bîrzani — Băbeni — Vilcea.
 BÎȚCOVEANU IOAN }
 BÎȚCOVEANU NICOLAE } bis. Cocioc — Ilfov, bis. Frăsinet — Teleorman.

- BÎȚCOVEANU NICOLAE, mare logofăt al treburilor bisericești — m-reă Țigănești — Ilfov.
 BLARAMBERG PROFIRIȚA — bis. Piteasca — Ilfov.
 BLEJOIANU BĂLAȘA, fiica lui Istrate — schitul Blejoiu — Prahova.
 BOBAICEANU STANCIU, vistier — bis. Zegujani — Mehedinți.
 BOBINCĂ C-TIN — bis. Pojogeni — Gorj.
 BOGDAN — bis. Șimnicu — Dolj.
 BOICESCU MIHALACHE — bis. Copăceni — Argeș.
 BOJ PĂTRU, fiul lui Tudor Boj din Chiprovăț — bis. Pătru Boj — Craiova — Dolj.
 BOJOCEA PETRE — bis. Dirvari — Prahova.
 BOLDESCU GHEORGHE — bis. Boldești — Prahova.
 BOLINTINEANU IONIȚĂ, căpitan — bis. Bolintinul din Vale — Ilfov.
 BOLOȘIN BADEA, stolnic — m-reă Cobia (Boloșin) — Dîmbovița.
 BORĂNESCU C-TIN, serdar — bis. Gratia — Teleorman.
 BORĂNESCU C-TIN, stolnic — bis. Pojogi — Vilcea.
 BORCEA, logofăt — m-reă Gruiu — Ilfov.
 BORDEIANU IOAN, logofăt } bis. Bordeni — Prahova
 BORDEIANU STERIE, pitar }
 BOROLO DUMITRACHE, sluger — bis. Atîrnați — Teleorman.
 BOȘCU — bis. Sf. Împărați — Ploiești.
 BOULEANU ȘERBAN — schitul Valea Boului — Gorj.
 BOZIANU ANDREI, vistier — bis. Singeru — Prahova.
 BOZIANU GH., fost județ — bis. Bradu — C. Lung.
 BOZIANU MIHAI, protopop — bis. Fîntinele — Mazili — Prahova.
 BRĂCĂCEANU MANEA — bis. Podeni — Prahova.
 BRĂDEANU ANDREI — bis. Copăceni — Argeș.
 BRĂDESCU, familia — casa din Brădești — Dolj.
 BRĂDESCU BARBU, fost mare paharnic — m-reă Crețești — Dolj.
 BRĂDESCU CONST., clucer și vornic — bis. Brădești — Dolj, m-reă Crețești — Dolj.
 BRĂDICEANU IOAN, postelnic — bis. Boasca — Gorj.
 BRĂILOIU, familia — casele din Bodăești — Dolj, Craiova — Dolj, bis. Negoești — Dolj.
 BRĂILOIU CONST., mare clucer și serdar — bis. Bodăești — Dolj, bis. Oota — Craiova, bis. Virtopu — Dolj, bis. Găvănești — Olt, bis. Lînga — Romanai.
 BRĂILOIU CORNEA, mare ban — m-reă Baia de Aramă — Mehedinți, m-reă Tismana — Gorj, m-reă Țîntăreni — Gorj, bis. și casa Vădeni — Gorj.
 BRĂILOIU DOSITEI — bis. Vădeni — Gorj.
 BRĂILOIU DUMITRACHE, logofăt — bis. Bălăcița — Mehedinți.
 BRĂILOIU ION, mare sluger — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
 BRĂILOIU NICOLAE, mare logofăt — bis. Sălcuța — Dolj.
 BRĂILOIU NICOLAE, fost mare pitar — schitul Lainici — Gorj.
 BRĂILOIU NICOLIȚĂ — han la Craiova.
 BRĂILOIU VASILE, monah, fiul banului Cornea — schitul Jupînești — Gorj.
 BRĂNESCU GHEORGHE } bis. Olănești — Vilcea
 BRĂNESCU BARBU }
 BRĂNESCU TEODOSIE, preot — bis. Buda — Ocnele Mari — Vilcea.
 BRAȘOVEANU ADAM — bis. domnească — Ploiești — Prahova.
 BRĂȚĂȘANU, familia — casa din Dobrunu — Olt.
 BRĂȚĂȘANU ELENCA — bis. Piatra — Romanai.
 BRĂȚĂȘANU GHINEA, vistier — m-reă Crivina — Olt (?), m-reă Jitianu — Dolj, bis. Sf. Treime — Slatina — Olt.
 BRĂȚĂȘANU COSTACHE } — bis. Șopîrlița — Olt.
 BRĂȚĂȘANU TOMA }
 BRĂTESCU NICOLAE, serdar — bis. Petrești — Vlașca.
 BRĂȚIANU, familia — casa din Șuici — Argeș.
 BRĂȚIANU C-TIN — bis. Brătieni — Argeș.
 BRĂȚIANU D-TRAȘCO — bis. Racovița — Argeș.
 BRĂȚIANU IANE, șetrar — bis. Șuici — Argeș.
 BRATU, preot — schitul Bîndea — Argeș.
 BREZOIANU GHEORGHE, pitar — bis. Goga — Prahova.
 BREZOIANU PĂTRAȘCO, vornic — bis. Brezoaiele — Ilfov.
 BREZOIANU ȘTEFAN, vornic — bis. Brezoaiele — Ilfov.
 BRICEAG-VĂRĂȚICEANU NICOLAE, preot — bis. Văratici — Costești — Vilcea.
 BRÎNCOVEANU BĂLAȘA, fiica domnului C. Brîncoveanu — bis. Drăghicești — Argeș.
 BRÎNCOVEANU C-TIN, domnul Țării Românești (1688—1714) — m-reă Arnota — Vilcea, schitul Bărbătești — Păroaia — Dîmbovița, m-reă Bistrița — Vilcea, m-reă Brîncoveni — Olt, episcopîia Buzău, casele domnești Caracal — Olt, case la Cocorăști — Prahova

m-reă Cozia — Vilcea, casele bănești din Craiova, m-reă Dealu — Dimbovița, bis. și casa Doicești — Dimbovița, cișmea Focșani — Vrancea, m-reă Gura Motrului — Mehedinți, m-reă Horezi — Vilcea, m-reă Mamul — Vilcea, casa Obilești — Ilfov, conac la Pitești — Argeș, podul și crucea de la Podul Dimboviței — Argeș, casa și bis. Potlogi — Dimbovița, m-reă Adormirea — Rm. Sărat, bis. lui Ștefan cel Mare — Rm. Sărat m-reă Sadova — Dolj, case Săteni — Dimbovița, conac la Schei — Buzău, m-reă Snagov — Ilfov, m-reă Strehaia — Mehedinți, curtea domnească Țirgoviște, bis. domnească — Țirgoviște, bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Țirgoviște.

BRÎNCOVEANU C-TIN, fiul domnului C. Brîncoveanu — schitul Sf. Apostoli — Horezi — Vilcea.

BRÎNCOVEANU ELISABETA — bis. Cocorăști — Olt.

BRÎNCOVEANU GRIGORE, mare ban — m-reă Bistrița — Vilcea.

BRÎNCOVEANU MARLA, soția domnului C. Brîncoveanu — m-reă Horezu — Vilcea, m-reă Surpatele — Vilcea, m-reă Viforita — Dimbovița.

BRÎNCOVEANU PREDĂ, mare vornic — m-reă Brîncoveni — Olt, m-reă D. Lemn — Vilcea, m-reă Gura Motrului — Mehedinți.

BRÎNCOVEANU SAFTA, mama domnului C. Brîncoveanu — m-reă Mamul — Vilcea.

BRÎNCOVEANU SAFTA — bis. Stejaru — Prahova, bis. Negoști — Prahova.

BRÎNCOVEANU ȘTEFAN, fiul domnului C. Brîncoveanu — schitul Sf. Ștefan — m-reă Horezi — Vilcea.

BUȘĂNESCU IONIȚĂ, postelnic — bis. Drăgoești — Olt — Vilcea.

BUȘĂNESCU IORDACHE, căpitan — bis. Bușănești — Argeș.

BUȘĂNESCU SANDU, logofăt și postelnic — m-reă Berislăvești — Vilcea, bis. Bușănești — Argeș, bis. Corbeni — Argeș.

BUȘENESCU SIMA, bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Țirgoviște.

BUȘANU NIȚĂ — bis. Orezu — Ialomița.

BUCUR, logofăt — bis. Valea Lungă — Prahova.

BUDIȘTEANU, familia — casa Budeasa — Argeș.

BUDIȘTEANU IONIȚĂ — bis. Filii — Brăila.

BUDIȘTEANU NICOLAE — bis. Budeasa — Argeș.

BUDIȘTEANU STANCIU (= Ștefan monah), logofăt — schitul Budișteni — Muscel.

BUDIȘTEANU ȘERBAN, armaș — bis. Budeasa — Argeș, bis. Trepteni — Argeș.

BUDRIMAN MATEI, preot — bis. Făgețelu — Olt.

BUICESCU DIICU, mare spătar — m-reă Drăgănești — Roșiorii de Vede — Teleorman, schitul Clocociov — Slatina — Olt.

BUIULESCU MATEI, logofăt — bis. Cacova — Vilcea.

BUJOREANU, familia — cula din Bujoreni — Vilcea, bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.

BUJOREANU GRIGORE, căminar — bis. Adormirea — Cîmpina — Prahova, bis. Sf. Treime din aceeași localitate.

BUJOREANU PREDĂ, serdar — bis. Bogdănești — Vilcea, bis. Bujoreni — Vilcea.

BUJOREANU PREDĂ, vornic (Pahomie eromonah) — schitul Comanca — Vilcea, bis. Coasta Vilcea, bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.

BUJOREANU SEVASTIȚA — schitul Predeal — Prahova.

BULACU MIHAILĂ — bis. Racovița — Vilcea.

BULIGA LUPU, căpitan și agă — casa și bis. Ciovîrnișani — Mehedinți, m-reă Topolnița — Mehedinți.

BULIGA MARTIN, negustor — bis. de lemn Bascov — Argeș, schitul Buliga — Pitești.

BULIGESCU NEAGOE — schitul Ceptura — Prahova.

BUMBEȘ ION, postelnic — bis. Făgețelu — Olt.

BURILEANU DINU — bis. Bobu — Gorj.

BURNAZ C-TIN } bis. Crainici — Mehedinți.

BURNAZ ION }

BUSUIOCANU RADU, pitar — bis. Bircei — Gorj, bis. Pițicu — Bumbești — Gorj.

BUTCULESCU C-TIN — bis. Butculești — Teleorman.

BUTCULESCU MARIN, serdar și vistier — bis. Brațcov — Olt, bis. Sf. Nicolae — Roșiorii de Vede — Teleorman.

BUZĂIANU NICOLAE, ceaș de aprozi — m-reă Vălenii de Munte — Prahova.

BUZESCU, familia — m-reă Căluu — Olt, casa din Cepturoaia — Știrbei — Olt, m-reă Mamul — Vilcea, m-reă Stănești — Vilcea, casa din Strejești — Olt, m-reă Surpatele — Vilcea, casa din Vlădaia — Mehedinți.

BUZESCU C-TIN — bis. Clujești — Olt.

BUZESCU RADU, mare clucer — m-reă Dobrușa — Vilcea, m-reă Stănești — Vilcea.

BUZEȘANU — casa din Runcu — Gorj.

BUZINCA DIMITRIE, sluger — bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Țirgoviște.

C

- CĂLCESCU MIHAI, fiul protopopului Călcescu — bis. Arjoci — Gorj.
 CĂLDĂRUȘANU NAUM, călugăr — m-reă Cîrnul — Buzău.
 CĂLDĂRUȘE ANDREI
 CĂLDĂRUȘE DUMITRU } bis. Perieți — Olt.
 CĂLINESCU, familia — casa din Craiova — Dolj.
 CALINIC, egumenul m-rii Cernica — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova,
 m-reă Pasărea — Ilfov.
 CALINIC, episcop de Rîmnicea — schitul Frăsinet — Vilcea.
 CALISTRATA, monahia — schitul Lainici — Gorj.
 CALOIAN, căpitan — bis. Broșteni din Buzău.
 CALOIANU NICOLAE, medelnicer — bis. Negustori din Buzău.
 CANTACUZINO, familia — case la Afumați — Ilfov, Buceșani — Ilfov, Ciocănești — Ilfov,
 Dobreni — Ilfov, Drăgănești — Prahova, Filipeștii de Pădure și Tîrg — Prahova, Florești
 — Prahova, Mărgineni — Prahova, Sărata — Buzău, Șoplea — Prahova.
 CANTACUZINO ADRIANA, soția vornicului Șerban Cantacuzino — m-reă Bistrița — Vilcea,
 bis. Banu — Buzău.
 CANTACUZINO ANDRONIC, vistier — m-reă Banu — Buzău.
 CANTACUZINO BĂLAȘA, soția lui Matei Cantacuzino agă — bis. Filipeștii de Pădure —
 Prahova.
 CANTACUZINO C-TIN, paharnic — bis. Chițorani — Prahova.
 CANTACUZINO C-TIN, mare postelnic — case la Coiani (Mîronești) — Ilfov, Filipeștii de
 Tîrg — Prahova, bis. Adormirea tot acolo, m-reă Mărgineni — Prahova.
 CANTACUZINO C-TIN, mare stolnic — bis. Afumați — Ilfov, bis. Stolnicu — Tîrgoviște.
 CANTACUZINO DRĂGHICI, mare spătar — schitul Lespezi — Prahova, casa din Măgureni
 — Prahova.
 CANTACUZINO GHEORGHE, mare ban — bis. din Pisc — Craiova.
 CANTACUZINO GRIGORE — bis. Florești — Prahova.
 CANTACUZINO ILINA, postelniceasca — bis. Coiani (Mîronești) — Ilfov.
 CANTACUZINO MIHAI, mare spătar — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea, m-reă
 Adormirea — Rm. Sărat, m-reă Sinaia — Prahova, bis. Turbați — Ilfov, bis. Slănic —
 Prahova.
 CANTACUZINO PĂUNA, soția lui Drăghici C. — bis. Măgureni — Prahova.
 CANTACUZINO PÎRVU, stolnic — m-reă Cobia — Dîmbovița, schitul Lespezi — Prahova,
 schitul Pătroaia — Dîmbovița, schitul Țigănia — Vilcea.
 CANTACUZINO ȘERBAN, domnul Țării Românești, (1678—1688) — podul și crucea de la
 Călugăreni — Ilfov, bis. episcopală Curtea de Argeș, m-reă Dintr-un Lemn — Vilcea,
 bis. Drăgănești — Prahova (ca mare postelnic).
 CANTACUZINO ȘERBAN, mare comis, paharnic și vornic — schitul Bascovul — Argeș,
 m-reă Comana — Ilfov, m-reă Cozia — Vilcea, bis. Mihăieștii de Jos — Olt (sau Sf. Apostoli
 Roșiorii de Vede?)
 CANTACUZINO ȘTEFAN, domnul Țării Românești (1714—1716) — m-reă Dintr-un Lemn
 — Vilcea.
 CANTACUZINO TOMA, mare spătar — bis. Filipeștii de Pădure — Prahova, m-reă Poiana
 — Prahova.
 CANTACUZINO ZOIȚA — bis. Moara Domnească — Ilfov.
 CANTACUZINO-CORNEANU UȚA — schitul Ghighiu — Prahova.
 CANTAROLU DANIIL, arendaș — m-reă Aninoasa — Muscel.
 CĂPĂSTRARU — casa din Busești — Mehedinți.
 CAPLEA din Golești — schitul Valea Mare — Argeș.
 CAPLEA, fiica lui Teodosie banul — m-reă Cătălui — Ilfov.
 CĂPLESCU MARIA — bis. Cocorăștii Caplii — Prahova.
 CARABULEA ATANASIE, vistier — bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște.
 CARABULEA CRISTEA — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
 CARABULEA STAN — bis. Sf. Treime — Găești — Dîmbovița.
 CARACI, vistier al doilea — m-reă Verbila — Prahova.
 CARAGIC BARBU — bis. Zăvideni — Vilcea.
 CARAMANLIU IOAN, căminar — bis. Măgurele — Prahova.
 CARAMANLIU RADU, logofăt — bis. Pițigaia — Ilfov.
 CARIBOGLU GRIGORE, paharnic — bis. Cocorăștii Caplii — Prahova.
 CARINTIAN, preot — bis. Sf. Atanasie — Focșani.
 CĂRPINIȘEANU IAMANDI, sluger — bis. Bolintinul din Vale — Ilfov.
 CARTIANU P. — bis. Cartiu — Gorj.

- CĂTANĂ BARBU — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 CATARGIU RUXANDRA, clucereasă — bis. Răcari — Dîmbovița.
 CAZACU NICOLAE, hagi — bis. Buna Vestire — Ploești.
 CĂZĂNESCU PLATONIDA, stareță — schitul Bascoavele — Argeș.
 CĂZĂNESCU RADU, protopop — bis. Sf. Ștefan — Balș — Olt.
 CAZOTI MATEI, vistier al doilea — bis. Săteni — Dîmbovița.
 CEAUȘESCU NICOLAE — han la Craiova — Dolj, bis. Hagi Enuș = Craiova.
 CEPĂRU, familia, casa din Cepari — Argeș.
 CERCEL C-TIN — bis. Murgăș — Dolj.
 CERCHEZ DUMITRU — bis. Domnița — Buzău.
 CERCHEZ SCARLAT — bis. Belciugata — Ilfov.
 CERNĂIANU C-TIN, preot }
 CERNĂIANU ILIE, preot } — bis. Cernaia — Mehedinți.
 CERNĂIANU ION, preot }
 CERNICA, mare vornic — m-reă Cernica — Ilfov.
 CERNOVODEANU DAMASCHIN, călugăr — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea.
 CEZIANU DUMITRU, mare clucer — bis. Cezieni — Romanați.
 CHERA, preot — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 CHESARIE, episcop de Buzău — seminarul din Buzău, episcopia Buzău, schitul Ciolanu — Buzău, schitul Cislău — Buzău, schitul Cozieni — Buzău, schitul Fundătura — Buzău, bis. Găvănești — Buzău, m-reă Menedic — Buzău, schitul Pîrscov — Buzău, schitul Rătești — Buzău, schitul Săseni — Buzău, schitul Sf. Gheorghe — Buzău, m-reă Suzana — Prahova.
 CHESARIE, episcop — bis. Pietrari — Vilcea.
 CHIAJNA, soția lui Cernica — vornicul — schitul Iezerul — Ilfov.
 CHIAJNA, soția lui Mircea Ciobanul voievod — bis. domnească C. Lung-Muscel, m-reă Cîrnu — Buzău, schitul Iezeru — Vilcea.
 CHINTESCU DUMITRAȘCU — bis. Cîrcea — Dolj.
 CÎMPINEANU C-TIN, logofăt — bis. Sf. Voievozi — Cîmpina — Prahova.
 CÎNDESCU, familia — bis. și casa din Cîndești — Buzău și Pătîrlagele — Buzău.
 CÎNDESCU MIHALCEA, stolnic — m-reă Berca — Buzău.
 CÎNDESCU-MIHĂLCESCU NEGOIȚĂ, clucer — schitul Ungureni — Buzău.
 CÎNDESCU RADU, mare comis — m-reă Bradu — Buzău.
 CIOCĂZAN GRIGORE, armaș — bis. Ciocădia — Gorj.
 CIOFLAN GHEORGHE, șetrar — bis. Cioflanu — Olt.
 CIORAN C-TIN, comis — bis. Fundeni — Gherasi — Prahova.
 CIOROGÎRLEANU MATEI, sluger — casa din Ciorogîrlea — Ilfov, bis. Domnești — Ilfov?
 CIOROGÎRLEANU PETRU — bis. Domnești — Ilfov.
 CIRESCU IONIȚĂ, postelnic — bis. Aninoasa — Dîmbovița.
 CÎRSTEA, protopop — bis. Bălcești — Vilcea, bis. și casă Gorunești — Vilcea.
 CÎRSTEA, mare vornic — m-reă Pîrvulești.
 CÎRSTEA, jupîn — bis. Coasta — Vilcea.
 CIUCĂ, postelnic — bis. Oțeșani — Vilcea.
 CIUCIULETE DUMITRU — bis. Bratia — Vilcea.
 CIUPAGEA ION, maior — bis. Adormirea — Turnu Severin — Mehedinți.
 CLEMENT, călugăr — schitul Doba — Olt.
 CLEMENT, episcop de Rîmnic — bis. Bodești — Vilcea, schitul Colnicu — Surpatele — Vilcea, schitul Comanca — Vilcea, bis. Drăgănești — Vilcea, schitul Pătrunsa — Vilcea, schitul Pietrari — Vilcea, episcopia Rm. Vilcea.
 CLEMENT, eromonah — bis. Budurăști — Vilcea.
 CLEMENT, preot — bis. Piscul Sadovei — Dolj.
 CLEOPA, preot — schitul Locurile Rele — Gorj.
 COADĂ, mare vornic — bis. Roșie — Tîrgoviște.
 COBIANU VASILE — bis. Orbeni — Mehedinți.
 COCIOABĂ RADU — bis. Nașterea Precistei — Slătioara — Vilcea.
 COCONESCU ION, diacon — schitul Ceptura — Prahova.
 COCORĂSCU RADU, mare logofăt — bis. Cocorăștii Grind — Prahova.
 COCOȘ BARBU, vistier — bis. Groșerea — Gorj.
 CODREANU C-TIN — bis. Mateești — Vilcea.
 COICIU MIHAI — bis. domnească Caracal — Olt.
 COLFESCU IORDACHE, fost mare stolnic — bis. Colfești — Dîmbovița.
 COLFESCU NICOLAE, stolnic — bis. Fundeni — Cîmpulung.
 COLIBĂȘEANU DINU, postelnic — bis. Hăiești — Gorj.
 COLȚAN C-TIN — bis. Curtișoara — Gorj.
 COLȚESCU MIHAI, polcovnic }
 COLȚESCU MIHALACHE } bis. Cărbunești — Gorj

- COMĂNEANU GH., postelnic — bis. Comani — Olt.
 COMĂNOIU ANGHEL — bis. Ionești — Vâlcea.
 COMIȘANU BARBU, diacon — bis. Cioranu — Argeș.
 CONDESCU MILCU, logofăt — bis. Jirov — Mehedinți.
 CONSTANTIN — bis. Rogova — Mehedinți.
 CONSTANTIN, bogasier — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 CONSTANTIN, cojocar — bis. Gheboeni — Dîmbovița.
 CONSTANTIN, curelar — bis. Sf. Vasile — Caracal.
 CONSTANTIN, doctor — bis. Stoinoia — Ilfov.
 CONSTANTIN, ful lui Bircă din Bădeni — bis. Săsenii Vechi — Buzău.
 CONSTANTIN, jupîn — bis. Păușești-Măglași — Vâlcea.
 CONSTANTIN, logofăt al doilea — bis. Săteni — Dîmbovița.
 CONSTANTIN, logofăt — bis. Pisculeni — Buzău.
 CONSTANTIN, logofăt — m-reă Seacă — Mușetești — Olt.
 CONSTANTIN, logofăt — bis. Scorteni — Prahova.
 CONSTANTIN, polcovnic — bis. Bujoreni — Vâlcea.
 CONSTANTIN, polcovnic — m-reă Seacă — Mușetești — Olt.
 CONSTANTIN, povarnagi — bis. Otești — Olt.
 CONSTANTIN, preot — bis. Mihăiești — Vâlcea.
 CONSTANTIN, preot — bis. Peșteana — Vâlcea.
 CONSTANTIN, preot — bis. Scorteni — Prahova.
 CONSTANTIN, preot — bis. Urși — Vâlcea.
 CONSTANTIN, fost mare stolnic — bis. Buciumeni — Ilfov.
 CONSTANTIN, ȣetrar — bis. Stoicânești — Olt.
 CONSTANTIN, tabac — bis. Găvana — Argeș.
 CONSTANTIN MIHALACHE — bis. Păușești-Măglași — Vâlcea.
 CONSTANTIN ȘERBAN, mare serdar (viitor domn) — bis. Dobreni — Ilfov.
 COPĂCEANU ȘERBAN — protopop — bis. Copăceni — Vâlcea.
 CORBEANU, familia — casa din Corbeni — Argeș, casa din Corbii Mari — Dîmbovița.
 CORBEANU C-TIN, mare pitar — bis. Sf. Apostoli și Marina — Țirgoviste.
 CORBEANU DUMITRAȘCU, paharnic — bis. Corbii Mari — Dîmbovița.
 CORBEANU SULTANA — bis. Colfești — Dîmbovița.
 CORBEANU VINTILĂ, mare vornic — m-reă Pîrvulești — Ilfov.
 CORESI, logofăt — m-reă Ghighiu — Prahova.
 CORNĂȚEANU SOCOL, mare clucer — bis. Cornățeni — Dîmbovița, cruce Laică — Argeș
 bis., casă și cruce Răzvad — Dîmbovița.
 CORNESCU MIHALACHE, mare ban — bis. Tătărani — Prahova.
 CORNESCU RADU, stolnic — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
 CORNILIE — schitul Țircov — Buzău.
 CORNÎȚOIA SMARANDA — bis. Ciocănești — Romanați.
 CORMUA, mare paharnic — m-reă Topolnița — Mehedinți.
 COSTANDIE, egumen — schitul Ciolanu — Buzău.
 COSTAPETRU POLIHRONIE, serdar — bis. Constantinești — Olt.
 COSTEA, grec — bis. Drevești — Dolj.
 COSTEA, serdar — bis. Slătioara — Olt.
 COȘOVEANU IANCU — bis. Coșoveni — Dolj.
 COTOFEANU, familia — casele din Coțofeni — Dolj, Craiova — Dolj.
 COTOFEANU GHEORGHE, fost mare paharnic — bis. Coțofeni — Dolj, bis. Săotești —
 Romanați.
 COTOFEANU ȘTEFAN — bis. Rojiștea — Dolj.
 CÔVREA C-TIN — bis. Horezi Țârg — Vâlcea.
 CRĂCIUNESCU, clucer — bis. Fîntînele Ungureni — Prahova.
 CRAIOVEANU DOROTEI, arhimandrit — m-reă Jitianu — Dolj.
 CRAIOVEȘTII, familia — m-reă Arnota — Vâlcea (?), m-reă Bistrița — Vâlcea, m-reă Brîncoveni — Olt, casele bănești din Craiova, bis. Sf. Dumitru — Craiova, schitul Jdrealea — Dolj (?), schitul Păpușa — Vâlcea, m-reă Sadova — Dolj, m-reă Strehaia — Mehedinți, m-reă Topolnița — Mehedinți.
 CRAIOVESCU BARBU — schitul Pătrunsa — Vâlcea (?)
 CRĂSNĂREASA ANIȚA — bis. Crasna — Gorj.
 CRĂSNĂREASA CĂȚINCA — bis. Cornetu — Dolj, bis. Izvoru — Dolj.
 CRĂSNĂREASA STANCA — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj.
 CRĂSNARU COCOȘ — cula Groșerea — Gorj.
 CRĂSNARU IONIȚA, clucer — bis. Crasna — Gorj.
 CRĂSNARU MIHAI, mare clucer — m-reă Crasna — Gorj.
 CREȚU C-TIN — bis. Bălcești — Vâlcea.

CREȚULESCU, familia — casa din Crețulești — Mănăstirea — Ilfov, bis. Orăști — Ilfov, bis. Șerbănești — Olt.
 CREȚULESCU CONSTANTIN, mare ban — bis. Bărbulețu — Dimbovița.
 CREȚULESCU IORDACHE — crucea din Crețulești — Mănăstirea — Ilfov.
 CREȚULESCU PĂDURE, postelnic — bis. Crețulești — Mănăstirea — Ilfov.
 CREȚULESCU RADU, mare logofăt — bis. Bărbulețu — Dimbovița, bis. Crețulești — Mănăstirea — Ilfov, bis. Crețulescu — Tîrgoviște.
 CREȚULESCU SMARANDA — bis. Orăști — Ilfov.
 CRISTACHE, vistier — bis. Potlogeni — Dimbovița.
 CRISTEA, arnăut — bis. Virtopu — Dolj.
 CRITEANU NEOFIT, de la m-reă Cotroceni — schitul Pîrliți — Dimbovița.
 CUMPĂNAȘU I. — casă Bărbătești — Vilcea.
 CUMPĂNAȘU NIȚĂ — bis. Grădiștea — Vilcea.
 CURPENEANU NICODIM, eromonah — bis. Tismana — Gorj.
 CURT — bis. Sf. Voievozi din Tăbăcari — Focșani.
 CUȚUI C-TIN — bis. Broșteni — Gorj.
 CUȚUI GHEORGHE — cula Broșteni — Gorj.
 CUȚUI MIHALACHE — bis. Broșteni — Gorj.

D

DABIJA DAFINA — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 DAMASCHIN — schitul Poteca — Buzău.
 DAMASCHIN, egumen — schitul Cheia — Prahova.
 DAMASCHIN, egumen — m-reă Sinaia — Prahova.
 DAMASCHIN, episcop de Rîmnic — schitul Săracinești — Vilcea.
 DAMASCHIN, eromonah — m-reă Valea — Argeș.
 DAMASCHIN, eromonah de la Argeș — bis. Sf. Îngeri — Curtea de Argeș.
 DAMASCHIN, monah — bis. Bălești — Gorj.
 DAN I, domnul Țării Românești — m-reă Tismana — Gorj.
 DANCIU ION — bis. Urși — Vilcea.
 DÂNCIULESCU C-TIN, căpitan — bis. Scoarța — Gorj.
 DĂNESCU GHEORGHE, logofăt — bis. Brătășanca — Prahova.
 DANEȘ NICOLAE — bis. Cînești — Argeș.
 DANIIL, egumenul m-rii Rîncăciuv — bis. Racovița — Argeș.
 DANIIL, eromonah de la Cozia — m-reă Stînișoara — Argeș.
 DANIIL, eromonah — m-reă Dobrușa — Vilcea.
 DANIIL, eromonah — schitul Jghiabu — Vilcea.
 DANIIL, mitropolit — m-reă Aninoasa — Muscel.
 DANIIL, monah — schitul Măzgani.
 DANOVICI MARCO, mare armaș — bis. Simburești — Olt.
 DATCO, cojocar — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 DAVID, preot — bis. Ungureni — Dimbovița.
 DEDU, postelnic — m-reă Dedulești — Buzău.
 DEDULESCU ANASTASE — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
 DEDULESCU GHEORGHÎĂ, sluger — schitul Jitia — Rm. Sărat.
 DEDULESCU IONIȚĂ — m-reă Băbeni — Buzău.
 DEDULESCU MARÎA, soția vistierului Ioan D. — bis. Drăghicești — Rm. Sărat.
 DEDULESCU NEGOIȚĂ, fiul lui Necula căpitan — m-reă Băbeni — Buzău.
 DEDULEȘTEANU IACOB, egumenul m-rii Dedulești — m-reă Dedulești — Buzău.
 DEDULEȘTEANU STRATONIE — m-reă Dedulești — Buzău.
 DELEANU DRĂGUȘIN, mare paharnic — schitul Deleni — Olt, m-reă Drăgănești — Roșiorii de Vede — Teleorman.
 DELEANU GRIGORE — schitul Deleni — Olt.
 DELEANU ION, serdar — bis. Beria — Olt.
 DELEANU TOMA, fost mare șetrar — bis. Deleni — Olt.
 DEPĂRĂȚEANU SANDU, paharnic și sluger — bis. Sf. Teodor Tiron — Roșiorii de Vede, bis. Sf. Vineri — Roșiorii de Vede.
 DESNĂȘEL, familie — bis. Crasna — Gorj.
 DEȘLIU GHEORGHE — bis. Lăpoșel — Buzău.
 DEȘLIU I. — bis. Lungulețu — Dimbovița.
 DICULESCU ALEX., vistier — bis. Budești — Băbeni — Vilcea.

- DICULESCU C-TIN, sluger — bis. Boșoteni — Romanai.
 DIMA, logofăt — bis. Sîmburești — Olt.
 DIMA, preot — bis. Adormirea — Drăgășani — Vilcea.
 DIMA, preot — bis. Sf. Voievozi — Ploiești.
 DIMA, stegar — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.
 DIMA, vameș din Focșani — schitul Cucu — Buzău.
 DIMACHE, postelnic — bis. Fulga de Sus — Prahova.
 DÎMBOVICEANU IANE, vistier.
 DÎMBOVICEANU RĂDUCANU, fost mare serdar } bis. Dîmbovicioara — Dîmbovița.
 DÎMBOVICEANU BARBU, postelnic — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 DIMITRIU NICOLA — han la Craiova — Dolj.
 DIMITROPOL ATANASIE — bis. Malu Spart — Ilfov.
 DINU, brutar — bis. Sf. Pantelimon — Ploiești.
 DINU, polcovnic — bis. Bolintin din Vale — Ilfov.
 DINU NICOLAE, logofăt — bis. Preajba — Romanai.
 DIONISIE, arhimandrit — schitul Dălhăuți — Vrancea.
 DIONISIE, egumenul m-rii Nucet — bis. Leurdeni — Argeș.
 DIONISIE, eromonah — schitul Mănăilești — Vilcea.
 DIONISIE, eromonah din Tricala — schitul Teica — Ocnele Mari — Vilcea.
 DIȚĂ RADU — bis. Vălinaș — Cîndești — Dîmbovița.
 DOBRE, ceauș — bis. Sf. Dimitrie — Ploiești — Prahova.
 DOBRE, protopop — bis. Amărăști — Vilcea.
 DOBRESCU, familia — casa din Ploiești — Prahova.
 DOBRESCU ION — bis. Poienari — Gorj.
 DOBRICEANU MATEI, logofăt — bis. Dobriceni — Romanai.
 DOBROMIR, mare ban — bis. Runcu — Vilcea.
 DOBROSLOVEANU ILINCA — schitul Reșca — Olt.
 DOBRUNEANU BARBU — bis. Țărtălău — Romanai.
 DOBRUȘ, ban — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 DOGARU ION, preot — bis. Mateești — Vilcea.
 DOLETE MATEI, polcovnic — bis. Tohani — Buzău.
 DONIE, mare căpitan de margine — bis. Donie — Focșani.
 DOROTEL, arhimandrit — bis. Ciofrîngeni — Argeș, schitul Văleni — Argeș.
 DOROTEL, egumenul m-rii Jitianu — schitul Ciutura — Dolj.
 DOROTEL, eromonah — m-rea Valea — Argeș.
 DOSITEI, arhimandritul m-rii Aninoasa — bis. Capul Piscului — Argeș.
 DOSITEI, egumenul m-rii C. Lung — bis. Șubești — C. Lung — Muscel.
 DOSOFTEI, egumen — m-rea Căldărușani — Ilfov.
 DOSPINA, soția lui Șerban mare clucer — bis. Sf. Gheorghe (Olari) — C. Lung — Muscel.
 DRĂGAN, familia — bis. Bengești — Slobozia — Gorj.
 DRĂGĂNESCU C. — bis. Ianca — Brăila.
 DRĂGHICEANU HÎRGOT, pitar — cula Baia de Aramă — Mehedinți, bis. Sănătești — Gorj.
 DRĂGHICI, spătar — schitul Cornu — Prahova.
 DRĂGHICI, preot — bis. Mierlești — Olt.
 DRĂGHICI, vameș — bis. Rucăr — Argeș.
 DRĂGHICI, mare vornic — m-rea Găiseni (Strîmbul) — Ilfov.
 DRĂGOESCU DUMITRU, postelnic — schitul Crasna — Gorj.
 DRĂGOESCU IORDACHE, sluger — bis. Drăgoești — Argeș, bis. Morăști — Argeș.
 DRĂGOESCU ANDREI }
 DRĂGOESCU MARIA } bis. Muierasca — Vilcea.
 DRĂGOESCU MATEI, logofăt — bis. Hotini — Gorj.
 DRĂGOI, preot — bis. Vîlsănești — Argeș.
 DRAGOMIR, fiul lui jupîn Grama — bis. Domirești — Buzău.
 DRAGOMIR — bis. Poeni — Buzău.
 DRAGOMIR — bis. Rogova — Mehedinți.
 DRAGOMIR — bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște.
 DRAGOMIR — bis. Voinești — Dîmbovița.
 DRAGOMIR, eromonah — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 DRAGOMIR, preot — bis. Dienci — Olt.
 DRAGOMIR, postelnic — bis. Făurești — Vilcea.
 DRAGOMIR, mare spătar — m-rea Verbila — Prahova.
 DRAGOMIR DIN PLAVICENI, mare vornic — schitul Lipov — Dolj, m-rea Plăviceni — Olt.
 DRĂGULIN, mazăl — bis. Sibiciu de Sus — Buzău.
 DRANOVICANU BARBU, postelnic — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 DRUGĂNESCU, familia — casa din Drugănești — Dîmbovița.
 DRUGĂNESCU DUMITRACHE, paharnic — bis. Drugănești — Dîmbovița.

DRUGĂNESCU GAVRIL, mare vornic de Țirgoviște — bis. Drugănești — Dimbovița și bis. Stoenesti — Dimbovița.
 DRUGĂNESCU SCARLAT, mare stolnic — bis. Retevoești — Argeș.
 DUCA GHEORGHE, domnul Țării Românești — crucea jurământului C. Lung — Muscel.
 DUCA DIN SINOPE, cămăraș — bis. domnească — Ocele Mari — Vilcea.
 DUDESCU, familia — casa din Frunzânești — Ilfov.
 DUDESCU GHEORGHE, postelnic — bis. Sf. Gheorghe — Țirgoviște.
 DUDESCU NICOLAE, fost mare stolnic — bis. Stroești — Ialomița.
 DUDESCU RADU, fost mare logofăt — bis. Frunzânești — Ilfov.
 DULĂMIȚĂ CÎRSTEA — bis. Scoarța — Gorj.
 DUMBA — han la Craiova.
 DUMINICĂ, diacon — bis. Titești — Argeș.
 DUMITRACHE, fost mare clucer — bis. Bălăcești — Gorj.
 DUMITRACHE, hagi — han la Craiova.
 DUMITRACHE LUCA — bis. Crasna din Valea — Gorj.
 DUMITRACHE SÂNDULACHE — bis. Hagi Enuș — Craiova (vezi și Săndulachi Dumitru).
 DUMITRAȘCO, iuzbașa — schitul Bîndea — Argeș.
 DUMITRAȘCU, preot — bis. Bîrzani — Băbeni — Vilcea.
 DUMITRAȘCU, preot — bis. Grădiștea — Vilcea.
 DUMITRAȘCU, preot — bis. Românești — Vilcea.
 DUMITRAȘCU, vistier — schitul Fundul Sacului — Vlașca.
 DUMITRU, bogasier din Țirgoviște — schitul Bunea — Dimbovița.
 DUMITRU, căpitan — bis. Rupturi — Mehedinți, bis. Borăscu — Scorușu (?)
 DUMITRU, erodicon — bis. Titești — Argeș.
 DUMITRU, medelnicer — bis. Șitoaia — Dolj.
 DUMITRU, paharnic — bis. Rîfov — Prahova.
 DUMITRU, pîrcălăb — m-reă Căluu — Olt.
 DUMITRU, polcovnic — bis. Sf. Arhangheli — Craiova.
 DUMITRU, postelnic — bis. Giurcu — Gorj.
 DUMITRU, preot — bis. Berbești — Vilcea.
 DUMITRU, preot — schitul Călugăreni-Saac
 DUMITRU, preot — bis. Cîrcea — Dolj.
 DUMITRU, sluger — bis. Ghindeni — Dolj.
 DUMITRU DRĂGHICI — bis. Sitești — Gorj.

E

EFREM, egumen m-reă Golgota — Dimbovița.
 EFTENE, preot — bis. Mislea — Dimbovița.
 EFTIMIE, arhimandrit — m-reă Ghighiu — Prahova, m-reă Zamfira — Prahova.
 EFTIMIE, arnăut — bis. Logrești — Gorj.
 EFTIMIE, egumen — m-reă Țigănești — Ilfov.
 EFTIMIE, episcop — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 ELENA, slugereasă — bis. Meculești — Argeș.
 ELINA, soția lui Matei Basarab — bis. Herăști — Ilfov, schitul Slătioarele — Vilcea (vezi și Matei Basarab, alături de care apare în pisanile ctitoriilor acestuia).
 ENĂCACHE, preot — bis. Măciuca — Vilcea.
 ENE, cupeț — bis. Mavrodolu — Pitești — Argeș.
 ENE MAZILU — bis. Lăngești — Argeș.
 ENESCU, familia — bis. Voloiacu — Mehedinți.
 ENIU, portar — bis. Gherghița — Prahova.
 EȘANU STANCIU — bis. Bărbălătești — Argeș.
 EUPRAXIA, stareța — bis. Dăești — Vilcea.
 EUPRAXIA, călugăriță — bis. Pisculești — Muscel.
 EUSTATIE, logofăt, ginerele clucerului Corlătescu — bis. Corlătești — Prahova.

F

FAȚA MANOLACHE, clucer — bis. Joița — Ilfov.
 FĂGĂRĂȘANU DRĂGAN, șetrar — bis. Grindu — Ialomița.
 FĂGĂRĂȘANU ISPAS, serdar — bis. Grindu — Ialomița, bis. Malu — Ialomița.
 FĂLCOIANU MATEI, căpitan — bis. Fălcoiu — Olt, m-reă Hotărani — Olt.
 FĂLCOIANU MIHAI, stolnic } bis. Dragomirești-Deal — Ilfov.
 FĂLCOIANU SAFTA, soția sa }

FĂRCĂȘANU NICOLAE — bis. Tâlpașu — Gorj.
 FĂRCĂȘANU RADU, mare stolnic — bis. și casă Fărcașele — Olt.
 FĂRCĂȘANU TUDOR, vornic — bis. Liuceni — Olt.
 FĂTU, preot — schitul Peleticu — Buzău.
 FĂURESCU ION, protopop — bis. Făurești — Vilcea.
 FIERA, vâtaf — schitul din Ocelele Mari — Vilcea.
 FILARET, arhiepiscop — m-reă Căldărușani — Ilfov.
 FILARET, eclesiarh — bis. Vinăta — Romanați.
 FILARET, episcop — fântina de la schitul Goranu — Argeș.
 FILIP, logofăt — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
 FILIP, vistier — bis. Căzănești — Vilcea.
 FILIPESCU, familia — casele din: Bucov — Prahova, Drajna — Prahova, Filipești-Tîrg — Prahova, Maia — Ilfov.
 FILIPESCU ALEXANDRU, mare logofăt — bis. Drajna — Prahova.
 FILIPESCU ANICA, clucereasă — bis. Glodeanu — Siliștea — Buzău.
 FILIPESCU C-TIN, căpitan — bis. Bucov — Prahova, bis. Mătești — Buzău.
 FILIPESCU C-TIN, postelnic — schitul Cetățeaua-Saac.
 FILIPESCU C-TIN, mare vistier — bis. Bucov — Prahova, bis. Tătărăi — Prahova (?)
 FILIPESCU DUMITRAȘCU, stolnic — bis. Filipești Tîrg — Prahova.
 FILIPESCU ELENCA, logofeteasă — bis. Cămărașu — Brezoaiele — Dimbovița.
 FILIPESCU GH., mare ban — bis. Tăriceni — Prahova.
 FILIPESCU GH., mare logofăt — bis. Oinacu — Ilfov.
 FILIPESCU GRIGORE — bis. Balaca — Prahova.
 FILIPESCU IORDACHE, fost mare vornic — bis. Policiori — Buzău.
 FILIPESCU MATEI, agă — bis. Bucov — Prahova.
 FILIPESCU NICOLAE, mare vornic — bis. Drajna — Prahova.
 FILIPESCU PANĂ, logofăt și spătar — bis. Filipeștii Tîrg — Prahova, m-reă Mărgineni — Prahova, m-reă Verbila — Prahova.
 FILIPESCU PANĂ (II) — bis. Maia — Ilfov, bis. Slon — Prahova.
 FILIȘANU DUMITRU, mare sluger — schitul Crasna — Gorj, bis. Filiași — Dolj.
 FILIȘANU MIHAI — bis. Tatomirești — Dolj.
 FILITI COSTANDIE, episcop de Buzău — schitul Găvanele — Buzău.
 FILITI PROCOPIE, pitar — bis. Pleașa — Prahova.
 FILITI-CREMDI NICOLAE, serdar — bis. Rădulești — Ilfov.
 FILITI SILVESTRU, doctor, bis. Coadă Izvorului — Prahova.
 FILOS, logofăt — m-reă Bolintin — Ilfov.
 FILOTEI, episcop de Buzău — bis. Maxen — Buzău.
 FLOREA, cioban — bis. Ostroveni — Dolj.
 FLORESCU GHEORGHE, logofăt — m-reă Țigănești — Ilfov.
 FOCA C-TIN, paharnic — m-reă Glavacioc — Argeș.
 FOIANU SOARE, erodiacon — bis. Căpșuna — Dimbovița.
 FORMAC NICHITA, clucer — bis. Geartolu — Țirgoviște, bis. Sf. Ionică — Țirgoviște.
 FOTESCU C-TIN, fost mare clucer — bis. Madona Dudu — Craiova.
 FOTESCU C-TIN } bis. Dorobanția — Craiova.
 FOTESCU D-TRU }
 FRĂCESCU ȘTEFAN, — bis. Corbi — Argeș.
 FRATOSTIȚEANU DUȚĂ, vistier — bis. Smărdăștețu — Dolj } probabil același.
 FRATOSTIȚEANU RADU, vistier — bis. Viașu — Mehedinți }
 FRATOSTIȚEANU STANCIU, armaș — schitul Valea Boului — Gorj.
 FRĂȚILĂ, preot — bis. Bijnari — Gorj.
 FRÎNCU (Frangu), jupîn — bis. Cînești — Argeș.
 FUNDĂȚEANU MATEI — bis. Fundata — Dimbovița.
 FURDUESCU TOMA, sluger — bis. Birsești — Argeș.
 FUSEA NEGOIȚĂ — schitul Fusea — Dimbovița, bis. Pietroșița — Dimbovița.
 FUSEA ȘERBAN, negustor — schitul Fusea — Dimbovița.

G

GALICEANU DUMITRU, postelnic — bis. Cremenari — Vilcea.
 GALIȚA — cula din Cîmpul Mare — Olt
 GANCEA NICOLA — bis. Dămianu — Dolj.
 GĂNESCU, familia — casa din Craiova — Dolj, casa din Tg. Jiu — Gorj.
 GĂNESCU BARBU, sluger — bis. Bălteni — Gorj, bis. Cilibiu — Gorj, bis. Curtișoara — Olt.

GĂNESCU ION, paharnic — bis. Gănești — Vilcea.
 GĂNESCU ȘTEFAN, paharnic — bis. Laloșu — Vilcea.
 GÂRDESCU CHERA — bis. Sf. Nicolae — Gârdești — Drăgășani — Vilcea.
 GAVRIL, egumenul m-rii Bistrița — schitul din Peșteră — Bistrița — Vilcea.
 GAVRIL DIN SMIRNA, egumen — m-rea Slobozia — Ialomița.
 GAVRILĂ, paharnic, nepotul lui Ianache vistier — bis. lui Ianache — Pitești.
 GAVRILOIU DIMITRIE } — bis. Zaharești — Buzău; ultimul și bis. Valea Viei — Buzău.
 GAVRILOIU OPREA }
 GEARTOLU GHEORGHE — bis. Geartolu — Tîrgoviște.
 GENUNEANU D-TRACHE — bis. Păușești de Otăsău — Vilcea.
 GHENADIE, egumen — schitul Brădet — Argeș.
 GHEORGHE, abagiu, pîrcălab din Bogdănești — bis. Gura Văii — Vilcea.
 GHEORGHE, arhimandrit — schitul Provița — Prahova.
 GHEORGHE, clucer de arie — schitul Stînișoara — Argeș.
 GHEORGHE, diacon — bis. Birlogu — Vilcea.
 GHEORGHE, jupîn — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
 GHEORGHE, jupîn — bis. Dăbuleni — Dolj.
 GHEORGHE, jupîn — schitul Balamuci — Ilfov.
 GHEORGHE, mazil — bis. Sibiciu de Sus — Buzău.
 GHEORGHE, negustor din Ianina — bis. Inuri — Argeș.
 GHEORGHE, pitar — bis. Drăgoești — Ilfov.
 GHEORGHE, preot, protopop de Dîmbovița — m-rea Bildana — Ilfov.
 GHEORGHE, preot, — bis. Ionești — Vilcea.
 GHEORGHE, preot — bis. Mijlocu — Olt.
 GHEORGHE, preot — bis. Păroși — Olt.
 GHEORGHE, preot — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
 GHEORGHIU TEODORACHE — han Plocești — Prahova.
 GHERASE IOAN SIMO — bis. Gherăseni — Buzău.
 GHERASI IOAN, pitar — bis. Fundeni — Gherasi — Ilfov.
 GHERASIE, egumen — m-rea Nucet — Dîmbovița.
 GHERASIM, preot — bis. Valea Fintinii — Buzău.
 GHERGHI, județul de C. Lung — bis. Vovidenia — C. Lung — Muscel.
 GHERGHINA, pîrcălab — m-rea Nucet — Dîmbovița.
 GHERGHINA, vrăjitoarea — bis. Larga — Gorj.
 GHERMAN, egumen — schitul Arhanghel — Rm. Vilcea.
 GHERMAN M., — bis. Adormirea — Bicu — Ilfov.
 GHERMAN, eromonah — schitul Țigănia — Vilcea.
 GHERMANO, eromonah — schitul Provița — Prahova.
 GHERMANO, stareț — schitul Predeal — Prahova.
 GHERONTIE, eromonah din Pietroșița — schitul Peștera Ialomiței — Prahova.
 GHICA, familia — case la Căciulați — Ilfov, Ghergani — Dîmbovița, bis. Hăbeni — Dîmbovița, casa din Radovanu — Ilfov.
 GHICA ALEXANDRU — bis. Căciulați — Ilfov, bis. Bălești — Vrancea.
 GHICA DIMITRIE, fost hatman — bis. Ghergani — Dîmbovița.
 GHICA DIMITRIE, domnul Țării Românești — m-rea C. Lung — Muscel (refăcută).
 GHICA DUMITRACHE, mare ban — bis. Sf. Apostoli și Marina — Tîrgoviște.
 GHICA EUFROSINA — bis. Orbeasca — Teleorman.
 GHICA GHEORGHE, domnul Țării Românești (1659—1660) — m-rea Cerneți — Mehedinți.
 GHICA GRIGORE, domnul Țării Românești — m-rea Cerneți — Mehedinți, bis. Dragoslavele Argeș, m-rea Sf. Ioan — Focșani, m-rea Fedeleșciori — Vilcea.
 GHICA MIHAI, mare ban — m-rea Poiana — Prahova.
 GHIMPESCU NECULA, negustor — schitul Valea Mare — Argeș.
 GHIMPETEANU IANCU — bis. Făurești — Vilcea.
 GHINDĂ NICOLAE — bis. Bobu — Gorj.
 GHINEA, logofăt — bis. Domnești — Argeș.
 GHINESCU MATEI, preot — bis. Cioroiu — Olt.
 GHIȘOIU NICA — bis. Valea Foi — Argeș.
 GHITĂ, fiul lui Alexe pescarul — bis. Treștioara — Prahova.
 GÎRBEA DUMITRACHE, fiul lui S. Gîrbea căpitan — bis. Hurezani — Vilcea.
 GÎRBEA ION — casa și bis. din Vladimiru — Gorj.
 GIULESCU NICOLAE, vistier — bis. Bunești — Cerna — Vilcea, bis. Giulești — Vilcea.
 GIURA, căpitan de panduri — bis. Capul Dealului — Drăgășani — Vilcea, bis. Sutești — Vilcea.
 GIURA, logofăt — m-rea Stănești — Vilcea.
 GIURGIUVEANU BARBU — bis. Marina — C. Lung — Argeș.
 GIURGIUVEANU VLAD — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu.
 GLODEANU ION, preot — bis. Glodeni — Gorj.

- GLOGOJEANU MIHAI, preot — bis. Secu — Dolj.
 GLOGOVEANU, familia — case la Craiova — Dolj, Glogova — Gorj.
 GLOGOVEANU C-TIN, clucer — bis. Prunișori — Mehedinți.
 GLOGOVEANU IOAN, fost mare logofăt — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți.
 GLOGOVEANU IONIȚĂ, fost mare sluger (același cu precedentul?) — bis. Glogova — Gorj.
 GLOGOVEANU LAȚCO — bis. Secu — Dolj.
 GLOGOVEANU MATEI, consilier împărătesc — bis. Glogova — Gorj.
 GLOGOVEANU NICOLAE — bis. Strîmba — Gorj.
 GOGA MIHAIL, vistier — bis. Albești — Dolj.
 GOLEA GHEORGHE, preot — bis. Berbești — Vilcea.
 GOLESCU, familia — case la Golești — Argeș, Leurdeni — Argeș.
 GOLESCU IVASCO, vornic — m-reă Vieroș — Argeș.
 GOLESCU NICOLAE, hatman } bis. Goleasca — Ilfov; ultimul și m-reă Țigănești — Ilfov.
 GOLESCU RADU, mare ban }
 GOLESCU ZINCA — bis. Văleni — Romanai.
 GORNEANU IONIȚĂ — bis. Gorneni — Ilfov.
 GRĂDEANU NICOLAE, vistier } bis. Corbeanca — Ilfov
 GRĂDEANU ȘTEFAN, stolnic }
 GRĂDIȘTEANU, familia casa Grădiștea — Ilfov.
 GRĂDIȘTEANU BUNEA, vistier — schitul Bunea — Dîmbovița, bis. Grădiștea — Ilfov.
 GRĂDIȘTEANU ELENA — bis. Uzun — Ilfov.
 GRĂDIȘTEANU GRIGORE, logofăt al dreptății — bis. Grădiștea — Ilfov.
 GRĂDIȘTEANU IANCU, comis — bis. Beloți — Pietroaia — Dolj.
 GRĂJDANA, fiica lui Jipa Vernescu căpitan — schitul Grăjdana — Buzău.
 GRECEANU, familia — casa din Dragomirești — Dîmbovița, bis. Greci — Ilfov, schitul Greci — Olt, bis. Sf. Ionică — Țirgoviste (sînt trei familii)
 GRECEANU COSTACHE, clucer și medelnicer — bis. domnească — Caracal — Olt, bis. Sf. Vasile — Caracal — Olt, bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 GRECEANU DIMITRIE, mare agă — bis. Greci — Ilfov.
 GRECEANU DRĂGHICEAN, mare pitar — bis. Tătărani — Prahova.
 GRECEANU ELENA — schitul Greci — Olt.
 GRECEANU GRIGORE, mare vistier — casa din Dragomirești — Dîmbovița.
 GRECEANU NICOLAE, clucer — bis. Dobrosloveni — Olt.
 GRECEANU NICOLAE — bis. Vernești — Buzău.
 GRECEANU NICODIM, ieromonah — bis. m-rii Babele — Ilfov.
 GRECEANU PAPA, mare logofăt — schitul Balamuci — Ilfov.
 GRECEANU RADU, agă — schitul Pătroaia — Dîmbovița.
 GRECEANU SCARLAT, fost mare vornic — bis. Răzvad — Dîmbovița, bis. Ploceștiori — Plocești.
 GRECEANU ȘERBAN, mare vistier — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
 GRECEANU TUDOR (Teofil monah) — schitul Moșani.
 GRECESCU IOAN, fost polcovnic — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneți — Mehedinți.
 GRECESCU IORDACHE, pitar — bis. Brăniștari — Ilfov.
 GRECU GHEORGHE — bis. Orbeni — Mehedinți.
 GRECU MATEI — bis. Oțeșani — Vilcea.
 GRIGORE, episcop de Buzău — bis. Trei Ierarhi — Schitul Golești — Argeș.
 GRIGORE, episcop de Rîmnic — m-reă Govora — Vilcea, episcopia Rm. Vilcea, bis. Toți Sfinții — Rm. Vilcea.
 GRIGORE, erodiarcon — bis. Pajerea — Tărtășești — Ilfov.
 GRIGORE, eromonah, proegumen al m-rii Bistrița — schitul din Peșteră — Bistrița — Vilcea.
 GRIGORE, mitropolit — schitul Goranu — Argeș.
 GRIGORE, proegumen de la Cozia — schitul Scăueni — Vilcea.
 GRIGORE, tabac — bis. Roșie — Țirgoviste.
 GUGUȚ GHEORGHE — bis. Cînești — Argeș.
 GULIANO TUDORACHE — bis. Ciorani — Prahova.
 GULIMAN NICULA — han la Craiova — Dolj.
 GUȚĂ RADU, preot — bis. Sf. Gheorghe — Țirgoviste.

H

- HAGI ENUȘ (Ianuș) — bis. Călărașu — Dolj, bis. Negoiu — Dolj, fîntîna ce-i poartă numele din Craiova, bis. Dăbuleni — Dolj, schitul Arhanghel — Rm. Vilcea.
 HAGI IANE — bis. Hăbeni — Dîmbovița.

HAGI ION GHEORGHE, tăbăcar — bis. Madona — Dudu — Craiova.
 HAGI MACIU — bis. Radomiru — Dolj.
 HAGI MANU — bis. Tătărani — Prahova.
 HAGI MARCO DUMITRACHE, fost mare paharnic — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung.
 HAGI MOSCŪ ION, fost mare clucer — bis. Slănic — Prahova.
 HAGI MOSCŪ C-TIN } bis. Uria — Olt
 HAGI MOSCŪ PETRE }
 HAGI STOIAN — m-rea Vălenii de Munte — Prahova.
 HAMZA DIN CREȚEȘTI, ban — m-rea Crețești — Dolj.
 HARȘIU, postelnic — bis. Harșiu — Craiova.
 HARVAT, mare logofăt — m-rea Gura Motrului.
 HERESCU, vezi Năsturel.
 HIOTU, familia — bis. Șerbănești — Olt.
 HIOTU C-TIN — bis. Adormirea — Ocnele Mari — Vilcea.
 HRANITE, postelnic — m-rea Flămînda — Orașul de Floci — Ialomița.
 HRISOSCOLEU IANACHE, ban } bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște
 HRISOSCOLEU GRIGORE, clucer }
 HRISOSCOLEU MANOLACHE — bis. Olteni — Prahova.
 HRISTEA, preot — bis. Sf. Apostoli (Popa Hristea) — Craiova.
 HRISTEA, vameș — bis. Dragoslavele — Argeș, bis. Rucăr — Argeș.
 HRISTODOR, arendaș — bis. Bădești — Muscel.
 HRISTODOR, vistier — bis. Frunzaru — Olt.
 HRIZEA, mare spătar — bis. Dumitrești — Vilcea (fost Olt).
 HRIZEA, mare vornic — schitul Bălteni — Ilfov.
 HUREZEANU HRISANT — m-rea D. Lemn — Vilcea.
 HUREZEANU-LIPOVEANU D-TRU GH. — bis. Hurezani — Vilcea.

I

IACOV, eromonah — schitul Peștera Dimboviței.
 IACOV, logofăt — schitul Bădiceni — Argeș.
 IAMANDI DIN RÎMNIC — bis. Proieni — Vilcea.
 IANA DIN CIORĂȘTI — schitul Frasin — Saac.
 IANACHE, croitor din Craiova — bis. Simnicu — Dolj.
 IANACHE, jupîn — bis. Borlești — Argeș.
 IANACHE, postelnic — m-rea Slobozia — Ialomița.
 IANACHE, vistier — bis. lui Ianache — Pitești — Argeș.
 IANE, vistier — m-rea Flocoșani — Olt.
 IANE, hagi, pitar — schitul Jitia — Rm. Sărat.
 IANE, căpitan — bis. Homorîciu — Prahova.
 ICONOMU COSTEA, pitar — bis. Poeni — Buzău.
 ICONOMU STERIE, pitar — han Focșani — Vrancea.
 IEREMIA, diacon — bis. Bărcănești — Vilcea.
 IEROTEL, arhimandrit — schitul Trivalea — Pitești.
 IGNATIE, egumen — m-rea Butoiul — Dimbovița.
 ILARION, călugăr — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 ILARION, călugăr — schitul Frâsinet — Vilcea.
 ILARION, călugăr — bis. Sușani — Vilcea.
 ILARION, episcop de Argeș — m-rea Curtea de Argeș.
 ILARION, episcop de Rîmnice — schitul Iezerul — Vilcea.
 ILARION, eromonah — m-rea Cotmeana — Argeș.
 ILARION, eromonah — bis. Cremenari — Vilcea.
 ILIE din Murgași (Isaia monahul) — schitul Murgaș — Dolj.
 ILIE, armaș din Slătioara (Ieremia monah) — schitul Hurezi — Romanați.
 ILIE, dascăl — bis. Drăganu — Argeș.
 ILIE, negustor — bis. Cuv. Paraschiva — Rm. Vilcea.
 ILIE, preot — bis. Fundeni — Prahova.
 IOACHIM, egumenul Sinaitul — m-rea Mărgineni — Prahova, bis. Seciu — Prahova.
 IOACHIM, monah — bis. Mălăești — Dolj.
 IOACHIMESCU IOACHIM, preot — bis. Trei Ierarhi — Ploiești.
 IOAN C-TIN } bis. Floru — Olt.
 IOAN GHEORGHE }
 IOANICHIE, egumen — schitul Ciolanu — Buzău.

- IOANICHIE, eromonah — bis. Cu Bradu — Ocnele Mari — Vilcea.
 IOANICHIE, eromonah — schitul Predeal — Prahova.
 IOANICHIE, vezi Polidor Ioanichie.
 IOANID DIMITRIE — bis. Crivina — Prahova.
 IOASAF, arhimandrit — m-rea Sinaia — Prahova.
 IOASAF, proegumen de la Argeș — schitul Scăueni — Vilcea.
 IOAN, băcan — bis. Hagi Enuș — Craiova.
 IOAN, ceauș — bis. Roești — Vilcea.
 IOAN, clucer — bis. Grajduri — Argeș.
 IOAN, egumenul m-rii Hurezi — m-rea Cozia — Vilcea, schitul Sf. Apostoli — Horezi — Vilcea, bis. Stoiceni — Argeș (?).
 IOAN, egumenul m-rii Tismana — schitul Sporăști — Gorj.
 IOAN, erodiacon — bis. Deagu — Argeș.
 IOAN, mătăsar — bis. Sf. Arhangheli — Craiova.
 IOAN, preot (doi) — bis. Căcova — Vilcea.
 IOAN, protopop — bis. Copăceni — Argeș.
 IOAN, vâtaf de croitori — bis. Mintuleasa — Craiova.
 ION — schitul Ploștina Drăgoeștilor — Gorj.
 ION, diacon — bis. Optași — Olt.
 ION, dogar — bis. Peșteana — Vilcea.
 ION, logofăt, zugrav — bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.
 ION, preot — bis. Călinești — Vilcea.
 ION, preot — bis. Sf. Vineri — C. Lung-Muscel.
 ION, preot — bis. Cindești din Vale — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Cireașov — Olt.
 ION, preot din Vulcana — bis. Cucuteni — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Mislea — Dîmbovița.
 ION, preot — bis. Neghinești — Vilcea.
 ION, preot — bis. Păușești-Măglași — Vilcea.
 ION, preot — bis. Profa — Olt.
 ION, preot — bis. Racovița — Vilcea.
 ION, preot — bis. Simburești — Olt.
 ION (Iani), fost staroste — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
 ION, vâtaf — bis. Cotenești — Argeș.
 ION, grecul — bis. Berbești — Vilcea.
 IONAȘCU, cupeț — bis. Ionașcu-Slatina — Olt.
 IONȚĂ — bis. Buda — Cislău — Buzău.
 IORDACHI, vornic din Cozleci — schitul Iordăchianu — Saac.
 IORDĂNESCU NEAGOE — schitul Ceptura — Prahova.
 IORGA, cupeț, din București — schitul Ceptura — Prahova.
 IORGA, negustor — schitul Boldești — Prahova.
 IORGA, postelnic — bis. Călinești — Prahova.
 IORGULESCU SCARLAT, serdar — bis. Văleni — Dîmbovița — Muscel.
 IOSIF, arhimandrit de la Sărăcinești — bis. Olănești — Vilcea.
 IOSIF, arhimandrit de la Sinaia — bis. Mineciu — Prahova.
 IOSIF, eclesiarh și egumen — schitul Strehareț — Slatina — Olt.
 IOSIF, egumenul m-rii Cotmeana — m-rea Cotmeana — Argeș.
 IOSIF, episcop de Argeș — bis. Brezoiu — Vilcea, schitul Corbii de Piatră — Argeș, bis. Bătușari — Curtea de Argeș, m-rea Curtea de Argeș, bis. Galeș — Argeș, bis. Săliște — Argeș, bis. Valea Danului — Argeș.
 IOTA DINU TEODOR — bis. Afumați — Dolj.
 IOTA NICOLAE, serdar — bis. Cătanele — Dolj.
 IOVA, negustor — bis. Cuv. Paraschiva — Rm. Vilcea.
 IOVIPALI CÎRSTEA, hagi — schitul Frâsinet — Vilcea.
 IOVOIU (Ievoiu) DUMITRU — bis. Greblești — Vilcea, bis. Sf. Ioan Botezătorul — Rm. Vilcea.
 IPSILANTI ALEX., domnul Țării Românești — bis. și casa Afumați — Ilfov.
 ISAILA, eromonah — bis. Rădăcinești — Vilcea.
 ISAR, fratele lui Marin Ungurul — bis. Gura Vării Stăncești — Pitești.
 ISPAS — bis. Bogdănești — Vilcea.
 ISPIR ION — bis. Peticea — Gorj.
 IVAN, preot — bis. Breaza de Sus — Prahova.
 IVĂNIȘ, vornic — m-rea Tisău — Buzău.
 IZBĂȘOIU APOSTOL, clucer — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung — Muscel.
 IUSTINA, stareță — m-rea Viforita — Dîmbovița.
 IVAN — bis. Bogdănești — Vilcea.
 IZVEREANU GHÎȚĂ, preot — bis. Izvarna — Gorj.

IZVORANU, familia — bis. Izvoarele — Olt.
 IZVORANU, familia — bis. și casa Voloiacu — Mehedinți.
 IZVORANU CONST. — bis. Bălănești — Olt.
 IZVORANU DUMITRU — bis. Cernaia — Mehedinți.
 IZVORANU MIHAI — bis. Voloiacu — Mehedinți.
 IZVORANU NICOLAE — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova.
 IZVORANU RADU, mare stolnic — bis. Izvoarele.
 IZVORANU V-LE, serdar — bis. Căciulați — Ilfov.

J

JĂLĂBOIU IONIȚĂ, ceauș — bis. Jălăboiu — Focșani — Vrancea.
 JIANU, familia — casa din Caracal — Olt, bis. Adormirea — Caracal, casa din Preajba — Dolj.
 JIANU CHIRIAC, fost mare clucer — bis. Viriți — Dolj.
 JIANU STĂNUȚ (Stan), mare paharnic — bis. Bășica — Craiova, bis. Preajba — Dolj.
 JIANU ȘTEFAN — m-reă Sf. Treime — Cernesti — Mehedinți, bis. Jieni — Olt.
 JIPA RADU — bis. Sf. Nicolae — Vălenii de Munte — Prahova.
 JIPA DIN VERNEȘTI, căpitan — m-reă Izvorani — Buzău, bis. Vernești — Buzău.
 JIROVEANU AL. — casa din Jirov — Mehedinți.
 JOIȚA — bis. Purcăreni — Argeș.
 JUMĂRESCU I. SIMION — bis. Suslănești — Argeș.

L

LAFTOCRATORINOS MELETIE, egumen — bis. Tintava — Ilfov.
 LAHOVARI IANCU, stolnic — bis. Momotești — Vâlcea (vezi și următorul; același?).
 LAHOVARI IOAN, clucer — bis. Marcea — Valea Mare — Vâlcea.
 LAHOVARI M. — bis. Lăunele — Argeș.
 LAHOVARI NICOLACHI — bis. Orezu — Ialomița.
 LAMBRU PARTENIE, ierodiacon — schitul Valea Boului — Gorj.
 LĂMOTESCU ALEX., sluger și medelnicer — bis. Lămotești — Ilfov, bis. Orăști — Ilfov.
 LANGA, familie — bis. Lăngești — Argeș.
 LĂUDAT, preot — schitul Pîrscov — Buzău.
 LAVRENTIE, egumen — m-reă Polovragi — Gorj.
 LAVRENTIE, monah — bis. Cacova — Vâlcea.
 LAVRENTIE, ieromonah — m-reă Cîrnul — Buzău.
 LAZĂR, postelnic — bis. Livezeni — Argeș.
 LAZĂR, preot — bis. Păușești de Otăsău — Vâlcea.
 LAZĂR, tabac — bis. Roșie — Țîrgoviște.
 LĂZĂRESCU ȘERBAN — bis. Comoșteni — Dolj.
 LĂZĂRĂOIU IONIȚĂ — bis. Tabaci — Vălenii de Munte — Prahova.
 LEFTER DIN VERNEȘTI — bis. Vernești — Buzău.
 LENȘ FILIP — bis. Țândărei — Ialomița.
 LEPĂDAT — bis. Rogova — Mehedinți.
 LEPĂDAT, jupîn — bis. Poroinița — Mehedinți.
 LEURDEANU ISTRATIE, mare postelnic — schitul Ciutura — Dolj.
 LEURDEANU STROE, mare vistier — bis. Golești — Argeș, m-reă Vieroș — Argeș.
 LEURDEANU TOMA — bis. Ostroveni — Argeș.
 LIPĂNESCU C-TIN, paharnic — bis. Meteleu — Buzău.
 LIPOVEANU C., fiul lui Hrizea căpitan — bis. Bălțița — Dimbovița.
 LISĂNDROIU DIMA, stegar — bis. Sf. Gheorghe — Țîrgoviște.
 LISAVENDO ATANASIE — m-reă Cilic — Dere — Tulcea.
 LITERATI MIHALCEA, logofăt — schitul Țeica — Ocnele Mari — Vâlcea.
 LOCUSTEANU DUMITRU, fiul lui Dima postelnic — bis. Murgești — Olt.
 LOCUSTEANU MATEI, mare sluger — bis. Șuta Seacă — Dimbovița.
 LOCUSTEANU RADU, paharnic — bis. Locusteni — Dolj.
 LOGRESCU ANGHEL, căpitan — bis. Logrești — Gorj.
 LUCA, egumen — m-reă Jitianu — Dolj.
 LUCA, episcop de Buzău — m-reă Izvorani — Buzău.

LUCA, preot — schitul Locurile Rele — Gorj.
 LUDESCU STOICA, logofăt — bis. Ludești — Dimbovița.
 LUPOIANU DRĂGHICI — bis. Rucăr — Argeș.
 LUPU, preot — schitul Pîrscov — Buzău.
 LUPU MIHAILĂ — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vilcea.
 LUPULESCU D-TRU — bis. Schela — Gorj.
 LUȚEA STOICA, preot — bis. Bădeni — Argeș.

M

MACARIE, călugăr — schitul Rîca — Teleorman.
 MACARIE, călugăr de la muntele Sinai — m-reă Mărgineni — Prahova.
 MACARIE, ieromonah — bis. Intrarea în biserică — Bărbătești — Vilcea.
 MACARIE, monah — bis. Proieni — Vilcea.
 MACIUCA DOBRE — bis. Ostroveni — Dolj.
 MACIUCEANU ALEX., căpitan — bis. Bocșa — Vilcea.
 MACIUCEANU IORDACHE — bis. Oveselu — Măciuca — Vilcea.
 MAGDALINA, monahia — schitul Corbii de Piatră — Argeș.
 MĂGHERIU IOAN, polcovnic — bis. Sf. Arhangheli — Birzei — Gorj, bis. Cărbunești — Gorj
 MĂGHERIU ȘERBAN, căpitan bis. Sf. Gheorghe — Birzei — Gorj, bis. Ciocadia — Gorj
 bis. Polovragi — Gorj.
 MĂINESCU, familia — bis. Brîndușa — Craiova, schitul Măinești — Olt.
 MĂINESCU IOAN, preot — bis. Birza — Dolj (sau Romanai).
 MALCIU SÎRBUL, — bis. Ghercești — Dolj.
 MĂLDĂRESCU, familia — culele și bis. Măldărești — Vilcea.
 MĂLDĂRESCU COSTACHE, medelnicer — bis. Românești — Gorj.
 MĂLDĂRESCU MANOLACHE, sluger — bis. Făurești — Vilcea.
 MĂMĂLIGĂ IOAN — schitul Aninoasa — Gorj.
 MĂLURESCU NEAGU, vistier — bis. Sf. Ilie — Roșiori de Vede — Teleorman și bis. Malu
 — Teleorman.
 MĂNĂILA, mare căpitan — m-reă Bordești — Vrancea, casa Mănăilă — Buzău.
 MANASIE, călugăr — schitul Căldărușa — Manasia — Buzău.
 MĂNEȘTI, familie — casa din Mănești — Dimbovița.
 MANO, familia — casa din Budești — Ilfov.
 MANO ION MIHAI, mare vornic — bis. Budești — Ilfov, bis. Aprozi — Ilfov (?)
 MANOLE, cojocar — m-reă Pasărea — Ilfov.
 MANOLE, polcovnic — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
 MANOLESCU GRIGORE — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
 MANOLESCU ȘERBAN — bis. Brădiceni — Gorj.
 MARCO, postelnic — bis. Bădiceni — Argeș.
 MAREȘ, postelnic — bis. Vadul Săpat — Prahova.
 MARIN, bulucbașa — fîntîna din Piața Elca — Craiova.
 MARIN, cojocar — bis. Oborul Vechi — Tîrgoviște.
 MARIN, postelnic — bis. Costești — Dimbovița.
 MARIN, preot, bis. Cireașov — Olt.
 MARIN, preot — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 MARIN, preot — bis. Roești — Vilcea.
 MARINCEA, abagiu, hagi — bis. Palilula — Dolj.
 MĂRUNȚEANU PANAIT, șetrar — m-reă Ghighiu — Prahova.
 MATACHE C-TIN — bis. Toți Sînții — Rm. Vilcea.
 MATEI BASARAB, domnul Țării Românești (1632—1654) — m-reă Arnota — Vilcea, schitul
 Bărbătești — Păroaia — Dimbovița, m-reă Brebu — Prahova, m-reă Brîncoveni — Olt
 episcopia Buzău, m-reă Căldărușani — Ilfov, casele domnești Caracal — Olt, m-reă
 C. Lung-Muscel, m-reă Cîrnu — Buzău, m-reă Cornățel — Ilfov, fîntîna Popova —
 Craiova, bis. Sf. Dumitru — Craiova, bis. episcopală Curtea de Argeș, bis. domnească
 Gherghița — Prahova, m-reă Govora — Vilcea, m-reă Măxineni — Rm. Sărat, m-reă
 Negoești — Ilfov, schitul Pinul — Buzău, bis. domnească Pitești, m-reă Plătărești —
 Ilfov, bis. domnească Ploiești, episcopia R. Vilcea, m-reă Drăgănești — Roșiori de Vede,
 m-reă Sadova — Dolj, m-reă Slobozia — Ialomița, m-reă Strehaia — Mehedinți, curtea
 domnească Tîrgoviște, mitropolia din Tîrgoviște, bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște, bis.
 Sf. Nicolae — Andronești — Tîrgoviște, m-reă Tismana — Gorj.
 MATEI, bașbulucbaș — bis. Gura Sărării — Buzău.

- MATEI, căpitan — bis. Sf. Nicolae — Slatina — Olt.
 MATEI, logofăt — schitul Jghiabul — Vilcea.
 MATEI, logofăt — bis. Schitul Matei — Argeş.
 MATEI, preot, fiul lui Grăjdan cojocar — schitul Valea Mare — Argeş.
 MATEI, preot — bis. Cioreşti — Gorj.
 MATEI, zidar — bis. Becheni — Gorj.
 MAVROCORDAT NICOLAE, domnul Țării Româneşti şi Moldovei — bis. domnească C.Lung-Muscel, m-reă Precista — Focşani.
 MAVRODIN RUXANDRA, căminărească — bis. Petreşti — Vlaşca.
 MĂZGAŞOALA MARGHIOALA, vistierească — han Focşani — Vrancea.
 MECIOCA BOGDAN — fintina „Cu țeapă” — Craiova.
 MECULESCU ȘERBAN — bis. Meculeşti — Argeş.
 MEHEDINȚEANU MIHAI, logofăt — bis. Trei Ierarhi — Ploeşti.
 MELETIE, econom — bis. Valea Danului — Argeş.
 MELETIE, egumenul m-rii Căscioarele — bis. Vinători — Ilfov.
 MELETINA, stărița m-rii Mamu — bis. Lungeşti — Vilcea, m-reă Mamul — Vilcea.
 MELETINA, stăriță — m-reă Pasărea — Ilfov.
 MERIȘANU, familia — casa din Merișani — Teleorman.
 MERIȘANU BARBU — bis. Merișani — Teleorman.
 MERIȘANU STAIKO, paharnic — schitul Cucuteni — Dîmbovița.
 METODIE, episcop de Buzău — episcopia Buzău, schitul Cislău — Buzău, m-reă Menedic — Buzău.
 METODIE, monah — schitul Comanca — Olt.
 MICȘUNESCU, familia — casa din Micșuneştii Mari — Ilfov.
 MICȘUNESCU IORDACHE, mare stolnic — bis. Micșuneştii Mari — Ilfov.
 MICULESCU ȘTEFAN, clucer de arie — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneți — Mehedinți
 MIHAI, fiul lui Mihai logofăt — schitul Ulmeasa — Buzău.
 MIHAI, nepotul mitropolitului Teodosie — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea.
 MIHAI, clucer — m-reă Panaghia — Dîmbovița.
 MIHAIL, egumen — paraclisul m-rii Aninoasa — Muscel.
 MIHAI, egumenul m-rii Sf. Apostoli — Buc. — bis. Călugăru — Tărtărești — Ilfov.
 MIHAIL, episcop — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 MIHAI, preot — bis. Făurești — Vilcea.
 MIHAI CONSTANTIN — bis. Bistrețu — Dolj.
 MIHAIL ȘERBAN — bis. Buna Vestire — Ploești — Prahova.
 MIHAI VITEAZUL, domnul Țării Româneşti (1593—1601) — case domnești Caracal — Olt, bis. domnească, case domnești Ploești — Prahova, schitul Clocociov — Slatina — Olt.
 MIHĂILA, fiul lui Gh. Burduhariu — bis. Roșia Jiu — Gorj.
 MIHĂILESCU IOAN, mare paharnic și clucer — bis. Cămineasa — Ilfov, bis. Comișani — Dîmbovița.
 MIHĂILESCU SCARLAT — bis. Lazuri — Dîmbovița.
 MIHAILOVICI COSTEA și
 MIHAILOVICI IVANCIU — bis. Piteasca — Ilfov.
 MIHALACHE, vătaf de plai — schitul Provița — Prahova.
 MIHALE — bis. Tohani — Buzău.
 MIHNEA TURCITUL, domnul Țării Româneşti — m-reă Glavacioc — Argeş, bis. ruină Țirgșor — Prahova, m-reă Tutana — Argeş.
 MIHU, logofăt — crucea din Lazuri — Dîmbovița.
 MILCO, băiaș — m-reă Baia de Aramă — Mehedinți.
 MILCOVANU NICOLAE — bis. Urși — Vilcea.
 MILOȘ, iuzbaș (Mihai călugărul) — schitul Comănești.
 MÎNĂSTIREANU MATEI, preot — bis. Genuneni — Vilcea.
 MINCU MIHAI, medelnicer — bis. Gîrlași din Buzău.
 MINCULESCU MARIA, păhărniceasa — spitalul din Buzău.
 MIRCEA CEL BĂTRÎN, domnul Țării Româneşti (1386—1418) — m-reă Cozia — Vilcea, cetatea Frumoasa — Teleorman, cetatea Giurgiu — Ilfov, curtea domnească Țirgoviște.
 MIRCEA CIOBANUL, domnul Țării Româneşti (1545—1554) — schitul Iezerul — Vilcea, bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea, m-reă Snagov — Ilfov.
 MISAIL, episcop de Buzău — m-reă Menedic — Buzău.
 MIȘCO (Mirco), căpitan de sirbi — bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Țirgoviște.
 MITESCU IOAN, medelnicer — bis. Cacova — Argeş.
 MITREA, mare șufar — bis. Bohari — Argeş.
 MITREA, mare vornic — m-reă Hotărani — Olt.
 MITRESCU MARIAN — bis. Boișoara — Argeş.
 MITROFAN, episcop de Buzău — schitul Bonțești — Vrancea.
 MITROFAN, eromonah — m-reă Seaca — Mușetești — Olt.

MIU, preot — bis. Murgaș — Dolj.
 MOGOȘ, ban — m-reă Stănești — Vilcea.
 MOISE, polcovnic — bis. Păcureți — Prahova.
 MORAIT (?) ENE — bis. Răcari — Dolj.
 MORUNGLAVU, familia — casa din Morunglavu — Olt.
 MORUNGLAVU MATEI — m-reă Șerbănești — Morunglavu — Vilcea.
 MOSCU, familia — bis. Andreești — Gorj.
 MOSCU (MUSCĂ) C-TIN, armaș — bis. Scoica — Gorj.
 MOSCU ȘTEFAN, căminar — bis. Cățelu — Ilfov.
 MOTOC NEAGOE, preot — bis. Cînești — Argeș.
 MOVILĂ IOAN, pitar — bis. Bulbucata — Vlașca.
 MUMULIANU NICOLAE — schitul Sopot — Slatina — Olt.
 MUSCĂ IONIȚĂ — bis. Brădești — Dolj.
 MUSCELEANU NICA, fost logofăt al III-lea — bis. Gura Sărății — Buzău.
 MUSCELEANU SÂNDULACHE, medelnicer — bis. Bentu — Buzău.
 MUTULEANU TĂNASE — bis. Frîncești — Vilcea.

N

NAN PETRE, jupîn — bis. Vîlsănești — Argeș.
 NĂSTUREL-HERĂSCU, familia — bis. Budești — Ilfov, casa și bis. Herăști — Ilfov.
 NĂSTUREL C-TIN, paharnic — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani.
 NĂSTUREL UDRIȘTE, logofăt — crucea de la Nămăești — Argeș, bis. Țîrgului — Țîrgoviște
 NEACȘA — bis. Voinești — Dîmbovița.
 NEACȘA PORUMBIȚA — bis. Gura Sărății — Buzău.
 NEACȘU, preot — bis. Cremenari — Vilcea.
 NEACȘU DIN PITEȘTI — bis. domnească Pitești — Argeș.
 NEAGA, doamna lui Mihnea Turcitul — m-reă Aninoasa — Buzău, schitul Ciolanu — Buzău(?)
 bis. Valea Scheilor — Buzău (?)
 NEAGOE, hagi — bis. Podari — Dolj.
 NEAGOE BASARAB, domnul Țării Românești (1512—1521) — m-reă Cozia — Vilcea, bis.
 episcopală Curtca de Argeș, m-reă Dealu — Dîmbovița, m-reă Glavacioc — Argeș,
 schitul Ostrovul — Călimănești — Vilcea, m-reă Snagov — Ilfov, mitropolia din Țîrgo-
 viște, bis. Sf. Gheorghe — Țîrgoviște, m-reă Tismana — Gorj.
 NEAGOE, protopop sachelar — bis. Tronari — Buzău.
 NEAGU, boier — m-reă Căscioarele — Ilfov.
 NEAGU, căpitan — bis. Dridu — Ilfov.
 NEAGU, comis — bis. Bunești — Argeș.
 NEAGU, logofăt — bis. Ostroveni — Dolj.
 NEAGU, postăvar — bis. Podul Pitarului — Ilfov.
 NECTARIE, arhimandritul — m-reă Băbeni — Buzău.
 NECTARIE, eclesiarh — bis. Cu Brad — Ocnele Mari — Vilcea.
 NECULA, logofăt — schitul Bîndea — Argeș.
 NECULCEA — han la Craiova — Dolj.
 NECULESCU — han la Focșani — Vrancea.
 NECULESCU ASANACHE, fost mare pitar — bis. Nașterea Sf. Fecioare — Rm. Sărat.
 NECULESCU C-TIN, vornic — bis. Cița — Rm. Sărat.
 NECULESCU COSTACHE — bis. Chiojdeni — Buzău.
 NECULESCU IORDACHE, sluger și vistier — bis. Cița — Rm. Sărat, bis. Slobozia — Rm. Sărat.
 NEDELEA, vameș — bis. Optași — Olt.
 NEGOESCU, familie — casa din Popești — Prahova.
 NEGOESCU C-TIN, pitar — bis. Vlădaia — Mehedinți.
 NEGOMIREANU C., protoereu — schitul Aninoasa — Gorj.
 NEGREA GH., — bis. Olesăști — Buzău.
 NEGREANU ION — bis. Ibănești — Olt.
 NEGRI GRIGORE, serdar — bis. Sf. Voievozi — Cîmpina — Prahova, bis. Lunca Mare —
 Prahova.
 NEMOIANU DUMITRU — bis. Ștefănești — Vilcea.
 NENIȘULESCU C., mare pitar — bis. Văcăreștii de Răstoacă — Dîmbovița.
 NENIȘOR IONIȚĂ, căpitan — bis. Armășești (Nenișori) — Ialomița.
 NEOFIT, călugăr — schitul Ciocanu — Argeș.
 NEOFIT DE CERVENO, egumen — m-reă Snagov — Ilfov.

NEOFIT, erodiacon — schitul Drăgănești — Vineți — Olt.
 NEOFIT, episcop de Rîmnic — schitul Sărăcinești — Vilcea.
 NICA, cupeț din Pitești — schitul Valea Gruului — Pitești.
 NICHIFOR, arhimandrit — schitul Brădet — Argeș și schitul Valea Mare — Argeș.
 NICHIFOR, egumenul m-rii Sărăcinești — bis. Mamura — Vilcea.
 NICODIM, arhimandrit — schitul Valea Mare — Argeș.
 NICODIM, călugăr sîrb — m-rile Tismana și Vodița.
 NICODIM, egumen — schitul Berislăvești — Argeș.
 NICODIM, egumenul m-rii Tismana — schiturile Cioclovina de Jos și de Sus — Gorj.
 NICOLA, băcan — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 NICOLA, vistier — m-rea Golgota — Dimbovița.
 NICOLAE, călugăr — bis. Zeicani — Vilcea.
 NICOLAE, ceaș — bis. Jupinești — Argeș.
 NICOLAE, logofătul mitropoliei — m-rea Viforita — Dimbovița.
 NICOLAE, pescar — bis. Sf. Pantelimon — Ploești — Prahova.
 NICOLAE, polcovnic — bis. Strîmba — Dolj.
 NICOLAE, postelnic — bis. Gîrla Mare — Mehedinți.
 NICOLAE, protopop — bis. Ungurei — Olt.
 NICOLAE, vâtaf — bis. Cremenari — Vilcea.
 NICOLAE PARASCHIV, preot — schitul Valea Boului — Gorj.
 NICOLAE PETRU — bis. Cîinești — Argeș.
 NICOLAESCU DIMITRIE — bis. Mărgineni — Prahova.
 NICULESCU PĂTRU — bis. Voietești — Gorj.
 NIFON, arhidiacon — schitul Nifon — Prahova.
 NIFON, mitropolit — schitul Cetățuia — Rm. Vilcea, m-rea Zamfira — Prahova.
 NISIPEANU NICOLAE — schitul Stînișoara — Argeș.
 NIȚĂ DIN TÎRGOVIȘTE — bis. Cucuteni — Dimbovița.
 NOROCEA IVAN, logofăt — bis. lui Noroce — Pitești.
 NUȚU, cojocar — schitul Valea Mare — Argeș.

O

OALES ION, preot — bis. Olesăști — Buzău.
 OANCEA, preot — bis. Sf. Vineri — C. Lung-Muscel.
 OBEDEANU C-TIN, comisar imperial — bis. Stănești — Gorj.
 OBEDEANU C-TIN, paharnic — bis. Bodești — Vilcea, fîntina Obedeanu — Craiova, m-rea Obedeanu — Craiova.
 OBEDEANU GRIGORE, serdar și clucer — bis. Sf. Nicolae — Giurgiu — Ilfov, bis. Obedeni — Vlașca.
 OBEDEANU PĂTRU, mare serdar și armaș — schitul Cioclovina de Sus — Gorj, bis. Ișalnița — Dolj, m-rea Jitianu — Dolj, bis. Dobrosloveni — Olt (?)
 OBREDI BADEA, negustor — bis. Negustori din Buzău.
 OBRENOVICI EFREM, fratele lui Miloș O. — bis. Manasia — Ilfov.
 OBRENOVICI MILOȘ — bis. Herăști — Ilfov.
 OCHESCU, familie — bis. Cepari — Olt.
 OCULESCU DIMITRIE polcovnic — bis. Săscioara — Vilcea.
 OGRĂDEANU NICOLAE, vistier } bis. Corbeanca — Ilfov.
 OGRĂDEANU ȘTEFAN, stolnic }
 OLĂNESCU, familia — case la Olănești — Vilcea și Voinigești — Argeș.
 OLĂNESCU C-TIN, paharnic — bis. Dumitrești — Vilcea.
 OLĂNESCU DRĂGHICI, căpitan — bis. Olănești — Vilcea.
 OLĂNESCU ILIE, polcovnic — bis. Simbotin — Argeș.
 OLĂNESCU MARIA — bis. Vlădești — Vilcea.
 OLĂNESCU TEODOR, eromonah — schitul Comanca — Vilcea.
 OLCESCU DUMITRAȘCO, căpitan — bis. Opțași — Olt.
 OLIMPIA, stareță — schitul Slătioarele — Vilcea.
 ONICESCU ANCUȚA — bis. Măgurele — Prahova.
 ONISIFOR, monah — bis. Păușești-Măglași — Vilcea.
 OPORANU C-TIN — bis. Mierlești — Olt.
 OPREA, diacon — bis. Runcu — Dimbovița.
 OPREA, eromonah — bis. Mihăiești — Vilcea.
 OPREA, pîrcălab — bis. de lemn Asanaga — Teleorman.
 OPREA, protopop — bis. Ostroveni — Dolj.

OTEȘANU RADU GRECU — bis. Romani — Vilcea.
 OTETELEȘANU BARBU, vornic — bis. Benești — Vilcea, bis. Bîrsești — Vilcea, cruce la
 m-rea D. Lemn — Vilcea.
 OTETELEȘANU C-TIN — bis. Logrești — Gorj.
 OTETELEȘANU ECATERINA — bis. Olănești — Vilcea.
 OTETELEȘANU ILIE, vornic — bis. Sf. Haralambie — Craiova.
 OTETELEȘANU IORDACHE, vornic — bis. Sf. Haralambie — Craiova.
 OTETELEȘANU NICOLAE — bis. Lăcrița — Dolj.
 OTETELEȘANU RUXANDRA — bis. Gîrla Mare — Mehedinți.
 OTETELEȘANU SMARANDA, clucereasă — bis. Obedin — Dolj.
 OTETELEȘANU ȘERBAN, clucer — bis. Otetelișu — Vilcea.
 OTETELEȘANU ȘERBAN — bis. Ciovîrnișani — Mehedinți (același?)

P

PAHOMIE — bis. Giurcu — Gorj.
 PAHOMIE, călugăr — schitul Jdrealea — Dolj.
 PAHOMIE, călugăr — schitul cu același nume — Gherghița — Prahova.
 PAHOMIE, egumen — bis. Șirineasa — Vilcea.
 PAISIE, arhimandrit — schitul Scăunelul — Vilcea (vezi și următorul).
 PAISIE, arhimandritul m-rii Bistrița — schitul Țigănia — Vilcea.
 PAISIE, arhimandrit — m-rea Sinaia — Prahova.
 PAISIE, egumen — m-rea Sadova — Dolj.
 PAISIE, eromonah, egumen — m-rea Govora — Vilcea.
 PAISIE, eromonah de la Sinaia — bis. Mîneciu — Prahova.
 PAISIE, monah — schitul Panaghia — Sălcuța — Dolj.
 PĂLĂDEȘTI, boieri — bis. Corbeanca — Ilfov.
 PANĂ PAVLU DIMITRIE — han la Craiova — Dolj.
 PANAIT, polcovnic — bis. Bărbulețu — Dîmbovița.
 PANDIA COSTACHE, serdar — schitul Logrești — Gorj.
 PANDURU C-TIN, preot — bis. Folești — Vilcea.
 PAPADAT NICOLAE — bis. Pietrari — Dîmbovița.
 PAPAZOGLU DIMITRIE — bis. Lungulețu — Dîmbovița.
 PAPAZOGLU IORDACHE, cămăraș — bis. Căpățineni — Argeș.
 PARASCHIVA, băneasa — bis. Sf. Nicolae — Stroe — Focșani.
 PĂRDESCU CAPLEA — schitul Meanți — Mehedinți.
 PARTENIE, arhimandrit — bis. Brătești — Argeș.
 PARTENIE, arhimandrit de la Bradu — bis. Pietroasele — Buzău.
 PARTENIE ARGEȘANU, arhimandrit — bis. din Dealul Piteștilor — Pitești.
 PARTENIE, egumenul m-rii Bistrița — schitul Tîrnăvița — Dolj.
 PARTENIE, egumen — m-rea Căscioarele — Ilfov.
 PARTENIE, egumen — m-rea Verbila — Prahova.
 PARTENIE, egumenul m-rii Brădet — bis. Costești — Argeș.
 PARTENIE, eromonah — schitul Bodești — Vilcea.
 PARTENIE DE LA MITILENE, eromonah — m-rea Valea — Argeș.
 PĂTRAȘCU CEL BUN, domnul Țării Românești (1554—1557) — m-rea Golgota — Dîmbovița,
 bis. Cuv. Paraschiva — Rm. Vilcea.
 PĂTRAȘCOIU N. — bis. Schela — Gorj.
 PĂTRU, ceaș — bis. Poiana Mare — Olt.
 PĂTRU, boiangiu — bis. Palilula — Dolj.
 PĂTRU, haiduc — bis. Broșteni — Vilcea.
 PAVEL, postelnic — bis. Bădiceni — Argeș.
 PAVEL, preot — bis. Cîndești din Vale — Dîmbovița.
 PAVEL TEODOR — fîntîna din Piața Elca — Craiova.
 PAVLACHE, banul — case Ogrezeni — Ilfov.
 PEA, familia — bis. Filiași — Dolj.
 PEIU, băcan — bis. domnească Caracal — Olt.
 PELOPONESIOTUL BISTRÎȚEANU COSTANDIE, arhimandrit — bis. Săcături — Costești
 — Vilcea.
 PENETIS HRISANT, egumenul m-rii Horezi — m-rea Bucovăț — Dolj, schitul Troian —
 — Rm. Vilcea. (Vezi și Hurezeanu Hrisant)
 PEPANO PANĂ — m-rea Codreni — Ilfov.
 PERESCU ION — bis. Perești — Gorj.

- PERIȚEANU GRIGORE — bis. Beceni — Buzău.
 PERIȚEANU IOAN — bis. Cioflanu — Olt.
 PERSICEANU D-TRU — bis. Fundata — Dimbovița.
 PERȘANU MANEA, mare clucer — m-reă Seaca — Mușetești — Olt, bis. Sf. Nicolae — Andronești — Tîrgoviște.
 PETECEL C-TIN, preot — bis. Peticei — Gorj.
 PETRESCU ALEXANDRU } bis. Petrești — Balotești — Ilfov.
 PETRESCU SCARLAT }
 PETRESCU GHENADIE, mitropolit — m-reă Căldărușani — Ilfov.
 PETRESCU STĂNICĂ — bis. Gratia — Teleorman.
 PETRESCU TÂNASE, vistier — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
 PETRONIE, egumenul m-rii Segarcea — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea.
 PETROVICI IOAN, — bis. Cioflanu — Olt.
 PETRU CERCEL, domnul Țării Românești (1583—1585) — bis. Bătușari — C. de Argeș m-reă Glavacioc — Argeș, m-reă Mislea — Prahova, curtea domnească Târgoviște, bis, domnească — Tîrgoviște.
 PETRU CEL TÎNĂR, domnul Țării Românești (1568—1577) — m-reă Snagov — Ilfov.
 PICIU IOAN, postelnic — bis. Socoteni — Dolj, bis. Drăgotești — Dolj.
 PÎCLEA NICOLAE, clucer — schitul Ciolanu — Buzău.
 PÎCLEANU, familia — bis. Fîntînele — Ungureni — Prahova.
 PIETRARU IOAN, preot — bis. Buleta — Vilcea.
 PÎRÎIANU, familie — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea.
 PÎRÎIANU DANCIU, logofăt — m-reă Polovragi — Gorj.
 PÎRJOL MIHALACHE — bis. Zgîrciți — Rm. Sărat.
 PÎRȘCOVEANU, familia — casele din Craiova — Dolj, Pîrșcoveni — Olt.
 PÎRȘCOVEANU DUMITRU — bis. Apostoli — Caracal — Olt.
 PÎRȘCOVEANU PANĂ (Pahomie), fiul lui Iordache P. — schitul Mănăilești — Vilcea.
 PÎRȘCOVEANU ȘTEFAN, fost mare vornic — fîntina Obedeianu — Craiova, bis. Pîrșcoveni — Olt, bis. Troaca — Dolj.
 PÎRVU — bis. Mitrofani — Vilcea.
 PÎRVU — bis. Otești — Olt.
 PÎRVU, fiul lui Ștefan clucer — m-reă Bucovăț — Dolj.
 PÎRVU, postelnic — bis. cu acest nume din Tîrgoviște.
 PITEȘTEANU NEACȘU, vornic și ispravnic de C. Lung — bis. domnească C. Lung-Muscel.
 PIȚOIU SOARE — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
 PLATONIDA, stareță — m-reă D. Lemn — Vilcea.
 PLATONIDA, stareță — schitul Văleni — Argeș (vezi și Căzănescu Platonida).
 PLENICEANU DUMITRU, serdar — bis. Călugărei — Dolj.
 PLEȘOIANU GHERMANO, călugăr — schitul Apostolachi — Prahova.
 PLEȘOIANU MARIA — bis. Călugărei — Dolj, bis. Meculești — Argeș (acciași?).
 PLEȘOIANU MARIN, protopop — bis. Pleșoiu — Vilcea.
 PLEȘOIANU RADU — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți, bis. Pleșoiu — Olt.
 PLEȘOIANU DUMITRAȘCO — bis. Pleșoiu — Olt.
 PLOPEANU, familie — bis. Crăciunei — Olt.
 PLOPEANU RADU, vistier — bis. Sf. Treime — Cîmpina — Prahova.
 POENARU, familia — cula Almăj — Dolj, casele din Locusteni — Vilcea, Poiana — Gorj.
 POENARU ATANASIE — bis. Negustori din Buzău.
 POENARU BARBU, sluger și șetrar — bis. Almăj — Dolj, schitul Scăunele — Gorj, bis. Poienari — Dolj.
 POENARU C-TIN, logofăt — bis. Giormanu — Dolj.
 POENARU DINCĂ — cula din Poiana — Gorj.
 POENARU DUMITRACHE, pitar — bis. Capul Glodului — Dolj.
 POENARU NICOLAE GHIȚĂ, hagi — m-reă Cocoș — Tulcea.
 POENARU PAHOMIE — schitul Mociorlița — Gorj.
 POLICARP, egumenul m-rii Mihai Vodă — schitul Beștelei — Pitești.
 POLIDOR IOANICHIE, egumen — m-reă Valea — Argeș.
 POLIHRONIE — bis. Sf. Împărați — Ploești — Prahova.
 POLIHRONIE, clucer — bis. Enosăști — Romanăți, bis. Slătioara — Olt.
 POLIZU VASILACHE — han Focșani — Vrancea.
 POPESCU-ȘINTEȘCU, familia — casa din Șintesti de Sabar — Ilfov.
 POPESCU BADEA — bis. Brădiceni — Gorj.
 POPESCU BARBU, logofăt — bis. Chilia — Olt.
 POPESCU CÎRSTEA, mare vistier — bis. Popești — Ilfov.

- POPESCU ION, logofăt } bis. Piatra Iepii — Dîmbovița.
 POPESCU ȘERBAN }
 POPESCU RADU, logofăt? — bis. Popești — Ilfov.
 POPESCU RADU — bis. Tronari — Buzău.
 POPESCU TUDOR, căpitan (Teodosie monahul) — bis. Ursoaia — Buzău.
 POPÎNZĂLESCU HAMZA (Ioan monahul) — m-rea Popînzălești — Dolj.
 PORLOGESCU CHESARIE, fiul lui Radu — schitul Crasna — Prahova.
 POROINEANU ION, medelnicer — bis. Beloți — Pietroaia — Dolj.
 POTECA EUFROSIN, egumen — m-rea Gura Motrului — Mehedinți, bis. Nucșoara — Rîncezi — Prahova.
 PREDĂ, căpitan, fiul lui Paraschiva vornic — bis. Sf. Dimitrie — Gherghița — Prahova.
 PREDĂ, căpitan — schitul Nucetul — Buzău.
 PREDĂ, căpitan — bis. Marmura — Vîlcea.
 PREDĂ, ginerele lui A. Bălăcescu — schitul Tezlui — Dolj.
 PREDĂ, preot — bis. Bîrlögu — Vîlcea.
 PREDĂ, preot — schitul Cheia — Vîlcea.
 PREDĂ, preot, fiul lui Pătrașcu postelnic — bis. Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova.
 PREDĂ, preot — bis. Cireașov — Olt.
 PREDĂ, săpunar — bis. Gheboeni — Dîmbovița.
 PREDĂ, serdar — bis. Dobriceni — Vîlcea.
 PREDĂ, sluger, fiul lui Buzinca comis — schitul Ceptura — Prahova.
 PREDESCU IOAN } bis. Oteșani — Vîlcea.
 PREDESCU STAN }
 PREJBEANU PETRACHE, serdar — bis. Popești — Ilfov.
 PRODAN HAGI — casa din Ploști — Prahova.
 PROȘCANU MĂNOLACHE, logofăt — bis. Proșca — Buzău.
 PROTOPOPESCU MARIN, preot — bis. Chilia — Olt.
 PUIU, preot — bis. Berteș — Prahova.
 PURCĂRIN RADU — bis. Prejoi — Vîlcea.

R

- RACHNI (RAȘTI) SMARANDA, logofeteasa — bis. Joița — Ilfov.
 RACOVICEANU C-TIN, fost mare clucer de arie — bis. Turia — Olt.
 RACOVICEANU ELENA — schitul Greci — Olt.
 RACOVICEANU ȘERBAN — bis. Racovița — Olt.
 RACOVICEANU ȘTEFAN — bis. Doba — Olt.
 RACOVITĂ-CEHAN C-TIN, domnul Moldovei — bis. *Profetul Samuil — Focșani.*
 RADOVICI IOVAN — bis. Piscul Sadovei — Dolj.
 RADOVICI MIHAI — schitul Ciocanu — Argeș.
 RADU, căpitan din Cocorăști — schitul Cocorăști — Rm. Sărat.
 RADU, clucer — bis. Băbeni — Vîlcea.
 RADU, cojocar — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 RADU, mare comis — crucea de la Nămăești — Argeș.
 RADU, dascăl — bis. Găvana — Argeș.
 RADU, județul — bis. Albă — Tîrgoviște.
 RADU, logofăt — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu.
 RADU, negustor — bis. Ogretin — Prahova.
 RADU, preot — schitul Cheia — Vîlcea.
 RADU, preot — bis. Făgețelu — Olt.
 RADU, preot — bis. Mădulari — Vîlcea.
 RADU, preot — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vîlcea.
 RADU, preot — bis. Peșteana — Vîlcea.
 RADU, vâtaf — bis. Voinești — Dîmbovița.
 RADU, vâtaf de plai — bis. Pietroșița — Dîmbovița.
 RADU I, domnul Țării Românești — m-rea Cotmeana — Argeș.
 RADU DE LA AFUMAȚI, domnul Țării Românești (1522—1529) — curtea sa Afumați — Ilfov
 bis. episcopala Curtea de Argeș.
 RADU CEL FRUMOS, domnul Țării Românești (1462—1474) — m-rea Tînganu — Ilfov
 RADU CEL MARE, domnul Țării Românești (1495—1508) — m-rea Dealu — Dîmbovița
 m-rea Glavacioc — Argeș, m-rea Govora — Vîlcea, m-rea Tismana — Gorj.
 RADU PAISIE, domnul Țării Românești (1535—1545) — episcopia Buzău, bolnița m-rii Cozia
 — Vîlcea, m-rea Mislea — Prahova, mitropolia din Tîrgoviște, m-rea Valea — Argeș

- RADU SCARLAT ALEXANDRACHE — bis. Tăricești — Prahova.
 RADU VÂRZARU, mare armaș — bis. Vârzaru — Tîrgoviște, m-reă Vârzărești — Urechești — Vrancea.
 RĂDULEA TUDOSIE — bis. Aninișu — Gorj.
 RĂDULESCU C-TIN — bis. Crevenicu — Teleorman.
 RAFAIL — m-reă Scroviște — Ilfov.
 RAFAIL, călugăr — schitul Robănești — Romanai.
 RAFAIL, călugăr — schitul Săpăuca — Buzău.
 RAFAIL, monah — bis. Trepteni — Argeș.
 RĂGULEANU STAMATIE, căpitan — schitul Aninoasa — Gorj.
 RĂNETE DINU, logofăt — bis. Armășești — Ialomița.
 RĂSUCEANU EFTIMIE, mare clucer — bis. Prunaru — Vlașca.
 RĂTESCU, familia — casa din Furduești — Argeș.
 RĂTESCU C-TIN, treti logofăt — bis. Recea — Olt, schitul Sopot — Slatina — Olt, bis Slobozia — Olt.
 RĂTESCU GH., sluger — bis. Gălășești — Argeș.
 RĂTESCU GRIGORE — bis. Rătești — Dîmbovița.
 RĂTESCU TOMA, șetrar — bis. Borlești — Argeș, bis. Valea Mărului — Argeș.
 RAZU GRIGORE, mare vornic de Tîrgoviște — bis. domnească Târgoviște.
 RAZU IANCU, fost mare spătar — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 RENȚEA RADU — bis. Ungureni — Olt.
 RETEZEANU TĂNASE — cula din Ercea — Mehedinți, bis. Poiana — Mehedinți.
 RÎMNICEANU DAMIAN — schitul Frăsinet — Vilcea.
 RÎMNICEANU DAVID C-TIN — bis. Proieni — Vilcea.
 RÎMNICEANU ZISU — bis. Sohodol — Gorj.
 RIOȘEANU C-TIN, mare armaș — m-reă Strîmba — Gorj.
 ROBESCU ASANACHE, serdar — bis. Slobozia — Rm. Sărat.
 ROBESCU C-TIN, vâtaf — bis. Robești — Vilcea.
 ROBESCU COSTACHE, serdar — bis. Robescu — Focșani — Vrancea, bis. Malurile — Munteni — Rm. Sărat.
 RODA TEODORACHE, logofăt al treilea — bis. Frasin — Dîmbovița.
 ROMAN, preot — bis. Peștișani — Gorj.
 ROMÂNESCUL IOAN — bis. Românești — Vilcea.
 ROMNICEANU RADU, logofăt — bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea.
 ROSETI D., spătar — schitul Mărculești — Flămînda — C. Lung-Muscel.
 ROȘCA GRIGORE, căpitan — bis. Lelești — Gorj.
 ROȘIANU ION, vistier — bis. Sisești — Gorj, bis. Roșia Jiu — Gorj.
 ROZOIU GH. — bis. Mălăești — Dolj.
 RUCĂREANU, familie — m-reă Ghighiu — Prahova.
 RUCĂREANU GHEORGHE — bis. Rucăr — Argeș.
 RUCĂREANU NIC., logofăt al treilea — bis. Bughea — Argeș.
 RUDEANU, familia — bis. Rudenească — Rm. Vilcea, bis. Ruda — Vilcea, bis. Săveni.
 RUDEANU TEODOSIE, mare logofăt — m-reă Flămînda — Vilcea.
 RUSĂNESCU, familia — bis. Rusănești — Olt.
 RUSESCU IORDACHE, vâtaf — bis. Fulga de Sus — Prahova.
 RUSET ANICA — bis. Prigoria — Gorj.
 RUSET MATEI, clucer — bis. Cornățeni — Dîmbovița.
 RUSET MARGHIOALA — bis. Nisipuri — Dîmbovița.
 RUSU PANAIT — bis. Trăistari — Ocnele Mari — Vilcea.

S

- SABACHE IANE, arendaș — bis. Cucuți — Ilfov.
 SĂCELEANU C-TIN, postelnic — bis. Buzești — Gorj.
 SĂCUIANU NEAGOE, mare vornic — schitul Cetățuia — Dîmbovița, bis. Săcuiani — Dîmbovița.
 SĂEGIU NICOLAE, sluger — bis. Breaza de Jos.
 SĂFTOIU GRIGORE, serdar — bis. Vierzuri — Gorj.
 SĂLCEANU MATEI — bis. Craiovița — Craiova.
 SĂLIȘTEANU ION, bis. Cremenari — Vilcea.
 SALVĂRESSI ECATERINA, soția lui Alexandru Mircea Voievod — schitul Slătioarele — Vilcea.

- SAMUIL, arhimandrit — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Țirgovîște.
 SAMURCAȘ C-TIN, vistier — m-rea Ciorogîrla — Samurcășești — Ilfov.
 SAMURCAȘ NICOLAE, postelnic — bis. Hargiu — Craiova.
 SÂNDULACHI DUMITRU, clucer — bis. Birza — Olt.
 SĂRĂCINESCU TĂNASE — schitul Sărăcinești — Vîlcea.
 SĂRĂTEANU C-TIN, vistier — bis. Gura Sărății — Buzău.
 SĂRĂTEANU DIMITRIE, clucer — bis. Negustori din Buzău, bis. Gura Sărății — Buzău.
 SĂRDĂNESCU GH., vornic — bis. Sărdănești — Gorj.
 SĂRDĂNESCU RĂDUCANU, medelnicer — schitul Lainici — Gorj.
 SĂSEANU TUDOR, vătaf de plai — bis. Biscenii de Jos — Buzău.
 SĂULESCU C-TIN. — bis. Scoica — Gorj.
 SĂULESCU C-TIN, condicar — bis. Vițichești — Muscel.
 SĂVULESCU C-TIN — bis. Sîrbești — Vîlcea.
 SAVA, egumen — schitul Lespezi — Prahova.
 SAVA, eromonah — schitul Bradu — Cheia — Vîlcea.
 SAVA, negustor — bis. Cuv. Paraschiva — Vîlcea.
 SAVA, stareț — schitul Stînișoara — Argeș.
 SAVA, șifar — schitul Robaia — Argeș.
 SĂVOIU, familie — cula și bis. Lupoia — Mehedinți.
 SBÎRNĂ MIHUȚĂ — bis. Cănicea — Mehedinți.
 SBURLEA, preot — casa din Bărbătești — Vîlcea.
 SCARLAT, vătaf — bis. Pîrjești — Muscel.
 SCHINA IORDACHE — bis. Șirineasa — Vîlcea.
 SCRĂDEANU IOAN — bis. Pojogeni — Gorj.
 SCURTU ȘERBAN — bis. Valea Lungă — Prahova.
 SERAFIM, călugăr — schitul Roata — Vlașca.
 SERAFIM, egumen al m-rii Cozia — bis. Călimănești — Vîlcea.
 SERAFIM, egumen — m-rea Negoești — Ilfov.
 SERAFIM, egumen — bis. Unguriu — Buzău.
 SERAFIM, episcop de Buzău — schitul Strehareț — Slatina — Olt.
 SERELLI G., fost mare stolnic — bis. Cruceru — Brezoaiele — Ilfov.
 SEVASTIS, arhieru — m-rea Dealu — Dîmbovița.
 SILION, egumen de la Titireciu — bis. Trăistari — Ocnele Mari — Vîlcea.
 SILVESTRU, arhimandrit de la Cotmeana — bis. Giugiuveni — Argeș.
 SILVESTRU, eromonah — bis. Ciuta — Buzău.
 SIMA, postelnic — bis. Măciuca — Vîlcea.
 SÎMBOTEANU GRIGORE, paharnic } bis. Ciovîrnișani — Mehedinți
 SÎMBOTEANU IANCU, medelnicer }
 SIMION RADU — bis. Frîncești — Vîlcea.
 SIMONIDE RĂDUCANU — bis. Brebeni — Olt.
 SINADON SAMUIL, vlădică — m-rea Vieroș — Argeș.
 SISESCU STANCIU, pitar — bis. Sisești — Gorj.
 SLĂTINEANU, familia — bis. Pociovaliște — Ilfov, casa din Tomșani — Prahova.
 SLĂTINEANU IANCU, paharnic — bis. Sf. Arhangheli — Brăila.
 SLĂTINEANU IANE, mare cămăraș — bis. Adormirea — Slatina — Olt, bis. Ploeștiori — Ploești.
 SLĂTINEANU NICOLAE, frate cu Iane — bis. Adormirea — Slatina — Olt.
 SLĂTINEANU SAFTA, soția lui Radu S. mare vornic — bis. Săftica — Ilfov.
 SLĂTINEANU UȚA (Mariuța), portăreasa — bis. Sf. Nicolae Ispravnici — Ploești.
 SLĂVESCU ANASTASIE — bis. Cioflanu — Olt.
 SLĂVESCU IOAN — bis. Berbești — Vîlcea.
 SLĂVESCU MIHAI GRIGORE — bis. Dudu — Teleorman.
 SLĂVITESCU GHIOCA, logofăt — schitul Băbeni — Vîlcea.
 SLĂVITESCU RADU — bis. Sf. Arhangheli — Slăvițești — Vîlcea.
 SOCOL, vornic — bis. Pîrliți — Ialomița.
 SOCOLESCU, familia — cula din Furnicoși — Argeș.
 SOCOLESCU GH. — cula Tălăpanu — Mehedinți.
 SOCOLESCU MIHAI — bis. Belivacă — Craiova.
 SOCOTEANU DINCĂ, căminar — bis. Budești — Argeș.
 SOCOTEANU MARIA — bis. Șitoaia — Dolj.
 SOFRONIA (STANCA) — bis. Căzănești — Vîlcea.
 SOFRONIE, egumenul m-rii Cozia — m-rea Cotmeana — Argeș.
 SOFRONIE, arhimandrit — schitul Arhanghelul — Rm. Vîlcea.
 SOIMUL ARSENIE, căpitan de păhărnice — m-rea Rîncăciuv — Dîmbovița.
 SOLOMON IOAN, colonel — bis. Drăgoești de Jos — Olt — Vîlcea, bis. Pleșoiu — Dolj.
 SOLOMON — han la Craiova — Dolj.

SORESCU IOAN PANĂ, pitar — bis. Ciorani — Gorj.
 SPAHIU DIN VÎLSĂNEȘTI, mare șufar — m-reă Butoiul — Dîmbovița.
 SPETEANU GHINEA, ceauș agesc — bis. Valea Scheilor — Buzău.
 SPIRIDON, arhimandritul m-rii Tismana — schitul Cioclovina de Jos — Gorj.
 STAIKO DIN BUCOV, mare logofăt — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
 STAMBULEANU NICOLAE, polcovnic — bis. Mizil — Buzău.
 STAN, mazil — bis. Armășești — Vîlcea.
 STAN, preot din Nișcov — schitul Nișcov — Buzău.
 STAN, mare spătar — m-reă Cătăluu — Ilfov.
 STAN, vâtaf — bis. Adormirea — Drăgășani — Vîlcea.
 STĂNCEȘTI — boieri — m-reă Mănești.
 STANCIU, preot — bis. Cînepești — Gorj.
 STANCIU, sluger — m-reă Negoști.
 STĂNCIULESCU ION, preot — bis. Porcașa — Gorj.
 STANCU, dorobanț — schitul Comanca — Olt.
 STANCU, preot — bis. Toțoi — Gorj.
 STANCU, preot — bis. Zaharești — Buzău.
 STĂNESCU HERA, cojocar — bis. Sf. Ioan — Hera — Craiova.
 STĂNILĂ MATEI — bis. Bobu — Gorj.
 STATIE, vistier — bis. domnească — Ocnele Mari — Vîlcea.
 STEVĂRACHE, cojocar — bis. Braniștea — Dolj.
 STAVRU, băcan — bis. Bătrîni — Prahova.
 STĂLEA, spătar — m-reă Stelea — Tîrgoviște.
 STERIADE C-TIN, clucer — bis. Trestenicu — Vlașca.
 STERIE, vameș — bis. Dragoslavele — Argeș, bis. Rucăr — Argeș.
 STERIU DIMA — bis. Malu Spart — Ilfov.
 STOENESCU MILCU, fost staroste — bis. Sf. Gheorghe Nou — Craiova.
 STOIAN, fost mare armaș — bis. Cilibiu — Gorj.
 STOIAN, bacalbașa — bis. Oota — Craiova.
 STOIAN GRECU, căpitan — bis. Bodinești — Buzău.
 STOIANOVICI MLADEN, hagi — bis. Podari — Dolj.
 STOICA, logofăt din Strîmba — m-reă Strîmba — Gorj.
 STOICA, preot — bis. Breaza de Jos — Prahova.
 STOLOJAN DINU, logofăt — bis. Frătești — Gorj.
 STRĂCHINESCU IOAN, polcovnic — bis. Românești — Vîlcea.
 STRAIULESCU ION — bis. Țintea — Prahova.
 STRÎMBEANU C-TIN, fost mare stolnic — bis. Corcova — Mehedinți.
 STRÎMBEANU DOSPINA — bis. Mîntuleasa — Craiova.
 STRÎMBEANU MIHAI, clucer — bis. Strîmbeanu — Dîmbovița.
 STRÎMBEANU VASILE — bis. Strîmba — Gorj.
 STRÎMBEANU VASILACHE — bis. Tămădău — Ilfov.
 STROE, familia — bis. Sf. Nicolae — Stroe — Focșani.
 STROE, logofăt, fiul lui Mihart postelnic — schitul Dîlga — Dolj.
 STROE, vameș — bis. Păcureți — Prahova.
 STURZU ALEX., — bis. Poienari — Gorj.

Ș

ȘANDRU — han Ploești — Prahova.
 ȘANE VASILE, logofăt — bis. Țintea — Prahova.
 ȘERBAN — bis. Purcăreni — Argeș.
 ȘERBAN, diacon — bis. Cîrcea — Dolj.
 ȘERBAN, preot — bis. Mădulari — Vîlcea.
 ȘERBAN, vâtaf de plai — bis. Fieni — Dîmbovița.
 ȘERBAN, zahangiu — bis. Nisipuri — Dîmbovița.
 ȘITOIANU NICOLAE — bis. Șitoaia — Dolj.
 ȘOFÎLCĂ DUMITRU și NICOLAE — bis. Robești — Vîlcea.
 ȘTEFAN, arhimandrit — bis. Genuneni — Vîlcea.
 ȘTEFAN, călugăr — schitul Frăsinet — Vîlcea.
 ȘTEFAN, căpitan de cazaci — bis. Sf. Nicolae Vechi — Focșani.
 ȘTEFAN, clucer — m-reă Bucovăț — Dolj.
 ȘTEFAN, mare clucer de arie — bis. Cepari Pămînteni — Argeș.
 ȘTEFAN, egumenul m-rii Arnota — schitul Dobriceni — Vîlcea.

- ȘTEFAN, egumen — m-rea Glavacioc — Argeș.
 ȘTEFAN, egumenul m-rii Bistrița — schitul din Peștera Bistrița — Vilcea, schitul Păpușa — Vilcea, schitul Pietrari — Vilcea.
 ȘTEFAN, egumenul m-rii Tismana — bis. Boroșteni — Gorj.
 ȘTEFAN, episcop de Rîmnic — schitul Sărăcinești — Vilcea.
 ȘTEFAN, eromonah — schitul Ulița — Muscel.
 ȘTEFAN, mitropolit — bis. Grămești — Pietreni — Vilcea, bis. Rîmești — Vilcea, bis. Rm.;
 ȘTEFAN, mitropolit — bis. Grămești — Pietreni — Vilcea, bis. Rîmești — Vilcea, bis. Rm. Vilcea.
 ȘTEFAN, monah din Bogdănești — schitul Bogdănești — Vilcea.
 ȘTEFAN, vâtaf — bis. Sf. Nicolae — Bărbăești — Vilcea.
 ȘTEFAN cel MARE, domnul Moldovei (1457—1504) — bis. domnească Rm. Sărat.
 ȘTEFĂNESCU NICOLAE, fost logofăt al treilea — bis. Bădeni — Argeș.
 ȘTEFUL NICOLAU — schitul Bascovul — Argeș.
 ȘTIRBEI, familia — casele din Bălești — Gorj, Cepturoaia — Știrbei — Olt, Craiova — Dolj.
 ȘTIRBEI BADEA, vornic — bis. Drăgănești — Olt.
 ȘTIRBEI BARBU, domnul Țării Românești (1849—1856) — m-rea Arnota — Vilcea, m-rea Bistrița — Vilcea, m-rea Cozia — Vilcea, bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova, m-rea Dealu — Dimbovița, bis. domnească Tîrgoviște, m-rea Tismana.
 ȘTIRBEI BARBU — bis. Mîntuleasa — Craiova, bis. Corlătești — Olt.
 ȘTIRBEI CERNICA — schitul Pîrliți — Dimbovița.
 ȘTIRBEI DUMITRANA, soția lui C. Știrbei — bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova.
 ȘTIRBEI DUMITRAȘCO, medelnicer — schitul Pîrliți — Dimbovița.
 ȘTIRBEI ILIE, consilier imperial — bis. și casa din Bălcești — Gorj, bis. Sf. Apostoli și Marina — Tîrgoviște.
 ȘTIRBEI ȘERBAN, logofăt — schitul Didești — Teleorman.
 ȘUȚU C-TIN — bis. Crevedia — Ilfov.
 ȘUȚU COSTACHE, logofăt — bis. Șutești — Brăila.
 ȘUȚU GRIGORE — bis. Hagiești — Ilfov.
 ȘUȚU MIHAI, domnul Țării Românești — bis. domnească Tîrgoviște.
 ȘUȚU RUXANDRA, n. Racoviță — bis. Crevedia — Ilfov.

T

- TAFTU IONIȚĂ — bis. Bătușari — Curtea de Argeș.
 TALPĂȘANU GHEORGHE } — bis. Tălpașu — Gorj
 TALPĂȘANU NĂSTASE }
 TALPĂȘANU VASILE — bis. Sf. Ioan Sebastian — Craiova.
 TÂNASE, vâtaf de plai — bis. Ciuta — Buzău.
 TÂNASE, vornic — bis. Săteni — Dimbovița.
 TÂNDĂLESCU IOAN (Iosif), eromonah — schitul Logrești — Gorj.
 TÂSCĂU DINU, preot — bis. Voietești — Gorj
 TARASIE, egumen — m-rea Căluu — Olt.
 TĂTĂRANU I. — bis. Tătaru — Rm. Sărat.
 TEIȘANU NICOLAE, monah — bis. Teiușul — Vilcea.
 TEIUȘEANU ȘERBAN — bis. Armășești — Vilcea.
 TELEABĂ ANONIE — bis. Boișoara — Argeș.
 TEMELIE P. DUMITRU, arendaș — bis. Marcea — Valea Mare — Vilcea.
 TEODOR ANDREI, vistier — bis. Sf. Ilie — Roșiorii de Vede — Teleorman.
 TEODOR din Preajba — bis. Preajba — Dolj.
 TEODOR CERNICANUL, arhimandritul — m-rea Brebu — Prahova.
 TEODORIDIS D-TRACHE, arendaș — bis. Stoiceni — Argeș.
 TEODOSIE, egumenul m-rii Cozia — schitul Scăueni — Vilcea.
 TEODOSIE, egumen — bis. Toți Sfinții — Rm. Sărat.
 TEODOSIE, eromonah — schitul Dealul Banului — Dimbovița.
 TEODOSIE, eromonah — bis. Mușetești — Argeș.
 TEODOSIE, mitropolit — schitul Cetățuia — Rm. Vilcea, bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea, mitropolia Tîrgoviște, bis. Sf. Atanasie și Chiril — Tîrgoviște.
 TEODOSIE, monah — vezi Popescu Tudor.
 TEOFAN, egumen — schitul Pîrliți — Dimbovița.
 TEOFAN, eromonah, egumenul m-rii C. Lung — paraclisul m-rii C. Lung-Muscel.
 TEOFAN, iconom — m-rea Butoiu — Dimbovița.
 TEOFIL, mitropolitul Țării Românești — schitul din Peștera Bistrița — Vilcea, schitul Jghiabul — Vilcea.

TETOIANU GHEORGHE, șetrar — bis. Vijoști — Vilcea, bis. Gănești — Vilcea.
 THEODOSIE — bis. Trăistari — Ocnele Mari — Vilcea.
 TIGVEANU C-TIN, pitar — bis. Tigveni — Argeș.
 TIGVEANU DUMITRACHE, postelnic — bis. Bîrsești — Argeș.
 TIMOFTEI, arhimandrit de la Cernica — m-rea Pasărea — Ilfov.
 TIMOTEI DIN TESALONIC, episcop — m-rea Sf. Ioan — Focșani.
 TIMOTEL, eromonah (fost popa Tudor din Cacova) — schitul Jghiabu — Vilcea.
 TÎRCĂ D-TRU — bis. Cărpinișu — Gorj.
 TÎRNOVEANU MARIN — bis. Sf. Apostoli — Caracal — Olt.
 TOCILESCU C-TIN — bis. Petrăchești — Buzău.
 TOCILESCU D-TRACHE, polcovnic — bis. Hagiești — Ilfov.
 TOMA, ban — m-rea Verbila — Prahova.
 TOMA, clucer — bis. Palanca — Vrancea.
 TOMA, logofăt — bis. Runcu — Dimbovița.
 TRANCĂ DUMITRU — bis. Gubandru — Romanați.
 TRANDAFIR, logofăt — bis. Șubești — C. Lung-Muscel.
 TRAPEZONDA ȘTEFAN, ban — bis. Sf. Ștefan și Sf. Dumitru — Balș — Olt.
 TRAPEZUNTIOS TEODOSIE, egumen — m-rea Brincoveni — Olt.
 TRĂZNEA NICOLAE, mare clucer — bis. Ileana — Ilfov.
 TRIANDAFIL, postelnic — bis. Moara Domnească — Ilfov.
 TROADAS TIMOFTEI, arhimandrit — bis. Domnița — Buzău.
 TROCAN, căpitan — bis. Perești — Gorj.
 TROCĂNESCU MIHAL, căpitan — bis. Zorlești — Gorj.
 TRUBEȚCOI CLEOPATRA, n. Ghica — bis. Băicoi — Prahova.
 TUDOR, căpitan — bis. Rupturi — Mehedinți.
 TUDOR DIN DRĂGOEȘTI, logofăt — bis. Drăgoești — Olt — Vilcea, m-rea Surpatele — Vilcea,
 TUDORAN DIN ANINOASA, mare clucer — m-rea Aninoasa — Muscel, schitul Detcoi — Saac.
 TUDORICĂ, postelnic — bis. Sf. Teodor Tiron — Roșiorii de Vede.
 TUFEANU ION — bis. Chilia — Olt.
 TULIN DRAGOMIR } bis. Lopătari — Prahova.
 TULIN STOICA }
 TURBĂTESCU RADU, preot — bis. Mateești — Vilcea.
 TUZLUCIU ION — schitul Abagiilor — Plocești — Prahova.

T

ȚĂCĂLIE MATEI, hagi — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Pitești.
 ȚACU MATEI BRAȘOVEANU — bis. Palilula — Dolj.
 ȚENEA, hagi — bis. Sf. Vineri — Pitești — Argeș.
 ȚIU DIMITRIE — bis. Tronari — Buzău.

U

UDEANU MIHAI — schitul Uda — Argeș.
 UDRESCU MARIN — bis. Obrocari — Slatina — Olt.
 UDRÎȘTE, vistier — m-rea Jitianu — Dolj.
 UESCU MIHALACHE — bis. Dobrogostea — Argeș.
 UNGUREANU ION — bis. Brănețu — Dolj.
 UNGUREANU IOSIF — bis. Măgura — Vilcea.
 UNGUREANU RADU FLOREA, ceaș — bis. Mănăilești — Vilcea.
 UNGURELU IOAN, sluger — bis. Sf. Vineri — Pitești.
 UNTARU ION, protopop — bis. Poroinița — Mehedinți.
 URDĂREANU, familia — bis. și casa din Urdari — Gorj.
 URDĂREANU DUMITRU — bis. Panaghia de Sus — Dolj.
 URLĂȚEANU GH. — bis. Jercălăi — Urlați — Prahova.
 URLĂȚEANU STAN, mazil — bis. Galbenă — Urlați — Prahova.
 URSACHE, vâtaf de plai — cruce Polovragi — Gorj.
 URSACHE, vistier — bis. Cărpinișu — Gorj.

URSACHE DUMITRU, căpitan — schitul Crasna — Gorj.
 URSEANU SERAFIM, monah — schitul Coșerele — Prahova.
 URSUIANU DRAGU, preot — bis. Mateești — Vilcea.
 URȘANU IOAN, vâtaf de plai — bis. Bogdănești — Vilcea, Horezi Țirg — Vilcea, bis. Urșani — Vilcea, bis. Slătioara — Vilcea etc. (În catagrafia din 1840 este trecut ctitor la lămurătoare biserici din jud. Vilcea, din vremea cît era vâtaf de plai în această regiune).
 UȘEVECHE IOAN, — bis. Podul Pitarului — Ilfov.
 UȚA, negustor — bis. Bălilești — Argeș.

V

VĂCĂRESCU, familia — casa din Singeru — Prahova, bis. Șotînga — Dîmbovița, casa Văcărești — Dîmbovița.
 VĂCĂRESCU ALEX., căminar și stolnic — bis. Lapoș — Buzău, bis. Mireș — Prahova, bis. Singeru — Prahova.
 VĂCĂRESCU BADEA — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Țirgoviște.
 VĂCĂRESCU BARBU, mare ban — bis. Albești — Paleologu — Prahova, casa Jilavele — Ilfov, bis. Mireș — Prahova.
 VĂCĂRESCU ENACHE, mare vistier — mitropolia din Țirgoviște, bis. Văcărești — Dîmbovița.
 VĂCĂRESCU ENACHE, vistier — bis. Aricești — Rahtivani — Prahova.
 VĂCĂRESCU IORDACHE, fost mare sluger — bis. Sf. Atanasie și Chiril — Țirgoviște.
 VĂCĂRESCU JOȚA — bis. Patru Frați — Ilfov.
 VĂCĂRESCU STANCA, n. Slătineanu — bis. Albești — Paleologu — Prahova.
 VĂCĂRESCU TEODOR — casa din Mănești — Dîmbovița.
 VĂLEANU DUMITRACHE, sluger — bis. Văleni — Olt.
 VARLAAM, egumenul m-rii Aninoasa — m-rea Aninoasa — Muscel.
 VARLAAM, mitropolit — schitul Fedeleasciori — Vilcea, schitul Trivalea — Pitești — Argeș, schitul Turnu-Severin.
 VARLAAM C-TIN, general — han Ciorogîrla — Ilfov.
 VARTOLOMEI, egumen — schitul Crasna — Gorj.
 VĂRZARU C-TIN — bis. Vărzari — Argeș.
 VASILACHE, jupîn — bis. Sf. Troiță — C. Lung-Muscel.
 VASILACHE, jupîn — bis. Sf. Împărați — Țirgoviște.
 VASILE, călugăr — schitul Ploștina Drăgoeștilor — Gorj.
 VASILE, egumen — m-rea Tismana — Gorj.
 VASILE, erodiacon (Tecicoi?) — bis. Sutești — Vilcea.
 VASILE, eromonaș de la m-rea Cozia — bis. Călimănești — Vilcea.
 VASILE, monah — schitul Puțurile — Dolj.
 VASILE, logofăt — bis. Albă — Țirgoviște.
 VASILE, preot — bis. Gănești — Muscel.
 VASILE LUPU, domnul Moldovei (1634—1653) — m-rea Stelea — Țirgoviște.
 VERNESCU DIMITRIE — bis. Gura Sărății — Buzău.
 VICOL, căpitan — bis. Sf. Dumitru — Focșani.
 VIȘOREANU C-TIN — bis. Merișani — Argeș.
 VÎLCĂNESCU TUDOR (Teodosie) — schitul Preajba — Dolj.
 VÎLCEANU PÎRVU — schitul Covrigi — Mehedinți.
 VÎLSAN, protopop — bis. Fundeni — Prahova.
 VINTILĂ — bis. Bîjneri — Gorj.
 VISARION, egumen — bis. Mușetești — Argeș, schitul Robaia — Argeș.
 VISARION, egumenul m-rii Cotroceni — m-rea Vălenii de Munte — Prahova.
 VLAD, ban — m-rea Căluș — Olt.
 VLAD, măcelar — bis. Podbanița — Craiova.
 VLAD, preot — bis. Măciuca — Vilcea.
 VLAD, povarnagiu — bis. Izbășești — Argeș.
 VLAD CĂLUGĂRUL, domnul Țării Românești — m-rea Glavacioc — Argeș, m-rea Govora — Vilcea.
 VLAD DRACUL, domnul Țării Românești — m-rea Govora — Vilcea?
 VLAD ÎNECATUL, domnul Țării Românești — m-rea Vîforita — Dîmbovița.
 VLAD TEPEȘ, domnul Țării Românești (1456—1462) — m-rea Snagov — Ilfov.
 VLAD VINTILĂ, domnul Țării Românești — m-rea Menedic (Vintilă vodă) — Buzău.
 VLĂDĂIANU, familia — casa din Craiova — Dolj.
 VLĂDĂIANU BARBU, mare spătar — bis. Vlădaia — Mehedinți.
 VLĂDĂIANU COSTACHE — bis. Runcu — Gorj.
 VLĂDĂIANU FOTA, fost mare clucer — bis. Vlădăianu — Craiova, bis. Găneasa — Olt.

VLĂDĂIANU ECATERINA } bis. Vlădaia — Mehedinți.
 VLĂDĂIANU ȘTEFAN, colonel }
 VLĂDĂIANU UȚA }
 VLADIMIRESCU TUDOR, sluger — cula din Cornești — Mehedinți, bis. Prejna — Mehedinți,
 casa din Vladimiru — Gorj.
 VLADISLAV-VLAICU, domnul Țării Românești — m-reă Vodița — Mehedinți.
 VLADISLAV II, domnul Țării Românești — bis. ruină Țirgșor — Prahova.
 VLĂDULESCU EFTENE — bis. Curpenelu — Gorj.
 VLADUȚ, domnul Țării Românești — m-reă Dealu — Dimbovița.
 VLAICU, preot — schitul Podul Lacului.
 VLAICU DIN PISCANI, mare logofăt — bis. Piscani și Rătivoești (?) și m-reă Valea — Argeș.
 VOINESCU IOSIF, eromonah — bis. și cruce Hornești — Ilfov.
 VULPESCU GHIȚĂ, hagi — han Ploești — Prahova.

Z

ZĂDĂRICEANU GRIGORE, fost mare pitar — bis. Zădăriciu — Vlașca.
 ZĂDĂRICEANU N., praporcic — bis. Crevedia Mică — Ilfov.
 ZĂDĂRICEANU RĂDIȚĂ — bis. Săteni — Dimbovița.
 ZĂGAN, căpitan — schitul Trestieni — Gîrbovi — Buzău.
 ZAHARIA (Zosim) — schitul Văleni — Argeș.
 ZĂLOG C-TIN, preot — bis. Bobu — Gorj.
 ZAHARIA, egumen — m-reă Vălenii de Munte — Prahova.
 ZAMFIR, postelnic — bis. Sf. Trei Ierarhi (postelnicul Fir) — Craiova.
 ZAMȚIRACHE DIN ARVANITHORI, cămăraș de ocne — bis. Balotești — Ilfov.
 ZAPLAN TEODOR — bis. Buna Vestire — Ploești.
 ZĂTREANU, familia — bis. Zătreni — Vilcea.
 ZĂTREANU BARBU, fost mare stolnic — bis. Gănescu — Craiova.
 ZĂTREANU C-TIN, fost mare medelnicer — bis. Socoteni — Dolj, bis. Viriți — Dolj.
 ZĂTREANU PREDA, vornic — bis. Zătreni — Vilcea.
 ZĂTREANU UDREA, paharnic — bis. Ionești — Vilcea.
 ZDRANCU AMZA — bis. Roești — Vilcea.
 ZORILESCU BARBU, protopop — bis. Zorlești — Gorj.
 ZORILESCU RĂDUCĂNU — bis. Lihulești — Gorj.
 ZOSIMA GHEORGHE, paharnic — bis. Arnășești — Ialomița.

II. INDICE CRONOLOGIC AL MONUMENTELOR

A. MONUMENTE DE ARHITECTURĂ CIVILĂ ȘI RELIGIOASĂ *

sec. IX—X — bisericiuțele de la Murfatlar — Constanța.
sec. XI—XII — bis. din Niculițel — Tulcea.
ante 1300 — bis. catolică C. Lung-Muscel.
sec. XIII — cetatea Turnu Severin (ruine).
sec. XIII—XIV — schitul Negru Vodă — Argeș.
mijlocul sec. XIV — bis. domnească din Curtea de Argeș.
1351—1352 — bis. zisă a lui Negru vodă — C. Lung-Muscel.
1371—1373 — m-rea Vodița — Mehedinți.
1377—1378 — m-rea Tismana — Gorj (prima construcție).
ante 1385 — m-rea Cotmeana — Argeș.
1387—1388 — m-rea Cozia — Vâlcea (datare Emil Lăzărescu).
sec. XIV — ruine de bis. la Turnu Severin — Mehedinți.
sfârșitul sec. XIV — cetatea Giurgiu — Ilfov.
sfârșitul sec. XIV — bis. Hîrtești — Argeș.
sfârșitul sec. XIV — episcopia Rm. Vâlcea (prima clădire).
sfârșitul sec. XIV — cetatea Turnu — Teleorman (ruine).
sfârșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-rea Bolintin — Ilfov (dispărută).
sfârșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-rea Snagov — Ilfov.
sfârșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-rea Tismana — Gorj (reclădită).
sfârșitul sec. XIV — începutul sec. XV — m-rea Vișina — Gorj (dispărută).
începutul sec. XV — mitropolia din Tîrgoviște (prima construcție).
ante 1409 — m-rea Strugalea (dispărută).
c. 1417 — bis. catolică din Tîrgoviște (dispărută).
ante 1431 — m-rea Dealu — Dîmbovița (prima ctitorie).
1431 — m-rea Căscioarele — Ilfov.
c. 1440 — m-rea Govora — Vâlcea.
c. 1440 — bis. ruină din Tîrgșor — Prahova.
ante 1441 — m-rea Glavacioc — Argeș (prima construcție).
mijlocul sec. XV — schitul Iezerul — Vâlcea (prima clădire).
mijlocul sec. XV — bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște (prima fundație).
1453 — paraclisul Buna Vestire — m-rea Snagov — Ilfov.
1462 (?) (sau începutul sec. XVI) — bis. Dragomirești — Dîmbovița.
1462—1474 — m-rea Ținganu — Ilfov (dispărută).

* Menționez că am trecut aici, în ordine cronologică, construcțiile religioase și civile cărora li s-a conferit calitatea de monument de arhitectură, precum și cele mai vechi monumente religioase care au dispărut. La monumentele care au fost refăcute sau reclădite am adăugat, pe lângă data primului lăcaș, și datele acestor refaceri. Atrag atenția cititorilor asupra faptului că unele din aceste datări sînt aproximative, datorită lipsei de informații precise, astfel încît la aceste datări se mai pot aduce precizări noi. Am considerat însă că — chiar cu aceste aproximații — o asemenea listă cronologică a monumentelor — care nu a mai fost alcătuită — este de un interes deosebit pentru toți cei ce se preocupă de monumentele noastre feudale, cărora le oferă un tablou foarte elocvent al efortului constructiv făcut de-a lungul veacurilor în Țara Românească.

- ante 1485 — m-rea Mihoveni (dispărută).
 ante 1486 — m-rea Mărgineni — Prahova (ruinată).
 c. 1490 — schitul Brădetul — Argeș.
 1492—1493 — m-rea Babele — Ilfov.
 ante 1493 — m-rea Coșuștea — Crivelnicu — Mehedinți (ruinată).
 ante 1494 — m-rea Bistrița — Vilcea (prima fundație).
 ante 1496 — m-rea Govora — Vilcea (refacere).
 ante 1497 — m-rea Tutana — Argeș.
 ante 1498 — m-rea Rîncăciova — Dimbovița.
 1499—1501 — m-rea Dealu — Dimbovița (reclădită).
 sec. XV — schitul Ostrovul — Călimănești (prima ctitorie).
 sfîrșitul sec. XV — m-rea Nucet — Dimbovița.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — bis. Sf. Dumitru — Craiova (prima clădire).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Dobrușa — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Glavacioc — Argeș (refacere).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — schitul Păpușa — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Sadova — Dolj (prima clădire).
 sfîrșitul sec. XV — începutul sec. XVI — m-rea Strehaia — Mehedinți (clădiri).
 sec. XV—XVI — schitul Alunișu — Buzău.
 începutul sec. XVI — m-rea Gura Motrului — Mehedinți (prima clădire).
 începutul sec. XVI — schitul Arhanghelul — Rm. Vilcea (ante 1522).
 începutul sec. XVI — schitul Clocociov — Slatina (prima clădire).
 începutul sec. XVI — m-rea Topolnița — Mehedinți (prima clădire).
 <1512—1521> — m-rea Găiseni (Strîmbul) — Ilfov.
 <1512—1521> — schitul Ostrovul — Călimănești — Vilcea (reclădită).
 <1512—1521> — bis. m-rii Snagov — Ilfov (refacere).
 <1512—1521> — m-rea Surpatele — Vilcea (prima fundație).
 <1512—1521> — bis. Sf. Gheorghe — Tîrgoviște.
 1516—1521 — m-rea Călușu — Olt (prima construcție).
 ante 1517 — bis. Sf. Vineri — Tîrgoviște (refăcută).
 1517 — bis. episcopală Curtea de Argeș.
 c. 1518 — mitropolia din Tîrgoviște (refacere).
 1520—1521 — bolnița m-rii Bistrița — Vilcea.
 1520—1521 — schitul Ostrovul — Vilcea (refacere).
 ante 1526 — bis. Flămînzești — Curtea de Argeș.
 ante 1530 — bis. Cuv. Paraschiva — Cepturoaia — Olt.
 c. 1530 — m-rea Viforîta — Dimbovița.
 1532 — m-rea Menedic (Vintilă vodă) — Buzău.
 1534 — schitul Valea — Argeș.
 1536—1537 — m-rea Mislea — Prahova.
 1539 — m-rea Verbila — Prahova.
 ante 1542—1545 — m-rea Fîntînele (dispărută).
 1542—1543 — bolnița m-rii Cozia — Vilcea.
 1542—1545 — bis. Roșie — Tîrgoviște (dispărută).
 1544 — episcopia din Buzău (prima fundație).
 c. 1547 — m-rea Segarcea — Dolj.
 c. 1550 — m-rea Cîrnu — Buzău.
 prima jumătate a sec. XVI — bis. Adormirea — Greci — Ilfov.
 mijlocul sec. XVI — schitul Crucișoara (dispărut).
 mijlocul sec. XVI — m-rea Golgota — Dimbovița (prima clădire).
 mijlocul sec. XVI — bis. Buna Vestire — Rm. Vilcea (sau începutul sec. XVI).
 1554—1557 — bis. Cuv. Paraschiva (domnească) — Rm. Vilcea.
 ante 1563 — bis. Sf. Nicolae — Coiani (Mironești) — Ilfov.
 1571—1572 — m-rea Bucovăț — Dolj.
 1571—1572 — m-rea Cobia (Boloșin) — Dimbovița.
 1571—1573 — m-rea Vieroș — Argeș.
 1577 — bis. Sf. Gheorghe — Runcu — Vilcea.
 1578 (sau 1587—1589) — m-rea Gruia — Ilfov.
 c. 1580 — bis. ruină Târgșor — Prahova.
 1580—1590 — schitul Olteni — Rm. Vilcea.
 1582 — m-rea Stelea — Tîrgoviște (prima clădire).
 1582 — m-rea Tutana — Argeș (refacere).
 1583 — paraclisul Adormirea — m-rea Cozia — Vilcea.
 1583 — bis. Intrarea în biserică — Bătușari — Curtea de Argeș.
 1583 — bis. domnească Tîrgoviște.

- 1583—1585 — curtea domnească Țirgoviște (refaceri).
 1584 — m-rea Mislea — Prahova (refacere parțială).
 1587—1588 — m-rea Hotărani — Olt.
 c. 1590 — m-rea Comana — Ilfov.
 c. 1590 — m-rea Crețești — Dolj.
 ante 1592 — m-rea Banu — Buzău (prima fundație).
 1593—1601 — schitul Clocociov — Slatina (refacere).
 ante 1595 — m-rea Flămînda — Vilcea.
 1596 ? — bis. Sf. Nicolae — Fălcoiu — Olt.
 1597—1599 — m-rea Strîmba — Gorj.
 sec. XVI — schitul Ciutura — Dolj.
 sec. XVI — m-rea Brîncoveni — Olt (prima fundație).
 sec. XVI — m-rea Mamul — Vilcea (de lemn).
 sec. XVI (ante 1597) — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vilcea.
 sec. XVI — schitul Robaia — Argeș (de lemn).
 sec. XVI — bis. ruină Suslănești — Argeș.
 sfîrșitul sec. XVI — casele domnești Caracal — Olt și bis. domnească.
 sfîrșitul sec. XVI — m-rea Jitianu — Dolj.
 sfîrșitul sec. XVI — bis. Sf. Voievozi — Ruda — Vilcea.
 ante 1600 — m-rea Bradu — Buzău.
 ante 1600 — schitul Ciolanu — Buzău.
 ante 1600 — m-rea Izvorani — Buzău.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — casa Buzescu — Strejești — Olt.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — m-rea Țințăreni — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVI — începutul sec. XVII — m-rea Căluu — Olt (refaceri; pisanie din 1588)
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Îngeri din Buzău.
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea.
 începutul sec. XVII — bis. Sf. Voievozi — Țirgoviște.
 1608 — m-rea Cernica — Ilfov (prima fundație).
 c. 1619 — m-rea Dedulești — Buzău.
 1623—1624 — m-rea Golgota — Dimbovița (refacere).
 c. 1625 — schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1626 — schitul Bălteni — Ilfov.
 1626 — bis. Sf. Ilie — C. Lung-Muscel.
 1628 ? — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Ștefănești — Argeș.
 c. 1631 — schitul Balamuci — Ilfov.
 <1632—1654> — bis. domnească Caracal — Olt.
 <1632—1654> (sau sec. XVIII ?) — schitul Dobrotinet — Olt.
 1633 — schitul din Peștera Bistriței — Vilcea.
 1634—1635 — m-rea Dintr-un lemn — Vilcea.
 1634—1635 — bis. Brîncoveni — Olt (paraclisul curții).
 1635—1636 — m-rea C. Lung-Muscel (reclădită).
 ante 1637 — m-rea Arnota — Vilcea (1634—1635?).
 1637—1638 — m-rea Căldărușani — Ilfov.
 1638—1639 — bis. Sf. Dimitrie — Buzinca — Țirgoviște.
 1639 — bis. domnească Ploști — Prahova.
 1640 — m-rea Brîncoveni — Olt (refacere).
 1640 — schitul Jghiabu — Vilcea.
 1640—1641 — m-rea Bradu — Buzău.
 1641 — bis. Adormirea — Bohari — Argeș.
 1641 — bis. domnească — Gherghița — Prahova.
 1641—1645 — bis. Sf. Treime — Slatina — Olt.
 1643—1644 — bis. Sf. Treime — Herăști — Ilfov.
 ante 1644 — schitul Robaia — Argeș (refacere).
 c. 1644—1650 — schitul Deleni — Olt.
 1645 — schitul Clocociov — Slatina (refacere).
 1645 — bis. m-rii Strehaia — Mehedinți.
 1645 — bis. m-rii Stelea — Țirgoviște (reclădită).
 1645—1646 — schitul Bărbătești — Păroaia — Dimbovița.
 1645—1646 — m-rea Topolnița — Mehedinți (reclădită).
 1646 — bis. Adormirea — Călinești — Prahova.
 1646 — bis. Adormirea — Dobreni — Ilfov.
 1646 — bis. Sf. Treime — Golești — Argeș.
 1646 — m-rea Plătărești — Ilfov.
 1646—1648 — m-rea Plăviceni — Olt.
 1647—1648 — m-rea Polovragi — Gorj (reclădire).

- 1648 — m-rea Cornățel — Ilfov.
 1648 — m-rea Rîncăciiov — Dimbovița (refacere).
 1648—1649 — m-rea Negoești — Ilfov.
 1648—1650 — bis. Sf. Treime Cocorăștii — Grind — Prahova.
 ante 1649 — schitul Cornu — Prahova.
 1649 — m-rea Butoiu — Dimbovița (reclădită).
 1649 — bis. episcopală din Buzău (refacere).
 1649 — bis. Negustori din Buzău.
 1650 — m-rea Brebu — Prahova.
 1650 — paraclisul m-rii Tismana — Gorj.
 mijlocul sec. XVII — schitul Dobrotinet — Olt.
 mijlocul sec. XVII — bis. Adormirea și Sf. Împărați — Dumitrești — Vâlcea.
 mijlocul sec. XVII — casa fam. Cantacuzino — Filipești-Tîrg — Prahova.
 mijlocul sec. XVII — casa Golescu — Golești — Argeș.
 mijlocul sec. XVII — casa din Herăști — Ilfov.
 mijlocul sec. XVII — m-rea Mamul — Vâlcea (refacere).
 mijlocul sec. XVII — bis. Adormirea Simburești — Olt.
 mijlocul sec. XVII — bis. Tăierea Capului Sf. Ioan — Vlădești — Argeș.
 1650—1651 — bis. Adormirea — Cîndeștii de Jos — Buzău.
 1650—1651 — bis. Sf. Împărați — Tîrgoviște.
 1651 — fintina Popova — Craiova (refăcută).
 1651 — bis. Sf. Dumitru — Craiova (reclădită).
 1653 — m-rea Gura Motrului — Mehedinți (refacere).
 1654 — schitul Bunea — Dimbovița.
 1654 — bis. Nașterea Domnului — Săcuiani — Dimbovița.
 1654 — bis. Sf. Nicolae — Simuleasa — Tîrgoviște.
 1654—1658 — schitul Ciutura — Dolj (refacere).
 1657—1658 — bis. Adormirea — Grădiștea — Vlașca.
 c. 1660 — bis. Adormirea — Ludești — Dimbovița.
 1660 — bis. Sf. Nicolae — Popești — Ilfov.
 ante 1661 — schitul Greci — Olt.
 1661 — m-rea Codreni (Mărculești) — Ilfov (prima clădire).
 1661 — bis. Adormirea — Dragoslavele — Argeș.
 ante 1662 — schitul Ciocanu — Argeș.
 1662—1663 — m-rea Sf. Treime — Cerneți — Mehedinți.
 1662—1671 — m-rea Tîrgșor — Prahova.
 1663—1664 — m-rea Sf. Ioan — Focșani — Vrancea.
 1664—1668 — schitul Strehareț — Slatina — Olt.
 c. 1665—1675 — schitul Lespezi — Prahova.
 1666 — bis. Adormirea — Băjești — Argeș.
 1666 — m-rea Cornetul — Vâlcea.
 1668 — schitul Roata — Vlașca.
 1668—1669 — schitul Barbu — Buzău.
 c. 1669 — bis. Adormirea — Bărbuleșu — Dimbovița.
 1669 — bis. Sf. Nicolae — Coiani — (Mironaști) — Ilfov (refăcută).
 1671 — bis. Sf. Treime — Măgureni — Prahova.
 c. 1672 — schitul Tîrnăvița — Dolj.
 1672—1674 — schitul Trivalea — Pitești — Argeș.
 1673 — m-rea Fedeleșciori — Vâlcea.
 1674—1678 — schitul Țeica — Ocnele Mari — Vâlcea (de lemn).
 1675—1677 — m-rea Codreni (Mărculești) — Ilfov (refăcută).
 c. 1676 — bis. Trei Ierarhi — Schitul Golești — Argeș.
 1676 — schitul Turnu — Vâlcea.
 1676—1677 — bis. domnească Ocnele Mari — Vâlcea.
 1677—1680 — schitul Cetățuia — Rm. Vâlcea (reclădit).
 1679 — bis. Nașterea Sf. Ioan și Sf. Troiță — Bucov — Prahova.
 1680 — m-rea Vălenii de Munte (prima ctitorie).
 ante 1682 — m-rea Băbeni — Buzău.
 1683 — bis. Sf. Dumitru — Potlogi — Dimbovița.
 ante 1684 — schitul Budișteni — Muscel.
 1684 — bis. Adormirea — Balaci — Teleorman.
 1684 — bis. Intrarea în biserică — Socoteni — Dolj.
 ante 1685 — schitul Recea — Rm. Sărat.
 1688 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Filipeștii de Pădure — Prahova.
 1688—1689 — bis. Sf. Treime — Popești — Ilfov.
 1688—1689 — schitul Țigănia — Costești — Vâlcea.

- <1688—1714> — bis. Sf. Treime — Corbii Mari — Dîmbovița.
 <1688—1714> — casele bănești din Craiova (reclădite).
 1690—1694 — m-reă Horezi — Vîlcea.
 1690—1696 — m-reă Adormirea — Rm. Sărat.
 1691 — bis. Sf. Împărați — Mătești — Buzău.
 1691 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Rugi — Gorj.
 1691—1715 — schitul Pătroaia — Dîmbovița.
 1692—1693 — bolnița m-rii Sadova — Dolj.
 1693—1705 — bis. Sf. Nicolae — Coasta — Vîlcea.
 1694 — m-reă Berca — Buzău.
 1694 — schitul Bonțești — Vrancea.
 1694—1695 — m-reă Sinaia — Prahova.
 1694—1695 — bis. Adormirea — Vădeni — Gorj.
 1695 — schitul Bascovul — Argeș (prima fundație).
 c. 1696 — bis. Sf. Dumitru — Focșani.
 1696 — bis. Adormirea — Afumați — Ilfov.
 1696 — m-reă Mamul — Vîlcea (reclădită).
 1696—1697 — paraclisul Nașterea Maicii Domnului — m-reă Horezi — Vîlcea.
 1696—1699 — bolnița Adormirea — m-reă Horezi — Vîlcea.
 1697 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Jilavele — Ilfov.
 1698 — m-reă Bordești — Vrancea.
 1698 — casa lui C. Brîncoveanu — Potlogi — Dîmbovița.
 1698—1699 — bis. Sf. Nicolae — Văcărești — Dîmbovița și casele fam. Văcărescu.
 ante 1699 — schitul Scăueni — Vîlcea.
 1699 — bis. mare a m-rii Brîncoveni — Olt.
 1699 — m-reă Baia de Aramă — Mehedinți.
 1700 — bolnița Sf. Împărați — m-reă Brîncoveni — Olt.
 c. 1700 — hanul m-rii Horezi — Craiova — Dolj.
 c. 1700 — bis. Sf. Pantelimon — Ciobănoaia — Buzău.
 sec. XVII — bis. Fundeni din C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — bis. Marina — C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — bis. Sf. Gheorghe — Olari — C. Lung-Muscel.
 sec. XVII — casa din Cîndești — Buzău.
 sec. XVII — casa din Ciocănești — Ilfov.
 sec. XVII — casa din Coiani — Ilfov.
 sec. XVII — bis. Olari — Curtea de Argeș.
 sec. XVII — m-reă Albă — Dolj.
 sec. XVII — geamia Amzacea — Constanța.
 sec. XVII — casa Cantacuzino — Mărgineni — Prahova.
 sec. XVII (c. 1662—1680) — bis. Crețulescu — Tîrgoviște (refacere).
 sec. XVII — bis. Geartolu — Tîrgoviște.
 sfîrșitul sec. XVII — moscheia din Babadag — Tulcea.
 sfîrșitul sec. XVII — m-reă Ciolănești — Teleorman.
 sfîrșitul sec. XVII — bis. Adormirea — Ocnele Mari — Vîlcea.
 sfîrșitul sec. XVII — casa Brăiloiu — Vădeni — Gorj.
 sec. XVII — începutul sec. XVIII — bis. Sf. Ioan — Broșteni — Ocnele Mari — Vîlcea.
 sec. XVII—XVIII — bis. Ovidenia din Tăbăcari — Focșani — Vrancea.
 sec. XVII—XVIII — bis. Adormirea — Adîncata — Dîmbovița.
 sec. XVII—XVIII — bis. Sf. Ionică — Tîrgoviște.
 sec. XVII—XVIII — bis. de lemn Sf. Nicolae — Valea Orlei — Prahova.
 începutul sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Birsești — Vîlcea.
 începutul sec. XVIII — bis. cimitirului schitul Frăsinet — Vîlcea.
 începutul sec. XVIII — bis. ruină Fumureni — Vîlcea.
 începutul sec. XVIII — schitul Titireciu — Ocnele Mari — Vîlcea (refacere).
 1701 — bis. Dragomirești — Dîmbovița (refacere parțială).
 1701 — bis. Sf. Nicolae — Izvoru — Argeș.
 1702 — schitul Bărbătești — Păroaia — Dîmbovița (refacere).
 1702—1703 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Valea Mare — Argeș.
 1703 — paraclisul Sf. Spiridon și Eftimie — m-reă Comana — Ilfov.
 1703—1706 — m-reă Surpatele — Vîlcea (reclădită).
 1704 — bis. Adormirea — Berivoești — Argeș.
 1704—1705 — bis. Stolnicu — Tîrgoviște.
 ante 1705 — schitul Didești — Teleorman.
 c. 1705 — bis. Donie — Focșani — Vrancea.
 1705 — bis. Nașterea Precistei — Slătioara — Vîlcea.
 1705 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Valea cu Apă — Gorj.

- 1705—1706 — bis. Adormirea — Ișalnița — Dolj.
 1706 — bis. și curtea din Doicești — Dimbovița.
 1707—1708 — m-reă Hotărani — Olt (refacere).
 1707—1708 — m-reă Izvorani — Buzău (refacere).
 1707—1708 — bis. Sf. Dumitru — Bagdat — Rm. Sărat.
 1708 — bis. Sf. Nicolae — Nicuț — C. Lung-Muscel.
 c. 1709 — bis. Adormirea — Broșteni din Buzău.
 1709 — palatul episcopiei Buzău (refacere).
 1709 — bis. Sf. Ioan Damaschin — Domirești — Buzău.
 1709—1710 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Cîmpofeni — Gorj (sau ante 1831 ?).
 1709—1710 — bis. Sf. Nicolae — Fălcoiu — Olt.
 1709—1716 — m-reă Precista — Focșani — Vrancea.
 1710—1711 — paraclisul Duminica Tuturor Sfinților — m-reă Cozia — Vilcea.
 ante 1711 — m-reă Poiana — Prahova.
 1711—1712 — schitul Păpușa — Vilcea (refacere).
 1714 — bis. Sf. Nicolae — Cîmpina — Prahova.
 1714—1715 — bis. Sf. Nicolae — Florești — Ilfov.
 1714—1715 — bis. Buna Vestire — Vernești — Buzău.
 1714—1716 — bis. Sf. Nicolae — Vătășești — Bărbănești — Vilcea.
 1714—1716 — bis. Sf. Voievozi — Călimănești — Vilcea.
 1715 — clădiri ale m-rii D. Lemn — Vilcea.
 1715 — bis. Sf. Nicolae — Brăiloiu — Brezoaiele — Ilfov.
 1716—1718 — bis. Sf. Nicolae — Olănești — Vilcea.
 1716—1724 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Secu — Dolj.
 1717 — bis. Sf. Îngeri — Curtea de Argeș.
 ante 1718 — schitul Logrești — Gorj.
 1718 — paraclisul Nașterea Sf. Ioan de la m-reă C. Lung-Muscel.
 1719—1720 — schitul Iezerul — Vilcea (refacere).
 ante 1720 — bis. Sf. Nicolae Vechi — Focșani — Vrancea.
 ante 1720 — bis. Sf. Nicolae — Peșteana — Gorj.
 1720 — bis. Buna Vestire — Tismana — Gorj.
 1720 — bis. Sf. Ilie — Craiova.
 1722 — bis. Banu — Buzău (refacere).
 1723—1724 — bis. Buna Vestire — Drugănești — Ilfov.
 1725 — m-reă Căscioarele — Ilfov (refacere).
 1725 — schitul Arhanghel — Vilcea (refacere).
 1726 — schitul Țeica — Ocnele Mari — Vilcea (reclădită).
 1727 (?) — bis. de lemn Sf. Nicolae — Govora — Vilcea.
 1727 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Vilsănești — Valea Faurului — Argeș.
 1727—1730 — bis. Adormirea — Strimbeanu — Dimbovița.
 1729 — bis. Sf. Arhangheli și Sf. Troiță — Bengești — Gorj.
 1729 (sau 1760 ?) — bis. de lemn Sf. Îngeri — Seciurile — Gorj.
 1729 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Vlădești — Vilcea.
 ante 1730 — bis. Sf. Nicolae — Albeni — Gorj.
 1730 — casele fam. Bengescu — Bengești — Gorj.
 1730 — bis. Sf. Nicolae — Glogova — Gorj.
 1730 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Larga — Gorj (sau 1776).
 1730 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Negoști — Gorj.
 c. 1730 — m-reă Poiana Mărului — Rm. Sărat.
 1730—1734 — bis. Sf. Nicolae — Zătreni — Vilcea.
 1731 — bis. Pătru Boj — Craiova.
 1731 — bis. Buda — Ocnele Mari — Vilcea.
 1731—1732 — bis. Sf. Ilie — Bălcești — Gorj.
 1731—1732 — schitul Bodești — Vilcea.
 1731—1732 — bolnița Sf. Nicolae a m-rii Polovragi — Gorj.
 1731—1732 — bis. Sf. Arhangheli — Stănești — Gorj.
 1732 — bis. Sf. Nicolae cel Nou — Focșani — Vrancea.
 1732—1733 — bis. Sf. Andrei — Frunzânești — Ilfov.
 1733 — bis. Sf. Nicolae — Cîneni — Argeș.
 1733 — bis. Sf. Treime — Strejești — Olt.
 1734 — bis. Sf. Arhangheli — Pleșoiu — Olt.
 1735 — bis. Sf. Voievozi — Călinești — Argeș.
 1735 (?) — bis. Sf. Nicolae — Giurcu — Gorj.
 1735 — bis. Adormirea — Slatina — Olt.
 1735 (?) — bis. Sf. Nicolae — Viriți — Dolj.
 1736—1737 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Văianu — Gorj.

- ante 1737 — bis. Sf. Treime — Seciu — Prahova.
 1737 — bis. Intrarea în biserică — Străchinești — Vilcea.
 ante 1738 — bis. Cuv. Paraschiva (domnească) — Rm. Vilcea (refacere parțială).
 1738 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cărpinișu — Gorj.
 1739 — bis. Sf. Nicolae — Brădiceni — Gorj.
 1739 — bis. Sf. Nicolae — Pădureni — Argeș.
 ante 1740 — bis. Buna Vestire — Oteșeni — Vilcea.
 1740—1750 — bis. Intrarea în biserică — Bodești — Vilcea.
 1741 — bis. Sf. Arhangheli — Slăvitești — Vilcea.
 1741—1746 — m-rea Vălenii de Munte — Prahova (reclădire).
 1742 — bis. de lemn Înălțarea — Jupinești — Argeș.
 1742—1744 — schitul Pietrari — Vilcea.
 ante 1743 — schitul Măinești — Olt.
 1743 — bis. Sf. Dimitrie — Corbeni — Argeș.
 1743 — bis. Buna Vestire — Ionești — Vilcea.
 1743 — bis. Nașterea Sf. Ioan — Micșuneștii Mari — Ilfov.
 1743 — bis. Sf. Nicolae — Riureni — Ocnele Mari — Vilcea.
 1743 — bis. Sf. Nicolae — Rîfov — Prahova.
 1743 — bis. Sf. Treime din m-rea Zamfira — Prahova.
 1743—1746 — bis. Adormirea — Muiereni — Dolj.
 ante 1744 — schitul Săseni — Buzău.
 1744 — bolnița Adormirea — episcopia Rm. Vilcea.
 1744—1746 — bis. Sf. Voievozi — Tăbăcari — Focșani.
 ante 1745 — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova.
 1745 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Bumbești de Jiu — Gorj.
 1745 — bis. Înălțarea — Dragoslavele — Argeș.
 1745 (sau 1812 ?) — bis. de lemn Marița — Vilcea.
 1745 — bis. Adormirea — Topoloveni — Argeș.
 1745—1760 (?) — bis. Sf. Visarion — Ploceștiori — Plocești.
 ante 1746 — bis. Sf. Voievozi — Mihăilești — Ilfov.
 1746 — bis. Sf. Treime și Sf. Voievozi — Benești — Vilcea.
 1746 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Bijneri — Gorj.
 1746 — bis. Adormirea — Ciorani de Jos — Prahova.
 1746—1747 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Sofia — Dîmbovicioara — Dîmbovița.
 1746—1747 — bis. Sf. Apostoli — Tg. Jiu — Gorj.
 1747 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Drăghinești — Rm. Sărat.
 1747 — bis. Sf. Nicolae — Telești — Gorj.
 1748 — bis. Adormirea, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail — Bucșănești — Argeș.
 1748—1749 — bis. Toți Sfinții — Baia de Fier — Gorj.
 1748—1753 — m-rea Obedeauu — Craiova.
 1749 — schitul Cislău — Buzău.
 1749—1764 — bis. Domnească — Tg. Jiu (refacere).
 1749—1816 — schitul Valea Boului — Gorj.
 1750 — bis. Cuv. Paraschiva — Valea Luminii — Ciulnița — Argeș.
 1750 — bis. Intrarea în biserică — Ciorobești — Costești — Vilcea.
 1750 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Peticești — Gorj.
 mijlocul sec. XVIII (c. 1750) — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Bascov — Argeș (după R. Crețeanu prima jum. sec. XVIII).
 mijlocul sec. XVIII — schitul Colnicu — Surpatele — Vilcea.
 mijlocul sec. XVIII — conacul Filipescu — Filipești — Tîrg — Prahova
 1750—1751 — paraclisul Sf. Grigore Bogoslovov — episcopia Rm. Vilcea.
 1751 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Mușetești — Gorj.
 1752 — bis. Sf. Arhangheli — Brădești — Dolj.
 1751 — schitul Inătești — Rm. Vilcea.
 1751 — bis. Sf. Nicolae — Vărzari — Argeș.
 1751—1752 — bis. Sf. Voievozi — Meculești — Argeș.
 1751 — bis. schitului Balamuci — Ilfov.
 1752 — bis. Sf. Ștefan și Sf. Dumitru — Balș — Olt.
 1752 — bis. Înălțarea — Cepari-Pămînteni — Argeș.
 1752 — bis. Sf. Voievozi — Corcova — Mehedinți.
 1753 — bis. Sf. Nicolae — Borlești — Argeș.
 1753 — bis. Sf. Voievozi — Dobrotești — Teleorman.
 1753 — bis. Sf. Nicolae — Gălăești — Argeș.
 1753 — foișorul lui Dionisie — m-rea Horezi — Vilcea.
 1753 — bis. schitului Tezlui — Dolj.

- 1753—1754 — schitul Berislăvești — Vilcea.
 1754 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Marinești — Vilcea.
 1754 — bis. Adormirea — Radovanu — Ilfov.
 1754 — bis. Sf. Nicolae — Tunari — Ilfov.
 1754—1755 — bis. Sf. Gheorghe Nou — Craiova (reclădită).
 1755 — bis. Sf. Nicolae — Stoilești — Vilcea.
 1755—1756 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Budurăști — Vilcea.
 1755—1756 — bis. Sf. Nicolae — Bîrsești — Vilcea (refacere).
 1756 — bis. Profetul Samuil — Focșani.
 ante 1757 — schitul Cotești — Vrancea.
 1757 — m-reă Crețești — Dolj (refacere).
 1757 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Folești — Vilcea.
 1757 — bis. de lemn Buna Vestire — Urși — Vilcea.
 1758 — bis. Vlădăianu — Craiova.
 1758—1759 — bis. Adormirea — Cruceru-Brezoaiele — Ilfov.
 1758—1759 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Arhangheli — Cîrstieni — Argeș.
 1759 — bis. Sf. Gheorghe — Gura Văii — Vilcea.
 1760 — bis. de lemn Schimbarea la Față — Cacova — Vilcea.
 1760 — bis. catolică C. Lung-Muscel (refacere).
 1760—1761 — bis. Sf. Voievozi — Titești — Argeș.
 ante 1761 — bis. Sf. Nicolae — Făcăi — Ocnele Mari — Vilcea.
 1760—1770 — bis. Jălăboiu — Focșani — Vrancea.
 1761 — bis. Sf. Voievozi și Sf. Nicolae — Braloștița — Dolj.
 1761 — bis. Galbenă — Urлаți — Prahova.
 1762 — bis. Cuv. Paraschiva — Băilești — Argeș.
 1762 — bis. Intrarea în biserică — Ciuta — Buzău.
 1762 — bis. Cuc. Paraschiva — Muierasca — Vilcea.
 1762—1763 — bis. cimitirului schitul Frâsinet — Vilcea.
 1762—1765 — bis. Toți Sfinții — Rm. Vilcea.
 1763 — bis. Sf. Nicolae, Teodor Tiron și Stelian — Balotești — Ilfov.
 1763 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru-Călugăru — Tărtășești — Ilfov.
 1765 — bis. Adormirea — Deagu de Sus — Argeș.
 1765—1767 — bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva — Pietroșița — Dîmbovița.
 1765—1768 — bis. Sf. Treime — Știrbei — Craiova.
 1766 — bis. Intrarea în biserică — Zănoaga — Olt.
 1766 — cula din Almăj — Dolj.
 1767 — bis. Băleni — Dîmbovița.
 1767 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Caracal — Olt.
 1767 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Crețeni — Vilcea.
 1767 — schitul Deleni — Olt (reclădire).
 1767 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Folești — Vilcea.
 1768 — bis. Sf. Gheorghe — Gura Văii — Bogdănești — Vilcea.
 1768 — casa Budișteanu — Budeasa — Argeș.
 1768 — bis. de lemn Adormirea — Crasna din Vale — Gorj.
 1768 (sau 1825 ?) — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Raci — Gorj.
 1768 — bis. Sf. Atanasie și Căril — Tîrgoviște.
 ante 1769 — schitul Logrești — Gorj.
 ante 1769 — schitul Uda — Argeș.
 c. 1770 — bis. Sf. Treime — Corbi — Argeș.
 1770 — schitul Cheia — Prahova.
 1770 — bis. Craiovița — Craiova.
 1770 (sau 1800—1805) — bis. Sf. Nicolae — Goia — Argeș.
 1770 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ionești — Vilcea.
 1770 — bis. Sf. Îngeri — Izbășești — Argeș.
 1770—1780 — bis. Adormirea — Tatomirești — Dolj.
 1771 — bis. Înălțarea — Davidești — Argeș.
 1771 — bis. Sf. Nicolae — Fundeni — Prahova.
 1772 — bis. Sf. Nicolae — Ghimpați — Dîmbovița.
 1772 — bis. de lemn Adormirea — Glodeni — Gorj.
 1773 — bis. Buna Vestire — Vlădești — Vilcea.
 1774 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Lelești — Gorj.
 1774 — bis. Adormirea — Locusteni — Dolj.
 1774 — bis. Sf. Voievozi — Negoiești — Dolj.
 1774 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Nucet — Prahova.
 1774—1775 — bis. Sf. Îngeri — Otetelișu — Vilcea.
 1774—1775 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe — Zorlești — Vilcea.

- 1774—1780 — bis. Ungureni — Craiova.
 1774—1782 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Dridu — Ilfov.
 1774—1790 — bis. Sf. Voievozi — Măldărești — Vilcea.
 1775 — bis. Intrarea în biserică — Mierlești — Bărbățești — Vilcea.
 1775 — bis. Sf. Nicolae — Biscenii de Jos — Buzău.
 1775 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Totoi — Gorj.
 1775 — bis. Cuv. Paraschiva — Călinești — Vilcea.
 1775 (1781) — bis. Intrarea în biserică — Vioarești — Vilcea (sau sfîrșitul sec. XVIII ?).
 ante 1776 — bis. Sf. Nicolae — Lupoaia — Mehedinți.
 ante 1776 — m-rea Țigănești — Ilfov.
 1776 — bis. Intrarea în biserică — Găești — Dimbovița.
 1776 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Țimna — Mehedinți.
 1776—1777 — bis. Buna Vestire — Domnești — Argeș.
 1776—1777 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Licuriciu — Gorj.
 c. 1777 — bis. Albă — Țirgoviște.
 1777 — bis. Sf. Ilie — Aricești — Rahtivani — Prahova.
 1777 — bis. Sf. Nicolae — Breaza de Sus — Prahova.
 1777 — bis. Sf. Voievozi — Robești — Vilcea.
 ante 1778 — schitul Măruntșu — Buzău.
 1778 — bis. Sf. Gheorghe — Armășești — Ilfov (Ialomița).
 1778—1779 — bis. Sf. Ștefan și Sf. Gheorghe — Preajba — Dolj.
 1779 — bis. Sf. Nicolae — Băbeni — Vilcea.
 1779 — bis. Șubești — C. Lung-Muscel (reclădită).
 1779 — schitul Fusea — Dimbovița.
 1779 — bis. Sf. Nicolae — Pajerea — Tărtășești — Ilfov.
 1779 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe — Purcăreni — Argeș.
 1779 — bis. Sf. Împărați — Racovița — Olt.
 1779 — bis. Sf. Gheorghe — Rm. Vilcea (refacere).
 1779—1780 — bis. de lemn Adormirea — Pietroasa — Vilcea.
 c. 1780 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cîrbești — Gorj.
 1780 — bis. de lemn Sf. Arhangheli — Arhoți — Bălești — Gorj.
 1780 — bis. Gîrlași din Buzău.
 1780 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cărbunești — Gorj.
 1780 — bis. Intrarea în biserică — Chiciura — Vilcea.
 1780 — bis. Buna Vestire — Doba — Olt.
 1780 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Rucăr — Argeș.
 1780 — bis. Cuv. Paraschiva — Star Chiojd — Prahova.
 1780—1800 — bis. de lemn Toți Sfinții — Tălpășești — Gorj.
 1781 — bis. Cotenesti — Argeș.
 1781 — schitul Reșca — Olt.
 1781 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Gorj.
 1781—1784 — m-rea Poiana Mărului — Rm. Sărat (refacere).
 1781—1784 — bis. Nașterea Sf. Fecioare — Rm. Sărat.
 1781—1831 — bis. Sf. Dumitru — Milcov — Olt.
 1782 (1793 ?) — bis. Dorobânția — Craiova.
 1782 — bis. Cuv. Paraschiva — Mislea — Dimbovița.
 1783 — bis. Sf. Voievozi — Cioroiu — Olt.
 1783 (?) — bis. Sf. Ioan Sebastian — Craiova.
 1783—1784 — bis. Sf. Apostoli (Popa Hristea) — Craiova.
 1783—1797 — bis. Sf. Arhangheli — Craiova.
 ante 1784 — schitul Lainici — Gorj.
 1784 — schitul Bradu — Cheia — Vilcea.
 1784 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Breasta — Dolj.
 1784 — bis. Sf. Treime — Slatina — Olt (refacere).
 1784 — bis. Sf. Dumitru — Rm. Vilcea.
 1784 — bis. Sf. Nicolae — Țintaru — Mehedinți.
 1785 — bis. Sf. Paraschiva — Focșani.
 1785 — bis. de lemn Adormirea — Ibănești — Olt.
 1785 — bis. Sf. Nicolae — Muierasca — Vilcea.
 1785 — bis. Adormirea — Optași — Olt.
 c. 1785 — casa Hagi Prodan — Ploști — Prahova.
 1786 — bis. Sf. Nicolae — Comoșteni — Dolj.
 1786 — bis. Adormirea — Fîntînele — Mazili — Prahova.
 1786 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Apostoli — Racovița — Argeș.
 ante 1787 — bis. Sf. Voievozi — Budești — Vilcea.
 1787—1789 — bis. Sf. Îngeri și Sf. Nicolae — Almăj — Dolj.

- 1788 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Căzănești — Vîlcea.
 1789 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Brezoiu — Vîlcea.
 1789 — bis. Sf. Nicolae — Păduroiu — Argeș.
 1789—1798 — bis. Ovidenia din Armeni — Focșani — Vrancea.
 1789 — bis. Sf. Voievozi — Stamatinești — Focșani.
 ante 1790 — bis. Gura Foi — Dimbovița.
 1790 — bis. de lemn Adormirea — Bărbălan — Argeș.
 1790 — schitul Cheia — Prahova (refacere).
 1790 (sau 1820 ?) — bis. de lemn Intrarea în biserică — Perești — Gorj.
 ante 1791 — bis. Sf. Nicolae — Hagiești — Ilfov (1703 după V. Brătulescu).
 ante 1791 — bis. de lemn Adormirea — Ungureni — Prahova.
 1791 — bis. Intrarea în biserică — Gorunești — Popești — Vîlcea.
 1792 — bis. Sf. Eustadie, Plachida și Nicolae — Corlătești — Prahova.
 1792 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Chiojdeanca — Prahova (datare R. Crețeanu).
 1792 — m-rea Dedulești — Buzău (refacere).
 1792 — bis. Sf. Voievozi — Găujani — Argeș.
 1792 — bis. de lemn Sf. Voievozi și Cuv. Paraschiva — Roșia Jiu — Gorj.
 1792 — bis. Intrarea în biserică — Roșiile — Vîlcea.
 1792 — paraclisul m-rii Sinaia — Prahova.
 1792—1793 — bis. Cuv. Paraschiva — Bogdănești — Vîlcea.
 1792—1793 (?) — bis. Cuv. Paraschiva — Domnești — Ilfov.
 1793 — bis. de lemn Înălțarea Domnului — Buda Cislău — Buzău.
 1793 — bis. Brîndușa (Sf. Nicolae) — Craiova.
 1793 — bis. Sf. Voievozi — Nedelea — Prahova.
 1793 — bis. Sf. Andrei — Singeru — Prahova.
 1793—1796 (sau 1800 ?) — bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Grigore Teologul — Laicăi — Argeș.
 1793—1796 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ștefănești — Vîlcea.
 1793—1797 — bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — Greblești — Vîlcea.
 1794 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Spiridon — Cerneți — Mehedinți.
 1794 — bis. Sf. Voievozi — Coșoveni de Jos — Dolj.
 1794 — bis. Belivacă (Sf. Nicolae) — Craiova.
 1794 — bis. Cuv. Paraschiva — Dienci — Olt.
 1794 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Voietesti — Gorj.
 1795 — bis. Adormirea — Crajduri — Argeș.
 1795 — bis. Sf. Treime — Rătivoiești — Argeș.
 1796 — bis. Adormirea — Budeasa — Argeș.
 1796 — bis. Adormirea — Ostroveni — Dolj.
 1796 — bis. Sf. Nicolae — Pițigaia — Ilfov.
 1796 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Sibiciu de Jos — Buzău.
 1796 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Ursoaia — Gorj.
 1796 — bis. Sf. Voievozi — Voinești — Dîmbovița.
 1796—1803 — schitul Scăueni — Vîlcea (refăcut).
 1797 — bis. Sf. Stelian — Chițorani — Prahova.
 1797 — bis. Buna Vestire — Copăcioasa — Gorj.
 1797 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Crasna din Deal — Gorj.
 1797 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Genuneni — Vîlcea.
 1797 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Pojogeni — Gorj.
 1798 — bis. Toți Sfinții — Proieni — Vîlcea.
 1798 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Părăușani — Vîlcea.
 1798—1818 — bis. Sf. Voievozi — Piscani — Argeș.
 1798—1799 — bis. Sf. Nicolae — Bibești — Gorj.
 1799 — bis. m-rii Babele — Ilfov (refăcută).
 1799—1800 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae — Birzei — Gorj.
 1800 — bis. de lemn Sf. Paraschiva — Aninișu — Gorj.
 1800 — fîntîna Jianu — Craiova.
 1800 — bis. Hahî Enuș — Craiova.
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Horezi —
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Horezi-Tîrg — Vîlcea.
 1800 — bis. Sf. Voievozi — Inuri — Argeș.
 1800 (sau 1810) — bis. Sf. Împărați — Paia-Bătoșești — Dolj.
 1800 — bis. Trei Ierarhi — Slănic — Prahova.
 1800 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ursoaia — Vîlcea.
 1800 — bis. Intrarea în biserică — Urșani — Vîlcea.
 1800 — bis. de lemn Sf. Treime și Sf. Nicolae — Voineasa — Vîlcea.
 c. 1800 — cula Galița — Cîmpul Mare — Olt.
 sec. XVIII — casa Știrbei — Bălcești — Gorj.

- sec. XVIII — casa Bărbătescu — Bărbătești — Vilcea.
 sec. XVIII — bis. de lemn Sf. Nicolae — Bircaciu — Gorj (1713, 1745 ?).
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Buicești — Olt.
 sec. XVIII — cula din Cernătești — Dolj.
 sec. XVIII — bis. de lemn Înălțarea Domnului — Cloșani — Gorj (ante 1790).
 sec. XVIII — cula din Curtișoara — Gorj.
 sec. XVIII — bis. Sf. Ilie — Drăgășani — Vilcea.
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Fintinele Ungureni — Prahova.
 sec. XVIII (c. 1780) — bis. Nașterea Maicii Domnului — Focșani — Vrancea.
 sec. XVIII — casa din Frunzănești — Ilfov.
 sec. XVIII — cula din Glogova — Gorj.
 sec. XVIII — bis. de lemn Sf. Împărați — Gurani — Gorj.
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Lițeni — Olt.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Negreni — Vilcea (zugrăvită 1814).
 sec. XVIII — bis. Adormirea — Novaci — Ilfov.
 sec. XVIII — bis. Schimbarea la Față — Parepa — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Mavrodolu — Pitești (de lemn).
 sec. XVIII — casa Dobrescu — Ploești — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Buna Vestire — Ploești — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Rădulești — Ilfov.
 sec. XVIII — casa Văcărescu — Sîngeru — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Star Chiojd — Prahova.
 sec. XVIII — bis. Sf. Dumitru și Sf. Împărați — Stîlpu — Buzău.
 sec. XVIII — bis. Sf. Împărați — Zănoaga — Prahova.
 a doua jumătate a sec. XVIII — bis. Sf. Nicolae — Corbeanca — Ilfov.
 a doua jumătate a sec. XVIII (c. 1775—1785) — bis. Sf. Gheorghe Vechi — Craiova.
 a doua jumătate a sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. de lemn Adormirea — Gîltofan — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XVIII — casa Jianu din Caracal — Olt.
 sfîrșitul sec. XVIII — cula din Măldărești — Vilcea.
 sfîrșitul sec. XVIII — casa Jianu — Preajba — Dolj.
 sfîrșitul sec. XVIII — schitul Sopot — Slatina — Olt.
 sfîrșitul sec. XVIII — bis. de lemn Toți Sfinții — Tălpășești — Gorj (1780—1800).
 sfîrșitul sec. XVIII — casa fam. Vladimirescu — Vladimiru — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — casa Cartianu — Cartiu — Gorj.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. Sf. Nicolae — Șuici — Argeș.
 sfîrșitul sec. XVIII — începutul sec. XIX — bis. Adormirea — Teiu — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. Sf. Anton și Sf. Împărați — Băicoi — Prahova.
 începutul sec. XIX — cula Bujoreni — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Căcărăzeni — Argeș (prima jum. sec. XVIII după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX — cula lui Tudor Vladimirescu din Cerneți — Mehedinți.
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Sf. Nicolae — Ciocadia — Gorj (ante 1847).
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cornățel (1806 după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Drăganu — Argeș (1785 după R. Crețeanu).
 începutul sec. XIX (ante 1808) — bis. de lemn Adormirea — Gîlbocu — Argeș.
 începutul sec. XIX (ante 1808) — bis. Adormirea — Merișani — Argeș.
 începutul sec. XIX — casa Olănescu — Olănești — Vilcea.
 începutul sec. XIX — bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan — Poroinița — Mehedinți.
 începutul sec. XIX — paraclisul de la Tătărești — Teleorman.
 începutul sec. XIX — casa Gîrbea — Vladimiru — Gorj.
 c. 1801 — bis. Sf. Apostoli — Petrăchești — Buzău.
 1801 — bis. de lemn Adormirea — Curpenu — Gorj.
 1801 — bis. Sf. Treime — Săftica — Ilfov.
 1801—1802 — bis. Sf. Ioan — Furnicoși — Argeș.
 1803 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Amărăști — Vilcea.
 1803 — bis. Sf. Voievozi — Cireașov — Olt.
 1803 — bis. Sf. Nicolae, Sf. Arhangheli și Sf. Toma — Deleni — Olt.
 1803 — bis. Sf. Nicolae — Obirșia de Cîmp — Mehedinți.
 1802—1804 — schitul Recea — Rm. Sărat (refacere).
 1802—1806 — bis. Cuv. Paraschiva — Scorțeni — Prahova.
 după 1802 — m-reă Vîforița — Dîmbovița (refaceri).
 1803 — bis. Sf. Ilie — Calopăru — Dolj.
 1803—1804 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Cîndești din Vale — Dîmbovița.

- 1803—1805 — m-reă Verbila — Prahova (refaceri).
 1803—1806 — bis. de lemn Adormirea — Curpenelu — Gorj.
 1804 — bis. Sf. Lazăr — m-reă Cernica — Ilfov.
 1804 — bis. Buna Vestire — Copăceni — Vâlcea.
 1804 — bis. Sf. Ioan — Hera — Craiova.
 1804 — bis. Sf. Treime — Proșca — Buzău.
 1804 — bis. Chenoaica — Valea Scheilor — Buzău.
 1805 — bis. Adormirea — Ciumești — Argeș.
 1805 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Împărați — Virtopu — Dolj.
 1805 — bis. Adormirea Recea — Argeș.
 1805—1812 — bis. Cuv. Paraschiva — Balș.
 1806 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cuca — Argeș (datăre R. Crețeanu).
 1806 — cula din Racovița — Argeș.
 1806 — bis. Sf. Nicolae — Sălciara — Buzău.
 1806 — bis. Sf. Grigore Decapolitul — Simbotin — Argeș.
 1806 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Vișoara — Vâlcea.
 1807 — bis. Sf. Dumitru, Sf. Voievozi, Cuv. Paraschiva — Cîineni — Argeș.
 1807 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Frasinul din Deal — Dîmbovița.
 1807 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Gureni — Gorj.
 1807 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Mălaia — Vâlcea.
 1807 — bis. Adormirea — Mijlocu — Olt.
 1807 — bis. Sf. Andrei — Pocruia — Gorj.
 1807—1811 — bis. Adormirea — Murgăș — Dolj.
 1807—1817 — bis. Adormirea — Păroși — Olt.
 ante 1808 — bis. Intrarea în biserică — Bădiceni — Argeș.
 1808 — bis. Sf. Dumitru — Băbiciu — Olt.
 1808 — bis. Sf. Ioan Botezătorul și Coborîrea Sf. Duh — Ciocadia — Gorj.
 1808 — bis. Sf. Voievozi — Groșerea — Gorj.
 1808 — bis. Adormirea — Prejna — Mehedinți.
 1808 — bis. Sf. Nicolae — Scoica — Gorj.
 1808 — bis. Sf. Treime — Seciu — Prahova (refacere).
 1808 — bis. Filip — Vălenii de Munte — Prahova.
 1808 — bis. Adormirea — Voetin — Vrancea.
 c. 1808 — cula din Groșerea — Gorj.
 1808—1809 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Călugărița — Teleorman.
 1808—1809 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Tetcoi — Dîmbovița.
 1808—1814 — bis. Sf. Nicolae — Dăești — Vâlcea.
 1809 — bis. Sf. Nicolae — Coșoveni-de-Sus — Dolj.
 1809 — bis. de lemn Sf. Îngeri — Sohodol — Gorj.
 1809—1810 — m-reă Țintăreni — Gorj (refaceri).
 1809—1811 — bis. Sf. Nicolae — Capul Piscului — Argeș.
 1809—1815 — bis. Sf. Nicolae, m-reă Cernica — Ilfov.
 1810 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Căzănești — Vâlcea (refacere).
 1810 — schitul Dălhăuți — Vrancea (reclădite).
 1810 — bis. schitului Greci — Olt (reclădiră).
 1810 (sau 1815) — bis. de lemn Sf. Vasile — Pieptani — Gorj.
 1810 — bis. Cuv. Paraschiva — Șuica — Olt.
 1810 — bis. Sf. Nicolae — Tg. Jiu — Gorj.
 1810 — bis. Buna Vestire — Vadul Săpat — Prahova (reclădire).
 1810 — bis. Sf. Dumitru — Voitești — Gorj.
 1810 — bis. Înălțarea Domnului — Voloiașu — Mehedinți.
 1810—1812 — bis. Toți Sfinții din m-reă Poiana Mărului — Rm. Sărat.
 1810—1812 — bis. Sf. Îngeri — Tigveni — Argeș.
 1810—1812 — bis. Adormirea — Bujoreni — Vâlcea.
 1811 — bis. Adormirea — Bujoreni — Vâlcea.
 1811 — bis. de lemn Sf. Nicolae din schitul Ciolanu — Buzău.
 1811 — bis. Cornu de Sus — Prahova (refăcută?).
 1811 — bis. Sf. Nicolae — Valea Danului — Argeș.
 1811—1812 — bis. Sf. Vasile — Gănești — Vâlcea.
 1811—1812 — bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva — Racovița — Vâlcea.
 1811—1820 — bis. Buna Vestire — Rădăcinești — Vâlcea.
 1812 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Alunișul — Olt.
 1812 — bis. Sf. Nicolae — Amărăști — Vâlcea.
 1812 — bis. Sf. Voievozi — Balota — Dolj.
 1812 — bis. Schimbarea la Față — Bodăești — Dolj.

- 1812 — bis. Sf. Arhanghel — Boldești — Prahova.
 1812 — moscheia Hirșova — Constanța.
 1812 — bis. de lemn Cuv. Paraschiva — Mirosălaveni — Gorj („prefăcută”).
 1812 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon — Pitești — Argeș (refacere).
 1812 — bis. de lemn Sf. Andrei — Porceni — Gorj (sau 1826 ?)
 1812 — bis. mare a m-rii Țigănești — Ilfov.
 1812—1817 — bis. schitului Lainici — Gorj.
 ante 1813 — bis. Sf. Nicolae — Cîrcea — Dolj.
 1813 — bis. Sf. Nicolae — Argetoaia — Dolj.
 1813 — bis. Oota (Madona Oota) — Craiova.
 1813 — bis. Livezeni — Argeș.
 1813 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Negomiru.
 1813 — bis. Sf. Treime — m-rea Cernica — Ilfov.
 1813—1817 — bis. Sf. Gheorghe — Dăbuleni — Dolj.
 1814 — bis. Sf. Ioan Gură de Aur și Cuv. Paraschiva — Cerăt — Dolj.
 1814 — bis. Adormirea — Cerneți — Mehedinți.
 1814 — bis. bolniță a m-rii D. Lemn — Vilcea.
 1814 — bis. Sf. Împărați și Sf. Dumitru — Floru — Olt.
 1814 — m-rea Ghighiu — Prahova.
 1814 — casa protopopului Cîrstea — Gorunești — Popești — Vilcea.
 1814 — bis. de lemn Adormirea — Schela — Horezu — Vilcea.
 1814 — bis. Adormirea — Vilvoiu — Olt.
 1815 — cula G. Cuțui — Broșteni — Gorj.
 1815 — bis. ruină Cîrlogani — Olt.
 1815 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Rm. Vilcea (data terminării).
 1815 — bis. de lemn Adormirea — Valea lui Pătru — Dolj.
 1815 — bis. din Zăvideni — Vilcea.
 1815—1816 — bis. Sf. Voievozi — Lipia — Bojdani — Ilfov.
 1815—1817 — bis. Adormirea — Baba Ana — Prahova.
 1815—1818 — bis. Mavrodolu — Pitești (reclădită).
 1816 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Goleasca — Ilfov.
 1816 — fîntina din piața Elca — Craiova.
 1816 — bis. Cuv. Paraschiva — Scornicești — Olt.
 1816 — bis. Cuv. Paraschiva — Strîmbeni — Argeș.
 1816 — bis. Sf. Nicolae — Urdari — Gorj (zugrăvită 1836).
 ante 1817 — bis. Sf. Apostoli — Cartiu — Gorj.
 1817 — bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Dumitru — Ogretin — Prahova.
 1817 — bis. Sf. Voievozi — Roești — Vilcea.
 1817 — casa de lemn din Scornicești — Olt.
 1817 — bis. Sf. Treime din m-rea Țigănești — Ilfov.
 1817 — bis. Adormirea — Vărăști — Ilfov.
 1817—1819 — m-rea Țigănești — Ilfov (clădiri).
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Bîlta — Gorj.
 1818 — bis. ruină Sf. Haralambie — Constantinești — Olt.
 1818 — bis. Intrarea în biserică — Crainici — Mehedinți.
 1818 — bis. Sf. Voievozi — Homești — Rm. Sărat.
 1818 — bis. Sf. Nicolae — Pucheni — Prahova.
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Stolojani — Gorj.
 1818 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Valea Bună — Mehedinți.
 1818—1820 — bis. Toți Sfinții — Caracal — Olt.
 1819 — bis. Adormirea — Calotești — Argeș.
 1819 — bis. Intrarea în biserică — Bătușari — Curtea de Argeș (refăcută).
 1819 — bis. Adormirea — Făgetelu din Vale — Olt.
 1819 — bis. Sf. Nicolae — Malurile — Munteni — Rm. Sărat.
 1819 — bis. Sf. Vasile cel Mare — Strîmba — Gorj.
 1819 — bis. Adormirea — Șitoaia — Dolj.
 1820 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Călărașu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Nicolae — Cernătești — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Cerneți — Mehedinți.
 1820 — bis. Sf. Dumitru — Cornetu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Trei Ierarhi — Jilavele — Ilfov.
 1820 — bis. ruină Sf. Nicolae — Leu — Dolj.
 1820 — bis. Sf. Ioan Sf. Voievozi și Sf. Gheorghe — Olănești — Vilcea.
 1820 — bis. Maica Precista — Plocești — Prahova.
 1820—1821 — bis. de lemn Adormirea — Nehoiașu — Buzău (sec. XVIII după R. Crețeanu).

- 1820—1830 — bis. Sf. Împărați — Românești — Gorj.
 1821 — bis. Sf. Nicolae — Curtișoara — Gorj.
 1822 — bis. Toți Sfinții — Călugăreasa — Gorj.
 1822 — bis. Adormirea — Făgetelu din Deal — Olt.
 1822—1828 — bis. Sf. Nicolae — Ciineni — Vilcea.
 1823 — bis. de lemn Sf. Gheorghe — Boasca — Gorj.
 1823 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cănicea — Mehedinți.
 1823 — bis. Sf. Gheorghe — Lapoș — Buzău.
 1823 — cula nouă din Măldărești — Vilcea.
 1823 — bis. Sf. Gheorghe — Valea Poienii — Gorj.
 1823—1824 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Porceni — Gorj.
 1824 — bis. Sf. Împărați — Ciorani — Gorj.
 1824 — bis. Adormirea — Capul Dealului — Drăgășani — Vilcea.
 1824 (sau 1830) — bis. Sf. Voievozi — Lăunele — Argeș.
 1824 — bis. Sf. Voievozi — Smîrdioasa — Teleorman.
 1824—1825 — bis. Sf. Arhangheli — Birzești — Gorj.
 1824—1825 — bis. Sf. Nicolae — Cojani — Cărbunești — Gorj.
 1824—1825 — bis. Sf. Nicolae — Coasta — Vilcea (reclădită).
 1825 — bis. Adormirea — Budești — Băbeni — Vilcea.
 1825 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Brădești — Dolj.
 1825 — schitul Ciocanu — Argeș (refacere).
 1825 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Sofia — Dimbovicioara — Dimbovița (refacere).
 1825 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru — Ghindenii — Dolj.
 1826 — bis. Sf. Împărați — Bălteni — Gorj.
 1826 — bis. Sf. Nicolae — Sirbi din Buzău.
 1826 — bis. Sf. Nicolae — Gârdești — Drăgășani — Vilcea.
 1826 — bis. Adormirea — Văleni — Dimbovița — Muscel.
 1826—1829 — bis. Intrarea în biserică și Sf. Nicolae — Cremenari Mijlocu — Vilcea.
 1826—1829 — bis. Sf. Gheorghe — Odăile — Buzău.
 1826—1832 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Arhangheli — Bistrețu — Dolj.
 1827 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Cătunele — Mehedinți.
 1827 — bis. Adormirea și Sf. Gheorghe — Coțofeni — Dolj.
 1827 — schitul Jghiabu — Vilcea (refacere).
 1827 — bis. de lemn Adormirea — Vaideei — Gorj.
 1827—1828 — bis. Adormirea — Pițicu — Bumbești — Gorj.
 după 1827 — casa din Budești — Ilfov.
 1827—1832 — m-rea C. Lung — Muscel (refacere).
 1827—1834 — m-rea Vieroș — Argeș (refacere).
 1827—1835 — bis. Sf. Voievozi — Ploiești — Prahova.
 1828 — bis. Sf. Apostoli din schitul Ciolanu — Buzău.
 1828 — bis. de lemn Sf. Voievozi — Cîrcești — Argeș (1826 după R. Crețeanu).
 1828 — schitul Crasna (Izvoarele) — Prahova (refacere).
 1828 — bis. Sf. Nicolae — Rusănești — Vilcea.
 1828—1830 — bis. Intrarea în biserică — Redea — Olt.
 c. 1829 — bis. Izvorul Tămăduirii, schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1829 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Milești — Făurești — Vilcea.
 1830 — bis. Sf. Gheorghe și Sf. Împărați — Breaza de Jos — Prahova.
 1830 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul — Celaru — Dolj.
 1830 — bis. Sf. Nicolae și Adormirea — Chilia — Olt.
 1830 — bis. Adormirea — Ciorica — Teleorman.
 1830 — bis. Sf. Gheorghe — Rîmniciu-Vilcea (refacere parțială).
 1830 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Vladimiro — Gorj.
 c. 1831 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Țiuleni — Dolj.
 1831 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Bădeni — Argeș.
 1831 — m-rea Bildana — Ilfov.
 1831 — bis. Sf. Voievozi — Strejești — Olt.
 1831—1832 — bis. Sf. Gheorghe — m-rea Cernica — Ilfov.
 1832 — bis. de lemn Sf. Ioan — Bălești — Gorj.
 1832 — bis. Sf. Nicolae — Zegujani — Mehedinți.
 1832—1833 — bis. Sf. Lazăr și Spiridon din cimitirul m-rii Ghighiu — Prahova.
 1832—1833 — bis. Oborul Vechi — Tirgoviște.
 ante 1833 — bis. Cuv. Paraschiva — Poiana Mare — Olt.
 1833 — bis. Sf. Îngeri din Buzău (refacere).
 1833 — bis. Sf. Nicolae, Sf. Ioan și Adormirea — Călugărei — Dolj.
 1833 — bis. Adormirea — Cîmpina — Prahova.

- 1833 — bis. de lemn Sf. Treime — Lungești — Vilcea.
 1833 — bis. Buna Vestire — Ploști — Prahova (refacere).
 1833 — bis. ruină Sf. Nicolae — Șopîrlița — Olt.
 1833 — bis. Sf. Nicolae — Vălenii de Munte — Prahova.
 1833—1834 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Drăghiești — Mehedinți.
 1833—1834 — bis. Cuv. Paraschiva — Scornicești — Olt.
 1833—1836 — bis. Sf. Arhangheli — Brăila.
 1834 — bis. de lemn Gornovița — Gorj.
 1834 — bis. de lemn Intrarea în biserică — Cernădia — Gorj.
 1834 — bis. de lemn Adormirea — Gănești — Muscel.
 1834—1836 — bis. Adormirea — Mărculești — Buzău.
 1834—1837 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Măgura — Vilcea.
 1834—1838 — bis. din cimitir, m-reă Pasărea — Ilfov.
 1834—1838 — bis. Sf. Gheorghe — Pojogeni — Gorj.
 1834—1843 — m-reă Bucovățul Nou — Dolj.
 1835 — schitul Cheia — Prahova (reclădire).
 1835 — bis. Intrarea în biserică și Înălțarea — Ciovrnișani — Mehedinți.
 1835 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Costești — Mehedinți (sfârșitul sec. XVIII ?).
 1835 — bis. Schimbarea la Față — Curtișoara — Gorj.
 1835 — bis. Sf. Apostoli — Viașu — Mehedinți.
 1835 — bis. Sf. Împărați — Vladimira — Gorj.
 ante 1836 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Bobu — Gorj.
 1836 — bis. Sf. Împărați — Broșteni — Gorj.
 1836 — m-reă Golgota — Dimbovița (refăcut clădiri).
 1836 — bis. Sf. Voievozi — Ionești — Gorj.
 1836 — bis. de lemn Sf. Ioan Botezătorul — Jieni — Olt (refacere).
 1836—1838 — bis. Coborîrea Sf. Duh — Gîrla Mare — Mehedinți.
 1837 — bis. Izvorul Tămăduirii și Sf. Nicolae — Ciupuria — Dolj.
 1837 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Măgura — Vilcea.
 1837 — bis. Sf. Împărați — Ulmeni — Buzău.
 1837 — bis. de lemn Sf. Dumitru — Zeicani — Vilcea.
 1837—1838 — bis. Sf. Dumitru — Rusănești — Olt.
 1838 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Buleta — Vilcea.
 1838 — seminarul din Buzău.
 1838 — bis. Sf. Împărați — Otești — Olt.
 1839 — bis. Sf. Împărați — Pietroasa — Vilcea.
 1839 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Sisești — Gorj.
 1839 — bis. Sf. Voievozi — Vișoara — Romanati.
 1839—1842 — clădirile m-rii Cernica — Ilfov (refăcute).
 1840 — bis. Intrarea în biserică — Delureni — Argeș.
 1840 — bis. Sf. Nicolae — Oești — Pămînteni — Argeș.
 1840 — bis. Adormirea și Sf. Nicolae — Vilsănești — Argeș.
 1840—1842 bis. Sf. Nicolae — Marcea — Vilcea.
 1840—1843 — bis. Sf. Gheorghe — Mihoveni — Argeș.
 1840—1843 — bis. Sf. Nicolae — Palanga — Argeș.
 1840—1849 — m-reă Nucet — Dimbovița (reclădită).
 1840—1850 — bis. Sf. Împărați — schitul Dălhăuți — Vrancea.
 1841 — paraclisul episcopiei din Buzău.
 1841—1844 — m-reă Glavacioc — Argeș (reclădire).
 1842—1845 — bis. Sf. Nicolae din schitul Ciolanu — Buzău (rec.ădită).
 1842—1852 — bis. Înălțarea — Manasia — Ilfov.
 1843 — bis. Sf. Nicolae — Amărăști — Dolj.
 1843 — schitul Bascovul — Argeș (refacere).
 1843 — bis. Nașterea Maicii Domnului — Butculești — Teleorman.
 1843 — schitul Robaia — Argeș (refacere parțială).
 1843—1846 — bis. mare a m-rii Sinaia — Prahova.
 1843—1847 — bis. Sf. Nicolae — Greabănu — Buzău.
 1844—1845 — bis. Adormirea și Sf. Ignatie — Piatra Iepii — Dimbovița.
 1844—1847 — bis. Sf. Nicolae — Găvănești — Buzău.
 1844—1852 — clădirile m-rii Dealu — Dimbovița (refăcute).
 1844—1855 — clădirile m-rii Tismana — Gorj (refăcute).
 1845 — bis. Sf. Pantelimon — Arsache — Ilfov.
 1846 — bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf. Nicolae — Cămărașu — Brezoaiele — Ilfov.
 1846 — bis. de lemn Sf. Nicolae — Turburea — Gorj.
 1846—1847 — bis. Sf. Treime — m-reă Pasărea — Ilfov (reclădită).

- 1846—1849 — bis. Sf. Ioan Botezătorul — Bocșa — Vilcea.
1846—1855 — clădirile și bis. mare a m-rii Bistrița — Vilcea (reclădite).
1847 — bis. de lemn Întrarea în biserică — Palanca — Vilcea.
1848—1853 — clădirile m-rii Cozia — Vilcea (refăcute).
1850 — bis. Negustori din Buzău (refacere).
1850—1853 — m-rea Butoiu — Dimbovița (reclădită).
1852—1856 — clădirile m-rii Arnota — Vilcea (reclădite).
1852—1856 — episcopia din Rm. Vilcea (refacere).
1854—1856 — bis. schitului Trivalea — Pitești (reclădită).
1854—1859 — bis. Sf. Nicolae și Sf. Voievozi — Brănești — Gorj.
1858—1866 — bis. m-rii Ghighiu — Prahova (reconstruită).

B. CRUCI SAU TROIȚE *

- 1512—1521 — Curtea de Argeș
1580 — crucea mișeilor — Rm. Vilcea
(textul unui doc. de la această dată)
1584 — Brătieni — Argeș
1584 — Sălătruc — Argeș
1593 — Călimănești — Vilcea
1593—1601 — Țirgoviște
1596 — Burlănești — Dimbovița
1597 — Văleni — Argeș
1599 — Nămăești — Argeș
1604 — Rucăr — Argeș
1625—1626 — Călimănești — Vilcea
1629 — Ștefănești — Argeș
1630—1631 — Gherghița — Prahova
1632 — Ciineni — Argeș
<1632—1654> — Dobrotinet — Olt
<1632—1654> — Filipeștii-Tîrg — Prahova
<1632—1634> — Simileasca — Buzău
<1632—1634> — Golești — Argeș
<1632—1634> — Răzvad — Dimbovița
<1632—1634> — Schitul Golești — Argeș
<1632—1634> — Viforita — Dimbovița
1634 — Țirgoviște
1635 — Pitești — Argeș
1636 — C. Lung-Muscel
1637 — Butoiu — Dimbovița
ante 1639 — Leotești — Saac
1639 — Țigănești — Argeș
c. 1640 — Ocnele Mari — Vilcea
1641 — Gheboeni — Dimbovița
ante 1642 — Burciulești — Rm. Sărat
1642 — Dragoslavele — Argeș
1644 — Comăni — Dimbovița
1645 — Cornățeni — Dimbovița
1647 — Budeasa — Argeș
1647 — Laicăi — Argeș
1647 — Țigănești — Argeș
1648 — Răzvad — Dimbovița
ante 1650 — Mătăsești — Ialomița
1650 — Adîncă — Dimbovița
1650 — Pătroaia — Dimbovița
1653 — Finta — Dimbovița
1653—1654 — Bibarsu-Saac
1654 — Țirgoviște — Dimbovița
1655 — Cepturoaia — Știrbei — Olt
1655 — Drăgănești — Prahova
1656 — Rm. Vilcea — Episcopia
1659 — Nămăești — Argeș
1660 — Fieni — Dimbovița
1660—1661 — Borlești — Argeș
1661—1662 — Curtea de Argeș
1661—1662 — Topoloveni — Argeș
1664—1665 — Dragoslavele — Argeș
ante 1666 — Brătieni — Argeș
ante 1666 — Șuici — Argeș
ante 1667 — Micești — Argeș
ante 1667 — Strimba — Vlașca
1667 — Văleni — Podgoria — Argeș
1669 — Bărbulețu — Dimbovița
1669—1671 — Rucăr — Argeș
1670—1671 — Rucăr — Argeș
1672 — Brădești — Dolj
1672—1678 — Lazuri — Dimbovița
1673—1674 — Rucăr — Argeș
1674 — C. Lung-Muscel (crucea jurămîntului)
1674 — Dragoslavele — Argeș
1674 — Moțăeni — Dimbovița
1674 — Rucăr — Argeș
1674—1675 — Gherghița — Prahova
1674—1675 — Rm. Vilcea
1675 — Valea Mare — Argeș
1676 — Greceanca — Buzău
<1678—1688> — Rucăr — Argeș
1683 — Călugăreni — Ilfov

* Pentru a avea o evidență cît mai completă a acestor monumente istorice — foarte răspîndite în evul mediu — am trecut în listă crucile despre care ni s-a păstrat mărturie mai precise, chiar dacă troițele — fiind expuse mai ușor distrugerii — au dispărut între timp. Nu am trecut în această listă numeroasele cruci nedatate (peste 100), amintite îndeosebi în manuscrisele rom. 223—228 de la Acad. R. S. România.

- ante 1685 — Poenari — Muscel
 <1688—1714> — Rucăr — Argeș
 <1688—1714> — Valea Scheilor — Buzău
 1692 — Albești — Argeș
 1692 — Călugăreni — Prahova
 1692 — Dragoslavele — Argeș
 1692 — Rucăr — Argeș
 1692 — Vadul Săpat — Prahova
 ante 1695 — Poroina — Mehedinți
 1696 — Gura Vadului — Prahova
 1696 — Schei — Buzău
 1698 — Urlați — Prahova
 1699—1700 — Scăeni — Prahova
 1700 — Călimănești — Vilcea
 1700 — Merei — Buzău
 1700 — Podul Muncii — Buzău
 sec. XVII — Crucea Agatonului — Buzău
 sec. XVII — m-rea Arnota — Vilcea
 sec. XVII — Cindești — Buzău
 sec. XVII — Gura Sărății — Buzău
 sec. XVII — Pitești — Argeș
 sec. XVII — Rucăr — Argeș
 sec. XVII — Săcuiani — Dimbovița (trei)
 sec. XVII — Slănic — Prahova
 sec. XVII — Valea Puțului — Buzău
 sfîrșitul sec. XVII — Cocorăștii Mislui — Prahova
 1701—1702 — Ceptura de Jos — Prahova
 ante 1702 — Cotești — Muscel
 1702 — Gura Vadului — Prahova
 1702 — Jiblea — Vilcea
 1703 — Izvoarele — Ilfov
 1704 — Cindeștii din Deal — Dimbovița
 1704 — Viforîta — Dimbovița
 1708 — Aninoasa — Gorj
 1708 — Negrești — Dimbovița
 1708 — Star Chiojd — Prahova
 1708—1709 — Greceanca — Buzău
 1709 — Movila Banului — Buzău
 1709—1710 — Rucăr — Argeș
 1710 — Cindești din Deal — Dimbovița
 1710—1711 — Rucăr — Argeș
 c. 1711 — Urlați — Prahova
 1711 — Podul Dimboviței — Argeș
 1711—1712 — schitul Stănișoara — Argeș
 1712 — Chiojdu — Buzău
 1712 — Gemenea — Dimbovița
 1712 — Mățau — Muscel
 1712 — Oncești — Dimbovița
 1712 — Topoloveni — Argeș
 1713 — Ciocănești — Argeș
 1713 — Voinești — Dimbovița
 1714 — Deagu — Argeș
 1714 — Rucăr — Argeș
 1714—1715 — Topoloveni — Argeș
 1715 — Drăgănești — Prahova
 1716 — Dragoslavele — Argeș
 1716 — Pitești — Argeș
 1716 — Ștefănești — Argeș
 1716 — Viforîta — Dimbovița
 1717 — Ștefănești — Argeș
 1718 — Brătulești — Dimbovița
 1718—1719 — Chiojdeanca — Prahova
 1719 — Brătuleștii — Dimbovița
 1719 — Gemenea — Dimbovița
 1719—1720 — Băleți — Dimbovița
 1719—1720 — Cindești din Deal — Dimbovița
 1721 — Jiblea — Vilcea
 1721—1722 — Boișoara — Vilcea
 1722 — Pitești — Argeș
 1722 — Ciocănești — Argeș
 1722—1723 — Rucăr — Argeș
 1723 — Dragoslavele — Argeș
 1723—1724 — Săsenii Noi — Buzău
 1723—1724 — Grădiștea — Vilcea
 1724 — Bogoslovul — Buzău
 1724 — Ciocănești — Argeș
 1726 — Titești — Argeș
 1726 — Vălenii de Munte — Prahova
 1726—1727 — Valea Mare — Argeș
 1727 — Văleni — Podgoria — Argeș
 1727—1728 — Mățau — Muscel
 1728 — Jiblea — Vilcea
 1728 — Tămădău — Ilfov
 1728—1729 — Crețulești — Dimbovița
 1729—1730 — Miroslaveni — Gorj
 1730 — Ștefănești — Argeș
 1730—1731 — Rm. Vilcea — Vilcea
 1731 — Jiblea — Vilcea
 1731—1732 — Topoloveni — Argeș
 1731—1732 — Jiblea — Vilcea
 1732 — Rucăr — Argeș
 1732 — Sălătruc — Argeș
 1732 — Vadul Săpat — Prahova
 1732—1733 — Rucăr — Argeș
 1734 — Călimănești — Vilcea
 1734 — Racovița — Vilcea
 1734—1735 — Gura Văii — Vilcea
 1735 — Cireșeanu — Prahova
 1735 — Rucăr — Argeș
 1735—1736 — Apostolachi — Prahova
 1737—1749 — Rm. Vilcea
 1739 — Tătărani — Dimbovița
 1740 — m-rea D. Lemn — Vilcea
 1740—1741 — Enculești — Argeș
 1741 — Comarnic — Prahova
 1741 — Rîul Vadului — Vilcea
 1742 — Călugăreni — Prahova
 1742 — Izvoarele — Dimbovița
 1742 — Cîneni — Argeș
 1744 — Valea Scheilor — Buzău
 1746 — Glimbocata — Argeș
 1746—1747 — Măldărești — Vilcea
 1747 — Bodești — Vilcea
 1748—1749 — Hornești — Ilfov
 prima jumătate sec. XVIII — Ocnele Mari — Vilcea.
 1751 — Brădești — Dolj
 1751—1752 — Igoiu — Vilcea
 1752 — Izvoarele — Dimbovița
 1752—1753 — Podgoria — Buzău
 1753—1754 — Călimănești — Vilcea
 1754 — Bîrsești — Vilcea
 1754—1755 — Călimănești — Vilcea
 1755—1756 — Buleta — Vilcea
 1756 — Costești — Vilcea
 1756 — Ferigile — Vilcea
 1756 — Grindu — Ialomița
 1756—1757 — Milostea — Vilcea
 1757 — Giulești — Vilcea
 1758 — Ștefănești — Argeș

- 1758 — Ciocănești — Argeș
 1760 — Bîrsești — Vilcea
 c. 1760 — Zătreni — Vilcea
 1761 — Arsache — Ilfov
 1762—1763 — Cîndești din Deal — Dimbovița
 1762—1763 — Zorlești — Gorj
 1764 — Prigoria — Gorj
 1764—1765 — Călimănești — Vilcea
 1764—1765 — Colțești — Vilcea
 1764—1765 — Slăvești — Vilcea
 1765—1766 — Burlani — Gorj
 1767 — Valea Scheilor — Buzău
 1767—1768 — Pătroaia — Dimbovița
 1767—1768 — Rucăr — Argeș
 1771—1772 — Bădulești — Dimbovița
 1771—1772 — Dianu — Vilcea
 1772 — Dianu — Vilcea
 1772—1773 — Dianu — Vilcea
 1772—1773 — Muierasca — Vilcea
 1773—1774 — Cireșu — Vilcea
 1774 — Cîndești din Vale — Dimbovița
 1774—1775 — Călimănești — Vilcea
 1774—1782 — Lunca Puțului — Buzău
 <după 1774> — Teleaga — Prahova
 1776—1777 — Popi — Vilcea
 1777—1778 — Mateești — Vilcea
 1777—1778 — Racovița — Vilcea
 1778—1779 — Bîrlești — Gorj
 1778—1779 — Tg. Jiu — Gorj
 1778—1779 — Jiblea — Vilcea
 1780 — Star Chiojd — Prahova
 1780—1781 — Bălteni — Vilcea
 1781 — m-rea Bistrița — Vilcea
 1781 — Stănești — Argeș
 1783 — Bălteni — Vilcea
 1783 — Băloșani — Dolj
 1784 — Rm. Vilcea
 1786 — Mățău — Muscel
 1786—1787 — Jiblea — Vilcea
 1789 — Bengești — Gorj
 1790 — Pănătău — Buzău
 1790—1791 — Peticeii — Gorj
 1791 — Sibiciu de Jos — Buzău
 1793 — Plăișor — Buzău
 1794—1795 — Gura Văii — Vilcea
 1795 — Greci — Vilcea
 1795—1796 — Becheni — Gorj
 1795—1796 — Jiblea — Vilcea
 1797 — Glodu — Prahova
 1797 — Star Chiojd — Prahova
 1797—1798 — Genuneni — Vilcea
 1798 — Folești — Vilcea
 1798 — Costești — Vilcea
 1799—1800 — Bălcești — Gorj
 sec. XVIII — Copăceni — Vilcea
 sec. XVIII — m-rea D. Lemn — Vilcea
 sec. XVIII — Doicești — Dimbovița
 sec. XVIII — Gheboeni — Dimbovița
 sec. XVIII — Gura Vadului — Prahova
 sec. XVIII — Jiblea — Vilcea
 sec. XVIII — Lipănești — Prahova
 sec. XVIII — Lipia — Buzău
 sec. XVIII — Ostrovul — Vilcea
 sec. XVIII — Pângălești — Vlașca
 sec. XVIII — Pietrari — Dimbovița
 sec. XVIII — Pitești — Argeș
 sec. XVIII — Pojogeni — Gorj
 sec. XVIII — Singeru — Prahova
 sec. XVIII — Zorilești — Gorj
 sec. XVIII—XIX — Frumușani — Ilfov
 (două)
 1800 — Craiova — Dolj
 c. 1800 — Berbești — Vilcea
 1800—1801 — Turcești — Vilcea
 încep. sec. XIX — Jugureni — Prahova
 încep. sec. XIX — Jupînești — Argeș
 încep. sec. XIX — Pietroasele — Buzău
 încep. sec. XIX — Simnicu — Dolj
 încep. sec. XIX — Șitoaia — Dolj
 încep. sec. XIX — Valea Puțului — Buzău
 1801 — Sibiciu de Jos — Buzău
 1801—1802 — Alunu — Vilcea
 1801—1802 — Igoiu — Vilcea
 1802—1803 — Greci — Vilcea
 1803 — Malurile Munteni — Rm. Sărat
 1804 — Olteni — Prahova
 1804 — Slătioara — Vilcea
 1804—1805 — Bălteni — Vilcea
 1805 — Grindu — Ialomița
 1805—1806 — Alimpești — Vilcea
 1806 — Izvoru-Dulce — Buzău
 1806 — Zorlești — Gorj
 1806—1807 — Schitul Sf. Apostoli — Horezi
 — Vilcea
 1807—1808 — Costești — Vilcea
 1808—1809 — Igoiu — Vilcea (trei)
 1808—1828 — Igoiu — Vilcea
 1810 — Călimănești — Vilcea
 1810 — Salcia — Buzău
 1811—1812 — Igoiu — Vilcea
 1812 — Rahova — Prahova
 1813 — Șuici — Argeș
 1814—1815 — Baia de Fier — Gorj
 1815—1816 — Igoiu — Vilcea
 1816 — Scoarța — Gorj
 1816—1817 — Dianu — Vilcea
 1816—1817 — Igoiu — Vilcea
 1816—1817 — Turcești — Vilcea
 1818 — Tetoiu — Vilcea
 1818—1819 — Leurda — Vilcea
 1818—1819 — Colțești — Vilcea
 1818—1819 — Ferigile — Vilcea
 1819 — Valea Puțului — Buzău
 1819 — Costești — Vilcea
 1819 — Vida — Cîrtoiani — Teleorman
 1819—1820 — Alimpești — Vilcea
 1819—1820 — Tetoiu — Vilcea
 1820 — Costești — Vilcea
 1821 — Nucu — Buzău
 1821 — Rătești — Buzău
 1822 — Cîneni — Argeș
 1822—1823 — Leurda — Vilcea
 1822—1823 — Zorlești — Gorj
 <1822—1828> — Lunceni — Buzău
 <1822—1828> — Mizil — Buzău
 <1822—1828> — Rucăr — Argeș
 1823 — Gura Văii — Vilcea
 1825 — Plăișor — Buzău
 1826 — Cioceni — Prahova
 1826 — Craiova — Dolj
 1827—1828 — Igoiu — Vilcea

- 1828 — Socu — Gorj
 1828—1829 — Costești — Vilcea
 1829 — Jiblea — Vilcea
 c. 1829 — Milostea — Vilcea
 1830 — Bila — Ilfov
 1831 — Beceni — Buzău
 1831 — Poiana — Seciuri — Gorj
 1832 — Pitești — Argeș
 1832 — Budurăști — Vilcea
 1832—1833 — Turcești — Vilcea
 1833 — Malurile Munteni — Rm. Sărat
 1833 — Valea Puțului — Buzău
 1834 — Ceptura de Jos — Prahova
 1834 — Cărbunești — Gorj
 1834 — Ogrăzile — Buzău
 1834 — Vieroș — Argeș
 1835 — m-rea Căldărușani — Ilfov
 1835 — Budieni — Gorj
 1835 — Poiana — Seciuri — Gorj
 1836 — Ceptura de Jos — Prahova
 1836 — Padina — Buzău
 1836 — Grindu — Ialomița
 1831 — Perești — Gorj
 1837 — Rm. Vilcea — Vilcea
 1837 — Vernești — Buzău
 1839 — Lipia — Buzău
 1839 — Ganea — Vilcea
 1840 — Milostea — Vilcea
 1840 — Grindu — Ialomița
 1841 — Grindu — Ialomița
 1842 — Țoțoi — Gorj
 1844 — Cernădia — Gorj
 1845 — Slujitori Mazili — Ialomița
 1845 — Cernele — Dolj
 1846 — Viespești — Buzău
 1847 — Malurile Munteni — R. Sărat (două)
 1847 — Sîngeru — Prahova
 1848 — Ciobănoaia — Buzău
 1849 — schitul Ciolanu — Buzău
 1849 — Bengești — Gorj
 prima jumătate a sec. XIX — Nedelea — Prahova
 mijlocul sec. XIX — Tușulești — Argeș
 1851 — Cîndești — Buzău
 1853 — Telega — Prahova
 1855—1857 — bis. Intrarea în biserică m-rea Zamfira — Prahova
 1856 — Mehedința — Prahova
 1857 — Pietroasele — Buzău (două)
 1858 — Urlători — Buzău
 1863 — Salcia — Buzău
 sec. XIX — Călugăreni — Prahova
 sec. XIX — Clondiru — Buzău
 sec. XIX — Cotorca — Buzău
 sec. XIX — Gura Sărății — Buzău
 sec. XIX — Scurtești — Buzău
 sec. XIX — Vadul Săpat — Prahova

C U P R I N S

	Pag.
Litera M	409—441
Litera N	443—452
Litera O	453—468
Litera P	469—526
Litera R	527—562
Litera S	563—617
Litera Ș	619—626
Litera T	627—676
Litera Ț	677—680
Litera U	681—689
Litera V	691—725
Litera Z	727—732
Addenda	733—745
Indice de ctitori	747—777
Indice cronologic de monumente	780—794
Indice cronologic de cruci sau troițe	795—798

Dat la cules sept. 1968. Bun de tipar 15 nov. 1970.
Apărut 1970. Tiraj 3000 ex. Coli editoriale 35.
Coli de tipar $24\frac{1}{2}$.

Tiparul executat la întreprinderea
„Arta Grafică”, Calea Șerban Vodă
133, București.